Еразъм+

Ръководство за програмата

В случай на противоречие между отделни езикови версии,

версията на английски език има предимство.

Версия 1 12/11/2025 (2026 г.)

Съдържание

Съдържание ... 2
ЧАСТ А — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“ ... 4
КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? ... 6
ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“ ... 7
СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“ ... 12
КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? ... 17
КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ? ... 21
КОЙ ИЗПЪЛНЯВА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? ... 22
КОИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАСТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА? ... 24
КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? ... 37
Част Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО ... 42
КОИ ДЕЙСТВИЯ СА ПРЕДСТАВЕНИ В НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО? ... 42
КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ ... 44
КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ? ... 45
ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ИНСТИТУЦИИ ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ... 47
АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ, УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ ... 84
МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ... 93
МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ... 119
МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ ... 144
ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА ... 168
АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА ... 169
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ, АКРЕДИТИРАНИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА ... 174
ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ — „МЛАДЕЖКИ ОБМЕН“ ... 177
ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ ... 193
ДЕЙНОСТИ ЗА МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ ... 208
ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА МЛАДЕЖИ — „ДЕЙСТВИЕ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ DISCOVEREU“ ... 227
МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА СПОРТА ... 239
ВИРТУАЛЕН ОБМЕН ПО „ЕРАЗЪМ+“ ... 251
КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ ... 259
ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО ... 262
ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ... 271
ДРЕБНОМАЩАБНИ ПАРТНЬОРСТВА ... 281

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА УЧИЛИЩНО РАЗВИТИЕ 289
ПАРТНЬОРСТВА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ 297
ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ .. 298
ДЕЙСТВИЕ „ЕРАЗМУС МУНДУС“ 316
ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ 333
АЛИАНСИ ЗА ИНОВАЦИИ 334
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 362
ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ПОО) 383
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА 396
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА СПОРТА 407
ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ 415
КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПОЛИТИКИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО 422
ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ 424
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ 434
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 435
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО 453
ДЕБАТ ОТНОСНО ПОЛИТИКАТА В РАМКИТЕ НА ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ 465
ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАЯВИТЕЛИТЕ 476
КАК СЕ ПОДАВА ЗАЯВЛЕНИЕ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? 476
СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ 477
СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА 478
СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ 491
СТЪПКА 4: ПОПЪЛВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА ЗАЯВЛЕНИЕ 499
ЧАСТ Г: РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ 512

ЧАСТ А — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

„Еразъм+“ е програмата на ЕС в областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2021—2027 г. Образованието, обучението, младежта и спортът са ключови области, които подпомагат личностното и професионалното развитие на гражданите. Висококачественото приобщаващо образование и обучение, както и информалното и неформалното учене, са изключително важни, тъй като дават отлична възможност на младежите и участниците от всички възрасти да придобият необходимите квалификации и умения за пълноценното си участие в демократичното общество, междукултурно разбирателство и успешен преход към пазара на труда. Въз основа на успеха, постигнат през периода 2014—2020 г., в рамките на програмата „Еразъм+“ се полагат по-големи усилия за увеличаване на броя на възможностите, предлагани на още повече участници и на по-широк кръг организации, като се обръща специално внимание на качественото въздействие на програмата и се допринася за по-приобщаващи и сплотени, по-екологични и адаптирани към цифровите технологии общества.

В динамично променящото се общество, което става все по-мобилно, мултикултурно и цифрово, европейските граждани трябва да са по-добре подготвени с необходимите знания, умения и компетентности. Прекарването на време в друга държава за обучение, учене или работа следва да се превърне в стандарт, а възможността за изучаване на два други езика освен майчиния следва да се предлага на всички. Програмата е ключов компонент в подкрепа на целите на европейското пространство за образование, плана за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г., стратегията на ЕС за младежта и работния план на ЕС за спорта (2024—2027 г.). С програмата също така активно се подкрепят инициативата „Съюз на уменията“ и европейската стратегия за Съюз на подготвеност.

Програмата допринася съществено за инициативата „Съюз на уменията“, като подпомага хората при развитието на основни умения, повишава привлекателността на учителските и преподавателските професии, стимулира предприемачеството и иновациите, подкрепя най-съвременните знания и високите академични постижения, улеснява признаването на уменията и квалификациите, създава условия за интеграцията на пазара на труда и запълване на празнотите при знанията, уменията и компетентностите в Европа. Предприятията от ЕС трябва да станат по-конкурентоспособни чрез талант и иновации. Тези инвестиции в знания, умения и компетентности ще облагодетелстват физическите лица, институциите, предприятията, организациите и обществото като цяло, като допринасят за устойчивия растеж и осигуряват равнопоставеност, благоденствие и социално приобщаване в Европа и отвъд нейните граници.

Освен това, съобразно с целите на новата Европейска програма за иновации за подкрепа на развитието на таланти за повишаване капацитета на Европа за иновации, развиването на цифрови умения и компетентности и на умения в ориентирани към развитието в бъдещето области, като борбата с изменението на климата, чистата енергия, изкуствения интелект, роботиката и анализа на големи информационни масиви, е от основно значение за бъдещия устойчив растеж и за сближаването на Европа.

За да увеличи качественото въздействие на своите действия и да гарантира равни възможности, Програмата ще достигне до по-широк кръг и в по-голяма степен до хора от различни възрасти и с различен културен, социален и икономически произход, с цел никой да не бъде пренебрегнат. Стремежът да се достигне по-близо до хората с по-малко възможности, включително до хората с увреждания и мигрантите, както и до гражданите на Европейския съюз, живеещи в отдалечени райони или изправени пред социално-икономически трудности, е в основата на програмата. По този начин чрез програмата ще се насърчават също участниците в нея, и по-специално младежите, да се ангажират и да се учат да участват в гражданското общество, като се повишава осведомеността за общите ценности на Европейския съюз. През 2026 г. програмата ще продължи усилията за смекчаване на социално-икономическите и образователните последици от агресивната война на Русия срещу Украйна, включително чрез подкрепа за проекти, които насърчават образователни дейности и улесняват интеграцията на хората, бягащи от войната в Украйна, в новата им учебна среда, както и дейности в подкрепа на организации, учещи и персонал в Украйна.

Друго предизвикателство е свързано с тенденциите в цяла Европа за ограничено участие в демократичния живот и ниски равнища на знания и осведоменост по европейските въпроси, както и с тяхното въздействие върху живота

на всички европейски граждани. Много хора не са склонни или срещат трудности да се ангажират и да участват активно в своите общности или в политическия и социалния живот на Европейския съюз. Укрепването на европейската идентичност и на участието на младежите в демократичните процеси е от първостепенно значение за бъдещето на Европейския съюз. Както показа пандемията от COVID-19, достъпът до образование се оказва от съществено значение за осигуряване на бързо възстановяване от кризи. Това може да бъде постигнато и чрез дейности в сферата на неформалното учене, насочени към усъвършенстване на уменията и компетентностите на младежите и учещите в образованието за възрастни, както и засилване на тяхното активно гражданско участие. В съответствие с европейската стратегия за Съюз на подготвеност Програмата допринася за укрепване на социалното сближаване и развитието на социални и междукултурни компетентности. Тя подкрепя и дейности, насочени към критичното мислене и цифровата и медийната грамотност, като по този начин спомага за предотвратяването и противодействието на дезинформацията и фалшивите новини.

В съответствие с приоритетите на Европейския съюз за постигане на устойчива икономика проектите по „Еразъм+“ следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проектите организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, който ще ги насърчи да обсъждат и да се запознават с проблемите на околната среда, ще ги подтиква да анализират възможностите за постигане на по-устойчиви проекти на тяхното равнище и ще им помага да намират по-екологични начини за изпълнение на дейностите си.

Подкрепата и улесняването на транснационалното и международното сътрудничество между организациите в областта на образованието, обучението, младежта и спорта е от съществено значение за овластяване на хората с повече ключови компетентности, намаляване на преждевременното напускане на училище и признаване на компетентностите, придобити чрез формално, информално и неформално учене. Така се улесняват движението на идеи, преносът на най-добри практики и експертен опит и развитието на цифрови способности. Това допринася за висококачествено образование, като същевременно укрепва социалното сближаване. Програмата „Еразъм+“ е един от най-видимите примери за успех на Европейския съюз. Тя стъпва върху постиженията на изпълняваните в продължение на над 35 години европейски програми в областите на образованието и обучението, младежта и спорта и обхваща партньорство както с вътрешноевропейско, така и с международно измерение.

Ръководството за програма „Еразъм+“ за 2026 г. представлява неделима част от Поканата за представяне на предложения за 2026 г. по „Еразъм+“ (наричана по-нататък „поканата“) и в него са изложени условията за участие и финансиране в рамките на поканата. В тази връзка то се основава и подлежи на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на „Еразъм+“ — програма на Съюза в областта на образованието и обучението, младежта и спорта[1] (наричан по-нататък „Регламент за „Еразъм+“), както и на годишната работна програма за 2026 г. по програмата „Еразъм+“. Дейностите, включени в поканата, подлежат на промени чрез публикуване на поправка. Потенциалните заявители се приканват редовно да правят справка с уебсайта на „Еразъм+“, както и с годишната работна програма на „Еразъм+“ и нейните изменения. Прилага се Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (преработен текст) (наричан по-нататък „Финансовият регламент на ЕС“). Изпълнението на поканата зависи и от наличието на предвидените в проектобюджета средства след приемането от бюджетния орган на ЕС на бюджета за годината или се извършва съгласно системата на временните суми от една дванадесета.

[1] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj/eng

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

ОБЩА ЦЕЛ

Общата цел на програмата е чрез учене през целия живот да подкрепя образователното, професионалното и личностното развитие на хората в областта на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа и извън нея, като по този начин допринася за устойчив растеж, качествени работни места и социално сближаване, за насърчаване на иновациите, както и за укрепване на европейската идентичност и активното гражданство. Предвид посоченото по-горе програмата следва да бъде ключов инструмент за изграждане на европейското пространство за образование, подкрепа за изпълнението на европейското стратегическо сътрудничество в областта на образованието и обучението и свързаните с него секторни програми. Освен това тя е от ключово значение за постигане на напредък в сътрудничеството в областта на политиката за младежта в рамките на стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. и за развитие на европейското измерение в спорта.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Програмата има следните специфични цели:

- да насърчава образователната мобилност за граждани и групи, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването и равнопоставеността, високите постижения, творчеството и иновациите на равнището на организациите и политиките в областта на образованието и обучението;
- да насърчава образователната мобилност за неформално и информално учене и активното участие на младежите, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването, творчеството и иновациите на равнището на организациите и политиките в областта на младежта;
- да насърчава образователната мобилност на спортния персонал, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването, творчеството и иновациите на равнището на спортните организации и политиките в областта на спорта.

ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ

Програмата има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването, многообразието и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите и участниците с по-малко възможности са в основата на тези цели. С оглед на това програмата предоставя механизми и ресурси на тяхно разположение. Организациите следва да възприемат приобщаващ подход при разработването на своите проекти и дейности , така че те да са достъпни за различни участници.

Националните агенции също играят централна роля за подкрепата на проектите, така че те да бъдат възможно най-приобщаващи и многообразни. Въз основа на общите принципи и механизми на европейско равнище националните агенции ще изготвят планове за приобщаване и многообразие, за да отговорят най-добре на нуждите на участници с по-малко възможности и да предоставят подкрепа на организациите, работещи с тези целеви групи в съответния национален контекст. Едновременно ресурсните центрове SALTO, които подкрепят изпълнението на програмата, също са ключови участници в популяризирането и внедряването на мерките за приобщаване и многообразие, по-специално по отношение на събирането на знания и разработването и извършването на дейности за изграждане на капацитет за персонала на националната агенция и за бенефициерите на програмите. Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) също играе не по-малко важна роля за програмните направления с пряко управление. В трети държави, които не са асоциирани към програмата, делегациите на ЕС и — където има такива — националните бюра на програма „Еразъм+“ (НБЕ) и координационните центрове на програма „Еразъм+“ са от ключово значение за това програмата да достигне по-близо до съответните целеви групи.

Разработени са **Рамката от мерки за приобщаване**[2], както и **Стратегията за приобщаване и многообразие**[3], които обхващат всички области на програмата, с цел да се приложат тези принципи, като се подкрепи по-лесният достъп до финансиране за по-широк кръг организации и се достигне по-успешно до повече участници с по-малко възможности. С тях се създават също и пространство и механизми за проектите, в които е предвидена работа по въпроси, свързани с приобщаването и многообразието. Настоящата стратегия е предназначена да допринесе за преодоляване на пречките пред достъпа до такива възможности във и извън Европа, които различните целеви групи може да срещнат.

Даденият по-долу списък с потенциални пречки от този род не е изчерпателен и е предназначен само за ориентир при предприемането на действия с оглед на увеличаването на достъпността и достигането до хора с по-малко възможности. Тези пречки могат да възпрепятстват тяхното участие както като самостоятелен фактор, така и в съчетание:

- **Увреждания:** Тук се включва физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки от обкръжаващата среда би могла да възпрепятства пълноценното и ефективно участие на даден човек в обществото равноправно с останалите[4].
- **Здравословни проблеми:** Пречките могат да възникнат в резултат на здравословни проблеми, включително тежки заболявания, хронични заболявания или всяко друго състояние, свързано с физическото или психичното здраве, което възпрепятства от участие в програмата.
- **Пречки, свързани със системите за образование и обучение:** Хората, които по различни причини трудно се справят в системите за образование и обучение, както и преждевременно напускащите училище, хората, незаети с работа, учене или обучение (NEET) и нискоквалифицираните възрастни могат да срещнат пречки.

[2] Решение за изпълнение на Комисията — Рамка от мерки за приобщаване по програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“ за 2021—2027 г.: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/commission-decision-framework-inclusion-2021-27

[3] Насоки за прилагане — Стратегия за приобщаване и многообразие в рамките на програма „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_bg

[4] За повече информация по тази тема Ви приканваме да направите справка с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания: https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html

Въпреки че и други фактори могат да оказват въздействие, тези образователни затруднения — макар и евентуално свързани с лични обстоятелства — произтичат най-вече от образователни системи, които създават структурни ограничения и/или в които не се отчитат напълно специфичните потребности на всеки отделен човек. Хората могат също така да срещат пречки пред участието, когато структурата на учебните програми затруднява мобилността с цел образование или обучение в чужбина по време на обучението им.

- **Културни различия:** Културните различия могат да бъдат възприемани като пречки от хора от различни среди, но те могат да засегнат особено сериозно хората с по-малко възможности. Подобни различия могат да представляват значителна пречка пред ученето като цяло, още повече за хората с мигрантски или бежански произход — включително, но не само за новопристигналите мигранти, за хората, принадлежащи към национално или етническо малцинство, за хората, използващи жестомимичен език или за хората, които изпитват трудности, свързани с езиковото им адаптиране или културното им интегриране. Съприкосновението с чужди езици и културни различия при участието в каквито и да било дейности по програмата може да обезкуражи някои хора и донякъде да ограничи ползите от тяхното участие. Подобни културни различия могат дори да попречат на потенциалните участници да кандидатстват за подкрепа чрез програмата и по този начин да бъдат цялостна пречка пред достъпа.
- **Социални пречки**: Трудностите, свързани със социалното приспособяване, като ограничени социални компетентности, антисоциално или високорисково поведение; (предишни) закононарушения, (предишна) злоупотреба с наркотици или с алкохол или социална маргинализация, могат да представляват пречка. Други социални пречки могат да възникнат вследствие на семейни обстоятелства, например поради това, че участникът е първият в семейството, получил достъп до висше образование, родител (особено самотен родител или родител с малки деца, който няма достъп до широка мрежа за неформални грижи за деца), лице, полагащо грижи, лице, издържащо семейството, сирак или лице, което е живяло или живее в институция.
- **Икономически пречки:** Пречка може да представлява икономически неравностойното положение, свързано например с нисък стандарт на живот, ниски доходи, учещи, които трябва да работят, за да се издържат, зависимост от системата за социално подпомагане, дългосрочна безработица, несигурно положение или бедност, липса на жилище, задлъжнялост или финансови проблеми. Други трудности могат да възникнат в резултат на ограничената възможност за прехвърляне на услуги (по-специално подкрепата за хора с по-малко възможности), които трябва да бъдат „мобилни“ заедно с участника, когато той участва в дейности извън мястото си на пребиваване, или още повече, в чужбина.
- **Пречки, свързани с дискриминация:** Такива пречки могат да възникнат в резултат на дискриминация, свързана с пол, възраст, етническа принадлежност, религия, убеждения, сексуална ориентация, увреждане или с комбинирани фактори (комбинация от два или няколко от посочените видове дискриминация).
- **Географски пречки**: Например животът в отдалечени или селски райони, на малки острови или в периферни/най-отдалечени райони[5], в градски предградия, в райони със слабо развити услуги (ограничен обществен транспорт, неразвита инфраструктура) или в по-слабо развити райони в трети държави може да представлява пречка.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦИЯ

За да подкрепи успешната цифрова трансформация и да се справи по-ефективно с обществените предизвикателства, като изкуствения интелект и дезинформацията, Европа се нуждае от системи, насочени към образованието, обучението и младежта, които са пригодени към цифровата ера. В съответствие със стратегическите приоритети на **Плана за действие в областта на цифровото образование** (2021—2027 г.)[6] и с двете препоръки на Съвета[7], приети през ноември 2023 г., във връзка с а) основните фактори, способстващи успешното цифрово образование и обучение, и б) подобряването на предоставянето на цифрови умения в

[5] В Европейския съюз са включени девет най-отдалечени региона. Това са Френска Гвиана, Гваделупа, Мартиника, Майот, остров Реюнион и Сен Мартен (Франция), Азорски острови и Мадейра (Португалия) и Канарски острови (Испания).

[6] Европейско пространство за образование — План за действие в областта на цифровото образование (2021—2027 г.): https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_bg

[7] Препоръка на Съвета относно основните фактори, способстващи успешното цифрово образование и обучение: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15741-2023-INIT/bg/pdf; Препоръка на Съвета относно подобряване на предоставянето на цифрови умения и компетентности в образованието и обучението: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15740-2023-INIT/bg/pdf

образованието и обучението, програмата „Еразъм+“ играе ключова роля за подпомагане на гражданите от всички възрасти да придобият цифровите умения и компетентности, от които се нуждаят, за да живеят, да учат, да работят, да упражняват правата си, да бъдат информирани, да имат достъп до онлайн услуги, да общуват, да консумират критично и да създават и разпространяват цифрово образователно съдържание.

Програмата ще подкрепя първия стратегически приоритет на плана за действие — развитието на високоефективна екосистема за цифрово образование, чрез изграждането на капацитет и критично разбиране за използването на възможностите на цифровите технологии за преподаване и учене във всички видове институции за образование и обучение на всички равнища и във всички сектори, както и за разработването и прилагането на планове за цифрова трансформация за образователните институции.

Програмата ще подкрепя и втория стратегически приоритет на плана за действие, като подпомага действия, насочени към подобряването на цифровите умения и развитието на цифрови компетентности на всички равнища в обществото и за всички (включително младежите с по-малко възможности, студентите, търсещите работа и работниците). Акцентът ще бъде поставен върху насърчаването на основните и на задълбочените цифрови умения, както и на цифровата грамотност, която е от съществено значение за всекидневния живот и дава възможност на хората да участват пълноценно в гражданското общество и демокрацията.

В съответствие с тези два стратегически приоритета на плана за действие бе създаден Европейският център за цифрово образование[8] с цел да се укрепи сътрудничеството в областта на цифровото образование на равнището на ЕС и да се допринесе за обмена на добри практики, съвместното създаване и извършването на експериментални изследвания. Целта на центъра е да подпомага държавите членки чрез по-тясно междусекторно сътрудничество, като цифровото образование и обучение се разглежда от гледна точка на ученето през целия живот. Центърът установява връзка между националните органи, частния сектор, експертите, изследователите, доставчиците на образование и обучение и гражданското общество чрез по-гъвкаво развитие на политиката и практиката в областта на цифровото образование.

С цел тази рамка на политиките да се прилага чрез програмата беше разработена **стратегия в областта на цифровите технологии[9],** която обхваща всички области на програмата и има за цел да подпомогне бенефициерите на програмата и участниците в изпълнението да развият успешно цифровото измерение на финансираните проекти.

Програмата следва да достига до по-голяма целева група в рамките на Съюза и извън него чрез по-широко използване на информационни, комуникационни и технологични инструменти, съчетано използване на физическа мобилност и виртуално учене и виртуално сътрудничество.

ОКОЛНА СРЕДА И БОРБА С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Околната среда и действията в областта на климата са ключови приоритети за ЕС понастоящем и за в бъдеще. **Съобщението относно Европейския зелен пакт[10]** е новата европейска стратегия за растеж, в която се признава ключовата роля на училищата, институциите за обучение и университетите за ангажиране на учениците, родителите и по-широката общественост с промените, необходими за успешния преход към постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. Освен това в **Препоръката на Съвета относно ученето, насочено към екологичния преход[11]**, се подчертава необходимостта да се предоставят на учещите от всички възрасти възможности да научат за климатичната криза и за устойчивостта както чрез формалното, така и чрез неформалното образование, и да се превърне ученето за екологичния преход в приоритет в политиките и

[8] https://education.ec.europa.eu/bg/focus-topics/digital-education/action-plan/european-digital-education-hub

[9] Насоки за прилагане — Цифрова стратегия в рамките на програма „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-digital_en

[10] Европейска комисия — Европейски зелен пакт: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_bg

[11] Препоръка на Съвета относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(01)

програмите за образование и обучение. Устойчивостта следва да стане част от цялостния спектър на образованието и обучението, включително учебните програми, професионалното развитие на преподавателите, както и сградите, инфраструктурата и дейността.

Програмата „Еразъм+“ е ключов инструмент за изграждането на знания, умения и нагласи по отношение на изменението на климата и подкрепата на устойчивото развитие както в рамките на Европейския съюз, така и извън него.

С цел тази рамка на политиките да се прилага чрез програмата беше разработена **стратегия в областта на екологичния преход и устойчивото развитие[12],** която обхваща всички области на програмата и има за цел да подпомогне бенефициерите на програмата и участниците в изпълнението да развият успешно екологичното измерение на финансираните проекти.

Програмата ще увеличи броя на възможностите за мобилност в екологични, ориентирани към бъдещето области, чрез които се насърчава развитието на компетентности, подобряват се перспективите за професионална реализация и се ангажират участниците в стратегически области за устойчивия растеж, като се обръща специално внимание на развитието на селските райони (устойчиво земеделие, управление на природните ресурси, опазване на почвите, биоземеделие). Освен това „Еразъм+“, в основата на която е мобилността, следва да се стреми към неутралност по отношение на въглеродните емисии чрез насърчаване на устойчиви видове транспорт и по-отговорно към околната среда поведение.

Околната среда и борбата с изменението на климата са хоризонтален приоритет при подбора на проекти. Приоритет ще се дава на проекти, насочени към развитието на компетентности в различни сектори, свързани с околната среда, включително в рамките на приноса на образованието и културата за целите за устойчиво развитие, разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения и на ориентирани към бъдещето учебни програми, както и на инициативи, подкрепящи планираните подходи на участващите организации по отношение на екологичната устойчивост.

Чрез използването на иновативни практики, насърчавано от програмата, учещите, персоналът и младежките работници, ще могат да се превърнат в истински фактори на промяната (например чрез икономия на ресурси, намаляване на потреблението на енергия, на отпадъците и на въглеродния отпечатък, възможност за устойчив избор на хранене и мобилност). Предимство ще се дава и на проекти, които чрез дейности в областта на образованието, обучението, младежта и спорта създават възможности за промяна на поведението с оглед на индивидуалните предпочитания, културните ценности, информираността и по-общо подкрепят активното участие за устойчиво развитие.

Ето защо при разработването на дейности участващите организации и участниците следва да полагат усилия за включването на екологични практики във всички проекти, като това ще ги насърчава да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда, да анализират възможностите за действие на местно равнище и да намират по-екологични начини за изпълнение на дейностите си.

Платформи като Европейската платформа за училищно образование (включително eTwinning) и EPALE ще продължат да създават помощни материали и да улесняват обмена на ефективни образователни практики и политики за екологична устойчивост. Програмата „Еразъм+“ е и мощен инструмент за обхващане и ангажиране на широк спектър от участници в нашето общество (училища, университети, доставчици на ПОО, младежки и спортни организации, НПО, местни и регионални органи, организации на гражданското общество и т.н.), които могат да се превърнат в активни участници в прехода към неутралност по отношение на климата до 2050 г.

УЧАСТИЕ В ДЕМОКРАТИЧНИЯ ЖИВОТ, ОБЩИ ЦЕННОСТИ И ГРАЖДАНСКА АНГАЖИРАНОСТ

[12] Насоки за прилагане — Екологична стратегия в рамките на програма „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-green_en

В рамките на програмата „Еразъм+“ се отчитат предизвикателствата и пречките, които ограничават участието на гражданите в демократичните процеси, допринася се за повишаване на тяхната осведоменост и разбиране за Европейския съюз и им се съдейства в преодоляването на трудностите да се ангажират и участват активно в своите общности и в политическия и социалния живот на Съюза. Укрепването на разбирането на гражданите за Европейския съюз от ранна възраст е от решаващо значение за бъдещето на Съюза. Редом с формалното образование неформалното учене може да подобри разбирането на гражданите за Европейския съюз и да насърчи чувството на принадлежност.

С Програмата се насърчават активното гражданство и етиката в ученето през целия живот, като се поощряват проектите и дейностите, с които се способства за развитието на социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Дава се приоритет на проекти, които предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот, както и за социално и гражданско ангажиране чрез дейности за значими формални или неформални обучителни занимания. Обръща се особено внимание на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС[13] и принципите на единството и многообразието, както и свързаното с тях социално, културно и историческо наследство.

В областта на младежта е разработена стратегията за младежко участие[14], с която да се осигури обща рамка и да се подкрепи използването на програмата за насърчаване на участието на младежите в демократичния живот. Стратегията има за цел да подобри качеството на младежкото участие в програмата и допълва основните документи на ЕС в областта на политиката за младежта, като стратегията на ЕС за младежта и целите на ЕС за младежта[15]. Инструментариумът за младежко участие[16] придружава стратегията и има за цел, в практичен план, да предостави ноу-хау, препоръки, инструменти и практически насоки за застъпване на този хоризонтален приоритет сред младежите и във всяка от дейностите по Програмата.

[13] Ценностите на ЕС са определени в член 2 от Договора за Европейския съюз и са кратко описани тук: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_bg

[14] Стратегия за младежко участие: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/

[15] Европейски цели за младежта: https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_bg

[16] Инструментариум за младежко участие: https://participationpool.eu/toolkit/

СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Посочените по-долу характеристики на програмата „Еразъм+“ заслужават специално внимание:

ЗАЧИТАНЕ НА ЦЕННОСТИТЕ НА ЕС

Изпълнението на програмата „Еразъм+“, а следователно и бенефициерите на програмата и дейностите, изпълнявани в рамките на програмата, трябва да съблюдават ценностите на ЕС за зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, върховенството на закона и зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства, в пълно съответствие с ценностите и правата, залегнали в Договорите на ЕС и в Хартата на основните права на ЕС.

Съобразно със споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства, при неспазване на тези разпоредби споразумението за безвъзмездни средства за бенефициера може да бъде прекратено, или размерът на отпуснатите средства да бъде намален.

ЗАЩИТА, ЗДРАВЕ И БЕЗОПАСНОСТ НА УЧАСТНИЦИТЕ

Защитата, здравето и безопасността на участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ са важни принципи на програмата. Всички участници следва да имат възможност да се възползват пълноценно от възможностите за личностно и професионално развитие и учене, предлагани чрез „Еразъм+“. Това следва да се осигурява в безопасна среда при зачитане и защита на правата, физическата и емоционална неприкосновеност, психичното здраве и благополучието на всички хора.

Всички организации, които участват в програмата, трябва да прилагат ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността, защитата и недискриминацията на участниците в изпълняваните от тях дейности. Когато е необходимо, в дейностите за мобилност непълнолетните участници (ученици, учещи в ПОО, младежи) следва да се придружават от възрастни. Придружителите възрастни лица следва да осигурят достатъчно качество на учебния компонент на мобилността, както и защитата и безопасността на непълнолетните участници.

Освен това всички ученици, студенти, стажанти, чиракуващи, учещи в образованието за възрастни, младежи и персонал, които участват в дейности за мобилност по всички ключови действия на програмата „Еразъм+“, трябва да бъдат застраховани срещу рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Програмата дава свобода на организаторите на проектите да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провеждания проект и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците вече имат застрахователно покритие по договори, сключени от организаторите на проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреждане или загуба на багаж);
- гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);
- злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

Ако е приложимо, настоятелно се препоръчва участниците в транснационални дейности да имат издадена европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 27-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=bg.

Накрая, ако в проектите участват младежи на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително разрешение за участието им от техните родители или от лицата, които ги представляват.

МНОГОЕЗИЧИЕ

Многоезичието е една от основите на европейския проект и е ярък символ на стремежа на ЕС към единство в многообразието. Владеенето на чужди езици заема важно място сред уменията, които са необходими на хората, за да се подготвят по-добре за пазара на труда и да се възползват най-пълноценно от съществуващите възможности. ЕС си е поставил за цел всеки гражданин да има възможност да изучава поне два чужди езика от ранна възраст.

Насърчаването на изучаването на езици и езиковото многообразие е една от специфичните цели на програмата. Липсата на езикови компетентности е една от основните пречки за участие в европейските програми в областта на образованието, обучението и младежта. Предвидените възможности за предоставяне на езикова подкрепа имат за цел повишаване на ефективността и ефикасността на дейностите за мобилност, както и на ефективността на ученето, с което ще допринесат за постигането на специфичната цел на програмата.

Програмата ще предлага подкрепа за изучаване на езици на участниците, които осъществяват дейност за мобилност. Тази подкрепа ще се предоставя основно чрез платформата за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“, при необходимост адаптирана към отделните сектори, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, свързани с достъпа и гъвкавостта. Онлайн езиковата подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“ ще позволява на участниците да оценяват, практикуват и подобряват своите езикови познания. В допълнение към ОЕП могат да се предлагат и други форми на езикова подкрепа в помощ на нуждите на определени целеви групи от изучаване на езици, като например използване на жестомимичен език или на брайлово писмо, които могат да бъдат финансирани чрез специалната финансова категория „Подкрепа за приобщаване“.

Преподаването и изучаването на езици ще се насърчават и в рамките на проектите за сътрудничество. Иновациите и добрите практики, предназначени да стимулират усъвършенстването на езиковите умения, могат да включват например методи на преподаване и оценяване, разработване на педагогически материали, научни изследвания, изучаване на езици с помощта на компютри и предприемачески дейности с използване на чужди езици.

Европейската комисия връчва **Европейския езиков знак (ЕЕЗ)** като признание за качество, подкрепа за споделянето на резултатите от отлични проекти в областта на многоезичието и насърчаване на обществения интерес към изучаването на езици. Националните агенции ежегодно или на всеки две години ще отличават с ЕЕЗ организациите за образование и обучение, които са осъществили възложен от национална агенция проект по програмата „Еразъм+“ със забележителни резултати в областта на изучаването и преподаването на езици. Освен на избрани проекти по програмата „Еразъм+“, националната агенция може да връчва ЕЕЗ и на други инициативи с всеобхватни, приобщаващи или иновативни подходи към преподаването и изучаването на езици.

МЕЖДУНАРОДНО ИЗМЕРЕНИЕ

Програмата „Еразъм+“ включва силно застъпено международно измерение (т.е. сътрудничество с трети държави, които не са асоциирани към програмата) в дейностите за мобилност, сътрудничество и диалог относно политиката. Тя подкрепя европейските организации за посрещане на световните предизвикателства, породени от глобализацията, изменението на климата и цифровия преход, по-специално чрез активизиране на международната мобилност и на сътрудничеството с трети държави и с цел укрепване на ролята на Европейския съюз като глобален фактор. Тя укрепва обществените връзки чрез мобилност, обмен и изграждане на капацитет, като насърчава социалната устойчивост, човешкото развитие, пригодността за заетост, активното участие и осигурява редовни канали за сътрудничество между хората чрез насърчаването на ценности, принципи и интереси около общи приоритети. Дейностите предлагат отговор на предизвикателствата, свързани с качеството, модернизацията и пригодността за заетост, чрез по-голяма значимост и отзивчивост на образованието за екологосъобразно и устойчиво социално-икономическо възстановяване, растеж и просперитет в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като допринасят за човешкото и институционалното развитие, цифровия преход, растежа и работните места, доброто управление и мира и сигурността. Ангажирането на младежите в трети държави, които не са асоциирани към програмата, е ключов елемент в процеса на изграждането на по-устойчиви общества, основани на взаимно доверие и междукултурно разбирателство.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА УМЕНИЯ И КВАЛИФИКАЦИИ

Програмата „Еразъм+“ подкрепя инструментите на ЕС, насочени към осигуряването на прозрачност и признаването на компетентности, умения и квалификации — по-специално „Европас“ (включително европейските цифрови удостоверения за учене), Youthpass, Европейската квалификационна рамка (ЕКР), Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO), Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS), Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR), Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование (ENQA), както и мрежите на равнището на ЕС в областта на образованието и обучението, които подкрепят тези инструменти, по-конкретно националните информационни центрове за академично признаване (NARIC), мрежите Euroguidance, националните центрове „Европас“ и националните координационни звена за ЕКР. Общата цел на тези инструменти е да се осигури по-лесно признаване и по-добро разбиране на компетентностите, уменията и квалификациите във и извън националните граници, във всички подсистеми за образование и обучение, както и във всички сектори на пазара на труда, независимо дали те са придобити чрез формално образование и обучение или чрез друг вид учене (например професионален опит, доброволческа дейност, онлайн обучение).

За да бъдат постигнати тези цели, наличните инструменти следва да са приложими и спрямо нови явления като интернационализацията на образованието и обучението и нарастващото използване на ученето с помощта на цифровите технологии и цифровите квалификации, както и да подпомагат разработването на гъвкави модели за обучение, съответстващи на потребностите и целите на учещите. С тези инструменти следва също така да се подобрят съпоставимостта и преносимостта на уменията, компетентностите и квалификациите през границите, което да позволи на учещите и работниците да се движат свободно за учене или работа.

В редица утвърдени документи на политиката са включени насоки относно прилагането и по-нататъшното развитие на тези инструменти, включително Препоръката на Съвета от 22 май 2017 г. относно Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот, Решение (ЕС) 2018/646 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 г. относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и Препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене. В допълнение към тези документи на хоризонталната политика тематични стратегии като Стратегията за Youthpass[17] и Европейската стратегия за обучение (ETS)[18] в областта на младежта имат за цел да се предложи допълнителна подкрепа за развитието в тези области.

РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЕКТИТЕ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ТЯХ ЗА ПОСТИГАНЕ НА МАКСИМАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Разпространяването на информация за проектите и резултатите от тях е от решаващо значение за осигуряването на въздействие на различни равнища. В зависимост от действието от заявителите за финансиране по програмата „Еразъм+“ се изисква да планират своите комуникационни дейности, насочени към споделяне на информация за проекта и на резултатите от него по време на жизнения цикъл на проекта и след него. Заявленията за проекти ще бъдат оценявани въз основа на съответни критерии, за да се гарантира, че тези аспекти са обхванати. Равнището и интензивността на дейностите за комуникация и разпространение следва да са пропорционални на целите, обхвата и целевите групи на отделните действия в рамките на програмата „Еразъм+“. Бенефициерите на финансиране по програмата „Еразъм+“ трябва да спазват насоките за комуникация за бенефициерите по проектите[19], изготвени от Европейската комисия, и да наблюдават и оценяват успеха на своите комуникационни дейности, както в качествено, така и в количествено отношение.

[17] Стратегия за Youthpass: https://www.youthpass.eu/en/about-youthpass/youthpass-strategy/

[18] Европейска стратегия за обучение (ETS): https://europeantrainingstrategy.eu/

[19] Как да осъществявате комуникация във връзка с проекта си: https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/429c34ff-7231-11ec-9136-01aa75ed71a1

Както е предвидено в насоките за комуникации, бенефициерите трябва ясно да посочват подкрепата на Европейския съюз във всички дейности и продукти по комуникация и разпространение, като събития, уебсайтове, визуални материали и публикации. Те трябва по-специално да осигурят включването на емблемата на Европейския съюз във всички комуникационни материали и нейното съответствие с разпоредбите, предвидени в споразумението или в решението за отпускане на безвъзмездни средства[20]. При неспазване на тези разпоредби размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

Бенефициерите разработват комуникационна стратегия и план за комуникация, като вземат предвид следните фактори:

- **Комуникационни цели:** заявителите следва да определят какво биха искали да постигнат с конкретни комуникационни дейности, т.е. повишаване на осведомеността, популяризиране на обществени ценности, развитие на нови партньорства за бъдещето или въздействие върху политиките и практиките.
- **Аудитория или целева група**: заявителите трябва да определят хората, до които биха искали да достигнат и които биха могли да се възползват от резултатите от проекта. Аудиторията или целевата група следва да бъдат определени възможно най-конкретно. Това могат да бъдат широката общественост, конкретни заинтересовани страни, експерти и други заинтересовани страни, лицата, вземащи решения, медиите и т.н..
- **Канали и дейности** за достигане до целевата аудитория: заявителите трябва да изберат каналите и дейностите, които са най-ефективни и подходящи за удовлетворяване на нуждите на избраните от тях цели, като социални медии, събития, публикации.
- **Резултати от проекта** (крайни продукти и окончателни резултати) като ръководство за добри практики, практически инструмент или продукт, изследователски доклади от проучване, придобити знания и умения и т.н. Резултатите следва също да бъдат споделяни или популяризирани в платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en).
- **Разпределение във времето: заявителите** трябва ефективно да планират времето на извършване на различните дейности (във връзка с работния план/основните етапи), да договарят реалистични цели и да осигуряват гъвкавост в зависимост от напредъка на проекта, промяната в нуждите на целевата аудитория или група и промените в политиката и процедурите.
- **Ключови показатели за ефективност (КПЕ):** показателите за ефективност са ценен управленски инструмент за наблюдение на напредъка (с възможност за корекции при необходимост) по време на изпълнението на дейностите за комуникация и разпространение на информация, както и за оценка на степента на успех при постигането на целите им. КПЕ следва да бъдат в съответствие с показателите на корпоративната комуникационна мрежа[21].

ИЗИСКВАНЕ НА ПРОГРАМТА „ЕРАЗЪМ+“ ЗА СВОБОДЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Програмата „Еразъм+“ насърчава свободния достъп до крайните продукти от проекти в подкрепа на ученето, преподаването, обучението и младежката работа. По-конкретно бенефициерите на програмата „Еразъм+“ се задължават да предоставят всички образователни ресурси и инструменти, разработени в контекста на подпомаганите по програмата проекти — документи, аудиовизуални продукти, софтуер или други материали — безплатно на обществеността при условията на отворен лиценз. Материалите следва да са леснодостъпни и удобни за изтегляне без разходи или ограничения, а отвореният лиценз трябва да позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Такива материали са известни като „образователни ресурси със свободен достъп“ (ОРСД). За постигане на тази цел ресурсите следва да бъдат публикувани в подлежащ на редактиране цифров формат и на подходяща и свободно достъпна платформа. Независимо че програмата „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да предоставят най-отворените видове лицензи[22], те могат да избират лицензи, които налагат известни ограничения, например ограничаване на използването за търговски цели от други лица или задължаване на други лица да предоставят същия лиценз за

[20] Насоки за използването на визуалната идентичност на Европейската комисия, включително на емблемата на Европейския съюз, могат да бъдат намерени на следните адреси: https://commission.europa.eu/resources-partners/european-commission-visual-identity_en?prefLang=bg и https://commission.europa.eu/system/files/2021-05/eu-emblem-rules_bg.pdf

[21] Показателите на комуникационната мрежа и помощното ръководство са налични на следния адрес: https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/2022%20EC%20Comm%20indicators.pdf

[22] Например широко използваните лицензи Creative Commons Attribution или Creative Commons Attribution-Share Alike за творчески произведения, GNU Public License и GNU Lesser Public License за софтуер и Open Database License за бази данни.

производни разработки, при условие че това е целесъобразно с оглед на естеството на проекта и вида на съответния материал и че лицензът във всички случаи позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Изискването за свободен достъп е задължително и не засяга правата върху интелектуалната собственост на бенефициерите на безвъзмездни средства.

СВОБОДЕН ДОСТЪП ДО НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ДАННИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

Програмата „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да публикуват крайните продукти от своите изследвания по пътищата на свободния достъп, т.е. по начини, които са безплатни и не налагат други ограничения на достъпа за потребителите. Бенефициерите се насърчават също така да предоставят отворени лицензи за крайните продукти от научните изследвания. При всяка възможност събраните чрез проектите данни следва да се публикуват като „отворени данни“, т.е. под отворен лиценз, в подходящ формат и на подходяща платформа за данни с отворен достъп.

КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

За да се постигнат поставените цели, в програмата „Еразъм+“ се предвижда изпълнението на следните ключови действия за периода 2021—2027 г.:

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **Мобилност на учещи и на персонала:** възможности за ученици, студенти, учещи в образованието за възрастни, стажанти и младежи, както и за университетски преподаватели, учители, обучители и други преподаватели, младежки работници, спортен персонал, персонал на образователни институции и организации на гражданското общество да предприемат периоди на учене и/или професионален опит в друга държава.
- **Дейности за младежко участие:** местни и транснационални инициативи, ръководени от младежи и провеждани от неформални групи младежи и/или младежки организации с цел насърчаване на младежите да се ангажират и да се научат да участват в демократичния живот, като при това се повишава осведомеността за общите ценности и основните права на ЕС, създават се предпоставки младежите и лицата, вземащи решения на местно, национално и европейско равнище, да работят заедно и се допринася за общите цели на Европейския съюз.
- **Мобилност на персонала в областта на спорта:** на членовете на персонала на спортни организации, най-вече в областта на масовия спорт, се предоставят възможности да усъвършенстват своите компетентности и квалификации и да придобиват нови умения чрез образователна мобилност, като прекарват известен период от време в чужбина и така допринасят за изграждането на капацитет и за развитието на спортните организации. По това действие се подкрепя професионалното развитие на треньори и на друг персонал (както платен персонал, така и доброволци) в областта на масовия спорт. Персоналът в областта на немасовия спорт, включително хората с двойна кариера — в спорта и извън него, може също така да засили въздействието от обучението и прехвърлянето на знания в полза на персонала и организациите за масов спорт. Възможностите за образователна мобилност за персонала в областта на немасовия спорт могат да бъдат подкрепяни, когато участието на такъв персонал може да бъде от полза за масовия спорт.
- **DiscoverEU:** действието, което предлага на 18-годишните младежи възможност да придобият краткосрочен индивидуален или групов опит, като пътуват из цяла Европа. Като дейност за информално обучение DiscoverEU има за цел да насърчи чувството за принадлежност към Европейския съюз на участниците и да им даде възможност да опознаят неговото културно многообразие. Действието има за цел също младежите да получат ценни умения и компетентности за бъдещия си живот, както и да ги вдъхнови да възприемат устойчивото пътуване в частност и съзнанието за опазване на околната среда като цяло. DiscoverEU включва общо действие, при което младежите могат да кандидатстват директно на Европейския младежки портал, както и действие за приобщаване. **Действието за приобщаване DiscoverEU** е насочено към младежи с по-малко възможности на възраст между 18 и 21 години, за да се улесни участието им в DiscoverEU наравно с техните връстници.
- Програмата предлага **възможности за изучаване на езици** на участниците, които осъществяват дейност за мобилност в чужбина. Тази подкрепа ще се предоставя основно чрез инструмента за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“, при необходимост адаптиран към отделните сектори, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, свързани с достъпа и гъвкавостта. В определени случаи, когато онлайн обучението не е най-добрият инструмент за достигане до целевата група, ще бъдат предлагани допълнителни форми на езикова подкрепа.
- **Виртуален обмен в областта на висшето образование и младежта**: това действие дава възможност за организиране на онлайн дейности, насочени към междуличностни контакти, които насърчават междукултурния диалог и развитието на меки умения между лица от трети държави, които не са асоциирани към програмата, държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата. Те се провеждат в малки групи и винаги се ръководят от обучен модератор.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

Партньорства с цел сътрудничество, обхващащи:

- **Партньорства за сътрудничество:** Основната цел на партньорствата за сътрудничество е да се даде възможност на организациите да повишават качеството и уместността на своите дейности, да развиват и укрепват своите мрежи от партньори, да увеличават своя капацитет за съвместна работа на транснационално равнище, като засилват интернационализацията на своите дейности и обменят или развиват нови практики и методи, а също така като споделят и дебатират идеи.
- **Дребномащабни партньорства:** Това действие е предназначено за разширяване на достъпа до програмата за малки участници и за лица, до които трудно може да се достигне чрез дейности в областта на училищното образование, образованието за възрастни, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Целта на това действие с по-малък размер на безвъзмездните средства, отпускани на организации, по-кратка продължителност и по-прости административни изисквания в сравнение с партньорствата за сътрудничество е да се достига до организациите на местно равнище, новите участници в програмата и организациите с по-малко опит, като се намаляват пречките пред достъпа до програмата за организации с по-малък организационен капацитет.
- **Европейски партньорства за училищно развитие** тази дейност насърчава развитието на подкрепящи структури, които могат да придадат стратегическо и всеобхватно измерение на усилията на училищата и учителите, които реализират проекти за сътрудничество и мобилност на място, така че резултатите от тях да станат устойчиви и достъпни за всички.

Партньорства за високи постижения, обхващащи:

- **Европейски университети:** С настоящото действие се подкрепя създаването на алианси от институция за висше образование, изградени от долу нагоре, което ще направи трансграничното сътрудничество по-амбициозно чрез разработването на съвместни дългосрочни стратегии за висококачествено образование, научни изследвания и иновации, основани на обща визия и споделени ценности.
- **Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО):** По това действие се подкрепя подход от долу нагоре към високите постижения в професионалното образование с участието на широк кръг местни заинтересовани лица, което дава възможност на институциите за ПОО бързо да адаптират предоставянето на умения към променящите се икономически и социални потребности. Те действат в определен местен контекст, като създават екосистеми от умения за иновации, регионално развитие и социално приобщаване, като същевременно работят с ЦВППОО в други държави посредством международни мрежи за сътрудничество. Предоставят се възможности за първоначалното обучение на младите хора, както и за продължаващо повишаване на квалификацията и преквалификация на възрастните чрез гъвкаво и навременно предлагане на обучение, което отговаря на нуждите на динамичния пазар на труда, включително в контекста на екологичния и цифровия преход.
- **Академии за учители „Еразъм+“:** Общата цел на това действие е да се създадат европейски партньорства между доставчиците на образование и обучение за учители с цел създаването на академии за учители „Еразъм+“, които ще развиват европейската и международната перспектива в областта на подготовката на учители. Академиите ще насърчават многоезичието и културното многообразие, ще развиват подготовката на учителите в съответствие с приоритетите на ЕС в областта на образователната политика и ще допринасят за постигането на целите на европейското пространство за образование.
- **Действие „Еразмус Мундус“:** Това действие има за цел да се насърчат високите постижения и интернационализацията на институциите за висше образование в световен мащаб чрез програми за обучение на равнище магистърски курсове, съвместно предоставяни и признавани от установените в Европа институции за висше образование и отворени за училища от други държави по света.

Партньорства за иновации, обхващащи:

- **Алианси за иновации:** Това действие има за цел да се насърчи стратегическото сътрудничество между основните участници в сферата на висшето образование и на професионалното образование и обучение, бизнеса и научните изследвания — „триъгълникът на знанието“ — в подкрепа на иновациите и модернизацията на системите за образование и обучение с оглед на определянето и осигуряването на правилния набор от умения, знания и компетентности, които да съответстват на бъдещото търсене на пазара на труда в сектори и области от стратегическо значение за устойчивия растеж и конкурентоспособността на Европа.
- **Проекти, ориентирани към развитието в бъдещето:** Това действие има за цел да се насърчат иновациите,

творчеството и участието, както и социалното предприемачество в различни области на образованието и обучението. С него ще се подкрепят идеи, ориентирани към развитието в бъдещето, основани на ключови европейски приоритети и с потенциал да бъдат интегрирани и да допринасят за подобряването на системите за образование и обучение, както и да пораждат съществено иновативно действие по отношение на методите и практиките за всички видове учене и на параметрите за активно участие за европейското социално сближаване.

Проекти за изграждане на капацитет, включително:

- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на висшето образование**: С това действие се подкрепят международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на висшето образование, в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, и в трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят адекватността, качеството, модернизирането и достъпността и на висшето образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие.
- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на професионалното образование и обучение**: С това действие в областта на професионалното образование и обучение се подкрепят международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на ПОО, в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят релевантността, достъпността и отзивчивостта на институциите и системите за ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие.
- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на младежта**: С това действие се подкрепят сътрудничеството и обменът в областта на младежта между организации в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата, и се обхващат дейности за неформално учене, насочени към повишаването на капацитета на организации, работещи с младежи извън сферата на формалното учене, като същевременно се осигурява активното участие на младежите.
- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на спорта**: С това действие ще се подкрепят международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на спорта, в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят спортни дейности и политики в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като средство за популяризиране на ценности, както и като образователен инструмент за насърчаване на личностното и социалното развитие на хората и за изграждане на по-сплотени общности.

Спортни събития с нестопанска цел: С това действие ще се подпомагат подготовката, организацията и последващите действия във връзка със спортни събития с нестопанска цел, организирани в една или в няколко държави от организации с нестопанска цел или от публични органи, чиято дейност е свързана с областта на спорта. Тези събития ще имат за цел да се увеличи видимостта на действията по „Еразъм+“ в областта на спорта и да се повиши осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност.

В допълнение към дейностите, описани по-горе, **чрез онлайн платформи** като **Европейската платформа за училищно образование** (включително **eTwinning)**, **Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE)** и **Европейския младежки портал** ще се предлагат виртуални пространства за сътрудничество, бази данни за намиране на партньори, общности от практикуващи специалисти и други онлайн услуги за учители, обучители, младежки работници, лица, разработващи политики, и други практикуващи специалисти, както и за ученици, младежи и учащи в образованието за възрастни в Европа и извън нея.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПОЛИТИКИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

Действието **„Обединена европейска младеж“**, насочено към младежките организации на местно равнище и към по-големите организации, с което се подкрепят трансгранични партньорства. Дейностите в рамките на това

действие следва да допринасят за разширено обхващане на младежите, така че да се осигури многообразие от гласове и да се достигне до широк кръг от младежи в младежките организации и извън тях, включително и до младежите с по-малко възможности. Те следва да включват разнообразни традиционни и цифрови канали и да улесняват развитието на партньорства и мрежи, като дават възможност за участие на местни НПО и младежки движения.

В допълнение това ключово действие обхваща:

- Действия, насочени към подготовка и подкрепа за изпълнението на програмата за политиката на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, включително секторни програми за висше образование, професионално образование и обучение, училищно образование и образование за възрастни, по-специално чрез улесняване на управлението и функционирането на **отворените методи на координация.**
- Осъществяване на европейски **експериментални политики**, водени от публични органи на високо равнище и включващи пробни дейности за мерки на политиката в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка. В съответствие със стратегията на ЕС за младежта ще бъде предоставена финансова подкрепа и на структурите, които участват в националните работни групи, съставени от всеки национален орган в рамките на диалога по въпросите на младежта в ЕС на национално равнище.
- Действия, насочени към събиране на факти и знания за системите и политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта на национално и европейско равнище, с цел да се улесни обоснованото изготвяне на политики. Събирането на факти и анализите ще се осъществява в рамките на **европейски или международни проучвания и изследвания, както и на основата на тематичен и специфичен за отделните държави експертен опит.**
- Действия, с които се улесняват **прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и трансферът на кредити** с цел стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на валидирането на неформалното и информалното учене, управлението на уменията и професионалното ориентиране. В тази област се включва също предоставянето на подкрепа на националните и европейските органи или мрежи, които улесняват трансевропейските обмени, както и разработването на гъвкави модели за обучение между различните области на образованието, обучението и младежта и в рамките на формално, неформално и информално учене.
- Действия, с които се насърчава **диалогът по политиката със заинтересованите страни в рамките на Европейския съюз и извън него**, например чрез конференции, събития и други дейности, в които участват лица, разработващи политики, практикуващи специалисти и други заинтересовани страни в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, с цел да се повишава осведомеността относно съответните европейски политически програми и да се популяризира Европа като отлична дестинация за обучение и научни изследвания.
- **Сътрудничество с международни организации** с широко признат експертен и аналитичен капацитет (като ОИСР и Съвета на Европа) с цел засилване на въздействието и добавената стойност на политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Чрез действията по инициативата „Жан Моне“ се предоставя подкрепа за:

- **Действие по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование:** С това действие се подкрепят институциите за висше образование в Европа и извън нея за популяризиране на преподаването и научните изследвания в областта на европейската интеграция и за насърчаване на дебат относно политиката и възможности за обмен с участието на академичните среди и лицата, разработващи политики, относно приоритетите на политиката на Съюза. Подкрепят се следните поддействия: **Модули „Жан Моне“:** кратки програми за обучение по една или няколко дисциплини от областта на изследванията на Европейския съюз; **Катедри „Жан Моне“:** по-дългосрочни преподавателски длъжности със специализация в изследванията на Европейския съюз за отделни университетски преподаватели; **Центрове за високи постижения „Жан Моне“:** координационни центрове, чрез които се събират знания от експерти на високо равнище в различни дисциплини на европейските изследвания и се развиват транснационални дейности и структурни връзки с академични институции в други държави.
- **Действие по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението:** С това действие се насърчават познанията за Европейския съюз в училищата и институтите за професионално образование и обучение (ПОО) в държавите — членки на ЕС, и в третите държави, асоциирани към програмата. Целта му

е на доставчиците на образование да се предложат възможности да разработват и предоставят съдържание на учещите, а на доставчиците на обучение на учители — да оказват подкрепа на учителите чрез методологии и актуализирани знания по въпроси на Европейския съюз и да насърчават дебатите и обмена между представителите на училищата и ПОО и заинтересованите страни относно ученето по теми, свързани с Европейския съюз. Подкрепят се следните поддействия: **Обучение на учители**: разработване и предлагане на структурирани предложения за обучение на учители по теми, свързани с Европейския съюз; **Инициатива за запознаване с ЕС:** насърчаване на по-добро разбиране в общото образование и професионалното обучение (нива 1—4 по ISCED).

- **Дебат относно политиката в рамките на инициативата „Жан Моне“**: **Мрежите „Жан Моне“ в областта на висшето образование,** в съответствие с конкретна тема, свързана с приоритет на Комисията, ще събират, споделят и обсъждат между партньорите резултати от научни изследвания, съдържание на курсове и опит, продукти (проучвания, статии, съдържание на курсове и др.). **Мрежи в други области на образованието и обучението,** обмен на добри практики и опит от съвместно преподаване в група държави.
- **Подкрепа за определени институции:** С това действие се осигурява подкрепа за институции, които преследват цел от европейски интерес, като предоставят на Съюза, държавите членки и гражданите висококачествени услуги в конкретни приоритетни тематични области. Основните дейности и обхват на тези институции включват изследвания, включително събиране и анализ на данни с цел подготовката на бъдещи политики, обучение на място и онлайн за бъдещи членове на персонала на международните организации и за държавни служители, по-специално в областите на правото и управлението, организиране на събития по приоритетни въпроси за Съюза и разпространяване на конкретни резултати и обща информация за широката общественост.

КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ?

Общият индикативен финансов пакет на програмата е определен на повече от 26 млрд. евро[23] от бюджета на ЕС за седемгодишния период (2021—2027 г.). Годишният бюджет се приема от бюджетния орган. Актуална информация за отделните стъпки в процедурата по приемане на бюджета на ЕС може да се намери на адрес: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle_bg.

За информация относно наличния бюджет по действия, моля, разгледайте годишната работна програма на „Еразъм+“ за 2026 г.: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents-and-guidelines

[23] Ориентировъчно финансовият пакет на програмата е определен на 24,574 млрд. евро по текущи цени и допълнителни средства, възлизащи на 1,7 млрд. евро по цени от 2018 г.

КОЙ ИЗПЪЛНЯВА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Европейската комисия носи цялостната отговорност за изпълнението на програмата „Еразъм+“. Комисията постоянно осъществява управлението на бюджета и определя приоритетите, целите и критериите на програмата. Наред с това тя ръководи и осъществява мониторинг на общото изпълнение, последващите дейности и оценката на програмата на европейско равнище. Европейската комисия носи и цялостната отговорност за надзора и координацията на структурите, на които е възложено изпълнението на програмата на национално равнище.

ЕВРОПЕЙСКАТА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛТУРА (EACEA)

На европейско равнище отговорността за изпълнението на редица действия по програмата „Еразъм+“ се носи от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) на Европейската комисия. EACEA изпълнява програмата посредством пряко управление. В допълнение към информацията, съдържаща се в настоящото ръководство, съответната документация във връзка с поканите и формулярите за заявление за действията, обхванати от настоящото ръководство и управлявани от Изпълнителната агенция, се публикуват в Портала на ЕС за финансиране и възлагане на обществени поръчки: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

Изпълнителната агенция отговаря за управлението на пълния жизнен цикъл на тези проекти — от популяризирането на програмата, оценяването на заявленията за безвъзмездни средства и осъществяването на мониторинг върху проектите до разпространението на резултатите от проектите и програмата. Тя е натоварена и с обявяването на специални покани за представяне на предложения, свързани с някои действия по програмата, които не са включени в обхвата на настоящото ръководство.

Европейската комисия отговаря, по-специално чрез Изпълнителната агенция, и за:

- провеждане на проучвания в областите, подкрепяни от програмата;
- провеждане на научни изследвания и основани на факти дейности чрез мрежата „Евридика“;
- подобряване на видимостта и системното въздействие на програмата посредством дейности за разпространение и използване на резултатите от програмата;
- осигуряване на управлението на договорите и финансирането на органите и мрежите, подпомагани от програмата „Еразъм+“;
- управление на покани за подаване на оферти за предоставяне на услуги в рамките на програмата.

НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Програмата „Еразъм+“ се изпълнява основно посредством непряко управление, което означава, че Европейската комисия възлага задачите по изпълнението на бюджета на националните агенции (НА). Основанието за този подход е управлението на програмата „Еразъм+“ да се осъществява възможно най-близо до нейните бенефициери и да бъде адаптирано към многообразните особености на националните системи за образование, обучение и работа с младежи. За тази цел всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана по програмата, е определила една или повече национални агенции[24] (данни за контакт с тези агенции можете да намерите на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_bg). Тези национални агенции популяризират и изпълняват програмата на национално равнище и са звена за връзка между Европейската комисия и участващите организации на местно, регионално и национално равнище. Техните задачи включват:

[24] Националните агенции по „Еразъм+“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/bg/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964

- предоставяне на евентуалните бъдещи бенефициери на подходяща информация за програмата „Еразъм+“;
- провеждане на справедливи и прозрачни процедури по подбор на проектите, които ще бъдат финансирани в съответните държави;
- мониторинг и оценяване на изпълнението на програмата в съответните държави;
- предоставяне на подкрепа на заявителите по проекти и на участващите организации през целия жизнен цикъл на проектите;
- осъществяване на ефективно сътрудничество с мрежата на националните агенции и Европейската комисия;
- популяризиране и осигуряване на видимостта на програмата;
- стимулиране на разпространението и използването на резултатите от програмата на местно и национално равнище.

Наред с горното националните агенции изпълняват важната функция на междинни структури във връзка с разработването на политики и с качественото изпълнение на програмата „Еразъм+“ посредством:

- изпълнение на проекти и дейности, различни от задачите, свързани с управлението на жизнения цикъл на проектите, и които подпомагат качественото изпълнение на програмата и/или стимулират развитието на политиките в областите, подпомагани от програмата, като например дейности за обучение и сътрудничество и дейности по изграждане на мрежи;
- предоставяне на подкрепа на новите участници, организациите с по-малко опит и целевите групи с по-малко възможности с цел отстраняване на пречките за пълноценно участие в програмата;
- търсене на възможности за сътрудничество с външни структури и национални органи с цел повишаване на въздействието на програмата в съответните им области на действие, в съответните държави и в Европейския съюз.

Предоставяната от националните агенции подкрепа има за цел потенциалните заявители и бенефициери по програмата да бъдат насочвани на всички етапи — от първия контакт с програмата и през процедурата за подаване на заявление до изпълнението на проекта и окончателната оценка. Този подход е в съответствие с принципите на справедливост и прозрачност, приложими за процедурите по подбор. Той се основава на идеята, че за да бъдат гарантирани равни възможности за всички, е необходимо на целевите групи по програмата да бъде предоставяна подкрепа под формата на системи за съвети, консултиране, мониторинг и наставничество, съобразени с техните потребности.

Дейностите за обучение и сътрудничество (ДОС) се организират от националните агенции по „Еразъм+“ с цел създаване на добавена стойност и повишаване на цялостното качество на програмата „Еразъм+“. ДОС могат да бъдат работни срещи, семинари и други видове събития или дейности, например научни изследвания, които са насочени към споделяне на добри практики, извлечени поуки и предоставяне на възможности за работа в мрежа между заинтересованите страни по програма „Еразъм+“. По-специално семинарите за установяване на контакти са ефективен начин за намиране на партньори за новите участници. Участници в ДОС могат да бъдат представители на институции, които вече участват в програмата „Еразъм+“ или планират да подадат заявление за безвъзмездни средства.

ДОС могат също така да подкрепят дейности, насочени към засилване на връзките с европейското сътрудничество в областта на политиката на образованието, обучението, младежта и спорта, както и с дейности, насочени към повлияване на националната практика в съответните области, и обратно. Това често се прави в рамките на стратегически дългосрочни дейности.

Съответните покани за представяне на предложения, обхващащи действията, управлявани от националните агенции за програмата „Еразъм+“, се публикуват на уебсайта на „Еразъм+“[25] и се оповестяват на уебсайтовете на националните агенции.

[25] Библиотека с документи относно програмата „Еразъм+“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents-and-guidelines

КОИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАСТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА?

Освен изброените по-горе органи, следните ресурсни центрове и информационни служби, платформи и мрежи за обмен на знания и експертен опит участват със своя допълнителен експертен капацитет в изпълнението на програмата „Еразъм+“.

РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO

Ресурсните центрове SALTO[26] са предназначени да подобряват качеството и въздействието на програмата „Еразъм+“ на системно равнище чрез предоставяне на експертен опит, ресурси, информация и дейности за обучение в конкретни области в помощ на националните агенции за „Еразъм+“ и на други участници в образованието, обучението и младежката работа. Наред с другото, тези дейности включват организиране на курсове за обучение, семинари, работни срещи, проучвателни посещения, форуми, сътрудничество и дейности за изграждане на партньорства по приоритетни теми на програмата „Еразъм+“.

Всеки ресурсен център SALTO може изцяло да обхваща всички области на програмата или само някои от тях. В зависимост от обхвата си на действие, ресурсните центрове SALTO могат да бъдат с тематична или с регионална насоченост (държавите от Източното партньорство и Русия, Южното Средиземноморие, Западните Балкани), или с насоченост към подкрепа (Европейски корпус за солидарност, дейности за обучение и сътрудничество). Например регионалните центрове SALTO се занимават само с дейности в областта на младежта.

Освен това ресурсните центрове SALTO предлагат набор от онлайн инструменти и бази данни чрез уебсайта на SALTO, например общ преглед на европейските дейности за обучение за младежки работници, включени в Европейския календар за обучение; инструменти и методики за образователни дейности; възможности за учене онлайн; база данни с обучителите и ресурсните специалисти в областта на младежката работа; и възможност за търсене на организации партньори. Задачите на ресурсните центрове SALTO включват мониторинг и представяне на постиженията на програмата, натрупания опит и извлечените поуки в техните специфични области.

РЕСУРСНИТЕ ЦЕНТРОВЕ SALTO В ПОДКРЕПА НА ХОРИЗОНТАЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

Четири ресурсни центъра SALTO подкрепят хоризонталните приоритети на програмата „Еразъм+“:

ЦЕНТРОВЕ SALTO, РАБОТЕЩИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕТО И МНОГООБРАЗИЕТО

Два от ресурсните центрове SALTO работят съвместно в подкрепа на приоритета за приобщаване и многообразие във всички области на програмата: единият — в областта на образованието и обучението[27], а другият — в областта на младежта[28].

Мисията на тези ресурсни центрове SALTO е да подобрят качеството и въздействието на проектите по „Еразъм+“, за да може програмата да стане по-приобщаваща и многообразна.

По-конкретно, тези центрове SALTO действат и като основани на факти центрове за знания и безпристрастни посредници, основани на експертни познания и опит в управлението на програми в областта на приобщаването и многообразието. Това означава непрекъснато натрупване и насочване на знанията и поуките, извлечени при изпълнението на програмата в тази тематична област, в контекста на развитието на програмата в сътрудничество с мрежата от национални агенции и Комисията чрез подходящи платформи. Освен това тези центрове SALTO подкрепят националните агенции да изпълняват програмата по начин, който прилага на практика съответните

[26] https://saltonetwork.eu/
[27] https://saltoinclusion.eu/
[28] https://www.salto-youth.net/rc/inclusion/

политически решения (например заключения/резолюции на Съвета), резултатите от дейностите за взаимно обучение и решенията относно приоритета за приобщаване и многообразие.

Ключовите отговорности на центровете SALTO, работещи за приобщаването и многообразието, са следните:

- Повишаване на качеството и въздействието на проектите и дейностите по програмата „Еразъм+“, като се обръща специално внимание на приоритета за приобщаване и многообразие;
- Оказване на помощ за оптимизиране на изпълнението, мониторинга и последващите дейности, свързани с приоритета за приобщаване и многообразие в областта на образованието, обучението и младежта съгласно програмата „Еразъм+“;
- Изпълняване на ключова роля в насочването на националните агенции във връзка с анализа и оценката на въздействието на проекти, съсредоточени върху приоритета за приобщаване и многообразие в областта на образованието, обучението и младежта.

ЦЕНТЪР SALTO ЗА ЕКОЛОГИЧНИЯ ПРЕХОД И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ

Дейността на ресурсния център SALTO за екологичния преход и устойчивото развитие[29], обхваща всички области на програмата „Еразъм+“ и допринася за справянето с предизвикателствата на изменението на климата, като разглежда теми, свързани с климата и околната среда, по всички действия.

Този център SALTO подкрепя изпълнението на приоритета за опазване на околната среда, устойчивост и борба с изменението на климата в съответствие с Европейския зелен пакт и Пакта за климата, като подпомага действията на европейското пространство за образование по отношение на образованието за климата и устойчивостта и допринася пряко за постигането на една от 11-те европейски цели за младежта (Устойчива зелена Европа), включени в стратегията на ЕС за младежта. Основните отговорности на SALTO са:

- Повишаване на качеството и въздействието на проектите и дейностите по програмата „Еразъм+“, насочени към устойчивостта и борбата с изменението на климата;
- Оказване на помощ за оптимизиране на изпълнението, мониторинга и последващите дейности, свързани с приоритета за опазване на околната среда, устойчивост и борба с изменението на климата съгласно програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“;
- Изпълнение на ключова роля в насочването на националните агенции във връзка с анализа и оценката на въздействието на проекти, насочени към приоритета на програмите за опазване на околната среда, устойчивост и борба с изменението на климата съгласно програмите.

SALTO DIGITAL

Ресурсният център SALTO Digital[30] обхваща всички области на програмата „Еразъм+“ и в съответствие с Плана за действие в областта на цифровото образование, с препоръките на Съвета относно факторите, от които зависи успехът на цифровото образование и обучение, и относно подобряването на предоставянето на цифрови умения в образованието и обучението, както и с ключови документи на политиките в областта на младежта подкрепя изпълнението, свързано с хоризонталния приоритет за цифровизация в програмата „Еразъм+“ и програмата „Европейски корпус за солидарност“, с цел непрекъснато подобряване на качеството и приобщаващия характер на цифровото образование и обучение и аспектите на цифровизацията в сферата на младежта. Ресурсният център SALTO Digital действа като основан на обективни данни център за знания в областта на цифровото образование, обучението и младежта и канализира знанията в областта на своя мандат към разработването на програми и политики. Ключовите отговорности на SALTO Digital са следните:

[29] https://saltogreen.eu/
[30] https://saltodigital.eu/

- Повишаване на качеството и въздействието на проектите и дейностите по нашите програми, като се обръща специално внимание на цифровите приоритети;
- Оказване на помощ за оптимизиране на изпълнението, мониторинга и последващите дейности, свързани с приоритетите за цифровото образование, обучение и младежта съгласно програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“;
- Изпълнение на ключова роля в насочването на националните агенции във връзка с успешното изпълнение на цифровите приоритети, както и анализа и оценката на въздействието на проектите, съсредоточени върху цифровите приоритети на програмите, което допринася за разработването на политики и форумите на заинтересованите страни, и по-специално Европейския център за цифрово образование.

ЦЕНТЪР SALTO ЗА УЧАСТИЕ И ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ

Центърът SALTO за участие и информационни ресурси[31] обхваща всички области на програмата „Еразъм+“ и подкрепя активното и информирано участие в демократичния живот и гражданската ангажираност, ръководени от европейските ценности, в рамките на цялата програма „Еразъм+“. Работата на центъра включва:

- разработване на насоки за заявителите и бенефициерите, по-специално с които се насърчава включването в демократичното вземане на решения, в гражданския и социалния живот чрез доброволчески дейности или поемането на роля в обществени организации;
- предоставяне на насоки и подкрепа на всички национални агенции за прилагане на най-съвременни стратегии за достигане до по-голям брой хора, подобряване на качеството и въздействието на информационните дейности, както и на техния приобщаващ характер, а също така на устойчивостта и прехвърляемостта на резултатите от проекта.
- поддържане на резерв от ресурси за участие[32] — център за знания за всички хора, интересуващи се от подобряване на демократичното участие, който предлага разнообразни учебни материали, данни, вдъхновение, практични инструменти и актуални новини за демократичното участие и свързани с това теми.

В допълнение към тези центрове SALTO два специфични за конкретната област ресурсни центъра SALTO допринасят за развитието на капацитета на националните агенции и организациите бенефициери за работа с програмата „Еразъм+“, като улесняват транснационалното сътрудничество, дейностите по изграждане на мрежи и взаимното обучение сред националните агенции и различните заинтересовани страни, основно чрез дейности за обучение и сътрудничество (ДОС):

ЦЕНТЪР SALTO ЗА ОБУЧЕНИЕТО И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Центърът SALTO за обучението и сътрудничеството в областта на образованието и обучението[33] се фокусира върху подкрепата на всички области на образованието и обучението, като:

- предлага платформа за подкрепа на европейските дейности за обучение и сътрудничество (ДОС) в областта на образованието и обучението;
- дава възможност на заинтересованите страни, inter alia, да развиват капацитета на своите организации за цялостно оползотворяване на възможностите на програмата „Еразъм+“;
- споделя най-добри практики в европейските държави, да намират партньори или да увеличават въздействието на своите проекти на европейско равнище.

[31] https://www.salto-youth.net/rc/participation/
[32] https://participationpool.eu/
[33] www.salto-et.net

ЦЕНТЪР SALTO ЗА ОБУЧЕНИЕТО И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Дейността на ресурсния център SALTO за обучението и сътрудничеството[34] е насочена към разработването на стратегически и иновативни действия, с които да се гарантира ориентиран към качеството цялостен подход към стратегиите и дейностите за обучение в областта на младежта, както и признаването на неформалното и информалното учене при младежката работа в цяла Европа, включително чрез:

- Разработване и прилагане на процеси, дейности и инструменти в рамките на стратегията за Youthpass за подпомагане и насърчаване на признаването и валидирането на дейностите за неформално и информално учене и на младежката работа;
- Разработване и прилагане на процеси, дейности и инструменти в рамките на Европейската стратегия за обучение в областта на младежта за подпомагане на изграждането на капацитет и развитието на качеството при младежката работа в Европа;
- Предлагане на платформа за подкрепа на европейските дейности за обучение и сътрудничество (ДОС) в областта на младежта;
- Оказване на подкрепа на служителите на националните агенции в тяхната работа с ДОС, с Youthpass, както и чрез принос към рамката за управление на знанията и обучение на персонала.

РЕГИОНАЛНИ РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Трите регионални центъра SALTO[35] (SALTO Югоизточна Европа, SALTO Източна Европа и Кавказ и SALTO EUROMED) насърчават стратегическото и иновативно сътрудничество между заинтересованите страни от държавите — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Програмата, и трети държави, които не са асоциирани към Програмата, в рамките на „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност с цел:

- По-нататъшно повишаване на количеството, качеството и въздействието на проектите и партньорствата;
- Подкрепа за младежката работа и разработването на политики за младежта в трети държави, които не са асоциирани към програмата, съответно в Западните Балкани, Източното партньорство и Русия и в Южното Средиземноморие.

ИНФОРМАЦИОННИ СЛУЖБИ

Национални бюра на програмата „Еразъм+“

Националните бюра на програмата „Еразъм+“ (НБЕ)[36] в някои трети държави, които не са асоциирани към програмата (Западните Балкани, Източното съседство, държавите от Южното Средиземноморие, Централна Азия), подпомагат работата на Комисията, на Изпълнителната агенция и на местните органи по изпълнението на програмата „Еразъм+“. Те изпълняват функциите на координационни центрове в тези държави за заинтересованите страни, участващи в изпълнението на програмата „Еразъм+“ в областта на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Тези бюра допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, релевантността, ефективността и въздействието на международното измерение на програмата „Еразъм+“.

Отговорностите на националните бюра на програмата „Еразъм+“ включват:

[34] https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/
[35] https://www.salto-youth.net/rc/
[36] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/bg/about-erasmus/contacts/national-erasmus-offices

- предоставяне на информация за дейностите по програмата „Еразъм+“, които са отворени за участие за съответните държави (включително в областта на висшето образование, ПОО, младежта и спорта, когато е уместно);
- предоставяне на съвети и съдействие на потенциалните заявители;
- координиране на работата на местния екип от експерти по реформата на висшето образование (HERE);
- участие в организирането на проучвания и прояви;
- предоставяне на подкрепа за провеждане на диалог относно политиката;
- поддържане на контакти с местните органи и делегациите на ЕС;
- проследяване на развитието на политиката в гореспоменатите области в съответните държави.

Национални координатори на програмата „Еразъм+“

Мрежата от национални координатори (НК)[37] в някои трети държави, които не са асоциирани към програмата (Северна и Южна Америка, Африка на юг от Сахара, Близкия изток, Азия и Тихоокеанския басейн), подпомагат работата на Комисията, Изпълнителната агенция и местните органи по предоставяне на насоки, практическа информация и съдействие по всички аспекти на участието в програмата „Еразъм+“ в областта на висшето образование, младежта, професионалното образование и обучение и спорта. Те изпълняват функциите на координационни центрове в своята държава за заинтересованите страни и допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, релевантността, ефективността и въздействието на международното измерение на програмата „Еразъм+“.

Национални информационни центрове за академично признаване (NARIC)

Мрежата NARIC предоставя информация относно признаването на дипломи и периоди на обучение, предприети в други европейски държави, както и съвети относно чуждестранни дипломи за висше образование в държавата, в която е установен съответният център NARIC. Мрежата NARIC предоставя компетентни съвети на всички лица, които пътуват в чужбина с цел работа или по-нататъшно образование, както и на институции, студенти, консултанти, родители, преподаватели и бъдещи работодатели.

Европейската комисия подпомага дейността на мрежата NARIC посредством обмен на информация и опит между държавите, идентифициране на добри практики, сравнителен анализ на системи и политики в тази област и обсъждане и анализ на въпроси на политиката в областта на образованието, представляващи общ интерес.

За повече информация посетете следния адрес: www.enic-naric.net.

Мрежа Eurodesk

Мрежата Eurodesk предоставя информационни услуги на младежи и младежки работници, относно европейски възможности в областите на образованието, обучението и младежта, както и във връзка с участието на младежи в европейски дейности.

Мрежата, която присъства във всички държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и чиято дейност се координира на европейско равнище от службата Eurodesk Brussels Link, предлага услуги като отговори на запитвания, информация за възможности за финансиране, събития и публикации. Наред с горното мрежата допринася за поддържането на Европейския младежки портал.

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности от интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. Информацията се предоставя на 28 езика.

[37] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/bg/contacts/erasmus-national-focal-points

За достъп до Европейския младежки портал, моля, посетете следния адрес: https://youth.europa.eu. За повече информация за Eurodesk посетете следния адрес: www.eurodesk.eu.

Otlas — инструмент за търсене на партньори за организации, работещи в областта на младежта

Един от инструментите, разработени и администрирани от младежките ресурсни центрове SALTO-Youth, е Otlas — централизиран онлайн инструмент за търсене на партньори, предназначен за организации, работещи в областта на младежта. Организациите могат да регистрират своите данни за контакт и области на интерес в Otlas и да съставят заявки за търсене на партньори във връзка с идеи за проекти.

Повече информация можете да намерите на адрес www.salto-et.net или www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding.

ПЛАТФОРМИ И ИНСТРУМЕНТИ

Платформа за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“

Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ предоставя достъп до информация и резултати по всички проекти, финансирани по програмата „Еразъм+“. Организациите могат да почерпят вдъхновение от богатата информация за проектите и да се възползват от резултатите и поуките, извлечени от изпълнението на програмата „Еразъм+“.

Информацията за всеки проект и резултатите от него, които могат да се видят на платформата, трябва напълно да отговарят на действащите правила и разпоредби за личните данни. Основната отговорност за това се носи от бенефициерите по проектите, които са под надзора на служителите по проекта, работещи в агенциите.

В проектите може да се търси по ключова дума, ключово действие, година, държава, тема, вид резултати и др. Търсенията могат да бъдат запаметявани и постоянно се актуализират с най-новите проекти според предварително определени критерии. Откроени са проекти с добри практики, определени според тяхното значение за политиката, въздействие, комуникационен потенциал.

Достъп до Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ е предоставен на адрес: www.ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects.

Европейска платформа за училищно образование (ESEP) и eTwinning

Европейската платформа за училищно образование служи като сборен пункт за всички заинтересовани страни в сектора на училищното образование — училищен персонал, изследователи, лица, разработващи политики, както и други специалисти — което включва всички равнища, от образованието и грижите в ранна детска възраст до началното и средното образование, включително първоначалното професионално образование и обучение.

Платформата е домакин и на **eTwinning**, общност на учители и училищен персонал, която осигурява безопасно пространство, достъпно само за персонал, допуснат от националните звена за координация (НЗК). Участниците могат да вземат участие в редица дейности: осъществяване на проекти с други училища и класни стаи, дискусии с колеги и развитие на професионална мрежа, участие в разнообразни възможности за професионално развитие (онлайн и присъствено).

Учителите и училищата, които участват в eTwinning, получават подкрепа от съответните национални звена за координация (НЗК). Тези организации са определени да изпълняват съответните функции от компетентните национални органи. Те оказват съдействие на училищата във връзка с регистрирането, намирането на партньори и изпълнението на дейностите по проектите, популяризират използването на eTwinning, връчват награди и знаци за качество и организират дейности за професионално развитие на учители.

Дейността на националните звена за координация се координира от централно звено за координация (ЦЗК), което отговаря и за развитието на Европейската платформа за училищно образование и организирането на дейности за професионално развитие на учители на европейско равнище.

Имате възможност за достъп до Европейската платформа за училищно образование и eTwinning на адрес: https://school-education.ec.europa.eu/bg.

Електронна платформа за учене на възрастни (EPALE)

Електронна платформа за образование за възрастни в Европа (EPALE) Електронната платформа за образование за възрастни в Европа, известна като EPALE, е инициатива на Европейската комисия, финансирана по програмата „Еразъм+“. Тя е отворена за специалисти в областта на образованието за възрастни: учители, образователни специалисти, обучители и доброволци, както и за лица, разработващи политики, изследователи, журналисти и представители на академичната общност и други лица, работещи в областта на образованието за възрастни.

Сайтът предлага актуални новини за развитията в тази област и интерактивни мрежи, които позволяват на потребителите да се свързват с други потребители от цяла Европа, да участват в дискусии и да обменят добри практики. Наред с многото функции и публикации EPALE предлага инструменти, представляващи специален интерес за бенефициерите и потенциалните бенефициери на „Еразъм+“. Ето някои примери:

- календар с курсове и събития;
- инструмент за търсене на партньори (Partner search), който може да се използва за намиране на партньори за подготовка на финансирани от ЕС проекти и намиране или предлагане на възможност за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги;
- каталог на курсовете, в който посетителите могат да намерят голямо разнообразие от онлайн и офлайн курсове;
- секция „Общности от практикуващи специалисти“ (Communities of practice) предлага допълнителни възможности за свързване с хора и организации със сходни интереси;
- секция „Пространства за сътрудничество“, в които партньорите могат да разработват своя проект в безопасна среда;
- **Erasmus+ Space** — безопасен и сигурен инструмент, който по-специално координаторите на проекти по КД 1 и КД 2 на програмата „Еразъм+“ и техните партньори могат да използват за практическо прилагане на смесена мобилност/сътрудничество и за управление и разпространение на проекти;
- ресурсен център, в който бенефициерите по даден проект могат да намират полезни справочни материали и/или да изпращат статии, учебни помагала, доклади, ръководства и всякакви други материали, разработени по техния проект или от тяхната организация, предлагайки по този начин допълнителна възможност за разпространението им;
- блог, в който участниците в проекти могат неформално и динамично да споделят своя опит или да публикуват видеоматериали, представящи техните резултати.

Насърчава се споделянето на информация в платформата за дейностите и резултатите по проекти, получаващи финансиране от ЕС, чрез публикации в блога, новини, събития и други видове дейности.

EPALE се реализира от централно звено за координация и мрежа от национални звена за координация в държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, които отговарят за откриването на интересна информация и насърчават заинтересованите лица да използват и да обогатяват платформата.

Достъп до EPALE е предоставен на адрес: https://epale.ec.europa.eu/bg.

Самооценка на ефективното обучение чрез насърчаване на използването на иновативни образователни технологии (SELFIE)

SELFIE („Самооценка на ефективното обучение чрез насърчаване на използването на иновативни образователни технологии“) е безплатен, многоезичен и уеб-базиран инструмент за самооценка, чрез който се подпомага развитието на цифровия капацитет на общите и професионалните училища.

„SELFIE за училища“ събира анонимно мненията на учениците, учителите и училищните ръководители относно това как се използват технологиите в тяхното училище. За целта се използват кратки твърдения и въпроси с проста скала от 1 до 5 за отговори. Въз основа на този принос инструментът генерира доклад — моментна снимка („SELFIE“) на силните и слабите страни на училището в използването на технологиите. SELFIE е достъпен на над 30 езика за всички основни, средни и професионални училища в Европа и извън нея. Инструментът може да се използва от всички училища — не само от тези с високи равнища на инфраструктура, оборудване и използване на технологии.

В условията на пандемията от COVID-19 се осъществи масов преход към цифрови технологии за дистанционна работа и обучение, включително за ПОО. Същевременно станаха ясни и затрудненията при запазването на частта от ПОО, свързана с ученето в процеса на работа (УПР), в предприятията, които правят още по-неотложно повишаването на ефективността на диалога между учителите в системата на ПОО и обучителите в предприятията чрез цифрови средства.

Като част от плана за действие в областта на цифровото образование, с новия инструмент за учители („SELFIE за учители“), достъпен на всички официални езици на ЕС, се дава възможност на учителите сами да оценяват своята компетентност и увереност в областта на цифровите технологии и да получават незабавна обратна връзка относно силните и слабите си страни и насоки за възможно развитие. Екипи от учители също могат да работят заедно по използването на инструмента и да разработват план за обучение.

През октомври 2021 г. беше пуснат за ползване новият инструмент SELFIE за учене в процеса на работа (УПР), на всички официални езици на ЕС. С негова помощ институциите за ПОО и предприятията могат да установят по-близки контакти, за да обсъждат съвместно как най-успешно да внедряват цифровите технологии в предоставяното образование и обучение. SELFIE за учене в процеса на работа не само обединява трите гледни точки на директорите на училища, учителите в системата на ПОО и учещите, но също така добавя като четвърта гледна точка мнението на обучителите в предприятията. Акцентът при по-нататъшната работа върху SELFIE за учене в процеса на работа ще бъде поставен върху проучване как с инструмента може да се подпомогне разработването на политики и наблюдението на тяхното изпълнение на национално равнище и на равнището на ЕС. Освен това въздействието на SELFIE за УПР върху предприятията също следва да се анализира, за да се проучи по-нататъшното участие на предприятията или да се разработи допълнителен инструмент, с който да се обхванат различни аспекти в зависимост от потребностите на предприятията.

Инструментът SELFIE е разработен от Съвместния изследователски център и Генералната дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“ (ГД ЕАС).

За повече информация относно SELFIE посетете следния адрес: https://education.ec.europa.eu/bg/selfie.

HEInnovate

Ръководната рамка HEInnovate предоставя на институциите за висше образование (ИВО) в ЕС и извън него възможността да изследват своя капацитет за иновации и предприемачество чрез самоанализ в едно или няколко от следните осем измерения:

- Лидерство и управление
- Организационен капацитет: Хора, ресурси, стимули и поощрения
- Преподаване и обучение по предприемачество
- Подготовка и подкрепа на предприемачи
- Цифрова трансформация и способности

- Предприемаческа екосистема и мрежи
- Интернационализирана институция
- Въздействие на предприемаческата институция за висше образование (ИВО)

HEInnovate също така е общност от практикуващи специалисти, чиито експерти предлагат на ИВО уебинари и семинари за подобряване на резултатите им в областта на иновациите и събития за обучение на обучители с цел по-широко разпространение на подхода на институционално равнище. Експертната група HEInnovate играе ключова роля в разработването и прилагането на ресурсите на HEInnovate, както и в предоставянето на преки насоки на заявителите чрез специално поле за експертно запитване (Expert inquiry box) на платформата. На уебсайта могат да се намерят материали за обучение. В платформата също така се представят конкретни случаи и истории на потребители, с които се дават примери за различни иновационни подходи в ИВО в целия ЕС. През юни 2023 г. беше пусната подобрена версия на инструмента за самооценка: тя включва актуализирани твърдения (на които се основава самооценката) и препоръки за последващи действия под формата на „карти за действие“.

В рамките на инициативата HEInnovate е създадена Общността за иновации в образованието, която да обедини образователните институции, преподавателите, предприятията и създателите на политики с цел да се постигне напредък в иновациите в областта на образованието и да се осигурят за учащите се уменията и нагласите, необходими им, за да допринесат за иновационната среда в Европа, включително предприемачески умения, екологичен и цифров преход, НТИМ и учене през целия живот.

Препоръчително е проектите, финансирани по програмата „Еразъм+“, като алиансите на европейските университети и алиансите за иновации, да насърчават използването на HEInnovate, когато е уместно, в допълнение към своите проекти.

Достъпът до HEInnovate може да бъде осъществен на адрес: www.heinnovate.eu.

Европейски младежки портал

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности от интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. С него се насърчава също така участието на младежите в демократичния живот в Европа, по-специално чрез диалога по въпросите на младежта в ЕС и чрез други инициативи за взаимодействие с младежите с цел въздействие върху разработването на политики.

Европейският младежки портал предоставя и информация за други заинтересовани страни, работещи в областта на младежта, на 28 езика и е достъпен на следния адрес: https://youth.europa.eu/home_bg.

Инициатива за европейска студентска карта

Инициативата за европейска студентска карта има за цел да опрости мобилността с цел образование и обучение чрез цифровизиране на всички основни компоненти, необходими за организацията на мобилността на студентите, от предоставянето на информация до процесите на кандидатстване и установяването в приемащата общност в чужбина. В контекста на тази инициатива мобилното приложение „Еразъм+“, мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“ и маршрутизаторът за европейски студентски карти вече са на разположение на всичките институции за висше образование и на студентите и ще бъдат допълнително подобрени чрез добавяне на нови услуги и функции за ползвателите.

Мобилното приложение „Еразъм+“ предоставя на студентите единна онлайн точка за достъп до цялата информация и услуги, от които те се нуждаят преди, по време на и след обмена си в чужбина. Мобилното приложение „Еразъм+“ включва и информация за участието в програмата за учещи в други сектори. Приложението е достъпно за изтегляне в App Store и в Google Play. Повече информация можете да намерите на адрес www.erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/erasmus-app.

Мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“ (EWP) позволява на институциите за висше образование да се свързват с комуникационен канал за безпрепятствен обмен на данни за мобилност на студенти по сигурен и рационализиран начин, който поддържа изцяло цифровизирано управление на мобилността, включително споразумения за обучение в цифров формат и цифрови междуинституционални споразумения. Институциите за висше образование, които търсят информация за това как да се свържат и да използват мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“, могат да намерят информация, насоки и уроци на страницата „Еразъм без документи на хартиен носител“ на портала на инициативата за европейска студентска карта на адрес: www.erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/ewp.

Европейската студентска карта е набор от стандартни характеристики, които трябва да бъдат интегрирани в студентските карти, издавани от участващите институции, и които установяват обща европейска идентичност за студентите във висшето образование. Студентите могат лесно да удостоверят статута си на студенти в цяла Европа със студентската си карта, ако тя съдържа функциите на европейската студентска карта. Европейската студентска карта функционира чрез цифрова платформа, наречена European Student Card Router (ESC-R) (маршрутизатор за европейски студентски карти), която позволява на участващите институции да интегрират функциите на европейската студентска карта в своите съществуващи студентски карти (физически или цифрови). Това дава възможност за валидиране в реално време на статута на студентите в цялото европейско пространство за образование. За повече информация относно това как институциите могат да се свържат към ESC-R, за да започнат да интегрират функциите на Европейската студентска карта в своите студентски карти, моля, посетете https://erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/card

МРЕЖИ ЗА ОБМЕН НА ЗНАНИЯ И ЕКСПЕРТЕН ОПИТ

Мрежа „Евридика“

Чрез мрежата „Евридика“ се осигурява информация предимно за начина на структуриране и организиране на образованието в Европа на всички равнища с цел да се допринася за по-добро взаимно разбиране на системите на образование в Европа. С цел подпомагане на вземането на решения от органите, отговарящи за образователните системи и политики в Европа, чрез мрежата се предоставят съпоставителни анализи на европейско равнище и информация за отделните държави в областите на образованието и младежта.

Мрежата „Евридика“ представлява мащабен източник на информация, обхващащ подробни описания и обзорни прегледи на националните образователни системи („Национални образователни системи и политики“), сравнителни тематични доклади, посветени на конкретни теми от интерес за Общността („Тематични доклади“), показатели и статистически данни („Серии от ключови данни“) и поредица факти и данни в областта на образованието, като например относно националните образователни структури, училищните календари, сравнителни данни за заплатите на преподавателите и за задължителния хорариум в отделните държави и образователни степени („Факти и данни“).

Мрежата се състои от централно координационно звено в структурата на Изпълнителната агенция и национални звена, функциониращи във всички държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, както и в Албания, Босна и Херцеговина и Черна гора.

За повече информация посетете следния адрес: www.eurydice.eacea.ec.europa.eu.

Мрежа от национални кореспонденти на „Младежка Уикипедия“

В съответствие със Стратегията на ЕС за младежта и с целта за подобряване на познанията относно проблемите на младежта в Европа се предоставя финансова подкрепа на националните структури, допринасящи за „Младежка Уикипедия“ (Youth Wiki) — интерактивен инструмент, който осигурява последователна, актуална и използваема информация относно младежите в Европа и националните политики в областта на младежта.

Финансовата подкрепа се предоставя на структури, определени от националните органи и със седалище в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана по програмата, за действия на тези структури, свързани с изготвянето на специфична информация и съпоставими описания и показатели за тяхната държава, които допринасят за по-доброто взаимно опознаване на системите и политиките за младежите в Европа.

За повече информация посетете следния адрес: https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki.

Мрежа на експертите по реформата на висшето образование (HERE)

Националните екипи от експерти по реформата на висшето образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата и се обслужват от национални бюра на програмата „Еразъм+“, предоставят на разположение на местните органи и на заинтересованите страни експертен капацитет с цел стимулиране на реформите и ускоряване на развитието в областта на висшето образование. Те участват в дейности по разработване на политики в областта на висшето образование в съответната държава. Дейностите на екипите от експерти по реформата на висшето образование се основават на контакти между равнопоставени партньори. Всеки национален екип включва от петима до петнадесет членове. Членовете на екипите са експерти в областта на висшето образование (ректори, заместник-ректори, декани, високопоставени представители на академичната общност, служители по международните отношения, студенти и др.).

Мисията на експертите по реформата на висшето образование включва предоставяне на подкрепа за:

- Разработване на политики в съответните държави посредством подпомагане на модернизирането, процесите на реформи и стратегиите в областта на висшето образование в тясно сътрудничество с компетентните местни органи;
- Осъществяване на диалог с ЕС относно политиките в областта на висшето образование;
- Дейности за обучение и консултиране на местни заинтересовани страни и по-специално институции за висше образование и членове на техния персонал;
- проекти по програмата „Еразъм+“ (и по-специално проекти, изпълнявани в рамките на действието за изграждане на капацитет) посредством разпространение на резултатите от проектите, по-специално на добри практики и иновативни инициативи, и използване на тези резултати за целите на обучението.

Национални екипи в подкрепа на внедряването на инструменти на ЕС за ПОО

Предназначението на националните екипи от експерти в областта на ПОО е да предоставят експертен капацитет в подкрепа на прилагането на инструментите и принципите на ЕС за ПОО в проекти, финансирани от ЕС и подкрепени по програмата „Еразъм+“. Съответните инструменти на ЕС за ПОО (като референтната рамка EQAVET, европейските основни професионални профили, проследяването на дипломираните лица, високите постижения в областта на професионалното образование и обучение и др.) са заложени в релевантните документи за политиката на ЕС относно ПОО като Европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване и Препоръката на Съвета относно ПОО. Експертите следва по-специално да предоставят подкрепа на бенефициерите на финансирани от ЕС проекти, подпомагани по програмата „Еразъм+“, за прилагането на горепосочените инструменти на ЕС за ПОО в техните проекти.

Мрежа на националните референтни точки на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET)

Националните референтни точки на EQAVET се създават от националните органи и обединяват съответните съществуващи органи, включващи социалните партньори и всички заинтересовани страни на национално и регионално равнище, за да допринесат за изпълнението на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение съгласно Препоръка на Съвета относно професионалното

образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост[38].

Чрез националните референтни точки на EQAVET се цели:

- предприемане на конкретни инициативи за прилагане и по-нататъшно разгръщане на рамката EQAVET;
- информиране и мобилизиране на широк кръг от заинтересовани страни с цел да се допринесе за прилагането на рамката EQAVET;
- оказване на подкрепа за самооценяването като допълнително и ефективно средство за осигуряване на качеството;
- предоставяне на актуализирано описание на националните/регионалните мерки за осигуряване на качеството въз основа на рамката EQAVET;
- участие в партньорски оценки на равнището на ЕС за осигуряване на качеството на системно равнище на ПОО.

ЕКР, „Европас“ и Euroguidance — Национални центрове

За всяка държава тези три мрежи от национални центрове се подкрепят чрез едно или няколко споразумения за отпускане на безвъзмездни средства:

Национални координационни звена (НКЗ) за Европейската квалификационна рамка (ЕКР)

НКЗ за ЕКР се определят от националните органи, на които предоставят подкрепа за:

- Разработване, прилагане и преразглеждане на националните квалификационни рамки, както и съотнасянето им към Европейската квалификационна рамка (ЕКР);
- Преглед и актуализиране, когато е уместно, на съотнасянето на нивата на националните квалификационни рамки или системи към нивата по ЕКР.

Чрез националните координационни звена за ЕКР Европейската квалификационна рамка стига по-близо до физическите лица и организациите чрез:

- Подкрепа за включването на подходящите нива по ЕКР в свидетелства, дипломи, приложения и други документи за квалификация, както и в бази данни за квалификациите;
- Разработване на квалификационни регистри или бази данни, които включват квалификациите, присъстващи в националните квалификационни рамки, и публикуването им на платформата „Европас“.

За повече информация посетете следния адрес: https://europass.europa.eu/bg/instrumenti-na-evropas/evropeyska-kvalifikacionna-ramka/nacionalnite-kvalifikacionni-ramki.

Национални центрове „Европас“

По своята същност „Европас“ е онлайн платформа, която предоставя на физическите лица и организациите интерактивни инструменти и информация относно възможностите за учене, квалификационните рамки и квалификациите, ориентирането, определянето на необходимите умения, инструментите за самооценка и документирането на уменията и квалификациите, както и връзката с възможностите за учене и заетост. Това изисква съществена работа на национално равнище, която се осъществява от структури, определени от националните органи. Това включва по-специално:

- предоставяне на национална информация за платформата на ЕС, а именно, осигуряване на взаимосвързаност между платформата на ЕС и националните източници на данни относно възможностите за обучение и националните бази данни или регистри за квалификациите;
- насърчаване на използването на услугите, предоставяни от платформата на ЕС;
- поддържане на контакт с всички заинтересовани страни на национално равнище.

За повече информация посетете следния адрес: https://europass.europa.eu/bg.

Мрежа Euroguidance

Euroguidance е европейска мрежа от национални ресурсни и информационни центрове, определени от националните органи. Всички центрове на Euroguidance споделят следните общи цели:

- Сътрудничество и подкрепа на равнището на Съюза за укрепване на политиките, системите и практиките за ориентиране в рамките на Съюза (развитие на европейското измерение на ориентиране през целия живот);
- Подкрепа за развитието на компетентността на практикуващите специалисти в областта на ориентирането;
- Предоставяне на качествена информация за ориентирането през целия живот;
- Насърчаване на европейските възможности за образователна мобилност и управление на професионалното развитие (чрез платформата „Европас“).

Основната целева група на Euroguidance са практикуващите специалисти в областта на ориентирането и лицата, разработващи политики, както от сектора на образованието, така и от сектора на заетостта.

За повече информация посетете следния адрес: www.euroguidance.eu.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Физическите лица съставляват основната целева група на програмата „Еразъм+“. Участието на тези лица в програмата се осъществява с посредничеството на организации, институции, органи или групи, които организират подкрепяни по програмата дейности. Условията за достъп до програмата следователно са свързани със следните две групи действащи лица: „участници“ (физически лица, участващи в проектни дейности по програмата „Еразъм+", които може да получат част от безвъзмездните средства от ЕС за покриване на разходите за тяхното участие) и „участващи организации“[39] (включително неформални групи младежи, вземащи участие в проект по програмата „Еразъм+“ като заявители или партньори, както и самостоятелно заети лица). Условията за участие, приложими както за участниците, така и за участващите организации, зависят от държавата, в която те са установени.

УЧАСТНИЦИ В ПРОЕКТНИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

Общото правило е, че участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ трябва да са установени в държави — членки на ЕС или в трети държави, асоциирани към програмата. Някои действия, по-специално в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта, са отворени и за участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата.

Специфичните условия за участие в проекти по програмата „Еразъм+“ зависят от конкретното действие.

В общ план основните целеви групи са следните:

- за проекти, свързани с областта на висшето образование, основните целеви групи са: студенти, следващи висше образование (кратък цикъл, първи, втори и трети цикъл), университетски преподаватели и професори, членове на персонала на институции за висше образование, обучители и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на професионалното образование и обучение, основните целеви групи са: чиракуващи и учещи в структури за професионално образование и обучение, специалисти и обучители в областта на професионалното образование и обучение, членове на персонала на организации за първоначално професионално образование и обучение, обучители и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на училищното образование, основните целеви групи са: директори на училища, учители и училищен персонал, ученици в предучилищно, начално и средно образование;
- за проекти, свързани с областта на образованието за възрастни, основните целеви групи са: членове на организации за непрофесионално образование за възрастни, обучители, персонал и учещи в областта на непрофесионалното образование за възрастни;
- за проекти, свързани с областта на младежта, основните целеви групи са: младежи на възраст от 13 до 30 години[40], младежки работници, персонал и членове на организации, чиято дейност е свързана с областта на младежта;
- за проекти, свързани с областта на спорта, основните целеви групи са: професионалисти и доброволци в областта на спорта, спортисти и треньори.

[39] Физическите лица не могат да подават заявления за безвъзмездни средства пред националните агенции за „Еразъм+“ или пред Изпълнителната агенция EACEA, с изключение на самостоятелно заетите лица (т.е. еднолични търговци, при които дружеството няма юридическа правосубектност, различна от тази на физическото лице). Субекти, които нямат юридическа правосубектност съгласно своето национално право, могат да участват по изключение, при условие че представителите им имат право да поемат правни задължения от тяхно име и предоставят гаранция за защита на финансовите интереси на ЕС, равностойна на тази, предоставяна от юридическите лица. Органите на ЕС (с изключение на Съвместния изследователски център на Европейската комисия) не могат да са членове на кандидатстващ консорциум.

[40] За отделните видове дейности се прилагат различни възрастови ограничения. Повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство. Обърнете внимание и на следното:
долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началната дата на дейността.

По-подробна информация относно условията за участие във всяко действие можете да намерите в част Б от настоящото ръководство.

УЧАСТВАЩИ ОРГАНИЗАЦИИ

Проектите по програмата „Еразъм+“ се предлагат и изпълняват от участващи организации. Когато даден проект бъде одобрен за финансиране, кандидатстващата организация става бенефициер на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“. Бенефициерите сключват споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, което им дава право да получат финансова подкрепа за изпълнението на техния проект.

Общото правило е, че организациите, участващи в проекти по програмата „Еразъм+“, трябва да са установени в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата. Някои действия са отворени и за участващи организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, по-специално в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта.

Специфичните условия за участие в проекти по програмата „Еразъм+“ зависят от конкретното действие, подпомогнато от програмата. Като общо правило програмата е отворена за участие за всички организации, работещи в областите на образованието, обучението, младежта и спорта. Няколко дейности са отворени за участие и за други организации, развиващи дейност на пазара на труда.

Повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство.

ДОПУСТИМИ ДЪРЖАВИ

Държавите — членки на ЕС, имат право на пълно участие в програмата „Еразъм+“. Освен това в съответствие с член 19 от Регламента за „Еразъм+“ към програмата са асоциирани следните трети държави:

- държави от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП): Норвегия, Исландия, Лихтенщайн;
- присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидатки: Република Северна Македония, Република Турция и Република Сърбия.

държавите — членки на ЕС, и горепосочените трети държави, асоциирани към програмата, ще бъдат наричани по-долу **„държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата“.**

Освен това в съответствие с член 20 от Регламента правни субекти от трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да бъдат допустими за участие в действия по „Еразъм+“ в надлежно обосновани случаи и в интерес на Съюза (те ще бъдат наричани по-долу „**трети държави, които не са асоциирани към програмата**“).

ДЪРЖАВИ — ЧЛЕНКИ НА ЕС, И ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, АСОЦИИРАНИ КЪМ ПРОГРАМАТА

Следните държави имат право на пълноправно участие във всички действия по програмата „Еразъм+“:

Държавите — членки на Европейския съюз (ЕС)[41]			
Белгия	Гърция	Литва	Португалия
България	Испания	Люксембург	Румъния
Чехия	Франция	Унгария	Словения
Дания	Хърватия	Малта	Словакия
Германия	Италия	Нидерландия	Финландия
Естония	Кипър	Австрия	Швеция
Ирландия	Латвия	Полша	

Трети държави, асоциирани към програмата[42]		
Северна Македония	Исландия	Норвегия
Сърбия	Лихтенщайн	Турция

ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, КОИТО НЕ СА АСОЦИИРАНИ КЪМ ПРОГРАМАТА

Следните държави могат да участват в някои действия по програмата, ако са изпълнени определени критерии или условия. Някои от тези държави са получатели на официална помощ за развитие[43]. Моля, за допустимите държави за всяко конкретно действие направете справка в част Б от настоящото ръководство.

Западни Балкани (регион 1)	Албания, Босна и Херцеговина, Косово*[44], Черна гора

[41] Съгласно член 33, параграф 2 от Решение (ЕС) 2021/1764 на Съвета от 5 октомври 2021 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна (Решение за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия) (EUR-Lex - 32021D1764 - BG - EUR-Lex (europa.eu), Съюзът гарантира, че физически лица и организации от или към отвъдморски страни и територии (ОСТ) отговарят на условията да участват в програмата „Еразъм+“ съгласно правилата на програмата и условията, приложими за държавите членки, с които тези ОСТ са свързани. Това означава, че физическите лица и организациите от отвъдморските страни и територии (ОСТ) са участници в програмата със статут на „държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата“, като „държавата членка на ЕС, или третата държава, асоциирана към програмата“ е държавата членка, с която са свързани. Списъкът на ОСТ може да бъде намерен на адрес: www.ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_en.

[42] При условие че са подписани споразумения за асоцииране между Европейския съюз и тези държави.

[43] Списъкът на най-слабо развитите държави може да бъде намерен на адрес: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/oda-eligibility-and-conditions/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf

[44] Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово*.

Източно съседство (регион 2)	Армения, Азербайджан, Беларус[45], Грузия[46], Молдова, Украйна
Държави от Южното Средиземноморие (регион 3)	Алжир, Египет, Израел[47], Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина[48], Сирия, Тунис
Руска федерация (регион 4)	Русия[49]
регион 5 Азия	а) Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Китай, Народнодемократична република Корея, Индия, Индонезия, Лаос, Малайзия, Малдиви, Монголия, Мианмар, Непал, Пакистан, Филипини, Шри Ланка, Тайланд, Виетнам б) Държави и територии с висок доход[50]: Бруней, Хонконг, Япония, Република Корея, Макао, Сингапур, Тайван
регион 6 Централна Азия	Афганистан, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан
регион 7 Близкия изток	а) Иран, Ирак, Йемен б) Държави с висок доход: Бахрейн, Кувейт, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Обединени арабски емирства
регион 8 Тихоокеански басейн	а) Фиджи, Кирибати, Маршалови острови, Микронезия, Науру, Ниуе, Палау, Папуа-Нова Гвинея, Самоа, Соломонови острови, Източен Тимор, Тонга, Тувалу, Вануату б) Държави с висок доход: Австралия, островите Кук, Нова Зеландия
регион 9 Африка на юг от Сахара[51]	Ангола, Бенин, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Коморски острови, Конго, Демократична

[45] В съответствие със заключенията на Съвета от 12 октомври 2020 г. и с оглед на участието на Беларус в агресивната война на Русия срещу Украйна, признато в заключенията на Европейския съвет от февруари 2022 г., ЕС прекрати контактите си с представители на беларуски публични органи и държавни предприятия. При промяна в обстановката това може да бъде преразгледано. Междувременно ЕС продължава да си сътрудничи с недържавни, местни и регионални участници и, когато е възможно, увеличава подкрепата за тях, включително и в рамките на настоящата програма, когато е целесъобразно.

[46] В съответствие със заключенията на Съвета от 19 декември 2024 г. и в отговор на политическите събития в Грузия ЕС преразгледа финансовата помощ, от която пряко се ползват грузинските органи. С оглед на член 20 от Регламент (ЕС) 2021/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на „Еразъм+“ — програма на Съюза в областта на образованието и обучението, младежта и спорта, не се счита, че пряката финансова помощ по линия на програмата за грузинските органи — които следва да се разбират като централното правителство, местните органи, агенциите и държавните предприятия — е в интерес на Съюза. Следователно грузинските органи не са допустими за нито едно от действията по настоящото ръководство.

[47] Критериите за допустимост, формулирани в Известие на Комисията № 2013/C-205/05 (ОВ C 205 от 19.7.2013 г., стр. 9—11), се прилагат към всички действия, изпълнявани въз основа на настоящото ръководство за програмата, включително по отношение на трети страни, които получават финансова подкрепа в случаите, когато съответното действие включва финансова подкрепа за трети страни от бенефициери на безвъзмездни средства в съответствие с член 204 от Финансовия регламент на ЕС.

[48] Това название не може да се тълкува като признаване на държава Палестина и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

[49] За повече подробности вж. раздел „Ограничителни мерки на ЕС“ в част В от настоящото ръководство.

[50] Това включва държавите и териториите съгласно Списъка на ОИСР на държавите с високи доходи и не засяга статута на териториите и суверенната власт върху тях, определянето на международните граници и наименованията на територите, градовете или областите.

[51] Долуизброените са приоритетни трети държави в областта на миграцията, които не са асоциирани към програмата: Буркина Фасо, Камерун, Чад, Кот д'Ивоар, Джибути, Еритрея, Етиопия, Гамбия, Гана, Гвинея, Мали, Мавритания, Нигер, Нигерия, Сенегал, Сомалия, Южен Судан и Судан.

	република Конго, Кот д'Ивоар, Джибути, Екваториална Гвинея, Еритрея, Есватини, Етиопия, Габон, Гамбия, Гана, Гвинея, Гвинея Бисау, Кения, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Мали, Мавритания, Маврикий, Мозамбик, Намибия, Нигер, Нигерия, Руанда, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Судан, Танзания, Того, Уганда, Замбия, Зимбабве
регион 10 Латинска Америка	Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Колумбия, Коста Рика, Еквадор, Ел Салвадор, Гватемала, Хондурас, Мексико, Никарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Уругвай, Венесуела
регион 11 Карибски басейн	Антигуа и Барбуда, Бахамски острови, Барбадос, Белиз, Куба, Доминика, Доминиканска република, Гренада, Гвиана, Хаити, Ямайка, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсънт и Гренадини, Суринам, Тринидад и Тобаго
регион 12 САЩ и Канада	Съединените американски щати, Канада
регион 13	Андора, Монако, Сан Марино, град държава Ватикан
регион 14	Фарьорски острови, Швейцария, Обединено кралство

Финансирането ще се отпуска за организации в държавите в рамките на техните територии, така както са признати от международното право. При финансирането трябва да се спазват всички ограничения по отношение на външната помощ от ЕС, наложени от Европейския съвет. Кандидатурите трябва да бъдат в съответствие с общите ценности на ЕС за човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и уважение към човешките права, включително правата на принадлежащите към малцинства, както е предвидено в член 2 от Договора за Европейския съюз.

Повече информация можете да намерите в подробното описание на действията по програмата в част Б от настоящото ръководство.

ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО НЕОБХОДИМИТЕ ВИЗИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ

Възможно е участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ да се нуждаят от виза, за да пребивават в държавите — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, които са домакини на дейността. Отговорност на всички участващи организации е да гарантират, че изискваните разрешения (визи за краткосрочен или дългосрочен престой или разрешения за пребиваване) са уредени, преди да бъде осъществена планираната дейност. Силно препоръчително е всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешенията за пребиваване, социалното осигуряване и др. Порталът на ЕС за имиграцията съдържа обща информация относно визите и разрешенията за пребиваване както за краткосрочен, така и за дългосрочен престой: https://ec.europa.eu/immigration/.

ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО

В тази част от ръководството за програмата „Еразъм+“ се съдържа следната информация за всички действия и дейности, обхванати от програмата:

- описание на техните цели и очакваното въздействие
- описание на дейностите, за които се предоставя подкрепа
- таблици, в които са представени критериите, използвани за оценяване на проектните заявления
- допълнителна полезна информация за добро разбиране на видовете подкрепяни проекти
- описание на правилата за финансиране.

Съветваме заявителите, преди да подадат заявление, да прочетат внимателно целия раздел, посветен на съответното действие, по което желаят да подадат заявление, както и да се запознаят с общата информация за приоритетите, целите и основните характеристики на програмата.

КОИ ДЕЙСТВИЯ СА ПРЕДСТАВЕНИ В НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО?

Разделите „Ключово действие 1“, „Ключово действие 2“ и „Ключово действие 3“ представят следните действия:

<u>Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани</u>

- Проекти за мобилност на учещи и персонал във висшето образование, професионалното образование и обучение (ПОО), училищното образование, образованието за възрастни и младежта
- Акредитация по програмата „Еразъм“ в областите на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни, както и в областта на младежта
- Дейности за младежко участие
- Действие за приобщаване DiscoverEU
- Мобилност на персонала в областта на спорта
- Виртуален обмен в областта на висшето образование и младежта.

<u>Ключово действие 2: Сътрудничество между организациите и институциите</u>

- Партньорства с цел сътрудничество, включващи:
    - Партньорства за сътрудничество
    - Дребномащабни партньорства
    - Европейски партньорства за училищно развитие
- Партньорства за високи постижения, обхващащи:
    - Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение
    - Действие „Еразмус Мундус“
- Партньорства за иновации:
    - Алианси за иновации
- Изграждане на капацитет в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта

- Европейски спортни събития с нестопанска цел

Ключово действие 3: Подкрепа за разработването на политики и сътрудничество

- Обединена европейска младеж

Действия по инициативата „Жан Моне“

- Действия по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование
- Действия по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението

Освен това някои от действията по програмата се реализират посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани пряко от Европейската комисия или от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура. За повече информация, моля, направете справка с годишната работна програма на „Еразъм+“ и посетете уебсайтовете на Комисията[52] и на Изпълнителната агенция[53].

[52] Европейска комисия — „Еразъм+“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/bg

[53] Европейска изпълнителна агенция за образование и култура: https://www.eacea.ec.europa.eu/index_bg?etrans=bg

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

Действията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците и за участващите организации, както и за системите за политики, в рамките на които се провеждат съответните дейности.

По отношение на учениците, студентите, стажантите, чиракуващите, учещите в образованието за възрастни и младежите дейностите за мобилност, подкрепяни в рамките на това ключово действие, имат за цел да генерират един или повече от следните резултати:

- повишена ефективност на ученето;
- повишена пригодност за заетост и подобрени перспективи за професионална реализация;
- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- повишена увереност в собствените възможности и самочувствие
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности и компетентности в областта на цифровите технологии;
- повишена междукултурна осведоменост;
- по-активно участие в обществото;
- повишени положителни взаимодействия с хора с различен произход;
- повишена осведоменост за европейския проект и ценностите на ЕС;
- повишена мотивация за участие в бъдещо (формално/неформално) образование или обучение след изтичането на периода на мобилност в чужбина.

По отношение на членовете на персонала, младежките работници, и специалистите в областта на образованието, обучението и младежта дейностите за мобилност имат за цел да генерират един или повече от следните резултати:

- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните им профили (преподаване, обучение, младежка работа и т.н.);
- по-широко разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и младежката работа в различните държави;
- повишен капацитет за провокиране на промени, насочени към модернизиране и отваряне за международно сътрудничество в образователните организации, където работят;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и пазара на труда;
- повишено качество на тяхната работа и дейности в полза на студентите, стажантите, чиракуващите, учениците, учещите в образованието за възрастни и младежите;
- по-добро разбиране и отзивчивост към всички видове многообразие, например социално, етническо, езиково, полово и културно многообразие, както и разнообразни способности;
- повишени способности за удовлетворяване на потребностите на хората с по-малко възможности;
- по-активна подкрепа и стимулиране на дейности за мобилност на учещи;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности и компетентности в областта на цифровите технологии;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната им работа.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това действие, следва също така да генерират един или повече от следните резултати за участващите организации:

- Повишен капацитет за работа на равнище ЕС/международно равнище; по-добри управленски умения и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други държави; отпускане на повече финансови ресурси (различни от средства от фондовете на ЕС) за организиране на

европейски/международни проекти; повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;

- Иновативни и усъвършенствани подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за студентите, стажантите, чиракуващите и младежите, съобразени с техните потребности и очаквания, повишени квалификации на преподавателите и обучителите, усъвършенствани процедури за признаване и валидиране на компетентности, придобити в рамките на периоди на учене в чужбина, по-ефективни дейности в полза на местните общности, усъвършенствани методи и практики за младежка работа, насочени към активно ангажиране на младежите и/или решаване на проблеми на групите в неравностойно положение, и т.н.;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в текущите дейности, отвореност за единодействия с организации, чиято дейност е свързана с различни области в социалната и образователната сфера и в сферата на заетостта, стратегическо планиране на професионалното развитие на техните служители във връзка с индивидуалните нужди и целите на организацията поддържане на комуникация, прехвърляне на знания и популяризиране на подобренията, и ако е приложимо, потенциал за привличане на отлични студенти и академичен персонал от целия свят.

В дългосрочен план се очаква съчетаният ефект от няколко хиляди проекта, подкрепени по това ключово действие, да окаже въздействие върху системите за образование, обучение и работа с младежи в участващите държави, с което да стимулира реформите на политиката и да привлече нови ресурси за възможности за мобилност във и извън Европа.

Във връзка с това през 2026 г. програмата ще продължи да бъде мобилизирана за смекчаване на социално-икономическите и образователните последици от агресивната война на Русия срещу Украйна чрез подкрепа за проекти за мобилност, които улесняват интеграцията на хората, бягащи от войната в Украйна.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Организациите, чиято дейност е свързана с областите на образованието, обучението и младежта, могат да получават подкрепа от програмата „Еразъм+“, за да изпълняват проекти, стимулиращи различни видове мобилност. Проектите за мобилност включват следните етапи:

- **планиране** (включително определяне на резултатите от обучението, форматите на дейностите, разработване на работна програма и график на дейностите);
- **подготовка** (включително практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори и участници, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);
- **изпълнение** на дейностите за мобилност;
- **последващи дейности** (включително оценки на дейностите, валидиране и формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците, разпространение и използване на резултатите от проекта).

С програмата „Еразъм+“ се засилва подкрепата, предоставяна на участниците в дейности за мобилност с оглед на подобряването на техните чуждоезикови компетентности преди и по време на престоя им в чужбина, включително чрез засилена безвъзмездна помощ за езикова подкрепа за участниците в дългосрочна мобилност в областта на ПОО, образованието за възрастни и училищното образование. Службата за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“ предоставя на участниците в дейности за мобилност възможност да оценяват своите познания по езици, както и да преминат онлайн езикови курсове, за да усъвършенстват своите компетентности.

Освен това програмата „Еразъм+“ предоставя пространство за разработване на дейности за мобилност с участието на организации партньори с различен опит и дейност в различни области или социално-икономически сектори (например стажове в предприятия, неправителствени организации (НПО) или публични органи за студенти или учещи в системата на ПОО, записване на учители в курсове за професионално развитие, провеждани в дружества или в центрове за обучение, провеждане от бизнес експерти на лекции или дейности за обучение в институции за висше образование и т.н.).

Трета важна характеристика на дейностите за мобилност, обуславяща техния иновативен характер и качество, е обстоятелството, че организациите, участващи в програмата „Еразъм+“, имат възможност да организират дейности за мобилност в по-широка стратегическа рамка и в средносрочен план. С едно заявление за безвъзмездни средства координаторът на проект за мобилност ще може да организира няколко дейности за мобилност, даващи възможност на много физически лица да заминат в различни държави. Вследствие на това в рамките на програмата „Еразъм+“ заявителите ще могат да планират своите проекти съобразно потребностите на участниците, но също така и с оглед на своите вътрешни планове за интернационализация, изграждане на капацитет и модернизиране.

Схемите за акредитация играят важна роля за осигуряването на по-силно въздействие на ключово действие 1. С Хартата за висше образование „Еразъм“, акредитацията по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование и акредитациите по програмата „Еразъм“ в областта на ПОО, училищното образование, образованието за възрастни и младежта позволяват на организациите да се ползват с улеснен достъп до безвъзмездни средства през периода на прилагане на тяхната акредитация, като същевременно им дават възможност да се съсредоточат върху дългосрочните цели и институционалното въздействие.

В зависимост от профила на включените участници в рамките на ключово действие 1 от програмата „Еразъм+“ се предоставя подкрепа за следните видове проекти за мобилност:

В областта на образованието и обучението:

- Проекти за мобилност на студенти и членове на персонала в институции за висше образование;
- Проекти за мобилност на учещи и членове на персонала в системата на професионалното образование и обучение;
- Проекти за мобилност на ученици и училищен персонал;
- Проекти за мобилност на възрастни учещи и на персонал, работещ в сферата на образованието за възрастни.

В областта на младежта:

- Проекти за мобилност на младежи — Младежки обмен
- Проекти за мобилност на младежки работници
- Дейности за младежко участие
- Действие за приобщаване DiscoverEU

В областта на спорта:

- Мобилност на персонала в областта на спорта:

Следващите раздели съдържат подробна информация за критериите и условията, приложими за всеки вид проекти за мобилност.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ИНСТИТУЦИИ ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

С действието за мобилност в областта на висшето образование се подкрепя физическата и смесената мобилност на студенти във всички области и цикли на обучение (кратък цикъл, бакалавърска, магистърска и докторска степен). Студентите могат да учат в чужбина в партньорска институция за висше образование или да провеждат стаж в предприятие, изследователски институт, лаборатория, организация или друго подходящо работно място в чужбина. Студентите могат също така да съчетаят период на обучение в чужбина със стаж, подобрявайки допълнително резултатите от обучението и развитието на трансверсални умения. Независимо че дългосрочната физическа мобилност е силно препоръчителна, това действие признава необходимостта от предлагане на по-гъвкава продължителност на физическата мобилност, за да осигури достъпност на програмата за студенти от всички среди, обстоятелства и области на обучение.

Това действие също така подкрепя участието на преподаватели и административен персонал от институции за висше образование в дейности за професионално развитие в чужбина, както и на персонал от света на труда, който да учи и обучава студенти или персонал от институциите за висше образование. Тези дейности могат да включват периоди на преподаване и периоди на обучение (като например придобиване на опит чрез наблюдение на работата на колеги, периоди на наблюдение, курсове за обучение).

Освен това с настоящото действие се подкрепят смесени интензивни програми, които дават възможност на групи от институции за висше образование да разработват съвместно смесени учебни програми и дейности за мобилност за студенти, както и за академичен и административен персонал.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на това действие е да допринесе за създаването на европейско пространство за образование с глобален обхват и да укрепи връзката между образованието и научните изследвания.

Това действие има за цел да се насърчи пригодността за заетост, социалното приобщаване, гражданската ангажираност, иновациите и екологичната устойчивост в Европа и извън нея, като се даде възможност на студентите от всички области на обучение и от всички етапи на обучение да учат или да се обучават в чужбина като част от своето обучение. Целите на действието са:

- студентите да имат досег с различни възгледи, знания, методи на преподаване и изследване и работни практики в своята област на обучение в европейски и международен контекст;
- да развиват своите трансверсални умения като комуникационни умения, езикови умения, критично мислене, решаване на проблеми, междукултурни умения и научноизследователски умения;
- да развиват своите умения, ориентирани към развитието в бъдещето, като например цифрови и зелени умения, които ще им позволят да се справят с предизвикателствата на днешния и утрешния ден;
- да улесняват личностното развитие, като например способността за адаптиране към нови ситуации и увереността в себе си.

Целта е също така да се даде възможност на всички членове на персонала, включително персонал от предприятия, да преподават или да се обучават в чужбина като част от професионалното си развитие, за да:

- споделят своя експертен опит;
- опознават нови учебни среди;
- придобиват нови иновативни педагогически умения, умения за разработване на учебни програми, както и цифрови умения;
- влизат във връзка с партньорите си в чужбина с цел разработване на общи дейности за постигане на целите на програмата;

- обменят добри практики и да засилват сътрудничеството между институциите за висше образование;
- подготвят по-добре студентите за света на труда.

Освен това целта е да се насърчи разработването на транснационални и трансдисциплинарни учебни програми, както и иновативни начини на учене и преподаване, включително онлайн сътрудничество, обучение, основано на научни изследвания, и подходи, ориентирани към предизвикателства, с цел справяне с обществените предизвикателства.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Подаващата заявление организация трябва да е установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата „Еразъм+“, и да притежава акредитация за висше образование. Тя може да кандидатства или като отделна институция за висше образование, за което се изисква Харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ), или от името на консорциум за мобилност, за което се изисква акредитация на консорциума.

Акредитация на индивидуална организация — Хартата за висше образование „Еразъм“

Институциите за висше образование (ИВО) трябва да са получили Хартата за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ)[54], преди да кандидатстват за проект за мобилност в своята национална агенция „Еразъм+“. Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, институциите за висше образование се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, включително езиковата подготовка. Участниците в дейност за мобилност могат да използват онлайн езиковата подкрепа (ОЕП) по „Еразъм+“, за да усъвършенстват своите чуждоезикови компетентности преди и/или по време на мобилността.

Наред с останалите принципи на ХВОЕ участващата ИВО трябва да осъществява мобилност с цел обучение и преподаване само в рамките на предварителни споразумения между институциите и да подбира потенциалните участници и да отпуска безвъзмездни средства за мобилност по справедлив, прозрачен, съгласуван и документиран начин в съответствие с разпоредбите на своето споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с националната агенция. То следва да гарантира такива справедливи и прозрачни процедури на всички етапи от мобилността и в процеса на отговаряне на запитвания/жалби от участниците. В случай на мобилност за придобиване на кредити, то трябва да гарантира, че на пристигащите студенти в дейности за мобилност не се начисляват такси за обучение , регистрация, изпити или достъп до лаборатории и библиотеки. След приключване на мобилността институцията трябва също така да гарантира, че автоматично и изцяло признава резултатите от периода на обучение в чужбина.

ХВОЕ се допълва от насоките относно ХВОЕ[55] — документ в помощ на институциите за висше образование за прилагането на принципите на ХВОЕ. Институциите за висше образование трябва да спазват надлежно ХВОЕ и нейните насоки за подкрепа, като същевременно изпълняват всички действия, които се изискват по тази акредитация. За тази цел в помощ на институциите за висше образование се предоставя самооценка по ХВОЕ[56], за да оценят как се справят с прилагането на принципите на ХВОЕ и кои области могат да бъдат подобрени, както и да отправят предложения за по-нататъшно подобряване.

[54] Харта за висше образование „Еразъм“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_bg

[55] Насоки относно Хартата за висше образование „Еразъм“ за периода 2021—2027 г.: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_en

[56] Самооценка във връзка с Хартата за висше образование „Еразъм“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/eche/start_en

Въпреки че институциите за висше образование от трети държави, които не са асоциирани към програмата, не могат да подписват ХВОЕ[57], те трябва да спазват принципите на ХВОЕ. От това следва, че аспекти като справедливия и прозрачен подбор на участниците, признаването на резултатите от обучението и цялата необходима подкрепа, предлагана на участниците в дейности за мобилност, следва да бъдат изрично записани в междуинституционалното споразумение за международна мобилност.

Акредитация на група — Акредитация по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование

Освен отделните ИВО, за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование могат да кандидатстват и групи от ИВО. Такава група се нарича консорциум за мобилност. Консорциумът за мобилност трябва да разполага с акредитация по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование.

Координаторът на консорциума за мобилност кандидатства от името на консорциума за мобилност за акредитацията по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование, както и за получаване на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“. Тази акредитация се издава от същата национална агенция, която оценява заявлението за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование. Заявленията за акредитация и за безвъзмездни средства за проекти за мобилност могат да бъдат подадени едновременно в рамките на една покана за представяне на предложения. Безвъзмездни средства за проекти за мобилност се отпускат обаче само на групи от ИВО и организации, които са приключили успешно процедурата по акредитация.

За да бъде издадена акредитация за консорциум, трябва да бъдат изпълнени следните критерии:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Консорциумът за мобилност в областта на висшето образование може да се състои от следните участващи организации: ▪ институции за висше образование, които притежават харта за висше образование „Еразъм“; ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и младежта. Всяка участваща организация трябва да е установена в същата държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата. Консорциумите за мобилност не могат да бъдат установени в трети държави, които не са асоциирани към програмата. Всички организации, участващи в консорциум за мобилност, трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за издаване на акредитация за консорциум.
Кой може да подава заявления?	Всяка допустима участваща организация може да изпълнява ролята на координатор и да кандидатства от името на всички организации, участващи в консорциума.
Брой на участващите организации	Консорциумът за мобилност трябва да се състои от най-малко три допустими участващи организации, включително две ИВО.

[57] С изключение на институциите за висше образование от трети държави от Западните Балкани, които не са асоциирани към програмата, за целите на поканата за представяне на предложения относно инициативата „Европейски университети“, за които те отговарят на условията.

Срок на валидност на акредитацията за консорциум	За целия програмен период. Ако след предоставянето на акредитацията настъпят съществени промени в състава на консорциума за мобилност, се изисква ново кандидатстване за акредитация.
Къде се подават заявленията?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за акредитация не по-късно от **19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи на 1 юни същата година или през следващи години.**
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за подаване на заявление можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА АКРЕДИТАЦИЯ

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от четирите критерия за предоставяне на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност на консорциума (максимален резултат: 30 точки)	▪ Релевантност на предложението по отношение на: - целите на действието; - потребностите и целите на участващите в консорциума организации и на индивидуалните участници. ▪ Доколко предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и борбата с всякакъв вид дискриминация. ▪ Доколко предложението има капацитет: - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите в консорциума организации; - да създаде добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществявани от всяка индивидуална ИВО.

Качество на състава на консорциума и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	Доколко: - консорциумът включва подходящ състав от изпращащи институции за висше образование и, когато е приложимо, допълнителни участващи организации от други социално-икономически сектори със съответен профил, опит и експертен капацитет, за да може успешно да реализира всички аспекти на проекта; - координаторът на консорциума има предишен опит от управление на консорциум или на сходен вид проект; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; - задачите/ресурсите са обединени и споделени; - отговорностите, свързани с управлението на договорите и на финансовите отношения, са ясно определени; - консорциумът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието.
Качество на структурата и изпълнението на дейността на консорциума **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ Качество на практическата организация и на договореностите за управление и предоставяне на подкрепа (например относно избор на приемащи организации, подбор на подходящи участници, информация, езикова и междукултурна подкрепа, мониторинг); ▪ Качество на сътрудничеството, координацията и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни; ▪ Когато е приложимо, качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Ако е приложимо, целесъобразност на процедурите по подбор на участниците в дейностите за мобилност и на мерките за стимулиране на участието на хора с по-малко възможности в такива дейности.
Въздействие и разпространение **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите, реализирани от консорциума; ▪ Потенциално въздействие на проекта: ▪ върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на институционално, местно, регионално, национално и/или международно равнище.

	▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от реализираните от консорциума дейности във и извън участващите организации и партньори.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация подава заявление за безвъзмездни средства по проекта за мобилност, подписва и изпълнява споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и извършва отчитането.

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Изпращаща организация: отговаря за подбора на студенти/членове на персонала и изпращането им в чужбина. Тези отговорности включват и плащания на безвъзмездни средства (за участниците, установени в държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата), подготовка, мониторинг и автоматично признаване във връзка с периода на мобилност.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на студентите/членовете на персонала, пристигащи от друга държава, и им предлага програма за обучение/стаж или програма, включваща дейности за обучение, или участие в преподавателска работа. Тези отговорности включват и плащания на безвъзмездни средства (за участниците от трети държави, които не са асоциирани към програмата),
- Организация посредник: това е организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и работата с младежи в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Такава организация може да е член на консорциум за мобилност, но няма качеството на изпращаща организация. Нейният принос може да се състои в частично поемане и улесняване на административните процедури на изпращащите институции за висше образование, предоставяне на помощ за правилно подбиране на профилите на студентите с оглед на потребностите на предприятията, когато става дума за стажове, както и участие в съвместно провеждане на подготовката на участниците.

До началото на периода на мобилност изпращащите и приемащите организации трябва да договорят с участието на студентите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от студентите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). В тези споразумения се определят съдържанието за периода на мобилност в чужбина и се уреждат условията за формално признаване за всяка от страните. Правата и задълженията на всяка от страните се посочват в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между бенефициера и участника. Когато дейността се договаря между две институции за висше образование (мобилност на студенти с цел обучение, включително смесена мобилност, и мобилност на персонал с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата институция и приемащата институция трябва да сключат „междуинституционално споразумение“.

Хоризонтални измерения

Когато се разработва проект за мобилност, трябва да се укрепят следните хоризонтални измерения:

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ В МОБИЛНОСТТА В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

За да се улесни максимално достъпът до мобилност на студенти и персонал, в съответствие с принципите на ХВОЕ ИВО трябва да осигурят равен и справедлив достъп и възможности за настоящи и бъдещи участници независимо от техния произход. Това означава включване на участници с по-малко възможности като участници с физически, психични или други увреждания, студенти с деца, студенти, които работят или са професионални спортисти и студенти от всички области на обучение, които са слабо представени в мобилността. Определянето на вътрешни процедури за подбор, които отчитат справедливостта и приобщаването и оценяват цялостно качествата и мотивацията на заявителите, е от съществено значение за спазването на този принцип. Освен това ИВО се насърчават да създават интегрирани възможности за мобилност, като например прозорци за мобилност в рамките на своите учебни

програми, за да се улесни участието на студенти от всички области на обучение. В тази връзка смесената мобилност може да до принесе за предлагането на допълнителни възможности, които могат да бъдат по-подходящи за някои отделни участници или групи от студенти. В този контекст наличието на служители по приобщаването в институциите за висше образование допринася за справяне с приобщаването и многообразието. Служителите по приобщаването могат например да допринасят за повишаване на осведомеността, да определят стратегии за комуникация и популяризиране, да осигуряват подходяща подкрепа по време на мобилността в сътрудничество със съответните си колеги и да спомагат за улесняване на сътрудничеството между съответни членове на персонала в рамките на институцията с експертен опит в областта на приобщаването и многообразието.

Екологична устойчивост и екологични практики в мобилността в областта на висшето образование

В съответствие с принципите на ХВОЕ ИВО трябва да насърчават екологосъобразни практики във всички дейности, свързани с програмата. Това означава да се насърчава използването на устойчиви транспортни средства за целите на мобилността, да се предприемат активни стъпки при организирането на събития, конференции и срещи, свързани с мобилността по „Еразъм+“, по по-екологосъобразен начин и да се заменят административните процеси, основани на документи на хартиен носител, с цифрови процеси (в съответствие със стандартите и времевия хоризонт на инициативата за европейска студентска карта). ИВО следва също така да повишават осведомеността сред всички участници относно различните мерки, които последните могат да предприемат в чужбина, за да намаляват въглеродния отпечатък и отпечатъка върху околната среда на своите дейности за мобилност и да следят напредъка към постигането на по-устойчиви дейности за мобилност на студентите и персонала.

Цифровизация и цифрово образование и умения в мобилността в областта на висшето образование

В съответствие с принципите на ХВОЕ ИВО следва да прилагат цифрово управление на студентската мобилност в съответствие с техническите стандарти на инициативата за европейска студентска карта[58]. Това означава, че институциите за висше образование, участващи в Програмата, трябва да се свържат с мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“, за да обменят данни за мобилността, и да се свържат с маршрутизатора за европейски студентски карти, за да интегрират функциите на европейската студентска карта в своите студентски карти (физически или цифрови)[59]. ИВО могат да използват средствата си за организационна подкрепа за внедряване на цифрово управление на мобилността и интегриране на функциите на европейската студентска карта в своите студентски карти. Институциите следва да насърчават смесената мобилност, съчетанието на физическа мобилност с виртуален компонент в рамките на своята институция, за да предлагат по-гъвкави формати на мобилност и да подобряват допълнително резултатите от обучението и въздействието на физическата мобилност. ИВО трябва да гарантират качеството на дейностите за смесена мобилност и официалното признаване на участието в смесена мобилност, включително на виртуалния компонент. Институциите следва също така да повишават осведомеността сред своите студенти и персонал относно наличните в рамките на програмата възможности за придобиване и по-нататъшно развиване на съответните цифрови умения във всички области на обучение, включително стажове по програмата „Цифрова възможност“ за студенти и наскоро завършили висшисти, които така да продължат да развиват или да придобиват цифрови умения[60]. Преподавателският и административният персонал също може да се възползва от

[58] Инициатива за европейска студентска карта: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative

[59] Това интегриране може да се осъществи и в случаите, когато студентските карти не се издават директно от институцията за висше образование, например когато се издават централизирано от публичен орган (например министерство) или от студентски съюз. Маршрутизаторът за европейски студентски карти осигурява гъвкавост за случаите, в които институцията за висше образование не е пряк издател на студентски карти.

[60] Всеки студентски стаж ще се счита за „стаж за повишаване на цифровите умения“, когато стажантът практикува една или повече от следните дейности: цифров маркетинг (например управление на социални медии, уеб анализ); цифров графичен, механичен или архитектурен дизайн; разработване на приложения, софтуер, скриптове или уебсайтове; инсталиране, поддръжка и управление на информационни системи и мрежи; киберсигурност; анализ на данни, извличане и визуализация; програмиране и обучение на роботи и приложения за изкуствен интелект. Общите дейности, свързани с помощ за потребителите, изпълнение на поръчки, въвеждане на данни или административни задачи не се считат за включени в тази категория.

обучение по цифрови умения, за да придобие подходящи цифрови умения за използване на цифрови технологии в курсове и за цифровизиране на администрацията[61].

УЧАСТИЕ И ГРАЖДАНСКА АНГАЖИРАНОСТ

Програмата е предназначена да подпомага участниците да откриват ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене, както и чрез насърчаване на практики за съвместно създаване и съвместно проектиране на дейности за учене. С участието в дейности за мобилност следва също така да се подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от страна на участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

Описание на дейностите

Мобилност на студенти

Мобилността на студенти може да се осъществява във всяка област на обучение и цикъл (кратък цикъл/бакалавър/магистър/доктор). За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие върху студента, дейността за мобилност трябва да съответства на потребностите му с оглед на неговата степен на обучение и личностното му развитие.

Студентите могат да осъществяват посочените по-долу дейности:

- **Период на обучение** в чужбина в партньорска институция за висше образование. Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен, независимо в какъв цикъл. Периодът на обучение в чужбина може да включва и стаж. Подобно съчетание създава единодействия между академичния и професионалния опит в чужбина. По отношение на работното натоварване, в държавите, включени в европейското пространство за висше образование (ЕПВО), една академична година редовно обучение обикновено е съставена от образователни компоненти, възлизащи на общо 60 ECTS кредита (или еквивалентни единици в държави извън ЕПВО). Препоръчва се за периоди на мобилност, по-кратки от пълна академична година, образователните компоненти, включени в споразумението за обучение, да бъдат коригирани пропорционално.
- **Стажуване** (работа с цел обучение, стаж) зад граница в предприятие, научноизследователски институт, лаборатория, организация или на друго подходящо работно място. Стажовете в чужбина се подпомагат по време на следването във всеки цикъл на обучение, както и за наскоро завършилите висшисти. Това включва също така преподаване в рамките на асистентски стажове за стажанти учители и изследователски асистентски стажове за студенти и докторанти във всяка подходяща структура за научни изследвания. За да се засилят още повече единодействията с „Хоризонт Европа“, тези дейности за мобилност могат да се осъществяват и в контекста на финансирани по „Хоризонт Европа“ научноизследователски проекти при пълно спазване на принципа за недопускане на двойно финансиране от ЕС на дейности. Когато е възможно, стажовете следва

[61] Всяка мобилност на персонал с цел обучение ще се счита за „обучение по цифрови умения“, когато служителят упражнява една или повече от следните дейности: обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги/участие в курсове за обучение по инструментите на инициативата за европейска студентска карта (ESCI), инструменти/софтуер за цифрово образование, програмиране и специализиран ИТ софтуер и системи за администрацията на ИВО.

да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента. По отношение на работното натоварване по принцип участниците трябва да работят на пълен работен ден съгласно работното време на приемащата ги организация.

Що се отнася до **докторантската мобилност**, за да се отговори по-добре на разнообразните нужди от учене и обучение на докторантите и да се гарантират равни възможности с тези, които имат статут на персонал в сферата на висшето образование, докторантите и наскоро завършилите докторантурата си лица („постдокторанти“)[62] могат да предприемат краткосрочни или дългосрочни периоди на физическа мобилност за обучение или стаж в чужбина. Насърчава се добавянето на виртуален компонент към физическата мобилност.

Всеки период на обучение или стаж в чужбина с всякаква продължителност, включително докторантска мобилност, може да бъде осъществен под формата на **смесена мобилност**. Смесената мобилност е съчетание между физическа мобилност и виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Например виртуалният компонент може да обедини онлайн учещи от различни държави и области на обучение, които да следват онлайн курсове или да работят съвместно и едновременно по задачи, признати като част от обучението им.

Всеки студент може да предприеме смесена мобилност и чрез участие в **смесена интензивна програма** в съответствие с описаните в настоящото ръководство специфични критерии за допустимост за смесените интензивни програми.

Мобилност на членове на персонала

Мобилността на членове на персонала може да се осъществява от всеки вид персонал в сферата на висшето образование или от поканен персонал извън ИВО. За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие, дейността за мобилност трябва да бъде свързана с професионалното развитие на служителите от персонала и да е съобразена с потребностите им с оглед на техните специалности и на личностното им развитие.

Членовете на персонала може да осъществяват посочените по-долу дейности:

- **Период на преподаване** в чужбина в партньорска институция за висше образование. Периодът на преподаване в чужбина дава възможност на всеки член на преподавателския персонал в институцията за висше образование или член на персонала на предприятие да преподава в партньорска институция за висше образование в чужбина. Мобилността на членове на персонала с цел преподаване може да се осъществява във всяка област на обучение.
- **Период на обучение** в чужбина в партньорска институция за висше образование, в предприятие или във всяка друга релевантна структура. Периодът на обучение в чужбина позволява на всеки член на персонала на ИВО да участва в дейност за обучение в чужбина, която е от значение за ежедневната му работа в ИВО. Това може да се осъществява под формата на събития за обучение (с изключение на конференции) или на обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и периоди на наблюдение.

В рамките на периода на мобилност на членове на персонала в чужбина може да се съчетават дейности по преподаване и по обучение. Всеки период на преподаване или на обучение в чужбина може да се осъществява като **смесена мобилност**.

[62] Постдокторантите могат да участват в стажове при същите изисквания като всяко друго наскоро завършило образованието си лице в рамките на 12 месеца от завършването. За държавите, в които се изисква завършилите образованието си лица да изпълняват задължителна военна или гражданска повинност след завършването си, периодът на допустимост за наскоро завършилите образованието си лица ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.

Смесени интензивни програми

Това са кратки интензивни програми, в които се използват иновативни начини на учене и преподаване, включително онлайн сътрудничество. Програмите могат да включват учене, основано на предизвикателства, при което транснационални и трансдисциплинарни екипи работят заедно за справяне с предизвикателства, например свързани с целите на ООН за устойчиво развитие или с други обществени предизвикателства, установени от региони, градове или дружества. Интензивната програма следва да притежава добавена стойност в сравнение със съществуващите курсове или обучения, предлагани от участващите ИВО, и може да бъде многогодишна. Чрез създаването на нови и по-гъвкави формати за мобилност, които съчетават физическата мобилност с виртуална част, смесените интензивни програми са предназначени да достигат до всички видове студенти от всички среди, области на обучение и цикли.

Групи от институции за висше образование ще имат възможност да организират кратки смесени интензивни програми за учене, преподаване и обучение за студенти и за персонал. По време на тези смесени интензивни програми групи студенти и/или членове на персонала като учещи ще предприемат краткосрочна физическа мобилност в чужбина, съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Виртуалният компонент трябва да обедини учещите онлайн, за да работят съвместно и едновременно по конкретни задачи, които са интегрирани в смесената интензивна програма и се включват в цялостните резултати от обучението.

Освен това смесените интензивни програми могат да бъдат отворени за студенти и персонал от всички ИВО, включително местни студенти и местен персонал. Смесените интензивни програми изграждат капацитет за разработване и прилагане на иновативни практики за преподаване и учене в участващите ИВО.

Международна мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата

Основният акцент на действието за мобилност в областта на висшето образование е да се подкрепят дейности за мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата — европейското измерение.

Освен това с действието се подкрепя международното измерение чрез две направления на дейности за мобилност, включващи трети държави, които не са асоциирани към програмата, в целия свят.

По едното направление се подпомага мобилността към всички трети държави, които не са асоциирани към програмата, с изключение на Беларус и Русия, и то се финансира със средства за вътрешни политики на ЕС[63].

По другото направление се подпомага мобилността към и от трети държави, които не са асоциирани към програмата, с изключение на мобилността към Беларус и Русия и мобилността на членове на персонала от Беларус и Русия. Това направление се финансира от инструментите на ЕС за външна дейност[64].

Двете направления на международната мобилност имат различни, но взаимно допълващи се цели, които отразяват политическите приоритети на съответните източници на финансиране:

Международна изходяща мобилност, финансирана със средства за вътрешни политики: Приоритетната насоченост е към развитието на перспективни и други подходящи умения на студентите и персонала от ИВО, намиращи се в държавите — членки на ЕС, и в третите държави, асоциирани към програмата. Дейностите за международна мобилност към всяка държава, която не е асоциирана към програмата, се финансират от безвъзмездните средства, отпуснати за проекти за мобилност. Бенефициерите на безвъзмездни средства могат да използват до 20 % от последните безвъзмездни средства, отпуснати по проект за изходяща мобилност към държави, които не са асоциирани към програмата, в целия свят. Тези възможности са предназначени да насърчат организациите в държави

[63] Функция 2 от бюджета на ЕС — Сближаване, устойчивост и ценности.

[64] Функция 6 от бюджета на ЕС — Съседните региони и светът.

— членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, да развиват дейности за изходяща мобилност с няколко трети държави, които не са асоциирани към програмата, и се очаква да придобият възможно най-широк географски обхват.

Международна изходяща и входяща мобилност, финансирана със средства за външни политики: Това действие следва приоритетите на външните политики на ЕС и в този смисъл са определени редица цели и правила за сътрудничество с дванадесетте допустими региона (1—12), които са описани подробно по-долу в раздела „Допълнителна информация за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики“.

Дейностите за международна мобилност, описани в това действие, са приложими и за двете направления, освен ако не е посочено друго.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

Критериите за допустимост определят условията за участие в настоящата покана за представяне на предложения. В следващия раздел са посочени и допустимите дейности, които могат да бъдат финансирани, продължителността на проекта, къде и кога да се подава заявление с проект за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ

За да бъде допустим за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, заявителят трябва да отговаря на следните критерии:

Допустими дейности	Институциите за висше образование (ИВО) могат да осъществяват една или повече от следните допустими дейности: ▪ Мобилност на студенти с цел обучение ▪ Мобилност на студенти с цел участие в стажове ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване ▪ Мобилност на членове на персонала с цел обучение ▪ Смесени интензивни програми (не за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики). Допустими потоци от дейности за мобилност: ▪ За проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики: от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, към всяка държава по света (държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—3 и 5—14). ▪ За проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики: между държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата, с изключение на региони 13 и 14. **Важна забележка:** Не е допустима мобилност на студенти и мобилност на членове на персонала до Беларус и Русия, както и мобилност на членове на персонала от Беларус и Русия.
	За безвъзмездни средства могат да подават заявления организации със следната акредитация:

Кой може да подава заявления?	▪ За подаване на заявление като отделна ИВО: институции за висше образование, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, които са получили Харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ▪ За подаване на заявление като консорциум за мобилност: координиращи организации, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, които координират консорциум, получил акредитация по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование. Организации, които не притежават акредитация за консорциум, могат да кандидатстват за получаване на такава акредитация от името на консорциум за мобилност в рамките на поканата за представяне на предложения, по която подават заявление за отпускане на безвъзмездни средства за проект за мобилност, или в рамките на предходна покана. Всички участващи институции за висше образование от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават Харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Тези организации имат право на подкрепа за реализация на проект за мобилност само ако тяхното заявление за издаване на акредитация за консорциум бъде удовлетворено. Студентите и членовете на персонала в институции за висше образование не могат да подават пряко заявления за безвъзмездни средства; критериите за подбор за участие в дейностите за мобилност и в смесените интензивни програми се определят от институцията за висше образование, в която те учат или са наети на работа.
Допустими държави	За участие в дейности: ▪ всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата ▪ всяка трета държава, която не е асоциирана към програмата (за възможните условия при проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, моля, вижте раздел „Допълнителна информация за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики“ от това действие и „Допустими държави“ в част А).
Брой на участващите организации	Броят на организациите във формуляра за заявление е една в случай на подаване на заявление като отделна ИВО или, в случай на подаване на заявление като консорциум за мобилност — заявителят и членовете на консорциума за мобилност. В процеса на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват най-малко две организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация). За проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, трябва да участва най-малко една организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата. За смесени интензивни програми в проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики: освен заявителя (кандидатстваща ИВО или ИВО в подаващ заявление консорциум за мобилност), в организацията на смесената интензивна програма по време на изпълнението трябва да участват поне две ИВО от други две държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.
Продължителност на проекта	Проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики: 26 месеца Проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики: 24 или 36 месеца

Къде се подават заявленията?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) както за проекти, финансирани със средства за вътрешни политики, започващи на 1 юни същата година, така и за проекти, финансирани с инструменти за външна дейност, започващи на 1 август същата година.**
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за подаване на заявления можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други минимални изисквания	Дадена ИВО може да подава заявление за безвъзмездни средства към своята национална агенция по два начина: • пряко, като отделна ИВО, • чрез консорциум за мобилност, на който е координатор/член. В рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност дадена ИВО може да подава заявление само веднъж като отделна ИВО и/или като координираща ИВО на даден консорциум. Същевременно ИВО може да бъде член или координатор на няколко различни консорциуми за мобилност, които подават заявление едновременно. И двата начина за подаване на заявление (индивидуално подаване на заявление и подаване на заявление чрез консорциум) могат да се използват едновременно. Същевременно ИВО продължава да носи отговорност за предотвратяване на двойно финансиране на участник, когато двата начина за подаване на заявление се използват в една и съща учебна година. Проектът за мобилност следва да реализира инициативата за европейска студентска карта (включително „Еразъм без документи на хартиен носител“ и европейската студентска карта), за да улеснява онлайн управлението на цикъла на мобилност и други по-екологосъобразни и приобщаващи подходи в съответствие с Хартата за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ) и насоките към нея.

В допълнение към посочените по-горе критерии за допустимост заявителите ще бъдат оценявани спрямо критериите за допустимост, посочени в следващите раздели, както и спрямо **критериите за отстраняване, подбор и отпускане на безвъзмездни средства**. За повече информация относно критериите за отстраняване, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ

Допустими дейности	Моля, вижте допустимите дейности в раздел „Критерии за допустимост на проектите за мобилност“.

Допустими участващи организации	▪ **Мобилност на студенти с цел обучение:** Всички участващи организации от държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата (както изпращащи, така и приемащи) трябва да бъдат институции за висше образование (ИВО), които притежават Харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Всички организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата (както изпращащи, така и приемащи), трябва да са ИВО, признати от компетентните органи, и да са подписали междуинституционални споразумения със своите партньори от държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата, преди осъществяването на мобилността. ▪ **Мобилност на студенти с цел участие в стажове**: Изпращащата организация трябва да бъде ИВО от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получила ХВОЕ, или ИВО от трета държава, която не е асоциирана към програмата, призната от компетентните органи, която е подписала междуинституционални споразумения с партньорите си от държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата, преди осъществяването на мобилността. В случай на студентска мобилност за стажове приемащата организация може да бъде[65]: ○ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите. Например такава организация може да е: – публично или частно малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – консулски служби на изпращащата държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); ○ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ○ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране и информационни услуги; ○ ИВО от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получила ХВОЕ, или ИВО от трета държава, която не е асоциирана към програмата, призната от компетентните органи, която е подписала междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на

[65] Следните видове организации не могат да изпълняват функциите на приемащи организации, организиращи мобилност на студенти с цел участие в стажове:
институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури може да се намери на уебсайта https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_bg); организации, които управляват програми на ЕС, например национални агенции за „Еразъм+“ (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

	ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността.
Продължителност на дейността	**Мобилност на студенти с цел обучение**: от 2 месеца (или един академичен срок или триместър) до 12 месеца физическа мобилност, без да се включва времето за пътуване. Тя може да включва допълнителен период на стаж, ако е планиран такъв, и да бъде организирана по различни начини в зависимост от контекста: дейностите могат да се осъществяват последователно или едновременно. За комбинацията се прилагат правилата за финансиране и за минимална продължителност на мобилността за обучение. **Мобилност на студенти с цел участие в стажове:** от 2 до 12 месеца физическа мобилност, без да се включва времето за пътуване. Всички студенти, и по-специално тези, които нямат възможност да участват в дългосрочна физическа мобилност с цел обучение или с цел участие в стажове, например поради сферата си на обучение или поради това, че имат по-малко възможности за участие, могат да съчетаят по-кратка физическа мобилност с виртуален компонент (смесена краткосрочна мобилност). Освен това всички студенти могат да вземат участие в смесени интензивни програми. В такива случаи физическата мобилност трябва да продължи между 5 и 30 дни (без да се включва времето за пътуване) и да бъде съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Смесената мобилност с цел обучение трябва да носи минимум 3 ECTS кредита. **Мобилност за обучение и/или стажове за докторанти**: от 5 до 30 дни или от 2 до 12 месеца физическа мобилност (мобилността за обучение може да включва допълнителен период на стаж, ако е планиран такъв), без да се включва времето за пътуване. **Обща допустима продължителност за всеки цикъл на обучение:** Общата продължителност на периодите на мобилност, в които участва един студент, не може да превишава 12 месеца[66] физическа мобилност максимум за всеки цикъл на обучение[67], независимо от броя и вида на дейностите за мобилност: ▪ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен), включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР); ▪ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); както и ▪ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). Продължителността на стажа на наскоро завършилите образованието си лица се прибавя към максималния 12-месечен срок за цикъла, по време на който те кандидатстват за стажа. Периодът на физическа мобилност може да бъде прекъсван. Периодът на прекъсване не се отчита към продължителността на дейността за мобилност.

[66] Предишните участия на студента в програмата „Еразъм+“ и/или като стипендиант по „Еразмус Мундус“ се включват в 12-те месеца за цикъл на обучение.

[67] Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в дейности за мобилност за срок до 24 месеца.

	По отношение на стажовете, почивните дни за предприятието/организацията не се считат за период на прекъсване. Безвъзмездните средства продължават да се отпускат по време на такива почивни дни. Периодът на почивка се отчита за целите на максималната продължителност на стажа.
Място (места) на изпълнение на дейността	Студентите трябва да осъществяват своята дейност за физическа мобилност в държава — членка на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която студентът пребивава по време на своето следване[68].
Допустими участници	Студенти, регистрирани в ИВО и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен, включително двойна/съвместна диплома[69], или друга призната квалификация за висше образование (до докторска степен включително). В случай на докторантска мобилност участникът трябва да бъде на ниво 8 по ЕКР. Наскоро завършили висшисти могат да участват в дейности за мобилност с цел участие в стажове. Организацията бенефициер може да избере да не прилага стажовете за наскоро завършили висшисти. Наскоро завършилите висшисти трябва да бъдат избрани от ИВО, в която са следвали през последната година от обучението си, и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си[70].
Други изисквания	Мобилността на студенти може да се осъществява във всяка област на обучение. Мобилността на студенти може да се състои от период на обучение, съчетан с кратък стаж (по-малко от 2 месеца), като същевременно се счита за общ период на обучение. Студентът, изпращащата и приемащата организация трябва да подпишат споразумение за обучение. Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен. Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента. Участието в курс за обучение в институция за висше образование не се счита за стаж. При смесената мобилност за студенти дейностите могат да включват участие в курсове, предлагани във формат на смесено учене във всяка партньорска ИВО, онлайн обучение и работни задачи или участие в смесени интензивни програми. Относно международната мобилност, вж. раздела за „Международна мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата“.

[68] За кампуси клонове, които са правно зависими от институцията майка и не могат да подписват отделни междуинституционални споразумения, държавата, в която се намира институцията майка, ще се счита за изпращащата или приемащата държава за определяне на индивидуалната подкрепа и допустимостта на потока на мобилност. Бенефициерите трябва да използват действителното местоположение на клона или клоновете, когато изчисляват категорията разстояние за подкрепата за пътуване. Независимите клонове трябва да участват в програмата отделно от своите институции майки.

[69] Мобилността между институции, участващи в предоставянето на съвместна или двойна диплома, е допустима за финансиране, стига да няма двойно финансиране. В случай на съвместни или двойни дипломи институцията, която изпраща участника за мобилност, е тази, която финансира мобилността със средства от вътрешната политика. В случай на международна мобилност институциите, участващи в предоставянето на съвместна или двойна диплома, могат да използват финансиране от проекти за мобилност, подкрепяни със средства по линия на вътрешната и външната политика, като спазват допустимостта на дейностите и потоците във всяко направление.

[70] За държавите, в които се изисква завършилите образованието си лица да изпълняват задължителна военна или гражданска повинност след завършването си, периодът на допустимост за наскоро завършилите образованието си лица ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА

Допустими дейности	Моля, вижте допустимите дейности в раздел „Критерии за допустимост на проектите за мобилност“.
Допустими участващи организации	▪ **Мобилност на членове на персонала с цел преподаване:** **Изпращащата организация трябва да е:** o ИВО от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получила ХВОЕ, или o ИВО от трета държава, която не е асоциирана към програмата, призната от компетентните органи, която е подписала междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, или o в случая на „поканени членове на персонала на предприятия“, т.е. служители, поканени да преподават в ИВО: всяка публична или частна организация (с изключение на ИВО, притежаващи ХВОЕ) в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към Програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите. Например такава организация може да е: – публично или частно малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); – организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; – организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране и информационни услуги. **Приемащата организация трябва да бъде** ИВО от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получила ХВОЕ, или ИВО от трета държава, която не е асоциирана към програмата, призната от компетентните органи и подписала междуинституционално споразумение с партньора от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. ▪ **Мобилност на членове на персонала с цел обучение:** **Изпращащата организация трябва да бъде** ИВО от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получила ХВОЕ, или ИВО от трета държава, която не е асоциирана към програмата, призната от компетентните органи, която е подписала

	междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. **Приемащата организация трябва да е**: ○ ИВО от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получила ХВОЕ, или ИВО от трета държава, която не е асоциирана към програмата, призната от компетентните органи, която е подписала междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. ○ всяка публична или частна организация от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, (или от трети държави, които не са асоциирани към програмата, ако проектът за мобилност се финансира със средства за вътрешни политики), чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите.
Продължителност на дейността за мобилност	**Мобилност за обучение и/или стажове за докторанти:** Продължителността на мобилността сред държавите — членки на ЕС, и държавите, асоциирани към програмата, трябва да бъде от 2 до 60 дни, без да се включва времето за пътуване. В случай на поканен персонал от предприятия минималната продължителност е 1 ден физическа мобилност. В случай на мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата, продължителността трябва да бъде от 5 до 60 дни, без да се включва времето за пътуване. Същото важи и за поканения персонал от предприятия. Във всички случаи минималният брой на дните трябва да бъде с последователен характер. Периодът на физическа мобилност може да бъде прекъсван. Периодът на прекъсване не се отчита към продължителността на дейността за мобилност. Преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (или в рамките на друг престой, по-кратък от една седмица). Ако мобилността продължава по-дълго от една седмица, минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица. Прилагат се следните изключения: • Няма минимален брой преподавателски часове за поканените служители от предприятия. • Ако преподавателската дейност е съчетана с дейност за обучение в рамките на един период зад граница, минималният брой преподавателски часове седмично (или в рамките на друг престой, по-кратък от една седмица) се намалява на 4 часа. Всички служители могат да вземат участие в смесени интензивни програми. В случай на мобилност на служители с цел обучение по смесена интензивна програма физическата мобилност трябва да продължи между 5 и 30 дни (без да се включва времето за пътуване) и да бъде съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. В случай на мобилност на служители с цел преподаване по смесена интензивна програма, подкрепена със средства от вътрешната политика, физическата мобилност трябва да продължи между 2 и 30 дни (без времето за пътуване) или минимум 1 ден за поканени служители от предприятия, а виртуалният компонент не е задължителен.

Място (места) на изпълнение на дейността	Служителите трябва да осъществяват своята дейност за физическа мобилност в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, различна от държавата на изпращащата организация и от държавата по пребиваване на служителите[71].
Допустими участници	**Мобилност на членове на персонала с цел преподаване:** • членове на персонала, работещи в ИВО в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. • членове на персонала от всяко предприятие от всяка държава, които работят в публична или частна организация (която не е ИВО, притежаваща ХВОЕ), чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите, и които са поканени да преподават в ИВО във всяка държава (включително докторанти, назначени на трудов договор). **Мобилност на членове на персонала с цел обучение**: членове на персонала, работещи в ИВО в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата.
Други изисквания	Мобилността на членове на персонала може да бъде период на преподаване, съчетан с период на обучение, като същевременно се счита за общ период на обучение. Мобилността с цел преподаване или обучение може да се осъществява в повече от една приемаща организация в една и съща държава, като същевременно се счита за един период на преподаване или на обучение и се прилага минималната продължителност на престоя. Преподавателската мобилност може да се осъществява във всяка област на обучение. Преподавателската мобилност може да включва обучение за развитието на партньорската ИВО. Членът на персонала, изпращащата и приемащата организация трябва да подпишат споразумение за мобилност. Относно международната мобилност, вж. „Международна мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата“.

[71] За кампуси клонове, които са правно зависими от институцията майка и не могат да подписват отделни междуинституционални споразумения, държавата, в която се намира институцията майка, ще се счита за изпращащата или приемащата държава за определяне на индивидуалната подкрепа и допустимостта на потока на мобилност. Бенефициерите трябва да използват действителното местоположение на клона или клоновете, когато изчисляват категорията разстояние за подкрепата за пътуване. Независимите клонове трябва да участват в програмата отделно от своите институции майки.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА СМЕСЕНИ ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ

Допустими участващи организации	Смесената интензивна програма трябва да се разработва и прилага от най-малко 3 институции за висше образование (ИВО) от най-малко 3 държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Освен това всяка друга ИВО или организация, намиращи се в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, може да участват с цел изпращане на участници. ИВО, изпращащи студенти и членове на персонала за участие като учещи в смесени интензивни програми, трябва да са ИВО от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получили ХВОЕ, или ИВО от трета държава, която не е асоциирана към програмата, призната от компетентните органи, която е подписала междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. За преподавателския персонал, участващ в изпълнението на програмата, такава може да бъде всяка организация от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, или от трета държава, която не е асоциирана към програмата (вж. допустимите участници). Участниците могат да бъдат изпратени с финансиране по програмата „Еразъм+“ или да участват за своя сметка. ИВО от трети държави, които не са асоциирани към програмата, може да изпращат участници с „Еразъм+“, ако приемащата институция успоредно с това има проект за мобилност, финансиран със средства за външни политики, по който се финансират пристигащи студенти и персонал от тези държави. Участниците от трети държави, които не са асоциирани към програмата, не се вземат предвид при оценка на минималните изисквания. Приемащата ИВО трябва да е получила ХВОЕ. Приемащата ИВО може да бъде както координиращата, така и друга ИВО. През част от физическата дейност други организации също може да бъдат съвместни домакини на участниците в приемащата държава. Координиращата ИВО също трябва да е получила ХВОЕ. Координиращата/приемащата ИВО е самата подаваща заявление ИВО или ИВО, членуваща в подаващ заявление консорциум за мобилност, за проект за мобилност, финансиран със средства за вътрешни политики.
Продължителност на дейността	Продължителността на физическия компонент на дадена смесена интензивна програма трябва да бъде между 5 и 30 дни за учещи. Не е определена изисквана минимална продължителност на виртуалния компонент, но съчетаните виртуални и физически компоненти трябва да носят минимум 3 ECTS кредита за студентите.
Място (места) на изпълнение на дейността	Физическата дейност може да се осъществява в приемащата ИВО или на всяко друго място в държавата на приемащата ИВО.

Допустими участници	**Студенти:** Студенти, регистрирани в ИВО в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). **Персонал:** членове на персонала, работещи в ИВО в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. **Преподавателски персонал, участващ в изпълнението на програмата:** • членове на персонала, работещи в ИВО в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ▪ членове на персонала, поканени да преподават в ИВО: от публично или частно предприятие/организация (с изключение на ИВО, получили ХВОЕ); предприятието/организацията следва да е от държава — членка на ЕС, трета държава, асоциирана към програмата, или трета държава, която не е асоциирана към програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите; докторанти, назначени на трудов договор, също се считат за допустими по това действие.
Други изисквания	Смесените интензивни програми за студенти и персонал трябва да включват краткосрочна физическа мобилност в чужбина, съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Виртуалният компонент трябва да обедини учещите онлайн, за да работят съвместно и едновременно по конкретни задачи, които са интегрирани в смесената интензивна програма и се включват в цялостните резултати от обучението. Смесените интензивни програми трябва да носят минимум 3 ECTS кредита за студентите. За да бъде допустима за организационна подкрепа, дадена смесена интензивна програма трябва да включва най-малко 10 мобилни учещи по програмата „Еразъм+“, финансирани със средства за вътрешни политики (без да се включва преподавателският персонал, участващ в изпълнението на програмата). Тези 10 мобилни учещи трябва да предприемат своята дейност за мобилност специално за участие в смесената интензивна програма чрез една от следните дейности за мобилност по програмата „Еразъм+“: смесена краткосрочна мобилност на студенти с цел обучение или смесена мобилност на членове на персонала с цел обучение. Индивидуалната подкрепа и, когато е приложимо, подкрепата за пътуване на участниците за физическата дейност се предоставят от изпращащата ИВО (и от приемащата ИВО в случай на поканен персонал от предприятия и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, финансирани по линия на инструменти за външна дейност).

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ЗА ВЪНШНИ ПОЛИТИКИ

Наличните средства за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, се разпределят между различните региони на света в 12 бюджетни пакета, като размерът на всеки бюджетен пакет е различен в зависимост от приоритетите на външната политика на ЕС. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана на уебсайтовете на националните агенции.

ЕС е определил редица индикативни цели по отношение на географския баланс и приоритетите, които трябва да бъдат постигнати на европейско равнище през целия период на програмата (2021—2027 г.), включително сътрудничество с най-слабо развитите държави[72]. Тези индикативни цели и приоритети не е задължително да бъдат постигнати от отделните институции за висше образование, но националните агенции ще ги вземат предвид при разпределянето на наличния бюджет. Това са целите, определени за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, като цяло на равнището на държавите — членки на ЕС, и на държавите, асоциирани към програмата, съгласно поканата за 2027 г:

- Азия:
    - най-малко 25 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с най-слабо развитите държави (НСРД) в региона;
    - не повече от 25 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с държавите с висок доход (ДВД) в региона;
    - не повече от 15 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Китай;
    - не повече от 10 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Индия.
- Тихоокеански басейн:
    - не повече от 86,5 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Австралия и Нова Зеландия заедно.
- Африка на юг от Сахара:
    - най-малко 35 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с най-слабо развитите държави (НСРД) в региона, като се постави специален акцент върху приоритетните държави в областта на миграцията;
    - не повече от 8 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с всяка държава.
- Латинска Америка:
    - не повече от 30 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Бразилия и Мексико заедно.
- Източно партньорство:
    - най-малко 40 % от бюджета следва да бъде разпределен за студенти с по-малко възможности.
- Южно съседство:
    - не повече от 15 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с всяка държава;

[72] Многогодишна индикативна програма „Еразъм+“: www.international-partnerships.ec.europa.eu/document/download/ae1b61bc-1638-49bd-a2d6-2f9d5bbf609f_en

- най-малко 70 % от бюджета следва да бъде разпределен за студенти, като 50 % от тях следва да са с по-малко възможности.

- Западни Балкани: акцентът следва да е върху мобилността на студенти.

Поради изискването за принос към целите на външната дейност на ЕС, дейностите за мобилност за студенти от кратък, първи и втори цикъл на обучение, осъществявани с допустими за официална помощ за развитие (ОПР)[73] държави в региони 2—11[74], са ограничени до входяща мобилност от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Изходяща мобилност към тези региони е достъпна само за студенти в докторска степен и за персонал.

Ако заявителят има одобрен проект за мобилност, финансиран със средства за вътрешни политики, гореспоменатите недопустими потоци на международна изходяща мобилност към тези региони могат да бъдат финансирани по този проект за мобилност чрез допълнителни средства за вътрешни политики.

И накрая, институциите за висше образование могат да кандидатстват за 100 % мобилност на персонала или 100 % мобилност на студентите, или за всяка комбинация от тях, при условие че това отговаря на евентуални допълнителни критерии за проектите, определени от националната агенция (вж. следващия раздел).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ЗА ВЪНШНИ ПОЛИТИКИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Когато бюджетният пакет за конкретен партньорски регион е ограничен, националната агенция може да избере да добави един или повече критерии за допустимост от списъка по-долу:

- Ограничаване на образователно-квалификационната степен на участниците (например ограничаване на кандидатурите само до един или два цикъла — бакалавърска, магистърска или докторска степен);
- Ограничаване на вида на участниците — само персонал или само студенти;
- Ограничаване на продължителността на периодите на мобилност (например ограничаване на мобилността на студентите до 6 месеца или ограничаване на мобилността на персонала до 10 дни).

Ако дадена национална агенция реши да използва тези допълнителни критерии за допустимост за проектите, това решение ще бъде публикувано преди крайния срок за подаване на заявления, по-специално на уебсайта на националната агенция.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства за проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики

Не се извършва качествено оценяване (качеството вече е оценено на етапа на кандидатстване за ХВОЕ или при подбора на акредитация за консорциум за мобилност), поради което няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

[73] Списъкът на държавите, за които се прилага това изискване, може да бъде намерен в Списъка на държавите, получаващи официална помощ за развитие, на Комитета за подпомагане на развитието на следния адрес: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/oda-eligibility-and-conditions/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf. Списъкът на Комитета за подпомагане на развитието периодично се актуализира, за да могат държавите да се прехвърлят от една категория в друга или да отпаднат от списъка. Независимо от това, статусът на дадена държава по отношение на официалната помощ за развитие и относителните ограничения не се променят през целия жизнен цикъл на проектите в рамките на една покана за представяне на предложения.

[74] Списъкът на регионите е описан в част А от настоящото ръководство.

Всяко допустимо заявление за предоставяне на безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- брой на дейностите за мобилност, за които се кандидатства;
- резултати, постигнати от заявителя в миналото по отношение на броя на дейностите за мобилност, доброто качество на изпълнение на дейностите и доброто финансово управление, ако заявителят е получавал подобни безвъзмездни средства през предходни години;
- брой на смесените интензивни програми, за които се кандидатства;
- общият национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност за проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ЗА ВЪНШНА ПОЛИТИКА

Допустимите заявления за предоставяне на безвъзмездни средства (които са преминали успешно проверката за допустимост) ще се оценяват на база на следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Критерий за отпускане на безвъзмездни средства на равнище проект: **Качество на структурата на проекта и на договореностите за сътрудничество** **(максимум 40 точки)**	• Доколко кандидатстващата организация описва ясно отговорностите, ролите и задачите между партньорите. • Доколко предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и борбата с всякакъв вид дискриминация. • Пълнотата и качеството на мерките за подбор на участниците, предоставената им подкрепа и признаването на периода на мобилност (по-специално в третата държава, която не е асоциирана към програмата).
Критерий за отпускане на безвъзмездни средства на равнище регион: **Релевантност на стратегията** **(максимум 40 точки)**	За всяко регионално партньорство: • Доколко планираният проект за мобилност е от значение за стратегията за интернационализация на участващите институции за висше образование. • Обосновката за избиране на мобилност на персонала и/или на студентите. • Обосновката за насочване на сътрудничеството към институции/организации за висше образование в конкретни държави в партньорския регион.
Критерий за отпускане на безвъзмездни средства на равнище регион: **Въздействие и разпространение** **(максимум 20 точки)**	За всяко регионално партньорство: • Потенциалното въздействие на проекта върху участниците, заявителите и партньорските организации на местно, регионално и национално равнище. • Качеството на мерките, предназначени за разпространение на резултатите от проекта за мобилност на равнище факултет и институция, а когато е приложимо — и извън него, във всички участващи държави.

Заявителят ще обясни как проектът отговаря на тези три критерия от гледна точка на собствената му институция (или институции в случай на заявления, подадени от консорциуми) и на партньорските институции в трети държави, които не са асоциирани към програмата. На въпроса, който съответства на критерия за отпускане на безвъзмездни средства **„Качество на структурата на проекта и на договореностите за сътрудничество“**, трябва да се даде отговор веднъж за цялото проектно предложение, докато на въпросите, които съответстват на критериите за отпускане на безвъзмездни средства **„Релевантност на стратегията“** и **„Въздействие и разпространение“**, трябва да се даде отговор за всеки регион, който заявителят планира да включи в проекта.

Заявителите следва да организират своето предложение в „регионални партньорства“, т.е. да групират заедно всички дейности, при които се предвижда участие на държави от един и същи регион. Ще се дава отделна оценка на всяко регионално партньорство. Само регионални партньорства, получили най-малко 60 точки, като същевременно отговарят на прага от 50 % за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства, представен в таблицата, ще бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране.

Общият размер на отпуснатите безвъзмездни средства по проекта представлява сборът от отпуснатите безвъзмездни средства за регионалните партньорства, които са изпълнили изискванията за минималния праг за качество, в зависимост от редица елементи:

- броят на участниците и продължителността на дейността, за която се кандидатства;
- бюджета, разпределен за всяка държава или регион;
- географския баланс в рамките на даден регион.

Независимо от постигнат резултат на дадено регионално партньорство над посочения праг, националната агенция може да даде приоритет на дейностите за мобилност с определени държави, за да осигури географски баланс в рамките на този регион, както е определено от географските цели, посочени по-горе.

Националната агенция не е задължена да финансира всички дейности за мобилност, поискани за дадена трета държава, която не е асоциирана към програмата, ако искането се счита за прекомерно по отношение на наличния бюджет.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

А) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ВСИЧКИ ДЕЙНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни и пътни разходи на участници).

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност.</td><td colspan="3">За проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики:

До стотния участник: 400 EUR на участник, а след стотния участник: 230 EUR на допълнителен участник.

За проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики:

500 EUR на участник</td></tr>
<tr><td>Подкрепа за пътуване</td><td>Принос към пътните разходи на участниците от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Екологично пътуване</td><td>Неекологично пътуване</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="8"></td><td rowspan="8">Общото правило е, че на разстояние под 500 km участниците ще пътуват с транспортни средства с ниски емисии.

При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръча да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието за пътуване на участник/ придружаващо лице. Заявителят трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[75] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[76].

При необходимост е допустима индивидуална подкрепа за покриване на дневните разходи за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците/придружаващите ги лица, които не използват транспортни средства с ниски емисии, са предвидени максимум два дни за пътуване, а при пътуване с транспортни средства с ниски емисии — максимум шест дни за пътуване.</td><td>10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100—499 km:</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—
2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—
3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580EUR</td></tr>
<tr><td>4000—
7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Подкрепа за приобщаване</td><td>Подкрепа за приобщаване за организации: Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности, изискващи допълнителна подкрепа въз основа на действително извършени разходи.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, които получават допълнителна подкрепа въз</td><td colspan="3">125 EUR на участник</td></tr>
</table>

[75] Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[76] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

	основа на реалните разходи чрез категорията за подкрепа за приобщаване.	
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности. Тези разходи са предназначени по-специално за покриване на допълнителната финансова подкрепа, необходима за участници, които поради своите лични, физически, психични или здравословни проблеми не биха могли да участват в мобилността и в подготвителните посещения без тази подкрепа, и за придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „Подкрепа за пътуване“ и „Индивидуална подкрепа“ за тези участници).[77] **Механизъм на финансиране**: действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. В случай на проект за мобилност, финансиран със средства за вътрешни политики: високи пътни разходи. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи

[77] В случая на придружаващи лица могат да се прилагат ставките за членове на персонала, както и за извънредни разходи за скъпо пътуване. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

Безвъзмездни средства за организационна подкрепа за бенефициера (институции за висше образование или консорциуми)

Организационната подкрепа, свързана с дейностите за мобилност, представлява принос към разходите на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилността на пристигащи и заминаващи студенти и членове на персонала, направени с оглед на спазването на хартата за висше образование „Еразъм“ в държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, и на принципите на ХВОЕ, отразени в договорените междуинституционални споразумения в случай на участие на институции от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Например:

- организационни договорености с институции партньори, включително посещения на потенциални партньори, с цел договаряне на условията на междуинституционалните споразумения за подбор, подготовка, приемане и интегриране на участници в дейности за мобилност; и текущо актуализиране на тези междуинституционални споразумения;
- предоставяне на актуализирани каталози с курсове за обучение за чуждестранни студенти;
- предоставяне на информация и съдействие на студенти и на членове на персонала;
- подбор на студенти и на членове на персонала;
- изготвяне на споразумения за обучение с цел гарантиране на пълното признаване на образователните компоненти на студентите; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност на членове на персонала;
- предоставяне на езикова и междукултурна подготовка както на пристигащите, така и на заминаващите студенти и членове на персонала в допълнение към инструмента за онлайн езикова подкрепа на програмата „Еразъм+“;
- улесняване на интегрирането в ИВО на пристигащите участници в дейности за мобилност;
- осигуряване на мерки за ефективно наставничество и надзор за участниците в дейности за мобилност;
- конкретни мерки за гарантиране на качеството на студентските стажове в приемащите предприятия/организации;
- гарантиране на признаването на образователните компоненти и на свързаните с тях кредити, издаване на академични справки и приложения към диплома;
- подкрепа на реинтегрирането на участниците в дейности за мобилност и развиване на придобитите от тях нови компетентности в полза на ИВО и техните колеги;
- прилагане на инициативата за европейска студентска карта (цифровизация на управлението на мобилността, включително рамката „Еразъм без документи на хартиен носител“ и европейската студентска карта);
- насърчаване на екологосъобразни форми на мобилност и екологизиране на административните процедури;
- насърчаване и управление на участието на лица с по-малко възможности;
- установяване и насърчаване на дейности за гражданска ангажираност и наблюдаване на участието в такива дейности;
- насърчаване и управление на смесената и/или международната мобилност.

Институциите за висше образование се задължават да зачитат всички принципи на хартата, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително изложените по-долу: „да гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност в чужбина са добре подготвени за тях, включително за смесена мобилност, чрез дейности за постигане на необходимото ниво на владеене на съответния език и развитие на междукултурните им компетентности“ и „да осигури подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. За целта институциите могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат. ИВО, които имат възможност да организират дейности за мобилност на студенти и членове на персонала с високо качество, включително езикова подкрепа, при по-ниски разходи (или когато тези дейности са финансирани от източници, различни от финансирането от ЕС), ще могат да прехвърлят дял от безвъзмездните средства за организационна

подкрепа за финансиране на допълнителни дейности за мобилност. В споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се посочва равнището на гъвкавост в това отношение.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще бъдат предмет на мониторинг и проверки от националните агенции, които ще вземат предвид отчетите на участниците студенти и членове на персонала, до които националните агенции и Комисията имат пряк достъп.

Размерът на организационната подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати участници в дейности за мобилност (включително участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“ за целия период на мобилност — вж. по-долу раздела относно дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства — и членове на персонала на предприятия, преподаващи в ИВО). Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“ през целия период на мобилността, се считат за подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като се ползват от рамката и организационните дейности за мобилност. На това основание организационната подкрепа се заплаща и за тези участници. Това изключва лицата, които придружават участниците по време на дейността им в чужбина. Изчислената стойност на организационната подкрепа не се увеличава автоматично, когато допълнителни дейности за мобилност се организират чрез прехвърляне на средства между бюджетни категории.

Когато проектът се изпълнява от консорциум за мобилност, се допуска получената организационна подкрепа да бъде разпределена между всички членове съгласно договорените между тях правила.

За проектите за мобилност, финансирани със средства за външни политики, безвъзмездните средства за организационна подкрепа ще бъдат споделени от съответните партньори на взаимно приемлива основа, определена от участващите институции.

Участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“:

Студентите и членовете на персонала, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, са участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, но отговарят на всички останали критерии за мобилност на студенти и членове на персонала и се ползват от всички предимства, произтичащи от статута на студенти и персонал по програмата „Еразъм+“. Те могат да получават национални, регионални или други видове безвъзмездни средства или средства от ЕС, различни от тези по програмата „Еразъм+“ (ЕСФ и др.), покриващи част от техните разходи за мобилност. Броят на участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателите за резултатите, използвани във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави. Участниците с по-малко възможности не могат да бъдат участници, които не получават безвъзмездни средства.

За проекти за мобилност, подкрепяни от фондове на вътрешната политика, е възможно да се приложи „частична мобилност без получаване на безвъзмездни средства“, при която само част от продължителността на физическата мобилност се финансира с индивидуална подкрепа. В този случай участниците в мобилност трябва да получат индивидуална подкрепа за поне минималния период на физическа мобилност.

Подкрепа за приобщаване

Лицата с по-малко възможности се сблъскват с условия от личен, физически, психичен или здравословен характер, които правят участието им в проекта/действието за мобилност невъзможно без допълнителна финансова или друга

подкрепа. Институции за висше образование, които включват сред участниците в проекта студенти и/или членове на персонала с по-малко възможности, могат да кандидатстват пред националната агенция за допълнителни безвъзмездни средства, с които да покрият допълнителните разходи за участието на тези лица в дейностите за мобилност. Следователно безвъзмездно отпуснатата подкрепа за участници с по-малко възможности, по-специално за лицата с физически, психични или здравословни проблеми, може да надхвърля максималния индивидуален размер на безвъзмездните средства, посочени по-долу. Институциите за висше образование поместват на своите уебсайтове информация за това как студенти и членове на персонала с по-малко възможности могат да поискат такава допълнителна подкрепа.

Допълнително финансиране за студентите и членовете на персонала с по-малко възможности може да бъде предоставено и от други източници на местно, регионално и/или национално равнище.

Подписвайки Хартата за висше образование „Еразъм“, всяка институция за висше образование се задължава да осигурява равен достъп и възможности за участници независимо от техния произход. Следователно студентите и членовете на персонала с по-малко възможности могат да се възползват от услугите за подкрепа, които приемащата институция предлага на своите местни студенти и персонал.

Извънредни разходи за скъпо пътуване

Само допустимите участници за подкрепа за пътуване, участващи в проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики, са допустими за извънредни разходи за скъпо пътуване.

На бенефициерите по проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за високи пътни разходи на участниците в рамките на бюджетната категория „извънредни разходи“ (80 % от общите допустими разходи). Това ще бъде позволено, ако бенефициерите могат да обосноват, че правилата за финансиране (въз основа на единичните разходи за съответната категория разстояния на пътуване) не покриват поне 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване.

Други източници на финансиране

Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства по програмата „Еразъм+“ или вместо такова подпомагане (участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС), регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация, различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация). Безвъзмездните средства по програмата „Еразъм+“ могат да бъдат заменени и с други средства от бюджета на ЕС (ЕСФ и др.). По отношение на безвъзмездни средства, които се отпускат от източници на финансиране, различни от бюджета на ЕС, не се прилагат определените в настоящата покана за представяне на предложения размери и диапазони на минимален и максимален размер.

Приемащите организации за стажове могат да предоставят на стажантите финансова подкрепа или непарични вноски.

Б) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИ

Индивидуална подкрепа за физическа мобилност — основни суми за дългосрочна мобилност

Безвъзмездни средства за индивидуална подкрепа могат да се отпускат на студенти за покриване на част от техните допълнителни дневни разходи във връзка с периода на обучение или стаж в чужбина.

За мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14, месечният размер на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или ИВО въз основа на обективни и прозрачни критерии, описани по-долу. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и на ИВО.

Държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, както и третите държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14[78], са разделени в следните три групи:

Група 1 Държави с по-високи разходи за живот	Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Франция, Германия, Исландия, Ирландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция. Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14.
Група 2 Държави със средни разходи за живот	Кипър, Чехия, Естония, Гърция, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, Словения, Испания.
Група 3 Държави с по-ниски разходи за живот	България, Хърватия, Унгария, Литва, Северна Македония, Полша, Румъния, Сърбия, Турция.

Индивидуалната помощ от ЕС по програмата „Еразъм+“, предоставяна на студентите, ще зависи от съответния поток на мобилност между изпращащата и приемащата държава на студента, както следва:

- мобилност към държава със сходни разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват;
- мобилност към държава с по-високи разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват;
- мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват.

Сумите, определяни от националните агенции, ще бъдат в следните диапазони на минимален и максимален размер:

- **Безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват:** средният обхват (между 292 и 606 EUR на месец) ще се прилага към дейности за мобилност към държава със сходни разходи за живот: а) от държава от група 1 към държава от група 1, б) от държава от група 2 към държава от група 2 и в) от държава от група 3 към държава от група 3.
- **Безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват**: съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция, плюс минимум 50 EUR и между 348 и 674 EUR на месец. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-високи разходи за живот: а) от държави от група 2 към държави от група 1 и б) от държави от група 3 към държави от група 1 или 2.
- **Безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват:** съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция, минус минимум 50 EUR и между 225 и 550 EUR на месец. Този обхват се прилага към дейности за

[78] Третите държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14 са само приемащи държави, освен ако не е сключена договореност със съседна държава за улесняване на участието им в програмата и като изпращаща, и като приемаща държава.

мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: а) от държави от група 1 към държави от групи 2 и 3 и б) от държави от група 2 към държави от група 3.

Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчитат следните два елемента:

- наличието и равнището на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото равнище на търсенето от студенти, които планират да получат образование или обучение в чужбина.

За дейности за мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14 националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на институциите за висше образование в съответната държава, като определят диапазони вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ С ПО-МАЛКО ВЪЗМОЖНОСТИ — ДОПЪЛНИТЕЛНА СУМА КЪМ ИНДИВИДУАЛНАТА ПОДКРЕПА ЗА ДЪЛГОСРОЧНА МОБИЛНОСТ

Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 250 EUR на месец. Приложимите критерии се определят на национално равнище от националните агенции след съгласуване с националните органи.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СТАЖОВЕ — ДОПЪЛНИТЕЛНА СУМА КЪМ ИНДИВИДУАЛНАТА ПОДКРЕПА ЗА ДЪЛГОСРОЧНА МОБИЛНОСТ

Студентите и наскоро завършилите висшисти, които участват в стажове, получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 150 EUR на месец. Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности, които участват в стажове, имат право да получат допълнителната сума за студенти и наскоро дипломирали се висшисти с по-малко възможности и допълнителната сума за стажове.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ ОТ НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ ДЪРЖАВИ И РЕГИОНИ ПО ПРОГРАМАТА И ОТ ОСТ, ПРЕДПРИЕМАЩИ ДЪЛГОСРОЧНА МОБИЛНОСТ.

С оглед на ограниченията, произтичащи от географската отдалеченост от други държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и от икономическото равнище, студентите и наскоро завършилите висшисти, следващи или следвали в институция за висше образование от най-отдалечените региони на държавите — членки на ЕС, и от отвъдморските страни и територии (ОСТ), асоциирани към държавите — членки на ЕС, ще получават следните увеличения към индивидуалната подкрепа:

От	**До**	**Сума**
Най-отдалечените региони и ОСТ	държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата от региони 13 и 14.	786 EUR на месец

В този случай не се прилага допълнителната сума за студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности. Прилага се допълнителната сума за стажове.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ, ПРЕДПРИЕМАЩИ МЕЖДУНАРОДНА ДЪЛГОСРОЧНА МОБИЛНОСТ, ВКЛЮЧВАЩА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, КОИТО НЕ СА АСОЦИИРАНИ КЪМ ПРОГРАМАТА

Основната сума за индивидуална подкрепа е определена по следния начин:

От	**До**	**Сума**
държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—3 и 5—12.	700 EUR на месец
държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14.	Както е описано по-горе в раздел „Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на студенти — Индивидуална подкрепа за физическа мобилност“
Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—12.	Група 1 от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	900 EUR на месец
	Група 2 от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	850 EUR на месец
	Група 3 от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	800 EUR на месец

В този случай ще се прилага допълнителната сума за студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности.

Допълнителната сума за стажове се прилага само в случай на мобилност към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14.

държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, включват най-отдалечените региони и ОСТ.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ, ПРЕДПРИЕМАЩИ КРАТКОСРОЧНА ФИЗИЧЕСКА МОБИЛНОСТ — ОСНОВНИ СУМИ НА ИНДИВИДУАЛНАТА ПОДКРЕПА (СМЕСЕНА МОБИЛНОСТ И КРАТКОСРОЧНА МОБИЛНОСТ ЗА ДОКТОРАНТИ)

Основните суми на индивидуалната подкрепа са определени по следния начин:

Продължителност на физическата дейност	Сума (за всяка държава — членка на ЕС, и трета държава, асоциирана към програмата, или трета държава, която не е асоциирана към програмата)
до 14-ия ден от изпълнението на дейността	79 EUR на ден
от 15-ия до 30-ия ден от изпълнението на дейността	56 EUR на ден

В този случай не се прилага допълнителната сума за стажове.

държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, включват най-отдалечените региони и ОСТ.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ С ПО-МАЛКО ВЪЗМОЖНОСТИ — ДОПЪЛНИТЕЛНА СУМА КЪМ ИНДИВИДУАЛНАТА ПОДКРЕПА ЗА КРАТКОСРОЧНА ФИЗИЧЕСКА МОБИЛНОСТ

Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 100 EUR за период на дейност за физическа мобилност от 5 до 14 дни и 150 EUR за период от 15 до 30 дни. Приложимите критерии се определят на национално равнище от националните агенции след съгласуване с националните органи.

В) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ МОБИЛНОСТТА НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА

Членове на персонала ще получават принос от ЕС за покриване на част от техните дневни разходи по време на престоя им в чужбина, както следва:

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Индивидуална подкрепа	Разходи, пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на престоя на участник и изпращащата и приемащата държава.	До 14^{ия} ден от изпълнението на дейността: таблица A1.1, на ден на участник от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, или таблица A1.2, на ден на участник от трети държави, които не са асоциирани към програмата. между 15^{ия} и 60^{ия} ден от изпълнението на дейността: 70 % от таблица A1.1, на ден на участник от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, или 70 % от таблица A1.2, на ден на участник от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.

Таблица A: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от приемащата държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните стойности, посочени в таблицата по-долу. При определянето на сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции след съгласуване с националните органи ще отчитат следните два елемента:

- наличието и равнището на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото равнище на търсенето от членове на персонала, които планират да преподават или да получат обучение в чужбина.

За всички приемащи държави трябва да се прилага еднаква процентна ставка в рамките на съответния обхват. Не е възможно да се отпуска еднаква сума за всички приемащи държави.

Приемаща държава	**Мобилност на изходящ персонал:** **Персонал от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Програмата (освен за поканени членове на персонала на предприятия)**	**Мобилност на входящ персонал:** **Персонал от трети държави, които не са асоциирани към програмата.** **Поканени членове на персонала на предприятия от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Програмата**
	Минимална—максимална сума (на ден)	**Сума (на ден)**
	A1.1	**A1.2**
Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Франция, Германия, Исландия, Ирландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция.	96—190	190
Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14.	96—190	Не са допустими
Кипър, Чехия, Естония, Гърция, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, Словения, Испания.	84—170	170
България, Хърватия, Унгария, Литва, Северна		

Македония, Полша, Румъния, Сърбия, Турция.	71—148	148
Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—3 и 5—12.	190	Недопустими

За дейности за мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14 националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на институциите за висше образование в съответната държава, като определят диапазони вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на всяка национална агенция и на институциите за висше образование.

Г) РАВНИЩЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА ЗА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА, ОПРЕДЕЛЯНО ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И КОНСОРЦИУМИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ

При всички случаи ИВО и консорциумите за мобилност са задължени да спазват следните изисквания, когато определят и/или прилагат ставките на ЕС в рамките на своята институция:

- След като ставките бъдат определени от институциите/консорциумите, те остават непроменени през цялата продължителност на проекта за мобилност. Не се допуска размерът на отпуснатите безвъзмездни средства да се намалява или да се повишава в рамките на същия проект.
- Ставките трябва да се определят и/или прилагат чрез обективна и прозрачна процедура, съобразена с описаните по-горе принципи и методология (т.е. като се взема предвид потокът на мобилност, както и допълнителното специално финансиране).
- На всички студенти, които заминават за държави, принадлежащи към една група, за участие в еднотипни дейности за мобилност — обучение или стажове (с изключение на студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности или от най-отдалечените региони и ОСТ).

Г) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ СМЕСЕНИТЕ ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ

Бюджетна категория	**Допустими разходи и приложими правила**	**Сума**
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с организацията на интензивната програма (с изключение на дневни и пътни разходи на участници). **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на мобилните учещи в областта на висшето образование, финансирани от проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики, без да се вземат предвид	400 EUR на участник при най-малко 10 и най-много 20 мобилни учещи, финансирани по програмата „Еразъм+“.

	преподавателите/обучителите, участващи в изпълнението на програмата. Координиращата институция за висше образование кандидатства за организационна подкрепа от името на групата институции, които съвместно организират смесената интензивна програма.	

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа за смесените интензивни програми са принос към всички разходи, направени от участващите институции във връзка с организирането на смесените интензивни програми, като например разходи, свързани с подготовката, проектирането, разработването, изпълнението и последващите дейности на програмите, включително провеждането на физически и виртуални дейности/дейности от разстояние, както и цялостното управление и координация.

Координиращата ИВО отговаря за разпределянето на безвъзмездните средства за организационна подкрепа за смесени интензивни програми между партньорството, когато са направени горепосочените разходи.

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ, УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Акредитацията по програмата „Еразъм“ е инструмент за организации в областта на професионалното образование и обучение (ПОО), училищното образование и образованието за възрастни, които желаят да се отворят за трансграничен обмен и сътрудничество. Предоставянето на акредитация по програмата „Еразъм“ потвърждава, че заявителят е създал план за изпълнение на висококачествени дейности за мобилност в рамките на по-обхватно усилие за развитие на собствената организация. Този план е наречен „План по програмата „Еразъм“ и е основна част от кандидатстването за акредитация по програмата „Еразъм“.

Заявителите могат да кандидатстват за индивидуална акредитация по програмата „Еразъм“ за своята организация или за акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциуми за мобилност, както е обяснено по-долу. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата.

Организациите, които вече имат акредитация по програмата „Еразъм“, могат да получат знак за високи постижения като признание за предишната им работа и отдаденост на качеството.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ С АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“?

Одобрените заявители за акредитация по програмата „Еразъм“ ще получат опростен достъп до възможности за финансиране по ключово действие 1 под формата на акредитирани проекти за мобилност, представени в настоящото ръководство.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

В ТРИТЕ ОБЛАСТИ:

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ:

Допринасяне за изпълнението на Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение и за Декларацията от Оснабрюк[79], европейската програма за умения, Съюза на умения[80], както и за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- повишаване на качеството на първоначалното и продължаващото професионално образование и обучение (първоначално ПОО и продължаващо ПОО);
- укрепване на ключовите компетентности и трансверсалните умения, по-специално изучаването на езици и цифрови умения;
- подкрепа за развитието на специализирани работни умения, необходими за настоящия и бъдещия пазар на труда;
- споделяне на най-добри практики и насърчаване на използването на нови и иновативни педагогически методи и технологии и подкрепа за професионалното развитие на учители, обучители, наставници и други членове на персонала в ПОО;

[79] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[80] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_bg

- изграждане на капацитета на доставчиците на ПОО за осъществяване на висококачествени проекти за мобилност и на тяхната способност да създават качествени партньорства при разработването на стратегията си за интернационализация;
- осигуряване на реалистична възможност за мобилност за всеки учещ в първоначално ПОО и продължаващо ПОО и увеличаване на средната продължителност на мобилността на учещите в ПОО с цел повишаване на нейното качество и въздействие;
- насърчаване на качеството, прозрачността и признаването на резултатите от обучението от периодите на мобилност в чужбина, по-специално чрез използването на европейски средства и инструменти за тази цел.

В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

Повишаване на качеството на преподаването и ученето в училищното образование чрез:

- подпомагане на професионалното развитие на учителите, директорите на училища и останалия училищен персонал;
- насърчаване на използването на нови технологии и иновативни методи на преподаване;
- подобряване на изучаването на езици и на езиковото многообразие в училищата;
- подкрепа за споделянето и предаването на най-добри практики в областта на преподаването и развитието на училищата.

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- изграждане на капацитет на училищата за участие в трансграничен обмен и сътрудничество и осъществяване на висококачествени проекти за мобилност;
- превръщане на образователната мобилност в реалистична възможност за всеки ученик в училищното образование;
- насърчаване на признаването на резултатите от обучението на ученици и членове на персонала от периоди на мобилност в чужбина.

В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ:

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование и за европейската програма за умения и Съюза на уменията[81] чрез:

- повишаване на участието на възрастни, без оглед на възрастта и социално-икономическия им произход, в образованието за възрастни, особено чрез насърчаване на участието на организации, работещи с учещи в неравностойно положение, малки доставчици на образование за възрастни, нови участници в програмата и организации с по-малко опит, както и общностни организации на местно равнище;
- повишаване на качеството на формалното, информалното и неформалното образование за възрастни;
- подобряване на качеството на предлаганото образование за възрастни чрез професионализиране на неговия персонал и изграждане на капацитет на доставчиците на образование за възрастни за изпълняването на висококачествени програми за обучение;
- повишаване на качеството на преподаването и ученето във всички форми на образование за възрастни и съобразяване с потребностите на обществото като цяло;
- подобряване на предоставянето на образование за възрастни за ключовите компетентности, определени в Европейската референтна рамка (2018 г.), включително основни умения (езикова и математическа грамотност, умения в областта на цифровите технологии) и други умения за живота;

изграждане на капацитета на доставчиците на образование за възрастни и на други организации с роля в областта на образованието за възрастни за осъществяването на висококачествени проекти за мобилност.

[81] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_bg

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да подава заявления?	В областта на професионалното образование и обучение: (1) Организации, предоставящи първоначално или продължаващо професионално образование и обучение (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на професионалното образование и обучение (3) Дружества и други публични или частни организации, които приемат, обучават или по друг начин работят с учещи и чиракуващи в професионалното образование и обучение
	В областта на училищното образование: (1) училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен, включително организации, предоставящи образование и грижи в ранна детска възраст (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на училищното образование.
	В областта на образованието за възрастни: (1) Организации, предоставящи формално, неформално и информално образование за възрастни[82] (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на образованието за възрастни.
	Приложими определения и принципи и в трите области Допустимостта на организациите по критерий (1) ще се определя въз основа на образователните програми и дейностите, които те предоставят. Дадена организация може да бъде допустима в повече от една област, ако предоставя различни образователни програми и дейности. Компетентният национален орган във всяка държава ще определи: ▪ образователните програми и дейности, въз основа на които организациите могат да бъдат допустими по критерий (1)[83], и

[82] Без да се засягат определенията, установени от компетентния национален орган, моля, имайте предвид, че организациите, предоставящи професионално образование и обучение на възрастни учещи, обикновено се считат за доставчици на професионално образование и обучение, а не за доставчици на образование за възрастни. За повече информация, моля, направете справка с приложимите определения на уебсайта на Вашата национална агенция.

[83] Училищата или доставчиците на ПОО, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, които имат специален статут и функционират под надзора на националните органи в друга държава, може да се наложи да подадат заявление до Националната агенция на държавата, която упражнява надзора. За точна информация във всеки отделен случай се обърнете към националната агенция в приемащата държава или в държавата на съответния национален орган. Поради изискването всички дейности по мобилност да бъдат транснационални училищата или доставчиците на ПОО, които подават заявление пред национална агенция извън страната, в която се намират, не могат да организират дейности по входяща или изходяща мобилност с други организации, които се намират в страната на националната агенция, получила заявлението, нито с училища или доставчици на ПОО, които имат сходен специален статут и подават заявление пред същата национална агенция, дори ако тези организации се намират в друга държава, различна от тази на заявителя.

	▪ организациите, които са допустими по критерий (2). Приложимите определения и примери за допустими организации ще бъдат публикувани на уебсайта на отговорната национална агенция.
Допустими държави	Заявителите трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявленията?	Заявленията трябва да бъдат подадени до националната агенция на държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за подаване на заявление	**29 септември до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Стандарти за качество на програмата „Еразъм“	Заявителите за акредитация по програмата „Еразъм“ трябва да приемат стандартите за качество на програмата „Еразъм“, представени на уебсайта Europa: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ могат да бъдат актуализирани в течение на периода на прилагане на акредитацията. В такъв случай ще бъде поискано съгласието на акредитираните организации, преди те да могат да подават заявление за следващите си безвъзмездни средства.
Брой заявления	Дадена организация може да подава заявление веднъж във всяка от трите области, обхванати от настоящата покана: образование за възрастни, професионално образование и обучение и училищно образование. Организациите, подаващи заявление за повече от една област, трябва да подадат отделно заявление за всяка област. Организации, които вече имат акредитация по програмата „Еразъм“, не могат да кандидатстват за нова акредитация в същата област.
Видове заявления	Заявителите могат да подават заявления като индивидуална организация или като координатор на консорциум за мобилност. Не е възможно да се кандидатства за двата вида акредитация в една и съща област.
Акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност	Консорциумът за мобилност е група от организации от една и съща държава, които осъществяват дейности за мобилност в рамките на съвместен план по програмата „Еразъм“. Всеки консорциум за мобилност се координира от една водеща организация: координатор на консорциума за мобилност, който трябва да бъде акредитиран с акредитация по програмата „Еразъм“. Акредитираният координатор на консорциум за мобилност може сам да организира дейности (подобно на всяка организация с индивидуална акредитация), като освен това може да предоставя възможности за мобилност на други организации, членове на консорциума. За членовете на консорциума не се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. От заявителите за координатори на консорциум за мобилност ще се изисква да опишат в заявлението целта и планирания състав на своя консорциум. Всички планирани

	организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност. На този етап обаче не се изисква точен списък на членовете на консорциума. За информация относно критериите за допустимост, приложими за членовете на консорциума, както и за повече подробности, моля, вижте раздела относно акредитираните проекти за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Заявителите трябва да притежават достатъчен оперативен и професионален капацитет за изпълнение на предложения план по програмата „Еразъм“, включително най-малко две години съответен опит в областта на заявлението и, в случай на координатори на консорциум за мобилност, подходящ капацитет за координиране на консорциума. Опитът, придобит в подготовка на сливания или подобни структурни промени на публични субекти (например училища или образователни центрове), ще бъде взет предвид като съответен опит в контекста на проверките на оперативния капацитет.

Финансовият капацитет на заявителите ще бъде проверен отделно на по-късен етап като част от оценката на заявленията за предоставяне на безвъзмездни средства за акредитирани проекти.

За повече информация относно критериите за подбор моля, прочетете **част В от настоящото ръководство**.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И ПРАВИЛА ОТНОСНО ОРИГИНАЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ И АВТОРСТВОТО

Заявителите трябва да представят подписана клетвена декларация, с която да удостоверят, че не се намират в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изброени в **част В от настоящото ръководство.** Освен това с подписването на декларацията заявителите удостоверяват, че представеният план по програмата „Еразъм“ съдържа оригинално съдържание, чиито автори са те, и че за изготвянето на заявлението не е заплатено на други организации или външни лица.

Същевременно заявителите имат право и се насърчават да търсят съвети относно политиките от съответните образователни органи и експерти или да обменят добри практики с организации, подобни на техните, които имат повече опит по програмата „Еразъм+“. Заявителите за координатор на консорциум за мобилност могат да се консултират с потенциални членове на консорциума при изготвянето на своето заявление. Заявителите могат да подкрепят своето заявление със стратегически документи от значение за техния план по програмата „Еразъм“, като например стратегия за интернационализация или стратегия, разработена от техните надзорни или координиращи органи.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Заявленията ще бъдат оценявани поотделно за професионалното образование и обучение, училищното образование и образованието за възрастни. Качеството на заявленията ще бъде оценявано чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати.

За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 70 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от четирите критерия за предоставяне на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност (максимален резултат: 10 точки)	Доколко: ▪ профилът на заявителя, опитът, дейностите и целевата група от учещи са свързани с областта на заявлението, целите на акредитациите по програмата „Еразъм“ и вида на заявлението (за отделна организация или за координатор на консорциум); ▪ предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. ▪ освен това по отношение на организации, кандидатстващи за акредитация като координатори на консорциум: o профилът на планираните членове на консорциума е свързан с целите и задачите на консорциума, както са определени в заявлението, областта на заявлението и целите на акредитациите по програмата „Еразъм“; o създаването на консорциума носи явна добавена стойност за неговите членове по отношение на целите на акредитациите по програмата „Еразъм“.
План по програмата „Еразъм“: Цели (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: ▪ предложеният план по програмата „Еразъм“ е в съответствие с целите на акредитациите по програмата „Еразъм“; ▪ целите на предложения план по програмата „Еразъм“ отговарят на потребностите на заявителя, на неговия персонал и учещи по ясен и конкретен начин; o по отношение на координаторите на консорциум този критерий се прилага за целия планиран консорциум и изисква целите на плана по програмата „Еразъм“ да бъдат съгласувани с целта на консорциума, определена в заявлението. ▪ предложените цели на плана по програмата „Еразъм“ и техният график са реалистични и достатъчно амбициозни, за да се постигне положително въздействие върху организацията (или консорциума); ▪ предложените мерки за проследяване и оценка на напредъка по целите на плана по програмата „Еразъм“ са подходящи и конкретни; ▪ ако заявителят е приложил стратегически документи към своето заявление: налице е ясно обяснение за връзката между предложения план по програмата „Еразъм“ и включените документи. План по програмата „Еразъм“:
План по програмата „Еразъм“: Дейности (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ предложеният брой участници в дейности за мобилност е пропорционален на размера и опита на подаващата заявление организация; o за координаторите на консорциум ще бъде взет предвид планираният размер на консорциума; ▪ предложеният брой участници в дейности за мобилност е реалистичен и подходящ за целите, определени в плана по програмата „Еразъм“; ▪ профилите на планираните участници са съобразени с областта на заявлението, предложения план по програмата „Еразъм“ и целите на акредитациите по програмата „Еразъм“; ▪ когато е уместно и ако заявителят планира да организира дейности за мобилност за учещи: включване на участници с по-малко възможности. План по програмата „Еразъм“:

План по програмата „Еразъм“: Управление (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ заявителят е предложил конкретни начини за принос към основните принципи на акредитацията по програмата „Еразъм“, описани в стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ заявителят е предложил ясно и пълно разпределение на задачите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ заявителят е разпределил подходящи ресурси за управление на дейностите по програмата в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ е налице съответно участие на равнището на управление на организацията; ▪ са определени съответни мерки, за да се гарантира непрекъснатост на дейностите по програмата в случай на промени в персонала или в ръководството на подаващата заявление организация; ▪ заявителят е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от своите дейности за мобилност в редовната работа на организацията; ○ за координаторите на консорциуми този критерий се прилага за целия планиран консорциум.

МАКСИМАЛЕН БРОЙ ПРЕДОСТАВЕНИ АКРЕДИТАЦИИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“

Националната агенция определя максималния брой акредитации, които могат да бъдат предоставени във всяка държава, въз основа на наличния бюджет. Това решение ще бъде взето поотделно за всяка от трите области и ще бъде публикувано на уебсайта на Националната агенция най-малко 14 календарни дни преди крайния срок за подаване на заявления по настоящата покана.

Подборът ще бъде извършен въз основа на списък с класиране на заявленията, които отговарят на минималните критерии за предоставяне на акредитация. Акредитациите ще се предоставят, като се започне от заявлението с най-високия резултат точки и до достигане на максималния брой предоставени акредитации. В случай че повече от едно заявление имат същия резултат точки като последното, получило акредитация, максималният брой на акредитациите ще бъде увеличен така, че да включва всички заявления с този резултат точки.

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Валидността на акредитациите по програмата „Еразъм“ съгласно настоящата покана за представяне на предложения ще започне от 1 февруари 2027 г. и ще бъде в сила за настоящия програмен период до 31 декември 2027 г.

В случай че акредитация по програмата „Еразъм“ е необходима за участие в действия след края на програмния период 2021—2027 г., националната агенция може да удължи срока на валидност на акредитацията при условия, определени от Европейската комисия. С оглед на тази възможност заявителите могат да представят планове по програмата „Еразъм“ за период с продължителност от две до пет години. Одобреният план по програмата „Еразъм“ ще остане валиден до одобряването на актуализация от националната агенция (вж. „Доклади във връзка с акредитацията“ по-долу). Ако срокът на действие на акредитацията не бъде удължен, изпълнението на възложените преди това проекти може да продължи и след 31 декември 2027 г. до края на съответните споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.

Акредитацията може да бъде прекратена по всяко време, в случай че акредитираната организация престане да съществува, или със споразумение между националната агенция и акредитираната организация. Националната агенция може едностранно да прекрати акредитацията при условията, описани в раздел „Докладване, мониторинг и осигуряване на качеството“. Едностранното прекратяване на акредитацията от страна на акредитираната организация

е възможно единствено ако през последните три последователни години акредитацията не е била използвана за подаване на заявления за акредитирани проекти за мобилност.

НЕПРЕХВЪРЛЯЕМОСТ

Акредитацията по „Еразъм+“ не може да се прехвърля между организациите. В случай на структурни промени в акредитирана организация (например разделяне, сливане, промяна на правния субект, устава или собствеността, или официално прехвърляне на задачи и ресурси между институции в публичния сектор) националната агенция може да прехвърли акредитацията на една приемна организация въз основа на обосновано искане.

ДОКЛАДВАНЕ, МОНИТОРИНГ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Заключителни доклади в края на всяко споразумение за отпускане на безвъзмездни средства	В края на всяко споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, одобрено в рамките на акредитация по програмата „Еразъм“, акредитираната организация ще представя окончателен доклад относно осъществените дейности, както е посочено в приложимото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Доклади във връзка с акредитацията	Въз основа на съдържанието на одобрения план по програмата „Еразъм“ и поне веднъж за период от пет години акредитираните организации ще трябва: – да докладват за начина, по който са осигурили спазването на стандартите за качество на програмата „Еразъм“; – да докладват за напредъка по целите на своя план по програмата „Еразъм“; – да актуализират своя план по програмата „Еразъм“. Националната агенция може да реши да поиска да бъде изготвен доклад по различните елементи, изброени по-горе, общо или поотделно. Националната агенция може да реши да замени всеки доклад във връзка с акредитацията със структурирано посещение за мониторинг. Въз основа на резултатите от дейността на акредитираната организация, установени от докладването, мониторинга и проверките за осигуряване на качеството, или в резултат на значителни промени в организацията националната агенция може да промени броя и графика на докладите за напредъка. Освен това акредитираните организации могат доброволно да поискат актуализиране на своя план по програмата „Еразъм“. Въз основа на обосновката на организацията националната агенция ще реши дали има основание за актуализация. Актуализирането на план по програмата „Еразъм“ може да включва искане за промяна от акредитация на отделна организация на акредитация на координатор на консорциум за мобилност или обратното.
Мониторинг и проверки	Националната агенция може да организира официални проверки, посещения за мониторинг или други дейности за проследяване на напредъка и резултатите на акредитираните

	организации, гарантиране на спазването на договорените стандарти за качество и осигуряване на подкрепа. Официалните проверки могат да се осъществяват под формата на документни проверки или посещения на акредитираните организации, членовете на консорциума, подкрепящите организации и всякакви други обекти, където се извършват съответни дейности. Националната агенция може да поиска помощ от националните агенции в други държави за осъществяването на проверки и наблюдение на дейностите, които се извършват там.

След доклад или дейност за мониторинг националната агенция ще предоставя обратна информация на акредитираната организация. Националната агенция може също така да предоставя на акредитираната организация задължителни или препоръчителни указания за това как да подобри своите резултати.

В случай на новоакредитирани заявители, високорискови организации, както и в случай на неспазване на указанията и сроковете на националната агенция, много ниски резултати, установени от докладването, мониторинга и проверките за гарантиране на качеството, или нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие), националната агенция може да предприеме следните коригиращи мерки:

- Забележка: националната агенция може да ограничи размера на финансирането, за което акредитираната организация може да подава заявление по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Новоакредитираните организации могат да бъдат поставени под наблюдение, ако по време на проверката на оперативния капацитет е установен риск от нискокачествено изпълнение.

- Временно спиране: организациите, чиито акредитации са спрени, не могат да подават заявление за финансиране по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Националната агенция може също така да прекрати някои или всички текущи споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, възложени по спряната акредитация.

- Прекратяване: В случай на трайно неспазване на указанията и крайните срокове на националната агенция, при много ниски резултати, продължителна липса на дейност или в случай на многократни или съществени нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие), националната агенция може да прекрати акредитацията и всички споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, действащи по силата на тази акредитация.

Периодът на наблюдение или спиране продължава, докато националната агенция установи, че условията и изискванията за качество, определени в настоящата покана, са отново изпълнени и че акредитираната организация е предприела мерки по отношение на риска от ниски резултати.

Организациите, за които е в действие мярка за спиране или наблюдение, не могат да кандидатстват за нова акредитация в същата област.

ПРИЗНАВАНЕ НА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ

Акредитираните организации с най-добри резултати ще получат признание чрез предоставяне на знаци за високи постижения, които ще бъдат присъдени като част от настоящата покана. Условията за получаване на знак за високи постижения и за неговото периодично преразглеждане се определят от всяка национална агенция и се публикуват на нейния уебсайт.

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

С настоящото действие се подкрепят доставчиците на професионално образование и обучение (ПОО) и други организации, чиято дейност е свързана с областта на ПОО, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за учещи и персонал в системата на ПОО.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, стажове и дългосрочни стажове („ЕразъмПро“), поканени експерти и други дейности съгласно обясненията по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, екологичната устойчивост, цифровото образование,** както и **гражданската ангажираност и участие** чрез своите дейности: като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на дейностите за мобилност, финансирани по програмата „Еразъм+“, е да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на доставчиците на ПОО и на други организации, извършващи дейност в областта на професионалното образование и обучение. С действието ще се подкрепи изпълнението на Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение, на Декларацията от Оснабрюк[84], на европейската програма за умения[85] и на Съюза на уменията[86]. То също така ще допринесе за създаването на европейското пространство за образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

Повишаване на качеството на първоначалното и продължаващото професионално образование и обучение (първоначално ПОО и продължаващо ПОО) в Европа чрез:

- укрепване на ключовите компетентности и трансверсалните умения, по-специално изучаването на езици и цифрови умения;
- подкрепа за развитието на специализирани работни умения, необходими за настоящия и бъдещия пазар на труда;
- споделяне на най-добри практики и насърчаване на използването на нови и иновативни педагогически методи и технологии и подкрепа за професионалното развитие на учители, обучители, наставници и други членове на персонала в ПОО;
- изграждане на капацитета на доставчиците на ПОО за осъществяване на висококачествени проекти за мобилност и на тяхната способност да създават качествени партньорства при разработването на стратегията си за интернационализация;
- осигуряване на реалистична възможност за мобилност за всеки учещ в първоначално ПОО и продължаващо ПОО и увеличаване на средната продължителност на мобилността на учещите в ПОО с цел повишаване на нейното качество и въздействие;
- насърчаване на качеството, прозрачността и признаването на резултатите от обучението от периодите на мобилност в чужбина, по-специално чрез използването на европейски средства и инструменти.

[84] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[85] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223
[86] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_bg

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Доставчиците на ПОО и други организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение, могат да подават заявление за финансиране по два начина:

- **Краткосрочни проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти дават възможност на заявителите да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път прилагат програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности; или

- **Акредитирани проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“. Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност. За кандидатстването за акредитация не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм+“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум; или

- **Като приемат участници от друга държава**: всяка организация може да стане домакин за учещи или членове на персонала, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин дава ценен опит и добър начин за по-близко запознаване с програмата, преди да се подаде заявление.

Доставчиците на ПОО се насърчават да се присъединят към европейски онлайн платформи, като EPALE и eTwinning. EPALE предоставя възможност да се свържете с колеги от цяла Европа и да се учите от тях чрез публикациите в блога, форумите и инструмента за търсене на партньори; тя дава възможност за създаване на общности на специалисти, намиране на учебни материали и участие в събития. Тя включва също така Общността на европейските специалисти в ПОО (https://epale.ec.europa.eu/en/practitioners-in-vet), пространство, където преподавателите, обучителите и вътрешнофирмените треньори в областта на ПОО да си сътрудничат и да се информират за европейските инициативи. eTwinning е онлайн общност, финансирана от програмата „Еразъм+“ и поддържана от сигурна платформа и достъпна за учители и училищен персонал, допуснати от националните звена за координация на eTwinning. eTwinning дава възможност на доставчиците на ПОО да създават съвместни виртуални класни стаи и да изпълняват проекти с други доставчици на ПОО и други партньорски организации (например дружества домакини), предоставя на учителите и обучителите платформа за обсъждания и обмен с колеги и включване в разнообразни възможности за професионално развитие. eTwinning е и идеалната среда за намиране на партньори за бъдещи проекти.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Подаващата заявление организация е основният участник в проект по ключово действие 1. В процеса на подаване на заявление както за краткосрочни проекти, така и за акредитации по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на подаващата заявление организация (или на консорциума, в който участва). Организацията заявител изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва пред националната агенция. С влизането в сила на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства заявителят официално става „бенефициер“ на безвъзмездни средства от ЕС.

Дейностите за мобилност в един проект за мобилност могат да бъдат изходящи или входящи. Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че организацията, подаваща заявление (бенифициерът), ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Освен това съществуват специални видове входящи дейности, които позволяват на подаващите заявление организации да канят експерти или учители и преподаватели на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на подаващата заявление организация.

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“[87]. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики на изпълнение за задачи по проекта, като подбора и подготовката на участници, определянето, оценяването и признаването на учебните резултати, споделянето на резултатите от проекта и т.н.

Изучаването на езици е важна част от всеки проект за мобилност: организациите бенефициери следва да осигурят на своите участници подкрепа за изучаването на езици преди и по време на дейностите за мобилност. За тази цел „Еразъм+“ финансира платформата за онлайн езикова подкрепа, която е безплатна и отворена за ползване от всички участници в „Еразъм+“.

Как да намерите партньори за вашите дейности за мобилност?

„Еразъм+“ предоставя различни инструменти и възможности за намиране на партньори за вашите дейности за мобилност:

- **Европейската платформа за училищно образование (ESEP)** предлага онлайн инструмент за намиране на партньори за организациите в областта на ПОО и училищното образование. След регистрация в платформата можете да публикувате обявления за намиране на партньори и да търсите в обявленията, направени от други организации: https://school-education.ec.europa.eu/en/connect/partner-search?prefLang=bg

- Националните агенции за програма „Еразъм+“ редовно организират **дейности за обучение и сътрудничество**. Те включват семинари за контакт, онлайн събития и други възможности за намиране на партньори за заявителите и бенефициерите по „Еразъм+“. Информация относно дейностите за обучение и сътрудничество (ДОС) е достъпна на уебсайтовете на съответните национални агенции и на уебсайта на ресурсния център SALTO за ДОС в областта на образованието и обучението: www.salto-et.net

- **Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“** позволява да се извършва търсене на всички акредитирани организации и одобрени проекти: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects

Хоризонтални измерения

[87] Стандарти за качество на програмата „Еразъм“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

Във всички проекти за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

Приобщаване и многообразие

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Бенефициерите и останалите участващи организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

Екологично устойчиви и отговорни практики

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровата трансформация в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори, повишаване на качеството и приобщаващия характер на тяхното учене и преподаване и по-нататъшно усъвършенстване на техните цифрови умения. Институциите за ПОО следва също така да повишават осведомеността сред своите учещи относно наличните в рамките на програмата възможности за придобиване и по-нататъшно развиване на съответните цифрови умения, включително стажове по програмата „Цифрова възможност“ за обучаващи се в рамките на ПОО и наскоро завършили образованието си лица[88]. Освен това участниците от персонала могат да се възползват от стажове по програмата „Цифрова възможност“: дейности за мобилност, които им дават възможност да придобият цифрови

[88] Всяка мобилност на учещи в системата на ПОО ще се счита за стаж по програмата „Цифрова възможност“, когато стажантът практикува една или повече от следните дейности: цифров маркетинг (например управление на социални медии, уеб анализ); цифров графичен, механичен или архитектурен дизайн; разработване на приложения, софтуер, скриптове или уебсайтове; инсталиране, поддръжка и управление на информационни системи и мрежи; киберсигурност; анализ на данни, извличане и визуализация; програмиране и обучение на роботи и приложения за изкуствен интелект. Общите дейности, свързани с помощ за потребителите, изпълнение на поръчки, въвеждане на данни или административни задачи не се считат за включени в тази категория.

умения и да изградят своя капацитет за обучение, преподаване и изпълнение на други задачи с помощта на цифрови инструменти. Такива дейности могат да се организират с всеки от наличните формати за мобилност на персонала.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да откриват ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат финансирани по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

Всички дейности за образователна мобилност трябва да бъдат:

- **образователни:** предназначени за подобряването или придобиването от страна на участниците на нови знания, умения, компетентности и нагласи;
- **транснационални:** включващи взаимодействия между хора от различни държави с цел взаимен обмен и обучение;
- **Структурирана:** основани на ясна методология, програма за обучение и планирани резултати от обучението;
- **Стратегия:** допринасящи за постигането на по-широк набор от цели на проекта или акредитацията.

Всички дейности, свързани с мобилността на учещите и персонала, трябва да се провеждат в организация в чужбина, като водеща роля имат служителите на организацията домакин (организациите домакини се наричат още „приемащи организации“). Клоновете на изпращащата организация или други субекти, свързани с изпращащата организация, не могат да действат като организации домакини, ако не отговарят на изискването за транснационални дейности.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна финансова подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности, непълнолетни лица или младежи, които се нуждаят от надзор. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ

Допустими дейности	▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване или обучение (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 10 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални учебни дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания:

	Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги: участниците могат да прекарат период от време в организация домакин в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие. Обмяната на опит чрез наблюдение на работата на колеги изисква ясно определяне на основния наставник в приемащата организация — лицето, което участникът ще наблюдава по време на дейността. Най-много двама участници могат да наблюдават работата на един и същ наставник едновременно. **Командировки с цел преподаване или обучение**: участниците могат да прекарат период от време в преподаване или предоставяне на обучение на учещи в приемаща организация в друга държава като начин да се учат чрез изпълнение на своите задачи и чрез обмен на опит с колеги. **Курсове и обучения**: участниците могат да се възползват от структуриран курс или сходен вид обучение, предоставено от квалифицирани специалисти, основано на предварително определена програма за обучение и резултати от ученето. Общият размер на безвъзмездните средства[89] за „Курсове и обучения“ ще бъде ограничен до максимум 50 % от отпуснатите безвъзмездни средства за проекта. По изключение за проекти с общ размер на отпуснатите безвъзмездни средства до 40 000 EUR това ограничение ще бъде определено на 20 000 EUR. Максимум трима души от една и съща изпращаща организация и максимум десет души от един и същ консорциум за мобилност могат да получат финансиране за съвместно участие в един и същи курс. Всяко лице може да участва в само един курс на проект. Обучението трябва да включва ясен транснационален компонент, например чрез насърчаване на учебното взаимодействие между участниците от различни държави или чрез интегриране на други елементи на транснационалното прехвърляне на практики, като например силно участие на персонал в областта на ПОО от приемащата държава, които да взаимодействат с идващи от чужбина колеги и да им демонстрират своите практики. Съдържанието на курсовете и обучението трябва да съответства на професионалните умения на участващия персонал и на целите на проекта или акредитацията. Подкрепяните дейности могат да включват например курсове и обучения, организирани от публични институции или доброволчески организации, дейности, организирани като част от обмен на практики между организации в различни държави, както и предлагани на пазара курсове и обучения. Не се подкрепят изцяло пасивни дейности като слушане на лекции, речи или масови конференции. Конференциите и събитията с подобно наименование могат да бъдат разглеждани за финансиране само ако участниците прекарват по-голямата част от времето си в структурирано обучение, семинари, практически упражнения, обмен на практики с колеги или други форми на активно учене. Заявителите следва да са наясно, че всички доставчици на курсове са напълно независими от програмата „Еразъм+“ и действат като доставчици на услуги на свободния пазар. Следователно изборът на курсове и обучения е отговорност на организацията

[89] Бюджетната категория „Подкрепа за приобщаване за участници“ не се взема предвид при изчисляването на този лимит.

	бенефициер. Следните стандарти за качество са на разположение за насочване на заявителите при избора им: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учители, обучители и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на първоначалното професионално образование и обучение (първоначално ПОО) и на продължаващото професионално образование и обучение (продължаващо ПОО). В допустимия непреподавателски персонал се включва персонал, работещ в първоначалното и в продължаващото ПОО, било в доставчици на ПОО (като управленски персонал, служители в областта на международната мобилност, координатори по „Еразъм+“ и др.) или в други организации, извършващи дейност в областта на професионалното образование и обучение (например обучители в местни дружества партньори, съветници, координатори по „Еразъм+“, координатори на политики, отговарящи за професионалното образование и обучение, и др.). Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни и собствени обучители, експерти, доброволци, членове на управителния съвет, инспектори и др.). Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст. Членовете на персонала, които работят от разстояние от чужбина, не могат да участват в дейности в държавата, от която работят.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Дейностите трябва да се извършват в държавата, в която е законно установена приемащата организация. Всяка дейност за мобилност може да се извършва само в една държава[90]. Освен това организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“, могат да изпращат участници в дейности за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение в трети държави, които не са асоциирани към програмата (региони 1—3 и 5—14, посочени в част А: Допустими държави). **Важна забележка:** Дейности за мобилност за Беларус и Русия не са допустими.

[90] Кратките трансгранични пътувания са разрешени, когато са от значение за дейността, но за целите на изчисляването на безвъзмездните средства това няма да се счита за промяна на държавата на провеждане. Ако последователни дейности се организират в различни държави, всяка дейност трябва да отговаря на всички съответни критерии за допустимост сама по себе си.

Документиране на резултатите от обучението	Изискванията за документиране на резултатите от обучението са установени в стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ и са доразвити в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства по проекта. Преди дейността за мобилност изпращащата организация, приемащата организация и участникът трябва да съгласуват споразумение за обучение (или подобен документ), в което се посочват очакваните резултати от обучението на участника. За курсове и обучение вместо споразумение за обучение може да се използва програма на курса. След приключване на дейността постигнатите от участника резултати от обучението трябва да бъдат признати чрез издаване на документ за мобилност „Европас“ или подобен документ. Организацията бенефициер трябва да съхранява копие от издадения документ като доказателство, че е изпълнила дейността. Освен това националната агенция може да изисква бенефициерът да подпише споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства с участника и да го съхранява като част от подкрепящата документация. Това изискване трябва да бъде посочено в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства.

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ

Допустими дейности	▪ Участие в конкурси за умения в областта на ПОО (от 1 до 10 дни) ▪ Групова мобилност на учещи в системата на ПОО (от 2 до 30 дни, най-малко двама учещи в системата на ПОО в група) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО (от 10 до 89 дни) ▪ Дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“) (от 90 до 365 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на учещи могат да бъдат съчетани с виртуални учебни дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Участие в конкурси за умения в областта на ПОО:** Обучаващите се в рамките на ПОО могат да се състезават в международни секторни събития, при които състезателната демонстрация на умения е от основно значение за популяризиране, признаване и обмен на опит, ноу-хау и технологични иновации в ПОО[91]. Предвидено е финансиране и за членовете на персонала, наставниците или експертите, които придружават учещите по време на дейността. **Групова мобилност на учещи в системата на ПОО**: група учещи от изпращащата организация могат да прекарат известно време в съвместно учене със свои връстници в партньорски доставчик на ПОО в чужбина. Изпращащата организация трябва да планира дейностите за учене в сътрудничество с доставчик на ПОО партньор в приемащата

[91] Повече подробности за определението на конкурсите за умения в областта на ПОО можете да намерите в част Г „Речник на термините“.

	държава[92]. През цялата продължителност на дейността учещите трябва да се придружават от учители, обучители или други квалифицирани служители в сферата на образованието от изпращащата организация , които да ръководят техния учебен процес. Ако е необходимо, други възрастни също могат да действат като придружаващи лица, за да подпомогнат придружаващия персонал[93]. **Краткосрочна образователна мобилност на учещите в системата на ПОО**: Обучаващите се в рамките на ПОО могат да прекарат период на учене в чужбина в партньорска организация, доставчик на услуги в областта на ПОО, в дружество или в друга организация, чиято дейност е свързана с областта на ПОО или с пазара на труда. Периодът на учене трябва да включва силен работен компонент, като за всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. За участниците с по-малко възможности мобилността може да бъде организирана с минимална продължителност от 2 дни, ако това е обосновано. **Дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“)**: Обучаващите се в рамките на ПОО могат да прекарат по-дълъг период на учене в чужбина в партньорска организация, доставчик на услуги в областта на ПОО, в дружество или в друга организация, чиято дейност е свързана с областта на ПОО или с пазара на труда. Периодът на учене трябва да включва силен работен компонент, като за всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. Моля, обърнете внимание, че разликата между форматите на груповите и индивидуалните дейности не се основава на условията за пътуване и настаняване, а на изискванията на програмите за колективно или индивидуално обучение, както е описано по-долу в раздел „Документиране на резултатите от обучението“. Съответно се предоставя различно ниво на организационна подкрепа за груповите и индивидуалните дейности, както е предвидено в правилата за финансиране, представени в края на настоящата глава.
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учещи и чиракуващи в първоначалното професионално образование и обучение (първоначално ПОО) и на продължаващото професионално образование и обучение (продължаващо ПОО). Участниците трябва да са записани в допустима програма за първоначално ПОО или продължаващо ПОО[94]. Лица, завършили наскоро обучението си (включително бивши чираци) в допустими програми за първоначално и продължаващо ПОО могат да участват до 12 месеца след

[92] Програми за групови дейности, съставени изцяло или основно от налични на пазара дейности, като курсове в езикова школа или други „готови“ икономически дейности, не са допустими. Дейностите в приемащия доставчик на ПОО могат да бъдат допълнени с определен период от време за практикуване на учене в процеса на работа в дадено дружество. Ако това е от значение за програмата за обучение на дейността, учещите могат да прекарат част от периода на мобилност в съвместни пътувания до места сред природата, културни обекти, международни състезания или подобни учебни дейности. Такова съдържание обаче винаги трябва да бъде второстепенно по отношение на основните дейности за учене и да бъде интегрирано в програма за партньорско обучение, разработена от двамата доставчици на ПОО.

[93] Във всички случаи изпращащите и приемащите организации остават отговорни за пълното спазване на приложимите правила и закони в изпращащите и приемащите държави.

[94] Допустимите програми за първоначално ПОО и продължаващо ПОО във всяка държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, се определят от компетентния национален орган и се публикуват на уебсайта на съответната национална агенция.

	завършването си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба. Участниците в групова мобилност трябва да бъдат записани в допустима програма за първоначално ПОО[95].
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Дейностите трябва да се извършват в държавата, в която е законно установена приемащата организация. Всяка дейност за мобилност може да се извършва само в една държава[96]. Освен това организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“, могат да изпращат учещи за краткосрочна образователна мобилност, дългосрочна образователна мобилност („ЕразъмПро“) и участие в конкурси за умения в областта на ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата (региони 1—3 и 5—14, както е посочено в част А: Допустими държави). **Важна забележка:** Дейности за мобилност за Беларус и Русия не са допустими. Груповата мобилност на учещи в системата на ПОО трябва да се осъществява в приемащ доставчик на ПОО. По изключение дейностите могат да се осъществяват на друго място в държавата на приемащата организация, ако това е обосновано от съдържанието и качеството на дейността. В този случай пътуването на участниците от приемащата организация до мястото на провеждане няма да се считат за дейност за транснационална мобилност. Поради това за тази цел не могат да бъдат поискани допълнителни средства. Освен това груповата мобилност на обучаващите се в рамките на ПОО може да се осъществява в седалище на институция на Европейския съюз, ако дейността е организирана в институция на ЕС или в сътрудничество с нея[97]. Независимо от мястото на провеждане, в груповите дейности трябва да участват ученици от най-малко две държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата.
Документиране на резултатите от обучението	Изискванията за документиране на резултатите от обучението са установени в стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ и са допълнително конкретизирани в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства по проекта. Дейности за индивидуална мобилност: преди дейността изпращащата организация, приемащата организация и участникът трябва да съгласуват споразумение за обучение

[95] Компетентният национален орган решава дали всички или само някои програми за първоначално ПОО са допустими за дейности за групова мобилност.

[96] Кратките трансгранични пътувания са разрешени, когато са от значение за дейността, но за целите на изчисляването на безвъзмездните средства това няма да се счита за промяна на държавата на провеждане. Ако последователни дейности се организират в различни държави, всяка дейност трябва да отговаря на всички съответни критерии за допустимост сама по себе си.

[97] Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт, Люксембург и Страсбург. Дейностите в седалищата на ЕС ще се считат за транснационална мобилност, ако в тях участват участници от най-малко две държави. В такъв случай финансиране (както е описано в раздел „Какви са правилата за финансиране?“) може да бъде поискано за всички участници, независимо от държавата им на произход. За списък с институциите на ЕС, моля, посетете https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_bg

	(или подобен документ), в което се посочват очакваните резултати от обучението на участника. След приключване на дейността постигнатите от участника резултати от обучението трябва да бъдат признати чрез издаване на документ за мобилност „Европас“ или подобен документ. Организацията бенефициер трябва да съхранява копие от издадения документ като доказателство, че е изпълнила дейността. Освен това националната агенция може да изисква бенефициерът да подпише споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства с участника и да го съхранява като част от подкрепящата документация. Това изискване трябва да бъде посочено в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Дейности за групова мобилност: трябва да се определи програма за обучение за цялата група (не се изискват индивидуални споразумения за обучение). След приключване на дейността организацията бенефициер трябва да съхранява програмата за обучение и списък на участниците (включително придружаващите лица) като доказателство, че е изпълнила дейността.

ДРУГИ ПОДКРЕПЯНИ ДЕЙНОСТИ

Допустими дейности	▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Поканени експерти:** организациите могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването, обучението и ученето в приемащата организация. Например поканените експерти могат да предоставят обучение на персонала на приемащата организация, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението. **Приемане на учители и преподаватели за обучение:** подаващите заявление организации могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина.
Допустими участници	**Поканени експерти** могат да бъдат всички лица от друга държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, които могат да предоставят експертен опит и обучение, съответстващи на нуждите и целите на организацията, която ги кани. **Приемането на учители и преподаватели в процес на обучение** е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили[98] образователна програма за подготовка на учители (или сходен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Може да бъде предоставена финансова подкрепа за тяхното участие, ако изпращащата институция не предостави безвъзмездни средства за същата цел.

[98] Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

Допустими места на изпълнение на дейностите	Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите/преподавателите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).
Документиране на резултатите от обучението	По отношение на поканените експерти програмата за обучение, която експертът ще предостави, трябва да бъде съгласувана с приемащата организация преди дейността. След приключване на дейността организацията бенефициер трябва да съхранява осъществената програма за обучение като доказателство, че е изпълнила дейността. По отношение на приетите учители и преподаватели за обучение са приложими изискванията, описани за дейностите за индивидуална мобилност на учещи.

ПОДГОТВИТЕЛНИ ПОСЕЩЕНИЯ

Какво представлява подготвителното посещение?	Подготвителното посещение представлява посещение на бъдеща приемаща организация от страна на персонал от изпращащата организация с цел по-добра подготовка на дейност за мобилност на учещи и персонал.
Кога може да се организира подготвително посещение?	Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Могат да се организират подготвителни посещения при подготовката на всеки вид мобилност на учещи или персонал с изключение на „Курсове и обучения“.
Кой може да участва в подготвително посещение?	Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности. В едно подготвително посещение могат да вземат участие максимум трима души.
Къде се провеждат подготвителните посещения?	Подготвителните посещения се провеждат в помещенията на бъдещата приемаща организация или в което и да било друго място на изпълнение, където се планира осъществяването на дейностите за мобилност. Правилата, които са в сила за места на изпълнение за дейности за мобилност на учещи и членове на персонала, се прилагат и за подготвителните посещения, свързани с тези дейности. Всяка приемаща организация може да организира само едно подготвително посещение.

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на бенефициерите да подготвят по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да подават заявление за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които подаващата завление организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: кой може да подава заявления?	Право да подават заявления имат следните организации[99]: (1) Организации, предоставящи първоначално или продължаващо професионално образование и обучение[100] (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на професионалното образование и обучение (3) Дружества и други публични или частни организации, които приемат, обучават или по друг начин работят с учещи и чиракуващи в професионалното образование и обучение Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, не могат да подават заявления за краткосрочни проекти.
Допустими държави	Подаващите заявления организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установен заявителят.

[99] Допустимите организации във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се определят от компетентния национален орган и се публикуват на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

[100] На доставчиците на ПОО, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, които имат специален статут и функционират под надзора на националните органи в друга държава, може да се наложи да подадат заявление до националната агенция на държавата, която упражнява надзора. За точна информация във всеки отделен случай се обърнете към националната агенция в приемащата държава или в държавата на съответния национален орган. Поради изискването всички дейности по мобилност да бъдат транснационални доставчиците на ПОО, които подават заявление пред национална агенция извън държавата, в която се намират, не могат да организират дейности по мобилност с други организации, които се намират в държавата на националната агенция, получила заявлението, нито с доставчици на ПОО, които имат сходен специален статут и подават заявление пред същата национална агенция, дори ако тези организации се намират в друга държава, различна от държавата на заявителя.

Крайни срокове за подаване на заявления	Кръг 1 (за всички национални агенции): **19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** Кръг 2: Националните агенции може да решат да определят втори краен срок (Кръг 2). В този случай националната агенция информира заявителите чрез своя уебсайт. За кръг 2 заявителите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**
Начални дати на проектите	За проектите може да се избират следните начални дати: ▪ Кръг 1: между 1 юни и 31 декември същата година ▪ Кръг 2 (ако е определен): между 1 януари и 31 май следващата година.
Продължителност на проектите	Между 6 и 18 месеца
Брой заявления	В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да подава заявление само за един краткосрочен проект в областта на професионалното образование и обучение. Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да подават заявления за втория кръг от същата покана за представяне на предложения. В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на професионалното образование и обучение. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.
Допустими дейности	Всички видове дейности за професионално образование и обучение. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност. Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.
Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организацията бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта. Основните задачи на проекта включват финансовото управление на средствата по програмата, контактите с националната агенция, отчитането на изпълнените дейности, както и всички решения, които пряко влияят върху съдържанието, качеството и резултатите от изпълнените дейности (като например избора на вида дейност, продължителността и приемащата организация, определянето и оценката на резултатите от обучението) и др. Участието на подкрепяща организация подлежи на одобрение от националната агенция. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация

	извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“. В случай на незадоволително прилагане на стандартите за качество или друга форма на неспазване на тези изисквания националната агенция може да поиска от бенефициера да спре да получава помощ за определени задачи и да ги изпълни самостоятелно. Ако бенефициерът не спази изискванията, националната агенция може да прекрати споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Приемащите организации, които предоставят учебно съдържание и наставничество на участниците от организацията бенефициер, не се считат за подкрепящи организации, освен ако в същото време не подпомагат бенефициера в други задачи по управление на проекта, които обикновено се изпълняват от изпращащата организация.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР, КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И ПРАВИЛА ОТНОСНО ОРИГИНАЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ И АВТОРСТВОТО

Заявителите трябва да разполагат с достатъчен оперативен и финансов капацитет за изпълнение на предложения проект.

Заявителите трябва да представят подписана клетвена декларация, с която да удостоверят, че не се намират в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изброени в **част В от настоящото ръководство.** Освен това с подписването на декларацията заявителите удостоверяват, че подаденото заявление съдържа оригинално съдържание, чиито автори са те, и че за изготвянето на заявлението не е заплатено на други организации или външни лица.

За повече информация относно критериите за подбор, критериите за отстраняване и правилата относно оригиналното съдържание и авторството, моля, прочетете **част В от настоящото ръководство**.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на заявителя са свързани с областта на професионалното образование и обучение; ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието; ▪ предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит; – подкрепа за участници в дейности по „ЕразъмПро“; – подкрепа за участници с по-малко възможности.
Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 50 точки)	Доколко: ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на подаващата заявление организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ предложените дейности са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ оперативните и логистичните аспекти на структурата на проекта (като например предложените места за провеждане) са подходящи и разходно ефективни; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти (по-специално на eTwinning за първоначално ПОО и EPALE за продължаващо ПОО) и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с приемащите организации партньори.
Качество на последващите действия (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ заявителят е определил ясно задачите и отговорностите за изпълнение на дейностите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ заявителят е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ заявителят е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ заявителят е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на подаващата заявление организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, могат да подават заявление за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, към момента на подаването на заявление за средства не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на прогнозирането на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: кой може да подава заявления?	Заявителите трябва да притежават валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение към началната дата на проекта.
Консорциум за мобилност	Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да подават заявления за формата на консорциум за мобилност. Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора. Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитация по програмата „Еразъм“ в същата област, може да стане член на консорциум за мобилност[101]. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност. Отношенията между координатора на консорциума и членовете на консорциума трябва да се основават на принципа на сътрудничество и да бъдат с идеална цел. Не е необходимо членовете на консорциума да имат акредитация по програмата „Еразъм“. Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да кандидатстват за финансиране по максимум две заявления за отпускане на безвъзмездни средства в областта на професионалното образование и обучение по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в рамките на сектора на ПОО, които подават заявления за безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членуваща организация само в едно заявление за консорциум за мобилност. Останалите организации могат да участват в до две заявления за консорциум за мобилност.

[101] С оглед на договорите членове на консорциума могат да бъдат събенефициери, свързани субекти или трети страни, които получават финансова подкрепа. Подкрепата за трети страни може да бъде предоставяна въз основа на изискванията, определени

Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена подаващата заявление организация.
Краен срок за подаване на заявления	**19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Начална дата на проекта	1 юни същата година
Продължителност на проектите	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. Ако това е обосновано, бенефициерите могат да поискат удължаване на проектите си до обща продължителност от 24 месеца. Удължаването се извършва след 12 месеца от изпълнението, освен ако националната агенция не реши друго.
Брой заявления	Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.
Допустими дейности	Всички видове дейности за професионално образование и обучение. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета. Проектите не могат да разпределят повече от 20 % от отпуснатите безвъзмездни средства за дейности с трети държави, които не са асоциирани към програмата[102]. Тези възможности са предназначени да насърчат организациите в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, да развиват дейности за изходяща мобилност с няколко трети държави, които не са асоциирани към програмата. Тези дейности се очаква да придобият възможно най-широк географски обхват.

в стандартите за качество за програмата „Еразъм“ за допустими дейности и допустими участници, определени за това действие, до максимален размер от 60 000 EUR за организация получател. Членовете на консорциума, които юридически са част от същата организация като координатора на консорциума, могат да се възползват от безвъзмездните средства по проекта и няма да се третират като събенефициери, свързани субекти или трети страни за правни цели. Решението относно договорната структура на всеки проект за консорциум за мобилност ще бъде взето от националната агенция въз основа на статута и официалните връзки на координатора на консорциума и членовете на консорциума съгласно националната правна рамка. Във всички случаи участващите членове на консорциума трябва да бъдат посочени в заявлението за проекта и в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства за проекта като част от описанието на проекта.

[102] Бюджетните категории „Подкрепа за приобщаване за участници“ и „Извънредни разходи за скъпо пътуване“ не се вземат предвид при изчисляването на това ограничение.

Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организацията бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта. Основните задачи на проекта включват финансовото управление на средствата по програмата, контактите с националната агенция, отчитането на изпълнените дейности, както и всички решения, които пряко влияят върху съдържанието, качеството и резултатите от изпълнените дейности (като например избора на вида дейност, продължителността и приемащата организация, определянето и оценката на резултатите от обучението) и др. Участието на подкрепяща организация подлежи на одобрение от националната агенция. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“. В случай на незадоволително прилагане на стандартите за качество или друга форма на неспазване на тези изисквания националната агенция може да поиска от бенефициера да спре да получава помощ за определени задачи и да ги изпълни самостоятелно. Ако бенефициерът не спази изискванията, националната агенция може да прекрати споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Приемащите организации, които предоставят учебно съдържание и наставничество на участниците от организацията бенефициер, не се считат за подкрепящи организации, освен ако в същото време не подпомагат бенефициера в други задачи по управление на проекта, които обикновено се изпълняват от изпращащата организация.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на заявителя е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета не се извършва качествено оценяване. Всички допустими заявления за предоставяне на безвъзмездни средства ще получат финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните заявители
- исканите дейности (включително прогнозния бюджет, необходим за изпълнението им)
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните елементи за разпределение: качествените резултати, приоритетите на политиката и географския баланс (ако се прилага от националната агенция)

Бюджетът, който ще бъде на разположение за акредитираните проекти, и подробните правила за разпределяне на бюджета ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок на поканата. Правилата за разпределяне на бюджета трябва да са съобразени с принципите на справедливост, прозрачност и равно третиране. Показателите и метриките, използвани при разпределянето на бюджета, трябва да бъдат обективни, проверими и техните стойности трябва да са известни на заявителите преди крайния срок на поканата.

Въз основа на приложимите единични суми и данни за минали периоди националната агенция ще направи оценка на бюджета, необходим за изпълнение на дейностите, заявени от всеки заявител. На заявителите не може да бъде отпусната безвъзмездна помощ, по-висока от получения прогнозен бюджет.

Ако на заявителя бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, необходим за изпълнение на заявените от него дейности, тогава заявените в заявлението дейности ще бъдат включени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства за проекта като цели за изпълнение. В противен случай, ако на заявителя не бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, целите за изпълнение ще бъдат коригирани, за да останат пропорционални на отпуснатите безвъзмездни средства[103].

Бюджетът за категориите разходи „Подкрепа за приобщаване на участници“ и „Извънредни разходи“ не може да бъде прогнозиран по същия начин, както бюджетът за категориите разходи, при които се прилагат единични суми. Националната агенция ще оценява исканията за тези видове разходи поотделно въз основа на предоставеното описание и обосновка. По време на изпълнението на проекта бенефициерите могат да отправят допълнителни искания за тези видове разходи, когато е необходимо. Националната агенция ще обработва такива допълнителни искания по реда на тяхното получаване, докато има налични средства.

[103] Националната агенция може да направи ограничени промени в пропорционалната корекция, за да позволи по-добро съответствие между отпуснатите безвъзмездни средства и целевите дейности, да осигури съгласуваност с одобрения план по програмата „Еразъм“, да осигури адекватна подкрепа за приоритетните дейности, да поддържа поне един участник във всеки вид и категория дейности, заявени от заявителя, и да спазва правилата във връзка с поканата.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране се прилагат за краткосрочни проекти и акредитирани проекти за мобилност на учещи и персонал в областта на професионалното образование и обучение. Средства за проектите по програмата „Еразъм+“ се осигуряват въз основа на принципа на съфинансиране. Съответно единичните разходи, определени в таблицата по-долу, са изчислени така, че да покриват средно 80 % от действителните разходи.

Проектите могат да включват участници, за които пълният размер на безвъзмездните средства или част от него се финансират от източници, различни от програмата „Еразъм+“. За всеки индивидуален участник бенефициерът може да поиска финансиране за всички допустими бюджетни категории или само за някои от тях, ако останалите разходи се покриват по друг начин. Средствата, получени от програмата „Еразъм+“, могат да бъдат допълнени от самата организация бенефициер, от други фондове на ЕС, от дарения, от принос на участниците, от принос на трети страни и т.н. Трябва да се спазва принципът за недопускане на двойно финансиране (вж. част B). В случай че бенефициерът поиска принос от участниците, последният трябва да продължи да отговаря на съответните разпоредби на стандартите за качество на „Еразъм+“. По-специално такива приноси не трябва да създават пречки пред включването на участници с по-малко възможности.

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th>Сума</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Организационна подкрепа</td><td rowspan="3">Разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, които не са обхванати от други категории разходи.

Например: подготовка (педагогическа, междукултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за изпълнение на проектите, виртуални компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</td><td>100 EUR
– на участник в конкурси за умения в областта на ПОО
– на участник в групова мобилност на учещи
– на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения
– на поканен експерт
– на приет учител или преподавател за обучение</td></tr>
<tr><td>350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност
– на участник в краткосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО
– на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение</td></tr>
<tr><td>500 EUR
– на участник в дългосрочна образователна мобилност на обучаващи се в рамките на ПОО („ЕразъмПро“)
– на участник във всяка индивидуална дейност, провеждана в трета държава, която не е асоциирана към програмата</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците. Придружаващите лица не са участници в дейности за образователна мобилност и не се броят при изчисляването на организационната подкрепа.</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td rowspan="8">Пътни разходи</td><td rowspan="8">Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Общото правило е, че на разстояние под 500 km участникът ще използва транспортно средство с ниски емисии.

При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръчва да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието за пътуване и броя на участниците, включително придружаващите лица.

Заявителят трябва да посочи разстоянието в едната посока по въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[104] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[105].</td><td colspan="2">Разстояние на пътуване</td><td>Екологично пътуване</td><td>Неекологично пътуване</td></tr>
<tr><td colspan="2">10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">100—499 km:</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">2000—2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">3000—3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">4000—7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Индивидуална подкрепа</td><td rowspan="2"></td><td>Категория участници</td><td>Група държави 1</td><td>Група държави 2</td><td>Група държави 3</td></tr>
<tr><td>Персонал</td><td>107—191 EUR</td><td>95—169 EUR</td><td>84—148 EUR</td></tr>
</table>

[104]Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[105] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

<table>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица[106] по време на дейността.

Ако е необходимо, дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица, които получават безвъзмездни средства за неекологично пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците и придружаващите ги лица, продължителността на престоя и приемащата държава[107].</td><td>Учещи в системата на ПОО</td><td>48—127 EUR</td><td>41—110 EUR</td><td>36—93 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="4">По-горе са изложени допустимите диапазони за основните ставки за ден от дейността. В рамките на тези обхвати всяка национална агенция ще определи точните основни ставки за управляваните от нея проекти и ще публикува тази информация на своя уебсайт.

Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността (включително дните за пътуване). От 15-ия ден платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</td></tr>
</table>

[106] В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

[107] **Приемаща група държави за държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата:**

Група държави 1: Австрия, Белгия, Франция, Дания, Финландия, Германия, Исландия, Ирландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция.

Група държави 2: Кипър, Чехия, Естония, Гърция, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, Словения, Испания.

Група държави 3: България, Хърватия, Унгария, Литва, Полша, Румъния, Сърбия, Северна Македония, Турция.

Приемаща група държави за трети държави, които не са асоциирани към програмата:

Група държави 1: Япония, Израел, Южна Корея, Грузия, Аржентина, Армения, Ангола, Саудитска Арабия, Кувейт, Съединени щати, Обединено кралство, Швейцария, Бахрейн, Азербайджан, Судан, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Винсънт и Гренадини, Обединени арабски емирства, Хонконг, Ливан, Виетнам, Мексико, Тайван, Молдова, Малайзия, Танзания, Канада, Сингапур, Австралия, Тайланд, Фарьорски острови, Монако, Сан Марино, града държава Ватикан, Андора.

Група държави 2: Индия, Казахстан, Бразилия, Демократична република Конго, Чили, Нигерия, Уганда, Либерия, Джибути, Корейска народнодемократична република, Узбекистан, Туркменистан, Доминиканска република, Ямайка, Либия, Сирия, Куба, Йемен, Кения, Руанда, Сейшелски острови, Антигуа и Барбуда, Бруней, Черна гора, Малави, Барбадос, Сейнт Лусия, Гренада, Доминика, Уругвай, Албания, Китай, Филипини, Перу, Венесуела, Панама, Гана, Чад, Гвиана, Египет, Мароко, Кирибати, Оман, Босна и Херцеговина, Иран, Мозамбик, Сенегал, Мавриций, Катар, Йордания, Индонезия, Лаос, Южна Африка, Етиопия, Бангладеш, Еквадор, Парагвай, Коста Рика, Кот д'Ивоар, Сиера Леоне, Габон, Хаити, Бахамски острови, Папуа-Нова Гвинея, Микронезия, Украйна, Киргизстан, Палестина.

Група държави 3: Непал, Малдивски острови, Таджикистан, Никарагуа, Замбия, Гвинея, Конго, Ботсуана, Белиз, Самоа, Маршалови острови, Палау, Тувалу, Науру, острови Кук, Ниуе, Нова Зеландия, Пакистан, Бутан, Ел Салвадор, Суринам, Гватемала, Хондурас, Сомалия, Тринидад и Тобаго, Алжир, Колумбия, Гамбия, Фиджи, Соломонови острови, Вануату, Камбоджа, Зимбабве, Бурунди, Монголия, Камерун, Източен Тимор, Шри Ланка, Мадагаскар, Мали, Того, Сао Томе и Принсипи, Тонга, Боливия, Бенин, Лесото, Макао, Тунис, Ирак, Буркина Фасо, Екваториална Гвинея, Централноафриканска република, Гвинея Бисау, Намибия, Коморски острови, Еритрея, Мианмар, Афганистан, Нигер, Мавритания, Кабо Верде, Косово*, Есватини, Южен Судан.

Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	125 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). Подкрепа за приобщаване може да се окаже и на служители с по-малко възможности, които поемат ролята на придружаващи лица или участват в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Подготвителни посещения	Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	680 EUR на участник
Такси за курсове	Разходи за покриване на таксите за записване за формата за мобилност на персонала „Курсове и обучение“. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи.	80 EUR на участник на ден

	Правило за отпускане: въз основа на продължителността на курса.	
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участниците в следните видове дейности: при обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, командировки с цел преподаване и обучение, гостуване на учители и преподаватели в обучението, краткосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО и дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“). Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво или поради специфични пречки, с които се сблъскват участниците с по-малко възможности. Горепосочените условия не се прилагат за засилената подкрепа, предоставяна за участници в дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“). **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	150 EUR на участник Освен това: 150 EUR засилена езикова помощ на участник в дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“).
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи

	могат да бъдат подкрепени от стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране**: действително извършени разходи. **Правило за отпускане**: искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция. Разходите за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	**Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения**: 100 % от допустимите разходи

МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

С настоящото действие се подкрепят училищата и другите организации, чиято дейност е свързана с областта на училищното образование, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за ученици и членове на персонала.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, индивидуални и дейности за групова мобилност за ученици, поканени експерти и други дейности съгласно обяснението по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, екологичната устойчивост, цифровото образование,** както и **гражданската ангажираност и участие** чрез своите дейности: като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие има за цел да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на училищата и на други организации в областта на училищното образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

Повишаване на качеството на преподаването и ученето в училищното образование чрез:

- подпомагане на професионалното развитие на учителите, директорите на училища и останалия училищен персонал;
- насърчаване на използването на нови технологии и иновативни методи на преподаване;
- подобряване на изучаването на езици и на езиковото многообразие в училищата;
- подкрепа за споделянето и предаването на най-добри практики в областта на преподаването и развитието на училищата.

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- изграждане на капацитет на училищата за участие в трансграничен обмен и сътрудничество и осъществяване на висококачествени проекти за мобилност;
- превръщане на образователната мобилност в реалистична възможност за всеки ученик в училищното образование;
- насърчаване на признаването на резултатите от обучението на ученици и членове на персонала от периоди на мобилност в чужбина.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Училищата и другите организации, чиято дейност е свързана с училищното образование, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала** — тези проекти дават възможност на заявителите да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път прилагат програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности; или

- **Акредитираните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала** са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“. Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност. За кандидатстването за акредитация не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм+“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум; или

- **Като приемат участници от друга държава:** всяка организация може да стане домакин за учещи или членове на персонала, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин е ценен опит и добър начин за създаване на партньорства и по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

Училищата се насърчават също да се присъединят към eTwinning[108] — онлайн общност, финансирана от програмата „Еразъм+“, поддържана на Европейската платформа за училищно образование и достъпна за учители и училищен персонал, допуснати от националните звена за координация на eTwinning. eTwinning дава възможност на училищата да създават съвместни виртуални класни стаи и да изпълняват проекти с други училища, предоставя на учителите платформа за обсъждания и обмен на информация с колеги и включване в разнообразни възможности за професионално развитие. eTwinning е и идеалната среда за намиране на партньори за бъдещи проекти.

Освен това училищата и учителите се приканват да използват инструмента SELFIE: безплатен, многоезичен и уеб-базиран инструмент за самооценка, създаден от Европейската комисия, за да помогне на училищата и учителите да развият своя цифров капацитет. С този инструмент се дава възможност на учителите сами да оценяват своята компетентност и увереност в областта на цифровите технологии и да получат обратна връзка за силните си страни и пропуските в знанията или компетентностите, които биха могли да подобрят. Екипи от учители също могат да работят заедно по използването на инструмента и да разработват план за обучение. Инструментът SELFIE е достъпен онлайн на адрес: https://education.ec.europa.eu/bg/selfiehttps://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_bg

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитации по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация (или на консорциума, в който участва). Организацията заявител изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва пред националната агенция. С влизането в сила на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства заявителят официално става „бенефициер“ на безвъзмездни средства от ЕС.

[108] Европейска платформа за училищно образование — eTwinning: https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning?prefLang=bg

Дейностите за мобилност в един проект за мобилност могат да бъдат изходящи или входящи. Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че организацията, подаваща заявление (бенефициерът), ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Активно се насърчава използването на тези възможности за организиране на двустранен обмен или съвместни дейности с едно или повече училища партньори. В подобен случай всяко участващо училище следва да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ или да се присъедини към съществуващ консорциум.

Освен това съществуват специални видове входящи дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти или учители на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация.

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики на изпълнение за задачи по проекта, като подбора и подготовката на участници, определянето, оценяването и признаването на учебните резултати, споделянето на резултатите от проекта и т.н. Пълният текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“ може да бъде намерен на следния адрес на уебсайта Европа: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

Изучаването на езици е важна част от всеки проект за мобилност: организациите бенефициери следва да осигурят на своите участници подкрепа за изучаването на езици преди и по време на дейностите за мобилност. За тази цел „Еразъм+“ финансира платформата за онлайн езикова подкрепа, която е безплатна и отворена за ползване от всички участници в „Еразъм+“.

Как да намерите партньори за вашите дейности за мобилност?

„Еразъм+“ предоставя различни инструменти и възможности за намиране на партньори за вашите дейности за мобилност:

- **Европейската платформа за училищно образование (ESEP)** предлага онлайн инструмент за намиране на партньори. След регистрация в платформата можете да публикувате обявления за намиране на партньори и да търсите в обявленията, направени от други организации: https://school-education.ec.europa.eu/en/networking/partner-finding

- Националните агенции за програма „Еразъм+“ редовно организират **дейности за обучение и сътрудничество**. Те включват семинари за контакт, онлайн събития и други възможности за намиране на партньори за заявителите и бенефициерите на „Еразъм+“. Информация относно дейностите за обучение и сътрудничество (ДОС) е достъпна на уебсайтовете на съответните национални агенции и на уебсайта на ресурсния център SALTO за ДОС в областта на образованието и обучението: www.salto-et.net

- **Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“** Ви позволява да търсите всички акредитирани организации и одобрени проекти: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects

Хоризонтални измерения

Във всички проекти за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

Приобщаване и многообразие

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Бенефициерите и останалите участващи организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

Екологично устойчиви и отговорни практики

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровата трансформация в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. Освен това участниците могат да се възползват от стажове по програмата „Цифрова възможност“: дейности за мобилност, които им дават възможност да придобият цифрови умения, а на персонала — да изгради своя капацитет за обучение, преподаване и изпълнение на други задачи с помощта на цифрови инструменти. Такива дейности могат да се организират с всеки от наличните формати за мобилност.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да открият ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат финансирани по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

Всички дейности за образователна мобилност трябва да бъдат:

- **образователни:** предназначени за подобряването или придобиването от страна на участниците на нови знания, умения, компетентности и нагласи;
- **транснационални:** включващи взаимодействия между хора от различни държави с цел взаимен обмен и обучение;
- **Структурирана:** основани на ясна методология, програма за обучение и планирани резултати от обучението;
- **Стратегия:** допринасящи за постигането на по-широк набор от цели на проекта или акредитацията.

Всички дейности, свързани с мобилността на учещите и персонала, трябва да се провеждат в организация в чужбина, като водеща роля имат служителите на организацията домакин (организациите домакини се наричат още „приемащи организации“). Клоновете на изпращащата организация или други субекти, свързани с изпращащата организация, не могат да действат като организации домакини, ако не отговарят на изискването за транснационални дейности.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна финансова подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности, непълнолетни лица или младежи, които се нуждаят от надзор. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

МОБИЛНОСТ НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА

Допустими дейности	▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване или обучение (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 10 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални учебни дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги**: участниците могат да прекарат период от време в организация домакин в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие. Обмяната на опит чрез наблюдение на работата на колеги изисква ясно определяне на основния наставник в приемащата организация — лицето, което участникът ще наблюдава по време на дейността. Най-много двама участници могат да наблюдават работата на един и същ наставник едновременно. **Командировки с цел преподаване или обучение**: участниците могат да прекарат период от време в преподаване или предоставяне на обучение на учещи в приемаща организация в друга държава като начин да се учат чрез изпълнение на своите задачи и чрез обмен на опит с колеги.

	Курсове и обучения: участниците могат да се възползват от структуриран курс или сходен вид обучение, предоставено от квалифицирани специалисти, основано на предварително определена програма за обучение и резултати от ученето. Общият размер на безвъзмездните средства[109] за „Курсове и обучения“ ще бъде ограничен до максимум 50 % от отпуснатите безвъзмездни средства за проекта. По изключение за проекти с общ размер на отпуснатите безвъзмездни средства до 40 000 EUR това ограничение ще бъде определено на 20 000 EUR. Максимум трима души от една и съща изпращаща организация и максимум десет души от един и същ консорциум за мобилност могат да получат финансиране за съвместно участие в един и същи курс. Всяко лице може да участва в само един курс на проект. Обучението трябва да включва ясен транснационален компонент, например чрез насърчаване на учебното взаимодействие между участниците от различни държави или чрез интегриране на други елементи на транснационалното прехвърляне на практики, като например силно участие на персонал в областта на училищното образование от приемащата държава, който да взаимодейства с колеги от чужбина и да им демонстрира своите практики. Съдържанието на курсовете и обучението трябва да съответства на професионалните умения на участващия персонал и на целите на проекта или акредитацията. Подкрепяните дейности могат да включват например курсове и обучения, организирани от публични институции или доброволчески организации, дейности, организирани като част от обмен на практики между организации в различни държави, както и предлагани на пазара курсове и обучения. Не се подкрепят изцяло пасивни дейности като слушане на лекции, речи или масови конференции. Конференциите и събитията с подобно наименование могат да бъдат разглеждани за финансиране само ако участниците прекарват по-голямата част от времето си в структурирано обучение, семинари, практически упражнения, обмен на практики с колеги или други форми на активно учене. Заявителите следва да са наясно, че всички доставчици на курсове са напълно независими от програмата „Еразъм+“ и действат като доставчици на услуги на свободния пазар. Следователно изборът на курсове и обучения е отговорност на организацията бенефициер. Следните стандарти за качество са на разположение за насочване на заявителите при избора им: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учители, директори на училища и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на училищното образование. Допустимите участници от персонала, които не са преподаватели, включват членове на персонала, работещи в областта на училищното образование в училища (помощник-учители, педагогически съветници, психолози, координатори по „Еразъм+“ и т.н.) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на училищното образование

[109] Бюджетната категория „Подкрепа за приобщаване за участници“ не се взема предвид при изчисляването на този лимит.

	(например училищни инспектори, съветници, координатори по „Еразъм+“, координатори на политики, отговарящи за училищното образование, и т.н.). Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни обучители, експерти, доброволци, членове на управителния съвет, инспектори и др.). Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст. Членовете на персонала, които работят от разстояние от чужбина, не могат да участват в дейности в държавата, от която работят.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Дейностите трябва да се извършват в държавата, в която е законно установена приемащата организация. Всяка дейност за мобилност може да се извършва само в една държава[110].
Документиране на резултатите от обучението	Изискванията за документиране на резултатите от обучението са установени в стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ и са доразвити в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства по проекта. Преди дейността изпращащата организация, приемащата организация и участникът трябва да съгласуват споразумение за обучение (или подобен документ), в което се посочват очакваните резултати от обучението на участника. За курсове и обучение вместо споразумение за обучение може да се използва програма на курса. След приключване на дейността постигнатите от участника резултати от обучението трябва да бъдат признати чрез издаване на документ за мобилност „Европас“ или подобен документ. Организацията бенефициер трябва да съхранява копие от издадения документ като доказателство, че е изпълнила дейността. Освен това националната агенция може да изисква бенефициерът да подпише споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства с участника и да го съхранява като част от подкрепящата документация. Това изискване трябва да бъде посочено в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства.

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ

Допустими дейности	▪ Групова мобилност на ученици (от 2 до 30 дни, най-малко двама ученици в група) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на ученици (от 10 до 29 дни)

[110] Кратките трансгранични пътувания са разрешени, когато са от значение за дейността, но за целите на изчисляването на безвъзмездните средства това няма да се счита за промяна на държавата на провеждане. Ако последователни дейности се организират в различни държави, всяка дейност трябва да отговаря на всички съответни критерии за допустимост сама по себе си.

	▪ Дългосрочна образователна мобилност за ученици (от 30 до 365 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на ученици могат да бъдат съчетани с виртуални учебни дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Групова мобилност на ученици:** група ученици от изпращащото училище могат да прекарат известно време в чужбина в съвместно учене със свои връстници от друга държава. Изпращащото училище трябва да планира и да проведе дейностите за учене в сътрудничество с училище партньор в приемащата държава[111]. Учениците трябва да се придружават от учители или от други квалифицирани служители в сферата на образованието от изпращащото училище за цялата продължителност на дейността, които да ръководят техния учебен процес. Ако е необходимо, други възрастни също могат да действат като придружаващи лица, за да подпомогнат придружаващите учители[112]. **Краткосрочна образователна мобилност на ученици**: учениците могат да прекарат определен период в чужбина, за да учат в училище партньор или да участват в стаж в друга съответна организация в чужбина. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. За участниците с по-малко възможности мобилността може да бъде организирана с минимална продължителност от 2 дни, ако това е обосновано. **Дългосрочна образователна мобилност на ученици**: учениците могат да прекарат определен период в чужбина, за да учат в училище партньор или да участват в стаж в друга съответна организация в чужбина. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. На всички участници трябва да бъде осигурено задължително обучение преди заминаване, а за организационната и езиковата подкрепа ще бъде предоставено по-голямо финансиране. Моля, обърнете внимание, че разликата между форматите на груповите и индивидуалните дейности не зависят от условията за пътуване и настаняване, а по-скоро от изискванията на програмите за колективно или индивидуално обучение, както е описано по-долу в „Документиране на резултатите от обучението“. Съответно се предоставя различно ниво на организационна подкрепа за груповите и индивидуалните дейности, както е предвидено в правилата за финансиране, представени в края на настоящата глава.

[111] Програми за групови дейности, съставени изцяло или основно от налични на пазара дейности, като курсове в езикова школа или други „готови“ икономически дейности, не са допустими. Ако това е от значение за програмата за обучение, предвидена в дейността, учениците могат да прекарат по-малка част от периода на мобилност в съвместни пътувания сред природата, до културни обекти, дружества или публични институции, международни състезания или сходни учебни дейности, но такова съдържание трябва винаги да бъде включено в програма за взаимно обучение, разработена от двете училища.

[112] Във всички случаи изпращащите и приемащите училища остават отговорни за пълното спазване на приложимите правила и закони в изпращащите и приемащите държави.

Допустими участници	Участващите ученици трябва да са записани в образователна програма в изпращащото училище[113]. Възможно е и участие на ученици, които се обучават извън институционалната среда в държави, където съществува такава практика[114].
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Дейностите трябва да се извършват в държавата, в която е законно установена приемащата организация. Всяка дейност за мобилност може да се извършва само в една държава[115]. Груповата мобилност на ученици трябва да се осъществява в приемащо училище. По изключение дейностите могат да се осъществяват на друго място в държавата на приемащото училище, ако това е обосновано от съдържанието и качеството на дейността. В този случай пътуването на участниците от приемащото училище до мястото на провеждане няма да се считат за дейност за транснационална мобилност. Поради това за тази цел не могат да бъдат поискани допълнителни средства. Освен това груповата мобилност на ученици може да се осъществява в седалище на институция на Европейския съюз, ако дейността е организирана в институция на ЕС или в сътрудничество с нея[116]. Независимо от мястото на провеждане, в груповите дейности трябва да участват ученици от най-малко две държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата.
Документиране на резултатите от обучението	Изискванията за документиране на резултатите от обучението са установени в стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ и са доразвити в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства по проекта. Дейности за индивидуална мобилност: преди дейността изпращащата организация, приемащата организация и участникът трябва да съгласуват споразумение за обучение (или подобен документ), в което се посочват очакваните резултати от обучението на участника. След приключване на дейността постигнатите от участника резултати от обучението трябва да бъдат признати чрез издаване на документ за мобилност „Европас“ или подобен документ. Организацията бенефициер трябва да съхранява

[113] Определянето на допустимите образователни програми във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се извършва от компетентния национален орган и се публикува на уебсайта на съответната национална агенция.

[114] Законността и условията за обучение извън институционалната среда се определят от националното законодателство в отделните държави. В държави, където съществуват такива възможности, компетентният национален орган ще реши кои училища могат да изпълняват ролята на изпращащи училища за ученици, които се обучават по този начин.

[115] Кратките трансгранични пътувания са разрешени, когато са от значение за дейността, но за целите на изчисляването на безвъзмездните средства това няма да се счита за промяна на държавата на провеждане. Ако последователни дейности се организират в различни държави, всяка дейност трябва да отговаря на всички съответни критерии за допустимост сама по себе си.

[116] Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт Люксембург и Страсбург. Дейностите в седалищата на ЕС ще се считат за транснационална мобилност, ако в тях участват участници от най-малко две държави. В такъв случай финансиране (както е описано в раздел „Какви са правилата за финансиране?“) може да бъде поискано за всички участници, независимо от държавата им на произход. За списък с институциите на ЕС, моля, посетете https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_bg

	копие от издадения документ като доказателство, че е изпълнила дейността. Освен това националната агенция може да изисква бенефициерът да подпише споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства с участника и да го съхранява като част от подкрепящата документация. Това изискване трябва да бъде посочено в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Дейности за групова мобилност: трябва да се определи програма за обучение за цялата група (не се изискват индивидуални споразумения за обучение). След приключване на дейността организацията бенефициер трябва да съхранява програмата за обучение и списъка на участниците (включително придружаващите лица) като доказателство, че е изпълнила дейността.

ДРУГИ ПОДКРЕПЯНИ ДЕЙНОСТИ

Допустими дейности	▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Поканени експерти:** училищата могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването и ученето в приемащото училище. Например поканените експерти може да предоставят обучение на училищния персонал, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението. **Приемане на учители и преподаватели за обучение:** кандидатстващите организации могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина.
Допустими участници	**Поканени експерти** могат да бъдат всички лица от друга държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, които могат да предоставят експертен опит и обучение, съответстващи на нуждите и целите на организацията, която ги кани. **Приемането на учители и преподаватели в процес на обучение** е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили[117] образователна програма за подготовка на учители (или сходен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Може да бъде предоставена финансова подкрепа за тяхното участие, ако изпращащата институция не предостави безвъзмездни средства за същата цел.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).

[117] Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

Документиране на резултатите от обучението	По отношение на поканените експерти програмата за обучение, която експертът ще предостави, трябва да бъде съгласувана с организацията бенефициер преди дейността. След приключване на дейността организацията бенефициер трябва да съхранява осъществената програма за обучение като доказателство, че е изпълнила дейността. По отношение на приетите учители и преподаватели за обучение са приложими изискванията, описани за дейностите за индивидуална мобилност на учещи.

ПОДГОТВИТЕЛНИ ПОСЕЩЕНИЯ

Какво представлява подготвителното посещение?	Подготвителното посещение представлява посещение на бъдеща приемаща организация от страна на персонал от изпращащата организация с цел по-добра подготовка на дейност за мобилност на учещи и персонал.
Кога може да се организира подготвително посещение?	Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Могат да се организират подготвителни посещения при подготовката на всеки вид мобилност на учещи или персонал с изключение на „Курсове и обучения“.
Кой може да участва в подготвително посещение?	Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности. В едно подготвително посещение могат да вземат участие максимум трима души.
Къде се провеждат подготвителните посещения?	Подготвителните посещения се провеждат в помещенията на бъдещата приемаща организация или в което и да било друго място на изпълнение, където се планира осъществяването на дейностите за мобилност. Правилата, които са в сила за места на изпълнение за дейности за мобилност на учещи и членове на персонала, се прилагат и за подготвителните посещения, свързани с тези дейности. Всяка приемаща организация може да организира само едно подготвително посещение.

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Краткосрочните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на организациите да подготвят по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: Кой може да подава заявления?	Право да подават заявления имат следните организации[118]: (1) училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен, включително организации, предоставящи образование и грижи в ранна детска възраст[119]; (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на училищното образование. Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.
Допустими държави	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.

[118] Допустимите организации във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се определят от компетентния национален орган и се публикуват на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

[119] Училищата, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, които имат специален статут и функционират под надзора на националните органи в друга държава, може да се наложи да подадат заявление до националната агенция на държавата, която упражнява надзора. За точна информация във всеки отделен случай се обърнете към националната агенция в приемащата държава или в държавата на съответния национален орган. Поради изискването всички дейности по мобилност да бъдат транснационални училищата, които кандидатстват пред национална агенция извън държавата, в която се намират, не могат да организират дейности по мобилност с други организации, които се намират в държавата на националната агенция, получила заявлението, нито с училища, които имат сходен специален статут и подават заявление пред същата национална агенция, дори ако тези организации се намират в друга държава, различна от тази на заявителя.

Крайни срокове за подаване на заявления	Кръг 1 (за всички национални агенции): **19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** Кръг 2: Националните агенции може да решат да определят втори краен срок (Кръг 2). В този случай националната агенция информира заявителите чрез своя уебсайт. За кръг 2 заявителите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**
Начални дати на проектите	За проектите може да се избират следните начални дати: ▪ Кръг 1: между 1 юни и 31 декември същата година ▪ Кръг 2 (ако е определен): между 1 януари и 31 май следващата година
Продължителност на проектите	Между 6 и 18 месеца
Брой заявления	В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на училищното образование. Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения. В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на училищното образование. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.
Допустими дейности	Всички видове дейности за училищно образование. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност. Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.

Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организацията бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта. Основните задачи на проекта включват финансовото управление на средствата по програмата, контактите с националната агенция, отчитането на изпълнените дейности, както и всички решения, които пряко влияят върху съдържанието, качеството и резултатите от изпълнените дейности (като например избора на вида дейност, продължителността и приемащата организация, определянето и оценката на резултатите от обучението) и др. Участието на подкрепяща организация подлежи на одобрение от националната агенция. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“. В случай на незадоволително прилагане на стандартите за качество или друга форма на неспазване на тези изисквания националната агенция може да поиска от бенефициера да спре да получава помощ за определени задачи и да ги изпълни самостоятелно. Ако бенефициерът не спази изискванията, националната агенция може да прекрати споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Приемащите организации, които предоставят учебно съдържание и наставничество на участниците от организацията бенефициер, не се считат за подкрепящи организации, освен ако в същото време не подпомагат бенефициера в други задачи по управление на проекта, които обикновено се изпълняват от изпращащата организация.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР, КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И ПРАВИЛА ОТНОСНО ОРИГИНАЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ И АВТОРСТВОТО

Заявителите трябва да разполагат с достатъчен оперативен и финансов капацитет за изпълнение на предложения проект.

Заявителите трябва да представят подписана клетвена декларация, с която да удостоверят, че не се намират в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изброени в **част В от настоящото ръководство.** Освен това с подписването на декларацията заявителите удостоверяват, че подаденото заявление съдържа оригинално съдържание, чиито автори са те, и че за изготвянето на заявлението не е заплатено на други организации или външни лица.

За повече информация относно критериите за подбор, критериите за отстраняване и правилата относно оригиналното съдържание и авторството, моля, прочетете **част В от настоящото ръководство**.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии за отпускане на безвъзмездни средства и присъждане на точки. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на заявителя са свързани с областта на училищното образование; ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието; ▪ предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит; – подкрепа за участници в дългосрочна образователна мобилност на ученици; – подкрепа за участници с по-малко възможности.
Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 50 точки)	Доколко: ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ предложените дейности са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ оперативните и логистичните аспекти на структурата на проекта (като например предложените места за провеждане) са подходящи и разходно ефективни; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти (особено eTwinning) и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с приемащите организации партньори.
Качество на последващите действия (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ заявителят е определил ясно задачите и отговорностите за изпълнение на дейностите; в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ заявителят е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ заявителят е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ заявителят е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на подаващата заявление организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на прогнозирането на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: Кой може да подава заявления?	Заявителите трябва да притежават валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование към началната дата на проекта.
Консорциум за мобилност	Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност. Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора. Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитация по програмата „Еразъм“ в същата област, може да стане член на консорциум за мобилност[120]. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност[121]. Отношенията между координатора на консорциума и членовете на консорциума трябва да се основават на принципа на сътрудничество и да бъдат с идеална цел. Не е необходимо членовете на консорциума да имат акредитация по програмата „Еразъм“. Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да кандидатстват за финансиране по максимум две заявления за отпускане на безвъзмездни средства в областта на училищното образование по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в рамките на сектора на училищното образование, които подават заявления за безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членуваща организация само в едно заявление за консорциум за мобилност. Останалите организации могат да участват в до две заявления за консорциум за мобилност.

[120] С оглед на договорите членове на консорциума могат да бъдат събенефициери, свързани субекти или трети страни, които получават финансова подкрепа. Подкрепата за трети страни може да бъде предоставяна въз основа на изискванията, определени в стандартите за качество за програмата „Еразъм“ за допустими дейности и допустими участници, определени за това действие, до максимален размер от 60 000 EUR за организация получател. Членовете на консорциума, които юридически са част от същата организация като координатора на консорциума, могат да се възползват от безвъзмездните средства по проекта и няма да се третират като събенефициери, свързани субекти или трети страни за правни цели. Решението относно договорната структура на всеки проект за консорциум за мобилност ще бъде взето от националната агенция въз основа на статута и официалните връзки на координатора на консорциума и членовете на консорциума съгласно националната правна рамка. Във всички случаи участващите членове на консорциума трябва да бъдат посочени в заявлението за проекта и в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства за проекта като част от описанието на проекта.

[121] Училищата със специален статут и под надзора на националните органи в друга държава (например Lycée français или германските училища) могат да участват в консорциуми за мобилност, ръководени от организации, акредитирани от НА на държавата на училището, която упражнява надзора. Те обаче не могат едновременно да участват в проекти, управлявани от национални агенции, в две различни държави. Консорциум за мобилност, в който участват училища с горепосочения специален статут, не може да организира дейности за мобилност между различните организации в консорциума, нито дейности за мобилност на учещи или персонал, при които държавата на местоназначение е държавата на националната агенция, която упражнява надзор.

Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за подаване на заявления	**19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Начална дата на проекта	1 юни същата година
Продължителност на проектите	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. Ако това е обосновано, бенефициерите могат да поискат удължаване на проектите си до обща продължителност от 24 месеца. Удължаването се извършва след 12 месеца от изпълнението, освен ако националната агенция не реши друго.
Брой заявления	Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.
Допустими дейности	Всички видове дейности за училищно образование. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета.

Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организацията бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта. Основните задачи на проекта включват финансовото управление на средствата по програмата, контактите с националната агенция, отчитането на изпълнените дейности, както и всички решения, които пряко влияят върху съдържанието, качеството и резултатите от изпълнените дейности (като например избора на вида дейност, продължителността и приемащата организация, определянето и оценката на резултатите от обучението) и др. Участието на подкрепяща организация подлежи на одобрение от националната агенция. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“. В случай на незадоволително прилагане на стандартите за качество или друга форма на неспазване на тези изисквания националната агенция може да поиска от бенефициера да спре да получава помощ за определени задачи и да ги изпълни самостоятелно. Ако бенефициерът не спази изискванията, националната агенция може да прекрати споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Приемащите организации, които предоставят учебно съдържание и наставничество на участниците от организацията бенефициер, не се считат за подкрепящи организации, освен ако в същото време не подпомагат бенефициера в други задачи по управление на проекта, които обикновено се изпълняват от изпращащата организация.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на заявителя е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета няма да се извършва качествено оценяване. Всички допустими заявления за предоставяне на безвъзмездни средства ще получат финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните заявители
- исканите дейности (включително прогнозния бюджет, необходим за изпълнението им)
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните елементи за разпределение: качествените резултати, приоритетите на политиката и географския баланс (ако се прилага от националната агенция)

Бюджетът, който ще бъде на разположение за акредитираните проекти, и подробните правила за разпределяне на бюджета ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок на поканата. Правилата за разпределяне на бюджета трябва да са съобразени с принципите на справедливост, прозрачност и равно третиране. Показателите и метриките, използвани при разпределянето на бюджета, трябва да бъдат обективни, проверими и техните стойности трябва да са известни на заявителите преди крайния срок на поканата.

Въз основа на приложимите единични суми и данни за минали периоди националната агенция ще прогнозира бюджета, необходим за изпълнение на дейностите, заявени от всеки заявител. На заявителите не може да бъде отпусната безвъзмездна помощ, по-висока от получения прогнозен бюджет.

Ако на заявителя бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, необходим за изпълнение на заявените от него дейности, тогава заявените в заявлението дейности ще бъдат включени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства за проекта като цели за изпълнение. В противен случай, ако на заявителя не бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, целите за изпълнение ще бъдат коригирани, за да останат пропорционални на отпуснатите безвъзмездни средства[122].

Бюджетът за категориите разходи „Подкрепа за приобщаване на участници“ и „Извънредни разходи“ не може да бъде оценен по същия начин, както бюджетът за категориите разходи, при които се прилагат единични суми. Националната агенция ще оценява исканията за тези видове разходи поотделно въз основа на предоставеното описание и обосновка. По време на изпълнението на проекта бенефициерите могат да отправят допълнителни искания за тези видове разходи, когато е необходимо. Националната агенция ще обработва такива допълнителни искания по реда на тяхното получаване, докато има налични средства.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране се прилагат за краткосрочни проекти и акредитирани проекти за мобилност на ученици и персонал в областта на училищното образование. Средства за проектите по програмата „Еразъм+“ се осигуряват въз основа на принципа на съфинансиране. Съответно единичните разходи, определени в таблицата по-долу, са изчислени така, че да покриват средно 80 % от действителните разходи. Проектите могат да включват участници, за които пълният размер на безвъзмездните средства или част от него се финансират от източници, различни от програмата „Еразъм+“. За всеки индивидуален участник бенефициерът може да поиска финансиране за всички допустими бюджетни категории или само за някои от тях, ако останалите разходи се покриват по друг начин. Средствата, получени от програмата „Еразъм+“, могат да бъдат допълнени от самата организация бенефициер, от други фондове на ЕС, от дарения, от принос на участниците, принос на трети страни и т.н. Трябва да се спазва принципът за недопускане на двойно финансиране (вж. част B). В случай че бенефициерът поиска принос от участниците, последният трябва да продължи да отговаря на съответните разпоредби на стандартите за качество на „Еразъм+“. По-специално такива приноси не трябва да създават пречки пред включването на участници с по-малко възможности.

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, които не са обхванати от други категории разходи. Например: подготовка (педагогическа, междукултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по	100 EUR – на учещ в групова мобилност – на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения – на поканен експерт

[122] Националната агенция може да направи ограничени промени в пропорционалната корекция, за да позволи по-добро съответствие между отпуснатите безвъзмездни средства и целевите дейности, да осигури съгласуваност с одобрения план по програмата „Еразъм“, да осигури адекватна подкрепа за приоритетните дейности, да поддържа поне един участник във всеки вид и категория дейности, заявени от заявителя, и да спазва правилата във връзка с поканата.

<table>
<tr><td rowspan="4"></td><td rowspan="4">време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за изпълнение на проектите, виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците. Придружаващите лица не са участници в дейности за образователна мобилност и не се броят при изчисляването на организационната подкрепа.</td><td colspan="3">– на приет учител или преподавател за обучение</td></tr>
<tr><td colspan="3">350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност
– на участник в краткосрочна образователна мобилност на ученици

– на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение</td></tr>
<tr><td colspan="3">500 EUR
– на участник в дългосрочна образователна мобилност на ученици („ЕразъмПро“)</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Пътни разходи</td><td>Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Освен това: принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на обучението преди заминаване и обратно за ученици в дългосрочна мобилност.

Общото правило е, че на разстояние под 500 km участникът ще пътува с транспортни средства с ниски емисии.

При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръчва да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво.</td><td colspan="3"><table>
<tr><th>Разстояние на пътуване</th><th>Екологично пътуване</th><th>Неекологично пътуване</th></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100—499 km:</td><td>285EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието за пътуване и броя на участниците, включително придружаващите лица.

Заявителят трябва да посочи разстоянието в едната посока по въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[123] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[124].</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Индивидуална подкрепа</td><td>Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица[125] по време на дейността.

дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица, които получават безвъзмездни средства за неекологично пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците и придружаващите ги лица, продължителността на престоя и приемащата държава[126].</td><td>Категория участници</td><td>Група държави 1</td><td>Група държави 2</td><td>Група държави 3</td></tr>
<tr><td></td><td>Персонал</td><td>107—191 EUR</td><td>95—169 EUR</td><td>84—148 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td>Ученици</td><td>48—85 EUR</td><td>41—74 EUR</td><td>36—64 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="4">По-горе са изложени допустимите диапазони за основните ставки за ден от дейността. В рамките на тези обхвати всяка национална агенция ще определи точните основни ставки за управляваните от нея проекти и ще публикува тази информация на своя уебсайт.

Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността (включително дните за пътуване). От 15-ия ден платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</td></tr>
</table>

[123]Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[124] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[125] В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

[126] Групи приемащи държави:

Група държави 1: Австрия, Белгия, Франция, Дания, Финландия, Германия, Исландия, Ирландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция

Група държави 2: Кипър, Чехия, Естония, Гърция, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, Словения, Испания

Група държави 3: България, Хърватия, Унгария, Литва, Полша, Румъния, Сърбия, Северна Македония, Турция

Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	125 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). Подкрепа за приобщаване може да се окаже и на служители с по-малко възможности, които поемат ролята на придружаващи лица или участват в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Подготвителни посещения	Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** единични разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	680 EUR на участник
Такси за курсове	Разходи за покриване на таксите за записване за формата за мобилност на персонала „Курсове и обучение“. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на курса.	80 EUR на участник на ден

Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участниците в следните видове дейности: при обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, командировки с цел преподаване и обучение, гостуване на учители и преподаватели в обучението, краткосрочна образователна мобилност на учениците и дългосрочна образователна мобилност на учениците. Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво или поради специфични пречки, с които се сблъскват участниците с по-малко възможности. Горепосочените условия не важат за засилената подкрепа, предоставяна за участници в дългосрочна образователна мобилност на ученици. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	150 EUR на участник Освен това: 150 EUR засилена езикова помощ на участник в дългосрочна образователна мобилност на ученици
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи.	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция. Разходите за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

С настоящото действие се подкрепят доставчиците на образование за възрастни и други организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за учещи и персонал в образованието за възрастни.

Действието е отворено за най-различни организации, като например училища за образование на възрастни и учебни центрове; организации на гражданското общество, неправителствени и доброволчески организации; консултантски центрове, библиотеки, музеи, културни, общностни и социални центрове; както и други организации, работещи в полза на хора с увреждания, възрастни граждани, лица, изложени на риск от бедност или социално изключване и др.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително индивидуални и дейности за групова мобилност за учещи в образованието за възрастни, обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, поканени експерти и други дейности съгласно обяснението по-долу.

Учещите в образованието за възрастни могат да включват всички лица, които се възползват от дейности и услуги, предоставяни от организации, работещи в областта на образованието за възрастни. В рамките на проектите могат да се организират дейности, насочени към гражданството, опознаването на Европа, безвъзмезден труд в полза на обществото, доброволчески дейности, обмен между поколенията, критичното мислене, активното остаряване и др.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, екологичната устойчивост, цифровото образование,** както и **гражданската ангажираност и участие** чрез своите дейности. Те следва да постигат това, като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на това действие е да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на доставчиците на образование за възрастни и на други организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни. Действието ще допринесе за изпълнението на програмата за умения и за създаването на европейското пространство за образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

- повишаване на участието на възрастни, без оглед на възрастта и социално-икономическия им произход, в образованието за възрастни, особено чрез насърчаване на участието на организации, работещи с учещи в неравностойно положение, малки доставчици на образование за възрастни, нови участници в програмата и организации с по-малко опит, както и общностни организации на местно равнище;
- укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето;
- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.
- подобряване на качеството на формалното, информалното и неформалното образование за възрастни в Европа за ключовите компетентности, определени в Европейската референтна рамка (2018 г.), включително основни умения (езикова и математическа грамотност, умения в областта на цифровите технологии) и други умения за живота
- разширяване и разнообразяване на предлаганото образование за възрастни чрез професионализиране на преподавателите и изграждане на капацитет на доставчиците на образование за възрастни

- опростяване на прилагането и достъпността на висококачествени програми за преподаване и учене във всички форми на образование за възрастни и съобразяване на тези програми с потребностите на гражданите и обществото като цяло
- изграждане на капацитета на доставчиците на образование за възрастни за осъществяването на висококачествени проекти за мобилност

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Доставчиците на образование за възрастни и другите организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочни проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти дават възможност на заявителите да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път прилагат програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности.

- **Акредитирани проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“. Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват редовно да организират дейности за мобилност. За кандидатстването за акредитация не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум.

- **Като приемат участници от друга държава:** всяка организация може да стане домакин за участници, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин е ценен опит и добър начин за създаване на партньорства и по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитации по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация (или на консорциума, в който участва). Организацията заявител изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва пред своята национална агенция. С влизането в сила на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства заявителят официално става „бенефициер“ на безвъзмездни средства от ЕС.

Дейностите за мобилност в един проект за мобилност могат да бъдат изходящи и входящи. Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че организацията, подаваща заявление, ще действа като изпращаща организация (бенефициер): ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Освен това съществуват специални видове входящи дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти, учители и преподаватели на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация.

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики на изпълнение за задачи по проекта, като подбора и подготовката на участници, определянето, оценяването и признаването на учебните резултати, споделянето на резултатите от проекта и т.н. Пълният текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“ може да бъде намерен на следния адрес на уебсайта Европа: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

Изучаването на езици е важна част от всеки проект за мобилност: организациите бенефициери следва да осигурят на своите участници подкрепа за изучаването на езици преди и по време на дейностите за мобилност. За тази цел „Еразъм+“ финансира платформата за онлайн езикова подкрепа, която е безплатна и отворена за ползване от всички участници в „Еразъм+“.

Как да намерите партньори за вашите дейности за мобилност?

„Еразъм+“ предоставя различни инструменти и възможности за намиране на партньори за вашите дейности за мобилност:

- **EPALE — Електронната платформа за учене на възрастни в Европа** предлага онлайн инструмент за намиране на партньори. След регистрация в платформата можете да публикувате обявления за намиране на партньори и да търсите в обявленията, направени от други организации: https://epale.ec.europa.eu/en/erasmus-adult-education

- Националните агенции за програма „Еразъм+“ редовно организират **дейности за обучение и сътрудничество**. Те включват семинари за контакт, онлайн събития и други възможности за намиране на партньори за заявителите и бенефициерите на „Еразъм+“. Информация относно дейностите за обучение и сътрудничество (ДОС) е достъпна на уебсайтовете на съответните национални агенции и на уебсайта на ресурсния център SALTO за ДОС в областта на образованието и обучението: www.salto-et.net

- **Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“** Ви позволява да търсите всички акредитирани организации и одобрени проекти: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects

Хоризонтални измерения

Във всички проекти за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Бенефициерите и останалите участващи организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за

мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

Екологично устойчиви и отговорни практики

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровата трансформация в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. Освен това участниците могат да се възползват от стажове по програмата „Цифрова възможност“: дейности за мобилност, които им дават възможност да придобият цифрови умения, а на персонала — да изгради своя капацитет за обучение, преподаване и изпълнение на други задачи с помощта на цифрови инструменти. Такива дейности могат да се организират с всеки от наличните формати за мобилност.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да открият ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

Развитие на ключови компетентности

Програмата подпомага развитието и укрепването през целия живот на ключови компетентности[127], необходими за личностното развитие и реализация, пригодността за заетост, активното гражданство и социалното приобщаване. Участващите организации следва да предлагат дейности за обучение и учене, съобразени със специфичните нужди на учещите, които да им съдействат за постигането на икономическа независимост и да премахват пречките, с които те се срещат в образованието и социалните контакти.

[127] Ключови компетентности — https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_bg

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат финансирани по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

Всички дейности за образователна мобилност трябва да бъдат:

- **образователни:** предназначени за подобряването или придобиването от страна на участниците на нови знания, умения, компетентности и нагласи;
- **транснационални:** включващи взаимодействия между хора от различни държави с цел взаимен обмен и обучение;
- **Структурирана:** основани на ясна методология, програма за обучение и планирани резултати от обучението;
- **Стратегия:** допринасящи за постигането на по-широк набор от цели на проекта или на акредитациите.

Всички дейности, свързани с мобилността на учещите и персонала, трябва да се провеждат в организация в чужбина, като водеща роля имат служителите на организацията домакин (организациите домакини се наричат още „приемащи организации“). Клоновете на изпращащата организация или други субекти, свързани с изпращащата организация, не могат да действат като организации домакини, ако не отговарят на изискването за транснационални дейности.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна финансова подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

МОБИЛНОСТ НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА

Допустими дейности	▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване или обучение (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 10 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални учебни дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги**: участниците могат да прекарат период от време в организация домакин в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие. Обмяната на опит чрез наблюдение на работата на колеги изисква ясно определяне на основния наставник в приемащата организация — лицето, което участникът ще наблюдава по време на дейността. Най-много двама участници могат да наблюдават работата на един и същ наставник едновременно. **Командировки с цел преподаване или обучение**: участниците могат да прекарат период от време в преподаване или предоставяне на обучение на учещи в приемаща организация в друга държава като начин да се учат чрез изпълнение на своите задачи и чрез обмен на опит с колеги.

	Курсове и обучения: участниците могат да се възползват от структуриран курс или сходен вид обучение, предоставено от квалифицирани специалисти, основано на предварително определена програма за обучение и резултати от обучението. Максимум трима души от една и съща изпращаща организация и максимум десет души от един и същ консорциум за мобилност могат да получат финансиране за съвместно участие в един и същи курс. Всяко лице може да участва в само един курс на проект. Обучението трябва да включва ясен транснационален компонент, например чрез насърчаване на учебното взаимодействие между участниците от различни държави или чрез интегриране на други елементи на транснационалното прехвърляне на практики, като например силно участие на персонал в областта на образованието за възрастни от приемащата държава, който да взаимодейства с колеги от чужбина и да им демонстрира своите практики. Съдържанието на курсовете и обучението трябва да съответства на професионалните умения на участващия персонал и на целите на проекта или акредитацията. Подкрепяните дейности могат да включват например курсове и обучения, организирани от публични институции или доброволчески организации, дейности, организирани като част от обмен на практики между организации в различни държави, както и предлагани на пазара курсове и обучения. Не се подкрепят изцяло пасивни дейности като слушане на лекции, речи или масови конференции. Конференциите и събитията с подобно наименование могат да бъдат разглеждани за финансиране само ако участниците прекарват по-голямата част от времето си в структурирано обучение, семинари, практически упражнения, обмен на практики с колеги или други форми на активно учене. Заявителите следва да са наясно, че всички доставчици на курсове са напълно независими от програмата „Еразъм+“ и действат като доставчици на услуги на свободния пазар. Следователно изборът на курсове и обучения е отговорност на организацията бенефициер. Следните стандарти за качество са на разположение за насочване на заявителите при избора им: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учители, обучители и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на образованието за възрастни. Допустими участници от непреподавателския персонал са членове на персонала, работещи в областта на образованието за възрастни, било в организации доставчици на образование за възрастни (например управленски персонал, координатори по „Еразъм+“) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни (например доброволци, консултанти, координатори по „Еразъм+“, координатори на политики, отговарящи за образованието за възрастни, и др.). Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни обучители, експерти, доброволци, членове на управителния съвет, инспектори и др.).

	Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст. Членовете на персонала, които работят от разстояние от чужбина, не могат да участват в дейности в държавата, от която работят.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Дейностите трябва да се извършват в държавата, в която е законно установена приемащата организация. Всяка дейност за мобилност може да се извършва само в една държава[128].
Документиране на резултатите от обучението	Изискванията за документиране на резултатите от обучението са установени в стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ и са доразвити в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства по проекта. Преди дейността за мобилност изпращащата организация, приемащата организация и участникът трябва да съгласуват споразумение за обучение (или подобен документ), в което се посочват очакваните резултати от обучението на участника. За курсове и обучение вместо споразумение за обучение може да се използва програма на курса. След приключване на дейността постигнатите от участника резултати от обучението трябва да бъдат признати чрез издаване на документ за мобилност „Европас“ или подобен документ. Организацията бенефициер трябва да съхранява копие от издадения документ като доказателство, че е изпълнила дейността. Освен това националната агенция може да изисква бенефициерът да подпише споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства с участника и да го съхранява като част от подкрепящата документация. Това изискване трябва да бъде посочено в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства.

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ

Допустими дейности	▪ Групова мобилност на учещи в образованието за възрастни (от 2 до 30 дни, най-малко двама учещи в група) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни (от 2 до 29 дни) ▪ Дългосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни (от 30 до 365 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на учещи могат да бъдат съчетани с виртуални учебни дейности. Минималната и максималната

[128] Кратките трансгранични пътувания са разрешени, когато са от значение за дейността, но за целите на изчисляването на безвъзмездните средства това няма да се счита за промяна на държавата на провеждане. Ако последователни дейности се организират в различни държави, всяка дейност трябва да отговаря на всички съответни критерии за допустимост сама по себе си.

	продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Групова мобилност на учещи в образованието за възрастни:** група учещи в образованието за възрастни от изпращащата организация може да прекара време в друга държава, за да се възползва от иновативно обучение, организирано от приемащата организация, чрез сътрудничество между изпращащата и приемащата организация (закупуването на налични на пазара услуги за обучение не се подкрепя). Дейностите могат да включват комбинация от различни методи и техники за формално, информално и неформално учене, като например партньорско обучение, учене в процеса на работа, доброволческа дейност и други иновативни подходи. Квалифицирани обучители от изпращащата организация трябва да придружават учещите през цялото времетраене на дейността и да участват в изпълнението на програмата за обучение. Съдържанието на дейностите за групова мобилност следва да бъде съсредоточено върху ключовите компетентности на учещите в образованието за възрастни или върху измеренията на програмата, свързани с приобщаването и многообразието, цифровото измерение, екологичната устойчивост и участието. **Краткосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни**: учещите в образованието за възрастни могат да прекарат определен период в чужбина в приемаща организация, за да подобрят своите знания и умения. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. Програмата за обучение може да включва комбинация от различни методи за формално, информално и неформално учене. **Дългосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни**: учещите в образованието за възрастни могат да прекарат по-продължителен период в чужбина в приемаща организация, за да подобрят своите знания и умения. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. Програмата за обучение може да включва комбинация от различни методи за формално, информално и неформално учене. Моля, обърнете внимание, че разликата между форматите на груповите и индивидуалните дейности не зависят от условията за пътуване и настаняване, а по-скоро от изискванията на програмите за колективно или индивидуално обучение, както е описано по-долу в „Документиране на резултатите от обучението“. Съответно се предоставя различно ниво на организационна подкрепа за груповите и индивидуалните дейности, както е предвидено в правилата за финансиране, представени в края на настоящата глава. Форматът за групова мобилност се препоръчва за прости дейности, при които се използват съществуващи ресурси и съдържание, докато индивидуалните формати са по-подходящи за дейности, които изискват конкретни инвестиции от страна на изпращащите и приемащите организации (включително в случаи, при които няколко участници ще пътуват и пребивават заедно).

Допустими участници	Допустими участници са учещите, които се възползват от програми или дейности за образование за възрастни[129] в изпращащата организация. В контекста на информалното и неформалното образование за възрастни допустимите учещи могат да включват всички лица, които се възползват от дейности (включително услуги по ориентиране и консултиране или подобна подкрепа), предоставяни от организации, работещи в областта на образованието за възрастни (като библиотеки, центрове за учене през целия живот, читалища и т.н.), ако тези организации и техните дейности са признати за допустими в техния национален контекст. При подбора на участници всички проекти следва да се стремят да постигнат приобщаваща и балансирана комбинация от профили на участниците и значителен брой участници с по-малко възможности в съответствие с целите на действието.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Дейностите трябва да се извършват в държавата, в която е законно установена приемащата организация. Всяка дейност за мобилност може да се извършва само в една държава[130]. Груповата мобилност на учещи в образованието за възрастни трябва да се осъществява в приемащата организация. По изключение дейностите могат да се осъществяват на друго място в държавата на приемащата организация, ако това е обосновано от съдържанието и качеството на дейността. В този случай пътуването на участниците от приемащата организация до мястото на провеждане няма да се счита за дейност за транснационална мобилност. Поради това за тази цел не могат да бъдат поискани допълнителни средства. Освен това груповата мобилност на учещи в образованието за възрастни може да се осъществява в седалище на институция на Европейския съюз, ако дейността е организирана в институция на ЕС или в сътрудничество с нея[131].

[129] Определянето на допустимите образователни програми и дейности за възрастни във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се извършва от компетентния национален орган и се публикува на уебсайта на съответната национална агенция. Персоналът в сферата на образованието (учители, обучители, преподаватели, работещ с младежи персонал и т.н.) или други наети възрастни лица не се считат за учещи в образованието за възрастни в контекста на този критерий за допустимост, освен ако в същото време не участват като учещи в конкретна програма или дейност за образование на възрастни, която е включена в горепосоченото определение от компетентния национален орган. Персоналът в сферата на образованието за възрастни може да участва в дейностите за мобилност на персонала, описани по-горе в настоящия раздел. По същия начин персоналът в сферата на образованието, работещ в други области на образованието, обучението, младежта и спорта, може да участва в дейностите за мобилност на персонала по програма „Еразъм+“, както е описано в съответните раздели на настоящото ръководство за програмата.

[130] Кратките трансгранични пътувания са разрешени, когато са от значение за дейността, но за целите на изчисляването на безвъзмездните средства това няма да се счита за промяна на държавата на провеждане. Ако последователни дейности се организират в различни държави, всяка дейност трябва да отговаря на всички съответни критерии за допустимост сама по себе си.

[131] Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт, Люксембург и Страсбург. Дейностите в седалищата на ЕС ще се считат за транснационална мобилност, ако в тях участват участници от най-малко две държави. В такъв случай финансиране (както е описано в раздел „Какви са правилата за финансиране?“) може да бъде поискано за всички участници, независимо от държавата им на произход. За списък с институциите на ЕС, моля, посетете https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_bg

Документиране на резултатите от обучението	Изискванията за документиране на резултатите от обучението са установени в стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ и са доразвити в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства по проекта. Дейности за индивидуална мобилност: преди дейността изпращащата организация, приемащата организация и участникът трябва да съгласуват споразумение за обучение (или подобен документ), в което се посочват очакваните резултати от обучението на участника. След приключване на дейността постигнатите от участника резултати от обучението трябва да бъдат признати чрез издаване на документ за мобилност „Европас“ или подобен документ. Организацията бенефициер трябва да съхранява копие от издадения документ като доказателство, че е изпълнила дейността. Освен това националната агенция може да изисква бенефициерът да подпише споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства с участника и да го съхранява като част от подкрепящата документация. Това изискване трябва да бъде посочено в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Дейности за групова мобилност: трябва да се определи програма за обучение за цялата група (не се изискват индивидуални споразумения за обучение). След приключване на дейността организацията бенефициер трябва да съхранява програмата за обучение и списъка на участниците (включително придружаващите лица) като доказателство, че е изпълнила дейността.

ДРУГИ ПОДКРЕПЯНИ ДЕЙНОСТИ

Допустими дейности	▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) Изпълняваните дейности трябва да отговарят на следните качествени изисквания: **Поканени експерти:** организациите могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването, обучението и ученето в приемащата организация. Например поканените експерти могат да предоставят обучение на персонала на приемащата организация, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението. **Приемане на учители и преподаватели за обучение:** организациите заявители могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина.
Допустими участници	**Поканени експерти** могат да бъдат всички лица от друга държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, които могат да предоставят експертен опит и обучение, съответстващи на нуждите и целите на организацията, която ги кани. **Приемането на учители и преподаватели в процес на обучение** е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили[132] образователна програма за подготовка на

[132] Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

	учители (или сходен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Може да бъде предоставена финансова подкрепа за тяхното участие, ако изпращащата институция не предостави безвъзмездни средства за същата цел.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).
Документиране на резултатите от обучението	По отношение на поканените експерти програмата за обучение, която експертът ще предостави, трябва да бъде съгласувана с приемащата организация преди дейността. След приключване на дейността организацията бенефициер трябва да съхранява осъществената програма за обучение като доказателство, че е изпълнила дейността. По отношение на приетите учители и преподаватели за обучение са приложими изискванията, описани за дейностите за индивидуална мобилност на учещи.

ПОДГОТВИТЕЛНИ ПОСЕЩЕНИЯ

Какво представлява подготвителното посещение?	Подготвителното посещение представлява посещение на бъдеща приемаща организация от страна на персонал от изпращащата организация с цел по-добра подготовка на дейност за мобилност на учещи и персонал.
Кога може да се организира подготвително посещение?	Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Могат да се организират подготвителни посещения при подготовката на всеки вид мобилност на учещи или персонал с изключение на „Курсове и обучения“.
Кой може да участва в подготвително посещение?	Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности. В едно подготвително посещение могат да вземат участие максимум трима души.
Къде се провеждат подготвителните посещения?	Подготвителните посещения се провеждат в помещенията на бъдещата приемаща организация или в което и да било друго място на изпълнение, където се планира осъществяването на дейностите за мобилност. Правилата, които са в сила за места на изпълнение за дейности за мобилност на учещи и членове на персонала, се прилагат и за подготвителните посещения, свързани с тези дейности. Всяка приемаща организация може да организира само едно подготвително посещение.

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на организациите да подготвят по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: Кой може да подава заявления?	Право да подават заявления имат следните организации[133]: (1) Организации, предоставящи формално, неформално и информално образование за възрастни[134] (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на образованието за възрастни. Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.
Допустими държави	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Крайни срокове за подаване на заявления	Кръг 1 (за всички национални агенции): **19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** Кръг 2: Националните агенции може да решат да определят втори краен срок (Кръг 2). В този случай националната агенция информира заявителите чрез своя уебсайт. За кръг 2 заявителите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**

[133] Допустимите организации във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се определят от компетентния национален орган и се публикуват на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

[134] Без да се засягат определенията, установени от компетентния национален орган, моля, имайте предвид, че организациите, предоставящи професионално образование и обучение на възрастни учещи, обикновено се считат за доставчици на професионално образование и обучение, а не за доставчици на образование за възрастни. За повече информация, моля, направете справка с приложимите определения на уебсайта на Вашата национална агенция.

Начални дати на проектите	За проектите може да се избират следните начални дати: ▪ Кръг 1: между 1 юни и 31 декември същата година ▪ Кръг 2 (ако е определен): между 1 януари и 31 май следващата година.
Продължителност на проектите	Между 6 и 18 месеца
Брой заявления	В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на образованието за възрастни. Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения. В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на образованието за възрастни. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.
Допустими дейности	Всички видове дейности за образование за възрастни. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност. Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.

Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организацията бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта. Основните задачи на проекта включват финансовото управление на средствата по програмата, контактите с националната агенция, отчитането на изпълнените дейности, както и всички решения, които пряко влияят върху съдържанието, качеството и резултатите от изпълнените дейности (като например избора на вида дейност, продължителността и приемащата организация, определянето и оценката на резултатите от обучението) и др. Участието на подкрепяща организация подлежи на одобрение от националната агенция. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“. В случай на незадоволително прилагане на стандартите за качество или друга форма на неспазване на тези изисквания националната агенция може да поиска от бенефициера да спре да получава помощ за определени задачи и да ги изпълни самостоятелно. Ако бенефициерът не спази изискванията, националната агенция може да прекрати споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Приемащите организации, които предоставят учебно съдържание и наставничество на участниците от организацията бенефициер, не се считат за подкрепящи организации, освен ако в същото време не подпомагат бенефициера в други задачи по управление на проекта, които обикновено се изпълняват от изпращащата организация.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР, КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И ПРАВИЛА ОТНОСНО ОРИГИНАЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ И АВТОРСТВОТО

Заявителите трябва да разполагат с достатъчен оперативен и финансов капацитет за изпълнение на предложения проект.

Заявителите трябва да представят подписана клетвена декларация, с която да удостоверят, че не се намират в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изброени в **част В от настоящото ръководство.** Освен това с подписването на декларацията заявителите удостоверяват, че подаденото заявление съдържа оригинално съдържание, чиито автори са те, и че за изготвянето на заявлението не е заплатено на други организации или външни лица.

За повече информация относно критериите за подбор, критериите за отстраняване и правилата относно оригиналното съдържание и авторството, моля, прочетете **част В от настоящото ръководство**.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и

- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу

Релевантност (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на заявителя са свързани с областта на образованието за възрастни; ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието; ▪ предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит; – подкрепа за участници с по-малко възможности.
Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 50 точки)	Доколко: ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ предложените дейности са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ оперативните и логистичните аспекти на структурата на проекта (като например предложените места за провеждане) са подходящи и разходно ефективни; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти (особено Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE)) и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с приемащите организации партньори.
Качество на последващите действия (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ заявителят е определил ясно задачите и отговорностите за изпълнение на дейностите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ заявителят е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ заявителят е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ заявителят е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на подаващата заявление организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: Кой може да подава заявления?	Заявителите трябва да притежават валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни към началната дата на проекта.
Консорциум за мобилност	Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност. Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора. Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитация по програмата „Еразъм“ в същата област, може да стане член на консорциум за мобилност[135]. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност. Отношенията между координатора на консорциума и членовете на консорциума трябва да се основават на принципа на сътрудничество и да бъдат с идеална цел. Не е необходимо членовете на консорциума да имат акредитация по програмата „Еразъм“. Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да кандидатстват за финансиране по максимум две заявления за отпускане на безвъзмездни средства в областта на образованието за възрастни по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в рамките на сектора на образованието за възрастни, които подават заявления за безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членуваща организация само в едно заявление за консорциум за мобилност. Останалите организации могат да участват в до две заявления за консорциум за мобилност.

[135] С оглед на договорите членове на консорциума могат да бъдат събенефициери, свързани субекти или трети страни, които получават финансова подкрепа. Подкрепата за трети страни може да бъде предоставяна въз основа на изискванията, определени в стандартите за качество за програмата „Еразъм“ за допустими дейности и допустими участници, определени за това действие,

Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за подаване на заявления	**19 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Начална дата на проекта	1 юни същата година
Продължителност на проектите	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. Ако това е обосновано, бенефициерите могат да поискат удължаване на проектите си до обща продължителност от 24 месеца. Удължаването се извършва след 12 месеца от изпълнението, освен ако националната агенция не реши друго.
Брой заявления	Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.
Възможни дейности	Всички видове дейности за образование за възрастни. За подробен списък и правила, моля, вж. раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета.

до максимален размер от 60 000 EUR за организация получател. Членовете на консорциума, които юридически са част от същата организация като координатора на консорциума, могат да се възползват от безвъзмездните средства по проекта и няма да се третират като събенефициери, свързани субекти или трети страни за правни цели. Решението относно договорната структура на всеки проект за консорциум за мобилност ще бъде взето от националната агенция въз основа на статута и официалните връзки на координатора на консорциума и членовете на консорциума съгласно националната правна рамка. Във всички случаи участващите членове на консорциума трябва да бъдат посочени в заявлението за проекта и в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства за проекта като част от описанието на проекта.

Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организацията бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта. Основните задачи на проекта включват финансовото управление на средствата по програмата, контактите с националната агенция, отчитането на изпълнените дейности, както и всички решения, които пряко влияят върху съдържанието, качеството и резултатите от изпълнените дейности (като например избора на вида дейност, продължителността и приемащата организация, определянето и оценката на резултатите от обучението) и др. Участието на подкрепяща организация подлежи на одобрение от националната агенция. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“. В случай на незадоволително прилагане на стандартите за качество или друга форма на неспазване на тези изисквания националната агенция може да поиска от бенефициера да спре да получава помощ за определени задачи и да ги изпълни самостоятелно. Ако бенефициерът не спази изискванията, националната агенция може да прекрати споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Приемащите организации, които предоставят учебно съдържание и наставничество на участниците от организацията бенефициер, не се считат за подкрепящи организации, освен ако в същото време не подпомагат бенефициера в други задачи по управление на проекта, които обикновено се изпълняват от изпращащата организация.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на заявителя е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета няма да се извършва качествено оценяване. Всички допустими заявления за предоставяне на безвъзмездни средства ще получат финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните заявители
- исканите дейности (включително прогнозния бюджет, необходим за изпълнението им)
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните елементи за разпределение: качествените резултати, приоритетите на политиката и географския баланс (ако се прилага от националната агенция)

Бюджетът, който ще бъде на разположение за акредитираните проекти, и подробните правила за разпределяне на бюджета ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок на поканата. Правилата за разпределяне на бюджета трябва да са съобразени с принципите на справедливост, прозрачност и равно третиране. Показателите и метриките, използвани при разпределянето на бюджета, трябва да бъдат обективни, проверими и техните стойности трябва да са известни на заявителите преди крайния срок на поканата.

Въз основа на приложимите единични суми и данни за минали периоди националната агенция ще направи оценка на бюджета, необходим за изпълнение на дейностите, заявени от всеки заявител. На заявителите не може да бъде отпусната безвъзмездна помощ, по-висока от получения прогнозен бюджет.

Ако на заявителя бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, необходим за изпълнение на заявените от него дейности, тогава заявените в заявлението дейности ще бъдат включени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства за проекта като цели за изпълнение. В противен случай, ако на заявителя не бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, целите за изпълнение ще бъдат коригирани, за да останат пропорционални на отпуснатите безвъзмездни средства[136].

Бюджетът за категориите разходи „Подкрепа за приобщаване на участници“ и „Извънредни разходи“ не може да бъде оценен по същия начин, както бюджетът за категориите разходи, при които се прилагат единични суми. Националната агенция ще оценява исканията за тези видове разходи поотделно въз основа на предоставеното описание и обосновка. По време на изпълнението на проекта бенефициерите могат да отправят допълнителни искания за тези видове разходи, когато е необходимо. Националната агенция ще обработва такива допълнителни искания по реда на тяхното получаване, докато има налични средства.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране се прилагат за краткосрочни проекти и акредитирани проекти за мобилност на учещи и персонал в областта на образованието за възрастни. Средства за проектите по програмата „Еразъм+“ се осигуряват въз основа на принципа на съфинансиране. Съответно единичните разходи, определени в таблицата по-долу, са изчислени така, че да покриват средно 80 % от действителните разходи. Проектите могат да включват участници, за които пълният размер на безвъзмездните средства или част от него се финансират от източници, различни от програмата „Еразъм+“. За всеки индивидуален участник бенефициерът може да поиска финансиране за всички допустими бюджетни категории или само за някои от тях, ако останалите разходи се покриват по друг начин. Средствата, получени от програмата „Еразъм+“, могат да бъдат допълнени от самата организация бенефициер, от други фондове на ЕС, от дарения, от принос на участниците, принос на трети страни и т.н. Трябва да се спазва принципът за недопускане на двойно финансиране (вж. част B). В случай че бенефициерът поиска принос от участниците, последният трябва да продължи да отговаря на съответните разпоредби на стандартите за качество на „Еразъм+“. По-специално такъв принос не трябва да създава пречки пред включването на участници с по-малко възможности.

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, които не са обхванати от други категории разходи.	100 EUR – на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения – на поканен експерт

[136] Националната агенция може да направи ограничени промени в пропорционалната корекция, за да позволи по-добро съответствие между отпуснатите безвъзмездни средства и целевите дейности, да осигури съгласуваност с одобрения план по програмата „Еразъм“, да осигури адекватна подкрепа за приоритетните дейности, да поддържа поне един участник във всеки вид и категория дейности, заявени от заявителя, и да спазва правилата във връзка с поканата.

<table>
<tr><td rowspan="4"></td><td rowspan="4">Например: подготовка (педагогическа, междукултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за изпълнение на проектите, виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците. Придружаващите лица не са участници в дейности за образователна мобилност и не се броят при изчисляването на организационната подкрепа.</td><td colspan="3">– на приет учител или преподавател за обучение</td></tr>
<tr><td colspan="3">125 EUR

– на учещ в групова мобилност</td></tr>
<tr><td colspan="3">350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност
– на участник в краткосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни

– на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение</td></tr>
<tr><td colspan="3">500 EUR
на участник в дългосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни</td></tr>
<tr><td>Пътни разходи</td><td>Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Общото правило е, че на разстояние под 500 km участникът ще пътува с транспортни средства с ниски емисии.

При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръчва да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Екологично пътуване</td><td>Неекологично пътуване</td></tr>
<tr><td></td><td>10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td>100—499 km:</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td>500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td>2000—2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td>3000—3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td>4000—7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td>8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Правило за отпускане: въз основа на разстоянието за пътуване и броя на участниците, включително придружаващите лица.

Заявителят трябва да посочи разстоянието в едната посока по въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[137] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[138].</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Индивидуална подкрепа</td><td>Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица[139] по време на дейността.

дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица, които получават безвъзмездни средства за неекологично пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и приемащата държава[140].</td><td>Категория участници</td><td>Група държави 1</td><td>Група държави 2</td><td>Група държави 3</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Персонал</td><td>107—191 EUR</td><td>95—169 EUR</td><td>84—148 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Учещи</td><td>48—127 EUR</td><td>41—110 EUR</td><td>36—93 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4">По-горе са изложени допустимите диапазони за основните ставки за ден от дейността. В рамките на тези обхвати всяка национална агенция ще определи точните основни ставки за управляваните от нея проекти и ще публикува тази информация на своя уебсайт.

Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността (включително дните за пътуване). От 15-ия ден платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</td></tr>
</table>

[137] Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[138] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[139] В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

[140] Групи приемащи държави:

Група държави 1: Австрия, Белгия, Франция, Дания, Финландия, Германия, Исландия, Ирландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция

Група държави 2: Кипър, Чехия, Естония, Гърция, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, Словения, Испания

Група държави 3: България, Хърватия, Унгария, Литва, Полша, Румъния, Сърбия, Северна Македония, Турция

Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации**: Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	125 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). Подкрепа за приобщаване може да се окаже и на служители с по-малко възможности, които поемат ролята на придружаващи лица или участват в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Подготвителни посещения	Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** единични разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	680 EUR на участник
Такси за курсове	Разходи за покриване на таксите за записване за формата за мобилност на персонала „Курсове и обучение“. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на курса.	80 EUR на участник на ден

Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участниците в следните видове дейности: при обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, командировки с цел преподаване и обучение,гостуване на учители и преподаватели в обучението, краткосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни и дългосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни. Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво или поради специфични пречки, с които се сблъскват участниците с по-малко възможности. Горепосочените условия не важат за засилената подкрепа, предоставяна за участници в дългосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	150 EUR на участник Освен това: 150 EUR засилена езикова помощ на участник в дългосрочна образователна мобилност на учещи в образованието за възрастни
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартните безвъзмездни средства за категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи.	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция. Разходите за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

В този раздел от ръководството за програмата са представени действията по ключово действие 1 в областта на младежта. Тези действия осигуряват възможности за неформално и информално учене за младежи и за младежки работници.

Неформалното и информалното учене дават възможност на младежите да придобият важни компетентности, които допринасят за тяхното личностно и социално-образователно развитие и насърчават активното им участие в обществото, като по този начин подобряват техните перспективи за заетост.

Чрез участието си в дейности за образователна мобилност младежките работници, развиват умения, подходящи за професионалното им развитие, насърчават нови организационни практики и повишават качеството на младежката работа като цяло.

Дейностите за учене в областта на младежта са предназначени да оказват силно положително въздействие върху младежите, участващите организации, общностите, в които се осъществяват тези дейности, самата сфера на младежта и върху икономическия и обществения сектор в Европа като цяло. Подкрепят се следните действия:

- Мобилност на младежи — Младежки обмен
- Проекти за мобилност на младежки работници
- Дейности за младежко участие
- Действие за приобщаване DiscoverEU

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ТЕЗИ ВЪЗМОЖНОСТИ?

За финансиране може да се кандидатства по два начина:

- **Стандартните проекти** предоставят на кандидатстващите организации и на неформалните групи младежи възможност да изпълнят една или повече дейности за младежко участие за период от три до двадесет и четири месеца. Стандартните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път работят по програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират еднократен проект и/или да организират ограничен брой дейности, или
- **акредитирани проекти**, достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния акредитационен план.

Организациите, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност, могат да кандидатстват за акредитация по програмата „Еразъм“. За да научите повече за акредитациите, моля, прочетете раздела по-долу относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта.

Освен това организациите и неформалните групи младежи могат да участват в програмата, без да подават заявление, като се присъединят към даден проект в качеството на партньори.

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Акредитацията по програмата „Еразъм“ е[141] инструмент за организации, които желаят да отворят своите дейности за трансграничен обмен и сътрудничество и които планират редовно да осъществяват дейности за образователна мобилност.

Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта предоставя опростен достъп до възможности за финансиране по ключово действие 1 — дейности за образователна мобилност в областта на младежта.

От заявителите ще се изисква да определят своя подход към управлението на проектите, своите дългосрочни цели и планове по отношение на дейностите, които да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм“, и очакваните ползи. Връчването на акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта потвърждава, че заявителят е въвел подходящи и ефективни процеси и мерки за осъществяването на висококачествени дейности за образователна мобилност според плана си и ги използва в полза на областта на младежта.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта има следните цели:

- укрепване на личностното и професионалното развитие на младежите чрез дейности за образователна мобилност, свързана с неформално и информално учене;
- насърчаване на овластяването на младежите и ролята им на активни граждани и участници в демократичния живот;
- насърчаване на качественото развитие на младежката работа на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище чрез изграждане на капацитет на организациите, чиято дейност е в областта на младежта, и подкрепа за професионалното развитие на младежките работници;
- насърчаване на приобщаването и многообразието, междукултурния диалог и ценностите на солидарността, равните възможности и правата на човека сред младежите в Европа.

ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ ЗА ОДОБРЕНИТЕ ЗАЯВИТЕЛИ

Одобрените заявители за акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта ще получат опростен достъп до следните възможности за финансиране в областта на младежта по ключово действие 1:

- Проекти за мобилност на младежи — Младежки обмен;
- Проекти за мобилност на младежки работници

Ежегодната покана за финансиране на акредитирани проекти е представена в раздела „Възможности за организации, акредитирани по програмата „Еразъм“ в областта на младежта“.

[141] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 20 % от наличния бюджет може да се използва за финансиране на дейности за международна мобилност, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да подава заявления?	Право да подават заявления имат следните видове организации: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на корпоративната социална отговорност, и която е с доказан опит в областта на младежта, при условие че участието ѝ не е с търговска цел и не е насочено към генериране на печалба. Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващите организации трябва да са законно учредени за период от поне две години преди крайния срок за подаване на заявление и да имат подходящ опит в осъществяването на дейности в областта на младежта.
Къде се подават заявленията?	Заявленията трябва да бъдат подадени до националната агенция на държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за подаване	**29 септември до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта	Заявителите за акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта трябва да приемат стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта, представени на уебсайта Europa: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Заявителите трябва да притежават достатъчен оперативен и финансов капацитет за изпълнение на предложения план за дейности, включително най-малко две години съответен опит в изпълнението на дейности в областта на младежта.

Моля, прочетете част B от настоящото ръководство, където ще намерите повече информация за общите критерии за оперативен капацитет и за специфичните изисквания към заявителите за акредитация.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ

Заявителите трябва да представят подписана клетвена декларация, удостоверяваща, че не са в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изложени в част B от настоящото ръководство, че

представеното заявление е с оригинално съдържание, съставено от тях, и че заявлението не е изготвено срещу заплащане от други организации или външни лица.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Качеството на предложенията ще бъде оценявано чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии за отпускане на безвъзмездни средства и присъждане на точки. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 70 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност (максимум 20 точки)	Релевантност на организацията по отношение на областта на младежта и целите на действието от гледна точка на: • целите и принципите на организацията; • целевите групи на организацията; • редовните дейности на организацията; • опита на организацията в областта на младежта. Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация.
Стратегическо развитие (максимум 40 точки)	Доколко: • определените цели са свързани със и съответстват на целите на действието и допринасят за стратегията на ЕС за младежта; • планираните дейности са подходящи за удовлетворяване на идентифицираните потребности и постигане на набелязаните цели; планираните дейности носят реална полза за организацията, участниците, участващите организации, и имат потенциално по-широко въздействие (напр. на местно, регионално, национално и транснационално равнище); • целите и планираните дейности са интегрирани в редовната работа и дейности на организацията; • организацията допринася за стратегията за приобщаване и многообразие; • организацията включва в своите дейности един или повече основни принципи (екологична устойчивост и отговорност, активно участие в мрежата на организациите по програмата „Еразъм+“, виртуални компоненти).
Качество на управлението и координацията (максимум 40 точки)	Доколко: • планираните цели, дейности и задачи са ясни и реалистични по отношение на човешките ресурси и вътрешната организация на заявителя; • партньорският подход е балансиран и ефективен и, когато е приложимо, е подходящ за въвеждане на нови организации с по-малък опит; • мерките за гарантиране на качеството на дейностите и безопасността и защитата на участниците са целесъобразни; • прилага се принципът на активно младежко участие и се планира включването на участниците във всички етапи на дейностите;

	• мерките за осигуряване на солидно измерение на обучението са целесъобразни, включително подкрепата за анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението; • методите за измерване на напредъка на организацията към постигане на нейните цели (мониторинг и оценка) и за управление на риска са подходящи и ефективни; • мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации са целесъобразни и ефективни.

МАКСИМАЛЕН БРОЙ ПРЕДОСТАВЕНИ АКРЕДИТАЦИИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

В държави, в които интересът към акредитациите по програмата „Еразъм“ в областта на младежта е много голям, националната агенция може да определи максимален брой акредитации, които да бъдат предоставени. Това решение ще бъде публикувано на уебсайта на националната агенция заедно с настоящата покана.

Ако националната агенция не определи максимален брой одобрени акредитации, всички заявления, отговарящи на критериите, определени в настоящата покана, ще бъдат одобрени.

Ако националната агенция определи максимален брой одобрени акредитации, ще бъде изготвен списък с класирането на заявленията, отговарящи на минималните критерии за предоставяне на акредитация. Акредитациите ще се предоставят, като се започне от заявлението с най-високия резултат точки и до достигане на максималния брой предоставени акредитации. В случай че повече от едно заявление имат същия брой точки като последното, получило акредитация, максималният брой на акредитациите ще бъде увеличен така, че да включва всички заявления с този брой точки.

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта се предоставя за целия програмен период до 2027 г., при условие на редовен мониторинг и непрекъснато спазване на изискванията за акредитация и указанията, издадени от националната агенция. За да се гарантира реалистично планиране, планът на дейностите, представен като част от заявлението, може да обхваща период от три до четири години и ще се актуализира периодично.

В случай че акредитация по програмата „Еразъм“ е необходима за участие в действия след края на програмния период 2021—2027 г., националната агенция може да удължи срока на валидност на акредитацията при условия, определени от Европейската комисия. Ако срокът на действие на акредитацията не бъде удължен, изпълнението на проектите, одобрени за финансиране преди това, може да продължи и след 31 декември 2027 г. до края на съответните споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.

Акредитацията може да бъде прекратена по всяко време, в случай че организацията престане да съществува, или със споразумение между националната агенция и акредитираната организация. Националната агенция може едностранно да прекрати акредитацията при условията, описани в раздел „Докладване, мониторинг и осигуряване на качеството“. Едностранното прекратяване на акредитацията от страна на акредитираната организация е възможно единствено ако през последните три последователни години акредитацията не е била използвана за подаване на заявления за акредитирани проекти за мобилност.

НЕПРЕХВЪРЛЯЕМОСТ

Акредитацията не може да се прехвърля между организациите. По изключение в случай на структурни промени в акредитирана организация (например разделяне, сливане, промяна на правния субект, устава или собствеността), националната агенция може да прехвърли акредитацията на една приемна организация въз основа на обосновано искане.

ДОКЛАДВАНЕ, МОНИТОРИНГ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Заключителни доклади в края на всяко споразумение за отпускане на безвъзмездни средства	В края на всяко споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, одобрено в рамките на акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта, акредитираната организация ще представя окончателен доклад относно изпълнените дейности и постигнатите цели, както е посочено в приложимото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Доклад във връзка с акредитацията	Най-малко веднъж през периода на прилагане на акредитацията от организациите се изисква: • да докладват за напредъка към постигането на своите цели; • да докладват за начина, по който осигуряват спазването на стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта; • да актуализират своя план за дейност. Националната агенция може да поиска да бъде изготвен доклад за напредъка по различните елементи, изброени по-горе, общо или поотделно. Националната агенция може да реши да замени изискванията за докладване относно целите и относно стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта с посещение за мониторинг. Въз основа на резултатите от дейността на акредитираната организация, установени от докладването, мониторинга и проверките за осигуряване на качеството, или в резултат на значителни промени в организацията националната агенция може да промени броя и графика на докладите за напредъка. Освен това акредитираните организации могат доброволно да поискат актуализиране на своята акредитация. Въз основа на обосновката на организацията, националната агенция ще реши дали актуализацията е оправдана и приемлива.
Мониторинг и проверки	Националната агенция може да организира посещения за мониторинг, официални проверки или други дейности, за да се проследят напредъкът и резултатите на акредитираните организации, да се оцени спазването на договорените стандарти за качество и да се осигури подкрепа. Официалните проверки могат да се осъществяват под формата на документни проверки или посещения на организациите и всякакви други обекти, където се извършват или са били извършвани дейности. Националната агенция може да поиска помощ от националните агенции или от външни експерти в други държави за осъществяването на проверки и наблюдение на дейностите, които се извършват там.

ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

След доклад или дейност за мониторинг националната агенция ще предоставя обратна информация на акредитираните организации. Националната агенция може също така да предоставя на акредитираните организации задължителни или препоръчителни указания за това как да подобрят своите резултати.

КОРИГИРАЩИ МЕРКИ

В случай на новоакредитирани заявители, високорискови организации, неспазване на указанията и сроковете на националната агенция, много ниски резултати, установени от докладването, мониторинга и проверките за гарантиране на качеството, или нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие), националната агенция може да предприеме следните коригиращи мерки:

- Забележка: националната агенция може да ограничи размера на финансирането, за което акредитираната организация може да кандидатства по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Новоакредитираните организации могат да бъдат поставени под наблюдение, ако по време на проверката на оперативния капацитет е установен риск от нискокачествено изпълнение.

- Временно спиране: организациите, чиито акредитации са спрени, не могат да кандидатстват за финансиране по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Националната агенция може също така да прекрати някои или всички текущи споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, възложени по спряната акредитация.

Периодът на наблюдение или спиране продължава, докато националната агенция установи, че условията и изискванията за качество, определени в поканата, са отново изпълнени и че акредитираната организация е предприела мерки по отношение на риска от ниски резултати.

Организациите, за които е в действие мярка за спиране или наблюдение, не могат да кандидатстват за нова акредитация.

В случай на трайно неспазване на указанията и крайните срокове на националната агенция, при много ниски резултати или в случай на многократни или съществени нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие) националната агенция може да прекрати акредитацията.

Акредитацията може също така да бъде прекратена по всяко време, в случай че организацията престане да съществува или със споразумение между националната агенция и акредитираната организация. Националната агенция или акредитираната организация може едностранно да прекрати акредитацията, ако в продължение на най-малко три последователни години не са подадени заявления за финансиране въз основа на тази акредитация.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ, АКРЕДИТИРАНИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Акредитираните организации имат възможност да кандидатстват за финансиране за дейности за мобилност на младежи по опростен начин. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план за дейностите по акредитация, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на броя на дейностите, които ще бъдат осъществени, и на броя на участниците в тях.

При изпълнението на дейностите за мобилност, които ще бъдат осъществени по настоящото действие[142], трябва да се спазват минималните изисквания, определени за всеки вид дейност в съответните раздели от настоящото ръководство.

Акредитираните организации поемат задължението да спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта и да предоставят висококачествени дейности за мобилност в областта на младежта.

Акредитираните младежки организации нямат право да получават финансиране по стандартните проекти за младежки обмен и мобилност на младежки работници. Те могат обаче да участват в такива проекти в качеството на партньори.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Критериите за допустимост по-долу се прилагат за заявления за безвъзмездни средства.

Кой може да подава заявления?	Всяка организация, която притежава валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта към началната дата на проекта.
Допустими дейности	• Младежки обмен • Дейности за професионално развитие на младежки работници В допълнение могат да бъдат изпълнявани следните дейности: • Подготвителни посещения • Дейности за развиване на системи и за популяризиране (само във връзка с дейности за професионално развитие на младежки работници) Описанието и критериите за допустимост за всяка от тези дейности са определени в съответните раздели от настоящото ръководство.
Продължителност на проекта	Продължителността на акредитиран проект е между 12 и 24 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.
Къде се подават заявленията?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се подават заявленията?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **12 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проектите, започващи на 1 юни същата година.
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

[142] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 20 % от наличния бюджет може да се използва за финансиране на дейности за международна мобилност, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

Други минимални изисквания	Всяка акредитирана организация може да кандидатства само веднъж в рамките на една покана (година) за акредитиран проект.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните заявители;
- заявените дейности;
- минималния и максималния размер на безвъзмездните средства;
- следните критерии за разпределение: финансови резултати, качествени показатели за изпълнението, приоритети на политиката и тематични области, към които са насочени дейностите, за които се кандидатства, и географски баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

Бюджетът, който ще бъде на разположение за акредитираните проекти, и подробните правила за разпределяне на бюджета ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок на поканата. Правилата за разпределяне на бюджета трябва да са съобразени с принципите на справедливост, прозрачност и равно третиране. Показателите и метриките, използвани при разпределянето на бюджета, трябва да бъдат обективни, проверими и техните стойности трябва да са известни на заявителите преди крайния срок на поканата.

Въз основа на приложимите единични суми и данни за минали периоди националната агенция ще прогнозира бюджета, необходим за изпълнение на дейностите, заявени от всеки заявител. На заявителите не може да бъде отпусната безвъзмездна помощ, по-висока от получения прогнозен бюджет.

Ако на заявителя бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, необходим за изпълнение на заявените от него дейности, тогава заявените в заявлението дейности ще бъдат включени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства за проекта като цели за изпълнение. В противен случай, ако на заявителя не бъде отпуснат целият прогнозен бюджет, целите за изпълнение ще бъдат коригирани, за да останат пропорционални на отпуснатите безвъзмездни средства[143].

Бюджетът за категориите разходи „Подкрепа за приобщаване на участници“ и „Извънредни разходи“ не може да бъде оценен по същия начин, както бюджетът за категориите разходи, при които се прилагат единични суми. Националната агенция ще оценява исканията за тези видове разходи поотделно въз основа на предоставеното описание и обосновка. По време на изпълнението на проекта бенефициерите могат да отправят допълнителни искания за тези видове разходи, когато е необходимо. Националната агенция ще обработва такива допълнителни искания по реда на тяхното получаване, докато има налични средства.

[143] Националната агенция може да направи ограничени промени в пропорционалната корекция, за да позволи по-добро съответствие между отпуснатите безвъзмездни средства и целевите дейности, да осигури съгласуваност с одобрения план по програмата „Еразъм“, да осигури адекватна подкрепа за приоритетните дейности, да поддържа поне един участник във всеки вид и категория дейности, заявени от заявителя, и да спазва правилата във връзка с поканата.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ — „МЛАДЕЖКИ ОБМЕН“

В рамките на това действие[144] организациите и неформалните групи младежи могат да получат подкрепа за осъществяването на проекти, обединяващи младежи от различни държави за обмен и учене извън своята официална образователна система.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Програмата „Еразъм+“ подкрепя неформалната образователна мобилност на младежи под формата на младежки обмен с цел младежите да се ангажират и да получат възможност да станат активни граждани, да бъдат свързани с европейския проект и да получат съдействие за придобиване и развиване на компетентности за живота и за професионалното си бъдеще.

По-конкретно младежкият обмен има за цел:

- насърчаване на междукултурния диалог, на опознаването и на усещането за европейска принадлежност;
- развиване на уменията и нагласите на младежите;
- укрепване на европейските ценности и разрушаване на предразсъдъците и стереотипите;
- повишаване на осведомеността по социално значими теми и по този начин, стимулиране на ангажираността в обществото и на активното участие в демократичния живот.

Действието е отворено за всички младежи, като се обръща специално внимание на младежите с по-малко възможности.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. е рамката за сътрудничество в ЕС по въпросите на младежта въз основа на Резолюция на Съвета от 2018 г.[145]. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва 11 европейски цели за младежта, които определят междусекторни области, засягащи живота на младите хора.

В рамките на основната област „Свързване“ стратегията на ЕС за младежта улеснява връзките и обмена на опит между младежите като основно предимство за бъдещото развитие на ЕС. Тези връзки се насърчават най-добре чрез различни форми на мобилност, като например младежкият обмен и DiscoverEU. В рамките на област „Ангажиране“ стратегията улеснява участието на младежите например чрез дейностите за младежко участие и диалога по въпросите на младежта в ЕС. В рамките на област „Овластяване“ стратегията улеснява качествената младежка работа например чрез „Мобилност на младежки работници“ и сътрудничество, обучение и изграждане на мрежи.

За проектите и дейностите във всички формати и сектори може да се намери вдъхновение в стратегията на ЕС за младежта и с тях може да се допринесе за осъществяването ѝ. Това може да стане, като се установи дали и по какъв начин проектът допринася за осъществяването на:

- европейските цели за младежта[146];

[144] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 20 % от наличния бюджет може да се използва за финансиране на дейности за международна мобилност, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

[145] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42018Y1218(01)

[146] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_bg

- политиката на ЕС в областта на младежката работа[147,148];
- политиката на ЕС в областта на образователната мобилност[149,150];
- наследството от Европейската година на младежта[151].

За да получите помощ за това как проектите могат да бъдат свързани със стратегията на ЕС за младежта, моля, свържете се с националната си агенция или с ресурсните центрове SALTO.

Стратегия на Европейския съюз за младежта може да бъде намерена на следния адрес: https://youth.europa.eu/strategy_bg.

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, стратегията за Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)[152].

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Младежки обмен

Младежките обмени са срещи на групи младежи от най-малко две различни държави, които се събират за кратък период от време, за да реализират съвместно неформална програма за обучение (съчетание от семинари, упражнения, дебати, ролеви игри, симулации, дейности на открито и др.) по интересна за тях тема, като се вдъхновяват от европейските цели за младежта[153]. Периодът на учене включва период на планиране преди кандидатстването, предварителен подготвителен етап, както и оценка и последващи действия след обмена.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за младежки обмен: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета, редовни заседания по устав, курсове за обучение от възрастни за младежи.

Подготвителни посещения

Като част от младежкия обмен проектите могат да включват и подготвителни посещения. Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица. При дейности по младежки обмен, включващи младежи с по-малко възможности, чрез подготвителното посещение следва

147 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL
148 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
149 https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
150 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
151 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN
152 Стратегия за младежко участие: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/; Стратегия за Youthpass: https://www.youthpass.eu/de/about-youthpass/youthpass-strategy/; Европейска стратегия за обучение(ETS): https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/
153 Европейските цели за младежта са разработени в рамките на Стратегията на ЕС за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота на младите хора, и посочват предизвикателствата: https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_bg

да се гарантира, че специфичните нужди на тези участници могат да бъдат задоволени. Подготвителното посещение се осъществяват в държавата на една от приемащите организации преди началото на дейността за младежки обмен.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът се изпълнява от най-малко две организации. Всички участващи организации трябва да бъдат посочени на етапа на кандидатстването, тъй като стабилното партньорство е основно условие за висококачественото изпълнение на проектите. За да се гарантира, че участващите организации ще имат полза от участието си, проектът следва да е от значение за редовната работа на организациите с млади хора и да съответства на техните цели и нужди. Участващите организации поемат ролите на „изпращащи“ участници и/или на „приемащи“ участници, т.е. домакини на дейността. Една от организациите също така поема ролята на координатор и кандидатства за финансиране от името на партньорството.

Ако се счете за необходимо, организацията бенефициер може да поиска от участниците в дейност за младежки обмен да предоставят финансов принос преди заминаването. Размерът на приноса на участниците трябва да бъде много нисък, да остава пропорционален на отпуснатите безвъзмездни средства за изпълнението на проекта, да бъде ясно обоснован с пряка полза за участника, целта му да бъде добре обяснена и обоснована пред участниците, да се събира на нестопанска основа и да не създава неравноправни пречки за участие. Не може да се събира финансов принос от участници с по-малко възможности. Бенефициерът може да използва категорията разходи „Подкрепа за приобщаване“, за да покрие всички специфични нужди, произтичащи от пречките, пред които са изправени тези участници. Допълнителни такси или други форми на финансов принос от участниците не могат да бъдат събирани от други доставчици на услуги, избрани от организацията бенефициер. Всички финансови приноси, събрани от участниците, трябва да бъдат декларирани от бенефициера в окончателния доклад.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и младежите, включени в дейностите по проекта, следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето:

- **планиране**: определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н. преди подаване на заявлението;
- **подготовка**: практическа организация, сключване на споразумения с партньори, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им и т.н.;
- **изпълнение** на дейностите;
- **последващи дейности:** оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта.

Качественият младежки обмен:

- се основава на активното участие на младежите и участващите организации, които следва да играят активна роля във всички четири етапа на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- включва различни групи участници и се основава на това многообразие;
- се основава на ясно определени нужди на младите участници;
- осигурява надлежно определени и документирани резултати от неформалното и информалното учене на участниците;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности.

Националните агенции за програмата „Еразъм+“ редовно организират дейности за обучение и сътрудничество (ДОС). Те включват семинари за контакт, онлайн събития и други възможности за намиране на партньори за заявителите и бенефициерите на „Еразъм+“. Информация за ДОС е достъпна в Европейския календар за обучение: https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Вдъхновение може да се намери и сред инструментите на SALTO: https://www.salto-youth.net/tools/.

Процес на обучение

Организирането на младежки обмен в контекста на неформалното учене изисква желаните резултати от обучението поне частично да се планират предварително, за да се осигурят подходящи възможности за обучение. Младежите, които участват в дейностите по проекта, следва да съдействат за определянето на техните собствени нужди и на обучението, което желаят да получат или да развият чрез младежки обмен.

Участниците следва също така да се ангажират във възможно най-голяма степен в проектирането и разработването на дейността (изготвяне на програмата, определяне на методите на работа и на разпределението на задачите) и да обмислят как да се подготвят за постигането на максимално въздействие от обучението и личностното развитие, които биха могли да осъществят по време на обмена.

След приключването на основната дейност участниците следва да бъдат приканени да предоставят обратна информация за дейността, да обмислят какво са научили и как могат да се възползват от тези резултати от обучението. Освен това участниците следва да обмислят възможни последващи действия във връзка с дейността. Това може да се осъществява индивидуално и, при възможност, в група.

Организациите следва да подкрепят процеса на обучение, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез Youthpass.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

Защита и безопасност на участниците

В младежкия обмен участват водачи на групи. Водачите на групи наблюдават и оказват подкрепа на участниците с цел осигуряването на качествен процес на обучение в хода на основната дейност. В същото време те създават условия за безопасна, основана на уважение и недискриминационна среда и за защита на участниците в проекта. По време на планирането и подготовката на младежки обмен следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ

Когато се разработва проект за мобилност, трябва да бъдат взети предвид следните хоризонтални измерения:

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите, които получават подкрепа по настоящото действие, следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

Младежкият обмен е особено подходящ за включването на младежи с по-малко възможности, тъй като:

- груповата мобилност предлага осъществяване на международна мобилност в безопасното обкръжение на групата;
- кратката продължителност на младежкия обмен прави подходящо участието на младежи с по-малко възможности;
- ангажирането на местни участници улеснява първото участие в европейски проекти.

Младежкият обмен е подходящ и за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта, например за подкрепа на борбата със стереотипите и насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията. Целият проект следва да възприема съзнателен подход за приобщаване и многообразие. При планирането, подготовката, изпълнението и последващите действия тези аспекти следва да се вземат под внимание.

Екологична устойчивост

Чрез младежкия обмен следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Младежкият обмен следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Цифрова трансформация в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на младежи с по-малко възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от замисъла и целите на дейностите, развиването на компетентности и осведоменост в областта на цифровите въпроси, както и използването на нови технологии, могат да бъдат включени в дейности за образователна мобилност.

Участие в демократичния живот, общи ценности и гражданска ангажираност

Програмата „Еразъм+“ подкрепя участието на младите хора. Винаги, когато е възможно, проектите в рамките на това действие следва да предлагат възможности за демократично участие, включително гражданска ангажираност и възможност за оказване на влияние и участие в процеса на вземане на решения по въпроси, които ги засягат, чрез съдържателен учебен опит, който насърчава младите хора да бъдат граждански ангажирани преди, по време на участието им в дейност за мобилност и след това. Проектите за мобилност на младежи трябва също така да предлагат подходящи възможности за младежите да се ангажират активно и да участват в замислянето и изпълнението на дейностите по проекта като средство за по-нататъшното приобщаване на участниците към демократичния живот[154]. Освен това те следва да подобряват познаването на Европейския съюз и на общите европейски ценности от страна на участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

[154] За ресурси и вдъхновение, моля, разгледайте модули 7 (Проекти за мобилност на младежи) и 12 (Планиране на участието) от инструментариума за младежко участие, изготвен от SALTO PI: https://participationpool.eu/toolkit/

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Критериите за допустимост по-долу се прилагат за стандартните проекти за младежки обмен. За акредитации, моля, вижте съответния раздел от настоящото ръководство.

Кой може да подава заявления?	Заявител може да бъде всяка допустима участваща организация или неформална група от младежи, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта[155].
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; или организация със стопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на корпоративната социална отговорност, и която е с доказан опит в областта на младежта, при условие че участието ѝ не е с търговска цел и не е насочено към генериране на печалба. • неформална група младежи[156]. установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави. Една и съща организация (един OID) не може да участва в повече от 5 заявления за всеки краен срок по това действие нито като заявител, нито като партньор.
Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Къде се подават заявленията?	В националната агенция в държавата, където е установен заявителят.

[155] Участващите организации ще трябва да подпишат формуляр за присъединяване към кандидатстващата организация. Формулярите за присъединяване следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

[156] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: • **12 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 юни и 31 декември същата година; • **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част B от настоящото ръководство.
Приложения	Към формуляра за заявление трябва да бъде приложен график за всяка една от дейностите по младежки обмен и подготвителните посещения, планирани в проекта.

Минимално допустими изисквания за младежки обмен

Продължителност на дейността	От 5 до 21 дни, без дните за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една (или няколко, в случай на дейности, свързани с пътуване) от организациите, които участват в тази дейност. **Изключение:** дейностите не могат да се извършват в Беларус или Русия.
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави[157]. **Дейности в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата**: всички участващи организации трябва да са от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата. **Дейности с трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС**: в изпълнението на дейността трябва да участват поне една организация от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, и една организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4).

[157] Ако повече организации от една и съща държава образуват една национална група, всяка организация може да има свой собствен водач на група.

Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години[158], пребиваващи в държавите на изпращащата и приемащата организация. Водачите на групи, модераторите и придружаващите лица не се считат за участници в дейността, но имат право на подкрепа в рамките на определени бюджетни категории. Те трябва да са навършили 18 години.
Брой на участниците на дейност и състав на националните групи	Минимум 16 и максимум 60 участници на дейност, минимум 4 участници на група. Водачите на групи, модераторите и придружаващите лица не се включват в броя на участниците. В случаите на младежки обмен, в който участват само младежи с по-малко възможности, минималният брой участници е 10. Минимум две групи младежи от две различни държави. Всяка група трябва да има поне един водач на групата. Максимум двама модератори на дейност.
Други критерии	Най-малко една от изпращащите или приемащите организации, участващи в дейността, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.

Минимално допустими изисквания за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се осъществи в държавата на една от приемащите организации за дейността за младежки обмен. **Изключение:** дейностите не могат да се извършват в Беларус или Русия.
Допустими участници	Представители на участващите организации, модератори, водачи на групи и младежи[159].

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и

[158] Моля, обърнете внимание на следното:
долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началната дата на дейността.

[159] От лицата, които участват в подготвителните посещения, се очаква да участват и в основната дейност.

- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност, обосновка и въздействие (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • профилът, опитът, дейностите и целевата група младежи на заявителя са свързани с областта на младежта; • проектът ще бъде насочен към един или няколко от приоритетите на диалога по въпросите на младежта в ЕС или целите за младежта; • проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • проектът е свързан с целите на действието; • проектът е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; • проектът и предложените дейности отговарят на нуждите на участващите организации и на отделните участници от обмена; • проектът е подходящ за постигане на висококачествени резултати от обучението за участниците; • проектът вероятно ще окаже въздействие върху участниците и участващите организации по време на изпълнението на проекта и след него и отвъд организациите и физическите лица, участващи пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище. • проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието.
Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: • предложението описва по ясен и изчерпателен начин всички етапи на проекта: подготовката, изпълнението на дейностите и последващите действия, както и включването на младежите във всички етапи на дейностите; • балансираното представителство на участниците от гледна точка на държави и пол се спазва, а дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с различен произход и способности; • дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики; • предложените методи за учене, включително на всички онлайн/цифрови компоненти, са подходящи за дейностите; • процесът на анализ, определянето и документирането на резултатите от обучението на участниците, както и използването на европейските инструменти за прозрачност и признаване, и по-специално Youthpass, са подходящи.

Качество на управлението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • качеството на практическата организация и условията за управление и предоставяне на подкрепа са задоволителни; • предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците са адекватни и ефективни; • задачите и отговорностите за дейностите са ясно определени в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; • планът за сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни, предоставя помощна рамка за управлението на проекта; • заявителят е предложил подходящ начин за оценка на различните етапи и резултати от проекта по отношение на неговите цели; • заявителят е предложил подходящ начин за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях; • проектът съдържа мерки, насочени към постигане на устойчивост на неговите резултати след жизнения цикъл на проекта.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците. Водачите на групи, модераторите и придружаващите лица нямат право на организационна подкрепа.</td><td colspan="3">125 EUR на участник в младежки обмен</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Пътни разходи</td><td rowspan="8">Принос към пътните разходи на участниците, включително на водачите на групи, придружаващите лица и модераторите, от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Общото правило е, че на разстояние под 500 km участниците ще пътуват с транспортни средства с ниски емисии.

При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръчва да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Заявителят трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[160] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[161].

За дейности, свързани с пътуване, заявителят следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Екологично пътуване</td><td>Неекологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100—499 km:</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>

[160] Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[161] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

	категорията разстояния, съответстваща на общата сума[162].			

Индивидуална подкрепа	Дневни разходи **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на приемащата държава, продължителността на дейността на участник, водачите на групи, придружаващите лица и модераторите (ако е необходимо), като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея, както и до **четири допълнителни** дни за участниците, за водачите на групи, придружаващите лица и модераторите, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.	Таблица A2.1 на участник на ден
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност, включваща участници с по-малко възможности. Водачите на групи, модераторите и придружаващите лица нямат право на подкрепа за приобщаване за организации. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	125 EUR на участник в младежки обмен
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, водачи на групи и модератори (включващи обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).	100 % от допустимите разходи

[162] Например ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), заявителят първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 km), след това между Рим и Любляна (489,75 km) и ще събере двете разстояния (1855,03 km); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

	Механизъм на финансиране: действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	
Подкрепа за подготвително посещение	Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи. **Механизъм на финансиране:** единични разходи. **Правило за отпускане:** с изключение на участници от приемащата организация. Максимум 2 участници от участваща организация могат да бъдат финансирани, при условие че вторият участник е младеж. В допълнение може да бъде финансиран и един модератор за всяко подготвително посещение от някоя от участващите организации. Под условие: необходимостта от подготвително посещение, целите и участниците трябва да бъдат обосновани от заявителя и одобрени от националната агенция. Това условие не се прилага за проекти, финансирани по системата за акредитация.	680 EUR на участник на подготвително посещение.
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, водачите на групи и модераторите, които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдаленост или други пречки (т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи.	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения**: 100 % от допустимите разходи

	Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция. Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват безвъзмездните средства за неекологично пътуване.	

Таблица A2.1 Индивидуална подкрепа за младежки обмен

	Индивидуална подкрепа (евро на ден)
Австрия	78
Белгия	78
България	45
Хърватия	57
Кипър	63
Чехия	53
Дания	81
Естония	48
Финландия	79
Франция	67
Германия	71
Гърция	68
Унгария	60
Исландия	76
Ирландия	73
Италия	69
Латвия	48
Лихтенщайн	77
Литва	49
Люксембург	77
Малта	57
Нидерландия	69
Северна Македония	41
Норвегия	83

Полша	51
Португалия	57
Румъния	46
Сърбия	47
Словакия	48
Словения	54
Испания	58
Швеция	72
Турция	50
Съседни трети държави, които не са асоциирани към програмата	44

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

В рамките на това действие[163] организациите могат да получат подкрепа за осъществяването на проекти, включващи една или повече дейности за учене, насочени към професионалното развитие и изграждането на капацитет на младежките работници, и на техните организации.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Настоящото действие подкрепя професионалното развитие на младежките работници, и по този начин, развитието на качествена младежка работа на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище чрез неформално и информално учене посредством дейности за мобилност. Действието допринася за постигането на целите на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., по-специално на Европейската програма за младежката работа[164] с цел постигане на качество, иновации и признание на младежката работа.

По-конкретно проектите за мобилност на младежки работници, имат за цел:

- предоставяне на възможности за неформално и информално учене за образователно и професионално развитие на младежките работници, като допринася за висококачествена индивидуална практика и за развитието на организациите и системите за младежка работа;
- изграждане на общност от младежки работници, която може да подкрепя качеството на проектите и дейностите за младежи в програмите на ЕС и извън тях;
- развитие на местни практики на младежка работа и принос за изграждането на капацитет на участниците и на тяхната организация за качествена младежка работа посредством реално въздействие върху редовната работа с младежи на участващите младежки работници.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. е рамката за сътрудничество в ЕС по въпросите на младежта въз основа на Резолюция на Съвета от 2018 г.[165]. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва 11 европейски цели за младежта, които определят междусекторни области, засягащи живота на младите хора.

В рамките на основната област „Свързване“ стратегията на ЕС за младежта улеснява връзките и обмена на опит между младежите като основно предимство за бъдещото развитие на ЕС. Тези връзки се насърчават най-добре чрез различни форми на мобилност, като например младежкият обмен и DiscoverEU. В рамките на област „Ангажиране“ стратегията улеснява участието на младежите например чрез дейностите за младежко участие и диалога по въпросите

[163] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 20 % от наличния бюджет може да се използва за финансиране на дейности за международна мобилност, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

[164] Резолюция на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамката за създаване на Европейска програма за младежката работа: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL.
Допълнителна информация относно изпълнението на Стратегията на ЕС за младежта е достъпна на адрес www.bonn-process.net.

[165] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42018Y1218(01)

на младежта в ЕС. В рамките на област „Овластяване“ стратегията улеснява качествената младежка работа например чрез „Мобилност на младежки работници“ и сътрудничество, обучение и изграждане на мрежи.

За проектите и дейностите във всички формати и сектори може да се намери вдъхновение в стратегията на ЕС за младежта и с тях може да се допринесе за осъществяването ѝ. Това може да стане, като се установи дали и по какъв начин проектът допринася за осъществяването на:

- европейските цели за младежта[166];
- политиката на ЕС в областта на младежката работа[167,168];
- политиката на ЕС в областта на образователната мобилност[169,170];
- наследството от Европейската година на младежта[171].

За да получите помощ за това как проектите могат да бъдат свързани със стратегията на ЕС за младежта, моля, свържете се с националната си агенция или с ресурсните центрове SALTO.

Стратегия на Европейския съюз за младежта може да бъде намерена на следния адрес: https://youth.europa.eu/strategy_bg.

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, стратегията за Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)[172].

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Дейности за професионално развитие (ДПР)

Дейностите за професионално развитие са дейности за транснационална или международна образователна мобилност, подпомагащи професионалното развитие на младежките работници. Те могат да бъдат под формата на:

- **Проучвателни посещения и различни видове задачи**, като например обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, обмен на младежки работници, и партньорско обучение, в организации за младежка работа и организации, чиято дейност е свързана с областта на младежта в чужбина.
- **Изграждане на мрежи и на общности** сред младежките работници, които участват в действието и подкрепят неговите цели.
- **Курсове за обучение** в подкрепа на развитието на компетентности (например въз основа на съответни налични модели на компетентност), за прилагане на качествени практики за младежка работа или за

[166] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_bg
[167] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL
[168] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
[169] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
[170] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
[171] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN
[172] Стратегия за младежко участие: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/; Youthpass https://www.youthpass.eu/de/about-youthpass/youthpass-strategy/; Европейска стратегия за обучение: https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/

разглеждане и изпитване на иновативни методи (например свързани с цифрова и интелигентна младежка работа[173]).

- **Семинари и работни срещи**, подпомагащи по-специално изграждането на знания и обмена на най-добри практики, свързани с целите, ценностите и приоритетите на стратегията на ЕС за младежта и на програмите на ЕС, допринасящи за нейното изпълнение.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи: пътувания за академично обучение, дейности, предприети с цел финансова печалба, дейности с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета, редовни заседания по устав.

Дейности за развиване на системи и за популяризиране

Проектите за мобилност на младежки работници, могат да включват допълващи **дейности за развиване на системи и за популяризиране**, насочени към засилване на въздействието на проекта за мобилност в областта на младежта. В това се включват всички дейности, които допринасят за Европейската програма за младежката работа [174]за постигане на качество, иновации и признаване на младежката работа, както и за разпространяване на извлечените поуки и разработените инструменти в организациите, участващи в проектите, и извън тях. Тези допълващи дейности представляват възможност по-опитните и изобретателни бенефициери да изпитват иновативни методи и мерки в отговор на общи предизвикателства като на своеобразно „опитно поле за младежка работа“, възникнало от дейностите за професионално развитие, осъществявани в рамките на проектите и предизвикващи отзвук и извън тях.

Някои примери са създаването на инструменти и споделянето на практики, допринасящи за развитието и растежа на организациите и системите на младежки работници, дейностите за популяризиране и изграждане на общности и запознаването с иновативни методи, включително използването на цифрови технологии в младежката работа. Тези допълващи дейности надхвърлят последващите дейности за разпространение, които са част от обичайния жизнен цикъл на проекта, но в тях могат да се впишат по-целенасочените и стратегически дейности за разпространение.

Дейността за развитие на системи и за популяризиране може да се осъществява на транснационално, международно или национално равнище.

Подготвителни посещения

Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица. Подготвителните посещения се осъществяват в държавата на една от приемащите организации преди началото на дейността за професионално развитие.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът, подкрепян от това действие, трябва да включва една или повече дейности за професионално развитие. Те могат да бъдат комбинирани по гъвкав начин в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация или организации и участващите младежки работници.

Проектът се изпълнява от най-малко две организации. Всички участващи организации трябва да бъдат посочени на етапа на кандидатстването, тъй като стабилното партньорство е основно условие за висококачественото изпълнение на проектите. За да се гарантира, че участващите организации ще имат полза от участието си, проектът следва да е от значение за редовната работа на организациите с млади хора и да съответства на техните цели и нужди. Участващите организации поемат ролите на „изпращащи“ участници и/или на „приемащи“ участници, т.е. домакини на дейността.

[173] Заключения на Съвета относно интелигентната работа с младежта: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01)

[174] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL и https://www.growingyouthwork.eu/

Една от организациите също така поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Ако се счете за необходимо, организацията бенефициер може да поиска от участниците в проект за мобилност за младежки работници да предоставят финансов принос преди дейността. Размерът на приноса на участниците трябва да бъде много нисък, да остава пропорционален на отпуснатите безвъзмездни средства за изпълнението на проекта, да бъде ясно обоснован с пряка полза за участника, целта му да бъде добре обяснена и обоснована пред участниците, да се събира на нестопанска основа и да не създава неравноправни пречки за участие. Не може да се събира финансов принос от участници с по-малко възможности. Бенефициерът може да използва категорията разходи „Подкрепа за приобщаване“, за да покрие всички специфични нужди, произтичащи от пречките, пред които са изправени тези участници. Допълнителни такси или други форми на финансов принос от участниците не могат да бъдат събирани от други доставчици на услуги, избрани от организацията бенефициер. Всички финансови приноси, събрани от участниците, трябва да бъдат декларирани от бенефициера в окончателния доклад.

Проектът се състои от четири етапа:

- **Планиране** (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- **Подготовка** (практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им и т.н.);
- **Изпълнение** на дейностите;
- **Последващи дейности** (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Качественият проект за мобилност на младежки работници:

- оказва реално въздействие върху редовната работа с младежи на участващите младежки работници, и върху тяхната организация;
- разчита на активното участие на участващите организации и на младежките работници, които следва да играят активна роля във всички етапи на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- се основава на ясно определени потребности от образование и професионално развитие[175] на младежките работници, по-специално по отношение на качеството, иновациите и признаването, и е придружен от подходящи мерки за подбор, подготовка и последващи действия;
- гарантира, че резултатите от неформалното и информалното учене на участниците са надлежно признати и че резултатите от проекта, включително всички методи, материали и инструменти, могат да бъдат прехвърляни и се използват в участващите организации, като допринасят за развитието на организациите за младежка работа, с по-нататъшно широко разпространение в областта на младежта;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности и предоставя на младежките работници, инструменти и методи за насърчаване на зачитането и управлението на многообразието в ежедневната им работа;
- подкрепя използването на иновативни практики и методи като включването на цифрови дейности за младежка работа, които да служат като инструменти за предотвратяване на всякакви форми на онлайн дезинформация и фалшиви новини.

[175] Моделът на компетентности от Европейската стратегия за обучение в областта на младежката работа за работа в международни условия, https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/,

Националните агенции за програмата „Еразъм+“ редовно организират дейности за обучение и сътрудничество (ДОС). Те включват семинари за контакт, онлайн събития и други възможности за намиране на партньори за заявителите и бенефициерите на „Еразъм+“. Информация за ДОС е достъпна в Европейския календар за обучение: https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Вдъхновение може да се намери и сред инструментите на SALTO: https://www.salto-youth.net/tools/.

Процес на обучение

В проекта за мобилност на младежки работници, трябва да се предвиди подкрепа за процеса на анализ, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез Youthpass, в подкрепа на признаването и въздействието на резултатите от проекта и произтичащите от него практики, методологии и материали за младежка работа в областта на младежта.

Защита и безопасност на участниците

По време на планирането и подготовката на проект следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на **програмата „Еразъм+“ в областта на младежта** за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en.

ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ

Когато се разработва проект за мобилност, трябва да бъдат взети предвид следните хоризонтални измерения:

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

- Проектите за мобилност на младежки работници, са особено подходящи за повишаване на осведомеността за многообразието на младежките работници, както и за подобряване на уменията и компетентностите, необходими за успешното включване на участници с по-малко възможности в практиката на младежката работа. Ангажирането на участващите младежки работници, във всички етапи на проекта подпомага внимателното насочване в хода на процеса на учене и развитие и позволява по-добро проследяване;
- Присъствието на обучители и модератори в повечето от дейностите осигурява по-близък и адаптиран подход, съобразен с нуждите на участниците;
- Целият проект следва да възприема съзнателен подход за приобщаване и многообразие. При планирането, подготовката, изпълнението и последващите действия тези аспекти следва да се вземат под внимание. Особено важен е начинът, по който чрез проекта се повишава способността на участващите организации да се справят с проблеми, свързани с приобщаването и многообразието, в своите редовни дейности.

- Форматът е подходящ и за включване на участници с по-малко възможности. Гъвкавостта, която действието предлага по отношение на формата на дейностите (напр. продължителност, вид и т.н.), го прави адаптивен към нуждите на участниците. Проектите за мобилност на младежки работници, също така са подходящи за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта, например обмен на приобщаващи практики и методи.

Екологична устойчивост

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Цифрова трансформация

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на участници с по-малко възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от замисъла и целите на дейностите, развиването на компетентности и осведоменост в областта на цифровите въпроси, както и използването на нови технологии, могат да бъдат включени в дейности за образователна мобилност.

Участие в демократичния живот, общи ценности и гражданска ангажираност

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички измерения на младежкото участие. Дейностите за мобилност за младежки работници следва да укрепват уменията за участие, социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност на участниците, както и професионалните им компетентности за подпомагане на участието на младежите. Винаги, когато е възможно, проектите следва да предлагат на младежките работници възможности за демократично участие, включително гражданска ангажираност и възможност за оказване на влияние и участие в процеса на вземане на решения по въпроси, които ги засягат. В тях трябва да е заложено и измерение на участието, а именно, да се предлагат подходящи възможности за младежките работници да се ангажират активно и да участват в разработването и изпълнението на дейностите по проекта[176]. Проектите трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

[176] За ресурси и вдъхновение, моля, разгледайте модул 12 (Планиране на участието) от инструментариума за младежко участие, изготвен от SALTO PI и целящ да предостави ноу-хау, препоръки, инструменти и практически насоки и размисъл за младежките работници за това как да насърчават младежкото участие: https://participationpool.eu/toolkit/.

Кой може да подава заявления?	Заявител може да бъде всяка допустима участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта[177].
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие или организация със стопанска цел, която извършва дейност в областта на корпоративната социална отговорност и която е с доказан опит в областта на младежта, при условие че участието ѝ не е с търговска цел и не е насочено към генериране на печалба. Участващата организация трябва да бъде установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към Програмата, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави. Една и съща организация (един OID) не може да участва в повече от 5 заявления за всеки краен срок по това действие нито като заявител, нито като партньор.
Продължителност на проекта	От 3 до 24 месеца.
Къде се подават заявленията?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: • **12 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 юни и 31 декември същата година; • **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

[177] Участващите организации ще трябва да подпишат формуляр за присъединяване към организацията, която подава заявление. Формулярите за присъединяване следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, вижте част В от настоящото ръководство.

Приложения	Всеки проект трябва да включва поне една дейност за професионално развитие. Към формуляра за заявление трябва да бъде приложен график за всяка от дейностите за професионално развитие, подготвителните посещения и дейностите за развиване на системи и за популяризиране, планирани в проекта.

Минимално допустими изисквания за дейности за професионално развитие

Продължителност на дейностите	От 2 до 60 дни, без дните за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се реализират в държавата на една (или няколко, в случай на дейности, свързани с пътуване) от организациите, които участват в тази дейност. **Изключение:** дейностите не могат да се извършват в Беларус или Русия.
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави. **Дейности в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата**: всички участващи организации трябва да са от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата. **Дейности с трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС**: в изпълнението на дейността трябва да участват поне една организация от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, и една организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4).
Допустими участници	На възраст най-малко 16 години. Участниците трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация. Обучителите, придружаващите лица и модераторите не се считат за участници в дейността, но имат право на подкрепа в рамките на определени бюджетни категории.
Брой на участниците	Брой на участниците: До 50 участници във всяка дейност, планирана в рамките на проекта. Обучителите, придружаващите лица и модераторите не се включват в броя на участниците. Във всяка дейност трябва да са включени участници от държавата на приемащата организация.
Други критерии	Най-малко една от изпращащите или приемащите организации, участващи в дейността, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.

Минимално допустими изисквания за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се осъществи в държавата на една от приемащите организации за дейността за професионално развитие. **Изключение:** дейностите не могат да се извършват в Беларус или Русия.
Допустими участници	Представители на участващите организации, обучители и модератори[178].

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу:

Релевантност, обосновка и въздействие **(максимален резултат: 30 точки)**	Доколко: • профилът, опитът и дейностите на заявителя са свързани с областта на младежта; • проектът ще бъде насочен към един или няколко от приоритетите на диалога по въпросите на младежта в ЕС или целите за младежта; • проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • проектното предложение е свързано с целите на действието; • проектът е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; • проектът и предложените дейности отговарят на нуждите от развитие на участващите младежки работници и организации за работа с младежи; • проектът има капацитет: ○ да укрепва или да трансформира практиката на участващите организации по отношение на качеството, иновациите и признаването на младежката работа, както и техния обхват, от местно към глобално равнище, когато е целесъобразно; ○ да гарантира висококачествени резултати от обучението за участващите младежки работници; ○ да включва активни участници в младежката работа в участващите организации, както и организации, които

[178] От лицата, които участват в подготвителните посещения, се очаква да участват и в основната дейност.

	предприемат конкретни действия за младежка работа и редовно работят с младежи на местно равнище; ○ да оказва въздействие върху участващите младежки работници, и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ○ да оказва въздействие извън организациите и върху физическите лица, които не участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище; • (ако е приложимо) предложените дейности за развиване на системи и за популяризиране допринасят за развитието на средата за младежки работници; • проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: • предложението демонстрира съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • предложението описва по ясен и убедителен начин всички етапи на проекта (подготовка, изпълнение и последващи действия), както и активното участие на участниците във всички етапи; • балансираното представителство на участниците от гледна точка на държави и пол се спазва; • мерките за подбор на младежки работници са целесъобразни и в съответствие с определението за младежки работници в правното основание; • дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с различен произход и способности; • дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики; • предложените методи за учене, включително цифрови инструменти или виртуални компоненти, са подходящи за дейностите; • мерките за подкрепа на процеса на анализ, определянето и документирането на резултатите от обучението на участниците и използването на инструменти за прозрачност и признаване, по-специално Youthpass, са подходящи; • (ако е приложимо) инструментите и практиките, предложени в рамките на „дейности за развиване на системи и за популяризиране“, са подходящи и могат да бъдат възпроизведени и да вдъхновят други организации.
Качество на управлението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • качеството на практическата организация и условията за управление и предоставяне на подкрепа са задоволителни; • предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците са адекватни и ефективни;

	• задачите и отговорностите за дейностите са ясно определени в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; • планът за сътрудничеството и комуникацията между участниците от групата(ите), участващите организации, както и с други заинтересовани страни, предоставя помощна рамка за управлението на проекта; • заявителят е предложил подходящ начин за оценка на различните етапи и резултати от проекта по отношение на неговите цели; • заявителят е предложил подходящ начин за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях; • проектът съдържа мерки, насочени към постигане на устойчивост на неговите резултати след жизнения цикъл на проекта.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците. Придружаващите лица, обучителите и модераторите нямат право на организационна подкрепа.</td><td colspan="3">125 EUR на участник в дейност за професионално развитие.</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Пътни разходи</td><td rowspan="8">Принос към пътните разходи на участниците, включително на обучителите, придружаващите лица и модераторите, от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Общото правило е, че на разстояние под 500 km участникът ще пътува с транспортни средства с ниски емисии.

При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръчва да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Заявителят трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[179] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[180].

За дейности, свързани с пътуване, заявителят следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Екологично пътуване</td><td>Неекологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100—499 km:</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>

[179] Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[180] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

	категорията разстояния, съответстваща на общата сума[181].			

Индивидуална подкрепа	Дневни разходи **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на приемащата държава, продължителността на престоя на участник, придружаващите лица, обучителите и модераторите (ако е необходимо), като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея, както и до **четири допълнителни** дни за участниците, за обучителите, модераторите и придружаващите лица, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.	Таблица A2.2 на участник на ден. Тази таблица се прилага и за обучители, модератори и придружаващи лица. Максимум 1 100 EUR на участник, обучители, модератори и придружаващи лица.
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност, включваща участници с по-малко възможности. Обучителите, придружаващите лица и модераторите нямат право на подкрепа за приобщаване за организации. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	125 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, обучителите и модераторите (включително обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“).	100 % от допустимите разходи

[181] Например ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), заявителят първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 km), след това между Рим и Любляна (489,75 km) и ще събере двете разстояния (1855,03 km); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

	Механизъм на финансиране: действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	
Подкрепа за подготвително посещение	Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** с изключение на участници от приемащата организация. На дейност могат да се финансират максимум 2 участници от участваща организация. В допълнение за едно подготвително посещение може да бъде отпуснато финансиране и за един модератор/обучител от някоя от участващите организации. Под условие: необходимостта от подготвително посещение, целите и участниците трябва да бъдат обосновани от заявителя и одобрени от националната агенция. Това условие не се прилага за проекти, финансирани по системата за акредитация.	680 EUR на участник за подготвително посещение
Дейности за развиване на системи и за популяризиране	Разходи, свързани с изпълнението на допълващите дейности. Непреки разходи: Фиксирана ставка, чийто размер не надвишава 7 % от допустимите преки разходи за допълващите дейности, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разноски на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на допълващите дейности (например сметки за електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, разходи за постоянния персонал и пр.). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи за преките разходи и фиксирана ставка за непреките разходи. **Правило за отпускане:** необходимостта и целите трябва да бъдат обосновани от заявителя и одобрени от националната агенция. За тези	Максимален размер до 80 % от допустимите разходи.

	дейности могат да бъдат разпределени максимум 10 % от общия размер на разходите по проекта.	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, придружаващите лица, обучителите и модераторите, които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки (т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция**.** Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват безвъзмездните средства за неекологично пътуване.	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи**: 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

Таблица A2.2 **Индивидуална подкрепа за дейности за професионално развитие**

	Индивидуална подкрепа (евро на ден)
Австрия	84
Белгия	88
България	60
Хърватия	75
Кипър	81
Чехия	65

Дания	95
Естония	76
Финландия	93
Франция	85
Германия	77
Гърция	80
Унгария	77
Исландия	99
Ирландия	91
Италия	85
Латвия	66
Лихтенщайн	84
Литва	65
Люксембург	84
Малта	77
Нидерландия	92
Северна Македония	57
Норвегия	94
Полша	68
Португалия	78
Румъния	64
Сърбия	59
Словакия	67
Словения	78
Испания	81
Швеция	87
Турция	68
Съседни трети държави, които не са асоциирани към програмата	62

ДЕЙНОСТИ ЗА МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ

Това действие[182] подкрепя дейности извън формалното образование и обучение, които насърчават, подкрепят и улесняват участието на младежите в демократичния живот в Европа на местно, регионално, национално и европейско равнище.

[182] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 20 % от наличния бюджет може да се използва за финансиране на международни дейности, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

Участието на млади хора означава, че отделните млади хора и групи от млади хора имат правото, средствата, пространството, възможността и, когато е необходимо, подкрепата да изразяват свободно своите възгледи, да допринасят и да влияят върху вземането на решения в обществото по въпроси, които ги засягат, и да бъдат активни в демократичния и гражданския живот на нашите общности. Това е процес, при който властта се споделя с младите хора, било то в контекста на вземането на решения или на други дейности, обхванати от проекта.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Програмата „Еразъм+“ подкрепя консултирани с младежите местни, национални, транснационални и международни проекти за участие, които насърчават младежкото участие в демократичния живот в Европа и преследват една или повече от следните цели:

- да се създават възможности за младите хора да се ангажират и да се научат да участват в гражданското общество и политическия или демократичния живот, да изразяват мнението си и техните нужди да се вземат предвид;
- да се разработват структури, механизми и подходи за участие, които да предоставят пространство, подкрепа и средства на младите хора, за да могат да допринасят и да влияят върху решенията, които ги засягат.

Подкрепяните дейности следва да бъдат съобразени с европейските общи ценности[183] и основните права, да повишават осведомеността за тях и да засягат теми, които са от значение за младите хора във всички аспекти на техния живот. Подкрепяните дейности следва да допринасят за повишаване на разбирането и интереса на младежите към ангажираността с местни, регионални, национални и европейски институции и да увеличават компетентностите, които са от съществено значение за участието в демократичните процеси. Подкрепяните дейности могат също така да имат за цел да подобрят разбирането на лицата, вземащи решения, за значението на участието на младежите и да повишат техните компетентности за общуване с младежта и за приобщаването ѝ към процесите на вземане на решения.
Проектите могат да засягат различни форми на участие и следва да се изпълняват по начин, който насърчава участието.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. е рамката за сътрудничество в ЕС по въпросите на младежта въз основа на Резолюция на Съвета от 2018 г.[184]. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва 11 европейски цели за младежта, които определят междусекторни области, засягащи живота на младите хора.

В рамките на основната област „Свързване“ стратегията на ЕС за младежта улеснява връзките и обмена на опит между младежите като основно предимство за бъдещото развитие на ЕС. Тези връзки се насърчават най-добре чрез различни форми на мобилност, като например младежкият обмен и DiscoverEU. В рамките на област „Ангажиране“ стратегията улеснява участието на младежите например чрез дейностите за младежко участие и диалога по въпросите на младежта в ЕС. В рамките на област „Овластяване“ стратегията улеснява качествената младежка работа например чрез „Мобилност на младежки работници“ и сътрудничество, обучение и изграждане на мрежи.

[183] В съответствие с член 2 от Договора за Европейския съюз Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.

[184] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:42018Y1218(01)

За проектите и дейностите във всички формати и сектори може да се намери вдъхновение в стратегията на ЕС за младежта и с тях може да се допринесе за осъществяването ѝ. Това може да стане, като се установи дали и по какъв начин проектът допринася за осъществяването на:

- европейските цели за младежта[185];
- политиката на ЕС в областта на младежката работа[186,187];
- политиката на ЕС в областта на образователната мобилност[188,189];
- наследството от Европейската година на младежта[190];

За да получите помощ за това как проектите могат да бъдат свързани със стратегията на ЕС за младежта, моля, свържете се с националната си агенция или с ресурсните центрове SALTO.

Стратегия на Европейския съюз за младежта може да бъде намерена на следния адрес: https://youth.europa.eu/strategy_bg.

Значението на подкрепата и развитието на участието на младежите се основава и на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето (1990 г.), особено що се отнася до прилагането на член 12 „Право на изслушване“, разгледан подробно в Общ коментар № 12 (2009 г.).

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, стратегията за Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)[191].

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Дейностите за младежко участие са неформални дейности за учене, свързани с активното участие на младежи. Целта е чрез тези дейности да се даде възможност на младежите да получат опит за обмен, сътрудничество, културни и граждански действия. Подкрепяните дейности следва да помогнат на участниците да усъвършенстват своите личностни, социални, цифрови и граждански компетентности.

Тази мярка подкрепя използването на различни форми на участие на младежите, като отваря пътища за активно участие на млади хора от всички среди.

Дейностите за участие на младите хора могат да се използват за провеждане на диалог и дискусии между младежите и лицата, вземащи решения. Те трябва да имат за цел да повишат осведомеността на лицата, вземащи решения, относно важността на обсъждането с младежите и отчитането на техните нужди и мнения, както и да подобрят компетентностите на лицата, отговорни за вземането на решения, в тази област, с крайната цел да се гарантира, че

185 https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_bg
186 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL
187 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
188 https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
189 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
190 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN
191 Стратегия за младежко участие: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/; Youthpass https://www.youthpass.eu/de/about-youthpass/youthpass-strategy/; Европейска стратегия за обучение: https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/

младежите могат да упражняват правото си да участват във всички решения, които ги засягат, във всички аспекти на живота им. Младежите следва да получават възможност да изразяват мненията си (посредством формулирането на позиции, предложения и препоръки), по-специално относно това как следва да бъдат определяни и изпълнявани политиките в областта на младежта в Европа. Дейностите за младежко участие могат също така да бъдат под формата на граждански действия и младежки активизъм, които дават възможност на младежите да се ангажират по различни начини, за да повишат осведомеността си по важни за тях въпроси и да наложат промяна.

Дейностите за участие на младите хора могат да бъдат транснационални (изпълнявани в една или повече участващи държави и включващи информални групи младежи и/или организации от няколко участващи държави) или национални (изпълнявани на местно, регионално или национално равнище и включващи неформални групи младежи и/или организации от една участваща държава) в зависимост от целите на проекта и участващите в него субекти. Всички дейности за участие на младежите, независимо от нивото, на което се реализират, трябва да предоставят възможност за размисъл и свързване с ценностите на ЕС и свързаните с тях теми, като придават на всеки проект добавена стойност с европейско измерение.

Подпомаганите дейности могат да са под следната форма (като са възможни и комбинации): семинари, дебати, ролеви игри, симулации, използване на цифрови инструменти (например инструменти за цифрова демокрация), кампании за повишаване на осведомеността, обучения, срещи и други форми на взаимодействие онлайн или офлайн между младежи и лица, вземащи решения, консултации, информационни и/или културни събития и др.

Някои примери за дейности, които могат да бъдат осъществени в рамките на даден проект:

- присъствени или онлайн работни срещи и/или срещи, семинари или други събития/процеси, които предлагат пространство за информация, дебати и активно участие на младежите по въпроси, свързани с ежедневието им;
- консултации с младежи, които определят въпроси/проблеми от особено значение за тях (в местен, регионален, национален или транснационален контекст) и определят нуждите си, свързани с участието в решаването на такива въпроси/проблеми;
- кампании за повишаване на осведомеността относно участието на младежите в демократичния живот, включително информационни и/или културни събития, свързани с конкретни обществени предизвикателства, които са от значение за младежите;
- симулации, които пресъздават функционирането на демократичните институции и функциите на лицата, вземащи решения, в такива институции;
- дейности за повишаване на осведомеността и изграждане на компетентност на лицата, вземащи решения, относно участието на младежите като тяхно право, неговото значение и възможностите за прилагане във всички сектори.

Един проект може да се състои от комбинация от различни дейности по проекта, които заедно допринасят за постигането на планираните цели. Обикновено всички проекти включват дейности, свързани с управлението на проекта, мониторинг и оценка на изпълнените дейности, мерки, свързани с видимостта и разпространението на резултатите от проекта, както и основните текущи редовни дейности по проекта. Тези дейности следва да се финансират предимно чрез бюджетна категория „управление на проекти“, по която се предвижда месечна вноска.

В зависимост от обхвата и целите на проекта някои проекти могат да включват и други видове дейности, за които може да бъде предоставено допълнително финансиране:

- Мобилността в проектите за участие на младежите може да бъде национална или транснационална/международна и винаги следва да подкрепя други дейности по проекта.
- Проектите могат да включват и организиране на събития за участие на младежи. Тези събития могат да варират по обхват и продължителност, но трябва да се отличават ясно от текущите дейности, свързани с управлението на проекта, и да са от съществено значение за постигането на общите цели на проекта.

Събитията за участие на младите хора (за които е достъпно специално допълнително финансиране) следва да включват физическото присъствие на по-широка целева група от младежи и/или лица, взимащи решения, т.е. на тях не следва да присъстват само членовете на неформалната група или младежите в организациите бенефициери, които са пряко ангажирани с дейностите по проекта. Някои събития могат да бъдат насочени специално към лицата, вземащи решения, доколкото изграждането на техните компетентности може да допринесе за разработването на по-устойчиви механизми и структури за участие на младежите и е пряко свързано с общите цели на проекта. При необходимост се предоставя специфична подкрепа за организиране на събития за участие на младежите на принципа „на участник в събитие“, независимо от продължителността на събитието. Участието в събитие, организирано от трета страна, не следва да се счита за събитие за участие на младежите и не може да бъде основание за отпускане на финансиране, специфично за събитието.

Заявителите, които планират да включат събития за участие на младежите в структурата на своя проект, трябва да определят продължителността и обхвата на всяко събитие въз основа на нуждите на проекта и очакваните постижения, като допълнително разграничават следните два вида събития въз основа на свързаните с тях нужди от финансиране:

- **Прояви без компонент на мобилност:** тези събития могат да бъдат реализирани без индивидуална подкрепа и подкрепа за пътуване за участниците, тъй като не са свързани с разходи за пътуване или туристическа(и) нощувка(и).
- **Прояви с компонент на мобилност:** тези събития изискват значителни пътувания и/или поне една нощувка за някои или всички участници и не могат да бъдат реализирани без индивидуална подкрепа (свързана с издръжката) и/или подкрепа за пътуването на някои или всички участници.

В рамките на това действие не може да се подкрепят следните дейности/разходи: редовни заседания по устав на организации или мрежи от организации, организиране на партийни политически събития, физическа инфраструктура (например разходи за строителство/придобиване на сгради и на тяхното постоянно оборудване).

Примери за проекти със силно изразен елемент на участие (без да се ограничават до формата на дейностите за участие на младежите) и съответните най-добри практики могат да бъдат намерени в резерва от ресурси за участие[192].

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектите, подкрепяни от тази дейност, могат да включват различни комбинации от описаните по-горе елементи. Тези елементи могат да бъдат комбинирани по гъвкав начин в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация/организации и на участниците.

Проектът се изпълнява от една или повече неформални групи младежи[193], една или повече организации (със значимо участие на младежи) или комбинация от тях. Неформалните групи младежи и/или участващите организации трябва да бъдат посочени на етапа на кандидатстване. За да се гарантира, че участващите организации ще имат полза от участието си, проектът следва да е от значение за редовната работа на организациите с млади хора и да съответства на техните цели и нужди. Други младежи могат да бъдат включени в проекта като участници в някои от дейностите или като част от целевата група за дейности. Ако участва само неформална група младежи, един от членовете на

[192] https://participationpool.eu

[193] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

групата кандидатства от името на групата. Ако участват няколко групи или организации, една от тях поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Неформални групи младежи могат да подават заявления за финансиране на проекти самостоятелно или да получат подкрепа при (съвместното) разработване на проект от организация, която ще подаде заявление за безвъзмездни средства от тяхно име и по-късно ще ги подкрепи при изпълнението на проекта.

Ако се счете за необходимо, организацията бенефициер може да поиска от участниците в дейността за участие на младежите да предоставят финансов принос преди дейността. Размерът на приноса на участниците трябва да бъде много нисък, да остава пропорционален на отпуснатите безвъзмездни средства за изпълнението на проекта, да бъде ясно обоснован с пряка полза за участника, целта му да бъде добре обяснена и обоснована пред участниците, да се събира на нестопанска основа и да не създава неравноправни пречки за участие. Не може да се събира финансов принос от участници с по-малко възможности. Бенефициерът може да използва категорията разходи „Подкрепа за приобщаване“, за да покрие всички специфични нужди, произтичащи от пречките, пред които са изправени тези участници. Допълнителни такси или други форми на финансов принос от участниците не могат да бъдат събирани от други доставчици на услуги, избрани от организацията бенефициер. Всички финансови приноси, събрани от участниците, трябва да бъдат декларирани от бенефициера в окончателния доклад.

Проектът се състои от четири етапа:

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- Подготовка (практическа организация, сключване на споразумения с партньори, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците и т.н.);
- Изпълнение на дейностите;
- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта). Като част от етапа на последващи действия всеки проект следва да предвижда предоставяне на обратна връзка на младите участници за конкретни резултати от проекта, включително за това как тези резултати са били съобщени на други заинтересовани страни и/или използвани от тях.

Участващите организации и младежите, включени в дейностите, следва да играят активна роля във всички тези етапи. При проекти, изпълнявани от организация(и), степента на участие на младежите в различните етапи на проекта може да варира, доколкото това е в съответствие с принципите на съдържателното участие. Инструментариумът за участие на младежите може да предостави практически идеи и насоки за повишаване на младежкото участие.

Диалог по въпросите на младежта в ЕС

От темите и приоритетите, определени в контекста на диалога по въпросите на младежта в ЕС[194], може да бъдат почерпени идеи за дейности за младежко участие на всички равнища. Подобен източник на идеи може да се открие и в целите на ЕС за младежта, разработени в рамките на диалога по въпросите на младежта в ЕС, които набелязват междусекторни области, засягащи живота на младежите, и посочват предизвикателствата. Освен това резултатите от успешни дейности за младежко участие могат да бъдат използвани като принос за по-нататъшните етапи на диалога по въпросите на младежта в ЕС.

Националните агенции за програмата „Еразъм+“ редовно организират дейности за обучение и сътрудничество (ДОС). Те включват семинари за контакт, онлайн събития и други възможности за намиране на партньори за заявителите и бенефициерите на „Еразъм+“. Информация за ДОС е достъпна в Европейския календар за обучение:

[194] https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_bg

https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Вдъхновение може да се намери и сред инструментите на SALTO: https://www.salto-youth.net/tools/.

Процес на обучение

Проектът за дейности за младежко участие трябва да предвиди подкрепа за процеса на анализ, определянето и документирането на индивидуалните резултати от обучението на участниците (т.е. и за участниците отвъд неформалните групи младежи, които изпълняват проектите и/или отвъд младежите, които вземат активно участие в подготовката и изпълнението на проекта), по-специално чрез Youthpass.

Защита и безопасност на участниците

По време на планирането и подготовката на проект следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Изграждане на общности

Силно препоръчително е в проектите за дейности за младежко участие да се включват дейности за изграждане на общности. Когато е възможно, следва да се полагат усилия тези дейности да бъдат продължавани след края на подкрепяните проекти и да започнат да се поддържат самостоятелно.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват **стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта** за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. **Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта** можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en.

ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ

Когато се разработва проект съгласно тази дейност, трябва да бъдат взети предвид следните хоризонтални измерения:

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Заявителите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

Дейностите за младежко участие са особено подходящи за включването на младежите с по-малко възможности:

- Дейностите за младежко участие са разработени като формат за действие на място с много гъвкави параметри (продължителност, брой на участниците, национални/транснационални дейности и т.н.), което може лесно да бъде адаптирано към специфичните нужди на младежите с по-малко възможности;

- Младежи, които осъществяват проект за дейности за участие на младите хора, могат да бъдат подпомагани от наставник[195]. Съдействието на наставник може да бъде особено подходящо и полезно за подпомагане на младежи с по-малко възможности при разработването и изпълнението на техните проекти.

- Целите на действието включват предоставяне на възможности на младежите да се научат да участват в гражданското общество, както и създаване на механизми и структури за участие. Проектите, които преследват тези цели, могат да бъдат особено полезни за подпомагане на младежи с по-малко възможности да преодолеят някои от съществуващите пречки и да подобрят цялостното си участие в процесите на вземане на решения.

Дейностите за младежко участие също така са особено подходящи за тематична работа по приобщаването и многообразието в обществото, например за подкрепа на борбата със стереотипите, насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията.

Екологична устойчивост

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Цифрова трансформация в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на младежи с по-малко възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от структурата и целите на дейностите развитието на компетентности и осведоменост по цифрови въпроси и използването на нови технологии (например различни инструменти за електронно участие и цифрова демокрация) могат да бъдат включени в проекти в комбинация с физически дейности. Когато в проектите са включени виртуални компоненти или дори изцяло виртуални дейности с цел да се улесни участието на младежи с по-малко възможности, надлежно обосноваените разходи могат да бъдат финансирани чрез бюджетната категория „Подкрепа за приобщаване за участници“.

Участие в демократичния живот, общи ценности и гражданска ангажираност

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички измерения на участието на младежите. Дейностите за участие на младежите следва да укрепват техните умения за участие и гражданска ангажираност, социалните и междукултурните им компетентности и да подобряват уменията им за критично мислене и медийна грамотност. Подкрепяните дейности следва да създават възможности за демократично участие, включително гражданска ангажираност и възможност за оказване на влияние и участие в процеса на вземане на решения по въпроси, които ги засягат, чрез съдържателен учебен опит за младежите и всички участници в процеса. С проектите могат също така да се подпомагат младежките

[195] В зависимост от своите нужди младежи, осъществяващи проекта, могат да използват един или няколко наставници по време на проекта.

работници, лицата, вземащи решения, и други специалисти да придобият разбиране и умения за това как да осигурят подходящи възможности, пространства, средства и подкрепа за младежко участие. Те следва да включват и измерение на участието, а именно да насърчават и подкрепят младежите да ръководят активно и/или да се ангажират и да участват в замислянето и изпълнението на дейностите по проекта като средство за по-нататъшното приобщаване на участниците към демократичния живот[196]. Проектите трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да подава заявления?	Заявител може да бъде всяка допустима участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта[197].
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: • организация или сдружение с нестопанска цел, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие или организация със стопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на корпоративната социална отговорност и която е с доказан опит в областта на младежта, при условие че участието ѝ не е с търговска цел и не е насочено към генериране на печалба. • неформална група младежи[198]. установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Брой и профил на участващите организации	• Национални проекти за младежко участие: трябва да е включена най-малко една участваща организация. • Транснационални и международни проекти за младежко участие: трябва да са включени най-малко две участващи организации от различни държави. Една и съща организация (един OID) не може да участва в повече от 5 заявления за всеки краен срок по това действие нито като заявител, нито като партньор.

[196] За ресурси и вдъхновение, моля, разгледайте модул 12 „Планиране на участието“ от инструментариума за младежко участие, изготвен от SALTO PI и целящ да предостави ноу-хау, препоръки, инструменти и практически насоки във връзка с насърчаването на младежкото участие: https://participationpool.eu/toolkit.

[197] Участващите организации ще трябва да подпишат формуляр за присъединяване към организацията, която подава заявление. Формулярите за присъединяване следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

[198] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Място (места) на изпълнение на дейностите	Дейността трябва да се осъществи в държавата на една или повече от една от участващите организации. Дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз, ако дейността е организирана във институция на ЕС или в сътрудничество с нея[199], дори при национална дейност за младежко участие или ако в проекта не участват организации от държавата — домакин на съответната институция. **Изключение:** дейностите не могат да се извършват в Беларус или Русия.
Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години[200], пребиваващи в държавите на участващите организации, както и лица, вземащи решения, които имат отношение към темите, застъпени в проекта. Модераторите и придружаващите лица не се считат за участници в дейността, но са допустими за подпомагане в рамките на определени бюджетни категории.
Къде се подават заявленията?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: • **12 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 юни и 31 декември същата година; • **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част B от настоящото ръководство.
Приложения	Ако с проекта се планира да се реализират дейности за мобилност и/или събития за участие на младежи: към формуляра за заявление трябва да бъде приложен график на всяка планирана дейност и/или събитие за мобилност.

[199] Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт, Люксембург и Страсбург. За списък с институциите на ЕС, моля, посетете https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_bg

[200] Моля, обърнете внимание на следното:

- долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
- горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началото на дейността.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност, обосновка и въздействие (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • профилът, опитът, дейностите и целевата(ите) група(и) на заявителя са подходящи за областта на младежта; • проектът ще бъде насочен към един или няколко от приоритетите на диалога по въпросите на младежта в ЕС или целите за младежта; • проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • проектното предложение е свързано с целите на действието; • проектът е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; • проектът и предложените дейности отговарят на нуждите на младежите и участващите организации; • проектът носи европейска добавена стойност; • Доколко проектът е подходящ за постигане на висококачествени резултати от обучението за участниците; • проектът има вероятност да окаже въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху младежите и организациите, които не участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище; • проектът запознава нови участници и организации с по-малък опит с действието, включително групи младежи.

Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: • предложението демонстрира съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • предложението описва по ясен и убедителен начин подготовката, изпълнението и последващите етапи на проекта, както и участието на младежите във всички етапи; • дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с различен произход и способности; • дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики; • проектът използва алтернативни, иновативни и интелигентни форми на младежко участие; • предложените методи на обучение, включително цифрови инструменти или виртуални компоненти, са подходящи за дейностите и включват процес на анализ за определянето и документирането на резултатите от обучението на участниците, както и използването на европейските инструменти за прозрачност и признаване, и по-специално Youthpass.
Качество на управлението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа са задоволителни; • мерките за гарантиране на безопасността и защитата на участниците са адекватни и ефективни; • задачите и отговорностите са ясно определени за дейностите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; • планът за сътрудничеството и комуникацията между участниците, участващите организации, както и с други заинтересовани страни, предоставя помощна рамка за управлението на проекта; • заявителят е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта по отношение на неговите цели; • заявителят е предложил подходящ начин за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях; • проектът съдържа мерки, насочени към постигане на устойчивост на неговите резултати след жизнения цикъл на проекта.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ[201]

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен в съответствие със следните правила (в евро):

Максимален размер на безвъзмездните средства за проект, които се отпускат за дейности за младежко участие: 60,000 EUR[202]

Бюджетна категория	**Допустими разходи и приложими правила**	**Сума**
Управление на проекта	Разходи, свързани с управлението и изпълнението на проекта (например подготовка и провеждане на срещи и дейности по проекта, сътрудничество и комуникация между партньорите, оценка, разпространение и последващи дейности). **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на проекта.	500 EUR на месец
Разходи за наставничество	Разходи, свързани с участието на наставник за младежите, които осъществяват проекта, включително когато бенефициерът на безвъзмездните средства е правен субект. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на държавата, в която се изпълнява дейността, и работните дни. Искането за финансова подкрепа за покриване на разходи за наставник трябва да бъде мотивирано във формуляра за заявление и подлежи на оценка, основана на нуждите, от националната агенция. Продължителността на наставничеството не е обвързана с продължителността на проекта.	Таблица Б3 на работен ден. Максимум 12 дни.

[201] За целите на действието „Дейности за младежко участие“ имайте предвид, че „участник“ се отнася до младежи на възраст между 13 и 30 години, пребиваващи в държавите на участващите организации, както и лица, вземащи решения, които имат отношение към темите, застъпени в проекта.

[202] Тази максимална сума не включва разходите, съответстващи на категорията „Подкрепа за приобщаване за участници“.

Подкрепа за приобщаване на участниците	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности, придружаващите ги лица и модераторите във връзка с дейностите и събитията по проекта (включително обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	**Финансова гаранция**: 80 % от допустимите разходи

Таблица Б3 Разходи за наставничество

	Наставник **Единична сума на ден**
Група държави 1: Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Франция, Германия, Исландия, Ирландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция.	241
Група държави 2: Чехия, Естония, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения, Словакия, Латвия.	137

Група държави 3: България, Хърватия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Северна Македония, Турция.	74

Допълнително финансиране за физически прояви, осъществени в рамките на проекта

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Подкрепа на събития за младежко участие	Разходи, свързани с осъществяването на национални, транснационални и международни физически събития, които са от основно значение за постигане на целите на проекта „Дейности за младежко участие“. Тази бюджетна категория не е предназначена да покрива участието на персонала на участващата(ите) организация(и)/членовете на неформалната(ите) група(и) от млади хора и модераторите, тъй като присъствието на тези лица в тези мероприятия следва да се покрива от бюджетната категория „управление на проекта“. Когато проектите включват събития за младежко участие с мобилност, помощта за събития с младежко участие може да бъде съчетана с финансиране за мобилност в съответствие с приложимите по-долу правила. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на лицата, посетили събитието, с изключение на персонала на участващата(ите) организация(и)/членовете на неформалната(ите) група(и) младежи и модераторите.	100 EUR на човек

Допълнително финансиране за дейности за мобилност, осъществени в рамките на проекта

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума		
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, придружаващите ги лица и модераторите от мястото им на произход до мястото на	**Разстояние на пътуване**	**Екологично пътуване**	**Неекологично пътуване**
		10—99 km:	56 EUR	28 EUR

	изпълнение на дейността или физическото събитие по проекта и обратно, независимо дали пътуването е национално, или транснационално. Общото правило е, че на разстояние под 500 km участникът ще пътува с транспортни средства с ниски емисии. При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръчва да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво. Участниците, които пътуват на по-малко от 10 km до мястото на изпълнение, могат да се възползват от индивидуална подкрепа и подкрепа за приобщаване за организациите за дните на дейност, които се припокриват с присъствието на участници, които имат право на подкрепа за пътуване. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата. Заявителят трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[203] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[204]. За дейности, свързани с пътуване, заявителят следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере категорията разстояния, съответстваща на общата сума[205].	100—499 km:	285 EUR	211 EUR
		500—1999 km:	417 EUR	309 EUR
		2000—2999 km:	535 EUR	395 EUR
		3000—3999 km:	785 EUR	580 EUR
		4000—7999 km:	1188 EUR	1188 EUR
		8000 km или повече:	1735 EUR	1735 EUR
Индивидуална подкрепа	Дневни разходи	Таблица A2.1 за участник на ден.		

[203] Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[204] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[205] Например ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), заявителят първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 km), след това между Рим и Любляна (489,75 km) и ще събере двете разстояния (1855,03 km); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

	Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на приемащата държава, продължителността на престоя на участник, придружаващите лица и модераторите (ако е необходимо), като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея (ако е необходимо), както и до **четири допълнителни** дни за участници, придружаващи лица и модератори, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.	Таблицата се отнася и за придружаващите лица и модераторите.
Подкрепа за приобщаване за организации	Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност, включващи участници с по-малко възможности. Модераторите и придружаващите лица нямат право на подкрепа за приобщаване за организации. **Механизъм на финансиране**: принос към единичните разходи. **Правило за отпускане**: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	125 EUR на участник
Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, членовете на неформална(и) група(и), придружаващите лица и модераторите, които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки (т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция. Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи	**Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи

	за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи.	

Таблица A2.1: Индивидуална подкрепа за дейности за мобилност за младежко участие	**Дейности за младежко участие (евро на ден)**
Австрия	78
Белгия	78
България	45
Хърватия	57
Кипър	63
Чехия	53
Дания	81
Естония	48
Финландия	79
Франция	67
Германия	71
Гърция	68
Унгария	60
Исландия	76
Ирландия	73
Италия	69
Латвия	48
Лихтенщайн	77
Литва	49
Люксембург	77
Малта	57
Нидерландия	69
Северна Македония	41
Норвегия	83
Полша	51
Португалия	57
Румъния	46
Сърбия	47
Словакия	48
Словения	54
Испания	58
Швеция	72
Турция	50

Съседни трети държави, които не са асоциирани към програмата	44

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА МЛАДЕЖИ — „ДЕЙСТВИЕ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ DISCOVEREU“

„DiscoverEU“ и „Действие за приобщаване DiscoverEU“ дават шанса на младежите да опознаят Европа чрез краткосрочни индивидуални или групови пътувания с железопътен или друг вид транспорт, когато е необходимо.

Докато DiscoverEU предлага тази възможност на младежи на 18 години, действието за приобщаване DiscoverEU обхваща младежи на възраст между 18 и 21 години.

Предприето през 2022 г., действието за приобщаване DiscoverEU предлага възможности на организациите и неформалните групи младежи да получат допълнителна подкрепа за осъществяването на проекти, които позволяват на младежи с по-малко възможности да опознаят Европа наравно с участниците в DiscoverEU.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Общите цели на DiscoverEU и на действието за приобщаване DiscoverEU са следните:

- даване на възможност на младежите да научат за Европа и да открият възможностите на Европа за своето бъдещо образование и избор в живота;
- предоставяне на ценни за младежите знания, умения за живота и компетентности;
- насърчаване на връзката и междукултурния диалог между младежите;
- укрепване на чувството за принадлежност към Европейския съюз;
- вдъхновяване на младежите да възприемат устойчивото пътуване в частност и съзнанието за опазване на околната среда като цяло.

Действието за приобщаване DiscoverEU има за цел:

- достигане до младежи с по-малко възможности, които не биха кандидатствали по собствена инициатива;
- преодоляване на пречките, които възпрепятстват тези младежи да участват пряко в кръговете за кандидатстване в DiscoverEU, и осигуряване на необходимата подкрепа, от която се нуждаят, за да могат да пътуват;
- стимулиране и подобряване на развитието на компетентностите и уменията на младежите с по-малко възможности, участващи в действието за приобщаване DiscoverEU.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. е рамката за сътрудничество в ЕС по въпросите на младежта въз основа на Резолюция на Съвета от 2018 г. относно стратегията на Европейския съюз за младежта[206]. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва също така 11-те европейски цели за младежта, които определят междусекторни области, засягащи живота на младите хора.

В рамките на основната област „Свързване“ стратегията на ЕС за младежта улеснява връзките и обмена на опит между младежите като основно предимство за бъдещото развитие на ЕС. Тези връзки се насърчават най-добре чрез различни форми на мобилност, като например младежкият обмен и DiscoverEU. В рамките на област „Ангажиране“ чрез стратегията се улеснява участието на младежите например чрез дейностите за младежко участие и чрез диалога

[206] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A42018Y1218%2801%29

по въпросите на младежта в ЕС. В рамките на област „Овластяване“ стратегията улеснява качествената младежка работа например чрез „Мобилност на младежки работници“ и сътрудничество, обучение и изграждане на мрежи.

За проектите и дейностите във всички формати и сектори може да се намери вдъхновение в стратегията на ЕС за младежта и с тях може да се допринесе за осъществяването ѝ. Това може да стане, като се установи дали и по какъв начин проектът допринася за осъществяването на:

- европейските цели за младежта[207];
- политиката на ЕС в областта на младежката работа[208,209];
- политиката на ЕС в областта на образователната мобилност[210,211];
- наследството от Европейската година на младежта[212].

За да получите помощ за това как проектите могат да бъдат свързани със стратегията на ЕС за младежта, моля, свържете се с националната си агенция или с ресурсните центрове SALTO.

Стратегия на Европейския съюз за младежта може да бъде намерена на следния адрес: https://youth.europa.eu/strategy_bg.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Действие за приобщаване DiscoverEU

В рамките на действието за приобщаване DiscoverEU от един до петима младежи с по-малко възможности от една и съща държава се събират за кратък период от време, за да пътуват из Европа. Периодът на учене включва планиране, подготовка, изпълнение преди и по време на пътуването по линия на DiscoverEU, както и последващи действия след пътуването.

Следните дейности не са допустими за финансиране по линия на DiscoverEU: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен, които могат да бъдат счетени за турнета, редовни заседания по устав, курсове за обучение от възрастни за младежи.

Не може да се събира финансов принос от участници с по-малко възможности. Бенефициерът може да използва категорията разходи „Подкрепа за приобщаване“, за да покрие всички специфични нужди, произтичащи от пречките, пред които са изправени тези участници. Допълнителни такси или други форми на финансов принос от участниците не могат да бъдат събирани от други доставчици на услуги, избрани от организацията бенефициер.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът се изпълнява от една организация или неформална група от младежи, която изпраща един или повече (група от) участници на пътуване по линия на DiscoverEU. Организацията следва да има полза от участието си в действието за приобщаване DiscoverEU и поради това проектът следва да съответства на целите на организацията и да отговаря

[207] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_bg
[208] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL
[209] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
[210] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
[211] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
[212] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN

на нейните нужди. Възможно е сътрудничество със заинтересовани страни в други държави, които биха могли да предложат дейности[213] или подкрепа на участниците, например домакинство и т.н.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и младежите, включени в дейностите, следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- планиране на пътуването (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, вида на дейността(ите), планиране на пътуванията, график на дейностите и т.н.);
- подготовка (практическа организация на пътуването по линия на DiscoverEU, сключване на споразумения със заинтересованите страни, организиране на езикови/междукултурни/образователни/културни/екологични/цифрови дейности, задачи, свързани с подготовката на участниците преди заминаването им и т.н.);
- изпълнение на дейностите по време на пътуването по линия на DiscoverEU;
- последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Качественото действие за приобщаване DiscoverEU:

- се основава на активното участие на младежите с по-малко възможности и участващите организации, които следва да играят активна роля във всички етапи на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- включва за предпочитане различни групи участници с по-малко възможности и се основава на това многообразие;
- се основава на ясно определени нужди на младите участници;
- гарантира, че резултатите от неформалното и самостоятелното учене на участниците в преживяването в рамките на DiscoverEU са правилно определени и документирани;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности.

Процес на обучение

Организирането на действие за приобщаване DiscoverEU в контекста на неформалното учене изисква желаните резултати от обучението поне частично да се планират предварително, за да се осигурят подходящи възможности. Участниците следва да съдействат за определянето на техните нужди и на обучението, което желаят да получат или да развият чрез пътуването си по линия на DiscoverEU.

Участниците следва също така да се ангажират във възможно най-голяма степен в проектирането и разработването на дейността(ите) по време на пътуването си (изготвяне на програмата, маршрута, дейностите, резервиране на места за настаняване и т.н.) и да обмислят как да се подготвят, за да увеличат максимално ученето и личностното развитие, които ще получат по време на пътуването.

След пътуването по линия на DiscoverEU участниците следва да бъдат приканени да предоставят обратна информация за преживяването в рамките на DiscoverEU, да обмислят какво са научили и как могат да се възползват от резултатите от обучението.

Организациите следва да подкрепят процеса на обучение, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез използването на Youthpass за участниците в DiscoverEU.

[213] За вдъхновение разгледайте инструментариума за младежко участие, изготвен от SALTO PI, модул 9 „DiscoverEU“ (https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2021/05/Discover-EU-1.pdf).

Защита и безопасност на участниците

Действието за приобщаване DiscoverEU може да включва придружаващо(и) лице(а), което/които може да наблюдава(т) и да оказва(т) подкрепа на участниците, за да се осигури качествен процес на обучение по време на пътуването по линия на DiscoverEU. В същото време те се грижат за безопасна, основана на уважение и недискриминационна среда и за защита на участниците. По време на планирането и подготовката на пътуване по линия на DiscoverEU в рамките на действието за приобщаване DiscoverEU следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ

Когато се разработва проект за мобилност, трябва да бъдат взети предвид следните хоризонтални измерения:

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

Действието за приобщаване DiscoverEU е особено подходящо за включването на младежи с по-малко възможности:

- да придобият опит в самостоятелно пътуване като отделно лице;
- груповата мобилност предлага осъществяване на международна мобилност в безопасното обкръжение на групата;
- поради кратката продължителност и непосредственото придружаване от организация, младежите с по-малко възможности получават възможност да придобият опит в пътуване в група или дори самостоятелно.

Действието за приобщаване DiscoverEU е подходящо и за работа по приобщаването и многообразието за подкрепа на борбата със стереотипите и насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията.

Екологична устойчивост

Чрез DiscoverEU следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава тяхната осведоменост относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Действието за приобщаване DiscoverEU следва да бъде проектирано и осъществявано с екологична осъзнатост, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, избор на устойчиви транспортни средства.

Цифрова трансформация в DiscoverEU

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене онлайн за допълване на физическите дейности, подобряване на сътрудничеството между заинтересованите страни, и на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на младежи с по-малко възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от замисъла и целите на дейностите, развиването на компетентности и осведоменост в областта на цифровите въпроси, както и използването на нови технологии, могат да бъдат включени в дейности за образователна мобилност.

Участие в демократичния живот, общи ценности и гражданска ангажираност

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички измерения на участието на младежите. Винаги, когато е възможно, проектите в рамките на действието за приобщаване DiscoverEU следва да предлагат възможности за демократично участие, включително гражданска ангажираност и възможност за оказване на влияние и участие в процеса на вземане на решения по въпроси, които ги засягат, чрез съдържателен учебен опит, който насърчава младите хора да бъдат граждански ангажирани преди, по време на участието им в дейност за мобилност и след това.

Проектите следва да включват и измерение на участието, а именно да предлагат подходящи възможности за младежите активно да се ангажират и да участват в замислянето и изпълнението на дейностите по проекта като средство за по-нататъшното приобщаване на участниците към демократичния живот[214]. Проектите трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Прилагат се представените по-долу критерии за допустимост.

[214] За ресурси и вдъхновение, моля, разгледайте модул 12 „Планиране на участието“ от инструментариума за младежко участие, изготвен от SALTO PI и целящ да предостави ноу-хау, препоръки, инструменти и практически насоки във връзка с насърчаването на младежкото участие: https://participationpool.eu/toolkit/.

Кой може да подава заявления?	Заявител може да бъде всяка допустима участваща организация или неформална група от младежи, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Допустими участващи организации	Допустима участваща организация може да бъде: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на корпоративната социална отговорност и с доказан опит в областта на младежта, при условие че участието ѝ не е с търговска цел и не е насочено към генериране на печалба; • неформална група младежи[215]. Установено/а в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Една и съща организация (един OID) не може да участва в повече от 5 заявления за всеки краен срок по това действие нито като заявител, нито като партньор.
Брой на участващите организации	Една участваща организация.
Продължителност на проекта	от 3 до 24 месеца.
Къде се подават заявленията?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: **12 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проектите, започващи между 1 юли същата година и 31 март следващата година.** **Възможен допълнителен кръг:** Националните агенции може да решат да определят допълнителен кръг. Националните агенции ще информират заявителите за определянето на допълнителния кръг чрез своя уебсайт. Ако бъде организиран допълнителен кръг, заявителите трябва да подадат своите заявления не по-късно от: **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 март и 31 август следващата година.**
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

[215] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 18 и 30 години. Един от членовете на групата поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

Минимално допустими изисквания за действието за приобщаване DiscoverEU

Продължителност на пътуване по линия на DiscoverEU	От 1 и 30 дни. По време на жизнения цикъл на проекта организацията може да организира няколко пътувания по линия на DiscoverEU (всеки път с 1—5 участници и с придружаващо(и) лице(а).
Място (места) на изпълнение на проекта	Пътуванията по линия на DiscoverEU трябва да се провеждат в поне още една държава, различна от тази, в която участникът(ите) е(са) започнал(и) пътуването си.
Брой на участващите организации	Може да е включена само една участваща организация.
Допустими участници	Младежи с по-малко възможности[216] на възраст от 18 до 21 години[217] и законно пребиваващи в държавите на изпращащата ги организация. Придружаващите лица[218] не се считат за участници в дейността, но имат право на подкрепа по определени бюджетни категории, като пътни разходи, индивидуална подкрепа, подкрепа за приобщаване на участниците и извънредни разходи. Придружаващите лица трябва да имат навършени 18 години.
Брой на участниците и състав на националните групи	Най-малко 1 и най-много 5 участници на пътуване по линия на DiscoverEU. Групите могат да пътуват самостоятелно или с придружители. Максимум две придружаващи лица на участник, когато това е надлежно обосновано.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки; както и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу.

[216] Вж. определението за „участник с по-малко възможности“ в речника на термините.

[217] Моля, обърнете внимание на следното:
долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст от 18 години към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст 21 години към началната дата на дейността.

[218] Придружаващо лице е възрастен, който се присъединява към младежите, за да осигури тяхното ефективно учене, защита и безопасност.

Релевантност, обосновка и въздействие **(максимален резултат: 40 точки)**	• Релевантност на проекта за: - целите на действието; - нуждите на участващите организации и на отделните участници; • Доколко проектът дава възможност за учене чрез открития; • Доколко проектът е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. • Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • Доколко организацията може да докаже предишен опит в работата с младежи с по-малко възможности на местно равнище. • Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • Доколко проектът въвежда в програмата „Еразъм+“ нови участници и организации с по-малък опит, които могат да докажат опит в работата с младежи с по-малко възможности.

Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)	• Предложението демонстрира съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: подготовка, съобразена със специфичните нужди на участниците, подкрепа по време на пътуването, изпълнение на дейностите и последващи действия; • Доколко участниците се включват активно във всички етапи на дейностите; • Дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин; • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците, както и използване на Youthpass; • Адекватност и ефективност на предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики.
Качество на управлението на проекта (максимален резултат: 20 точки)	• Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията с други заинтересовани страни, ако е приложимо; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td rowspan="11">Пътни разходи</td><td rowspan="11">Карта за пътуване: Брой карти за пътуване за участниците.

Брой карти за пътуване на всяко придружаващо лице (използващо същите транспортни средства като участниците).

Основното правило е участниците да пътуват с транспортните средства с най-ниски общи емисии на парникови газове[219].

Механизъм на финансиране:

▪ Финансиране на действително извършените разходи за картата за пътуване;

▪ Принос към единичните разходи: в случаите когато държавата на произход не е пряко свързана с железопътната система на континентална Европа и е необходимо допълнително пътуване с други транспортни средства, за да се достигне до държавата, в която започва мобилността.

▪ Екологично пътуване: В случай че участниците се нуждаят от допълнително пътуване, за да стигнат до мястото, където започва дейността, те също имат право на подкрепа за пътуване, в това число „екологично пътуване“, когато е приложимо.</td><td colspan="3">Карта за пътуване за 7 дни за пътуване[220] в рамките на един месец</td></tr>
<tr><td colspan="3">Принос за използване на други транспортни средства, когато е приложимо</td></tr>
<tr><td>Разстояние на пътуване</td><td>Екологично пътуване</td><td>Неекологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100—499 km:</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>

[219] https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-specific-co2-emissions/energy-efficiency-and-specific-co2-9

[220] Картата за пътуване е специално предвидена за действието за приобщаване DiscoverEU и е предназначена да се използва само на специалната платформа. Картата за пътуване е валидна 30 дни, в които участникът може да пътува с толкова влакове, колкото желае, от полунощ до полунощ във всеки от седемте дни за пътуване. Прекарването на останалите дни е по преценка на участника.

Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците, с изключение на придружаващите лица.	125 EUR на участник
Индивидуална подкрепа	Дневни разходи **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на престоя на всеки участник, включително придружаващи лица.	78 EUR на участник на ден. Максимум 21 дни подкрепа на участник.
Подкрепа за приобщаване	Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. Придружаващите лица нямат право на подкрепа за приобщаване за организации. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на придружаващите лица.	125 EUR на участник
	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи

Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Разходи за резервация:** в някои държави не е възможно да се пътува без задължителна резервация на място. Има възможност за покриване на тези разходи за резервация в допълнение към картата за пътуване, когато е приложимо. Високи пътни разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки (т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция. Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват безвъзмездните средства за неекологично пътуване, но не заместват картата за пътуване.	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения**: 100 % от допустимите разходи **Разходи за резервация:** 100 % от допустимите разходи за резервация **Високи пътни разходи:** 100 % от допустимите пътни разходи

МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА СПОРТА

Настоящото действие има за цел да допринесе за развитието на спортните организации чрез подпомагане на образователната мобилност на техния персонал.

Участващите организации следва да насърчават активно приобщаването и многообразието, екологичната устойчивост, цифровото образование, както и гражданската ангажираност и участие чрез своите дейности. Те следва да постигат това, като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

Основната цел на това действие е да се предоставят възможности на членовете на персонала на спортни организации, най-вече в областта на масовия спорт, да усъвършенстват своите компетентности и квалификации и да придобиват нови умения чрез образователна мобилност, като прекарват известен период от време в чужбина и така допринасят за изграждането на капацитет и за развитието на спортните организации.

Това действие подкрепя професионалното развитие на треньорите и другия персонал (както платен персонал, така и доброволци) в сферата на масовия спорт. Персоналът в областта на немасовия спорт, включително онези с двойна кариера — в спорта и извън него, могат също да засилят въздействието от ученето и трансфера на знания за спортния персонал и организациите в областта на масовия спорт. Възможностите за образователна мобилност за персонала в областта на немасовия спорт могат да бъдат подкрепяни, когато участието на такъв персонал може да бъде от полза за масовия спорт.

Действието допринася за постигането на целите на работния план на ЕС за спорта за периода 2024—2027 г.[221]

По-конкретно проектите за мобилност в областта на спорта са насочени към:

- обръщане на специално внимание на масовия спорт, като се има предвид важната роля, която спортът играе за насърчаване на физическата активност и здравословния начин на живот, междуличностните отношения, социалното приобщаване и равенството;
- развитие на европейското измерение на спорта и международното сътрудничество в областта на образователната мобилност в спорта;
- изграждане на капацитета на организациите за масов спорт;
- подобряване на теоретичните и практическите познания на спортния персонал;
- насърчаване на общите европейски ценности чрез спорт, добро управление и почтеност в спорта, устойчиво развитие, както и образование, обучение и умения в спорта и чрез него;
- Насърчаване на активен и екологосъобразен начин на живот и активно гражданство;
- създаване на европейски мрежи на треньори и спортен персонал.

[221] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9771-2024-INIT/bg/pdf

ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИОРИТЕТИ

Във всички проекти за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на участници следва да се гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са напълно прехвърляеми в рамките на изпращащата организация.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Екологична устойчивост

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване.

Цифров преход

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да открият ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Заявителят изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства с националната

агенция за програмата „Еразъм+“, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на своята национална агенция за програмата „Еразъм+“. И двата вида подкрепяни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина.

Проектът може да включва една или повече дейности. Дейностите могат да бъдат комбинирани в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация/организации и на самите участници.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на структурирана работна програма, график на дейностите за учене, ясна методика и т.н.)

- Подготовка (практическа организация, подбор на участници, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им, виртуални подготвителни срещи и т.н.); Защитата и безопасността на участниците следва да бъдат надлежно разгледани и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване и намаляване на рисковете.

- Изпълнение на дейностите за учене;

- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на планираните резултати от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта, виртуални последващи срещи).

ДЕЙНОСТИ

Подкрепят се следните дейности:

- Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и периоди на наблюдение (2—14 дни);

- Командировки с цел преподаване или обучение (7—45 дни).

При обмяната на опит чрез наблюдение на работата на колеги участниците могат да прекарат период от време (2—14 дни) в приемаща организация в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие с колеги, треньори, доброволци или други членове на персонала в ежедневната им работа в приемащата организация.

При командировките с цел преподаване или обучение участниците могат да прекарат период от време (7—45 дни) в наставничество или предоставяне на обучение в приемаща организация в друга държава, за да се учат чрез изпълнение на своите задачи и обмен на опит с колеги. Това допринася за изграждането на капацитет в организациите за масов спорт.

Дейностите не могат да бъдат със стопанска цел.

В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални учебни дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

Посещаването на курсове (платени или неплатени) не е допустима дейност за мобилност на персонала в областта на спорта.

Подготвителни посещения

Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица.

Преди осъществяването на мобилността организациите могат да подготвят предварително посещение на своя партньор домакин. Подготвителните посещения не са самостоятелна дейност, а спомагателна форма за мобилност на персонала. Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Подготвителни посещения могат да се организират и при двата вида мобилност на членове на персонала.

Критерии за допустимост

Кой може да подава заявления?	Участваща организация може да бъде: • Публична или частна организация, осъществяваща дейност в областта на спорта и физическата активност и организираща спортни и физически дейности на масово равнище (напр. организация с нестопанска цел, местен публичен орган, спортен клуб) • Организация за немасов спорт, ако участието на членове на нейния персонал е от полза за масовия спорт (например международна организация, национална спортна федерация). Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.

Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следната дата: **12 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** **Възможен допълнителен кръг:** Националните агенции може да решат да определят допълнителен кръг. Националните агенции ще информират заявителите за определянето на допълнителния кръг чрез своя уебсайт. Ако бъде организиран допълнителен кръг, заявителите трябва да подадат своите заявления **не по-късно от 1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**
Начални дати на проектите	Проектите ще започнат **между 1 юни и 31 декември същата година.** Ако бъде открит незадължителен кръг, проектите ще започнат **между 1 януари и 31 май следващата година**.
Как се подават заявленията?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Продължителност на проекта	Между 3 и 18 месеца.
Брой заявления	Една организация може да подаде само едно заявление за всеки кръг на подбор. Организациите, които получават безвъзмездни средства за проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения.

Продължителност на дейностите	Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и периоди на наблюдение : 2—14 последователни дни (без дните за пътуване) задачи, свързани с наставничество и обучение, 7—45 последователни дни (без дните за пътуване)
Допустими участници	• Треньори и друг спортен персонал в масови спортни организации • Служители в областта на немасовия спорт, включително тези, които водят двойна и неспортна кариера, когато участието на такъв персонал може да бъде от полза за масовия спорт. • Доброволци (различни от треньори) в спортни организации. Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията. Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Участниците не могат да се занимават с дейност за мобилност в качеството си на спортисти.
Брой на участниците	Максимум 10 участници на проект Участниците в подготвителни посещения и лицата, придружаващи участници с по-малки възможности, не се включват в този максимален брой от 10 участници.
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Всяка дейност трябва да се извършва в една държава.

Минимално допустими изисквания за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Подготвителните посещения се осъществяват в държавата на приемащата организация преди началото на дейността.
Допустими участници	Представители на участващите организации, които участват в основната дейност. Подготвителните посещения могат да бъдат провеждани от членове на персонала, които участват пряко в организацията на проекта, или членове на персонала, които участват в дейностите за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и резултати. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства по-долу.

Релевантност и въздействие (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • проектното предложение е свързано с масовия спорт; • Проектното предложение е свързано с: • целите на действието; • нуждите и развитието на кандидатстващата организация; • нуждите и развитието на участващите членове на персонала; • проектното предложение е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. • Доколко проектът има капацитет: • да гарантира висококачествени резултати от обучението за участващите членове на персонала; • да укрепва или да трансформира работните практики на участващите организации, да повишава тяхното качество, капацитет и иновации; • да оказва потенциално въздействие върху участващите организации и членове на техния персонал през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • Доколко проектът определя конкретни резултати от обучението; • Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малък опит с действието.

Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: • Целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация и на нейния персонал по ясен и конкретен начин; • Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; • Проектът включва използване на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с по-малко възможности; • Е предвидено балансирано представителство на участниците по отношение на пола; • За персонала от организации, които се занимават с немасов спорт, ясно обяснение как участието на такъв персонал ще благоприятства масовия спорт.
Качество на последващите действия (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • заявителят е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; • заявителят е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на подаващата заявление организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати от други категории разходи.

Например подготовка, наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за изпълнението на проекта, виртуални компоненти в смесени дейности, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации. Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на придружаващите лица.</td><td colspan="3">350 EUR на участник</td></tr>
<tr><td>Пътни разходи</td><td>Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите лица, от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Общото правило е, че на разстояние под 500 km участникът ще пътува с транспортни средства с ниски емисии.

При разстояния над 500 km на участниците силно се препоръчва да използват комбинация от различни видове транспорт, за да направят пътуването си по-устойчиво.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Заявителят трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Екологично пътуване</td><td>Неекологично пътуване</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>10—99 km:</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>100—499 km:</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>500—1999 km:</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>2000—2999 km:</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>3000—3999 km:</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>4000—7999 km:</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>8000 km или повече:</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>

	провеждане на дейността[222] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[223].			

Индивидуална подкрепа	Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица по време на дейността. При необходимост: дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица, които получават безвъзмездни средства за неекологично пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на престоя на участник и на придружаващото лице и въз основа на приемащата държава[224]	**Група държави 1**: 107—191 EUR **Група държави 2**: 95—169 EUR **Група държави 3**: 84—148 EUR По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите диапазони. Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на придружаващите лица.	125 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за	100 % от допустимите разходи

[222] Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), заявителят ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 km) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 km).

[223] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

[224] **Група държави 1**: Австрия, Белгия, Франция, Дания, Финландия, Германия, Исландия, Ирландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция

Група държави 2: Кипър, Чехия, Естония, Гърция, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, Словения, Испания

Група държави 3: България, Хърватия, Унгария, Литва, Полша, Румъния, Сърбия, Северна Македония, Турция

	безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция.	
Подкрепа за подготвително посещение	Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи.	680 EUR на участник при максимум 2 участници в подготвително посещение.
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват за наставничество или обучение по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участниците в следните видове дейности: при обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и периодите на наблюдение, както и при командировките с цел преподаване и обучение. Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво или поради специфични пречки, с които се сблъскват участниците с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	150 EUR на участник
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартните безвъзмездни средства за категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване въз основа на единичните разходи.	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи**: 80 % от допустимите разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от заявителя и одобрено от националната агенция**.** Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	

ВИРТУАЛЕН ОБМЕН ПО „ЕРАЗЪМ+“

Проектите за виртуален обмен се състоят от онлайн дейности, насочени към междуличностни контакти, които насърчават междукултурния диалог и развитието на меки умения. Те дават възможност на всеки младеж да получи достъп до висококачествено международно и междукултурно образование без физическа мобилност. Въпреки че виртуалните дебати или обучения не заместват напълно ползите от физическата мобилност, участниците във виртуален обмен би трябвало да се възползват от някои от предимствата на международния образователен опит. Цифровите платформи представляват ценен инструмент за частично преодоляване на глобалните ограничения на мобилността, дължащи се на пандемията от COVID-19. Виртуалният обмен спомага и за разпространяване на европейските ценности. Освен това в някои случаи виртуалният обмен може да даде идеи и да подготви почвата за бъдещ физически обмен, който не се финансира по това действие.

Виртуалните обмени в областта на висшето образование и младежта се провеждат в малки групи и винаги се ръководят от обучен модератор. Те следва да могат лесно да се интегрират в проекти в областта на младежта (неформално образование) или курсове за висше образование. Виртуалните обмени могат да привлекат участници и от двата сектора, макар че в зависимост от конкретните проекти те могат да включват участници само от един от тях или и от двата. Всички проекти по настоящата покана ще включват организации и участници както от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, така и от трети държави, които не са асоциирани към програмата в допустимите региони.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие ще има следните цели:

- насърчаване на междукултурния диалог с трети държави, които не са асоциирани към програмата, и повишаване на толерантността чрез онлайн взаимодействия между хората, като се основават на цифрови технологии, съобразени с нуждите на младежите;
- насърчаване на различни видове виртуален обмен като допълнение към физическата мобилност по програмата „Еразъм+“, което ще даде възможност на повече младежи да се възползват от междукултурния и международния опит;
- подобряване на критичното мислене и медийната грамотност, особено при използването на интернет и социалните медии, за да се противодейства на дискриминацията, индоктринирането, поляризацията и радикализацията, която води до насилие;
- насърчаване на развитието на цифровите и меките умения[225] на студентите, младежите и младежките работници[226], включително използването на чужди езици и работата в екип, особено с цел повишаване на пригодността за заетост;
- насърчаване на гражданството и общите ценности за свобода, толерантност и недискриминация чрез образование;
- укрепване на младежкото измерение в отношенията на ЕС с трети държави.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ/СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Виртуалният обмен следва да бъде организиран в една от следните тематични области, които съответстват на приоритетите на програмата „Еразъм+“:

- Приобщаване и многообразие;
- Цифрова трансформация:

[225] Меките умения включват способност за критично мислене, любознателност и творчество, поемане на инициатива, решаване на проблеми и работа в сътрудничество, умения за ефективно общуване в мултикултурна и интердисциплинарна среда, способност за адаптиране към контекста и справяне със стреса и несигурността. Тези умения са част от ключовите компетентности, описани в препоръката на Съвета относно ключовите компетентности за учене през целия живот (ОВ C 189/1, 4.6.2018 г.).

[226] Младежките работници са специалисти или доброволци, работещи в областта на неформалното учене, които подкрепят младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.

- Околна среда и борба с изменението на климата:
- Участие в демократичния живот, общи ценности и гражданска ангажираност.

В тази широка рамка, тъй като виртуалният обмен е инициатива „от долу нагоре“, участващите организации могат свободно да избират темите, върху които ще се съсредоточат, но в предложенията трябва да се покаже очакваното от тях въздействие във връзка с една или повече от горепосочените цели (вж. също раздел „Очаквано въздействие“ по-долу). В зависимост от обхвата и темите на проектите при необходимост следва да се вземат предвид аспектите, свързани с равенството между половете (например чрез въвеждане в обученията на аспектите, свързани с чувствителността към пола). Необходимо е да се обърне специално внимание на включването на уязвими в социално и икономическо отношение лица, както и на лица, които не могат да кандидатстват за физическа мобилност.

ДЕЙНОСТИ

Проектите ще се финансират въз основа на работни планове, които включват дейности за онлайн сътрудничество, включително:

- дискусии, водени онлайн, между младежи от младежки организации, които се намират в различни държави, като част от младежки проекти. Те могат да включват симулации на ролеви игри;
- обучение за младежки работници, които желаят да разработят проект за виртуален обмен с колеги от други държави;
- улесняване на дискусии, водени онлайн, между студенти от институции за висше образование, които се намират в различни държави, като част от обучението за придобиване на висша образователна степен;
- обучение за университетски преподаватели/служители, които желаят да разработят проект за виртуален обмен с колеги от други държави;
- интерактивни отворени онлайн курсове, включващи традиционни материали за курсове като видеозаписи на лекции, материали за самостоятелно четене и комплекти от задания (подобно на общоизвестните MOOK (масови отворени онлайн курсове), но с акцент върху интерактивните потребителски форуми в малки групи, за да се подпомогнат взаимодействията в общността между студенти, преподаватели, асистенти, младежи и младежки работници).

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Всички проекти за виртуален обмен трябва да бъдат:

- Ръководени от обучени модератори;
- Сигурни и осигуряващи защита от гледна точка на участниците и домакините, в пълно съответствие с правилата на ЕС за защита на личните данни[227];
- Дейностите за виртуален обмен трябва да са твърдо залегнали в секторите на младежта и висшето образование и да са в съответствие с културата на младите хора в онлайн и офлайн среда в участващите държави;
- Отворени и достъпни на ниво потребителски опит и взаимодействие. Регистрацията и взаимодействията с колеги, модератори, администратори и други заинтересовани страни трябва да са непосредствени и улеснени;
- Предимно синхронни, с възможни асинхронни компоненти (напр. материали за самостоятелно четене, видеоклипове);
- На последно място, в тях трябва да се предвижда метод за признаване на участието и резултатите от обучението на младежите в края на обмена.

Участващите организации трябва да организират виртуални обмени за лица на възраст между 13 и 30 години. Ако в проекта участват лица на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително

[227] https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/eu-data-protection-rules_bg

разрешение за участието им от техните родители или от лицата, които ги представляват. Индивидуалните участници трябва да се намират в държавите на организациите, участващи в проекта.

За да изпълняват дейностите си, проектите трябва да се основават, доколкото е възможно, на съществуващите инструменти и платформи.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за виртуални обмени по „Еразъм+“ трябва да отговарят на следните критерии:

Допустими участващи организации **(Кой може да подава заявления?)**	Заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да са правни субекти (публичноправни или частноправни субекти) и могат да попадат в следните категории: • субекти, чиято дейност е свързана с областта на висшето образование или младежта (неформално образование); • младежки организации[228]; • институции за висше образование, сдружения или организации на институции за висше образование, както и законно признати национални или международни организации на ректори, преподаватели или студенти. Заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат установени в една от допустимите държави членки, т.е.: • държава — членка на ЕС; • трета държава, асоциирана към програмата; или • трета държава, която не е асоциирана към програмата от допустим регион. Допустимите региони, обхванати от това действие, са **региони 1, 2[229], 3 и 9** (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). **Координиращата организация трябва да е младежка организация или институция за висше образование и да е законно установена и да се намира в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.** Координиращата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта. Тя не може да бъде свързан субект. Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, не могат да изпълняват ролята на координатор. Други субекти могат да участват с други роли в консорциума, например като асоциирани партньори. **Изключение**: организации от Беларус и Русия не са допустими за участие в това действие в качеството на асоциирани партньори.

[228] Т.е. всяка организация, публична или частна, работеща със или за младежи извън формалната среда. Такива организации могат да бъдат например: организация с нестопанска цел, сдружение, НПО (вкл. европейска младежка НПО); национален младежки съвет; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; образователна или изследователска институция; или фондация;

[229] Организации от Беларус не са допустими за участие в това действие.

Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от **най-малко 6 заявители** (бенефициери, а не свързани субекти), който отговаря на следните условия: • Минимум **6 независими субекта** (бенефициери, а не свързани субекти) от **6 различни допустими държави**; • Най-малко **3 институции за висше образование или младежки организации** от **3 различни държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Програмата**, и **3 институции за висше образование или младежки организации** от **3 различни допустими трети държави, които не са асоциирани към Програмата и принадлежат към същия допустим регион**; • Организации от различни допустими региони не могат да участват в един и същ проект. Междурегионалните проекти не са допустими; • броят на организациите от държавите — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, **не трябва да бъде по-голям** от броя на организациите от трети държави, които не са асоциирани към програмата. В състава на консорциума се включват само бенефициери (но не и свързани субекти). Асоциираните партньори не се включват в състава на консорциума.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се реализират в държавите на участващите организации.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. **Покана №:** • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-SSA** — Виртуален обмен по програмата „Еразъм+“ в Африка на юг от Сахара • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-WB** — Виртуален обмен по програмата „Еразъм+“ в Западните Балкани • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-SMC** — Виртуален обмен по програмата „Еразъм+“ в държавите от Южното Средиземноморие • **ERASMUS-EDU-2026-VIRT-EXCH-NE** — Виртуален обмен по програмата „Еразъм+“ в Източното съседство Преди да подадете заявление, моля, запознайте се с често задаваните въпроси на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **26 март 2026 г. до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност (максимален резултат: 30 точки)	▪ **Връзка с целите и тематичните области**: Заявлението е съобразено с избраните общи и специфични цели на поканата. То е в съответствие с изискванията на поканата и е ясно обяснено. Заявлението е насочено към една от тематичните области, определени за настоящата покана. ▪ **Анализ на нуждите**: Заявлението се основава на подходящ анализ на предизвикателствата и потребностите. Установени са и внимателно са отчетени различните нужди на различните партньори. ▪ **Дейности**: Виртуалният обмен е ясно определен и спомага за междукултурния диалог и развитието на меки умения, както и допринася главно за образователното, личностното или професионалното развитие на участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Предложените дейности имат потенциал да развият взаимно доверие и да укрепят трансграничното сътрудничество. Представени са доказателства за ефективността на предложения подход за виртуален обмен. ▪ **Ценности на ЕС**: заявлението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. ▪
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	▪ **Съгласуваност**: Цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта и предложените методологии, дейности и бюджет. В заявлението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат осъществени предвидените резултати. ▪ **Методология**: в предложението се демонстрират качеството и осъществимостта на предложената методология и нейната целесъобразност за задоволяване на установените нужди, включително тези на различните партньори. Разработена е ясна концепция за това как ще се управляват тези различни нужди. Избраният(ите) педагогически подход(и) също е(са) съобразен(и) с тези различни нужди. ▪ **Резултати от обучението**: Резултатите от обучението се оценяват и признават (напр. Youthpass). Резултатите от обучението се определят ясно преди всяка дейност по виртуален обмен и се оценяват след всяка дейност, отчита се напредъкът и се признават постиженията. ▪ **Бюджет**: В бюджета е показана икономическа ефективност и съотношение между качество и цена. Съществува съгласуваност между задачите, ролите и финансовите средства, разпределени между партньорите. Мерките за финансово управление са ясни и подходящи. ▪ **Оценяване**: Специфичните мерки за наблюдение на процесите и на крайните резултати (т.е. показателите за постигнатите резултати и средствата за проверка) гарантират висококачествено изпълнение на проекта. Съществува ясен план за осигуряване на качеството, който обхваща адекватно и управлението на проекта. Стратегията на наблюдение включва установяване на рисковете и план с мерки за тяхното намаляване.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	▪ **Конфигурация**: Партньорството може да гарантира цялостно постигане на целите на проекта. Консорциумът разполага с всички необходими умения, експертни познания и опит в областите, обхванати от проекта. Осигурява се адекватно разпределение на времето и ресурсите между партньорите. Уменията и компетентностите на партньорството се допълват. ▪ **Ангажираност**: Всяка участваща организация се ангажира пълноценно в зависимост от своите възможности и специфична област на компетентност. ▪ **Сътрудничество**: Споразуменията за сътрудничество са балансирани. Предложени са ефективни механизми за гарантиране на координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, заинтересованите страни и всички други съответни страни.
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	▪ **Разпространение**: Ясна стратегия за повишаване на осведомеността, разпространение и комуникация гарантира достигането до съответните целеви групи, както и до общите заинтересовани страни и обществеността през целия период на проекта. Тази стратегия включва планове за осигуряване на достъп до всички създадени материали чрез отворени лицензи. ▪ **Използване на резултатите**: В заявлението се посочва, че избраният(ите) подход(и) за виртуален обмен може успешно да се разпространява(т), както и че оказва(т) по-широко въздействие и влияе(ят) върху системната промяна. Подходът за използване е ясно описан и предложените мерки за използване на резултатите от проекта са потенциално ефективни. ▪ **Въздействие**: Предвидимото въздействие, особено за идентифицираните целеви групи, е ясно определено и са въведени мерки, които гарантират, че въздействието може да бъде постигнато и оценено. Има вероятност резултатите от тези дейности да бъдат значителни. Резултатите от проекта имат потенциал да подпомогнат дългосрочни промени, подобрения или развитие в полза на съответните целеви групи и системи. В заявлението също така се обяснява как ще бъде оценено въздействието на обучението (резултатите от обучението) чрез виртуален обмен, за да се направят (основани на данни) експертни препоръки за подобряване на преподаването и обучението чрез виртуален обмен след приключване на проекта. ▪ **Устойчивост**: В заявлението са включени подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите могат да се запазят и след приключването на проекта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60 точки** (от общо 100 точки). Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „Релевантност на проекта“ и „Качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Дейностите и крайните продукти от различните проекти ще бъдат насочени към постигане на положително въздействие във връзка с целите на поканата, които, макар и да варират в зависимост от спецификата на проектите, следва да бъдат тясно свързани с учебното измерение на виртуалните обмени.

Всяко проектно предложение следва да включва информация за очакваното въздействие. Заявителите се насърчават да предвидят обратна връзка от участващите лица и организации, особено що се отнася до стойността на обучението, когато докладват за въздействието на проектите.

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Инструментите за външна дейност на ЕС подпомагат тези действия. Наличният бюджет се разпределя между различните региони на света (т.е. Западни Балкани, Източно съседство, Държави от Южното Средиземноморие и Африка на юг от Сахара) и размерът на всеки бюджетен пакет е различен. Предложенията ще бъдат класирани по региони (вж. по-горе „Къде се кандидатства?“ според идентификационния номер на темата) в зависимост от конкретния бюджетен пакет. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

Африка на юг от Сахара: Заявителите се насърчават да дадат приоритет на най-слабо развитите държави в този регион и да поставят специален акцент върху приоритетните държави в областта на миграцията; нито една държава няма да има достъп до повече от 8 % от предвиденото за този регион финансиране. Заявителите се насърчават също така да включат в предложението си участници от широк кръг държави, включително партньори, които имат по-малък опит с програмата „Еразъм+“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта, резултатите от оценката и процент на финансиране от **95 %**.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 500 000 EUR. Бенефициерите могат да получат най-много 200 EUR на участник във виртуалния обмен (т.е. млад участник или модератор). Например бенефициерите, които получават максималния размер на безвъзмездните средства от 500 000 EUR, трябва да включат във виртуалните обмени най-малко 2 500 участници. Общият брой на участниците и обучените модератори трябва да бъде ясно посочен във формуляра за заявление.

Сумата на отпуснатите безвъзмездни средства може да бъде по-ниска от заявената сума.

Не се допуска финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

Разходи за финансови одити не са разрешени.

Допускат се разходи за доброволци. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[230].

Допускат се единични разходи за собствениците на МСП. Те следва да бъдат под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за собствениците на МСП[231].

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

- Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на еднократната сума, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част В от настоящото ръководство за програмата.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Тази схема за финансиране ще позволи да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала за финансиране и обществени поръчки[232].

230 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

231 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

232 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/reference-documents;programCode=ERASMUS2027?programmePeriod=2021-2027&frameworkProgramme=43353764

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- партньорства с цел сътрудничество, обхващащи партньорства за сътрудничество и дребномащабни партньорства;
- партньорства за високи постижения, обхващащи центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение и действие „Еразмус Мундус“;
- партньорства за иновации, обхващащи алианси и проекти, ориентирани към развитието в бъдещето;
- Проекти за изграждане на капацитет в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта;
- Европейски спортни събития с нестопанска цел.

Действията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, са предназначени да допринесат в значителна степен за приоритетите на програмата, да генерират положителни и дълготрайни въздействия върху участващите организации, върху системите за политики, в които тези дейности са структурирани, както и върху организациите и лицата, участващи пряко или непряко в организираните дейности.

Очаква се, че в резултат на това ключово действие ще бъдат разработвани, прехвърляни и/или въвеждани иновативни практики на организационно, местно, регионално, национално и европейско равнище.

В зависимост от обхванатата област и от вида на заявителя тези действия се управляват или от националните агенции, или от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Всички подробности за това кой може да кандидатства и къде се кандидатства са посочени в разделите по-долу.

Очаква се проектите, разработени в рамките на това ключово действие, да доведат до следните резултати за участващите организации:

- Иновативни подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за образование и обучение, съобразени с различните нужди и очаквания, използване на основани на участието подходи и на цифрови методологии, нови или подобрени процеси за признаване и валидиране на компетентности, по-ефективни начини за преподаване и усвояване на основни умения, като се обърне специално внимание на предотвратяването на слабите резултати сред учениците в неравностойно положение, както и на повишаването на най-добрите резултати в областта на основните умения; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности, нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на целеви групи с по-малко възможности и които се справят с различия в резултатите от обучението, свързани с географските и социално-икономическите различия, нови подходи за справяне със социалното, етническото, езиковото и културното многообразие, нови подходи за по-добра подкрепа за конкурентоспособността и заетостта, по-специално на регионално и местно равнище, признаване на високи постижения в изучаването на чужди езици или преподаването чрез европейския езиков знак. По-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организациите: готовност за интегриране на добри практики и нови методи, включително цифрови способности, в текущите дейности; отвореност към единодействия с организации, чиято дейност е свързана с различни области или с други социално-икономически сектори; стратегическо планиране на професионалното развитие на служителите в съответствие с индивидуалните нужди и целите на организацията.
- Подобрен капацитет и професионализъм за работа на европейско и международно равнище: по-добри управленски компетентности и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други държави, други области на образованието, обучението и младежта и/или други социално-икономически сектори; отпускане на повече финансови ресурси (различни от фондовете на ЕС) за

организирането на европейски/международни проекти в областта на образованието, обучението и младежта; повишаване качеството на подготовката, изпълнението, мониторинга и проследяването на международни проекти/проекти на ЕС.

- Повишаване на познанията и осведомеността относно спорта и физическата активност.
- Повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и здравословния начин на живот.

Наред с горното се предвижда финансираните по това ключово действие проекти да окажат положително въздействие върху лицата, които участват пряко или непряко в дейностите, като например:

- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- увеличени чуждоезикови компетентности;
- усъвършенствани компетентности в областта на цифровите технологии;
- по-добро разбиране и отзивчивост към всички видове многообразие, например социално, етническо, езиково, полово и културно многообразие, както и разнообразни способности;
- усъвършенствани умения, свързани с пригодността за заетост и създаването на нови предприятия (включително социално предприемачество);
- по-активно участие в обществото;
- по-положителни нагласи към европейския проект и ценностите на ЕС;
- по-добро разбиране и признаване на уменията и квалификациите в Европа и извън нея;
- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните профили (преподаване, обучение, младежка работа, спортно треньорство и т.н.);
- по-добро разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението, младежта и спорта в различните държави;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и други форми на учене, от една страна, и пазара на труда, от друга страна;
- повишени възможности за професионално развитие;
- повишена мотивация и удовлетвореност в ежедневната работа;
- повишаване на практикуването на спорт и увеличаване на физическата активност.

На системно равнище се очаква тези проекти да поставят началото на модернизиране и да укрепят капацитета за реакция на системите за образование и обучение и политиките в областта на младежта към основните предизвикателства в днешния свят: екологична устойчивост, цифрова трансформация, заетост, икономическа стабилност и растеж, но също така и необходимостта от насърчаване на социалните, гражданските и междукултурните компетентности, междукултурния диалог, демократичните ценности и основните права, социалното включване, психичното здраве и благополучие, недискриминацията и активното гражданство, критичното мислене и медийната грамотност.

Във връзка с горното търсените ефекти от това ключово действие са следните:

- повишаване на качеството на образованието и обучението, на работата с младежта и на спортните практики в Европа и извън нея, съчетаване на повишени равнища на високи постижения и привлекателност с повече възможности за всички;

- системи за образование, обучение и работа с младежи, които са по-добре адаптирани към нуждите на пазара на труда и предлаганите от него възможности, и по-тясна връзка с бизнеса и общностите;

- подобрено предоставяне и оценяване на основни и трансверсални умения, и по-конкретно: езикова и математическа грамотност, умения за предприемачество, социални, граждански, междукултурни и езикови компетентности, критично мислене, цифрови умения и медийна грамотност;
- по-ефективни взаимодействия и връзки и по-безпроблемен преход между секторите на образование, обучение и работа с младежи на национално равнище, както и по-ефективно използване на европейските референтни инструменти за признаване, валидиране и прозрачност на компетентностите и квалификациите;
- по-широко използване на резултатите от обучението за описание и определяне на квалификации, части от квалификации и учебни програми в подкрепа на преподаването и ученето, както и за целите на оценяването;

- по-голяма осведоменост и откритост към социалното многообразие и подобрено приобщаване и достъпност на образователните системи и възможности;

- нови и по-широки форми на междурегионално и транснационално сътрудничество между публичните органи в областите на образованието, обучението и младежта;

- по-стратегическо и интегрирано прилагане на цифровите технологии и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД) в системите за образование, обучение и работа с младежи;

- повишена мотивация за изучаване на езици посредством прилагане на иновативни методи на преподаване или по-добро свързване на обучението с практическото използване на езиковите умения, които са търсени на пазара на труда;

- засилено взаимодействие между практиката, научните изследвания и политиката;

- повишаване на участието в спорт и физическа активност като инструмент за здраве и благополучие;

- повишаване на познанията относно справянето с трансграничните заплахи за почтеността в спорта като допинга, уговарянето на мачове и насилието, както и всички видове прояви на нетърпимост и дискриминация; по-добра подкрепа за доброто управление в спорта и двойната кариера на спортистите;

- повишено признание за доброволческата дейност в спорта;

- повишаване на мобилността на доброволците, треньорите, мениджърите и персонала на спортните организации с нестопанска цел;

- засилено социално приобщаване и равни възможности в областта на спорта.

ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПАРТНЬОРСТВАТА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Това действие дава възможност на участващите организации да натрупат опит в международното сътрудничество и да укрепят капацитета си, а също така да постигнат висококачествени иновативни резултати. В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи партньорствата с цел сътрудничество могат да имат различни размери и обхват и да адаптират съответно своите дейности. Качествената оценка на тези проекти ще бъде пропорционална на целите на сътрудничеството и на естеството на участващите организации.

Въз основа на тази логика на организациите се предлагат два вида партньорства, за да работят, учат и растат заедно:

- **Партньорства за сътрудничество**
- **Дребномащабни партньорства**

Тези два вида партньорства са представени подробно на следващите страници. Информацията, включена в следващите два раздела, ще Ви помогне да изберете вида партньорство, който най-добре подхожда на профила и структурата на Вашата организация и Вашите идеи за проекти.

В допълнение партньорствата за сътрудничество ще включват **европейски партньорства за училищно развитие**, осъществявани от училища и училищни органи. Европейските партньорства за училищно развитие ще допринесат за Съюза на уменията, като насърчават иновациите и изграждането на капацитет за трансгранично сътрудничество в областта на училищното образование.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ ОБИКНОВЕНО СЕ ОСЪЩЕСТВЯВАТ ОТ ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО?

През целия период на изпълнение на даден проект организациите по правило могат да реализират широк спектър от дейности. От традиционни до по-творчески и иновативни дейности: организациите разполагат с гъвкави възможности да избират най-добрата комбинация, която допринася за постигането на целите на проекта по отношение на неговия обхват и пропорционално на капацитета на партньорството. Например:

- **Управление на проекта:** дейности, които са необходими за осигуряване на подходящо планиране, изпълнение и последващи действия на проектите, включително безпроблемно и ефективно сътрудничество между партньорите по проекта. В този етап дейностите обикновено обхващат организационни и административни задачи, виртуални срещи между партньорите, подготвяне на комуникационни материали, подготовка и последващи действия на участниците в дейности и др.
- **Дейности за изпълнение**: могат да включват прояви в мрежи, срещи, работни сесии за обмен на практики и за разработване на резултати. Тези дейности могат да включват и участието на персонал и учещи (при условие че тяхното участие допринася за постигането на целите на проекта).
- **Дейности за споделяне и популяризиране**: организиране на конференции, сесии, събития, насочени към споделяне, разясняване и популяризиране на резултатите от проекта под формата на материални резултати, изводи, добри практики или под всякаква друга форма.

ПРИНОС НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПОЛИТИКАТА

Европейската комисия определя ежегодно общи приоритети и цели, които трябва да се преследват на равнището на програмата „Еразъм+“ в различни области на образованието, обучението, младежта и спорта. Следователно, освен развиването на капацитета на организациите, участващи в проекта, партньорствата с цел сътрудничество са предназначени да допринасят с резултатите си за постигането на приоритетите на програмата.

Поради това от проектите се изисква да структурират своята работа във връзка с един или няколко от тези приоритети, които да изберат на етапа на кандидатстване. При формулирането на проектните предложения се препоръчва също така да се прегледат резултатите, постигнати от предходни финансирани проекти, основани на сходни приоритети, за да се осигури съгласуваност и да се избегне дублиране, както и постепенно да се надграждат съществуващите резултати и да се допринася за съвместното развитие на различните области. Можете да намерите полезна информация за финансираните проекти в платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“[233].

Освен това с оглед на по-тясното обвързване на европейските приоритети със специфичните нужди на национално равнище националните агенции по програмата „Еразъм+“ могат да определят един или повече от тези европейски приоритети като особено подходящи в техния национален контекст, за да насърчат организациите да съсредоточат приноса си в тези избрани области за дадена година.

През 2026 г. партньорствата с цел сътрудничество и дребномащабните партньорства трябва да са насочени към една или повече от следните приоритетни области:

ПРИОРИТЕТИ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ВСИЧКИ СЕКТОРИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

С подаването на заявления може да се допринесе за следните четири приоритета във всички сектори на програмата „Еразъм+“. Заявителите трябва ясно да обяснят въздействието на своето предложение и на избрания от тях хоризонтален приоритет върху областта, в която кандидатстват.

- **Приобщаване и многообразие във всички области на образованието, обучението, младежта и спорта**: по Програмата ще се подкрепят проекти, които насърчават социалното приобщаване и са насочени към подобряването на достъпа на участници с по-малко възможности, включително хора с увреждания и мигранти, както и на хора, живеещи в селски и отдалечени райони, като хора от най-отдалечените региони, хора, изправени пред неравенства между половете, социално-икономически трудности или пред всякакъв друг потенциален източник на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вяра, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Тези проекти ще спомогнат за преодоляване на пречките, с които се сблъскват тези групи при достъпа до възможностите, предлагани от програмата. Програмата ще допринесе за създаването на приобщаваща среда, която способства за справедливостта, равенството и психичното здраве на участниците.

- **Околна среда и борба с изменението на климата:** Програмата има за цел да се повиши осведомеността относно екологичния преход и предизвикателствата, свързани с околната среда и изменението на климата. Приоритет ще се отдава на проекти, насочени към изграждането на компетентности в сектори, свързани с устойчивото развитие, възприемането на екологосъобразни методи и създаването на ориентирани към бъдещето учебни програми, съобразени с нуждите на отделните хора. По Програмата ще се подкрепя изпитването на иновативни практики, с които учещите, членовете на персонала и младежките работници да се подготвят да се превърнат в истински действащи сили на промяната. Това може да включва усилия за опазване на ресурсите, за намаляване на потреблението на енергия и на отпадъците, компенсиране на въглеродните емисии и избор на устойчиви храни и варианти за транспорт. Приоритет ще се отдава и на проекти, с които се насърчават промени в личното поведение и начин на живот и в потребителските навици в съответствие с инициативата „Нов европейски Баухаус“[234], както и на проекти, с които се развиват компетентностите на преподавателите в областта на устойчивото развитие.

- **Справяне с цифровата трансформация чрез развитие на умения в областта на цифровите технологии и цифрова готовност, устойчивост и капацитет**: по Програмата ще се подкрепят развитието на уменията в

[233] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en

[234] За повече информация относно инициативата „Нов европейски Баухаус“, моля, посетете https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en.

областта на цифровите технологии, целенасоченото използване на нововъзникващи цифрови технологии и иновации, включително ИИ, в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, както и проекти, насочени към повишаване на капацитета и готовността на институциите и организациите да управляват ефективно преминаването към цифрово образование. Това обхваща развитието на цифрова педагогика и експертен опит в използването на цифрови инструменти, включително достъпни и помощни технологии, както и създаването и иновативното използване на цифрово образователно съдържание и благосъстоянието в цифрова среда. В Програмата също така ще се дава приоритет на проекти, посветени на справянето с дезинформацията, насърчаването на цифровата грамотност и борбата с кибертормоза.

- **Общи ценности, гражданска ангажираност, подготвеност и участие:** по Програмата ще се подкрепят активното гражданско участие и етиката в ученето през целия живот за всички възрастови групи, ще се подпомага развитието на социални и междукултурни компетентности, на критично мислене и на медийна грамотност и ще се насърчават равнопоставеността на поколенията и възможностите им за учене. Ще се отдава приоритет и на проекти, които предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот, създават възможности за социална и гражданска ангажираност чрез формални или неформални дейности за учене и подкрепят мрежи от посланици. Освен това ще се отдава приоритет на проекти, насочени към разбирането на ЕС, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единство и многообразие, европейската културна идентичност, културната осведоменост и социалното и историческото наследство с оглед укрепване на европейската идентичност. По Програмата ще се подкрепят и организации, институции и служители във всички области, които допринасят за усилията за готовност на населението и за изграждането на устойчивост, като играят ключова роля в насърчаването на цифровата и медийната грамотност и критичното мислене, насърчаването на гражданската ангажираност и демократичното гражданство.

В допълнение към общите приоритети, изложени по-горе, в съответните сектори ще бъдат следвани следните конкретни приоритети.

ПРИОРИТЕТИ ПО КОНКРЕТНИ СЕКТОРИ

В областта на висшето образование:

ще се дава приоритет на действия, които са от ключово значение за постигането на целите на европейското пространство за образование. Целта е чрез тази подкрепа секторът на висшето образование да стане още по-взаимосвързан, иновативен, приобщаващ и цифров. С оглед на това програмата ще насърчава още по-задълбоченото и интердисциплинарно сътрудничество между институциите за висше образование, както и със заобикалящите ги екосистеми за иновации, и укрепването на връзките между образованието, научните изследвания и иновациите. Ще се обръща особено внимание по-специално на засилването на приобщаването, мобилността, цифровизацията, ученето през целия живот, осигуряването на качество и автоматичното признаване. Основната цел е да се ускори трансформацията на висшето образование в цяла Европа, така че бъдещите поколения да се обучават да създават съвместно знания за издръжливо, приобщаващо и устойчиво общество.

- **Възнаграждаване на високото качество в ученето, преподаването и развитието на умения:** в съответствие със Съюза на уменията и за да се насърчи развитието на висококвалифицирани таланти, с този приоритет се подкрепят разработването и прилагането на стратегии и култура на качеството с цел възнаграждаване и стимулиране на високите постижения в преподаването и развитието на умения. Този приоритет обхваща подкрепата за гъвкава и привлекателна академична кариера, обучението на преподаватели за нови и иновативни педагогически методи, както и разработването, предоставянето и оценяването на нови учебни програми. С приоритета също така се подкрепят разработването на малки учебни единици в съответствие с европейския подход към микроквалификациите и ученето през целия

живот в сферата на висшето образование; иновациите и предприемачеството в сферата на висшето образование; финансовата грамотност и стимулирането на партньорствата с частния сектор, за да се насърчи запознаването на студентите с иновациите и предприемачеството, равнопоставеността между преподаването, научните изследвания и методите, свързващи образованието с научните изследвания и иновациите, когато това е уместно. С приоритета ще се подкрепят и институциите за висше образование при изпълнението на ключовите ангажименти на Болонския процес и приоритетите на комюникето от Тирана, включително чрез популяризиране на основните академични ценности и на стандартите и насоките за осигуряване на качеството.

- **Подкрепа за НТИМ (науката, технологиите, инженерните науки и математиката) и участието на жените в НТИМ:** в съответствие със Съюза на уменията по този приоритет се подкрепят разработването и прилагането на учебни програми в областта на НТИМ; изграждането на основни и задълбочени умения в областта на НТИМ, като се следва основан на НТИМ подход; насърчаването на участието на жените в областите на НТИМ и особено в инженерните науки, ИКТ и задълбочените цифрови умения, разработването на програми за ориентиране и наставничество за ученици, които да бъдат насочвани към предмети и професии в областите на НТИМ и ИКТ, както и премахването на стереотипите, свързани с пола, в областта на НТИМ.
- **Насърчаване на взаимосвързани системи за висше образование:** за да се подкрепи Съюзът на уменията, този приоритет има за цел да се засили връзката между системите за висше образование в Европа, като се улеснят студентите да придобиват знания, умения и компетентности отвъд националните граници. С този приоритет се създават предпоставки студентите и служителите във висшето образование да учат, да се обучават и да развиват своя потенциал навсякъде, където им се открие възможност в ЕС. С този приоритет се способства за укрепването на стратегическото и структурираното сътрудничество между институциите за висше образование, например чрез разработване на съвместни административни процеси, споделяне на ресурси и съвместна подкрепа на студентите; за прилагането на програмата „Еразъм без документи на хартиен носител“ (EWP); за въвеждането на европейския идентификатор на студентите и на европейската студентска карта — всички основни компоненти на инициативата за европейска студентска карта.
- **Подкрепа за институциите за висше образование в сътрудничеството им с украинските партньори в отговор на войната в Украйна:** Този приоритет ще има за цел да подкрепи Украйна при преструктурирането и възстановяването на нейната система за висше образование чрез сътрудничество с институциите за висше образование в Европа относно, наред с другото, качеството и приложимостта на преподаването и ученето, достъпни за широк кръг учещи; иновативни педагогически подходи; ориентирани към студентите, основани на предизвикателствата и интердисциплинарни подходи; умения в областта на цифровите технологии и екологични умения; практики за учене през целия живот; система от квалификации; ефективни управленски практики; защита на академичните ценности; сътрудничество с иновационната екосистема; разработване и изпълнение на съвместни образователни дейности и програми; изпълнение на ключовите ангажименти на Болонския процес и приоритетите на комюникето от Тирана.

В областта на училищното образование:

- **развиване на основни умения и ключови компетентности, справяне с неравностойното положение в обучението и предотвратяване на преждевременното напускане на училище**: целта на този приоритет е да се спомогне за подобряване на образователните резултати и да се направи успехът в училище възможен за всички учещи, включително децата, обхванати от образованието и грижите в ранна детска възраст. Проектите по този приоритет може да бъдат съсредоточени върху изграждането на ключови компетентности и основни умения чрез насърчаване на междуучилищното сътрудничество, стимулиране на високите постижения, използване на новаторски подходи за учене, развиване на творчеството, подкрепа на учителите при преподаването, основано на компетентности, разработване на оценяване и

валидиране, интернационализация на училищното образование и достигане на подходящи равнища на езикова компетентност. В рамките на този приоритет се подкрепят и цялостни общоучилищни подходи към преподаването, ученето и оценяването, както и сътрудничество между всички участници в училищата, семействата, местните служби, специалистите и с други външни заинтересовани страни. Освен това приоритетът включва ранно определяне на учениците, които са изложени на риск, превантивни подходи и подходи за ранна интервенция за учещи със затруднения и подкрепа за директорите на училища и преподавателите. И накрая, приоритетът включва съсредоточаване върху събирането на данни и мониторинга, подобряването на прехода между различните етапи на образование, подобряване на системите за планиране и осигуряване на качеството в училищата.

- **Насърчаване на благосъстоянието в училище:** Целта на този приоритет е да се подпомогне изграждането на капацитет на училищата, образователните специалисти и директорите на училища за постигане на благосъстояние в училище в перспективата на общоучилищния подход. Проектите по този приоритет могат да бъдат насочени към насърчаване на благосъстоянието (по отношение както на психичното, така и на физическото здраве) на учещите и учителите, създаване на положителен училищен климат, интегриране на развитието на социално-емоционалните умения в учебната програма, като се започне от образованието в ранна детска възраст и се стигне до средното образование, осигуряване на безопасни училища и защита от всички форми на насилие в училище, включително тормоз, кибертормоз и насилие, основано на пола. Вторият акцент при този приоритет е да се подобрят професионалните образователни общности и сътрудничеството с по-широката общност, по-специално със специалистите по здравеопазване и социални грижи, както и с родителите.

- **Подкрепа за учителите, директорите на училища и други преподаващи специалисти:** този приоритет е предназначен за подкрепа на практикуващите в учителските професии (включително на кадрите за подготовка на учители) през всички етапи на тяхното професионално развитие. По него се подкрепят и проекти, които осигуряват подкрепа за първоначалното образование и продължаващото професионално развитие на персонала, участващ в организацията, ръководството и предоставянето на образование и грижи в ранна детска възраст. Проектите по този приоритет може да бъдат съсредоточени върху подобряването на формалното образование на учителите, както и върху продължаващото им професионално развитие, по-специално чрез подобряване на рамката на политиките и конкретни възможности за мобилност на учителите. По приоритета се подкрепят също така превръщането на учителските професии в по-привлекателна и разнообразна кариера, включително чрез подкрепа за благосъстоянието на съответните специалисти, както и подобряването на подбора, набирането и оценяването на специалисти в учителските професии, като се обръща специално внимание на критични области като липсата на специализирани учители по математика и природни науки. Проектите също така могат пряко да подкрепят развитието на по-силно училищно ръководство и иновативни методи на преподаване и оценяване.

- **Засилване на интереса и участието и подобряване на постижения в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и на образованието в областта на НТИИМ, както и насърчаване на интереса на момичетата към НТИМ:** в рамките на този приоритет се подкрепят проекти, които насърчават свързания с НТИМ подход към образованието чрез интердисциплинарно преподаване в областите на културата, екологията, икономиката, проектирането и други области, като насърчават интереса на момичетата към НТИМ. Приоритетът включва разработването и насърчаването на ефективни и иновативни педагогики и методи за оценяване. Развитието на партньорства между училищата, предприятията, институциите за висше образование, научноизследователските институти и обществото като цяло е особено ценно в този контекст. На стратегическо равнище в рамките на този приоритет се насърчава разработването на национални стратегии за НТИМ.

- **Развитие на висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст**: Този приоритет е насочен към насърчаване на прилагането на рамката на ЕС за качество на образованието и грижите в

ранна детска възраст, приложена към Препоръката на Съвета от 2019 г. за висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст[235]. Той обхваща проекти, които осигуряват подкрепа за първоначалното и продължаващото професионално развитие на персонала, участващ в организацията, ръководството и предоставянето на образование и грижи в ранна детска възраст. Освен това в рамките на този приоритет се подкрепят и създаването, тестването и прилагането на стратегии и практики за насърчаване на участието на всички деца в образованието и грижите в ранна детска възраст, включително деца с по-малко възможности.

- **Подкрепа за реакцията на европейските системи за образование и обучение на войната в Украйна:** С този приоритет се подкрепят проекти, насочени към прилагане, споделяне и насърчаване на приобщаващи педагогически подходи и основани на работата практики, предназначени за ученици и служители, бягащи от войната в Украйна. Проектите по този приоритет следва да се основават на високи стандарти за качество и съществен опит в интегрирането на новодошлите в учебната и учебната среда. Те могат да се съсредоточат върху езиковото обучение, интегрирането на учещите в училищното образование (с подкрепа, доколкото е възможно, от украински учители и обучители, бягащи от войната), процесите на признаване на уменията и квалификациите, прилагането и разширяването на обхвата на научните изследвания, обмена с украински институции, добрите практики в подкрепа на психосоциалното благосъстояние на учещите и служителите, бягащи от войната, и др.

В областта на професионалното образование и обучение (както първоначално, така и продължаващо):

- **Адаптиране на професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда и справяне с проблема с ниското ниво на владеене на основни умения:** с този приоритет се подкрепя разработването на програми за ПОО, които предлагат балансирана комбинация от професионални умения и ключови компетентности. С оглед справяне с намаляващите равнища на владеене на основни умения в ЕС програмите за ПОО развиват солидни умения в областта на математическата и общата грамотност, езикови и цифрови умения като здрава основа за устойчивост, учене през целия живот, пригодност за заетост през целия живот, социално приобщаване и личностно развитие. С този приоритет също така се насърчава разработването на програми за ПОО, които редовно се актуализират в съответствие с променящите се нужди на пазара на труда (въз основа на определянето на необходимите умения) и имат силно представен компонент, свързан с учене в процеса на работа/чиракуване.

- **Увеличаване на гъвкавите възможности в областта на професионалното образование и обучение:** С този приоритет се подкрепят инициативи, по които се разработват гъвкави и ориентирани към учещите програми за ПОО, които могат да бъдат разделени на по-малки единици — модули. Такива програми също така предвиждат възможности за валидиране на резултатите от обучението, придобити по време на неформалното и информалното учене. Проектите по този приоритет допринасят и за разработването на програми за продължаващо професионално обучение за възрастни.

- **Принос за иновации и качество в областта на професионалното образование и обучение:** с този приоритет се подкрепят проекти, които залагат ПОО в икономическите, промишлените и иновационните стратегии и в екосистемите за умения на местно, регионално или национално равнище. Това включва разработване на ПОО на по-високи равнища в Европейската квалификационна рамка (ЕКР) (5—8), укрепване на ролята на ПОО в подкрепа на иновациите и приложните изследвания и предоставяне на нови видове услуги, извършвани от доставчиците на ПОО, като например подкрепа за стартиращи предприятия или за трансфер на технологии към МСП. С този приоритет се подкрепят и инициативи, насочени към повишаване на привлекателността на професията на учителите/обучителите в сферата на ПОО и тяхното непрекъснато професионално развитие. С него също така се подкрепят проекти за по-нататъшно подобряване и прилагане на механизмите за осигуряване на качество в съответствие с

[235] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32019H0605%2801%29&qid=1638446515934

Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET).

- **Повишаване на привлекателността на ПОО, по-специално на НТИМ, и насърчаване на интернационализацията на ПОО:** с този приоритет се подкрепят проекти, които имат за цел да привлекат учещи към програми, които са търсени на пазара на труда и са от решаващо значение за конкурентоспособността на ЕС и за двойния преход, като се обръща специално внимание на стереотипите, свързани с пола, при избора на програми за професионално обучение. С този приоритет също така се подкрепят инициативи, насочени към стратегически подход към интернационализацията на ПОО, който може да включва мобилност на учещите и учителите/обучителите, участие в международни конкурси за умения или други подходящи дейности. Особено важни аспекти са автоматичното взаимно признаване на квалификациите и на резултатите от обучението, както и разработването на услуги за подкрепа на мобилността на учещите (свързани с информация, мотивация, подготовка на учещите в областта на ПОО, повишаване на тяхната междукултурна осведоменост и активно гражданско участие, както и улесняване на социалната им интеграция в приемащата държава).

- **Подкрепа за реакцията на европейските системи за образование и обучение на войната в Украйна:** С този приоритет се подкрепят проекти, насочени към прилагане, споделяне и насърчаване на приобщаващи подходи, насочени към учещите и служителите в сферата на ПОО, бягащи от войната в Украйна. Проектите по този приоритет следва да се основават на високи стандарти за качество и съществен опит в интегрирането на новодошлите в учебната и учебната среда. Те могат да се съсредоточат — наред с други аспекти — върху езиковото обучение, интегрирането на учещите в ПОО, включително в схеми за учене в процеса на работа и чиракуване (с подкрепа, доколкото е възможно, от украински учители и обучители, бягащи от войната), признаване на уменията и квалификациите или практиките в подкрепа на психосоциалното благосъстояние на учещите и служителите, бягащи от войната.

В областта на образованието за възрастни:

- **Увеличаване на достъпността, качеството, възприемането и признаването на образованието за възрастни:** с този приоритет се подкрепят привлекателни, висококачествени и гъвкави предложения за обучение, съобразени с нуждите от обучение на възрастните от всички поколения. С него се подкрепят и проекти, които дават възможност на възрастните да участват в обучение, за да се намалят случаите на недостиг на умения и на работна ръка на пазара на труда, включително проекти, които се основават на индивидуални сметки за обучение и благоприятни рамки, както и проекти, по които се работи върху валидирането на умения, удостоверени с микроквалификация или придобити чрез информално и неформално учене. Освен това с този приоритет се подкрепя разработването на по-добри механизми за осигуряване на качеството, включително разработването и трансфера на методологии за мониторинг с цел измерване на ефективността и напредъка на учещите. И накрая, за да се подпомогне високото качество на ученето за възрастни, приоритет ще бъде даден на проекти, с които се подобряват компетентностите на персонала в сферата на ученето за възрастни, визира се развиването на умения за отговаряне на индивидуалните потребности от обучение, за оценка на предишните знания и умения на учещите в образованието за възрастни, за по-добри и по-иновативни методи на преподаване, както и за засилване на подкрепящата роля на служителите в сферата на образованието за възрастни за мотивиране, ориентиране и консултиране на учещите в трудни ситуации по време на обучението.

- **Насърчаване на местни учебни центрове и иновативни учебни пространства:** този приоритет е насочен към предоставяне на подкрепа за местната учебна среда, насърчаване на социалното приобщаване, гражданската ангажираност и демокрацията, както и привличане и предлагане на възможности за учене през целия живот за всички в общността, включително чрез използване на цифровите технологии, и при прилагане на мерки за достигане до и ангажиране на учещите. С проектите може например да се подкрепя съвместната работа на местните учебни центрове, библиотеки, музеи, затвори, гражданското

общество и широката общност (НПО, местни органи, здравеопазване, култура и др.) за мотивиране и предоставяне на възможности на възрастни от всички възрастови групи да придобият необходимите умения за живота и ключови умения, за да бъдат устойчиви и приспособими в условията на промяна и несигурност.

- **Насърчаване на повишаването на квалификацията и преквалификацията на възрастните:** този приоритет е насочен към насърчаването на нови възможности за образование за възрастни, познания и компетентности, особено за възрастни с ниско равнище на основни умения. Проектите следва да позволят на възрастните учещи да подобрят основните си умения и евентуално да придобият по-висока квалификация. Това следва да се съчетае с развитието на професионалното ориентиране и консултиране, както и на уменията за управление на кариерата на възрастните. Усъвършенстването на оценката на уменията, изготвянето на съобразени с нуждите предложения за обучение и разработването на ефективни мерки за достигане също са аспекти, които могат да допринесат за постигането на общата цел за насърчаване на повишаването на квалификацията и преквалификацията на възрастните.

- **Подкрепа за реакцията на европейските системи за образование и обучение на войната в Украйна:** С този приоритет се подкрепят проекти, насочени към прилагане, споделяне и насърчаване на приобщаващи педагогически подходи и основани на работата практики, предназначени за учещите и служителите в образованието за възрастни, бягащи от войната в Украйна. Проектите по този приоритет следва да се основават на високи стандарти за качество и съществен опит в интегрирането на новодошлите в учебната и учебната среда. Те могат да се стремят да осигурят езикови услуги, прилагане и разширяване на научните изследвания, обмен с украинските институции, проучване на добри практики в подкрепа на психо-социалното благосъстояние на учещите и служителите, бягащи от войната, и др.

В областта на младежта:

Ще се дава приоритет на действия, които допринасят за основните области на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.: ангажиране, свързване и овластяване на младежите. Ще се обръща специално внимание на укрепването на междусекторното сътрудничество, създаващо възможност за повече единодействие в различни области на действия, които са важни за младежите, насърчаване на младежкото участие в различни мащаби и формати и подкрепа за активното гражданско участие на младежите, по-специално на младежите, изложени на риск от социално изключване. Конкретните приоритети в областта на младежта включват:

- **Укрепване на основните умения, пригодността за заетост и инициативността и предприемчивостта на младежите**: приоритетът е насочен към укрепване на ключовите компетентности и основните умения на младежите чрез дейности, с които се допълва формалното образование, улеснява се преходът им от младежка към зряла възраст, включително интеграцията им на пазара на труда. Това би могло да стимулира творчеството, новаторството и критичното мислене у младите хора. В основата на този приоритет стоят дейности, насочени към приобщаването и пригодността за заетост на младежите с по-малко възможности (включително NEET (незаетите с работа, учене или обучение), младежите с увреждания и/или с мигрантски произход). Приоритетът има за цел също така да засили инициативността на младежите, особено в социалната сфера, и стремежа им да подкрепят своите общности. В проектите по този приоритет може също така да се насърчават предприемачеството, творческото учене и социалното предприемачество сред младежите. Междукултурният диалог, познаването и признаването на многообразието и насърчаването на толерантността са от ключово значение за този приоритет.

- **Повишаване на качеството, иновациите и признаването на младежката работа:** приоритетът има за цел да се насърчава признаването на младежката работа, информалното и неформалното учене на всички равнища и да се подкрепят качественото развитие и иновациите в младежката работа, в съответствие с приоритетите, залегнали в Европейската програма за младежката работа и Декларацията от Бон от декември 2020 г. Това включва изграждане на капацитет на младежките работници, както и подкрепа за разработването и споделянето на специфични методи в младежката работа. този приоритет е насочен и

към необходимостта от по-тесни връзки между политиката, научните изследвания и практиката в областта на младежта с цел да се предоставят по-добри доказателства за потребностите и да се улесни изготвянето на политики.

- **Подкрепа за реакцията в областта на младежта в Европа на войната в Украйна:** Този приоритет подкрепя проекти, насочени към прилагане, споделяне и насърчаване на приобщаващи подходи и практики, насочени към младите хора и младежките работници, бягащи от войната в Украйна, и доставчиците на услуги за работа с младежта в приемащите държави, които участват активно в такива дейности. Дейностите следва да се придържат към принципите на работата с младежта, включително неформалното и междукултурното учене, и следва да допринасят за насърчаване и разбиране на правата на човека и демокрацията и за увеличаване на капацитета на участващите организации. Те могат да имат за цел предоставяне на езикови услуги, прилагане и разширяване на научните изследвания, засилване на полезните взаимодействия и взаимното допълване с организации, работещи в областта на младежта в Украйна, проучване на добри практики в подкрепа на психосоциалното благосъстояние на младите бежанци и бежанците младежки работници от Украйна и насърчаване на изграждането на капацитет на организациите за младежка работа — в Украйна и в приемащите държави — и т.н.

В областта на спорта:

Ще се дава приоритет на партньорства, които допринасят за изпълнението на ключови документи на политиката като работния план на Европейския съюз за спорта (2024—2027 г.)[236] или препоръката на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност[237]. Конкретните приоритети в областта на спорта включват:

- **Насърчаване на здравословен начин на живот за всички:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени основно върху насърчаване на здравословния начин на живот за всички, включително чрез повишаване на осведомеността относно ползите от воденето на здравословен и активен начин на живот, изпълнението на Препоръката на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност и насоките на ЕС за физическата активност, подкрепата за провеждането на Европейската седмица на спорта, популяризирането на спорта и физическата активност като инструменти за здраве, популяризирането на всички дейности, насърчаващи практикуването на спорт и физическа активност, както и върху популяризирането традиционните спортове и игри.

- **Насърчаване на почтеността и ценностите в спорта:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху борбата с употребата на допинг, с уговарянето на мачове и корупцията в спорта, подобряването на доброто управление в спорта.

- **Насърчаване на образованието в спорта и чрез спорта:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху подкрепа за развитието на умения в спорта, насърчаване на двойната кариера на спортистите, насърчаване на качеството на треньорството и на персонала, използване на мобилността като инструмент за подобряване на квалификациите и насърчаване на пригодността за заетост чрез спорта.

[236] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A42020Y1204%2801%29
[237] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:BG:PDF

ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Основната цел на партньорствата за сътрудничество е да се даде възможност на организациите да повишават качеството и уместността на своите дейности, да развиват и укрепват своите мрежи от партньори, да увеличават своя капацитет за съвместна работа на транснационално равнище, като засилват интернационализацията на своите дейности и обменят или развиват нови практики и методи, а също така, споделят и дебатират идеи.

Те имат за цел да се подкрепят разработването, трансферът и/или въвеждането на иновативни практики, както и изпълнението на съвместни инициативи, насърчаващи сътрудничеството, партньорското обучение и обмена на опит на европейско равнище. Резултатите следва да бъдат повторно използваеми, прехвърляеми, да позволяват мащабиране и по възможност да притежават силно трансдисциплинарно измерение.

Очаква се резултатите от дейностите по избраните проекти да се споделят на местно, регионално, национално и транснационално равнище.

Партньорствата за сътрудничество са обвързани с приоритетите и рамките на политиката на всеки сектор на програмата „Еразъм+“ както на европейско, така и на национално равнище, като същевременно са насочени към създаването на стимули за междусекторно и хоризонтално сътрудничество в тематични области.

В зависимост от областта на предложения проект или от вида на заявителя партньорствата за сътрудничество се управляват или от **националните агенции**, или от **Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (ЕАСЕА)**. За допълнителна информация в тази връзка, моля, вижте раздела „Къде се кандидатства?“ в частта **КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ**.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Партньорствата за сътрудничество имат следните цели:

- **повишаване на качеството на работата, дейностите и практиките на участващите организации и институции**, привличане на нови участници, които не са естествено включени в рамките на един сектор;
- **изграждане на капацитет на организациите** за работа в транснационален и междусекторен план;
- **разглеждане на общите нужди и приоритети** в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;
- **създаване на условия за трансформация и промяна** (на индивидуално, организационно или секторно равнище), които да доведат до подобрения и нови подходи в зависимост от контекста на всяка организация.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПАРТНЬОРСТВО ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за партньорства за сътрудничество трябва да отговарят на следните критерии за допустимост:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да подава заявления?	Заявител/координатор може да бъде всяка участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта. За да бъдат допустими, подаващите заявление/координиращите организации трябва да са законно учредени най-малко 2 години преди крайния срок за подаване на заявление.

	За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, които са представени от европейски НПО и управлявани от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA), координаторът заявител трябва да бъде европейска НПО[238], извършваща дейност в областта на образованието и обучението или младежта. Европейският орган/секретариатът на европейската НПО кандидатства от името на европейската НПО.
Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	Всяка публична или частна организация[239], установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в която и да е трета държава, която не е асоциирана към програмата, в региони 1—3 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), може да участва в партньорство за сътрудничество[240]. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие. Организации, установени в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, могат да участват като координатори на проекта или като организации партньори. Организации в трети държави, които не са асоциирани към програмата, не могат да участват като координатори на проекта. Независимо от областта, засегната от проекта, **партньорствата за сътрудничество са отворени за участие към всички видове организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението, младежта и спорта или с други социално-икономически сектори**, както и към организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една област (например местни, регионални и национални органи, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, браншови организации, центрове за ориентиране, културни и спортни организации). В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проектът, партньорствата за сътрудничество следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет и да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.
Участие на асоциирани	В допълнение към официално участващите организации в проекта (координаторът и организациите партньори) партньорствата за сътрудничество могат също така да

[238] За целите на настоящата програма това са НПО, които функционират чрез официално призната структура, състояща се от европейски орган/секретариат, законно установен най-малко от две години в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, и от национални организации/клонове в поне девет държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.

Тези национални организации/клонове трябва:

- да са в доказана законоустановена връзка с европейския орган/секретариата;
- да развиват дейност, свързана с областта на образованието, обучението или младежта.

Поради това европейската НПО трябва да се състои от най-малко девет структури (европейски орган/секретариат + осем национални организации/клонове), установени в девет различни държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.

За определение на понятието „законоустановена връзка“ за целите на програмата „Еразъм+“, моля, вижте част Г от настоящото ръководство.

[239] За целите на настоящото действие неформалните групи младежи не се разглеждат като организация и следователно не могат да участват (нито като заявители, нито като партньори).

[240] Всяка институция за висше образование (ИВО), установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, която иска да участва в партньорство за сътрудничество, трябва да притежава валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ХВОЕ не се изисква за участващите ИВО в трети държави, които не са асоциирани към програмата, но те трябва да приемат нейните принципи.

организации партньори	привличат други партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни задачи/дейности по проекта или оказват подкрепа за популяризирането и устойчивостта на проекта. В рамките на проект по програмата „Еразъм+“ тези партньори ще бъдат наричани „асоциирани партньори“. Те не се считат за партньори по проекта по отношение на аспектите на допустимост и управление на договорите и не получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта. Същевременно, с оглед на изясняването на тяхната роля в рамките на партньорството и съставянето на обща представа за предложението, тяхното участие в проекта и в различните дейности трябва да бъде ясно описано. **Изключение**: организации от Беларус и Русия не са допустими за участие в качеството на асоциирани партньори.
Брой и профил на участващите организации	**Партньорствата за сътрудничество са транснационални проекти, в които трябва да участват минимум три организации от три различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата**. Няма определен максимален брой на организациите, участващи в едно партньорство. Всички участващи организации трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за безвъзмездни средства. За заявления, подадени до националните агенции в областта на училищното образование, професионалното образование и обучение, образованието за възрастни и младежта: • Една и съща организация (един OID) не може да участва в повече от **10 заявления** общо за един краен срок, нито като заявител, нито като партньор[241]. **Общото правило е, че партньорствата за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата**. Въпреки това **организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата** (региони 1 и 3, с изключение на Беларус), могат да участват като **партньори** (а не като заявители), **ако тяхното участие носи съществена добавена стойност на проекта** и при условие че е изпълнено изискването за минимално участие на три организации от три различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата.
Разглеждани приоритети	За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, партньорствата за сътрудничество трябва да са насочени към: • **поне един хоризонтален приоритет и/или** • **поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо**. За проекти в областта на образованието, обучението и младежта, управлявани посредством непряко управление от националните агенции по програмата „Еразъм+“, националните агенции могат да отделят повече внимание на тези приоритети, които са

[241] При тази максимална стойност се вземат предвид всички заявления за партньорство за сътрудничество, подадени до националните агенции за всички тези области, взети заедно.

	особено важни в техния национален контекст („европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните заявители чрез своите официални уебсайтове. За проектите в областта на спорта може да се разглежда само един приоритет (хоризонтален или конкретен).
Място на изпълнение на дейностите	**Всички дейности по партньорство за сътрудничество трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта** като пълноправни партньори или като асоциирани партньори. Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта: • Дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз[242], дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция. • Дейностите, включващи споделяне на резултатите, могат да се провеждат в други държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към Програмата, или в допустими трети държави, които не са асоциирани към Програмата.
Продължителност на проекта	Между 12 и 36 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и вида на планираните дейности. Срокът на действие на партньорство за сътрудничество може да бъде удължен по обосновано искане на бенефициера и с одобрението на националната агенция или на Изпълнителната агенция (при условие че общата продължителност на проекта не надхвърля 36 месеца). В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.
Къде се подават заявленията?	**За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от всяка организация в тези области с изключение на европейските НПО**: • **В националната агенция** в държавата, в която е установена кандидатстващата организация. **За партньорства в областта на образованието, обучението или младежта, представени от европейски НПО[243]**: • Пред **Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA**) чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки: - Европейски НПО — Покана №: ▪ ERASMUS-EDU-2026-PCOOP-ENGO (Образование и обучение)

[242] Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, и Страсбург. За списък с институциите на ЕС, моля, посетете https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_bg

[243] За определение за това какво се разбира под европейска НПО за целите на програмата „Еразъм+“, моля, вижте част Г от настоящото ръководство.

	▪ ERASMUS-YOUTH-2026-PCOOP-ENGO (Младеж) **За партньорства в областта на спорта:** • Пред **Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA)**: - Спорт — Покана №: ERASMUS-SPORT-2026-SCP Във всички случаи един и същ консорциум от партньори може да подаде само едно заявление и то само до една агенция в рамките на един краен срок[244].
Кога се подават заявленията?	**За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от всяка организация в тези области с изключение на европейските НПО[245]**: • Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **5 март до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 септември и 31 декември същата година. **Възможен допълнителен краен срок за заявления в областта на образованието, обучението и младежта, представени от всяка организация в тези области с изключение на европейските НПО:** • Националните агенции в областта на образованието, обучението и младежта могат да организират **втори кръг за заявления**, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайта си. • Ако се организира втори кръг, заявителите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, които започват между 1 януари и 31 август следващата година. **За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от европейски НПО**: • Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **5 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време).** **За партньорства в областта на спорта:** • Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **5 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И ПОДБОР

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за партньорство за сътрудничество включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето:

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от проекта и от обучението, форматите на дейности, графика и т.н.);
- Подготовка (планиране на дейностите, разработване на работна програма, практическа организация, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, сключване на споразумения с партньори и др.);
- Изпълнение на дейностите;
- последващи действия (оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта).

Партньорствата за сътрудничество могат да включват организирането на транснационални дейности за учене, преподаване и обучение на отделни лица и групи от лица, доколкото тези дейности носят добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Форматът, целта и видът и броят на участниците в предложените дейности се описват и обосновават в заявлението за проект.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при проектирането на проект:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на партньорствата за сътрудничество в различните фази на проекта. Заявителите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на проекти за партньорства за сътрудничество.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие[246], която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Партньорствата за сътрудничество са особено подходящи за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта и с тях допълнително се развиват приобщаващи и чувствителни към многообразието практики и методи съобразно съответния приоритет на политиката, приложим за действието. Също така, независимо от тематиката на техните проекти, организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Екологична устойчивост

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Цифрово измерение

[246] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на партньорствата за сътрудничество. По-специално при проектите в областта на училищното образование и образованието за възрастни силно се препоръчва използването на Европейската платформа за училищно образование (вкл. eTwinning) или Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) за съвместна работа преди, по време на и след дейностите по проекта. За проектите в областта на младежта силно се препоръчва използването на Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта.

Участие и гражданска ангажираност

С програмата се подкрепя участието и активната ангажираност във всички нейни действия. Проектите за партньорства за сътрудничество следва да предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социална и гражданска ангажираност. Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност (максимален резултат: 25 точки)	Доколко: ▪ предложението е свързано с целите и приоритетите на действието. В допълнение предложението ще се разглежда като особено подходящо, ако: – е насочено към приоритета „приобщаване и многообразие“; – За проекти, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“: е насочено към един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, обявени от националната агенция; – В случай на проекти, подадени от ЕНПО, в областите на образованието, обучението или младежта до Европейската изпълнителна агенция за образование и култура: доколко заявителят осъществява дейности в подкрепа на изпълнението на политиките на ЕС в един от тези сектори. ▪ предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. ▪ профилът, опитът и дейностите на участващите организации са свързани с областта на заявлението; ▪ предложението се основава на действителен и подходящ анализ на потребностите; ▪ предложението е подходящо за създаване на взаимодействия между различни области на образованието, обучението, младежта и спорта или има потенциално силно въздействие върху една или повече от тези области; ▪ предложението е иновативно; ▪ предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; ▪ предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ целите на проекта са ясно определени, реалистични и насочени към нуждите и целите на участващите организации и нуждите на техните целеви групи; ▪ предложената методология е ясна, подходяща и осъществима; - работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително

	правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение и споделяне на резултатите от проекта; - проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; - проектът предлага подходящи мерки за контрол на качеството, мониторинг и оценка, гарантиращи, че изпълнението му ще бъде висококачествено и в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за хора с по-малко възможности; ▪ проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите си дейности и подобряване на сътрудничеството между организациите партньори. – Ако в областта (областите) на участващите организации са налични онлайн платформи и инструменти на програмата „Еразъм+“: доколко проектът използва, когато е уместно, онлайн платформите и инструментите на програмата „Еразъм+“ (Европейска платформа за училищно образование, включително eTwinning, EPALE, Европейски младежки портал, Youthpass) като средства за подготовка и провеждане на дейностите по проекта и на последващите дейности. ▪ Проектът е изготвен екологосъобразно и включва екологични практики в различни свои етапи. ▪ С проекта се насърчават участието и гражданската ангажираност. ▪ В проекта ясно се описват както качествени, така и количествени показатели, които са реалистични, изпълними и допринасят за повишаване на цялостното качество на проекта. Ако в рамките на проекта са планирани дейности за обучение, преподаване или учене: ▪ доколко тези дейности съответстват на целите на проекта и включват достатъчен брой участници с подходящ профил; ▪ качество на практическата организация, управлението и начините за подпомагане на дейностите за учене, преподаване и обучение; ▪ качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профил, включително организации на местно равнище, предишен опит в програмата и експертен опит за успешно изпълнение на всички цели на проекта; ▪ за партньорства в областта на образованието, обучението или младежта, представени от европейски НПО: консорциумът включва партньорски организации извън кандидатстващата европейска НПО, което разкрива пред нея възможности за сътрудничество извън нейните национални организации/подразделения; ▪ проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието; ▪ предложеното разпределение на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; ▪ предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани

	страни. ▪ Ако е приложимо, доколко участието на организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, носи съществена добавена стойност за проекта (ако това условие не е изпълнено, участващата организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, ще бъде изключена от проектното предложение на етапа на оценка).
Въздействие (максимален резултат: 25 точки)	Доколко: ▪ проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващите организации; ▪ проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широките им общности; ▪ очакваните резултати от проекта имат потенциала да бъдат използвани извън участващите в проекта организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, както и на местно, регионално, национално или европейско равнище; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз; ▪ ако е приложимо, доколко предложението описва начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и в него не се съдържат непропорционални ограничения; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за осигуряване на устойчивостта на проекта, на неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки (от общо 100 точки). Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 13 точки[247] за категориите „Релевантност на проекта“ и „Въздействие“, 15 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 10 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“).

В случаите, когато две или повече заявления са получили еднакъв общ брой точки (случаи на паритет), приоритет ще се дава на получилите най-висока оценка по категориите „Релевантност на проекта“ и след това „Въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Налични са три предварително определени възможности за безвъзмездни средства под формата на еднократна сума, съответстващи на общия размер на безвъзмездните средства за проекта: **120 000 EUR, 250 000 EUR и 400 000 EUR.** Заявителите ще избират между трите предварително определени суми в зависимост от дейностите, които желаят да реализират, и резултатите, които се стремят да постигнат.

При планирането на своите проекти кандидатстващите организации заедно със своите партньори по проекта ще **трябва да изберат най-подходящата единична еднократна сума** за покриване на разходите по проектите си въз основа на своите нужди и цели.

[247] Тъй като при оценката на това действие знаците след десетичната запетая не са приложими, минималният брой точки за тези критерии се закръглява нагоре до следващата цяла единица (например половината от 25 точки е 12,5, следователно минималният брой точки, който се взема предвид, е 13).

Предложенията трябва да **съдържат описание на дейностите**, които заявителите се ангажират да осъществят с поисканата еднократна сума, и да съответстват на принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.

Изборът на еднократната сума следва да се основава на собствената оценка на заявителя за общите разходи по проекта. Като изхождат от тази оценка, заявителите трябва **да изберат еднократната сума, която най-добре отговаря на техните нужди**, като същевременно гарантират ефективно използване на средствата и спазването на принципа на съфинансиране (т.е., очаква се проектите да бъдат съфинансирани от други източници на финансиране, следователно оценените общи разходи по проекта са по-високи от поисканата фиксирана еднократна сума).

В случай на колебания между две суми, заявителите могат: а) да намалят разходите за своя проект, например чрез намиране на по-рентабилни начини за постигане на сходни резултати или чрез адаптиране на броя/обхвата на дейностите по проекта към бюджета; б) да увеличат мащаба на своя проект, например като се стремят да обхванат повече участници със своите дейности, да увеличат броя на дейностите или да създадат допълнителни резултати от проекта.

В съответствие с описаните по-горе критерии за отпускане на безвъзмездни средства адекватността на броя, обхвата и сложността на предложените дейности по проекта спрямо поисканата сума и целите на проекта ще бъдат важни елементи от оценката на качеството.

Описание на проекта

Във всяко предложение за проект трябва да се представя ясна методология за управление на проекта (анализ на нуждите, работен план, ясно разпределение на задачите и споразумения за сътрудничество между партньорите и т.н.). Заявителите следва да се запознаят подробно с критериите за отпускане на безвъзмездни средства и да отразят всички елементи на тези критерии в заявлението за проект.

В заявлението заявителите ще описват предложението си за проект, като го разделят на „**работни пакети**“. Работният пакет се определя като набор от дейности, които допринасят за постигането на специфични цели на проекта.

Всеки проект трябва да включва специален работен пакет за управление на проекта и няколко работни пакета за изпълнение (препоръчват се максимум 4 работни пакета за изпълнение на проект). Всеки работен пакет за изпълнение се състои от набор от дейности и трябва да има ясен набор от специфични цели и очаквани резултати (наричани също така „предвидени резултати“). Работният пакет за управление на проекта обхваща дейностите наблюдение, координация, комуникация, оценка, управление на риска и други дейности, които са необходими за изпълнението на проекта. За работния пакет за управление на проекта могат да бъдат заделени най-много 20 % от общия бюджет на проекта.

Оценката на тези изисквания се извършва съгласно принципа на пропорционалност: колкото по-висока е поисканата сума, толкова повече се очаква методологията на проекта да бъде подробна и изчерпателна.

Възлагане на дейности на външни изпълнители се разрешава, ако то не обхваща основни дейности, от които пряко зависи постигането на целите на действието. В такива случаи задачите, възложени на подизпълнители, и сумата, разчетена в бюджета за тях, трябва да бъдат ясно описани в заявлението за проекта, освен ако не е посочено друго във формуляра за заявление.

За проекти, подадени до национални агенции, моля, направете справка с Наръчника за модела на финансиране с еднократна сума за повече насоки относно безвъзмездните средства под формата на еднократна сума, отпускани по линия на партньорствата за сътрудничество.

Ред на плащане

Условието за пълното изплащане на безвъзмездните средства е завършването на всички дейности в съответствие с критериите за качество, описани в заявлението. В случай че една или повече дейности не са изпълнени,

изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, на етапа на окончателния доклад може да се приложи съответно намаляване на размера на безвъзмездните средства при лошо, частично или забавено изпълнение, като не се приемат отделни работни пакети или дейности или като се намали общата сума с фиксиран процент.

Оценката в окончателния доклад се основава на подробното описание на всяка извършена дейност, количествената и качествената информация, показваща степента на постигане на целите на проекта, посочени в заявлението, и качеството на резултатите от проекта, качени в платформата за резултати от проекти по програмата „Еразъм+“.

ДРЕБНОМАЩАБНИ ПАРТНЬОРСТВА

Дребномащабните партньорства са проектирани с цел разширяване на достъпа до програмата за малки участници и за лица, до които трудно може да се достигне чрез дейности в областта на училищното образование, образованието за възрастни, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Целта на това действие с по-малък размер на безвъзмездните средства, отпускани на организации, по-кратка продължителност и по-прости административни изисквания в сравнение с партньорствата за сътрудничество е да се достига до организациите на местно равнище, организациите с по-малко опит и новите участници в програмата, като се намаляват пречките пред достъпа до програмата за организации с по-малък организационен капацитет. Настоящото действие също така ще подкрепя гъвкавите формати — смесването на транснационални и национални дейности с европейско измерение — които ще предоставят на организациите повече начини да достигат до хора с по-малко възможности. Дребномащабните партньорства могат също да допринесат за създаването и развитието на транснационални мрежи и насърчаването на единодействия с местните, регионалните, националните и международните политики и между тях.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

- **Привличане и разширяване на достъпа до програмата за нови участници, организации с по-малко опит и малки участници.** За организациите тези партньорства следва да бъдат първата стъпка към сътрудничеството на европейско равнище.
- **Подкрепа за включването на целеви групи с по-малко възможности**
- **Подкрепа за активното европейско гражданство и въвеждане на европейското измерение на местно равнище**

Освен това основните цели на партньорствата за сътрудничество се отнасят и до дребномащабните партньорства, пропорционално на обхвата и обема на всеки проект:

- **Повишаване на качеството на работата и практиките на участващите организации и институции,** привличане на нови участници, които не са естествено включени в рамките на един сектор;
- **Изграждане на капацитет на организациите** за работа в транснационален и междусекторен план;
- **Разглеждане на общите нужди и приоритети в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;**
- **Създаване на условия за трансформация и промяна** (на индивидуално, организационно или секторно равнище), които да доведат до подобрения пропорционално на контекста на всяка организация.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ДРЕБНОМАЩАБНО ПАРТНЬОРСТВО?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, дребномащабните партньорства трябва да отговарят на следните критерии:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за дребномащабни партньорства трябва да отговарят на следните критерии за допустимост:

Кой може да подава заявления?	Заявител може да бъде всяка участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта. За заявления, подадени до националните агенции в областта на училищното образование, професионалното образование и обучение, образованието за възрастни и младежта, дадена организация може да кандидатства само веднъж в рамките на един краен срок[248].
Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	Всяка публична или частна организация[249], установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), може да участва в дребномащабно партньорство[250]. Независимо от областта, засегната от проекта, дребномащабните партньорства са отворени за участие към всички видове организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението, младежта и спорта или с други социално-икономически сектори, както и към организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една област (например местни, регионални и национални органи, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, браншови организации, центрове за ориентиране, културни и спортни организации). В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проектът, дребномащабните партньорства следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет.
Брой и профил на участващите организации	Дребномащабните партньорства са транснационални и в тях трябва да участват най-малко две организации от две различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата. Няма определен максимален брой на организациите, участващи в едно партньорство. Всички участващи организации трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за безвъзмездни средства. За заявления, подадени до националните агенции в областта на училищното образование, професионалното образование и обучение, образованието за

[249] За целите на настоящото действие неформалните групи младежи не се разглеждат като организация и следователно не могат да участват (нито като заявители, нито като партньори).

[250] Всяка институция за висше образование (ИВО), установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, която иска да участва в дребномащабно партньорство, трябва да притежава валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ).

	възрастни и младежта, една и съща организация (един OID номер) не може да участва в повече от **5 заявления** за всеки краен срок нито като заявител, нито като партньор[251].
Разглеждани приоритети	За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, дребномащабните партньорства трябва да са насочени към: • поне един хоризонтален приоритет и/или • поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо. За проекти в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, националните агенции могат да отделят повече внимание на тези приоритети, които са особено важни в техния национален контекст (наричани „европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните заявители чрез своите официални уебсайтове. За проектите в областта на спорта може да се разглежда само един приоритет (хоризонтален или конкретен).
Място (места) на изпълнение на дейностите	Всички дейности на дадено дребномащабно партньорство трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта. Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта, дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз[252], дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция.
Продължителност на проекта	Между 6 и 24 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и вида на планираните дейности. В изключителни случаи продължителността на дребномащабното партньорство може да бъде удължена по искане на бенефициера и с одобрението на националната или на Изпълнителната агенция. В такъв случай общият размер на безвъзмездните средства не се променя.
Къде се подават заявленията?	**За дребномащабните партньорства в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта, представени от всяка организация в тези области:** • В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация. **За дребномащабните партньорства в областта на спорта**:

[251] Тази максимална стойност се отнася за всички заявления за дребномащабни партньорства, подадени за всички допустими области.

[252] Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт Люксембург и Страсбург. За списък с институциите на ЕС, моля, посетете https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_bg

	• Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудио-визия и култура: Покана №: ERASMUS-SPORT-2026-SSCP И в двата случая един консорциум от партньори може да подаде само едно заявление пред една агенция за даден краен срок[253].
Кога се подават заявленията?	**За дребномащабните партньорства в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта,** представени от всяка организация в тези области: Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **5 март до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 септември и 31 декември същата година. **Възможен допълнителен краен срок за дребномащабните партньорства в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта:** • националните агенции могат да организират допълнителен кръг за подаване на заявления за проекти в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайта си. • Ако се организира допълнителният кръг, заявителите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, които започват между 1 януари и 31 август следващата година. **За дребномащабните партньорства в областта на спорта**: • Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **5 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за дребномащабно партньорство включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи, обогатявайки по този начин своя опит от ученето.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от проекта и от обучението, форматите на дейности, графика и т.н.);
- подготовка (планиране на дейностите, разработване на работна програма, практическа организация, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, сключване на споразумения с партньори и др.);
- изпълнение на дейностите;

- последващи действия (оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта).

Дребномащабните партньорства могат да включват организирането на транснационални дейности за учене, преподаване и обучение на отделни лица и групи от лица, доколкото тези дейности носят добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта.

За дребномащабните партньорства в областта на спорта се препоръчва в предложенията да се включи най-малко един местен или регионален спортен клуб.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при проектирането на проект:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на партньорствата за сътрудничество. Заявителите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на проекти за дребномащабни партньорства.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие[254], която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Дребномащабните партньорствата са особено подходящи за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта и с тях допълнително се развиват приобщаващи и чувствителни към многообразието практики и методи съобразно съответния приоритет на политиката, приложим за действието. Също така, независимо от тематиката на техните проекти, организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Екологична устойчивост

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на дребномащабните партньорства. По-специално за проектите в областта на училищното образование и образованието за възрастни силно се препоръчва използването на Европейската платформа за училищно образование, eTwinning или Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) за съвместна работа преди, по време и след дейностите по проекта. За проектите в областта на младежта силно се препоръчва да се използват Европейският младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта за съвместна работа преди, по време на и след дейностите по проекта.

Участие и гражданска ангажираност

[254] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

С програмата се подкрепя участието и активната ангажираност във всички нейни действия. Проектите за дребномащабни партньорства следва да предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социална и гражданска ангажираност. Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И ПОДБОР

В допълнение към критериите за допустимост, посочени по-горе, заявителите ще бъдат оценявани по съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част B от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ проектното предложение е свързано с целите и приоритетите на действието. В допълнение предложението ще се разглежда като особено подходящо, ако: – е насочено към приоритета „приобщаване и многообразие“; – за проекти, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“: е насочено към един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, обявени от националната агенция; ▪ предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. ▪ профилът, опитът и дейностите на участващите организации са свързани с областта на заявлението; ▪ предложението създава добавена стойност на равнище ЕС чрез изграждане на капацитет на организациите да участват в трансгранично сътрудничество и изграждане на мрежи от контакти.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ целите на проекта са ясно определени, реалистични и насочени към нуждите и целите на участващите организации и нуждите на техните целеви групи; ▪ дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за хора с по-малко възможности; ▪ предложената методология е ясна, подходяща и осъществима; – работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение и споделяне на резултатите от проекта; – проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; ▪ проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите дейности и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори o Ако е приложимо: доколко проектът използва онлайн платформите на програмата „Еразъм+“ (Европейска платформа за училищно образование, EPALE, Европейски младежки портал, платформа на стратегията на ЕС за младежта) като средства за подготовка и провеждане на дейностите по проекта и на последващите дейности. ▪ Проектът е изготвен екологосъобразно и включва екологични практики в различни свои етапи.

	▪ С проекта се насърчават участието и гражданската ангажираност.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профила; ▪ проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието; ▪ предложеното разпределение на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; ▪ предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации;
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващата организация; ▪ проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широката общност; ▪ проектното предложение включва подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „Релевантност на проекта“ и „Качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

В случаите, когато две или повече заявления са получили еднакъв общ брой точки (случаи на паритет), приоритет ще се дава на получилите най-висока оценка по категориите „Релевантност на проекта“ и след това „Въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Налични са две предварително определени възможности за безвъзмездни средства под формата на еднократна сума: **30 000 EUR и 60 000 EUR.** Заявителите ще избират между двете предварително определени суми в зависимост от дейностите, които желаят да реализират, и резултатите, които се стремят да постигнат.

При планирането на своите проекти кандидатстващите организации заедно със своите партньори по проекта ще **трябва да изберат най-подходящата единична еднократна сума** за покриване на разходите по проектите си въз основа на своите нужди и цели.

Предложенията трябва да **съдържат описание на дейностите**, които заявителите се ангажират да осъществят с избраната еднократна сума, и да съответстват на принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.

Изборът на еднократната сума следва да се основава на собствената оценка на заявителя за общите разходи по проекта. Като изхождат от тази оценка, заявителите трябва да изберат еднократната сума, която най-добре отговаря на техните нужди, като същевременно гарантират ефективно използване на средствата и спазването на принципа на съфинансиране (т.е., очаква се бюджетите на проектите да бъдат съфинансирани от други източници на финансиране, следователно оценените общи разходи по проекта са по-високи от избраната фиксирана еднократна сума).

В случай на колебания между две суми, заявителите могат: а) да намалят разходите за своя проект, например чрез намиране на по-рентабилни начини за постигане на сходни резултати или чрез адаптиране на броя/обхвата на

дейностите по проекта към бюджета; б) да увеличат мащаба на своя проект, например като се стремят да обхванат повече участници със своите дейности, да увеличат броя на дейностите или да създадат допълнителни крайни продукти от проекта.

Адекватността на броя, обхвата и сложността на предложените дейности по проекта спрямо избраната сума, както и тяхната връзка с целите на проекта, ще бъдат важни елементи от оценката на качеството в съответствие с описаните по-горе критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Описание на проекта

Като се има предвид, че дребномащабните партньорства са инструмент за приобщаване и достъп на нови участници и организации с по-малко опит до програмата, необходимата информация за кандидатстване за безвъзмездни средства по това действие ще бъде опростена, като същевременно се осигурява спазването на Финансовия регламент на ЕС.

Заявителите следва да се запознаят внимателно с критериите за отпускане на безвъзмездни средства и да разгледат всеки от тях в своето заявление за проект. Предложението трябва да включва целите на проекта, предложените дейности и очакваните резултати, които трябва да са последователни и ясно свързани помежду си. В предложението за проект трябва да се изброят и опишат планираните дейности по проекта и да се посочи частта от безвъзмездните средства, разпределена за всяка от тях. Възлагане на дейности на външни изпълнители се разрешава, ако то не обхваща основни дейности, от които пряко зависи постигането на целите на действието. В такива случаи задачите, възложени на подизпълнители, и сумата, разчетена за тях, трябва да бъдат ясно описани в заявлението за проект.

Изплащане на безвъзмездните средства

Условието за пълното изплащане на безвъзмездните средства е завършването на всички дейности в съответствие с критериите за качество, описани в заявлението. В случай че една или повече дейности не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, на етапа на окончателния доклад може да се приложи съответно намаляване на размера на безвъзмездните средства при лошо, частично или забавено изпълнение, като не се приемат отделни дейности или като се намали общата сума с фиксиран процент.

Оценката в окончателния доклад се основава на подробното описание на всяка извършена дейност, информацията, показваща степента на постигане на целите на проекта, посочени в заявлението, и качеството на резултатите от проекта, качени в платформата за резултати от проекти по програмата „Еразъм+“.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА УЧИЛИЩНО РАЗВИТИЕ

Училищата са в челните редици при формирането на бъдещите поколения: при придобиването на основни умения, запознаването с Европейския съюз и неговите ценности, превръщането им в активни граждани в приобщаващи общества и възпитаването у тях на интерес към ученето през целия живот още в ранна възраст. В рамките на трансгранични проекти училищата могат да преподават европейските ценности не само като принципи, но и на практика, чрез взаимодействие с връстници и потапяне в нови ситуации и места.

Чрез европейските партньорства за училищно развитие ще се подкрепят стратегическите иновации и обменът на практики между основните участници в системите за училищно образование: училищните органи, координиращите органи, училищата в предучилищното, началното и средното образование, както и други заинтересовани страни, като например сдружения на учителите. Чрез действието училищните органи ще бъдат подпомагани да откриват и да осъществяват трансфер на най-добрите стратегии в ключови области като насърчаване на продължаващото професионално развитие на учителите, повишаване на привлекателността на учителската професия и подобряване на качеството на преподаването и обучението като цяло. В рамките на проектите ще бъдат изпробвани и интегрирани иновативни методи на преподаване и учебни програми, например в областта на основните умения, изучаването на езици, европейските ценности, гражданското образование и обучението относно ЕС.

Призивът за създаване на европейските партньорства за училищно развитие се основава на политическата рамка на европейското пространство за образование[255] и Съюза на уменията[256].По-конкретно партньорствата ще допринесат за изпълнението на препоръките в областта на политиката, приети в контекста на европейското пространство за образование, а именно препоръката на Съвета „Европа в движение“ — възможности за образователна мобилност за всеки“[257].

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на европейските партньорства за училищно развитие е да насърчават по-доброто трансгранично сътрудничество и мобилност между училищата в Европа.

По-конкретно европейските партньорства за училищно развитие имат за цел:

- подобряване на качеството на обучението и преподаването в училищата чрез европейско сътрудничество;
- укрепване на институционалния капацитет и структурите, необходими за разширяване на възможностите за образователна мобилност в училищното образование, по-специално чрез създаване на полезни взаимодействия с възможностите, предлагани по ключово действие 1 на „Еразъм+“;
- предизвикване на иновации в практиките, процедурите и политиките в областта на училищното образование чрез прилагане на резултатите и най-добрите практики от успешни транснационални проекти, като се разшири тяхното въздействие извън организациите партньори по проекта.

КОИ ДЕЙНОСТИ МОГАТ ДА БЪДАТ ИЗВЪРШВАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА ЗА УЧИЛИЩНО РАЗВИТИЕ?

Европейските партньорства за училищно развитие могат да съставят своя работен план, като избират измежду редица задачи в две категории:

1. **Подобряване на качеството на ученето и преподаването в училище:**

   - **Иновативно преподаване и обучение:** разработване и изпитване на иновативни учебни дейности и методи на преподаване (включително неформални и информални подходи), насочени към теми,

[255] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0625
[256] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_bg
[257] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403364

свързани с приоритетите на политиката на ЕС в сектора на училищното образование, в т.ч. основни умения, обучение относно ЕС, активно гражданство и ценности на ЕС, както и дейности на език, различен от езика на обучение (Интегрираното учене на език и съдържание — CLIL). Такива дейности трябва да бъдат изпитвани повече от веднъж по време на проекта, за да се определят ефективността и приложимостта им в различни контексти.

- **Сътрудничество в преподаването:** съвместно изготвяне на учебното съдържание и осъществяване на съвместно преподаване от учители от различни държави. Полученото в резултат на това съдържание трябва да се прилага повече от веднъж по време на проекта, за да се създаде трайно сътрудничество между учители от различни държави. Могат да се включат и виртуални учебни дейности, но за да се осигури пряк обмен между колеги, поне част от реализираните съвместни учебни дейности трябва да се провеждат физически в няколко училища, участващи в партньорството.
- **Взаимно обучение и наставничество:** разработване и изпитване на дейности за взаимно обучение, обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и наставничество с участието на учители, директори на училища и политици от различни държави. Дейностите следва да се съсредоточат върху предаването на учебно съдържание или пренасянето на успешни практики за управление на училището.
- **Заместване на учители и управление на ресурсите:** разработване и координиране на механизми на местно или регионално равнище за обединяване на ресурсите на учителите и за по-лесно заместване на учителите, включително по време на периодите на образователна мобилност.

2. Изграждане на капацитет за трансгранично сътрудничество в училищното образование:

- **Подкрепящи структури и експертен опит:** за да се подкрепя осъществяването на транснационални дейности в училищното образование, да се създадат специални координатори по въпросите на мобилността, звена за контакт, международни бюра или подобни служби за подкрепа, които позволяват обединяване на ресурсите на местно или регионално равнище. Ако е уместно, да се разработят специални механизми за привличане на участници с по-малко възможности в транснационални проекти и да се осигури специално обучение за училищния персонал.
- **Включване на трансгранични дейности:** стандартизиране на процедурите за осъществяване на трансгранични дейности в училищното образование, интегриране на европейските и националните стандарти за качество на образователната мобилност на училищния персонал и учещите в ежедневната практика на училищата, идентифициране на административните пречки и работа за тяхното отстраняване, повишаване на осведомеността на директорите на училища, създателите на политики и други специалисти относно възможностите и ползите от трансграничната образователна мобилност и сътрудничество.
- **Тестване на „прозорци за мобилност“**: определяне на периоди от една или няколко седмици от учебната година, през които изпращането и приемането на учители и ученици в рамките на дейности за трансгранична мобилност следва да бъде рутинна дейност, интегрирана в ежедневната работа на училището, като се спазват редовното работно време и ваканциите. Установяване на практиките на управление и преподаване, които подкрепят или възпрепятстват успеха на такива прозорци за мобилност; изпробване и трансфер на най-добрите решения.
- **Признаване на учебните резултати:** установяване на най-добрите практики за признаване на резултатите от периоди на обучение в чужбина (включително автоматично признаване, когато е възможно) и разпространяването им в системата на училищното образование, доколкото е възможно. Насърчаване на сключването на споразумения за трансгранично признаване, меморандуми за разбирателство и други механизми за устойчиво сътрудничество в областта на признаването.
- **Признаване на работата по проекти:** установяване и трансфер на най-добрите практики за признаване на работата по проекти, извършена от училищния персонал, за да се даде възможност за устойчиво и висококачествено осъществяване на трансграничното сътрудничество.

- **Изграждане на капацитет чрез обучение на директорите на училища и персонала:** изграждане на вътрешен експертен опит за осигуряване на обучение на училищния персонал, включително умения за разработване и управление на проекти, обучение на учители, придружаващи ученици в чужбина, или наставници на мобилни ученици от разстояние, обучение преди заминаване за ученици, участващи в дейности за мобилност, и др. Първоначалната фаза може да включва външна експертиза за изграждане на вътрешен капацитет (т.е. за „обучение на обучители“). След това обаче проектът трябва да демонстрира способността си да мултиплицира тези ползи чрез самостоятелно провеждане на обучението от страна на персонала на участващите организации..

Разходи за пътуване и дейности за образователна мобилност като част от европейските партньорства за училищно развитие

Допустимите разходи по проекта включват всички разходи, свързани с изпълнението на горепосочените задачи, включително пътни разходи за срещи между партньорите по проекта, изпитване на специфични програми за обучение, методи за съвместно преподаване, обучение на персонала и др.

В същото време понятието „дейности за образователна мобилност“ по програма „Еразъм+“ има точно значение, определено в главата „Мобилност на ученици и членове на персонала в училищното образование“: това са образователни, стратегически, транснационални и структурирани (документирани) дейности за мобилност. Следователно образователната мобилност не трябва да се бърка с други причини за пътуване в чужбина като част от проект по „Еразъм+“.

Европейските партньорства за училищно развитие не могат системно да дублират същите видове дейности, финансирани от ключово действие 1, но понякога могат да прилагат формати на дейности, подобни на тези в ключово действие 1, ако тези дейности са неразделна част от задачите по проекта, изброени по-горе.

За да се увеличат допълнително резултатите от проекта и да се разпространят успешните практики за подобряване на образователната мобилност (например чрез включване на по-голям брой училища и участници), европейските партньорства за училищно развитие следва да създадат полезни взаимодействия с проектите за мобилност по ключово действие 1, и по-специално със схемата за акредитация.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да подава заявления?	Подаващата заявление организация (координатор) трябва да е местен или регионален училищен орган или орган на координиращо училище, установен в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата. Организацията заявител подава заявление от името на всички участващи организации. Една организация може да координира само едно заявление за един краен срок за подаване на заявления.
Кои видове организации	Право да участват като партньори имат следните видове организации[258]:

[258] Допустимите организации във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се определят от компетентния национален орган и се публикуват на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери. Същото определение за допустими местни и регионални училищни органи ще се прилага и за координаторите и партньорите по проекта. Националният орган може да реши да не определя допустими организации по третата точка, ако в националната система за училищно образование няма съответни организации.

отговарят на условията за участие в проекта?	▪ училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен, включително организации, предоставящи образование и грижи в ранна детска възраст; ▪ местни и регионални училищни органи или органи на координиращи училища; ▪ сдружения на учители, директори на училища и служители в сферата на училищното образование, родителски сдружения и други заинтересовани страни в системата на училищното образование. Организациите партньори трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата.
Брой и профил на участващите организации	Всяко партньорство трябва да включва най-малко шест участващи организации. В държавата на подаващата заявление организация и в поне още една държава трябва да участват следните организации: най-малко един местен или регионален училищен орган или училищен координиращ орган; най-малко две училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен, включително организации, предоставящи образование и грижи в ранна детска възраст.
Допустими дейности	За списък на допустимите дейности, моля, вж. раздел „Кои дейности могат да бъдат извършвани от европейските партньорства за училищно развитие?“. За да бъдат допустими, проектите трябва да изпълняват поне три задачи, включително поне по една задача от всяка от следните две категории: „Подобряване на качеството на ученето и преподаването в училище“ и „Интернационализация и изграждане на капацитет в училищното образование“.
Място на изпълнение на дейностите	Всички дейности по проектите трябва да се осъществяват в държавите на участващите организации. Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта: ▪ Дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз, ако дейността е организирана в институция на ЕС или в сътрудничество с нея259, дори ако в проекта не участват организации от държавата — домакин на съответната институция. ▪ Дейностите, включващи споделяне на резултатите, могат да се провеждат в други държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към Програмата.
Къде се подават заявленията?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **9 април до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**

[259] Седалищата на институциите на Европейския съюз са в Брюксел, Франкфурт, Люксембург и Страсбург. За списък с институциите на ЕС, моля, посетете https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_bg

	Националните агенции може да решат да определят втори краен срок. В този случай националната агенция информира заявителите чрез своя уебсайт. В случай че бъде определен допълнителен краен срок, заявителите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **1 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**
Начална дата на проекта	За проектите може да се избират следните начални дати: ▪ Кръг 1: 1 октомври същата година ▪ Кръг 2 (ако е определен): между 1 януари и 31 май следващата година.
Продължителност на проекта	36 месеца

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ И ПОДБОР

В допълнение към критериите за допустимост, посочени по-горе, заявителите ще бъдат оценявани по съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 70 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства[260].

Релевантност (максимум 15 точки)	Степента, в която предложението отговаря на следните критерии: ▪ **Съответствие с целите на действието:** предложението допринася за постигане на целите на европейските партньорства за училищно развитие; ▪ **Анализ на нуждите:** заявлението се основава на цялостен анализ на нуждите и предизвикателствата в системите за училищно образование на участващите държави/региони; ▪ **Европейска добавена стойност:** предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава; ▪ **Ценности на ЕС:** предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация.
Качество на структурата на проекта	Степента, в която предложението отговаря на следните критерии: ▪ **Работни пакети:** – предложената методология е ясна, подходяща и осъществима;

[260] Не се използват знаци след десетичната запетая. Изискваните минимални точки ще бъдат закръглени нагоре, когато е необходимо, например половината от 25 точки са 12,5 точки, следователно минималният резултат по този критерий ще бъде 13 точки.

(максимум 30 точки)	– работният план на проекта е съгласуван, ясен, пълен и ефективен; ▪ **Мониторинг:** проектът предлага подходящи мерки за контрол на качеството, мониторинг и надзор, гарантиращи, че изпълнението му ще бъде висококачествено и в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ **Бюджетиране:** проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности и партньори; ▪ **Приобщаване и многообразие:** Дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин; ▪ **Цифрови технологии:** проектът включва използването на цифрови инструменти, като например Европейската платформа за училищно образование (включително eTwinning), и методи за учене за допълване на физическите си дейности и подобряване на сътрудничеството между организациите партньори; ▪ **Екологична устойчивост:** проектът е изготвен екологосъобразно и включва екологични практики в различни свои етапи; ▪ **Участие и гражданска ангажираност:** с проекта се насърчават участието и гражданската ангажираност.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	Степента, в която предложението отговаря на следните критерии: ▪ **Координатор на проекта:** организацията координатор разполага с подходящ експертен опит, ресурси и роля в образователната система, за да ръководи успешно проекта; ▪ **Състав на партньорите:** – органите на училищата партньори имат допълващ се опит, нужди и роли в образователната система; – училищата партньори имат ясна и пропорционална роля в проекта; – училищата партньори са достатъчно разнообразни по отношение на техния опит в трансграничната мобилност и сътрудничество; – размерът и обхватът на партньорството са подходящи за постигане на планираните резултати от проекта; ▪ **Разпределение на задачите:** предложеното разпределение на задачите показва ангажираността и постоянното активно участие на всички участващи организации, и по-специално на органите на координиращите училища и на училищата партньори; ▪ **Взаимно допълване:** предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи, по-специално акредитациите по програмата „Еразъм“ по ключово действие 1; ▪ **Комуникация и координиране:** предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни.
Въздействие (максимум 35 точки)	Степента, в която предложението отговаря на следните критерии: ▪ **Резултати от проекта:** в предложението за проект ясно се определят подобренията в практиките, политиките и процедурите на училищните органи и на училищата, които ще настъпят в резултат на проекта; ▪ **Проследяване на резултатите от проекта:** в предложението се определят ясни етапи на изпълнение, както и качествени и количествени показатели, с които да се докаже, че планираните подобрения са осъществени;

	▪ **Проследяване на въздействието:** в предложението се определят ясни качествени и количествени показатели за проследяване на въздействието на резултатите от проекта; ▪ **Дългосрочно въздействие:** – проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващите организации; – проектът включва ясен план и подготовка за по-нататъшно използване на резултатите от него след приключването му; ▪ **Преносимост на резултатите:** планираните резултати от проекта могат да бъдат използвани извън участващите организации на местно, регионално, национално или европейско равнище; ▪ **Споделяне на резултатите:** проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

На всеки избран проект ще бъдат предоставени безвъзмездни средства под формата на еднократна сума в размер на **400 000 EUR.**

Предложенията трябва да съдържат описание на дейностите, които заявителите се ангажират да осъществят с посочената по-горе еднократна сума, и трябва да съответстват на принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.

Описание на проекта

Във всяко предложение за проект трябва да се представя ясна **методология за управление на проекта** (анализ на нуждите, работен план, разпределение на задачите и споразумения за сътрудничество между партньорите и т.н.). Заявителите следва да се запознаят внимателно с критериите за отпускане на безвъзмездни средства и да разгледат всеки от тях в своето заявление за проект.

В заявлението заявителите ще описват предложението си за проект, като го разделят на „**работни пакети**“. Всяко партньорство може да включва най-много 12 работни пакета: един задължителен работен пакет за управление на проекта, един задължителен работен пакет за планиране на дългосрочното въздействие на проекта и от три до десет работни пакета за изпълнение. Всеки работен пакет за изпълнение се състои от набор от дейности, водещи до изпълнението на една от задачите, описани по-горе в раздела „Кои дейности могат да бъдат извършвани от европейските партньорства за училищно развитие?“.

Работният пакет за управление на проекта обхваща дейностите наблюдение, координация, комуникация, оценка, управление на риска и други дейности, които са необходими за изпълнението на проекта. За работния пакет за управление на проекта могат да бъдат заделени най-много 20 % от общия бюджет на проекта.

Възлагане на дейности на външни изпълнители се разрешава, ако то не обхваща основни дейности, от които пряко зависи постигането на целите на действието. В такива случаи задачите, възложени на подизпълнители, и сумата, разчетена в бюджета за тях, трябва да бъдат ясно описани в заявлението за проект.

Ред на плащане

Условието за пълното изплащане на безвъзмездните средства е завършването на всички дейности в съответствие с критериите за качество, описани в заявлението. В случай че една или повече дейности не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, на етапа на окончателния доклад може да се приложи съответно намаляване на размера на безвъзмездните средства при лошо, частично

или забавено изпълнение, като не се приемат отделни работни пакети или дейности или като се намали общата сума с фиксиран процент.

Оценката в окончателния доклад се основава на подробното описание на всяка извършена дейност, количествената и качествената информация, показваща степента на постигане на целите на проекта, посочени в заявлението, и качеството на резултатите от проекта.

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПАРТНЬОРСТВАТА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ?

Партньорствата за високи постижения подкрепят проекти с дългосрочна устойчива перспектива. В рамките на този вид партньорства се подкрепят следните действия:

- Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО)
- Академии за учители „Еразъм+“
- Действие „Еразмус Мундус“:
    - Съвместни магистърски програми по „Еразмус Мундус“
    - мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

Тези действия се управляват от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA).

ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Инициативата за центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО) има за цел да бъде движеща сила за реформи в сектора на професионалното образование и обучение (ПОО), като гарантира висококачествени умения и компетентности, които водят до качествена заетост и възможности през цялата кариера, съответстващи на нуждите на една иновативна, приобщаваща и устойчива икономика и допринасящи за справянето с предизвикателствата в ключови икономически сектори.

Основната цел е създаването на транснационални мрежи за сътрудничество, които обединяват местните и регионалните заинтересовани страни в областта на ПОО (свързани с ПОО институции, дружества, социални партньори, органи, институции за висше образование, научноизследователски институти и др.) в стабилни и широки партньорства, като по този начин се създават цялостни екосистеми от умения за иновации, регионално развитие и социално приобщаване.

Инициативата се основава на подход от долу нагоре към високите постижения в професионалното образование, което дава възможност на институциите за ПОО бързо да адаптират предоставянето на умения към променящите се икономически и социални потребности в контекста на тяхната дейност, установени от партньорите по проектите. Тя допълва и работи в синхрон с други инициативи по линия на Пакта за умения.

Прилагането на подходи за постигане на високи постижения в областта на професионалното образование и обучение заема важно място в цялостната политика на ЕС в областта на уменията и ПОО, представена в рамките на Съюза на уменията, европейското пространство за образование, Препоръката на Съвета относно ПОО от 2020 г., както и в Декларацията от Оснабрюк и заменилата я Декларация от Хернинг. Инициативата за ЦВППОО е залегнала дълбоко в Европейския стълб на социалните права, Европейския зелен пакт, новата стратегия в областта на цифровите технологии и е в подкрепа на стратегиите за промишлеността и за МСП, препоръката на Съвета „Европа в движение“ — възможности за образователна мобилност за всеки“, стратегическия план за образованието в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и Пакта за чиста промишленост.

Съюзът на уменията[261] представлява инвестиция в хората за постигане на конкурентоспособен Европейски съюз, който се нуждае от квалифицирани хора, за да отговори на новите предизвикателства и да запази конкурентоспособността си. Той е инициатива, целяща да се подобри качеството на образованието, обучението и ученето през целия живот, като центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение могат да допринесат за Съюза на уменията и предстоящата стратегия за ПОО, включително чрез публично-частни партньорства, разширяване на използването на микроквалификации и др.

Освен това с тази инициатива се въвежда европейско измерение към високите постижения в професионалното образование и обучение, като се подкрепя прилагането на политиката на ЕС относно ПОО и на действията, договорени с държавите членки, социалните партньори и доставчиците на ПОО.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Основната цел на инициативата за ЦВППОО е създаването и развитието на транснационални мрежи за сътрудничество, които обединяват местните и регионалните заинтересовани страни в областта на ПОО (свързани с ПОО институции, дружества и други работодатели, социални партньори, органи, институции за висше образование, научноизследователски институти и т.н.) в стабилни и широки публично-частни партньорства, като по този начин се създават цялостни екосистеми от умения за иновации, регионално развитие и социално приобщаване и се подкрепя европейската конкурентоспособност.

Партньорствата са насочени към постигането на следните цели:

- да осигуряват висококачествени умения чрез гъвкави и ориентирани към учещите разпоредби за ПОО, които водят до качествена заетост и възможности за професионална реализация, като бързо отговарят на

[261] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_bg

нуждите на иновативната, приобщаваща, конкурентоспособна и устойчива икономика, както и на обществените потребности;
- да подкрепят и да действат като двигатели на местното и регионалното развитие, иновациите и социалното приобщаване;
- да допринасят за сближаването във възходяща посока на високите постижения в областта на ПОО, за да се повишава качеството на ПОО на системно равнище във все повече държави;
- да гарантират, че крайните продукти и резултати ще бъдат използвани и ще имат въздействие извън партньорските организации по проекта и извън периода на проекта.

ОБХВАТ НА ДЕЙСТВИЕТО

Очаква се ЦВППОО да разработят иновативни практики в областта на ПОО, например за използване на цифрови технологии, включително изкуствен интелект, да допринесат за привлекателността и приобщаващия характер на ПОО, както и за приложни изследвания и иновации, да улесняват мобилността и чиракуването, както и професионалното развитие на учителите и обучителите, да работят заедно по съвместни разпоредби в областта на ПОО, включително микроквалификации, и т.н.

Концепцията за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, която ЦВППОО осъществяват, се характеризира с цялостен подход, ориентиран към учещите, при който ПОО:

- е интегрирана част от **екосистемите от умения**[262], като допринася за регионалното развитие[263], иновациите[264], интелигентната специализация[265] и стратегиите за клъстери[266], както и за конкретни вериги за създаване на стойност и промишлени екосистеми;
- се явява част от **триъгълниците на знанието**[267] в тясно сътрудничество с други сектори на образованието и обучението, научната общност и бизнеса;
- дава възможност на учещите да придобиват както **професионални** (специфични за работата), така и **ключови компетентности**[268] чрез **предоставяне на висококачествено ПОО**, което е подкрепено от осигуряване на качеството;
- изгражда **иновативни форми на партньорства**[269] със света на труда и е подкрепено от продължаващото професионално развитие на преподавателския персонал, иновативните педагогически методи, мобилността на учещите и персонала и стратегиите за интернационализация на ПОО.

---

[262] **Екосистемите от умения** се определят като регионални или секторни социални образувания, в които човешките способности се развиват и използват за продуктивни цели (Finegold, 1999 г.). Техните основни елементи са бизнес средата и свързаните с нея бизнес модели, институционалните/политическите рамки, начините за ангажиране на работната сила, структурата на работните места, както и нивото на уменията и системите за тяхното формиране (Buchanan и др., 2001 г.). Вж. Ръководство за подхода за екосистеми от умения за развитие на работната сила

[263] **Политика за регионално развитие** — Регионалното развитие е широк термин, но може да се разглежда като общо усилие за намаляване на регионалните различия чрез подпомагане на икономическите дейности (създаващи заетост и благосъстояние) в регионите.

[264] Иновация е въвеждането в употреба на нов или значително подобрен продукт (стока или услуга) или процес, на нов метод за маркетинг или на нов организационен метод в търговската практика, организацията на работните места или външните връзки.

[265] Интелигентна специализация е подход, основан на местните условия, който се характеризира с определянето на стратегически области за намеса въз основа както на анализ на силните страни и потенциала на икономиката, така и на процеса на търсене на предприемачески потенциал с широко участие на заинтересованите страни. Тя е ориентирана навън и обхваща широк спектър от иновации.

[266] Промишлените клъстери са групи от специализирани предприятия, често МСП, и други свързани с тях подпомагащи участници на дадено място, които работят в тясно сътрудничество. В Европа има около 3000 специализирани клъстера. В обновената промишлена политика на ЕС клъстерите се разглеждат като мощен инструмент за подкрепа на иновациите в промишлеността. Вж. Европейска платформа за сътрудничество между клъстери (ECCP).

[267] Вж. „Образованието в „триъгълника на знанието“

[268] Както е определено в Препоръка на Съвета от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот.

[269] Вж. публикацията на ETF относно публично-частните партньорства за приобщаващо развитие на умения

Центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение функционират на две равнища:

1. **на национално равнище**, което включва широк кръг местни и регионални заинтересовани страни, създаващи екосистеми от умения за иновации на местно равнище, регионално развитие и социално приобщаване, като същевременно работят с ЦВППОО в други държави чрез международни мрежи за сътрудничество;
2. **на транснационално равнище**, като обединяват ЦВППОО, които споделят общ интерес към:
    - специфични сектори[270] или промишлени екосистеми[271];
    - новаторски подходи за справяне с икономическите и обществените предизвикателства (напр. изменението на климата, цифровизацията, изкуствения интелект, целите за устойчиво развитие[272], интеграцията на мигрантите и групите в неравностойно положение, повишаването на уменията на хората с ниско равнище на квалификация и др.); или
    - иновативни подходи за увеличаване на обхвата, качеството и ефективността на съществуващите ЦВППОО.

В тази връзка с настоящата покана ще се окаже подкрепа за проекти, обединяващи местни или регионални партньори от различни държави, които развиват набор от дейности в три клъстера: 1) Преподаване и обучение; 2) Сътрудничество и партньорства; и 3) Управление и финансиране.

От ЦВППОО се изисква да прилагат инструменти и средства на равнище ЕС[273], когато това е уместно. Например при издаването на микроквалификации, описващи уменията или резултатите от ученето, постигнати в контекста на формално, неформално или информално учене, проектите трябва да следват европейския подход към микроквалификациите: общото определение, стандартните елементи за описание на дадена микроквалификация и принципите за разработване и издаване на микроквалификации. В случай че бенефициерите искат да издават микроквалификации в цифров формат, те се приканват да обмислят използването на инструмента на ЕС „европейско цифрово удостоверение за учене“ (EDC).

Проектите трябва да включват изготвяне на **дългосрочен план за действие**, осигуряващ постепенното разгръщане на предвидените резултати от проекта след неговото приключване. В основата на този план трябва да залегнат устойчивите партньорства между доставчици на образование и обучение и основни участници на пазара на труда на съответното равнище. Планът следва да включва информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и за финансова устойчивост.

Въпреки че чрез инициативата ЦВППОО по програмата „Еразъм+“ се насърчава европейското измерение на високите постижения в областта на ПОО, **политиката на ЕС за високи постижения в областта на ПОО има и международно измерение**, подкрепяно от **Европейската фондация за обучение** (ETF). ETF е разработила инструмент за самооценка (ISATCOVE) — концепция за присъждане на знак за високи постижения, и предоставя услуги за подкрепа на организациите, заинтересовани от високите постижения в областта на професионалното обучение.

[270] Вж. например Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост (ЕПИ-АГРИ), което работи за насърчаване на конкурентоспособното и устойчиво селско и горско стопанство.

[271] Вж. 14 промишлени екосистеми, описани в Съобщението на Комисията относно актуализирането на новата промишлена стратегия за 2020 г., както и SWD(2021) 351, Годишен доклад за единния пазар за 2021 г.

[272] Вж. Берлинската декларация относно образованието за постигане на ЦУР

[273] Като ЕКР, EQAVET, Препоръка на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване, Препоръка на Съвета относно ключовите компетентности и др.

За информация относно вече финансирани проекти на ЦВППОО посетете портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки и уебсайта на ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“[274]. За информация относно вече финансираните проекти по плана за действие, моля, посетете посочения уебсайт[275].

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение трябва да отговарят на следните критерии:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да са допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва: ▪ да бъдат **правни субекти** (публичноправни или частноправни субекти); ▪ да бъдат установени в една от **допустимите държави**, т.е. държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата; ▪ **да извършват дейност в областта на професионалното образование и обучение или в сферата на труда**. Организации, работещи в областта на професионалното образование и обучение или в сферата на труда, от трети държави, които не са асоциирани към програмата, в региони 1—3, също могат да участват — като бенефициер или свързан субект — но **не като координатор**. Организации от други трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да участват като асоциирани партньори. **Изключение**: организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие. Участващи организации могат да бъдат например (неизчерпателно изброяване): ▪ Доставчици на ПОО ▪ Организации, представляващи доставчици на ПОО ▪ Дружества, промишлени представителни организации, други представителни организации на работодатели или секторни представителни организации ▪ Национални/регионални квалификационни органи ▪ Научноизследователски институти ▪ Агенции за иновации ▪ Органи за регионално развитие ▪ Международни организации, работещи в областта на ПОО

[274] https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25692&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25693&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26252&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26951&langId=en

[275] https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/blueprint-sectoral-cooperation-skills_en?prefLang=bg

Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Партньорството трябва да включва най-малко **8 заявители** (бенефициери) от минимум **4 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата**. Всяка от тези държави — членки на ЕС, или трета държава, асоциирана към Програмата, трябва да включва: а) най-малко **1 предприятие, промишлена представителна организация, друга представителна организация на работодатели** или секторна представителна организация и б) най-малко **1 доставчик на професионално образование и обучение** (за средно и/или висше образование). Свързаните субекти и асоциираните партньори не се включват в тази минимална конфигурация на консорциума. Те не могат да бъдат координиращата организация. **Координиращата организация** трябва да е от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата. Организации от допустими **трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—3**, също могат да участват като бенефициери или свързани субекти, при условие че се докаже, че тяхното участие носи съществена добавена стойност на проекта. Организации от други трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да участват като асоциирани партньори. **Изключение**: организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие.
Допустими дейности	Заявителят трябва да разгледа 3 клъстера от дейности (като представи подробности за конкретните действия и резултати). За всеки клъстер трябва да се изберат минимален брой дейности от списъка по-долу: ▪ **най-малко 4** дейности по **клъстер 1 — Преподаване и учене,** ▪ **най-малко 3** дейности по **клъстер 2 — Сътрудничество и партньорство**, и ▪ **най-малко 2** дейности по **клъстер 3 — Управление и финансиране**. Клъстерите са описани по-долу в раздела „Създаване на проект“.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се извършват в която и да е допустима държава (вж. част А от настоящото ръководство).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 48 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. Покана №: **ERASMUS-EDU-2026-PEX-COVE**. Преди да кандидатствате, моля, вижте съответните често задавани въпроси във FTOP.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 септември до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

В рамките на проектите могат да се провеждат дейности за професионално образование и обучение на всяко ниво по ЕКР от 3 до 8, включително гимназиалния етап на средното образование, нивото на образование след завършено средно образование, което не е висше, както и нивото на висшето образование (например университети по приложни науки, политехнически институти и др.). Все пак в заявленията следва да се поставя **основно ударение върху равнища 3—5 от ЕКР** и не трябва да се включват само дейности, насочени към учещи на равнището на висшето образование (равнища 6—8 от ЕКР). Дейностите, насочени към нива 6—8 на ЕКР, трябва да имат силно застъпен компонент, свързан с учене в процеса на работа.

ЦВППОО прилагат **системен подход**, чрез който институциите за ПОО активно допринасят за „**екосистемите от умения**“ заедно с широк кръг други местни/регионални партньори. От ЦВППОО се очаква да осъществят много повече от простото осигуряване на качествена професионална квалификация.

По-долу сме поместили списък на типичните дейности, предоставяни от ЦВППОО. Проектите ще постигат своите цели, като се основават на комбинация от тези дейности (подточките са ориентировъчни примери за възможни действия по всяка дейност)[276].

При изготвянето на проекта от заявителите се очаква да опишат как с дейностите в предложението за проект се допълват и/или се създават полезни взаимодействия и се избягва припокриване с вече изпълнявани проекти на ЦВППОО, както и с всички съответни планове за действие, европейски академии за промишленост с нулеви нетни емисии и други академии за умения.

Описание на клъстерите:

Клъстер 1 — Преподаване и обучение

Дейност 1. Предоставяне на хората на **умения, подходящи за пазара на труда**, чрез:

- съчетаване на предлаганите умения с възможностите за работа, като се вземе предвид и работата, предприета по секторния план за действие[277], от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии, от академиите за умения, както и текущите действия на ЦВППОО по програмата „Еразъм+“, когато такива са уместни и налични;
- съсредоточаване както върху **техническите умения, в т.ч. предмети в областта на НТИМ[278]**, така и върху **ключовите компетентности[279];**
- предвиждане на бъдещите потребности от умения чрез ефективни средства за бързо идентифициране на променящите се нужди на пазара на труда[280], по-специално на местно, регионално и национално равнище, като се взема предвид и работата, предприета по секторния план за действие[281], от европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии и от действащите ЦВППОО по програмата „Еразъм+“, когато това е уместно и възможно;

[276] Могат да бъдат допълнени и с други дейности, договорени между партньорите.

[277s] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=bg

[278] Вж. Стратегически план за образованието в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (правен документ) — европейско пространство за образование.

[279] Както е определено в Препоръка на Съвета от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот.

[280] Вж. работата на Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop) във връзка с уменията за пазара на труда и намирането на съответствия между нуждите на пазара на труда и уменията.

[281] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=bg

- включване на уменията, необходими за **екологичния** и **цифровия** преход[282].

Дейност 2. Търсене на подход за **учене през целия живот и приобщаване** в ПОО чрез:

- осигуряване на възможности за учене за хора от всички възрасти и всякакъв социално-икономически произход[283];
- съчетаване на предложения за **първоначална квалификация в областта на ПОО** с предложения за **продължаващо обучение** за повишаване на квалификацията и преквалификация, въз основа на определянето на необходимите умения[284];
- осигуряване на програми за ПОО на по-високо ниво, разработване на гъвкави начини и механизми за сътрудничество между институциите за ПОО и институциите за висше образование[285].

Дейност 3. Разработване на **учебни програми и квалификации за ПОО**, позволяващи гъвкавост и индивидуализация на предаването на материала, чрез:

- разработване и/или използване на микроквалификации[286] за признаване на резултатите от възможностите за учене с кратка продължителност, адаптирани към бързо променящите се общество и пазар на труда;
- разработване на съвместни разпоредби за образование и обучение, включително микроквалификации в областта на НТИМ, при следване на европейския подход, с което се допринася за мобилността на учещите и работниците, като същевременно се гарантират тяхното признаване, както и прозрачността, разбирането и преносимостта на резултатите от обучението;
- интегриране на международната мобилност на учещите в учебните програми, осигуряване на валидиране и признаване на резултатите от обучението, постигнати в чужбина;
- разработване на индивидуални планове за обучение или пътеки за всеки учещ, включително за възрастни;
- разработване на квалификации, които включват както компоненти за учене в училище, така и такива за учене в процеса на работа;
- използване на европейските цифрови удостоверения за учене, които дават възможност за лесно удостоверяване на автентичността, валидиране и признаване на квалификации с всякакъв размер и под всякаква форма.
- използване като основа на секторните планове, когато те са уместни и налични.

Дейност 4. Разработване на **иновативни, ориентирани към учещите материали и методики за преподаване и учене**, чрез:

- включително интердисциплинарно, основано на проекти и компетентности обучение, „учебни фабрики“, пространства за създатели[287] и други новаторски методики[288];

---

[282] Вж. публикациите на Cedefop „Digital, greener and more resilient“ (Цифрови, по-екологични и по-устойчиви) и „The green employment and skills transformation“ (Екологичната трансформация при заетостта и уменията) , както и таксономията на уменията за екологичния преход на Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO).

[283] Наръчник на МОТ за създаване на приобщаващо за всички ТПОО и развитие на умения.

[284] Също така използване на съществуващите инструменти за определяне на необходимите умения, като например предоставения от Cedefop инструмент OVATE (онлайн инструмент за анализ на свободните работни места в Европа) и други инициативи за умения, насочени към предоставяне на обучение от значение за пазара на труда (напр. Пакта за умения и секторни планове за действие).

[285] Вж. „Модел на процесите за сътрудничеството между ПОО и институциите за висше образование“ и предстоящото изследване на ОИСР „Пътища към професиите: разбиране на системите за академично и неакадемично висше професионално образование“.

[286] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BGN/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0627%2802%29&qid=1656349729862

[287] „Пространствата за създатели“ са съвместни работни пространства за създаване, учене, изследване и споделяне (вж. доклада на Съвместния изследователски център)

[288] Вж. „Актуално състояние на позитивното образование“ и Международната мрежа за позитивно образование (IPEN).

- използване на Европейските рамки за компетентностите[289] и производни инструменти като DigComp[290], EntreComp[291], FreenComp, LifeComp[292], GreenComp[293], SELFIE WBL[294], „Проверете цифровите си умения“[295] и Европейския сертификат за цифрови умения[296];
- използване на иновативно оборудване за обучение и иновативни цифрови технологии като масови отворени онлайн курсове (МООК), симулатори, виртуална и добавена реалност, изкуствен интелект, както за училищно обучение, така и за учене в процеса на работа;
- насърчаване на **високи постижения на учещите**[297] чрез действия, които стимулират учещите в системата на ПОО да изследват своя **новаторски и творчески потенциал**[298], което води до благоприятен цикъл от ползи за учещите, учителите/обучителите и институцията за ПОО, която може да интегрира най-добрите практики в редовните програми.[299]

Дейност 5. Инвестиране в **първоначалното** и **продължаващото професионално развитие на учителите и обучителите**[300]

- За педагогически, технически, екологични и цифрови умения, включително тези, които са необходими за онлайн учене и дистанционно обучение;
- Включване на мобилността на учителите и обучителите в стратегиите за учене, развитие и интернационализация[301];
- Подкрепа за прилагането на култура на качество, основана на дефинирани системи за управление[302].

Дейност 6. Създаване на силни механизми за **осигуряване на качеството**

- Въз основа на европейски средства и инструменти като EQAVET;
- Работа за сертифициране на доставчиците на образование и обучение въз основа на стандарти, разработени от съответните национални и/или **международни организации по стандартизация** — например ISO 21001 или EFQM.

Дейност 7. Създаване на **ефективни канали за обратна връзка** и **системи за проследяване на дипломираните лица**

- Установяване на процедури, механизми и инструменти за ефективна обратна връзка и преглед като част от стратегически процес на учене в организацията за ПОО, за да се подпомогне развитието на висококачествено- предоставяне и да се подобрят възможностите за учещите;

---

289 Вж. студията на Margherita Bacigalupo относно рамките за компетентностите като инструменти за ориентиране.

290 Европейската рамка за компетентност в областта на цифровите технологии

291 EntreComp, Рамката за предприемачески умения

292 Европейската рамка за ключова личностна компетентност, социална компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене

293 Вж. Европейската рамка за компетентност в областта на устойчивостта, GreenComp и „Екологизиране на техническото и професионалното образование и обучение:Практическо ръководство за институции“ на UNESCO-UNEVOC.

294 Цялата онлайн информация за SELFIE относно ученето на работното място.

295 Вж. „Проверете цифровите си умения“ | „Европас“ (Europass)

296 Европейският сертификат за цифрови умения (ЕСЦУ) е действие, предвидено в Плана за действие в областта на цифровото образование

297 Вж. примера на нидерландската инициатива за високи постижения в средното професионално образование.

298 JRC е провел проучване как се насърчава креативността в ученето през целия живот, включително в ПОО.

299 Примери се съдържат в таблица 3 в проучването на JRC „Креативността — трансверсално умение за учене през целия живот“.

300 Вж. работата на Cedefop относно професионалното развитие на учителите и обучителите.

301 Вж. Заключенията на Съвета относно повишаването на мобилността на учителите и обучителите, по-специално европейската мобилност, в рамките на тяхното първоначално и продължаващо образование и обучение.

302 Вж. също инициативата на ЕС за академии за учители .

- Осигуряване на възможност за своевременно адаптиране на предоставянето на обучение въз основа на ефективни системи за проследяване на дипломираните лица[303];

Дейност 8. Предоставяне на **услуги по ориентиране**

- Осигуряване на качествени насоки[304] както за младите хора, така и за възрастните в подкрепа на избора им на кариера и образование и обучение, както и участието им в ученето през целия живот;
- Предоставяне на подкрепа, съобразена с уязвимите лица
- Предоставяне на възможности на възрастните да се възползват от правата си на обучение.

Дейност 9. Осигуряване на **валидация** на предишно обучение

- Осигуряване на валидация на уменията, независимо по какъв начин са придобити, включително извън формалното образование и обучение: на работното място, у дома или при доброволчески дейности[305], като основа за предоставяне на персонализирано обучение

Клъстер 2 — Сътрудничество и партньорства

Дейност 10. Създаване на **партньорства между предприятията и образователните институции**

- Култивиране на взаимноизгодни отношения със стопанския сектор чрез формиране на дългосрочни партньорства между предприятията и образователните институции, включително за иновации и предвиждане на умения;
- Съвместна работа за непрекъснато преразглеждане и актуализиране на учебните програми, за да се гарантира тяхната приложимост спрямо потребностите на учещите и на пазара на труда, по-специално за учене в процеса на работа и чиракуване, в съответствие с Европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване и изграждане на полезни взаимодействия с Европейския алианс за професионална подготовка[306]
- Подпомагане на предприятията, други работодатели и по-специално на МСП с персонализирано обучение за **повишаване на квалификацията и преквалификация**
- Сътрудничество с публичните служби по заетостта и гражданското общество за повишаване на квалификацията и преквалификация на безработни и неактивни лица;
- Подкрепа на секторното и регионалното сътрудничество, включително присъединяване към **Пакта за умения**[307], и създаване на полезни взаимодействия със секторния подробен план за действие, когато това е уместно и възможно.
- Предоставяне на МСП на техническа подкрепа, оценка на нуждите от умения, инструменти и методологии;
- Организиране на учене в процеса на работа, възможности за чиракуване и стажове за учещите, споделяне на оборудване, както и обмен на учители и обучители между предприятията и центровете за ПОО[308].

---

[303] Вж. „Проследяване на обучението и кариерата на завършилите ПОО“ с цел подобряване качеството на предоставянето на ПОО, „Преглед на състоянието на мерките за проследяване на завършилите ПОО“, както и „Преглед на състоянието на политиките и практиките за проследяване на дипломираните лица“ и Препоръката на Съвета относно проследяването на дипломираните лица.

[304] Вж. Мрежата Euroguidance , Резолюцията на Съвета относно подобряването на ролята на ориентирането през целия живот в стратегиите за учене през целия живот, публикацията „Инвестиране в професионалното ориентиране“, както и работата на Cedefop във връзка с ориентирането през целия живот.

[305] Вж. разработката на Cedefop относно Валидиране на неформалното и информалното учене, както и Препоръката на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене.

[306] Европейски алианс за професионална подготовка — Заетост, социални въпроси и приобщаване — Европейска комисия (europa.eu).

[307] Вж. Пакта за умения.

[308] Може да включва създаването и функционирането на алианси за обучение (вж. австрийския модел) и междуфирмени центрове за обучение (вж. германския модел). Вж. също нидерландския пример за партньорства между предприятията и образователните институции в сектора на ИКТ.

Дейност 11. **Приложни изследвания** и **иновации**

- Съвместна работа с дружества, по-специално с МСП, по проекти за **приложни изследвания**[309], включващи учещи и членове на персонала в системата на ПОО;
- Използване или съвместно създаване на **центрове за иновации** и **центрове за разпространение на технологии**[310] за подпомагане на процесите на иновации в МСП с участието на учещите и членовете на персонала в системата на ПОО;
- Принос към създаването и разпространението на нови знания[311].

Дейност 12. **Интернационализация на ПОО** и **мобилност в чужбина**

- Разработване на стратегически планове за международни дейности, тясно свързани с развитието на институциите за ПОО и на качеството на практиките за преподаване и обучение[312];
- Създаване на поддържащи структури и мерки за насърчаване и гарантиране на качеството на дейностите за мобилност в областта на ПОО (включително виртуална мобилност) сред партньорите в мрежата от ЦВППОО в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“[313];
- Стартиране на инициативи за мобилизиране на учещите, учителите и обучителите (включително обучители в предприятията), както и на експерти, за да се използват възможностите, предлагани от програмата „Еразъм+“ (ключово действие 1), за участие в мобилност в чужбина.
- Разработване на стратегически планове за международни дейности, тясно свързани с развитието на институциите за ПОО и на качеството на практиките за преподаване и обучение[314];

Дейност 13. Насърчаване на **предприемачески умения и инициативи**

- Развитие на предприемаческа култура в организациите за ПОО315, включително на лидери, членове на персонала, учители и обучители, както и на учещите[316];
- Работа с местни партньори за развиване на предприемаческите умения и нагласи на учещите се, която отговаря на реалните предизвикателства
- Осигуряване или свързване с местни бизнес инкубатори за обучаващите се в рамките на ПОО за развиване на техните предприемачески[317] инициативи.

Дейност 14. Повишаване **на привлекателността на ПОО**

- Информиране за възможности за работа чрез ПОО и привличане на младежи и възрастни (включително ученици от началните и средните училища) към учебните пътеки за ПОО;

---

309 Вж. пример за канадски колежи и институти, които използват приложни изследвания, за да укрепят капацитета си за иновации, и разчитат на силните си връзки с промишлеността и общността, както и публикацията на NCVER относно развитието на приложните изследвания в областта на ПОО: действия за засилване на ролята на ПОО в системата за иновации, както и МСП и TAFE (институции за техническо и продължаващо образование), които си сътрудничат посредством приложни изследвания за растеж

310 Вж. пример от Fraunhofer за прехвърляне на знания от научните изследвания на институти към частните дружества

311 Вж. „Политика на ЕС за оползотворяване: прилагане на резултатите от научните изследвания в полза на обществото“ и Препоръка на Комисията относно Кодекс на практиките за съвместно създаване между промишлеността и академичните среди за оползотворяване на знанията.

312 Вж. GO-international – Практическо ръководство за стратегическа интернационализация в ПОО

313 Вж. Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ — проекти за мобилност — ПОО, възрастни, училища и модели за споразумения за мобилност и обучение

314 Вж. GO-international – Практическо ръководство за стратегическа интернационализация в ПОО

315 Вж. създаденото от UNEVOC към ЮНЕСКО Практическо ръководство за обучение по предприемачество за институциите за ТПОО.

316 Вж. EntreComp: рамката за предприемаческа компетентност Вж. JA Europe относно подготвянето на хората за заетост и предприемачество

317 Вж. окончателния доклад относно Предприемачеството в професионалното образование и обучение, примера на Австрийския национален план за действие за обучение по предприемачество и Ръководство за насърчаване на обучението по предприемачество.

- Чрез справяне със **стереотипите, свързан с пола**, в областта на ПОО, включително при образованието и обучението, свързано с НТИМ[318].
- Чрез започване и активно участие в комуникационни кампании и дейности[319], насочени към повишаване на привлекателността на ПОО;
- Създаване на **международен кампус или летни лагери за ПОО**[320] насочен(и) към учещите, учителите и обучителите, ръководителите на институции за ПОО, синдикалните организации, както и към лицата, които обмислят възможности за професионално обучение в бъдеще. Те могат да са насочени към специфични области на професионална дейност, продукти или услуги, както и към комплексни предизвикателства от обществено и икономическо значение.
- Чрез справяне със стереотипите, свързан с пола, в областта на ПОО, включително при образованието и обучението, свързано с НТИМ[321].

Дейност 15. Конкурси за умения

- Насърчаване на участието на учещите в секторни, национални и международни конкурси за умения, насочени към повишаване на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО (напр. състезания по инициативите World Skills и/или EuroSkills. Моля, обърнете внимание, че наградите не са допустим разход в бюджета.

Клъстер 3 — Управление и финансиране

Дейност 16. Автономия и ефективно **управление на ПОО**

- Развитие на капацитета на доставчиците на ПОО да вземат независими решения и да носят отговорност за тях, по образователни, организационни, финансови, свързани с персонала и други въпроси, във връзка с осъществяването на дейността, извършвана в рамките на обхвата, определен от националните правила и разпоредби[322];
- Ангажиране на съответните заинтересовани страни, по-специално дружества, камари, професионални и браншови сдружения, синдикални организации, национални и регионални органи и социални партньори, включително представители на учещите, в управлението на системите за ПОО.

Дейност 17. Стратегически подход за **развитие и управление на умения**

- Активно участие в националните и регионалните системи за управление на уменията;
- Оказване на принос от гледна точка на уменията за заетостта и създаването на социалната политика на местно, регионално, национално и европейско равнище.

Дейност 18. Съвместно създаване **на екосистеми от умения**

- Мобилизиране на съответните икономически и социални партньорства, както и на други институции за образование и обучение и на съответните публични органи, за ангажиране или създаване на местни екосистеми от умения, насочени към подпомагане на иновациите, стратегиите за интелигентна специализация, клъстерите и секторите и веригите за създаване на стойност (промишлени екосистеми)

---

[318] Вж. Стратегически план за образованието в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (правен документ) — европейско пространство за образование.

[319] Вж. пример за германското Sommer der Berufsausbildung

[320] Вж. пример за летен лагер, технически лагер и летен лагер за деца с увреждания.

[321] Вж. Стратегически план за образованието в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (правен документ) — европейско пространство за образование.

[322] Разглеждане на възможността за педагогическа, финансова и оперативна автономия на управление, съгласувана с ефективни механизми за отчетност. Вж. също GEORG SPÖTTL в Autonomy of (Vocational) Schools as an Answer to Structural Changes („Автономията на (професионалните) училища като отговор на структурните промени“)

- Овластяване на местните екосистеми от умения да допринасят за привличането на чуждестранни инвестиции323 чрез осигуряване на своевременно предоставяне на умения за дружествата, които инвестират на местно равнище.
- Взаимодействие с други проекти за ЦВППОО по програма „Еразъм+“, по-специално чрез общността от практикуващи специалисти[324] на Центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО), чрез споделяне на опит и резултати, като по този начин се допринася за по-широкото въздействие на инициативата ЦВППОО.

Дейност 19. Разработване на **устойчиви финансови модели**

- Комбиниране на публично и частно финансиране[325], както и на дейности за генериране на приходи, и пълноценно използване на схемите за финансиране, базирани на резултатите (ако е приложимо).

Дейност 20. Пълноценно използване на **националните** и **европейските финансови инструменти**.

- Те могат да включват подкрепа за дейности в областта на образованието и обучението, мобилност на учещи и персонал, дейности за приложни изследвания, инвестиции в инфраструктура за модернизиране на центровете за ПОО с модерно оборудване, прилагане на системи за управление, за да се гарантират високи постижения и устойчивост на организациите за ПОО и предоставяните от тях услуги.

В проекта трябва **ясно да бъде идентифициран и обяснен изборът на всяка от избраните дейности във формуляра за заявление** и да бъде описано как работата, която ще се извършва чрез тези дейности, ще допринесе конкретно за съответните работни пакети и за общите цели на проекта.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очаква се постепенното създаване и развитие на европейски мрежи от центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение да повиши възможностите на системите за ПОО за адаптиране на предоставяните умения към променящите се икономически и социални потребности, като по този начин осигури на ПОО челно място в осигуряването на решения на предизвикателствата, свързани с бързо променящите се потребности от умения.

Тъй като формират съществена част от „триъгълника на знанието“ — проектите следва да стимулират сътрудничеството между предприятията, образованието и научните изследвания — и играят основна роля за осигуряване на умения в подкрепа на иновациите и интелигентната специализация, центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение се очаква да осигуряват висококачествени умения и компетентности, водещи до качествена заетост и възможности в продължение на цялата кариера, които да отговарят на нуждите на една иновативна, приобщаваща и устойчива икономика.

Чрез широкото разпространение на резултатите от проектите на транснационално, национално и/или регионално равнище и разработването на дългосрочен план за действие за постепенното разгръщане на предвидените резултати от проектите, в който се вземат предвид националните и регионалните стратегии за развитие и интелигентна специализация, с проектите ще се ангажират съответните заинтересовани страни в рамките на участващите организации и извън тях, и по-специално съответните публични органи, и ще се осигури трайно въздействие след приключването на проекта.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

323 Вж. примери от Канада и Сингапур.

324 Вж. общността от практикуващи специалисти на Центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (copcoves.eu).

325 Вж. разработения от ОИСР GPS в областта на образованието и Funding Mechanisms for Financing Vocational Training: An Analytical Framework (Механизми за финансиране на професионално обучение: Аналитична рамка)

Прилагат се следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Релевантност на проекта (максимален резултат: 35 точки)	▪ **Обвързаност с политиката**: предложението показва как мрежата за транснационално сътрудничество на центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение ще допринесе за постигането на целите на приоритетите на политиката, обхванати от Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост[326], както и от Декларацията от Оснабрюк[327] и заменилата я Декларация от Хернинг[328], и от Съюза на уменията[329]; както и от компаса за конкурентоспособността; ▪ **Ценности на ЕС**: предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; ▪ **Последователност**: доколко предложението отговаря на целите на поканата, като целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации; доколко предложението осигурява подходящ анализ на потребностите, и описва по какъв начин с целите и дейностите на предложението за проект се допълват и/или се създават полезни взаимодействия и се избягва припокриване с вече изпълнявани проекти на ЦВППОО от поканите за представяне на предложения за периода 2021—2024 г., както и с плановете за действие, европейските академии за промишленост с нулеви нетни емисии[330] и други академии за умения (в зависимост от това какво е приложимо); доколко предложението е свързано с Пакта за чиста промишленост, Плана за действие в областта на промишлеността за европейския автомобилен сектор и други сектори, в които е налице недостиг на работна ръка; ▪ **Иновации**: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения за съответната област като цяло или за географския контекст, в който се изпълнява проектът (например съдържание, произведени крайни продукти, прилагани методи на работа, организации и лица, които участват или към които те са насочени); ▪ **Регионално измерение**: предложението доказва приноса си за стратегиите за регионално развитие и интелигентна специализация въз основа на определянето на местните/регионалните предизвикателства във всяка от участващите държави; ▪ **Европейска добавена стойност**: в предложението ясно се доказва добавената стойност на индивидуално (учещи и/или персонал), институционално и системно равнище, създадена посредством резултати, които трудно биха били постигнати от партньорите без европейско сътрудничество; ▪ **Интернационализация**: предложението показва своя принос към международното измерение на високите постижения в областта на ПОО, включително разработването на стратегии за насърчаване на транснационалната мобилност в областта на ПОО за учещи и членове на

[326] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN

[327] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

[328] https://danish-presidency.consilium.europa.eu/media/23xla4rt/herning-declaration-2025-english.pdf

[329] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_bg

[330] Европейска академия по слънчева енергетика и академия на Европейския алианс за акумулаторните батерии.

	персонала, както и на устойчиви партньорства; ▪ **Цифрови умения**: доколко предложението обхваща дейности, свързани с развитието на цифровите умения (като предвиждане на умения, иновативни учебни програми и методологии за преподаване, насоки и др.); ▪ **Екологични умения**: доколко предложението обхваща дейности (като предвиждане на умения, иновативни учебни програми и методологии за преподаване, насоки и др.), свързани с прехода към кръгова и екологична икономика; ▪ **Социално измерение**: в предложението се включва хоризонтално действие в различните действия за справяне с многообразието и насърчаване на споделените ценности, равенството, включително равенството между половете, недискриминацията и социалното приобщаване, включително за хора със специални потребности/с по-малко възможности.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)	▪ **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите и дейностите на проекта. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности и услуги, посредством които ще бъдат удовлетворени установените потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; ▪ **Дейности**: работата, която трябва да се извърши по всяка от избраните дейности от трите клъстера, е ясно описана по отношение на очакваните резултати/крайни продукти, конкретния им принос за съответните работни пакети и общите цели на проекта; в проектът е показано, че основният му акцент е върху ПОО и нива 3—5 от ЕКР; ▪ **Методология**: качество и осъществимост на предложената методология и нейната целесъобразност за постигане на очакваните резултати; ▪ **Управление**: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление, способност за координиране на транснационални мрежи и лидерство в комплексна среда, и установява надеждни договорености за управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Определен е ясен набор от ключови показатели за ефективност и график за тяхната оценка и постигане; ▪ **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; предложението се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; ▪ **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; налице **са** подходящи етапи за подготовка, изпълнение, мониторинг, експлоатация, оценка и разпространение; ▪ **Контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Тези процеси включват независимо външно оценяване в средата и края на проекта; ▪ Ако проектът включва дейности за мобилност (за учещи и/или членове на персонала): ▪ Качество на практическата организация и условия за управление и

	предоставяне на подкрепа; ▪ Доколко тези дейности съответстват на целите на проекта и обхващат достатъчен брой участници; ▪ Качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	▪ **Конфигурация**: проектът включва взаимно допълващи се организации с необходимия профил, компетентности, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; ролята на всеки партньор е ясно определена и неговата добавена стойност е обяснена; до каква степен в предложението са включени публични органи; в предложението се обяснява как партньорствата както на местно/регионално, така и на транснационално равнище са реципрочни и взаимноизгодни и имат дългосрочна перспектива; ▪ **Сближаване във възходяща посока**: доколко партньорството обединява организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение или със света на труда и които са на различни етапи от разработването на подходи за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, и позволява безпроблемен и ефективен обмен на опит и знания между тези партньори; ▪ **Географско измерение**: степента, в която заявителят е обосновал географския състав на партньорството и е доказал неговата значимост за постигането на целите на ЦВППОО; партньорствата включват широк и подходящ кръг от участници на местно и регионално равнище между общността на ПОО и сферата на труда; ▪ **Участие на бенефициери от трети държави, които не са асоциирани към Програмата, от региони 1—3 (с изключение на Беларус)**: ако е приложимо, участието на организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, допринася съществена добавена стойност към проекта; ▪ **Сътрудничество**: вземането на решения и комуникацията между участващите организации, участниците и всички други заинтересовани страни са добре описани ясно и подробно (например: брой и график на срещите, конфигурация на групите, описание на целите и очакваните постижения и т.н.) и илюстрирани в диаграмата на Гант/времевата линия на проекта.
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	▪ **Използване на резултатите**: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни. В него се съдържат методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ **Разпространение**: в предложението се съдържа ясен план за разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи цели, дейности, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни, създателите на политики, предоставящите професионално ориентиране, предприятията, младите учещи и др. през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; в предложението са посочени и партньорите, които ще отговарят за изпълнението на дейностите за разпространение; ▪ **Въздействие**: предложението излага потенциалното въздействие на проекта по отношение на: - участниците и участващите организации през периода на изпълнение на

	проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, както и потенциала му за включване в развитието на умения за ПОО на регионално, национално и/или европейско равнище. В предложението са включени мерки, както и ясно определени цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно); ▪ **Устойчивост**: в предложението се обяснява как ЦВППОО ще бъде доразвит; предложението включва дългосрочен план за действие за постепенното въвеждане на резултатите от проекта и устойчивите партньорства между доставчици на образование и обучение и основни заинтересовани страни от промишлеността на съответното равнище; в установения план се съдържа информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и финансова устойчивост, включително да се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), чрез които да се осигури дългосрочната устойчивост на постигнатите резултати и ползи.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **75 точки** (от общо 100 точки), като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 18 точки за категорията „Релевантност на проекта“; минимум 13 точки за категорията „Качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категориите „Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „Въздействие“.

Предложенията с равен общ резултат ще се определят в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

Доколкото позволяват действащите национални и европейски правни рамки, резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп** (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентните органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

Печат за високи постижения

Проектните предложения, оценени над праговете за качество, с общ брой точки, **равен на или по-висок от 75**, които обаче не могат да бъдат финансирани по програмата „Еразъм+“ поради липса на наличен бюджет по настоящата покана за представяне на предложения, могат да получат сертификат за **печат за високи постижения**, с който да удостоверят качеството на предложението и да улеснят алтернативното му финансиране на национално или регионално равнище.

Печатът за високи постижения представлява сертификат за знак за качество, присъждан на висококачествени проектни предложения, които не могат да бъдат финансирани по програмата „Еразъм+“ поради недостиг на средства[331]. Със знака се признава качеството на предложението и се улеснява търсенето на алтернативно финансиране. Финансиращите органи на национално или регионално равнище могат да решат да финансират директно проектното предложение на притежателя на печата въз основа на оценката за високо качество,

[331] Член 32, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/817 за „Еразъм+“.

получена след процеса на оценка, проведен от независими експерти на Комисията, без да се изпълнява нов пълен процес на оценка. Присъждането на печат за високи постижения може също така да улесни алтернативното финансиране от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) или Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+)[332].

Заявителите трябва да знаят, че присъждането на сертификат за печат за високи постижения не представлява гаранция за автоматично алтернативно финансиране, тъй като решението за потенциално финансиране на проектни предложения на притежатели на печат е изцяло **по преценка** на управляващите органи на фондовете на политиката на сближаване, съгласно ЕФРР или ЕСФ+, или на други финансиращи органи на национално и регионално равнище.

Ако заявителят представи предварително разрешение във формуляра за заявление, данните от проектното предложение за притежатели на печат могат да бъдат споделени с управляващите органи на фондовете на политиката на сближаване и други потенциално заинтересовани финансиращи органи на национално или регионално равнище чрез националните агенции, при пълно спазване на правила, уреждащи поверителността на предложението и защитата на личните данни.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта, резултатите от оценката и процент на финансиране от **80 %.**

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 4 000 000 EUR.

Не се допуска финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

Разходи за финансови одити не са разрешени.

Допускат се разходи за доброволци. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[333].

Допускат се единични разходи за собствениците на МСП. Те следва да бъдат под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за собствениците на МСП[334].

Съответният работен пакет следва да включва разходи за поне една годишна среща (1 представител от всеки пълноправен партньор по проекта), организирана от или по препоръка на Европейската комисия/Европейската изпълнителна агенция за образование и култура за обмен на добри практики и взаимно обучение между центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение.

КАК СЕ ОПРЕДЕЛЯ ЕДНОКРАТНАТА СУМА ПО ПРОЕКТА?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“,

[332] Член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 за общоприложимите разпоредби (РОР) , EUR-Lex — 32021R1060 — BG — EUR-Lex (europa.eu).

[333] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[334] unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf (europa.eu)

„организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на еднократната сума, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част B от настоящото ръководство за програмата.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Тази схема за финансиране ще позволи да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

ДЕЙСТВИЕ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

Действието „Еразмус Мундус“ обхваща:

- **Обособена позиция 1: Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ) и**
- **Обособена позиция 2: Мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (РСМПЕМ)**

Това действие има за цел да насърчава високите постижения и интернационализацията на институциите за висше образование в световен мащаб чрез програми за обучение на равнище магистърски курсове, съвместно предоставяни и признавани от установените в Европа институции за висше образование (ИВО), и отворени за институции от други държави по света.

Съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ и мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ са две независими обособени позиции. Няма задължение за реализиране на РСМПЕМ преди СМПЕМ. Отпускането на безвъзмездни средства за РСМПЕМ не предполага автоматично финансиране по линия на СМПЕМ, а завършването на проект по РСМПЕМ не е критерий за отпускане на безвъзмездни средства за СМПЕМ.

Обособена позиция 1: Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ)

Със СМПЕМ се подкрепят интегрираните на високо равнище транснационални програми за обучение в магистърска степен[335], провеждани от международен консорциум на институции за висше образование (ИВО) от различни държави по света и ако е приложимо, от други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в съответните области на обучение/професионални области.

СМПЕМ са програми за високи постижения и следва да допринасят за интеграцията и интернационализацията на европейското пространство за висше образование (ЕПВО). Спецификата на СМПЕМ се изразява във висока степен на свързаност/интеграция между участващите институции и високи постижения на тяхното академично съдържание.

ЦЕЛИ НА СМПЕМ

Действието за СМПЕМ има за цел да повиши привлекателността и високите постижения на европейското висше образование в световен мащаб и да привлече таланти в Европа чрез комбинация от:

i) институционално академично сътрудничество, което да представя високите европейски постижения във висшето образование, и
ii) индивидуална мобилност за всички студенти, които участват в СМПЕМ, с финансирани от ЕС стипендии за най-силните кандидати измежду тях.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да отговарят на следните критерии:

[335] Ниво 7 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2011).

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти) трябва: • да бъдат **правни субекти** (публичноправни или частноправни субекти); • да бъдат институции за висше образование (ИВО), установени в една от допустимите държави, т.е. държава — членка на ЕС, трета държава, асоциирана към програмата, или в трета допустима държава, която не е асоциирана към програмата. ИВО, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават удостоверение за Харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ХВОЕ не се изисква за участващите ИВО от трети държави, които не са асоциирани към програмата, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Сдружения или организации на ИВО, публични или частни организации (включително свързаните с тях субекти), които допринасят пряко и активно за осъществяването на СМПЕМ (съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“), установени в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата, също могат да участват, но не като координатор. Наред с горното в изпълнението на програмата за обучение за СМПЕМ могат да участват и асоциирани партньори (факултативно). На етапа на подаване на заявлението[336] ИВО, които са пълноправни партньори, трябва да докажат, че са изпълнили външните изисквания за осигуряване на качеството (ОК) в своята юрисдикция за съвместната програма. Това може да произтича от i) успешното въвеждане на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство го допуска); ii) или да се основава на конкретна акредитация/оценка на съвместната програма; iii) или на всеки национален компонент, въз основа на който е съставена СМПЕМ. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от поне 3 ИВО (бенефициери, а не свързани субекти) от 3 различни държави, от които най-малко 2 различни държави — членки на ЕС, и/или трети държави, асоциирани към програмата.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се осъществяват в допустимите държави.

[336] Освен ако на национално/регионално равнище не съществуват специфични и официални разпоредби, свързани с изпълнението на „Еразмус Мундус“ (ще се разглежда от EACEA за всеки отделен случай).

Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 74 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). Предходно финансираните съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ (СМСЕМ) и съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ) могат да кандидатстват за подновяване най-рано в годината преди изтичането на договора. **Изключение:** за СМПЕМ, избрани през 2021 г., могат да се подават заявления, при условие че текущият им договор изтича преди 31 март 2028 г. Две издания на магистърска програма, финансирани по две различни споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, в никакъв случай не могат да започнат в една и съща учебна година.
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-EDU-2026-PEX-EMJM-MOB Преди да кандидатствате, моля, вижте съответните често задавани въпроси във FTOP.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **12 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Очаква се СМПЕМ да отговарят на следните изисквания:

1) Да включват **съвместно разработена и напълно интегрирана учебна програма**, която да съответства на стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование (ЕПВО),[337] приложими към датата на кандидатстване за СМПЕМ. Тези стандарти обхващат всички ключови аспекти на съвместните програми по отношение на съвместното проектиране, изпълнение, провеждане и осигуряване на качеството.

   Освен стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми, СМПЕМ поставят акцент върху следните съвместни/общи процедури за изпълнение:

   - Съвместни изисквания за прием на студенти и правила/процедури за кандидатстване, подбор, политика за таксите, наблюдение, оценяване на студентите и оценка на изпълнението;
   - Съвместно разработване на програми и интегрирани дейности за преподаване/обучение, включително съвместно договорена езикова политика и съвместен процес за признаване на периодите на обучение в рамките на консорциума;
   - Общи услуги, предлагани на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи);
   - Съвместни дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността с цел осигуряване на видимост в световен мащаб на програмата и на схемата за стипендии „Еразмус Мундус“. Стратегията

[337] https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/

за популяризиране следва да включва разработване на интегриран и подробен специален уебсайт (на английски и на основния език/езици на преподаване, ако е различен от английския) с цялата необходима информация относно програмата, предназначен за студентите и за други съответни заинтересовани страни като бъдещите работодатели;
- Съвместно административно и финансово управление от консорциума;
- Съвместните дипломи се насърчават, ако националното законодателство ги допуска.

2) Да се **осъществяват чрез консорциум от ИВО** и, когато е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. В консорциума участват най-малко три ИВО от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.

Всички ИВО, които са пълноправни партньори (от държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата, или от трети държави, които не са асоциирани към програмата), трябва да са институции, присъждащи магистърски степени, и да присъждат съвместни или многостранни дипломи на студентите, завършили успешно СМПЕМ, които отговарят на изискванията за придобиване на степен. Необходимото официално ангажиране на всички организации, участващи в консорциума за СМПЕМ, трябва да бъде осигурено преди записването на първите студенти в СМПЕМ, за да се гарантира надеждно институционално участие и подкрепа. Този ангажимент е под формата на споразумение за партньорство за СМПЕМ, което трябва да бъде подписано от всички институции партньори (включително от асоциираните партньори, ако се прецени за уместно от консорциума, подаващ заявлението). В споразумението за партньорство участващите ИВО от трети държави, които не са асоциирани към програмата, следва да се ангажират с принципите на ХВОЕ. Това споразумение за партньорство за СМПЕМ трябва да урежда всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти, свързани с провеждането на програмата за СМПЕМ и управлението на отпуснатите в рамките на тази програма стипендии (вж. по-долу). На етапа на кандидатстване трябва да бъде представен проект на споразумение за партньорство.

В изпълнението на програмата за обучение за СМПЕМ могат да участват и асоциирани партньори (факултативно). Тези организации допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от СМПЕМ и мерките за нейната устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. Те не се считат за бенефициери на финансирането по програмата по отношение на аспектите на допустимост и управление на договорите.

3) **Да записват отлични студенти от цял свят**. Подборът, набирането и мониторингът на отделните студенти са отговорност изключително на консорциума за СМПЕМ. Подборът на студенти трябва да бъде организиран по прозрачен, безпристрастен и справедлив начин. Част от тези студенти могат да се възползват от стипендия за СМПЕМ.

СМПЕМ приема за обучение в магистърска програма студенти, които са придобили първа образователно-квалификационна степен за висше образование или са удостоверили признато равностойно ниво на усвоено учебно съдържание в съответствие с националното законодателство и практики в държавите/институциите, които присъждат образователна степен. Първият набор от записани студенти следва да започне обучението си не по-късно от учебната година след годината на избирането на проекта.

За да се гарантира пълна прозрачност и да се определят правата и отговорностите на всички записани студенти, и двете страни (т.е. записаните студенти и консорциумът за СМПЕМ) трябва да подпишат студентско споразумение при записването на студентите в програмата. Образецът на студентското споразумение трябва да бъде публикуван на уебсайта на СМПЕМ.

4) Да включват **задължителна физическа мобилност за всички записани студенти:** На етапа на кандидатстване в рамките на консорциума трябва да са договорени трасетата за мобилност и механизмът за признаване на периодите на обучение между институциите партньори.

СМПЕМ трябва да включва задължителна физическа мобилност за всички записани студенти (независимо дали получават стипендии за СМПЕМ), обхващаща минимум два периода на обучение в две държави, най-малко едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към Програмата. Тези две държави трябва да са различни от държавата по пребиваване на студента на етапа на записване. Всеки от двата задължителни периода на обучение трябва да съответства на натоварване от най-малко един академичен семестър (30 ECTS кредита или еквивалента им)[338]. Останалите периоди на обучение могат да се организират свободно. Всички периоди на обучение по магистърски програми трябва да се провеждат в ИВО — пълноправни партньори, или под прекия им надзор.

Задължителните периоди на мобилност не могат да бъдат заменени с виртуална мобилност (дистанционно обучение).

5) Да насърчават **обмена на персонал и поканени учени**, които да допринасят за дейностите за преподаване, обучение, научни изследвания и административни дела.

6) **Успешното завършване на съвместната програма СМПЕМ трябва да доведе до присъждане на съвместна диплома** (т.е. една-единствена диплома, издадена от най-малко две ИВО от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата), **на многостранна диплома** (т.е. най-малко две дипломи, издадени от две институции за висше образование от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата) или на комбинация от двете.

7) **Степента/степените, присъждани на завършващите**, трябва да присъстват в системите за висше образование на държавите, в които са разположени ИВО. Степента/степените трябва да бъдат взаимно признати от всички ИВО — пълноправни партньори, които присъждат степени. Консорциумите трябва да осигурят на всички студенти в края на обучението им съвместно приложение към дипломата, в което е обхванато цялото съдържание на магистърската програма.

Предложенията за СМПЕМ на етап кандидатстване трябва да представят напълно разработени съвместни учебни програми, готови за стартиране и да бъдат рекламирани по целия свят веднага след като бъдат одобрени. Няма ограничение по отношение на дисциплините.

Посочените по-долу елементи следва да бъдат включени в заявлението като **основни очаквани резултати** по време на изпълнението на проекта:

- Уебсайт на проекта
- Рекламни материали
- Образец на студентско споразумение
- Образец (образци) на диплома
- Подписани протоколи от заседанията за избор
- Вътрешни/външни доклади за преглед на качеството
- Устойчивост/финансово-икономически план

На заявителите се препоръчва да ограничат броя на категориите резултати най-много до 15 общо.

Освен финансовото участие за изпълнението на съвместни магистърски програми (вж. по-долу раздела относно правилата за финансиране), в рамките на всички проекти, финансирани по действието „Еразмус Мундус“, които

[338] По изключение за програми за обучение с 60 ECTS кредита всеки от задължителните периоди на обучение може да съответства на поне 20 ECTS кредита или на еквивалента им.

приключват в периода 2021—2027 г. (включително започналите през периода 2014—2020 г.), може да продължи да се провежда обучение под формата на магистърски програми „Еразмус Мундус“ до три допълнителни випуска след края на действието, при условие че при оценката на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства, извършена от ЕАСЕА на последния етап на отчитане, е получен резултат 75 или по-висок. Съответните магистърски програми следва да се ангажират да продължат да спазват целите, обхвата, очакваното въздействие на действието, да осигурят приемственост с предходно финансираната магистърска програма и да представят доклад за дейността в края на съответния период.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

На системно равнище

- Насърчаване на академичното сътрудничество в рамките на ЕПВО и извън него чрез подкрепа на съвместното преподаване и съвместните квалификации, подобряване на качеството, насърчаване на високите академични постижения;
- Засилване на международното измерение на висшето образование чрез сътрудничество между институциите в Европа и извън нея и чрез мобилност за най-добрите студенти от цял свят;
- Засилване на взаимодействието между висшето образование, иновациите и научните изследвания;
- Премахване на пречките пред ученето, подобряване на достъпа до висококачествено образование, основано на иновации, и улесняване на придвижването на учещите между отделните държави;
- Отговаряне на нуждите на обществото и пазара на труда;
- Принос за разработването на иновативни политики в областта на образованието.

На институционално равнище

- Осигуряване на повече възможности за структурирано и устойчиво академично сътрудничество на европейските и неевропейските ИВО в световен мащаб;
- Подобряване на качеството на програмите в магистърската степен и на механизмите за надзор;
- Увеличаване на интернационализацията и конкурентоспособността на участващите организации;
- Подкрепа за създаването на нови мрежи и повишаване на качеството на съществуващите;
- Повишаване на привлекателността на участващите организации за талантливи студенти;
- Принос за политиките на ИВО за интернационализация чрез развиването на международна осведоменост посредством учебните им програми и разработването на всеобхватни стратегии за интернационализация (институционално сътрудничество и трансгранична мобилност на хора).

На индивидуално равнище

- Повишаване на пригодността за заетост на участващите студенти;
- Подобряване на ключовите компетентности и умения на студентите;
- Изграждане на нови мисловни нагласи и подходи към академичните изследвания посредством международен, интердисциплинарен, междусекторен и междукултурен опит;
- Повишаване на капацитета за работа в мрежа и за комуникация на студентите;
- Увеличаване на индивидуалния принос към икономиката и обществото на знанието.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	**Контекст и общи цели** • Основни цели и общи цели на проекта и тяхната релевантност във връзка със СМПЕМ. **Ценности на ЕС**: • Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. **Анализ на потребностите и специфични цели** • Обосновка на проекта и анализ на потребностите, на които се основава предложението; • Въпроси/предизвикателства/пропуски и специфични цели, които проектът цели да бъдат разгледани от академична гледна точка, както и по отношение на нуждите на обществото и пазара на труда. **Взаимно допълване с други действия и иновации** • Стратегия за насърчаване на високи постижения и иновации; • Подкрепа за стратегията за модернизация и интернационализация на партньорските ИВО; • Уникалност на проекта и добавена стойност в сравнение със съществуващото предлагане на магистърски програми; • Стратегия за увеличаване на привлекателността, интеграцията, интернационализацията и принос към целите на политиката на европейското пространство за висше образование.

Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	**Концепция и методология** • Свързаност/интеграция на СМПЕМ, като се вземат предвид изискванията, описани в раздел „Създаване на проект“. По-конкретно, в предложението се описват: - Академичната програма и начините за осигуряване на високи постижения и иновативни елементи в опита от ученето в рамките на консорциума; - Организацията на периодите на обучение, включително минималните изисквания за мобилност и взаимното признаване на резултатите/кредитите от обучението; - Принципите и изискванията за кандидатстване, подбор, участие в курса и отпускане на стипендии на студенти; - Услугите, предлагани на студентите; - Приносът на пристигащи членове на персонала и поканени учени за дейности за преподаване, обучение, научни изследвания и административни дела; - Специфичните мерки за подкрепа за улесняване на равния и приобщаващ достъп на участниците и приемане на студенти/членове на персонала/поканени учени с индивидуални нужди, свързани с трайни физически, психически, интелектуални или сетивни увреждания. **Осигуряване на качеството, стратегия за мониторинг и оценка** • Вътрешните и външните мерки за осигуряване на качеството на магистърската програма; • Доколко съвместно разработената и напълно интегрирана учебна програма съответства на стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование; • Съвместната диплома/дипломите, които трябва да бъдат присъдени, и признаването им от страна на ИВО — пълноправни партньори, както и съвместното приложение към дипломата. **Екипи, служители и експерти по проекта** • Екипи по проекта и как те ще работят заедно за изпълнението на проекта. **Икономическа ефективност и финансово управление** • Управление на финансирането от ЕС, мобилизиране на допълнително финансиране и бюджетен план. **Управление на риска** • Определените рискове при изпълнението на проекта и планирането на подходящи мерки за смекчаване на последиците.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	**Създаване на консорциум** • Обосновка за състава на консорциума и взаимното допълване на партньорите; тяхната добавена стойност за изпълнението на СМПЕМ и как всеки партньор извлича полза от участието си в проекта; • Иновативен характер на консорциума и включване на партньори с различни равнища на опит в действието „Еразмус Мундус“. Ако е приложимо: — как е укрепен съществуващият консорциум „Еразмус Мундус“ — как се организира сътрудничеството с необразователни участници и за каква цел • Определяне на ролите и задачите на всеки партньор и равнище на участие в дейностите по проекта. **Управление на консорциум и вземане на решения** • Договорености за сътрудничество, ръководни органи и инструменти за управление, по-специално по отношение на административното и финансовото управление; • Официално ангажиране на институциите партньори за изпълнението на СМПЕМ; • Адекватност на проекта на споразумението за партньорство за ефективно управление на СМПЕМ.
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	**Въздействие и амбиция** • Въздействие на системно равнище (в академичните среди и извън тях, включително сред широката общественост и в обществото), на институционално равнище (организации партньори) и на индивидуално равнище (с особен акцент върху пригодността за заетост); • Прогнози по отношение на броя на записаните студенти в рамките на срока на проекта. Мерки за осигуряване на баланс между държавите при набирането на студенти. **Комуникация, разпространение и видимост** • Стратегия за популяризиране с цел привличане на отлични студенти от цял свят: целеви групи, задачи на партньорите и насърчаване на студентите да допринасят за идентичността/общността „Еразъм+“; • Стратегия за разпространение, използване на резултатите и видимост. **Устойчивост и продължение** • Стратегия за средносрочно/дългосрочно развитие и устойчивост след периода на финансиране от ЕС, включително мобилизиране на други източници на финансиране; • Взаимодействия/взаимно допълване с други дейности (финансирани от ЕС и извън него), които могат да се основават на резултатите от проекта

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки и да отговарят на минималната положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 22 точки за категорията „Релевантност на проекта“ и минимум 15 точки за категорията „Качество на структурата и изпълнението на проекта“; минимум 10 точки за категориите „Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „Въздействие“).

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са

равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“. Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Размерът на безвъзмездните средства за СМПЕМ се изчислява въз основа на следните три компонента:

- принос към институционалните разходи за изпълнението на програмата;
- максимален брой стипендии за студенти, които се отпускат през целия срок на споразумението.
- допълнителни средства за покриване на индивидуалните нужди на записаните студенти с увреждания

Приносът е предназначен за финансиране на най-малко 4 издания на магистърската програма, всяко с продължителност от 1 до 2 академични години (60, 90 или 120 ECTS кредита).

Принос към институционалните разходи на СМПЕМ

Този принос е под формата на единична ставка на записан студент и е предназначен за покриване на част от разходите, свързани с изпълнението на програмата СМПЕМ.

В тези единични разходи се включват разходите за персонал (преподаване, пътни разходи), за поканените гост-лектори, популяризирането, разпространението, организационните разходи (включително пълно застрахователно покритие за записаните студенти, финансова подкрепа за записаните студенти с индивидуални нужди, ако не са обхванати от механизма за допълване (вж. по-долу), помощ за настаняване и други услуги за студенти), административните разходи, както и всички други разходи, необходими за осъществяването на успешна магистърска програма.

По избраните проекти не може да се налагат такси за кандидатстване на студентите. Освен това по проектите не може да се събират от стипендиантите по „Еразмус Мундус“ такси за обучение или други задължителни разходи, свързани с участието на студентите в курса.

Максималният принос към институционалните разходи е: **750 евро/месец x ПР x БПС**

където:

- **ПР** = максимална продължителност в месеци на магистърската програма (например 12, 18, 24 месеца)
- **БЗС** = брой на записаните студенти (получаващи или не стипендия), предвиден за целия срок на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Моля, имайте предвид, че за изчисляването на безвъзмездните средства БЗС ще бъде ограничен до 100 (с изключение на спомагателните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Стипендии за студенти

Стипендията ще бъде принос към разходите, направени от студентите бенефициери, който покрива разходите за пътуване, визи, настаняване, както и дневните разходи. Тя се изчислява въз основа на месечна единична ставка за целия период, необходим на записалия се стипендиант за завършване на учебната програма (пропорционално на действителния брой дни). Този период обхваща дейности за учене, научни изследвания, стаж, подготовка и защита на дипломна работа в съответствие с изискванията на съвместната магистърска програма. През този период стипендията може да бъде отпускана само в пълен размер и на редовни студенти.

Стипендията се отпуска за записване в редовна форма на обучение и ще обхваща целия срок на магистърския курс (т.е. 12, 18, 24 месеца). В случай на признаване на предходно обучение се прилага намален срок на отпускане на стипендията (с минимален срок на отпускане от една академична година).

Студенти, на които вече е отпускана стипендия за СМПЕМ, не могат да кандидатстват за допълнителна стипендия по действието за СМПЕМ.

Стипендиите за СМПЕМ могат да се предлагат на студенти от целия свят. Консорциумите обаче следва да осигурят географски баланс — т.е. на кандидати с едно и също гражданство следва да се отпускат не повече от 10 % от общия брой на стипендиите в рамките на изпълнението на проекта (това правило не се прилага за допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Изчисляване на максималната стипендия за един студент:

Стипендията се изчислява на: **1400 евро/месец x ПР**

където **ПР** = продължителност на магистърската програма.

Изчисляване на максималната сума на стипендиите за СМПЕМ за срока на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

Максималната сума на стипендията се изчислява на: **1400 евро/месец x ПР x БПС**

където:

- **ПР** = максимална продължителност в месеци на магистърската програма (например 12, 18, 24 месеца)
- **БПС** = брой на предвидените стипендии за целия срок на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (максимум 50 стипендии, с изключение на допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Принос към индивидуалните нужди на студенти с увреждания

Приносът за индивидуални нужди е допустим, ако тези нужди съответстват на общите условия за допустимост, определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Този принос ще се използва за записани студенти (със или без стипендия) с увреждания (като трайни физически, психически, интелектуални или сетивни увреждания), например за закупуване на специални предмети или услуги (като помощ от трети лица, адаптиране на работната среда, допълнителни пътни/транспортни разходи).

Подкрепата за покриване на такива индивидуални нужди на записаните студенти ще бъде под формата на следните единични разходи за специални нужди:

а) 3 000 EUR
б) 4 500 EUR
в) 6 000 EUR
г) 9 500 EUR
д) 13 000 EUR
е) 18 500 EUR
ж) 27 500 EUR
з) 35 500 EUR
и) 47 500 EUR
й) 60 000 EUR

Изчисляване на приноса под формата на единична ставка на студент:

Записаните студенти декларират какъв вид артикули/услуги са необходими и каква е тяхната цена. Приложимата единична ставка ще бъде определена като ставката, съответстваща на очакваните разходи, или най-близката по-ниска ставка. Тази единична ставка е принос и не е предназначена да покрие изцяло действителните разходи.

ЗАБЕЛЕЖКА: разходите, които са по-ниски от най-ниската ставка (т.е. по-малко от 3000 EUR), няма да бъдат допустими за тази допълнителна подкрепа и ще трябва да бъдат покрити от приноса към институционалните разходи за СМПЕМ или от други източници на финансиране на институциите бенефициери.

Изчисляване на максималния принос, който ще бъде отпуснат на СМПЕМ за срока на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

На етапа на подаване на заявление въз основа на своя разчет заявителите ще поискат максимум два единични разхода, съответстващи на най-високите налични единични разходи, т.е. максимум 2 x 60 000 EUR. Тази сума ще се използва за разпределяне на единичните разходи на съответните студенти.

На етапа на изпълнение единичните разходи ще бъдат под формата на месечна вноска, изчислена по следния начин:

{ставка за специални нужди x (1/брой месеци)}

Броят на месеците във формулата по-горе съответства на броя на месеците, през които артикулите или услугите за специални нужди са били използвани или предоставени за изпълнението на действието, в зависимост от естеството на артикулите или услугите. За еднократните разходи броят на месеците съответства на 1.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ ЗА СТУДЕНТИ ОТ ЦЕЛЕВИ РЕГИОНИ ПО СВЕТА

Заявителите могат да кандидатстват за допълнителни средства за студенти от трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10 и 11, финансирани по линия на инструментите на ЕС за външна дейност.

Предложените за финансиране СМПЕМ могат да получат до 18 допълнителни стипендии (включително съответните институционални разходи), финансирани от Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа (ИССРМС)[339], и до 2 допълнителни стипендии (включително съответните институционални разходи), финансирани от Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП III)[340], за цялата продължителност на магистърския курс. Тези допълнителни стипендии се предлагат в съответствие с набора от приоритети на външната дейност на ЕС по отношение на висшето образование, като се отчитат различните нива на икономическо и социално развитие на съответните трети държави, които не са асоциирани към програмата. Тези стипендии ще бъдат отпуснати на СМПЕМ, избрани за финансиране в съответствие с класирането им в низходящ ред, като се имат предвид наличният бюджет и приоритетите на стратегията за Global Gateway за региони 5, 6 и 8—11.

Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. Средствата трябва да се използват по балансиран в географско отношение начин и институциите се насърчават да набират студенти от най-бедните и най-слабо развитите трети държави, които не са асоциирани към програмата.

Географските цели и делът от индикативния бюджет, определени за това действие, са следните:

- Регион 1 (Западни Балкани): Особено внимание ще бъде обърнато на стипендиите в областта на изменението на климата, околната среда и електроенергията, цифровите технологии, инженерните науки, устойчивия растеж и работните места.
- Регион 3 (Южно съседство): 18 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Най-малко 20 % от тази сума следва да бъдат отпуснати на Тунис.
- Регион 5 (Азия): 21 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.

[339] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2021:209:TOC
[340] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32021R1529

- Регион 6 (Централна Азия): 9 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.
- Регион 7 (Близък изток): 3 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.
- Регион 8 (Тихоокеански басейн): 1 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.
- Регион 9 (Африка на юг от Сахара): 27 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави. Специален акцент се поставя върху приоритетните държави в областта на миграцията. Нито една държава не може да има достъп до повече от 8 % от предвиденото за региона финансиране.
- Регион 10 (Латинска Америка): 20 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Максимум 30 % за Бразилия и Мексико заедно.
- Регион 11 (Карибски басейн): 1 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС.

Регионалните целеви бюджети и приоритети се прилагат индикативно на равнище проект и ще бъдат наблюдавани на етапа на изпълнение.

Освен това за предложенията с искания за допълнителни стипендии по функция 6 за региони 5, 6, 8, 9, 10 и 11 ще се дава приоритет на онези, които са насочени към поне един от приоритетите на стратегията за Global Gateway, а именно в областта на цифровите технологии, климата и енергетиката, транспорта и здравеопазването.

Изчисляване на окончателния размер на безвъзмездните средства

Окончателният размер на безвъзмездните средства се изчислява на последния етап на отчитане въз основа на броя на отпуснатите стипендии, броя на записаните студенти и действителния брой на единичните разходи, разпределени за индивидуални нужди, при условие че общата сума не надвишава максималния размер на отпуснатите безвъзмездни средства. По проектите ще може гъвкаво да се прехвърлят средства между стипендиите (с изключение на допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо) и индивидуалните нужди в зависимост от реалните нужди и в съответствие със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се разрешават прехвърляния между бюджетни редове и между инструменти за финансиране.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

Обособена позиция 2: Мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“

За да се засилят интеграцията и международното измерение на европейското пространство за образование, „Мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ имат за цел да повишат капацитета на институциите за висше образование в Европа, така че те да модернизират и интернационализират своите учебни планове чрез разработване на нови магистърски програми в партньорство с различни университети.

Разработването на иновативни международни магистърски програми е от решаващо значение за университетите в Европа. Международното сътрудничество внася разнообразни академични перспективи и методики на преподаване, като обогатява учебната програма и разширява образователния опит на студентите. Международните магистърски програми също така привличат студенти от цял свят, като по този начин увеличават разнообразието и броя на талантите, както и повишават репутацията и конкурентоспособността на университетите на световната сцена.

Чрез сътрудничество с институции от Европа, както и извън нея, университетите в Европа могат да обединяват ресурсите и знанията си, за да се справят с неотложни глобални проблеми като изменението на климата, цифровата трансформация и устойчивото развитие. В дългосрочен план мерките за разработване на съвместни

магистърски програми „Еразмус Мундус“ ще способстват за разработването на общи механизми в областта на висшето образование, свързани с осигуряването на качеството, акредитацията и признаването на дипломи и кредити.

Поради това основната цел на мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ е да се насърчи разработването на иновативни, силно интегрирани нови международни програми за обучение в магистърската степен. Тези международни учебни програми се предоставят съвместно от международен консорциум от институциите за висше образование от държавите — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към Програмата. Когато е целесъобразно, могат да участват и институциите за висше образование от трети държави, които не са асоциирани към Програмата[341]. В тези дейности могат да дадат своя принос и други образователни и/или необразователни партньори със специфичен експертен опит и интереси в съответните области на обучение/професионални сфери.

Бенефициерите следва да посочат ниво на образование, съответстващо на ниво 7 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2011).

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА МЕРКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по „Еразъм+“, проектните предложения за мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да отговарят на следните критерии:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите трябва да бъдат: • правни субекти (публичноправни или частноправни субекти); • институции за висше образование (ИВО), установени в една от допустимите държави, т.е. държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; • притежатели на удостоверение за Харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 15 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение.
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-EDU-2026-EMJM-DESIGN Преди да кандидатствате, моля, вижте съответните често задавани въпроси във FTOP.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **12 февруари до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

[341] Изключение: организации от Беларус (регион 2) и Русия (регион 4) не могат да участват в това действие.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

РСМПЕМ са проекти с един бенефициер. Бенефициерите ще поемат инициативата за контакти и дейности за сътрудничество с оглед на създаването на магистърска програма в съответствие с определението за „интегрирана магистърска програма“ (вж. раздел „Създаване на проект“ от СМПЕМ). На етапа на кандидатстване бенефициерът следва да определи участващите организации. Те обаче няма да участват в процеса на подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Планираните дейности ще се описват в част Б от формуляра за заявление и в един работен пакет.

До края на периода на финансиране съвместно разработената магистърска програма следва:

- да предлага напълно интегрирана учебна програма, предоставяна от консорциум от ИВО (съставен от най-малко три ИВО от три различни държави, най-малко две от които трябва да са от държава — членка на ЕС или от трета държава, асоциирана към Програмата);
- да е насочена към набиране на отлични студенти от цял свят;
- да включва задължителна физическа мобилност за всички записани студенти;
- да води до получаване на съвместна диплома (т.е. една-единствена диплома, издадена от ИВО, участващи в консорциума), или на многостранни дипломи (т.е. различни дипломи, издадени от отделните ИВО, участващи в консорциума), или до комбинация (някои ИВО, участващи в консорциума, издават съвместна диплома, а други ИВО от консорциума издават своя собствена диплома).

Очаква се също така в рамките на проекта да са разработени следните съвместни механизми:

- съвместни изисквания за прием на студенти и правила/процедури за кандидатстване, подбор, проследяване, оценяване на студентите и оценка на изпълнението;
- съвместни програма и интегрирани дейности за преподаване/обучение;
- план за общи услуги, предлагани на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи);
- съвместна стратегия за популяризиране и повишаване на осведомеността;
- Съвместна стратегия за административно и финансово управление;
- политика за съвместна диплома;
- проект на споразумение за съвместно партньорство, включващо поне три ИВО. Това споразумение е предназначено да урежда всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти във връзка с провеждането на магистърската програма;
- проект на съвместно студентско споразумение.

Посочените по-горе елементи следва да бъдат включени в заявлението като **основни очаквани резултати** в края на изпълнението на проекта.

Очаква се разработваната магистърска програма да се придържа към стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование (ЕПВО)[342].

Препоръчително е поне да се започне процес на акредитация/оценка преди края на проекта и да се проучат възможностите, предлагани в рамките на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство позволява това).

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

- Осигуряване на възможности за европейските и неевропейските ИВО за развитие на нови партньорства;
- Подобряване на качеството и насърчаване на иновациите в програмите на магистърска степен и механизмите за надзор;
- Увеличаване на интернационализацията и конкурентоспособността на участващите организации;
- Повишаване на привлекателността на участващите организации за талантливи студенти по целия свят;

[342] https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/

- Принос за политиките на университетите за интернационализация чрез развиването на международна осведоменост посредством учебните им програми и разработването на всеобхватни стратегии за интернационализация (институционално сътрудничество и трансгранична мобилност на хора).

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	• Предложението е свързано с целите на действието. • Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. • Предложението е иновативно в сравнение с предлаганото от съществуващите магистърски програми. **Анализ на потребностите и специфични цели** Обосновка, предложена с оглед на разработването на силно интегрирана магистърска програма. Предложението се основава на действителен и подходящ анализ на потребностите.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)	**Концепция и методология** • Адекватност и осъществимост на планираните дейности за постигане на целите и очакваните резултати. **Управление на проекти и осигуряване на качеството** • Предвидени мерки за гарантиране на високо качество и навременно приключване на изпълнението на проекта. • Планирани стъпки за започване на процес по акредитация/оценка за предложения магистърски курс, като евентуално се използват възможностите, предлагани от европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми. **Екипи, служители и експерти по проекта** • Предвидени оперативни ресурси (включително участващи организации) във връзка с планираните дейности и резултати. • Определяне на ролите и разпределение на задачите в рамките на екипа на проекта.
Качество на партньорството и на договорeностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	**Създаване на консорциум** • Очаквана роля на участващите организации. Техният принос за изпълнението на проекта, както и за разработването на магистърската програма. • Обосновка на тяхното участие, добавена стойност и взаимно допълване.

Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	**Въздействие и амбиция** • Очаквано въздействие и амбиции на новия проект за РСМПЕМ, включително призив към студентите, преподавателите и партньорските организации по целия свят. **Комуникация, разпространение и видимост** • Дейности, предвидени за популяризиране и разпространение на новата магистърска програма и на резултатите от проекта. **Устойчивост и продължение** • Предвидени стъпки за успешно стартиране/изпълнение на новата магистърска програма (вкл. институционално одобрение) и предвидени мерки за гарантиране на нейната устойчивост (вкл. определяне на възможни източници на финансиране).

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки и да отговарят на минималната положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 16 точки за категорията „Релевантност на проекта“ и 12 точки за категориите „Качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 10 точки за категория „Въздействие“).

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“. Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект са както следва: 60 000 EUR.

Еднократната сума ще покрие разходите, пряко свързани с дейностите, необходими за създаването на новата магистърска програма, като срещи и конференции, изследвания/проучвания, процес на акредитация/оценка и др. Приносът може да се използва и за покриване на разходите за персонал, разходите за пътуване и настаняване, административните разходи и отдадените на подизпълнители дейности, доколкото са свързани с изпълнението на мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

Параметрите на безвъзмездните средства ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

За окончателното плащане на безвъзмездните средства от бенефициерите ще се изисква да представят доказателства, че дейностите и резултатите, предвидени в заявлението им, са били завършени в пълен и задоволителен вид.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ

Партньорствата за иновации подкрепят проекти, с които се цели да се постигне системно въздействие на европейско равнище, чрез капацитета си за внедряване на резултатите от проекта в европейски мащаб и/или прехвърлянето им в различни тематични или географски контексти. Те са съсредоточени върху тематични области от стратегическо значение за растежа, конкурентоспособността и социалното сближаване в Европа. Този вид партньорства обхващат следните действия:

- Алианси за иновации

Тези действия се управляват от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA).

АЛИАНСИ ЗА ИНОВАЦИИ

Алиансите за иновации имат за цел да укрепят капацитета на Европа за иновации чрез насърчаване на иновациите посредством **сътрудничество и обмен на знания** между висшето образование, професионалното образование и обучение (първоначално и продължаващо) и общата социално-икономическа среда, включително научните изследвания.

Чрез тях също така се цели да се насърчава предоставянето на нови умения и да се преодоляват несъответствията между търсените и предлаганите умения чрез разработване и създаване на нови учебни програми за **висшето образование (ВО) и професионалното образование и обучение (ПОО)**, като се подкрепя развитието на **инициативност** и **предприемачески нагласи** в ЕС.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Тези партньорства изпълняват съгласуван и изчерпателен набор от **секторни или междусекторни** дейности, които следва да могат да бъдат адаптирани към бъдещите развития в областта на знанието в целия ЕС.

За насърчаване на иновациите особено внимание ще бъде обърнато на развитието на **таланти и умения**. На първо място, цифровите компетентности ще стават все по-важни за всички професионални профили на целия трудов пазар. На второ място във връзка с прехода към кръгова и по-екологична икономика е необходимо да се извършат промени в квалификациите и националните програми за образование и обучение, за да се отговори на възникващото професионално търсене на **екологични умения** и устойчиво развитие. На трето място двойният екологичен и цифров преход изисква ускорено възприемане на новите технологии във всички сектори на нашата икономика и общество и поощряване на развитието на умения и таланти в областта на НТИМ.

Целите на алиансите за иновации могат да бъдат постигнати чрез кандидатстване за едната или и за двете позиции по-долу (една организация може да участва в няколко предложения):

Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия

Алиансите за образование и предприятия са транснационални, структурирани и ориентирани към резултати проекти, в които партньорите споделят общи цели и работят заедно за насърчаване на иновациите, новите умения, инициативността и предприемаческите нагласи.

Чрез тях се цели насърчаване на иновациите във висшето образование, професионалното образование и обучение, предприятията и общата социално-икономическа среда. Това включва справяне с обществени и икономически предизвикателства, като изменението на климата, демографските промени, цифровизацията, появата на нови революционни технологии като изкуствения интелект, пораждащи търсене на умения и таланти в областта на НТИМ, и с бързите промени в заетостта посредством социални иновации и устойчивост на общността, както и иновации на пазара на труда. През 2026 г. тази тема ще бъде посветена и на предизвикателството, свързано със сериозния недостиг на умения в сектори, които са от решаващо значение за конкурентоспособността на Европа, в съответствие с инициативата „Съюз на уменията“.

Алиансите за образование и предприятия обединяват предприятията и доставчиците на висше образование и на професионално образование и обучение, които да работят заедно в партньорство. Като функционират в един или в няколко различни икономически сектора, те създават надеждни и устойчиви отношения и демонстрират своя иновативен и транснационален характер във всякакви аспекти. Независимо че всяко партньорство трябва да включва поне една организация за ПОО и една организация за висше образование, те могат да са насочени или към двете, или към едната от тези области на образованието. Сътрудничеството между организациите за ПОО и висшите учебни заведения следва да бъде от значение и от полза и за двата сектора.

Те се предприемат с една или повече от следните цели:

- разработване на **нови, иновативни и мултидисциплинарни подходи към преподаването и ученето**: насърчаване на иновациите в разработването и предоставянето на образование, методите на

преподаване, техниките за оценка, учебните среди и/или развитието на нови умения;

- **подпомагане на развитието на уменията в областта на НТИМ**; подкрепа за иновационния капацитет на Европа чрез разширяване на нейния резерв от таланти в нови революционни технологии;
- Насърчаване на **създаването на инкубатори** в институциите за образование и обучение в цяла Европа;
- Насърчаване на **корпоративната социална отговорност** (например справедливост, приобщаване, изменение на климата, опазване на околната среда и устойчиво развитие);
- Стимулиране на **инициативност** и **предприемачески поведения, нагласи и умения** у учещите, образователния персонал и други служители в съответствие с Рамката за предприемаческа компетентност (EntreComp)[343];
- Подобряване на **качеството и релевантността на уменията**, развити и сертифицирани чрез системи за образование и обучение (включително нови умения и преодоляване на несъответствията между търсените и предлаганите умения);
- Улесняване на **обмена и съвместното създаване на знания** между сферата на висшето образование и тези на професионалното образование и обучение, научните изследвания, публичния сектор и стопанския сектор;
- Изграждане и подпомагане на ефективни и ефикасни **системи за висше образование и професионално образование и обучение**, които са свързани, приобщаващи и допринасят за иновациите.

- Подкрепа за специализирани съвместни програми или съвместно разработване на микроквалификации и подкрепа за наставничество за стартиращи и разрастващи се предприятия в сектори, които са от решаващо значение за конкурентоспособността на Европа и в които има сериозен недостиг на умения.

Институциите за висше образование се насърчават да използват инструмента за самооценка HEInnovate[344], преди да кандидатстват, най-вече, ако те координират предложението. HEInnovate ще им помогне да определят своите силни и слаби страни по отношение на предприемачеството и иновациите. Следователно предложението и съставът на консорциума могат да бъдат по-добре подготвени и да съчетават всички необходими експертни познания.

Обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие[345])

Алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията имат за цел създаването на нови стратегически подходи и сътрудничество за конкретни решения за развиване на умения — както в краткосрочен, така и в средносрочен план — или в области, изпълняващи важно действие по Европейската програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост — Пакта за умения — действие, предприето в рамките на Европейската програма за умения през 2020 г., което понастоящем е основен елемент на секторния подход на Съюза на уменията, всеобхватната европейска стратегия за умения. Инициативата предоставя на мащабните партньорства, създадени в рамките на Пакта за умения, възможност за подкрепа при разработването на секторни стратегии за уменията, както и за преразглеждане и разработване на длъжностните характеристики и на свързаните с тях програми за обучение. Основната цел на Пакта е да се мобилизират и стимулират всички заинтересовани страни и публично-частни партньорства да предприемат конкретни действия за повишаване на уменията и преквалификация на работната сила чрез обединяване на усилията и създаване на партньорства, включително на равнище ЕС, насочени към нуждите на пазара на труда, подкрепа за прехода към екологични и цифрови технологии, както и национални, регионални и местни стратегии за умения и растеж. Следователно резултатите от алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията, т.е. определянето на необходимите секторни умения, стратегиите за умения, професионалните профили, програмите за обучение и дългосрочното планиране, ще бъдат важен принос към работата на мащабните екосистемни партньорства, които са се присъединили към Пакта за умения.

[343] https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf

[344] https://heinnovate.eu/en

[345] Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223

Целта на алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията е да се преодолее недостигът на умения на пазара на труда, който възпрепятства растежа, иновациите и конкурентоспособността в конкретни сектори или области, като се предвиждат както краткосрочни интервенции, така и дългосрочни стратегии. Тези алианси ще бъдат осъществени в 14-те промишлени екосистеми, определени в Новата промишлена стратегия за Европа[346] (вж. критериите за допустимост).

Мащабните партньорства по Пакта за умения в екосистемите ще допълнят плана за действие за секторното сътрудничество в областта на уменията. Така алиансите по обособена позиция 2 ще допринесат за изпълнението на ангажиментите по Пакта чрез разработването на стратегии за секторни умения. Тези стратегии трябва да оказват систематично и структурно въздействие върху намаляването на липсите, недостига и несъответствията на умения и да повишават конкурентоспособността на сектора, както и да гарантират подходящо качество и равнище на уменията. Стратегиите за секторни умения трябва да включват ясен набор от дейности, етапи и добре дефинирани цели с оглед на осигуряването на съответствие между търсенето и предлагането на умения в подкрепа на цялостното осъществяване на мащабните екосистемни партньорства в областта на уменията съгласно Пакта. Предназначението на алиансите е да изградят основата на партньорствата в областта на уменията и да определят пътя, по който трябва да се продължи след приключването на проектите.

Въз основа на данни за нуждите от умения с оглед на професионалните профили алиансите съгласно плана за действие съдействат за разработването и предоставянето на транснационално съдържание на образованието и обучението, както и на методологии за преподаване и обучение с цел бързо възприемане на регионално и местно равнище и с оглед на възникващите нови професии. За тази цел алиансите следва да основават предложенията си на съществуващата работа на центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение[347], на регионите, прилагащи стратегии за интелигентна специализация[348], на европейските партньорства между клъстери[349] и на общностите на знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ)[350], които извършват дейност в същата промишлена екосистема.

Предложенията следва да включват изготвянето на програми за продължаващо професионално обучение, с които да се отговори на спешните нужди от умения на хората в трудоспособна възраст. Предложенията следва да включват също така развитието на нововъзникващи професионални профили и на свързаните с тях квалификации, които следва да обхващат гимназиалното и следгимназиалното ниво на ПОО (нива 3—5 по ЕКР), както и нивата на висше образование (нива 6—8 по ЕКР). Освен това предложенията следва да включват изготвянето на съответни основни учебни програми и програми за образование и обучение, водещи до тези квалификации.

Сред партньорите по всеки проект трябва да присъстват организации както в областта на професионалното образование и обучение (ПОО), така и в областта на висшето образование (ВО), а също и участници на пазара на труда. В идеалния случай в алиансите участват и органи, разработващи политики, сертифициращи органи и европейски отраслови сдружения и представители на промишлеността.

Обособена позиция 3: „Инкубатори“ за умения в областта на НТИМ

„Инкубаторите“ за умения в областта на НТИМ имат за цел да създадат секторно, транснационално и устойчиво сътрудничество между институциите за висше образование, доставчиците на ПОО и стопанските предприятия в сферата на ПОО, което ще насърчи нови, иновативни и мултидисциплинарни подходи към преподаването и ученето, като предостави на младите студенти предприемачи реални бизнес идеи и възможности за наставничество, съобразени с техните таланти, нужди и цели. Конкретният фокус на тази тема е насърчаването на иновациите, създаването на предприемачески нагласи, осигуряването на достъп на млади студенти предприемачи до лаборатории, техническа инфраструктура и оборудване, подпомагането на разработването на интелектуална собственост (ИС), насочването им при разработването на техните магистърски тези или бизнес

[346] COM/2020/102 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EN
[347] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501
[348] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home
[349] https://www.clustercollaboration.eu
[350] https://eit.europa.eu/

идеи, както и улесняването на достъпа до рисков капитал в стратегическите сектори, посочени в компаса на конкурентоспособността.

Проектите, подкрепяни по тази тема, ще имат за цел да стимулират иновациите чрез сътрудничество между доставчиците на услуги в областта на висшето образование и ПОО с участниците на пазара на труда и предприемачите с възможното участие на фондове за рисков капитал, подпомагани от ОЗИ към ЕИТ.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА АЛИАНСИ ЗА ИНОВАЦИИ?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да отговарят на условията за получаване на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, проектните предложения за **обособена позиция 1: Алиансите за образование и предприятия** трябва да отговарят на следните критерии:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	Заявителите (бенефициерите и свързаните с тях субекти, ако има такива) трябва да бъдат публичноправни или частноправни организации, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, като например: - институции за висше образование. - Доставчици на ПОО или мрежи от доставчици на ПОО - малки и средни предприятия или големи предприятия (включително социални предприятия) - научноизследователски институти - неправителствени организации - публични органи на местно, регионално или национално равнище - организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта - организации, извършващи дейност в областите на образованието, обучението и младежта, органи за акредитация, сертифициране, признаване или квалификация, търговски и промишлени камари, камари на труда, камари на занаятите, европейски или национални социални партньори, болници или други институции за грижи, включително дългосрочни грижи, органи, отговарящи за образованието, обучението или заетостта на регионално или национално равнище, служби по заетостта, национални статистически служби, агенции за икономическо развитие, браншови или професионални сдружения, секторни съвети по умения и органи, предоставящи кариерно ориентиране, професионални консултации, информационни услуги и услуги по заетостта. Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, в региони 1—3, могат също да участват като бенефициери, свързани субекти или асоциирани партньори, но не и като координатори. Организации от други трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да участват само като асоциирани партньори. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие. Институциите за висше образование, установени в **държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата**, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ХВОЕ не се изисква за участващите ИВО в трети държави, които не са асоциирани към програмата.

Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Алианси за образование и предприятия: • трябва да обхващат най-малко 4 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към Програмата, като включват най-малко 8 заявители (бенефициери, а не свързани субекти); • консорциумът трябва да включва най-малко 3 участници на пазара на труда (предприятия, дружества или представителни посреднически организации като камари, синдикални организации или търговски сдружения) и най-малко 3 доставчици на образование и обучение (ПОО и ИВО) като заявители (бенефициери, а не свързани субекти); • във всяко предложение следва да са включени поне една институция за висше образование и един доставчик на ПОО като заявители (бенефициери, а не свързани субекти). Организации от допустими **трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—3**, също могат да участват като бенефициери или свързани субекти, при условие че се докаже, че тяхното участие носи съществена добавена стойност на проекта. Организации от други трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да участват като асоциирани партньори. Свързаните субекти и асоциираните партньори не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума и не могат да бъдат координатори.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 24 или 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстването въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. Номер на поканата за обособена позиция 1: ERASMUS-EDU-2026-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **10 март до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

За да отговарят на условията за получаване на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, проектните предложения за **обособена позиция 2: Алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)** трябва да отговарят на следните критерии:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	Заявителите (бенефициерите и свързаните с тях субекти, ако има такива) трябва да бъдат публичноправни или частноправни организации, установени в **държава — членка на ЕС**, **или в трета държава, асоциирана към Програмата**, като например**:** - институции за висше образование. - Доставчици на ПОО - мрежи от доставчици на ПОО - малки и средни предприятия или големи предприятия (включително социални предприятия) - научноизследователски институти - неправителствени организации - публични органи на местно, регионално или национално равнище - организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта - посредници, които представляват образователни, обучителни или младежки организации или предприятия - органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации - търговски, индустриални или трудови камари, занаятчийски камари - европейски или национални социални партньори - болници или други здравни заведения, включително за дългосрочни грижи - органи, отговарящи за образованието и обучението или заетостта на регионално или национално равнище - служби по заетостта - национални статистически служби - агенции за икономическо развитие - браншови или професионални сдружения - секторни съвети по уменията - органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, и служби по заетостта Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, също могат да участват, но само като асоциирани партньори. Институциите за висше образование, установени в **държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата**, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ).
Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията (план за действие) трябва да имат следния състав: • да обхващат най-малко 8 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към Програмата, и да включват най-малко 12 заявители (бенефициери, а не свързани субекти), • консорциумът трябва да включва най-малко 5 участници на пазара на труда (предприятия, дружества или представителни посреднически организации като камари, синдикални организации или търговски сдружения) и най-малко 5 доставчици на образование и обучение (ПОО и ИВО) като заявители (бенефициери, а не свързани субекти), • във всяко предложение следва да са включени поне една институция за висше образование и един доставчик на ПОО като заявители (бенефициери, а не свързани субекти). Свързаните субекти и асоциираните партньори не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума и не могат да бъдат координатори.

Сектори или области	**14-те промишлени екосистеми, определени в Годишния доклад за единния пазар за 2021 г.**[351]. Заявителят трябва да избере само 1 екосистема от общо 14-те екосистеми по-долу: **1. Мобилност/транспорт/автомобилна промишленост**: Производство на моторни превозни средства, кораби и влакове, както и на принадлежности за тях; ремонт и поддръжка; Превоз на товари; ИИ; Чисти технологии; Авангардни материали и др. **2. Текстил:** Производство на текстил, облекло, обувки, кожени изделия и бижута, и др. **3. Енергия от възобновяеми източници:** електродвигатели, двигатели и турбини; производство на електроенергия; Производство и разпределение на газ; ИИ; Чисти технологии; Авангардни материали и др. **4. Електроника:** Изходни материали (полупроводникови пластини); Инструменти за производство на полупроводници; Дизайн и производство на полупроводникови компоненти; Роботика; Авангардни материали и др. **5. Търговия на дребно**: Продажби на дребно, продажби на едро, свързани с потребителите, и т.н. **6. Строителство**: Строителство на жилищни и нежилищни сгради; изграждане на пътища и железопътни линии; изграждане на комунални услуги и гражданско строителство; Свързани дейности ИИ; Чисти технологии; Авангардни материали и др. **7. Авиокосмическа промишленост и отбрана:** Производство на въздухоплавателни средства; Технологии и услуги в областта на аеронавтиката; Продукти и технологии в областта на отбраната; ИИ; Чисти технологии; Роботика и др. **8. Енергийно интензивни промишлени сектори с ниски въглеродни емисии:** Добив на изкопаеми горива и суровини; рафиниране; производство на продукти с голямо екологично въздействие: пластмаса, химикали, торове, желязо и стомана, продукти на горското стопанство, цимент, каучук, цветни метали; Чисти технологии; Авангардни материали и др. **9. Туризъм:** Пътнически транспорт и пътуване; хотели и краткосрочно настаняване; ресторанти и кетъринг; събития, тематични паркове и др. **10. Земеделие и храни:** Производство на растителни и животински продукти; преработка на храни; Ветеринарномедицинска дейност; ИИ; Чисти технологии; Авангардни материали и др. **11. Творчески и културни отрасли:** Вестници, книги и периодични издания; кинофилми, видеофилми и телевизия; радио и музика, ИИ и др. **12. Цифрови технологии:** Телекомуникации; софтуер и програмиране; уеб портали; Производство на компютри и оборудване; ИИ; Квантови изчислителни технологии; Роботика и др. **13. Близост и социална икономика:**

[351] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102

	Социални предприятия, сдружения и кооперации, предназначени да постигат социално въздействие, и др.
	14. Здравеопазване: Фармацевтични продукти и оборудване; Болници, центрове за медицински грижи, резидентна грижа, дългосрочни грижи; Науки за живота; Неврални технологии; ИИ; Авангардни материали и др. За своето предложение алиансите трябва да изберат една промишлена екосистема, към която ще бъде насочен техният проект[352]. Дадено предложение може да се отнася до екосистема, която не е обхваната от текущ проект по план за действие, от академия на ЕС за умения или до екосистема, за която вече има действащ план за действие или академия на ЕС за умения. Във втория случай предложението трябва да обхваща сфери и области, които очевидно се отличават от обхванатите в текущия(ите) проект/проекти по плана за действие или които са осъществявани от академия(ии) на ЕС за умения[353].
Продължителност на проекта	Обикновено проектите трябва да са с продължителност 48 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. Номер на поканата за обособена позиция 2: ERASMUS-EDU-2026-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **10 март до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

За да отговарят на условията за получаване на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, проектните предложения за **обособена позиция 3: „Инкубаторите“ за умения в областта на НТИМ** трябва да удовлетворяват следните критерии:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	Заявителите (бенефициерите и свързаните с тях субекти, ако има такива) трябва да бъдат публичноправни или частноправни организации, установени в **държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата**, като например: - институции за висше образование. - доставчици на ПОО, мрежи от доставчици на ПОО, - малки и средни предприятия или големи предприятия (включително социални предприятия) - дружества за рисково инвестиране - научноизследователски институти - неправителствени организации - публични органи на местно, регионално или национално равнище

[352] Например секторът на вътрешните водни пътища или секторът на гражданското въздухоплаване имат части в две различни промишлени екосистеми: пътническият транспорт принадлежи към „Туризъм“, а товарният транспорт — към „Мобилност— транспорт—автомобилна промишленост“. В зависимост от употребата си водородът е основен фактор в следните екосистеми: Мобилност/транспорт/автомобилна промишленост; Енергия от възобновяеми източници; Енергийно интензивни промишлени сектори; Строителство; Авиокосмическа промишленост и отбрана. Едно предложение следва да се отнася само до една екосистема.

[353] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=en

	- организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта - посредници, които представляват образователни, обучителни или младежки организации или предприятия - органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации - търговски камари, индустриални камари или браншови организации - занаятчийски камари - европейски или национални социални партньори - органи, отговарящи за образованието и обучението или заетостта на регионално или национално равнище - служби по заетостта - национални статистически служби - агенции за икономическо развитие - браншови или професионални сдружения - секторни съвети по уменията - органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, и служби по заетостта Организации от трети държави, които не са асоциирани към Програмата, могат да участват само като асоциирани партньори.
Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	„Инкубатори“ за умения в областта на НТИМ: • трябва да обхващат най-малко 4 различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към Програмата, като включват най-малко 8 заявители (бенефициери, а не свързани субекти); • консорциумът трябва да включва най-малко 3 участници на пазара на труда (предприятия, дружества, фирми за рисково инвестиране или представителни посреднически организации като камари, синдикални организации или търговски сдружения) и най-малко 3 доставчици на образование и обучение (ПОО и ИВО) като заявители (бенефициери, а не свързани субекти); • Във всяко предложение следва да са включени поне една институция за висше образование и един доставчик на ПОО като заявители (бенефициери, а не свързани субекти). Свързаните субекти и асоциираните партньори не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума и не могат да бъдат координатори.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 24 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстването въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. Номер на поканата за обособена позиция 3: ERASMUS-EDU-2026-PI-ALL-INNO-STEM
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **10 март до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Всеки алианс прилага съгласуван, изчерпателен и разнообразен набор от взаимосвързани дейности за насърчаване на иновациите във висшето образование, професионалното образование и обучение, предприятията (включително големи, малки и средни предприятия и социални предприятия) и общата социално-икономическа среда.

Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия

Във всеки алианс за образование и предприятия следва да бъде включена поне една от следните дейности (неизчерпателен списък):

Стимулиране на иновациите

- Съвместно разработване и прилагане на нови методи за учене и преподаване (като нови мултидисциплинарни учебни програми, преподаване и учене, ориентирани към учещите и основани на реални проблеми, използване на иновативни технологии и по-широко използване на микроквалификации);
- Разработване и изпитване на програми и дейности за продължаващо образование заедно с предприятията и в техните рамки;
- Разработване и изпълнение на образователни програми и програми за обучение в подкрепа на развитието на умения и таланти в областта на НТИМ**;**
- Създаване на инкубатори в институциите за образование и обучение в цяла Европа, в засилено сътрудничество с предприемаческия сектор, с цел подпомагане на предприемчивите студенти да развиват своите идеи в бизнес. Това може да се постигне например чрез предоставяне на широка гама от услуги, като се започне с обучение за умения, финансово, стопанско и управленско обучение, както и предоставяне на офис пространство и улесняване на финансирането чрез рисков капитал.
- Разработване и изпитване на решения на неотложните и нерешени от пазара социални потребности, насочени към уязвимите групи в обществото; справяне с обществени предизвикателства или предизвикателства, свързани с промени в нагласите и ценностите, стратегиите и политиките, организационните структури и процеси, системите и услугите за доставка;
- Разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси (чрез сътрудничество между студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти).

Развиване на чувство за инициативност и предприемачески нагласи, компетентности и умения

- Разработване на нови методи на преподаване и инструменти за учене, които включват придобиването и прилагането на трансверсални умения във всички програми за висше образование и за професионално образование и обучение, разработвани в сътрудничество с предприятия и предназначени за укрепване на пригодността за заетост, творчеството и новите посоки за професионално развитие;
- Въвеждане, когато е подходящо, на предприемаческа нагласа в дадена дисциплина, учебна програма, курс и т.н., за да се осигурят на студентите, изследователите, служителите и образователните специалисти компетентности, умения и мотивация за развиване на инициативност и предприемаческо мислене и за да могат да се изправят пред различни предизвикателства в техния образователен, професионален и личен живот;
- Създаване на нови възможности за учене посредством практическия опит и прилагането на чувство за инициативност и предприемачески компетентности и умения, което може да включва и/или да доведе до предлагането на нови услуги, продукти и прототипи и създаването на самостоятелно възникнали или отделили се от други дружества нови предприятия;
- Въвеждане на подходи, ориентирани в по-голяма степен към студентите, и на възможности за студентите да индивидуализират своите образователни модели.
- Подкрепа за специализирани съвместни програми и съвместно разработване на микроквалификации за сектори със сериозен недостиг на умения;

- Подкрепа за предприемачеството и менторството за стартиращи и разрастващи се предприятия.

Стимулиране на движението и обмена на знания между областите на висшето образование, ПОО, предприятията и научните изследвания

- Изграждане на приобщаващи и свързани системи и предприятия за ВО и за ПОО чрез взаимно доверие, трансгранично признаване и сертифициране, гъвкави модели за обучение между ПОО и ВО, насърчаване на ПОО на по-високи нива по ЕКР, както и подобряване на мобилността за учещите и работниците;
- Чиракуване и практически учебни дейности в предприятия, които са изцяло интегрирани в учебната програма, признати и носещи съответни кредити; проекти за изпитване и проверка на иновативни мерки; дейности за ограничен по време обмен на студенти, изследователи, преподавателски персонал и персонал на предприятия; осигуряване на стимули за участие на персонал на предприятия в преподаването и в научните изследвания; анализ на научноизследователски данни. Когато е приложимо, проектите могат да правят връзка с Европейския алианс за професионална подготовка[354].

Определяне на нуждите на пазара и на нововъзникващите професии във връзка с устойчивостта

- Определяне на нуждите на пазара и на нововъзникващите професии (от гледна точка на търсенето), повишаване на способността на системите на всички равнища да отговарят на нуждите на пазара на труда (от гледна точка на предлагането); адаптиране на предоставянето на ВО И ПОО към нуждите от умения чрез разработване и предоставяне на транснационални общосекторни учебни програми, включващи учене в процеса на работа и обучение в реални условия;
- Определяне на уменията, които са необходими в публичната сфера за решаване на обществени предизвикателства (като изменението на климата, здравеопазването, уменията в областта на НТИМ), и насърчаване на устойчивостта на обществено и общностно равнище, включително чрез сътрудничество между ИВО и доставчиците на ПОО с националните, регионалните и местните органи, както и с частния сектор с цел принос за разработването и прилагането на стратегии за интелигентна специализация в регионите;
- Осигуряване на подкрепа за преодоляване на несъответствията между търсените и предлаганите умения във връзка както с устойчивостта, така и с потребностите на пазара, и за справяне със сериозния недостиг на умения в сектори, които са от решаващо значение за конкурентоспособността на Европа.

Обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)

Следва да бъдат изпълнени следните дейности:

Разработване на стратегически подход към секторното сътрудничество в областта на уменията

- Установяване на устойчиво сътрудничество, насочено към развитието на умения сред основните заинтересовани страни от промишлеността, включително социални партньори, организации за образование и обучение и публични органи (на национално и регионално равнище). Проектът ще има за цел също така да се изгради сътрудничество между големите предприятия и микропредприятията, малките и средните предприятия (МСП) по цялата верига на стойността в определена промишлена екосистема;
- Постоянно събиране на аналитични данни за уменията: предоставяне на важни качествени и количествени данни на равнището на ЕС и на национално и/или регионално равнище в отворен формат за данни със съответните връзки към тях; разработване на обща методология за предвиждане на

[354] https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/european-alliance-apprenticeships_bg

бъдещите нужди от умения, както и за мониторинг (на годишна основа) на напредъка и на промените в търсенето и предлагането на умения въз основа на надеждни прогнозни сценарии, като се използва Панорамата на умения в ЕС и, когато е приложимо, работата на ОИСР, Световния икономически форум и съществуващите секторни алианси на уменията;

- Картографиране на съществуващата подкрепа за повишаване на квалификацията и преквалификация в сектора/екосистемата (предоставяна от промишлеността, публичните и частните заинтересовани страни) и определяне кои от тези действия биха могли да бъдат засилени, за да се подпомогнат дружествата във веригите за създаване на стойност;
- Въз основа на определените необходими умения, разработване на стратегия за умения за промишлената екосистема, включваща приоритети за действия в подкрепа на целите за преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила в промишлената екосистема и на тези, които биха могли да се присъединят към сектора (като икономически неактивните лица). В стратегията следва да се обяснява как важни тенденции, като например развитието на глобалните, социалните и технологичните условия в промишлената екосистема, могат да повлияят върху нуждите от работни места и умения. В нея трябва да се описва очаквания времеви хоризонт и да се отделя особено внимание на въздействието на цифровите и дълбоките технологии. В стратегията следва да бъдат идентифицирани и определени професионалните профили и свързаните с тях умения, които е вероятно да се появят в сектора (т.е. ще бъдат напълно нови). Следва също така да се определят основните участници в промишлеността и заинтересованите страни, които да бъдат ангажирани в изпълнението на стратегията. Тази стратегия следва да бъде един от първите основни резултати от проекта. В нея трябва да се посочват ясно формулирани дейности, етапни цели и добре дефинирани крайни продукти и да се определят конкретни приоритетни действия, предлагащи начини за постигане на съответствие между търсенето и предлагането на умения за тези нововъзникващи професии. Стратегията следва да се използва като основа за изграждане на партньорството съгласно Пакта за умения;
- Където е приложимо, осигуряване на достъпност на резултатите от проекта в отворен формат за данни с оглед на въвеждането им в определянето на необходимите умения на Cedefop[355], в работата на европейската обсерватория на уменията и в Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO);
- Предоставяне на важни качествени и количествени данни на равнището на ЕС и на национално и/или регионално равнище в отворен формат за данни със съответните връзки към тях.

От заявителите се очаква да опишат по какъв начин с предложението за проект се допълват и/или се създават полезни взаимодействия и се избягва припокриване с вече текущи проекти на ЦВППОО, европейски академии за промишленост с нулеви нетни емисии и други академии за умения.

Разработване на европейски общосекторни съгласувани „основни“ учебни програми и програми за обучение

- **В рамките на първите 18 месеца на дейност (реактивен отговор)**

Успоредно с горепосочените действия всички проекти следва бързо да **отговорят на спешните нужди от умения в професиите в дадена промишлена екосистема, произтичащи от цифровия и екологичния преход** (в предложението да се представят доказателства):

- Използване на наличните професионални профили в класификацията на ESCO и наличните рамки за компетентности[356];
- Разработване или преработване на програми за професионално обучение за повишаване на квалификацията и преквалификация на работната сила, когато е подходящо, чрез иновативно смесено обучение и учене в процеса на работа;

[355] https://www.cedefop.europa.eu/bg/tools/skills-intelligence

[356] Например рамката за цифрова компетентност на гражданите, рамката за предприемаческа компетентност и европейската рамка за електронна компетентност (e-CF).

- Осигуряване на добро качество на съдържанието и предоставянето на новите програми за обучение чрез прилагане на методи за осигуряване на качество в съответствие с EQAVET и ECH (Европейски стандарти и насоки за осигуряване на качество в областта на европейското висше образование);
- Осигуряване на бързо усвояване и използване на програмите за обучение например чрез достигане до основните участници във веригите на стойността в рамките на промишлената екосистема или до центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение[357], или до регионите, прилагащи стратегии за интелигентна специализация[358], до европейските партньорства между клъстери[359] и общностите на знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за технологии и иновации (EIT)[360], които извършват дейност в същата промишлена екосистема.

➢ **В хода на целия проект (проактивен отговор)**

По-нататък в хода на проектите следва да се премине към **разработване на професионални профили и учебно съдържание за променящи се и нововъзникващи професионални профили**:

- Въз основа на идентифицираните нужди от умения за възникващи професионални профили в дадена промишлена екосистема, разработване на нови модулни учебни програми за ПОО и свързаните с тях квалификационни степени за първоначално образование и обучение (ОО) (пълни учебни програми за включване в националните системи за образование и обучение) и програми за обучение за повишаване на квалификацията или за преквалификация на хората в трудоспособна възраст (модули, насочени към възникващи нужди от умения);
- Тези учебни програми и програми за обучение са съставени от единици резултати от обучението в съответствие с Европейската квалификационна рамка (ЕКР)/националните квалификационни рамки (НКР) и на база на информацията от ESCO; учебните програми следва да са насочени към специфични професионални умения, както и към ключови компетентности[361], към които спадат по-специално трансверсалните умения и дисциплините, включени в НТИИМ[362];
- Интегриране в новото учебно съдържание на периоди на учене в процеса на работа, включително възможности за прилагане на знанията в практически ситуации от „реалния живот“ на работното място и по възможност вграждане на транснационален учебен опит;
- Управление на качеството на новото учебно съдържание чрез прилагане на принципите на EQAVET и на ECH за осигуряване на качеството или чрез използване на съществуващи системи за осигуряване на качеството, които обаче следва да съответстват на EQAVET и на ECH;
- Насърчаване на съответните секторни квалификации, включително на транснационални съвместни програми (които включват европейските основни професионални профили)[363], предоставяни от повече от една организация — доставчик на образование и обучение, като по този начин се улеснява трансграничното сертифициране и се изгражда взаимно доверие, което допринася за увеличаването на мобилността на учещи и специалисти в сектора**.**

Изпълнение на „основните“ учебни програми и програми за обучение:

- Разработване на методологии за изпълнение на учебните програми и програмите за обучение, съобразени с различните целеви групи, чрез използването на иновативни подходи за преподаване и учене, включително осигуряване на учене в процеса на работа, използване на ИКТ (например смесено учене, симулатори, добавена реалност и др.), виртуални/смесени решения за мобилност за учещи и

[357] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501
[358] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home
[359] https://www.clustercollaboration.eu
[360] https://eit.europa.eu/
[361] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32018H0604(01)
[362] Наука, технологии, инженерство, изкуство и математика
[363] Европейските основни професионални профили описват набори от ключови учебни резултати, съответстващи на професионалните профили, които са общи и релевантни за националните програми за ПОО в държавите от ЕС в конкретни професионални области.

членове на персонала и образователни ресурси със свободен достъп (например използване на изкуствения интелект в ученето, МООК[364]);

- Разработване на действия за улесняване на предаването на професионални знания между поколенията;
- Описване на начини, по които методологиите и процедурите за оценяване могат да обхващат всички форми на учене, включително учене по време на работа, и да улесняват валидирането на умения и компетентности, придобити преди обучението;
- Надграждане на съществуващите контакти и на новите контакти, създадени във връзка с търсенето на умения по време на етапа на проучване на уменията, осъществяване на контакт с доставчици на възможности за заетост като частни и публични работодатели и служби по заетостта с оглед на потенциалното им свързване със завършилите обучение;
- Определяне на подходящи мерки за проследяване на учещите след завършване на тяхното обучение с цел предоставяне на „канали за обратна информация“[365]. Тези системи за проследяване и обратна информация могат да използват данни от дружества, учещи и работници, както и от публични информационни ресурси и участници в пазара на труда;
- Предлагане на подходящи мерки за официално признаване на нови или адаптирани програми за ПОО и ВО и квалификации в държавите на партньорите и в обхванатата промишлена екосистема.

Изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване:

- В основата на този план са устойчивите партньорства между доставчиците на образование и обучение, основните заинтересовани страни от промишлеността и публичните органи (регионални или национални) на съответното равнище за улесняване/укрепване на многостранните партньорства за придобиване на умения за преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила в съответствие с Пакта за умения. Планът следва да включва информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и за финансова устойчивост**;**
- Планът също така се гарантира подходяща видимост и широко разпространение на резултатите, включително на политическо ниво в ЕС и на национално/ регионално равнище, както и подробни предвиждания за разгръщане на национално и/или регионално равнище с участието на съответните публични органи;
- В плана се предвижда как ще бъдат актуализирани резултатите от проекта, по-специално определянето на необходимите умения, стратегията и програмите за обучение, след края на четиригодишния срок на проекта, включително чрез предвиждане на бъдещите му източници на финансиране;
- В плана за действие се посочва как стратегиите за умения могат да бъдат подпомагани с финансиране от ЕС (например от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) , многогодишната финансова рамка на ЕС (МФР) за периода 2021—2027 г., включително европейските структурни фондове, програмата InvestEU, „Еразъм+“), както и от инвестиции от частния сектор и от национални или регионални източници. При това следва да се вземат предвид стратегиите за интелигентна специализация, европейските партньорства между клъстери, мрежите от центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение и общностите на иновации на ЕИТ.

<u>Обособена позиция 3: „Инкубатори“ за умения в областта на НТИМ</u>

Трябва да се изпълнят една или повече от следните дейности:

[364] МООК е масов отворен онлайн курс, насочен към неограничено участие и свободен достъп през интернет. В допълнение към традиционните материали за курсове като видеозаписи на лекции, материали за самостоятелно четене и комплекти от задания много МООК предоставят интерактивни потребителски форуми в подкрепа на взаимодействията в общността между студенти, преподаватели и асистенти.

[365] Вж. Средносрочен резултат 2 (MTD2) в заключенията от Рига от 2015 г.: https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d

- разработване на учебни програми, в които се набляга на уменията в областта на НТИМ, необходими в стратегическите сектори, с модули, които обхващат решаването на проблеми от реалния живот, предприемаческото мислене, основите на правата върху интелектуалната собственост и финансирането на иновации на ранен етап;
- създаване на инкубатори, фокусирани върху стратегически сектори, които предоставят цялостна подкрепа, включително достъп до лаборатории, техническа инфраструктура и оборудване, както и наставничество в областта на управлението на интелектуалната собственост, достъпа до рисков капитал и развитието на стопанската дейност;
- насърчаване на партньорства между студентите, представителите на академичните среди и промишлеността в стратегически сектори, подпомагани от ОЗИ към EIT, интегриране на стратегии за интелектуална собственост с цел повишаване на стойността на проектите, с евентуално участие на фондове за рисков капитал с цел оценка и подкрепа на обещаващи иновации.

Тези дейности трябва да бъдат структурирани цялостно, така че да подготвят студентите за стратегически сектори, като съчетават критични технически умения, експертни познания в областта на управлението на интелектуалната собственост и достъпа до рисков капитал, което гарантира, че те са напълно подготвени да въвеждат иновации и да постигат пазарна реализация на идеите си. Целта на тези дейности е да се създадат стабилни системи за подкрепа на студентите, които навлизат в стратегически сектори, като им се осигури достъп до мрежите и ресурсите, необходими за превръщането им в успешни новатори и предприемачи.

По всички обособени позиции (обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия, обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие) и обособена позиция 3: „Инкубатори“ за умения в областта на НТИМ

Необходимо е партньорствата за иновации да прилагат инструменти и средства на равнището на ЕС като ЕКР, ESCO, „Европас“ (включително европейските цифрови удостоверения за учене и европейския модел за обучение[366]), EQAVET и ECH, когато е уместно. Ако в предложенията се предлага например създаване на общности от специалисти или разработване на уебсайтове за сътрудничество, те следва, когато това е уместно, да надграждат и да използват съществуващите онлайн платформи като Европейската платформа за училищно образование (EPALE) или общността на EPALE от специалисти по ПОО[367].

За да опитат и изпробват нови учебни програми или нови методи на обучение и учене, алиансите за иновации могат да организират дейности за образователна мобилност на студенти, преподаватели, изследователи и членове на персонала, при условие че те подкрепят/допълват основните дейности на партньорствата и носят добавена стойност към изпълнението на целите на проекта.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Алиансите за иновации ще бъдат основани на стратегическо и устойчиво сътрудничество между професионалното образование и обучение, висшето образование и предприятията, които работят заедно за повишаването на капацитета на Европа за иновации. Те значително ще засилят единодействията между двете образователни области за насърчаване на иновациите, новите умения, инициативността и предприемаческите нагласи. Очаква се тези алианси между ВО, ПОО и предприятията да допринесат за развитието на регионални екосистеми за иновации и да предоставят пряко ценен принос за икономиката, като интегрират ученето в процеса на работа. Докато университетите разполагат с научноизследователски знания и данни, които им дават възможност пряко да предоставят информация на малките и средните предприятия за стимулиране на местните икономики, доставчиците на ПОО предоставят уменията, които са необходими на предприятията, и могат да насърчават растежа в местната икономика.

В по-широк мащаб се очаква алиансите за иновации да бъдат насочени към обществени и икономически предизвикателства в областта както на образованието, така и на заетостта, и да обърнат внимание на ключови

[366] https://europass.europa.eu/bg/node/2128
[367] https://epale.ec.europa.eu/bg/practitioners-in-vet

области като предизвикателства, свързани с иновациите, осигуряване на умения, преодоляване на сериозен недостиг на умения, изменение на климата, екологична икономика, демография, цифровизация и изкуствен интелект. Ползи могат да се извлекат и от сътрудничеството с големи предприятия. Алиансите за иновации ще бъдат съсредоточени върху нуждите на гражданите и с тях ще се ускори модернизирането на ВО и ПОО.

Пактът за умения не само ще създаде рамка за изпълнение на действията, заложени в Съюза на уменията, но и ще допринесе за разпространение и използване на резултатите от проектите на алиансите за иновации. По-специално резултатите от алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията ще бъдат използвани като основа за партньорства по Пакта за умения. Те ще подпомогнат уменията, заложени в компаса за конкурентоспособността[368], в Пакта за чиста промишленост[369], в Плана за действие в областта на промишлеността за европейския автомобилен сектор[370] и в Бялата книга за европейската отбрана — Готовност до 2030 г.[371], както и в Стратегията за използването на ИИ.

В допълнение тези алианси ще спомогнат за изпълнението на Съобщението на Комисията относно нов тласък за висшето образование в ЕС[372] и ще допринесат за създаването на европейско пространство за образование[373]. Те също така ще допринесат за изпълнението на новата Европейска програма за иновации[374.·] Алиансите могат също така да допринасят за и да си сътрудничат с общностите на знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за технологии и иновации (EIT)[375] в секторите, в които работят.

Алиансите за иновации също така ще вземат под внимание целите за устойчиво развитие на Програмата на ООН до 2030 г.[376] и Парижката декларация относно изменението на климата[377] като основни параметри на действието, като по този начин ще съдействат на Европейската комисия да изпълни новия си „Зелен пакт“[378] и Плана за възстановяване на Европа[379]. Алиансите ще допринесат и за инициативата „Нов европейски Баухаус“[380], която има за цел да разработи нови устойчиви и приобщаващи начини на живот, които да отговарят на целите на Европейския зелен пакт.

Алиансите за иновации имат за цел да реализират краткосрочни и дългосрочни въздействия върху широк кръг участващи заинтересовани страни на индивидуално, организационно и системно равнище. Очаква се тези въздействия да надхвърлят срока на изпълнение на проекта и дейността на организациите, участващи в партньорството. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. За тази цел резултатите/крайните продукти не бива да бъдат изолирани, а свързани или интегрирани в съществуващи предприятия, схеми, проекти, платформи, консорциуми и др.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства, посочени по-долу, се прилагат за **обособена позиция 1 — Алианси за образование и предприятия**.

[368] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_25_339
[369] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/clean-industrial-deal_bg
[370] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/qanda_25_636
[371] https://commission.europa.eu/topics/defence/future-european-defence_bg
[372] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247
[373] https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_bg
[374] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0332
[375] https://eit.europa.eu/
[376] https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
[377] https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement
[378] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf
[379]https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_bg
[380] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_bg

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	**Контекст и общи цели** • **Връзка с политики и инициативи на ЕС**: в предложението се взема предвид и се допринася за постигането на политическите приоритети на Европейската комисия, както и на заложените в тях специфични цели в областта на висшето образование, ПОО, уменията и иновациите; в предложението се взема предвид и се допринася за осигуряването на видимост на инструментите и инициативите на ЕС за развитие на уменията и таланта; • **Цел**: предложението е свързано с целите и дейностите по действието; • **Ценности на ЕС**: предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. **Анализ на потребностите и специфични цели** • **Последователност и съсредоточен върху проблемите подход**: целите и дейностите се основават на цялостен, добре обоснован и висококачествен анализ на проблемите и потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации, към действието и към приоритетите на Европейската комисия; • **Цифрови умения**: доколко в предложението се интегрират цифрови умения (включително ИИ) в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила; • **Екологични умения**: доколкото в предложението са интегрирани умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологична икономика, в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила; • **Умения за устойчивост**: доколко в предложението са интегрирани умения, свързани с капацитета за адаптиране, управление на промените и взаимопомощ като общност. • **Умения в областта на НТИМ**: ако е приложимо, доколко предложението интегрира умения, свързани с областите на НТИМ. • **Принос за преодоляване на сериозния недостиг на умения в сектори, които са от решаващо значение за конкурентоспособността на Европа** **Допълване с други действия и иновации — европейска добавена стойност** • **Иновации**: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, като например създаване на инкубатори и реални учебни среди в институциите за образование и обучение, както и изготвяне на специфични за проекта иновативни резултати и решения за нуждите на пазара, например като допринася за Съюза на уменията и за стратегическия план за образованието по НТИМ; • **Европейска добавена стойност**: в предложението ясно се посочва добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциална прехвърляемост; • **Представляване на сектора на образованието и обучението**: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование и обучение и ясно показва ползите/релевантността както на висшето образование, така и на ПОО.
Качество на структурата и изпълнението на проекта	**Концепция и методология** • **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта и предложените методологии, дейности и бюджет. В предложението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи

(максимален резултат: 30 точки)	дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати, които да бъдат използвани от крайните бенефициери/целевите групи и да доведат до междинни резултати и дългосрочно въздействие; • **Структура**: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение); • **Методология**: в предложението се използват инструментите и средствата на ЕС, свързани с уменията и професиите, когато това е уместно, като например ЕКР, ESCO, Европас, европейския модел на обучение, EQAVET, ECH (Европейските стандарти и насоки за осигуряване на качество в областта на европейското висше образование). **Управление на проекта, осигуряване на качеството и стратегия за мониторинг и оценка** • **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • **Качество на мерките за признаване и валидиране на квалификациите**: в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване, включително по отношение на микроквалификациите. **Икономическа ефективност и финансово управление** • **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • **Финансов контрол и контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	**Създаване на консорциум** • **Конфигурация**: съставът на партньорството съответства на целите на действието и на проекта; то обединява подходящ състав от съответни организации, включително от областите на професионалното образование и обучение, висшето образование и предприятията, с необходимите профили и умения, подходящ опит, свързан с ролята им в проекта, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния сектор или на съответния междусекторен подход; • **Ангажираност**: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; • **Участие на трети държави, които не са асоциирани към програмата**: ако е приложимо, участието на организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, допринася съществена добавена стойност към алианса;

	Управление на консорциум и вземане на решения • **Задачи**: координаторът демонстрира опит във висококачественото управление и координация на транснационални мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • **Сътрудничество/екипен дух**: предложен е солиден механизъм за осигуряване на ефективни процеси за координация, решаване на конфликти, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и всички други заинтересовани страни; • **Възнаграждение**: алиансът осигурява ясна добавена стойност и ползи за всяка организация партньор.
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	**Въздействие и амбиция** • **Използване на резултатите**: предложението представя информация за начина на използване на резултатите от дейността на алианса от партньорите и от други заинтересовани страни. В него се съдържат методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • **Въздействие**: предложението илюстрира обществена, икономическа и политическа релевантност и обхват. С него се осигурява въздействие на местно/регионално, национално и европейско равнище върху релевантните целеви групи и заинтересовани страни със значителна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението. В него са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка (включително, когато е приложимо, относно броя на обучените лица) и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно). Ако е уместно, следва да се разгледат и потенциалното въздействие върху формирането на политики и подкрепата за това. **Комуникация, разпространение и видимост** • **Разпространение**: в предложението се съдържат ясно определение на целевите аудитории (заинтересовани страни, експерти, практици, крайни потребители, създатели на политики...) и солиден план за разпространение на резултатите, който включва подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи по време на изпълнение на проекта и след приключването му. Предложението следва да включва и показатели за измерване на въздействието на дейностите по разпространение на информация. **Устойчивост и продължение** • **Свободен достъп**: ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; • **Устойчивост:** в предложението се обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. В предложението са включени подходящи мерки и се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), предназначени да гарантират устойчивостта на резултатите и ползите след приключването на проекта. Ако е уместно, в предложението следва да се обясни как ще се гарантира използването в политиките на резултатите от проекта на европейско, национално или регионално равнище.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 13 точки за категорията „релевантност на проекта“; 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 13 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие“.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства, посочени по-долу, се прилагат за **обособена позиция 2 — Алианси за секторно сътрудничество (изпълнение на плана за действие).**

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	**Контекст и общи цели** • **Връзка с политики и инициативи на ЕС**: предложението допринася за Пакта за умения, който на свой ред подкрепя прилагането на Съюза на уменията. В него подробно е показано как то ще подпомогне работата на партньорство по линия на Пакта за умения. В него се вземат предвид и се допринася за постигането на европейските цели в областта на висшето образование, ПОО, както и в секторните политики на ЕС, свързани с избраната промишлена екосистема, и се оказва подкрепа на развитието на уменията в тази промишлена екосистема чрез партньорство по Пакта, както и се прилагат инструментите на ЕС за прозрачност. Предложение, насочено към промишлена екосистема, в която вече е изпълнен проект на алианс по плана за действие или на център за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, или в която е създадена европейска академия за промишленост с нулеви нетни емисии или друга академия на ЕС за умения, трябва ясно да посочва как ще надгражда предишния проект или създадената академия и как ще допълва работата на съответната(ите) академия(и) за умения. Не трябва да има припокривания в обхвата, крайните продукти и дейностите. Следните области се считат за стратегически приоритети: енергоемки отрасли (включително суровини), чисти технологии, възобновяеми енергийни източници[381], ИИ, квантови изчислителни технологии, полупроводници, науки за живота, дългосрочни грижи, неврални технологии, авангардни материали, роботика, космически технологии[382], както и автомобилостроене[383] и отбрана[384]. • **Цел**: предложението е свързано с целите и дейностите по действието. По-специално в предложението се включват разработки по особено подходящ набор от нововъзникващи професионални профили и се разработват съответните квалификации, организирани в единици резултати от обучението, както на нива 3—5 по ЕКР, така и на нива 6—8 по ЕКР. В предложението се включват проектиране, изпитване и първоначално предоставяне на съответните програми за образование и обучение, замислени и осъществявани като модулни, гъвкави, достъпни възможности за учене, като се взема предвид валидирането на придобити преди това умения.

[381] Пакт за чиста промишленост — Европейска комисия.

[382] Компас на ЕС за възобновяване на конкурентоспособността

[383] План за действие за стимулиране на иновациите, устойчивостта и конкурентоспособността в автомобилния сектор

[384] Бъдещето на европейската отбрана — Европейска комисия

	• **Ценности на ЕС:** Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. **Анализ на потребностите и специфични цели** • **Последователност**: целите и дейностите се основават на цялостен, добре обоснован и висококачествен анализ на проблемите и потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • **Представляване на сектора/областта**: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответната промишлена екосистема; • **Цифрови умения:** доколко в предложението се интегрират цифрови умения в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила; • **Екологични умения**: доколкото в предложението са интегрирани умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологична икономика, в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила; • **Умения за устойчивост**: доколко в предложението са интегрирани умения, свързани с капацитета за адаптиране, управление на промените и взаимопомощ като общност. • **Умения, свързани с дълбоките технологии**: ако е приложимо, доколко предложението интегрира умения, свързани с областите на дълбоките технологии. **Допълване с други действия и иновации — европейска добавена стойност** • **Иновации**: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения; • **Европейска добавена стойност**: в предложението се посочва ясно добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер; • **Представляване на сектора на образованието и обучението**: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование и обучение.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	**Концепция и методология** • **Съгласуваност**: Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи, конкретни и практически дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати; • **Структура**: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение); • **Методология**: в предложението се използват инструментите и средствата на ЕС, свързани с уменията и професиите, когато това е уместно, като например ЕКР, ESCO, Европас, европейско цифрово удостоверение за учене, EQAVET, ECH (Европейските стандарти и насоки за осигуряване на качество в областта на европейското висше образование). **Управление на проекта, осигуряване на качеството и стратегия за мониторинг и оценка** • **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати;

	• **Качество на мерките за признаване и валидиране на квалификациите**: в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване. **Икономическа ефективност и финансово управление** • **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен и е пропорционален на обхвата на предложението; предложение, насочено към промишлена екосистема, в която вече функционира алианс за изпълнение на плана за действие, трябва да представи бюджет, в който ясно да се посочва, че двойното финансиране ще бъде предотвратено, тъй като предложението ще допълва и надгражда вече осъществената работа по текущия план; • **Финансов контрол и контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, експертни партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	**Създаване на консорциум** • **Конфигурация**: партньорството е съставено от членове на Пакта за умения; то обединява подходящ състав от съответни организации, включително от областите на професионалното образование и обучение, висшето образование и промишлеността, включително МСП, с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта. Партньорството, предложено в заявлението, демонстрира експертен капацитет и представителност на съответната промишлена екосистема и ясна връзка с партньорство съгласно Европейския пакт за уменията в тази промишлена екосистема. Особено значимо е участието на европейски социални партньори и/или на национални социални партньори в държавите, обхванати от алианса. Географският обхват и представителството на съответните партньори в участващите в алианса държави — членки на ЕС, и региони следва да осигурява висок потенциал за изпълнение в обхванатите от алианса държави и региони (например посредством участие на европейска секторна организация и/или европейски социални партньори, които са страни в партньорство по Пакта); • **Ангажираност**: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; **Управление на консорциум и вземане на решения** • **Задачи**: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • **Сътрудничество/екипен дух**: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни; • **Възнаграждение**: алиансът осигурява ясна добавена стойност и ползи за съответното широкомащабно партньорство за умения.
Въздействие	**Въздействие и амбиция**

(максимален резултат: 20 точки)	• **Използване на резултатите**: предложението показва как резултатите на алианса ще бъдат внедрени в съответствие с целите и ангажиментите на съответните членове на Пакта за умения; • **Въздействие**: предложението илюстрира обществената и икономическата релевантност и обхват на проекта. С него се осигурява въздействие на местно, регионално, национално и европейско равнище върху целевите групи и съответните заинтересовани страни със значителна роля в съответната екосистема, включително в областта на образованието и обучението, като тези, които са се присъединили към Пакта за умения. В него са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка (включително, когато е приложимо, относно броя на обучените лица) и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно); **Комуникация, разпространение и видимост** • **Разпространение**: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни. **Устойчивост и продължение** • **Свободен достъп**: ако е приложимо, предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи и в отворен формат за данни със съответните връзки към тях, и не съдържа непропорционални ограничения; • **Устойчивост**: в предложението се обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. В предложението са включени подходящи мерки и се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), предназначени да гарантират устойчивостта на резултатите и ползите, постигнати от алианса, след приключването на проекта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 13 точки за категорията „релевантност на проекта“; 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 13 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие“.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства, посочени по-долу, се прилагат за **обособена позиция 3 — „Инкубатори“ за умения в областта на НТИМ**.

Релевантност на проекта	**Общи цели**

(максимален резултат: 25 точки)	• **Връзка с политики и инициативи на ЕС**: в предложението се взема предвид и се допринася за постигането на политическите приоритети на Европейската комисия, както и на заложените в тях специфични цели в областта на висшето образование, ПОО, уменията и иновациите; в предложението се взема предвид и се допринася за осигуряването на видимост на инструментите и инициативите на ЕС за развитие на уменията и таланта; • **Цел**: предложението е свързано с целите и дейностите по действието; • **Ценности на ЕС**: предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. **Анализ на потребностите и специфични цели** • **Последователност и съсредоточен върху проблемите подход**: целите и дейностите се основават на цялостен, добре обоснован и висококачествен анализ на проблемите и потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации, към действието и към приоритетите на Европейската комисия; • **предприемаческа компетентност:** до каква степен предложението интегрира умения, свързани с предприемачески нагласи, разработване на интелектуална собственост, способност за представяне на бизнес идеи пред инвеститори в рисков капитал. • **Умения в областта на НТИМ**: доколко предложението интегрира умения, свързани с областите на НТИМ. **Допълване с други действия и иновации — европейска добавена стойност** • **Иновации**: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, като например създаване на инкубатори и реални учебни среди в институциите за образование и обучение, както и изготвяне на специфични за проекта иновативни резултати и решения за нуждите на пазара, например като допринася за Съюза на уменията и за стратегическия план за образованието по НТИМ. • **Европейска добавена стойност**: в предложението ясно се посочва добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциална прехвърляемост; • **Представляване на сектора на образованието и обучението**: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование и обучение и ясно показва ползите/релевантността както на висшето образование, така и на ПОО.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	**Концепция и методология** • **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта и предложените методологии, дейности и бюджет. В предложението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати, които да бъдат използвани от крайните бенефициери/целевите групи и да доведат до междинни резултати и дългосрочно въздействие;

	• **Структура:** работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение); • **Методология**: в предложението се използват инструментите и средствата на ЕС, свързани с уменията и професиите, когато това е уместно, като например ЕКР, ESCO, Европас, европейския модел на обучение, EQAVET, ECH (Европейските стандарти и насоки за осигуряване на качество в областта на европейското висше образование). **Управление на проекта, осигуряване на качеството и стратегия за мониторинг и оценка** • **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • **Качество на мерките за признаване и валидиране на квалификациите**: в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване, включително по отношение на микроквалификациите. **Икономическа ефективност и финансово управление** • **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • **Финансов контрол и контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
Качество на партньорството и на договорености те за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	**Създаване на консорциум** • **Конфигурация**: съставът на партньорството съответства на целите на действието и на проекта; то обединява подходящ състав от съответни организации, включително от областите на професионалното образование и обучение, висшето образование и предприятията, с необходимите профили и умения, подходящ опит, свързан с ролята им в проекта, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния сектор или на съответния междусекторен подход; • **Ангажираност**: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; **Управление на консорциум и вземане на решения**

	• **Задачи**: координаторът демонстрира опит във висококачественото управление и координация на транснационални мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • **Сътрудничество/екипен дух**: предложен е солиден механизъм за осигуряване на ефективни процеси за координация, решаване на конфликти, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и всички други заинтересовани страни; • **Възнаграждение**: алиансът осигурява ясна добавена стойност и ползи за всяка организация партньор.
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	**Въздействие и амбиция** • **Използване на резултатите**: предложението представя информация за начина на използване на резултатите от дейността на алианса от партньорите и от други заинтересовани страни. В него се съдържат методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • **Въздействие**: предложението илюстрира обществена, икономическа и политическа релевантност и обхват. С него се осигурява въздействие на местно/регионално, национално и европейско равнище върху релевантните целеви групи и заинтересовани страни със значителна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението. В него са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка (включително, когато е приложимо, относно броя на обучените лица) и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно). Ако е уместно, следва да се разгледат и потенциалното въздействие върху формирането на политики и подкрепата за това. **Комуникация, разпространение и видимост** • **Разпространение**: в предложението се съдържат ясно определение на целевите аудитории (заинтересовани страни, експерти, практици, крайни потребители, създатели на политики...) и солиден план за разпространение на резултатите, който включва подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи по време на изпълнение на проекта и след приключването му. Предложението следва да включва и показатели за измерване на въздействието на дейностите по разпространение на информация. **Устойчивост и продължение** • **Свободен достъп**: ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; • **Устойчивост:** в предложението се обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. В предложението са включени подходящи мерки и се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), предназначени да гарантират устойчивостта на резултатите и ползите след приключването на проекта. Ако е уместно, в предложението следва да се обясни как ще се гарантира използването в политиките на резултатите от проекта на европейско, национално или регионално равнище.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 13 точки за категорията „релевантност на проекта“; 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 13 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие“.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта, резултатите от оценката и процент на финансиране от **80 %.**

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е:

- **Обособена позиция—1 - Алианси за образование и предприятия**
  - 1 милион евро (проект за 2 години)
  - 1,5 милион евро (проект за 3 години)
- **Обособена позиция —2 - Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)**:
  - 4 милиона евро (проект за 4 години)
- **Обособена позиция 3 „Инкубатори“ за умения в областта на НТИМ**
  - 1,5 милион евро (проект за 2 години)

Не се допуска финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

Допускат се разходи за доброволци. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[385]. Допускат се единични разходи за МСП за собствениците на МСП, които не получават заплата. Те следва да бъдат под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за собствениците на МСП[386,387].

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

385 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

387 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част B от настоящото ръководство за програмата.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

С действието „Изграждане на капацитет в областта на висшето образование“ (СВНЕ) се подкрепят проекти за международно сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана областта на висшето образование. Дейностите и резултатите от проектите за СВНЕ трябва да бъдат насочени в полза на допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата, техните институции и системи за висше образование. В съответствие с целите за устойчиво развитие (ЦУР) и Парижкото споразумение това действие подкрепя релевантността, качеството, модернизацията и способността за реакция на висшето образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата, за социално-икономическо възстановяване, растеж и просперитет и за реагиране на последните тенденции, по-специално икономическата глобализация, но също и на неотдавнашния спад в човешкото развитие, нестабилността и нарастващите социални, икономически и екологични неравенства. Предвижда се проектите за изграждане на капацитет в областта на висшето образование да допринасят за по-всеобхватните цели на политиката, преследвани от Европейската комисия и третите държави, които не са асоциирани към Програмата, или на съответния регион, включително пакетите за инвестиции по линия на Global Gateway и пакта за Средиземноморието в неговите целеви държави[388].

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

В трети държави, които не са асоциирани към програмата, действието по-специално ще:

- подобри релевантността на висшето образование за успешното изпълнение на стратегията за Global Gateway на ЕС и определените в нея инвестиционни приоритети;
- подобри качеството на висшето образование и ще увеличи неговото значение за пазара на труда и обществото;
- повиши равнището на компетентностите, уменията и пригодността за заетост на студентите в ИВО посредством разработване на нови и иновативни образователни програми;
- насърчи приобщаващото образование, равенство, справедливост, недискриминация и насърчаване на гражданските компетентности в ИВО;
- подобри преподаването, механизмите за оценяване на персонала и студентите в ИВО, осигуряването на качеството, ръководството, управлението, приобщаването, иновациите, базата от знания, цифровия и предприемаческия капацитет, както и интернационализацията на ИВО;
- повиши капацитета на ИВО, на органите, отговарящи за висшето образование, и на компетентните органи за модернизиране на техните системи за висше образование, особено по отношение на управлението и финансирането, посредством подкрепа за определянето, прилагането и мониторинга на процесите за реформа;
- подобри обучението на учителите и продължаващото професионално развитие, за да се окаже въздействие върху дългосрочното качество на образователната система;
- стимулира сътрудничеството между институциите, изграждането на капацитет и обмена на добри практики;
- насърчава ангажираността на ИВО със заинтересованите страни от общността и отрасъла и ще прилага по-активно академичните изследвания и знания към реални предизвикателства;
- насърчи сътрудничеството между различни региони в света чрез съвместни инициативи.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

- По-голяма релевантност, въздействие и видимост на инвестициите във висшето образование за изпълнението на стратегията за Global Gateway на ЕС в държавите партньори на ЕС, както и на пакта за Средиземноморието в целевите му държави;
- Модернизирани ИВО, които не само ще прехвърлят знания, но и ще създават икономическа и социална стойност чрез прехвърляне на резултатите от обучението и научните изследвания към общността/държавата;
- Подобрени достъп и качество на висшето образование, по-специално за хората с по-малко възможности и в най-бедните държави в различните региони;
- Повишено участие на ИВО, намиращи се в отдалечени райони;

[388] https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en

- Управление за ефикасно и ефективно разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование;
- Регионална интеграция и създаване на сравними инструменти за признаване и осигуряване на качеството в подкрепа на академичното сътрудничество, мобилността на студентите, персонала и изследователите;
- По-тясна връзка и сътрудничество с частния сектор в ключови отрасли, като се насърчават иновациите и предприемачеството;
- Привеждане на академичните области в съответствие с пазара на труда, като се повишава пригодността за заетост на студентите;
- повишено чувство за инициативност и предприемачество на студентите;
- Усъвършенствани компетентности в областта на цифровите технологии за студенти и членове на персонала;
- Институционална ангажираност с резултатите от СВНЕ, като по този начин се осигурява устойчивост;
- Национална ангажираност чрез изпробване и включване на положителни и най-добри практики във висшето образование;
- Подобрен капацитет и професионализъм за работа на международно равнище: по-добри управленски компетентности и стратегии за интернационализация.

ПРИОРИТЕТИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Действието се очаква да допринесе за следните приоритети:

Зелен пакт — Системите за висше образование са от решаващо значение за подкрепата на Зеления пакт чрез развиване на знания, компетентности, умения и ценности, тъй като могат да доведат до съществена промяна в поведението и уменията на хората. В този контекст приоритет ще се дава на проекти, които имат за цел:

- подкрепа за модернизацията на икономиките, като ги правят по-конкурентоспособни и иновативни, като същевременно гарантират справедлив екологичен преход, стимулират зелените работни места и проправят пътя към неутрално по отношение на климата общество; с трансформиращ подход към равенството между половете, който не е насочен изключително към области, в които преобладават мъжете;
- предоставяне на приложими решения на предизвикателствата, свързани с околната среда, включително развитието на градските и селските райони, зелената и ефективната енергия, здравеопазването, управлението на водите и отпадъците, устойчивия транспорт, опустиняването, загубата на биологично разнообразие и устойчивото използване на природните ресурси, укрепването на веригите за създаване на стойност в хранително-вкусовата промишленост на национално и регионално равнище;
- повишаване на осведомеността относно климата, устойчивостта и издръжливостта във всички сектори на обществото и икономиката;
- ускоряване на прехода към справедлива зелена и кръгова икономика и справяне с регионалните и трансрегионалните екологични предизвикателства, по-специално чрез укрепване на връзките с частния сектор и чрез повишаване на знанията и зелените умения, необходими за една модерна работна сила;
- развиване на компетентности в различни сектори, свързани с устойчивостта, разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения, както и на ориентирани към бъдещето учебни програми, които удовлетворяват по-ефективно нуждите на хората.

Цифрова трансформация — Повишаването на качеството и приобщаването на образованието чрез цифрови технологии, като същевременно се дава възможност на учещите да придобият основни цифрови компетентности и специфични за сектора цифрови умения, е от стратегическо значение за ЕС и много държави по света. Системата на висшето образование е все по-силно засегната от цифровата трансформация, но също така има съществена роля за използване на нейните предимства и възможности и за преодоляване на цифровото разделение. В този контекст приоритет ще се дава на проекти, които имат за цел:

- да се подкрепи развиването и усвояването на цифрови умения, за да бъде цифровата трансформация възможно най-всеобхватна и приобщаваща;
- да се подпомогнат учещите в преодоляването на цифровото разделение чрез насърчаване на цифровата грамотност, цифровото предприемачество, чувствителни към пола програми и стратегии, особено в отдалечени и селски райони и уязвими общности;

- да се разработят решения за свързаност, които дават възможност на гражданите да се възползват от иновациите в дистанционното обучение и преподаване;
- да се подкрепи цифровата икономика и да се укрепи научният, техническият и иновационният капацитет чрез насърчаване на връзките между образованието, научните изследвания и бизнеса в областта на цифровизацията, включително чрез проекти, свързани с инфраструктурата за данни, управлението на данни, изкуствения интелект и цифровизацията на МСП/бизнеса;
- да се подобрят цифровите образователни екосистеми чрез укрепване на цифровите умения и компетентности на учителите и академичния състав.

Интеграция на мигрантите — Системите за образование и обучение играят ключова роля за справяне с предизвикателствата на миграцията, както и за разкриване на ползите от нея. Те помагат на новите участници да придобият необходимите умения на пазара на труда, да разберат културата на държавата — домакин, както и да помогнат на местното население да бъде отворено към многообразие и промени. В този контекст приоритет ще се дава на проекти, които имат за цел:

- да се подкрепи признаването на дипломи и удостоверения и да се допринесе за регионална система за трансфер на кредити с цел изграждане на регионални области на висшето образование и вътрешнорегионална свързаност;
- да се предостави достъп до образование на мигрантите и разселените лица в приемащите държави, включително езиково обучение и стипендии;
- да се разработят цялостни модели, които отговарят на уникалните нужди на студентите бежанци и да се осигури достъп до образование със силна подкрепа за академичното, социалното, физическото и психологическото развитие.

Управление, мир, сигурност и човешко развитие — Ангажиментът към върховенството на закона, човешките и основните права, равенството, демокрацията и доброто управление са в основата на стабилните, справедливи и просперiращи общества. Това действие може да спомогне за полагането на основите за укрепване на активното гражданско участие и за изграждането на специфични експертни познания в тези области. Проектите за СВНЕ могат да спомогнат за определянето на дългосрочни решения на проблемите със слабото управление във висшето образование. В този контекст приоритет ще се дава на проекти, които имат за цел да се подкрепят академичното сътрудничество и инициативи в следните области:

- управление, върховенство на закона, демокрация, основни ценности, защита на правата на човека и борба с корупцията;
- борба срещу дискриминацията, насърчаване на медийната грамотност и ролята на независимите медии и гражданското общество;
- мир и сигурност, човешко развитие, междукултурен диалог, зачитане на многообразието, толерантност, равенство между половете, овластяване на жените и младежите;
- социалните, икономическите и културните права, здравето и благополучието.

Устойчив растеж и работни места — Висшето образование е необходимо за изграждане на умения за живот и работа. Висшето образование също така подпомага пригодността за заетост и е предпоставка за устойчив растеж. Основна цел е да се преодолее съществуващото несъответствие между резултатите от образованието и изискванията на пазара на труда, включително чрез развитие на учене в процеса на работа. В този контекст приоритет ще се дава на проекти, които имат за цел:

- насърчаване на предлагането и усвояването на умения в областта на науката, технологиите, инженерството, изкуствата и математиката (НТИИМ) и свързаното с тях приобщаване на половете във връзка със справедливия екологичен преход към неутрална по отношение на климата икономика;
- насърчаване на предприемачеството сред младежите и жените, разработване на иновационни центрове и стартиращи предприятия, за да се подпомогне създаването на възможности за заетост на местно равнище и да се предотврати изтичането на мозъци;
- укрепване на връзките между академичния сектор, научните изследвания и бизнеса, за да се отговори на настоящите и бъдещите нужди от умения, най-вече предприемачество, и умения, необходими за развитието на вериги за създаване на стойност на национално и регионално равнище;

- подпомагане на повишаването на квалификацията на младото население;
- укрепване на връзките с пазара на труда, за да се насърчи създаването на работни места, възможностите за работа и участието на частния сектор в развитието на уменията;
- разработване на програми за обучение на начални и средни учители и обучение на работното място с цел преодоляване на структурните причини за отпадане от училище и противодействие на продължаващото икономическо неравенство и неравенство между половете.

Тези приоритети се прилагат за цялото действие, което е структурирано по региони и направления.

По отношение на направления 1 и 2 (вж. определението за направления по-долу) горепосочените приоритети се прилагат, както следва, във всеки регионален контекст:

- **Западни Балкани:** Зеления пакт; Цифрова трансформация: интеграция на мигрантите; Управлението, мира, сигурността и човешкото развитие; Устойчив растеж и работни места
- **Източно съседство** Зеления пакт; Цифрова трансформация; интеграция на мигрантите; Управлението, мира, сигурността и човешкото развитие; Устойчив растеж и работни места
- **Южно Средиземноморие:** Зеления пакт; Цифрова трансформация; интеграция на мигрантите; Управлението, мира, сигурността и човешкото развитие; Устойчив растеж и работни места. По отношение на направление 2 за Южното Средиземноморие приоритет ще бъде даден на разработването на иновативни съвместни учебни програми в Евро-средиземноморския регион, което ще позволи разработването и прилагането на иновативни съвместни учебни програми от институциите за висше образование от двете страни на Средиземноморието.
- **Азия:** Зеления пакт; Цифрова трансформация; интеграция на мигрантите; Управлението, мира, сигурността и човешкото развитие; Устойчив растеж и работни места
- **Централна Азия:** Зеления пакт; Цифрова трансформация: Устойчив растеж и работни места
- **Близкия изток:** Зеления пакт; Цифрова трансформация: Устойчив растеж и работни места
- **Тихоокеански басейн:** Зеления пакт; Цифрова трансформация: Устойчив растеж и работни места
- **Африка на юг от Сахара:** Зеления пакт; цифрова трансформация; устойчив растеж и работни места; човешко развитие; интеграция на мигрантите; Управление, мир и сигурност
- **Латинска Америка:** Зеления пакт; Цифрова трансформация; Управлението, мира, сигурността и човешкото развитие; Устойчив растеж и работни места
- **Карибите:** Зеления пакт; Цифрова трансформация: Управлението, мира, сигурността и човешкото развитие; Устойчив растеж и работни места

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Проектите за СВНЕ могат да бъдат реализирани като:

- **национални проекти**, т.е. проекти, включващи институции от само една допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата;
- **(регионални) проекти** с участието на много държави в рамките на един допустим регион;
- **(междурегионални)** проекти с участието на много държави, включващи повече от един допустим регион. Междурегионалните проекти трябва да се отнасят до приоритетните области, които са от значение за всички участващи региони, да представят своята релевантност за всеки регион и да обосноват това чрез подробен анализ на общите нужди и цели.

Бюджетът на действието СВНЕ ще бъде използван за подкрепа на проекти, както следва:

- Национални и регионални проекти: ориентировъчно 90 % от бюджета на действието;
- Междурегионални проекти: ориентировъчно 10 % от бюджета на действието.

Действието ще има за цел да подкрепи тематично разнообразие на проектите и достатъчна географска представеност в рамките на регион по отношение на броя на проектите за всяка държава. За направленията 1 и 2

на Африка на юг от Сахара никоя държава не може да получи повече от 8 % от финансирането, отпуснато за региона.

За всяко от трите направления в рамките на всеки регион е определен индикативен бюджет, но е възможно бюджетно прехвърляне от едно направление в друго.

Допълнителна информация за наличните суми е публикувана на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

НАПРАВЛЕНИЯ НА ПРОЕКТА

С цел да се отговори на различните предизвикателства в третите държави, които не са асоциирани към програмата, действието за СВНЕ се състои от три специфични направления:

Направление 1: Насърчаване на достъпа до сътрудничество в областта на висшето образование

Това направление има за цел привличане на ИВО с по-малко опит и малки участници към действието за СВНЕ, за да се улесни достъпът на нови участници[389]. Тези партньорства следва да послужат като първа стъпка за ИВО и организациите с по-малък оперативен капацитет, разположени в трети държави, които не са асоциирани към програмата, да получат достъп и да увеличат средствата за достигане до хората с по-малко възможности. По това направление ще се финансират малки проекти за намаляване на различията в интернационализацията на ИВО от допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, от една и съща държава или регион. Проектите, които попадат в това направление, ще бъдат насочени предимно към следните области в трети държави, които не са асоциирани към програмата:

- ИВО от най-слаборазвити трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- ИВО, намиращи се в отдалечени региони/области на трети държави, които не са асоциирани към програмата
- нови участници или ИВО и факултети с по-малко опит от трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- Студенти и членове на персонала с по-малко възможности.

Максимален резултат:

Предложените дейности и резултатите от проекта следва да имат ясна добавена стойност за целевите бенефициери в следните области:

- Дейности, насочени към повишаване на управленския/административния капацитет на целевите ИВО;
- Дейности, насочени към осигуряване на висококачествено и подходящо образование;
- Дейности, насочени към повишаване на достъпността за студентите/служителите с по-малки възможности.

Примери за дейности, които могат да бъдат изпълнявани в рамките на направление 1, можете да намерите на портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки (FTOP).

Направление 2: Партньорства за трансформация във висшето образование

Проектите по това направление въвеждат нови подходи и инициативи във висшето образование, основани на взаимно обучение и трансфер на опит и добри практики, оказват влияние не само върху институциите, но и върху обществото като цяло. Резултатите от проектите следва да имат значително и дългосрочно въздействие върху целевите ИВО след приключването на проектите и като такива да са от полза за обществото като цяло.

По-специално тези проекти ще съчетават следните елементи в полза на ИВО в третите държави, които не са асоциирани към програмата:

[389] Моля, вижте определението за нов участник в част Г — Речник на термините.

- **Иновации във висшето образование**, за да се увеличи неговото значение за пазара на труда и обществото. Очаква се предложените проекти да разглеждат несъответствията между изискванията на работодателите и предлаганото от институциите за висше образование обучение и да предлагат цялостни решения за подобряване на пригодността за заетост на студентите. Това може да се постигне чрез прилагане на цялостни интервенции, които включват:
    - разработване на иновативни учебни програми и въвеждане на иновативни елементи в съществуващите учебни програми;
    - въвеждане на нови методи за учене и преподаване (т.е. ориентирано към учещите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и учене);
    - активно взаимодействие със сферата на бизнеса и научните изследвания, организиране на програми и дейности за продължаващо образование съвместно със, и в рамките на предприятията;
    - укрепване на капацитета на ИВО за ефективно изграждане на мрежи от контакти в областта на научните изследвания и научните и технологичните иновации.
- **Насърчаване на реформите в ИВО**, за да се превърнат в катализатори на икономическото и социалното развитие. Проектите следва да подкрепят ИВО да разработят и приложат институционални реформи, които да ги превърнат в по-демократични, приобщаващи, справедливи, подлежащи на отчетност и пълноправни членове на гражданското общество. Институционалните реформи включват нови системи и структури за управление и ръководство, готовност по отношение на цифровите умения, съвременни университетски услуги, процеси за осигуряване на качеството, инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на ръководния, академичния, техническия и административния персонал. Развиването на предприемачески нагласи и подобряването на компетентностите и уменията в рамките на институциите са ключови аспекти за успеха на това направление. Придобиването на трансверсални умения, обучението по предприемачество и практическото прилагане на предприемачески умения ще дадат възможност на ИВО да предоставят своите знания и ресурси в услуга на местните/националните/регионалните общности.

Максимален резултат:

Предложените дейности и резултатите от проекта следва да имат ясна добавена стойност за целевите бенефициери. Те могат да бъдат насочени към иновативни учебни програми по отношение на съдържанието или структурата, нови методи на обучение, инструменти и материали, реформи от типа на предвидените в Болонския процес, въвеждане на признати и кредитирани схеми за практическо обучение/намиране на работа/стажове, дуални системи за обучение, решения на сложни проблеми или неотложни социални потребности и насоченост към уязвими групи или промени в нагласите и ценностите, създаване на центрове, инкубатори за иновации, обмен на персонал или студенти за ограничен период от време, стратегии и инструменти за интернационализация на ИВО, стратегии за реформи в системите за ръководство и управление, инструменти и методи за повишаване на квалификацията на академичния състав или укрепване на съответните учебни програми, нови схеми за обучение и методи за учене, които са в съответствие със стратегията за Global Gateway и които осигуряват информация за приоритетите на държавата и/или региона.

Примери за дейности, които могат да бъдат изпълнявани в рамките на направление 2, можете да намерите на портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки (FTOP).

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ — Направление 1 и направление 2

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат публичноправни или частноправни субекти попадащи в следните категории: - институции за висше образование (ИВО) или организации на ИВО; - организации или институции, осъществяващи дейност на пазара на труда или в сферата на образованието, обучението и младежта. Тези субекти трябва да са установени в една от допустимите държави: - държава — членка на ЕС; - трета държава, асоциирана към програмата; - трета държава, която не е асоциирана към програмата от допустим регион. Допустимите региони, обхванати от това действие, са **региони 1, 2[390], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 и 11**. **Координатор** Сред описаните по-горе субекти **само институции за висше образование (ИВО) или организации на ИВО** могат да бъдат координатори на заявление за СВНЕ. Дадена организация не може да бъде координатор на повече от две предложения, подадени по тази покана. **Общи правила за ИВО:** • ИВО, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават валидна Харта за висше образование (ХВОЕ). • ИВО, установени в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, трябва да бъдат признати като такива от компетентните органи, включително свързаните с тях субекти (ако има такива). Те трябва да предлагат пълни програми за придобиване на висши образователни степени и признати дипломи за квалификация на ниво висше образование[391].
Състав на консорциума	Трябва да се спазва най-малко следният състав: **Национални проекти** (отворени само за региони 2[392], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9)**:** • най-малко 2 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; ○ всяка от тези държави трябва да включва поне 1 ИВО. • само 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата; ○ с участието на най-малко 2 ИВО[393]. • Броят на участващите организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, **трябва да бъде равен или по-голям от** броя на участващите

[390] Организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие.

[391] Висше образование, минимум ниво 5 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2013). Ниво 4 по ISCED 2011 (образование след средно образование, но не висше) не се приема.

[392] Организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие.

[393] Изключение: В третите държави, които не са асоциирани към програмата, където броят на ИВО, признати от компетентните национални органи, е по-малък от 5 за цялата държава или в случаите, когато една институция представлява повече от 50 % от общия брой на студентите в държавата, кандидатурите, в които е посочена само по една ИВО за тези държави, ще бъдат приети.

	организации от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. **Проекти с участието на много държави** (отворени за всички допустими региони): • най-малко 2 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; ○ всяка от тези държави трябва да включва поне 1 ИВО. • най-малко 2 допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата. ○ За този минимален брой държави всяка държава трябва да включва поне 2 ИВО[394]. Третите държави, които не са асоциирани към програмата, могат да са от един и същи регион (регионални проекти) или от различни региони (междурегионални проекти); • Броят на участващите организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, **трябва да бъде равен или по-голям от** броя на участващите организации от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. **Общи правила за всички консорциуми:** • Във връзка със спазването на минималните критерии за състава на консорциума, описани по-горе, дадена организация от ИВО **няма да се счита** за ИВО. • Свързаните субекти и асоциираните партньори не се включват в състава на консорциума.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 24 или 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез системата за електронно подаване на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. **Регион 1 — Западни Балкани** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-1 **Регион 2 — Източно съседство** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-2 **Регион 3 — Южно Средиземноморие** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-3

[394] Изключение: Вж. предходната бележка под линия.

	Регион 5a — Азия Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-5a **Регион 6 — Централна Азия** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 6 **Регион 7a — Близък изток** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 7a **Регион 8a — Тихоокеански басейн** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 8a **Регион 9 — Африка на юг от Сахара** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 9 **Регион 10 — Латинска Америка** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 10 **Регион 11 — Карибски басейн** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION 11 **Регион C-R — междурегионален** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-CROSS-REGIONAL
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **10 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

Направление 3: Проекти за структурни реформи

Проектите по това направление подпомагат усилията на трети държави, които не са асоциирани към Програмата, за разработване на съгласувани, приобщаващи и устойчиви системи за висше образование, които да отговарят на социално-икономическите им нужди и на широката амбиция за създаване на икономика, основана на знанието, включително в сферата на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ). Елементи на това направление са също така включването и увеличаването на мащаба на успешните резултати, както и взаимодействията с текущата или предстоящата подкрепа в тази област в рамките на двустранни програми за подкрепа. Проектите за структурни реформи ще бъдат насочени към нуждите на допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, от реформиране и модернизиране на техните системи, като се подпомагат устойчиви системни и структурни подобрения и иновации на равнището на сектора на висшето образование. В тях следва да участват компетентните национални органи (по-специално министерствата на образованието) на трети държави, които не са асоциирани към програмата, както и ИВО, научноизследователски институции и други съответни органи/структури и заинтересовани страни.

Направление 3 и приоритети на Global Gateway

Проектите по направление 3 в следните региони **трябва да са съгласувани** с приоритетите на Global Gateway. Това изискване е от съществено значение и ще бъде внимателно оценено като част от критерия за възлагане „Релевантност“:

- 5а (Азия)
- 6 (Централна Азия)
- 8а (Тихоокеански басейн)
- 9 (Африка на юг от Сахара)
- 10 (Латинска Америка)
- 11 (Карибски басейн)

Приоритетите, отнасящи се за съответните държави, са на разположение на този адрес: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_en?prefLang=bg

Магистърска програма на ЕС и Молдова по Европеистика

В рамките на направление 3 с това действие ще се подкрепи и проект за структурна реформа, насочен към създаването на водеща магистърска програма по европеистика в Молдова, основана на сътрудничество между молдовски и други европейски университети. Програмата ще бъде насочена към млади специалисти и държавни служители, подбрани чрез прозрачен процес, основан на заслуги, и ще има за цел да повиши институционалния капацитет на Молдова за присъединяване към ЕС.

Целта е академичното съдържание и степен да се предоставят предимно от молдовски институции на английски език със съществен принос от страна на европейски академични и политически експерти чрез съвместно разработване на учебни програми, лекции от гостуващи специалисти и краткосрочни командировки с подходящи споразумения за придобиване на диплома.

Програмата ще бъде съобразена с нуждите от обучение на публичната администрация на Молдова в контекста на процеса на присъединяване към ЕС. Чрез проекта също така ще се засилят текущите структурни реформи на молдовската система за висше образование чрез изграждане на капацитет, иновации в учебните програми и привеждане в съответствие с Болонския процес и европейското пространство за образование.

Очакваните цели на този проект са:

- осигуряване на подкрепа за административната готовност на Молдова за членство в ЕС чрез обучение на ново поколение държавни служители, които да имат задълбочени познания за институциите, политиките и правото на ЕС,

- укрепване на качеството и интернационализацията на висшето образование в Молдова чрез предоставяне на съдържание, методология и преподавателски състав,
- допринасяне за развитието на човешкия капитал и задържането на квалифицирани специалисти в страната,
- засилване на обществената връзка с европейския проект чрез повишаване на осведомеността за ценностите на ЕС, институциите му и ползите от интеграцията в него, което ще допринесе за задълбочаване на чувството за принадлежност към европейските граждани.

В средносрочен план магистърската програма би могла да послужи като основа за създаването на център за високи постижения в областта на европейските изследвания в Молдова, който да допринесе за по-широки структурни реформи в секторите на образованието и публичната администрация в Молдова и съседните държави.

Допълнителна информация и изисквания ще бъдат публикувани на портала за финансиране и обществени поръчки (FTOP): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

Примери за дейности, които могат да бъдат изпълнявани в рамките на направление 3, можете да намерите на портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки (FTOP).

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ — Направление 3

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат публичноправни или частноправни субекти, попадащи в следните категории: - институции за висше образование (ИВО) или организации на ИВО; - организации или институции, осъществяващи дейност на пазара на труда или в сферата на образованието, обучението и младежта. Тези субекти трябва да са установени в една от допустимите държави: - държава — членка на ЕС; - трета държава, асоциирана към програмата; - трета държава, която не е асоциирана към програмата от допустим регион. Допустимите региони, обхванати от това действие, са **региони 1, 2[395], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 и 11**. **Координатор** Сред описаните по-горе субекти **само институции за висше образование (ИВО) или организации на ИВО** могат да бъдат координатори на заявление за СВНЕ. Един субект не може да бъде координатор на повече от две предложения, подадени по посочената покана. **Общи правила за ИВО:** • ИВО, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават валидна Харта за висше образование (ХВОЕ). • ИВО, установени в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, трябва да бъдат признати като такива от компетентните органи, включително свързаните с тях субекти (ако има такива). Те трябва да предлагат

[395] Организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие.

	пълни програми за придобиване на висши образователни степени и признати дипломи за квалификация на ниво висше образование[396].
Състав на консорциума	**Трябва да се спазва най-малко следният състав**: • най-малко 2 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; ○ всяка от тези държави трябва да включва поне 1 ИВО. • най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата; ○ всяка участваща държава трябва да включва поне 2 ИВО[397]; и ○ националния компетентен орган (например министерство), който отговаря за висшето образование в държавата. • Броят на участващите организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, трябва да бъде равен или по-голям от броя на участващите организации от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. **За магистърската програма на ЕС и Молдова по Европеистика** През 2026 г. чрез специално действие по направление 3 се подкрепя създаването на водеща магистърска програма по европеистика в Молдова. За това действие трябва да се спазва най-малко следният състав: • най-малко 2 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към Програмата, като от всяка от тези държави участва най-малко една ИВО; • най-малко една ИВО, установена в Република Молдова; • националният компетентен орган (например министерство), който отговаря за висшето образование в държавата. **Общи правила за всички консорциуми** Във връзка със спазването на минималните критерии за състава на консорциума, описани по-горе, дадена организация от ИВО няма да се счита за ИВО. Свързаните субекти и асоциираните партньори не се включват в състава на консорциума.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 или 48 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).

[396] Висше образование, минимум ниво 5 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2013). Ниво 4 по ISCED 2011 (образование след средно образование, но не висше) не се приема.

[397] Изключение: В третите държави, които не са асоциирани към програмата, където броят на ИВО, признати от компетентните национални органи, е по-малък от 5 за цялата държава или в случаите, когато една институция представлява повече от 50 % от общия брой на студентите в държавата, кандидатурите, в които е посочена само по една ИВО за тези държави, ще бъдат приети.

Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез системата за електронно подаване на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. **Регион 1 — Западни Балкани** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-1 **Регион 2 — Източно съседство** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-2 **Регион 3 — Южно Средиземноморие** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-3 **Регион 5a — Азия** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-5a **Регион 6 — Централна Азия** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-6 **Регион 7a — Близък изток** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-7a **Регион 8a — Тихоокеански басейн** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-8a **Регион 9 — Африка на юг от Сахара** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-9 **Регион 10 — Латинска Америка** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-10 **Регион 11 — Карибски басейн** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-REGION-11 **Регион C-R — междурегионален** Покана №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2026-CBHE-CROSS-REGIONAL

Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **10 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ПРИЛОЖИМИ ЗА ВСИЧКИ НАПРАВЛЕНИЯ

Проектът ще се оценява в **двуетапна процедура** въз основа на следните критерии:

Етап 1.

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	• **Цел**: С предложението се допринася за по-широките цели на политиката на ЕС, заложени по-специално в стратегията за Global Gateway. Предложението е ясно насочено към предварително определените регионални приоритети за целевия(ите) регион(и) и има отношение към целите и дейностите на действието СВНЕ и направлението. То представлява адекватен отговор на настоящите нужди и ограничения на целевата(ите) държава(и) или регион(и), както и на целевите групи и крайните бенефициери. Вземат се предвид нуждите на целевите участници с по-малко възможности. • **Ценности на ЕС**: Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. • **Цели**: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени и конкретни, измерими, достижими, актуални и планирани със срокове (SMART). Те са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към за участващите организации (в съответствие със стратегията за модернизация, развитие и интернационализация на целевите ИВО), както и със стратегиите за развитие на висшето образование в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата. • **Добавена стойност за ЕС**: В предложението се посочва, че подобни резултати не биха могли да бъдат постигнати без сътрудничеството на ИВО от държавите — членки на ЕС, или от третите държави, асоциирани към програмата, и без финансиране от ЕС. **По-специално за Направление 2** • Предложението съдържа ясен анализ на начина, по който областта на интервенция отговаря на приоритетните области за социално-икономически растеж и автономност в дадения регион, и е насочено към иновативни елементи и най-съвременни методи и техники в определената област на интервенция. • В региони 5а, 6, 8а, 9, 10 и 11 предложенията, в които се застъпва(т) приоритетната(ите) област(и), свързана(и) с Global Gateway, ще бъдат считани за силно релевантни. **По-специално за Направление 3** • Предложението е насочено към реформата и модернизацията на системата(ите) за висше образование в съответствие със стратегиите за развитие на целевите трети държави, които не са асоциирани към програмата.

	• Важно! По отношение на региони 5а, 6, 8а, 9, 10 и 11 в предложението се застъпва(т) определената(ите) приоритетна(и) област(и)[398]. Имайте предвид, че за тези региони несъобразяването с тези приоритетни области означава, че предложението няма да отговаря на минималния брой точки по критерия „Релевантност“.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	• **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта, методологията, дейностите и предложения бюджет. В предложението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и очакваните резултати; • **Методология**: логиката на интервенцията е с добро качество, планираните крайни продукти и резултати са съгласувани и осъществими, а основните допускания и рискове са ясно идентифицирани. Структурата и съдържанието на предложението са подходящи, т.е. изборът на обективно проверими показатели, наличието на данни, изходните данни, целевите стойности и т.н. • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; съотношението между ресурсите и очакваните резултати е подходящо, а работният план е реалистичен, с добре определени дейности, срокове, ясни резултати и етапи. • **Бюджет**: предложението е икономически ефективно и разпределя подходящите финансови ресурси, необходими за успешното изпълнение на проекта. • **Контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности, мерки за намаляване на рисковете и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачествено изпълнение на проекта. • **Екологична устойчивост**: проектът е изготвен по екологосъобразен начин и включва екологични практики (напр. екологично пътуване) в различни свои етапи.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	• **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, структурите за управление, договореностите за сътрудничество и отговорностите са правилно определени и реалистични. • **Състав**: партньорството обединява подходящ състав от организации с необходимите компетенции, свързани с целите на предложението и спецификата на направлението; предложението включва най-подходящата и многообразна група неакадемични партньори. За държавите от регион 2: за направления 1 и 2 приоритет ще се дава на проекти, които включват ИВО от региони извън столицата и/или от селски и/или по-отдалечени региони; За държави от региони 5а, 6, 7а, 8а: за направления 1 и 2 приоритет ще се дава на проекти, които включват ИВО или организации от най-слаборазвитите държави. • **Задачи**: функциите и задачите се разпределят въз основа на специфичното ноу-хау, профилите и опита на всеки партньор и са подходящи.

[398] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_en?prefLang=bg.

	• **Сътрудничество**: предложени са ефективни механизми за осигуряване на ефективно сътрудничество, комуникация и разрешаване на конфликти между партньорските организации и всички други заинтересовани страни. • **Ангажираност**: приносът на партньорите по проекта е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; в предложението се посочва участието, ангажираността и отговорността на партньорите за конкретните цели и резултати на проекта, по-специално от страна на третите държави, които не са асоциирани към програмата. **По-специално за Направление 2** • Предложението включва съответни неакадемични организации и заинтересовани страни, които ще внесат иновативна добавена стойност към целите на предложението. За предложения, които имат за цел да подкрепят веригите за създаване на стойност в ключови приоритетни области за инвестиции на национално или регионално равнище, частният сектор е включен в партньорството и е ясно ангажиран на всички необходими нива. **По-специално за Направление 3** • В предложението се посочва, че компетентните национални органи за висшето образование активно участват в ръководството и изпълнението на действието. • Когато е уместно, предложението включва заинтересовани страни, които не са от академичните среди (например стопанската дейност и промишлеността) и които ще допринесат с перспектива, свързана с уменията и пазара на труда, по отношение на предложените цели и дейности.
Устойчивост, въздействие и разпространение на очакваните резултати (максимален резултат: 20 точки)	• **Използване на резултатите**: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни, как ще бъде осигурен мултипликационен ефект (включително обхват за възпроизвеждане и разширяване на резултатите от действието на секторно, както и на местно/регионално/национално или международно равнище) и предлага методи за измерване на използването на резултатите през периода на финансиране на проекта и след него. • **Комуникация и разпространение**: в предложението се съдържат ясни и ефективни план за комуникация и стратегия за разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред всички съответни заинтересовани страни и широката общественост, като се достигне до съответните заинтересовани страни и те бъдат привлечени към резултатите през периода на финансиране на проекта и след него. • **Въздействие**: предложението осигурява осезаемо въздействие върху своите целеви групи и съответните заинтересовани страни на местно, национално или регионално равнище. В него са включени мерки, както и цели и показатели за наблюдение на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно) на индивидуално, институционално и системно равнище. • **Устойчивост**: в предложението се обяснява как резултатите от проекта ще бъдат поддържани финансово (след приключването на финансирането на проекта) и институционално (дейностите и услугите ще продължат да се изпълняват) и как

	ще се гарантира ангажираността на местно равнище и, когато е уместно, как ще се ангажира частният сектор по време на и след финансирането на проекта. **По-специално за Направление 1** • Предложението осигурява постоянен и устойчив отговор на съществуващите препятствия и повишаване на достъпността на студентите/служителите с по-малко възможности до предлаганите от ИВО възможности за учене и ресурси. • Предложението вероятно ще увеличи капацитета за международно сътрудничество на институциите в трети държави, които не са асоциирани към програмата. **По-специално за Направление 2** • Предложението осигурява значително въздействие върху институциите на третите държави, които не са асоциирани към програмата, по-специално върху развитието на техния иновационен капацитет и модернизацията на тяхното управление, при отварянето им към обществото като цяло, пазара на труда и широкия свят. • Предложението ясно демонстрира своя потенциал за по-широко въздействие върху обществото и/или икономическия сектор. **По-специално за Направление 3** • В предложението ясно се посочва как резултатите от проекта ще доведат до политически реформи или модернизация на висшето образование на системно равнище. • В региони 5a, 6, 8a, 9,10 и 11 предложението демонстрира как резултатите от проекта ще доведат до устойчива ангажираност на институциите за висше образование и сектора в дадената приоритетна област на Global Gateway.

Заявленията могат да получат до 100 точки. За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60** точки (от общо 100 точки). Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

След това предложенията бъдат класирани в низходящ ред по региони и по направления.

Етап 2.

Във втората стъпка за предложенията, направени от комисията за оценка относно финансирането (и списъка с резерви), с делегацията(ите) на ЕС в съответната(ите) допустима(и) трета(и) държава(и), която(ито) не е(са) асоциирана(и) към програмата, ще се провеждат консултации.

Само проекти, които са преминали успешно консултациите с делегацията(ите) на ЕС, ще бъдат подкрепени за финансиране от ЕС в рамките на наличния бюджет за регион.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от заявителя. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на правилата за финансиране, приложими за направленията на действието, както и на резултатите от оценката.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Следва да се вземат предвид следните аспекти:

1. **Ангажимент на институциите партньори в проекта**

Един ефективен проект за СВНЕ трябва да осигурява активното участие на всички партньорски институции, особено на тези от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Споделената ангажираност при изготвянето на предложението ще ги направи отговорни за резултатите от проекта и за неговата устойчивост. Проектите за СВНЕ могат да включват „асоциирани партньори“, които допринасят за изпълнението на определени задачи/дейности по проекта или подпомагат разпространението и устойчивостта на проекта. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, асоциираните партньори не се считат за част от партньорството и не получават финансиране.

2. **Анализ на нуждите**

Оценката на потребностите е първата важна стъпка при разработването на предложение за СВНЕ. Целта на оценката на потребностите е да се определят областите, които трябва да бъдат укрепени, както и причините за пропуските в тези области. Това от своя страна осигурява основата за разработване на подходящи интервенции за отстраняване на пропуските, и по този начин да се изгради капацитета на ИВО.

3. **Изпълнение и наблюдение**

След приключване на анализа на потребностите може да се изготви план за изпълнение, за да се отстранят установените пропуски.

Следва да се вземат предвид следните основни елементи:

- **Модернизация/нови учебни програми:** За проектите, включващи „разработване на учебни програми“, се очаква да включват обучение на преподавателския състав и да покриват свързани с това въпроси като осигуряване на качеството и пригодност за заетост на завършилите студенти чрез връзки с пазара на труда. Програмите за обучение следва да бъдат официално акредитирани и/или лицензирани преди края на периода на финансиране на проекта. Преподаването на нови или актуализирани курсове трябва да започне през срока на проекта с достатъчен брой студенти и преквалифицирани учители и трябва да обхваща най-малко една трета от продължителността на проекта. Обучението в рамките на проекти за реформа на учебната програма може също така да бъде насочено към административен персонал, като

например персонала в библиотеки и лаборатории, и ИТ персонала. На проектите силно се препоръчва да включват в модернизираните учебни програми стажове за студентите в бизнеса/предприятията. Стажовете трябва да са с разумна продължителност, за да се даде възможност за придобиване на необходимите умения.

- **Участие на студенти**: Проектите следва да предвиждат участието на студенти (напр. в разработването на нови програми за обучение), и то не само по време на фазата на изпитване/пилотната фаза на проекта.
- **Мобилност на персонала и студенти:** Мобилността трябва да бъде насочена главно към студенти от трети държави, които не са асоциирани към програмата, и персонал от трети държави, които не са асоциирани към програмата, и е предназначена за: служители (напр. ръководители, ИУИ, персонал в областта на научните изследвания и технологиите, технически и административен персонал), които са на официален договор в институциите бенефициери и участват в проекта; студенти [кратък цикъл, първи цикъл (бакалавър или еквивалентен), втори цикъл (магистър или еквивалентен) и трети или докторски цикъл], регистрирани в една от институциите бенефициери. Не се допуска мобилност на студенти в рамките на и между държави — членки на ЕС, и трети държави, които са асоциирани към програмата. Мобилността трябва да бъде с разумна продължителност, за да се осигури изучаване и придобиване на необходимите умения в съответствие с целите на проекта и обикновено не трябва да бъде по-кратка от една седмица. Препоръчително е физическата мобилност да се съчетава с виртуална мобилност. Тази мобилност може да бъде използвана за подготовка и подкрепа на физическата мобилност, както и за последващи действия. Тя може да бъде организирана така, че да посрещне нуждите на хора със специални потребности или с по-малко възможности и да им помогне да преодолеят бариерите, които ограничават тяхното участие в продължителна физическа мобилност.
- **Осигуряването на качеството** трябва да е интегриран компонент на проекта, за да се гарантира, че проектите за СВНЕ ще реализират успешно планираните резултати и ще постигнат въздействие, надхвърлящо обхвата на отделното партньорство. Трябва да се въведат мерки за контрол на качеството, включително показатели и целеви показатели, за да се гарантира, че изпълнението на проекта е висококачествено, завършено навреме и икономически ефективно.
- **Споразумение за създаване на консорциум**: От практически и правни съображения е силно препоръчително да се създадат вътрешни договорености между членовете на консорциума, които да позволяват справяне с извънредни или непредвидени обстоятелства. Те могат да бъдат подписани от членовете на консорциума в началото на проекта.
- **Оборудване**: Единствено закупуването на оборудване, което е пряко свързано с целите на направлението и е направено не по-късно от 12 месеца преди края на проекта, може да се счита за допустим разход. Оборудването е предназначено изключително за включените в партньорството ИВО от трети държави, които не са асоциирани към програмата, като то трябва да бъде вписано в инвентарния опис на ИВО, за които е закупено.
- **Въздействие и устойчивост:** От проектите за СВНЕ се очаква да окажат дългосрочно структурно въздействие в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата. Предложенията трябва да демонстрират очакваното въздействие на трите нива (индивидуално, институционално и системно), когато това е уместно, и следва да създадат методология и да определят инструменти за неговото измерване.
- **Изпълнение, съобразено с околната среда**: В проектите следва да се обмисля включването на екологосъобразни практики при изпълнението на неговите дейности, включително при управлението на проекта.
- **Свободен достъп**: Предложението следва да гарантира, че изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи и без непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране от 90 % и максималния размер на безвъзмездните средства.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект са, както следва.

- **За направление 1**: Насърчаване на достъпа до сътрудничество в областта на висшето образование: между 200 000 EUR и 400 000 EUR за проект.
- **За направление 2**: Партньорства за трансформация във висшето образование: между 400 000 EUR и 800 000 EUR за проект.

  За направление 3: Проекти за структурни реформи: между 600 000 EUR и 1 000 000 EUR за проект. Специално за магистърската програма на ЕС и Молдова по Европеистика: до 2 000 000 EUR на проект.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

- Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“, „оборудване“ и т.н.).
- В предложението трябва да бъдат описани дейностите/резултатите, обхванати във всеки работен пакет.
- В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект).
- Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).
- Разходите за оборудване следва да представляват максимум 35 % от безвъзмездната помощ, предоставена от ЕС, като безвъзмездната помощ от ЕС ще покрива 100 % от допустимите разходи.
- Максимум 10% от безвъзмездната помощ, предоставена от ЕС, може да бъде използвана за подизпълнение.
- Не се допуска финансова помощ за трети страни.
- Разходите, свързани с доброволците, участващи в проекта, са допустими. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[399].
- Единичните разходи на МСП не са разрешени.

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията,

[399] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Акцентът ще бъде поставен върху цялостното качество и наличието на измерими цели в предложението.

Повече подробности са налични в част В „Проверка за съответствие с финансовите условия“, както и описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ПОО)

Проектите за изграждане на капацитет са проекти за международно сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации с дейност в областта на ПОО, в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят релевантността, достъпността и отзивчивостта на институциите и системите за ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие.

Чрез съвместни инициативи, с които се насърчава сътрудничеството в различни региони на света, това действие е насочено към увеличаване на капацитета на доставчиците на ПОО — особено в областта на управлението, приобщаването, осигуряването на качеството и иновациите — така че те да бъдат по-добре подготвени да се ангажират със сдруженията на частния сектор/предприятията/стопанските сдружения за проучване на възможностите за заетост и съвместно разработване на адекватни интервенции за ПОО. Международните партньорства следва да допринасят за подобряване на качеството на ПОО в третите държави, които не са асоциирани към програмата, по-специално чрез подобряване на капацитета на персонала и учителите в ПОО, както и чрез укрепване на връзката между доставчиците на ПОО и пазара на труда.

Предвижда се проектите за изграждане на капацитет за ПОО да допринасят за по-всеобхватните цели на политиката, преследвани от Европейската комисия и третите държави, които не са асоциирани към програмата, или на съответния регион, включително пакетите за инвестиции по линия на стратегията Global Gateway и развитието на партньорствата в подкрепа на талантите и резерва от таланти, както е посочено в Съобщението на Комисията относно привличането на умения и таланти в ЕС от април 2022 г.[400]

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

По-конкретно действието ще:

- Спомогне за изграждането на капацитета на доставчиците на ПОО за укрепване на сътрудничеството между частните и публичните заинтересовани страни в областта на професионалното образование и обучение за интервенции в ПОО, ориентирани към търсенето и към откриващите се възможности;
- Допринесе за подобряване на качеството и способността за реакция на ПОО на социално-икономическите възможности и социалното развитие, за да се подобри адекватността на предоставянето на умения спрямо пазара на труда;
- Подобри съгласуваността на предоставянето на ПОО с местните, регионалните и националните стратегии за развитие.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ

Особеностите, които характеризират изграждането на капацитет в ПОО, включват някои тематични области, представени по-долу. Предложенията следва да са насочени към една или повече от следните теми:

- Учене в процеса на работа (за младежи и/или възрастни);
- Механизми за осигуряване на качеството;
- Професионално развитие на учители/обучители в системата на ПОО;
- Ключови компетентности, включително предприемачество и гражданска компетентност;
- Публично-частни партньорства и диалог в областта на ПОО;
- Иновации в областта на ПОО;
- Екологични и цифрови умения за двойния преход;
- НТИМ[401] в ПОО в съответствие с потребностите на пазара на труда;
- Осигуряване на съответствие на уменията с настоящите и бъдещите възможности за работа, съобразено с регионалните приоритети, посочени по-долу;

[400] eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0657

[401] Наука, технологии, инженерство и математика.

- Разработване на учебни програми и модули за обучение.

Освен това заявителите могат да обхванат тематични области, които не са представени по-горе. Необходимо е да се покаже, че такива дейности са особено подходящи за постигане на целите на поканата за представяне на предложения и на установените нужди.

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с целите и тематичните области на действието, т.е. те трябва да съответстват на една или повече от тематичните области, изброени по-горе, и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение.

В контекста на това международно действие в световен мащаб дейностите по проекта трябва да се съсредоточат върху изграждането и укрепването на капацитета на организациите, чиято дейност е свързана с областта на ПОО, главно в трети държави, които не са асоциирани към програмата, обхванати от действието.

Финансираните проекти ще могат да интегрират широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности, включително например:

- създаване и развитие на мрежи и обмен на добри практики между доставчици на ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата, и в държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата;
- създаване на инструменти, програми и други материали за изграждане на капацитета на институциите от трети държави, които не са асоциирани към програмата (схеми за практическо обучение, програми за обучение и инструменти за оценяване и валидиране на резултатите от обучението в областта на ПОО, индивидуални планове за действие за участващите институции; методи за професионално ориентиране, консултиране и наставничество…);
- създаване на механизми за включване на частния сектор както в разработването и изпълнението на учебните програми, така и за предоставяне на висококачествен опит в процеса на работа на учещите в областта на ПОО;
- разработване и трансфер на педагогически подходи, материали и методи за преподаване и обучение, включително учене в процеса на работа, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
- разработване и прилагане на дейности за международен (виртуален) обмен предимно за персонала (включително учители и непреподавателски персонал, като директори на училища, ръководители, съветници, консултанти и т.н.).

В случай че се предлагат дейности за мобилност на учещи и персонал, те следва да допринасят пряко за целите на проекта и да са силно застъпени в логиката на проекта като цяло.

Предложените дейности следва да носят добавена стойност и ще имат пряко въздействие върху постигането на резултатите от проекта.

РЕГИОНАЛНИ ПРИОРИТЕТИ

Наличният бюджет се разпределя между различните региони на света (т.е. Западни Балкани, Източно съседство, Държави от Южното Средиземноморие, Африка на юг от Сахара, Латинска Америка и Карибски басейн) и размерът на всеки бюджетен пакет е различен. Предложенията ще бъдат класирани по региони (вж. по-долу според идентификационния номер на темата) в съответствие със специфичния бюджетен пакет.

Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

ЕС е определил редица приоритети по отношение на географския баланс конкретните цели. Освен това организациите се насърчават да работят с партньори от най-бедните и най-слабо развитите трети държави, които не са асоциирани към програмата.

Регионалните приоритети, определени за това действие, са следните:

Ако заявлението включва участието на една или няколко държави партньори на Европейската фондация за обучение (ETF), в предложението следва да бъдат представени доказателства за отговор на препоръките на ETF, формулирани в съответните доклади по държави[402], изготвени в рамките на Процеса от Торино[403].

Западни Балкани

- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за икономическия и инвестиционен план[404, , ,], програмите за реформи на държавите кандидатки и потенциални кандидатки[405] и/или за препоръките на Европейската фондация за обучение по Процеса от Торино (вж. по-горе);
- Мобилността на учещите (студентите) и персонала (учители, обучители, директори, ръководители и др.) ще бъде с привилегирован характер.

Източно съседство

- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за икономическия и инвестиционен план[406],, плана за растеж и програмата за реформи за Молдова[407], механизма за Украйна[408] и/или за препоръките на Европейската фондация за обучение по Процеса от Торино (вж. по-горе).

Държави от Южното Средиземноморие

- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за икономическия и инвестиционен план[409], пакта за Средиземноморието[410] и/или за препоръките на Европейската фондация за обучение по Процеса от Торино (вж. по-горе).

Африка на юг от Сахара

- Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави; специален акцент се поставя върху приоритетните държави в областта на миграцията; нито една държава няма да има достъп до повече от 8 % от предвиденото за региона финансиране;
- Ще се дава приоритет на проекти, в които е застъпен поне един от свързаните с Global Gateway приоритети в Африка на юг от Сахара[411];

---

[402] https://www.etf.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/trp-assessment-reports

[403] Процесът от Торино (TRP) е процес на участие, водещ до основан на доказателства анализ на политиките за професионално образование и обучение (ПОО) в дадена държава. Въведен през 2010 г. и провеждан на всеки две години, Процесът от Торино осигурява моментна снимка на състоянието на развитие на системите за ПОО в държавите партньори на ETF, преглед на постигнатия напредък и приоритети за бъдещето.

[404] https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/30108255-efa8-4274-962a-c24faee32734_en?filename=communication_on_wb_economic_and_investment_plan_october_2020_en.pdf

[405] https://enlargement.ec.europa.eu/commission-implementing-decision-approving-reform-agendas-and-multiannual-work-programme-under_en

[406] https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_bg_v2_p1_1356457_0.pdf (Приложение 1 съдържа икономическия и инвестиционен план)

[407] https://enlargement.ec.europa.eu/growth-plan-moldova-commission-proposal_en

[408] Вж. член 3 от Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202400792

[409] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/joint-staff-working-document-renewed-partnership-southern-neighbourhood-economic-and-investment-plan_en

[410] https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en

[411] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_en

- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за насърчаването на публично-частния диалог и ефективното сътрудничество между институциите за ПОО и частния сектор.

Латинска Америка

- Приоритет ще се дава на регионални проекти (проекти, включващи повече от една допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата) или проекти в държави със средни към ниски и средни към високи доходи;
- Ще се дава приоритет на проекти, в които е застъпен поне един от свързаните с Global Gateway приоритети в Латинска Америка и Карибския басейн[412];
- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за насърчаването на публично-частния диалог и ефективното сътрудничество между институциите за ПОО и частния сектор.

Карибски басейн

- Приоритет ще се дава на регионални проекти (проекти, включващи повече от една допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата) или проекти в най-слаборазвитите държави със средни към ниски и средни към високи доходи;
- Ще се дава приоритет на проекти, в които е застъпен поне един от свързаните с Global Gateway приоритети в Латинска Америка и Карибския басейн[413].

Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за насърчаването на публично-частния диалог и ефективното сътрудничество между институциите за ПОО и частния сектор. В случай, че проектите са насочени към горепосочените регионални приоритети, трябва да се демонстрира по какъв начин и до каква степен те помагат за постигането им.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за изграждане на капацитет в областта на ПОО включва четири етапа:

- Определяне и стартиране на проекта;
- Подготовка, проектиране и планиране на проекта;
- Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите;
- Преглед на проекта и оценка на въздействието.

Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и стартиране**

  Определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.

- **Подготовка, проектиране и планиране**

[412] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_en
[413] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_en?prefLang=bg

Конкретизиране на обхвата на проекта и подходящия подход; ясно очертаване на предложената методология, осигуряваща съответствие между целите на проекта и дейностите по него; приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта и на надежден и реалистичен план за комуникация, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.

- **Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите**

  Изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.

- **Преглед и оценка на въздействието**

  Оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

Освен това, когато е целесъобразно и съизмеримо, от проектите се очаква да:

- включват дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване (въз основа на устойчиви партньорства), включително мерки за разширяване на приложението и за финансова устойчивост;
- гарантират подходяща видимост и широко разпространение на резултатите от проекта на транснационално, национално и/или регионално равнище с участието на съответните партньори.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при планирането на Вашия проект

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на проектите за изграждане на капацитет в различните фази на проекта.

Заявителите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

- **Приобщаване и многообразие**

  Програмата подкрепя проекти, които насърчават социалното приобщаване и са насочени към подобряването на достъпа до хора с по-малко възможности, включително хора с увреждания и мигранти, както и до хора, живеещи в селски и отдалечени райони, и хора, изправени пред социално-икономически трудности или пред всякакъв друг потенциален източник на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вяра, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

  С проектите ще се спомогне за преодоляването на пречките, пред които са изправени посочените групи при достъпа до възможностите, предлагани от програмата, и ще се допринесе за създаването на приобщаваща среда, в която се насърчават равнопоставеността и равенството и се отговаря на нуждите на по-широката общност.

- **Екологична устойчивост**

  С програмата се подкрепя повишаването на осведомеността относно предизвикателствата, свързани с околната среда и изменението на климата.

  Проектите се насърчават да развиват компетентности в различни сектори, свързани с устойчивостта, разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения, както и на ориентирани към бъдещето учебни програми, които удовлетворяват по-ефективно нуждите на хората.

  С програмата също така се подкрепя изпитването на иновативни практики, като с това учещите и доставчиците на ПОО ще се подготвят да се превърнат в истински действащи сили на промяната (например чрез икономия на ресурси, намаляване на потреблението на енергия и на отпадъците, компенсиране на отпечатъка от въглеродните емисии, възможност за устойчив избор на хранене и мобилност и др.).

- **Цифрово измерение**

  С програмата се подкрепят плановете за цифрова трансформация в началното, средното и професионалното образование и обучение (ПОО). Тя насърчава целенасоченото използване на цифровите технологии.

  Това обхваща развитието на цифрова педагогика и експертен опит в използването на цифрови инструменти, включително достъпни и помощни технологии, както и създаването и иновативното използване на цифрово образователно съдържание.

- **Общи ценности, гражданска ангажираност и участие**

  С програмата се подкрепя активното гражданство и етиката в ученето през целия живот. Проектите следва да предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране.

Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ПОО?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за изграждане на капацитет в областта на ПОО трябва да отговарят на следните критерии:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да са допустими, заявителите (**бенефициери** и **свързани субекти**, ако е приложимо) трябва: • да бъдат **правни субекти** (публичноправни или частноправни субекти); • да **осъществяват дейност в областта на ПОО или на пазара на труда**; Участващи организации могат да бъдат например (неизчерпателно изброяване): - Доставчици на ПОО - Дружества, промишлени представителни организации, други представителни организации на работодатели или секторни представителни организации - Национални/регионални квалификационни органи - Служби по заетостта - Научноизследователски институти - Агенции за иновации - Органи за регионално развитие - Международни организации; • и трябва да бъдат установени в една от допустимите държави, т.е. **държава — членка на ЕС, трета държава, асоциирана към програмата, трета държава, която не е асоциирана към програмата, от допустим регион.** Допустимите региони, обхванати от това действие, са **региони 1, 2[414], 3, 9, 10 и 11** (моля, вижте част А от настоящото ръководство). **Координаторът** трябва да е организация, **активна в областта на ПОО.** Тя подава заявление от името на всички организации, участващи в проекта. Тя не може да бъде свързан субект. Дадена организация не може да бъде координатор на повече от две предложения, подадени по това действие. Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, не могат да изпълняват ролята на координатор. Други субекти могат да участват с други роли в консорциума, например като **асоциирани партньори**. **Изключение**: организации от Беларус и Русия не са допустими за участие в това действие в качеството на асоциирани партньори.

414 Организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие.

Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко **4 заявители** (бенефициери, а не свързани субекти) **от минимум 3 допустими държави**: • най-малко 2 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; o всяка от тези участващи държави трябва да включва поне по 1 организация. • най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата: o най-малко 2 организации от участващата допустима трета държава/държави, които не са асоциирани към програмата, от същия регион; o Организации от различни допустими региони не могат да участват в едни и същи проекти. Междурегионалните проекти не са допустими. **Консорциумът трябва да включва поне един доставчик на ПОО на <u>равнището на средното образование</u>.** Броят на организациите от държавите — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата, **не може да бъде по-голям** от броя на организациите от допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата. Свързаните субекти и асоциираните партньори не се включват в състава на консорциума.
Географско местоположение **(Място на изпълнение на дейностите)**	Дейностите трябва да се осъществяват в **държавите на организациите, участващи в проекта**. В **надлежно обосновани случаи**, свързани с целите или изпълнението на проекта: ▪ Дейности могат да се осъществяват и в **седалището на институция на Европейския съюз**, дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция; ▪ Дейностите, включващи **споделяне и популяризиране на резултатите**, могат да се провеждат и в рамките на съответните тематични транснационални събития/конференции в други държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към Програмата, или в допустими трети държави, които не са асоциирани към Програмата.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от **36 месеца** (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).

Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. **Покана №:** • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-WB** — Изграждане на капацитет в областта на ПОО в Западните Балкани • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-NE** — Изграждане на капацитет в областта на ПОО в Източното съседство • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-SMC** — Изграждане на капацитет в областта на ПОО в държавите от Южното Средиземноморие • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-SSA** — Изграждане на капацитет в областта на ПОО в Африка на юг от Сахара • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-LA** — Изграждане на капацитет в областта на ПОО в Латинска Америка • **ERASMUS-EDU-2026-CB-VET-CA** — Изграждане на капацитет в областта на ПОО в Карибския басейн Преди да подадете заявление, моля, запознайте се с често задаваните въпроси на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **26 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Прилагат се следните критерии:

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	▪ **Връзка с целите, тематичните области, хоризонталните аспекти и изграждането на капацитет:** предложението е ясно и целесъобразно по отношение на целите и тематичните области и хоризонтални аспекти на действието; по-конкретно дейностите за изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към осъществимо укрепване на капацитета, главно на участващите организации, от трети държави, които не са асоциирани към програмата; ▪ **Регионални приоритети:** предложението изрично се позовава и е насочено към регионалните приоритети, **включително съответните документи на политиката, изброени по това действие (**инвестиционен пакет на стратегията за Global Gateway за ЕС—Африка, инвестиционна програма за Global Gateway за ЕС—Латинска Америка и Карибския басейн, икономически и инвестиционни планове и доклади по държави (за релевантните държави) в рамките на процеса от Торино)**;** ▪ **Ценности на ЕС**: Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация.

Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	▪ **Местни нужди и контекст:** предложението се основава на задълбочен анализ на нуждите на участващите организации, крайните бенефициери и целевите групи от трети държави, които не са асоциирани към програмата, и е осъществимо в техния местен контекст; ▪ **Съгласуваност и методология:** цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите и дейностите на проекта. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности и услуги, посредством които ще бъдат удовлетворени установените потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати. Налице са подходящи етапи за подготовка, изпълнение, мониторинг, експлоатация, оценка и разпространение; ▪ **Работен план:** работният план е ясен, надежден, балансиран и се използват качествени и количествени показатели за дейностите и предвидените резултати; ▪ **Подбор на участниците:** качеството на мерките за подбор на участниците, включени в дейностите по предложението, във връзка с целите за приобщаване и многообразие; ▪ **Признаване и валидиране:** наличието и качеството на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системното използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване (EQF[415], EQAVET[416], Европас (Europass)[417], ESCO[418] и съответните рамки за компетентност като DigComp[419], EntreComp[420], LifeComp[421], GreenComp[422]); ▪ **Мерки за контрол на качеството:** наличието и релевантността на мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ **Икономическа ефективност:** предложението се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; бюджетът е балансиран и взема предвид целта на проектите за изграждане на капацитет за ПОО: то има за цел да се подкрепят релевантността, достъпността и отзивчивостта на институциите и системите за ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата; ▪ **Дейности за мобилност:** целесъобразността на мерките за подбор и/или включване на участници в дейности за мобилност (моля, вижте „Защита, здраве и безопасност на участниците“ в част А от настоящото ръководство, както и други изисквания и препоръки, приложими за проекти за мобилност по КД 1) — ако е приложимо, напр. ако в заявлението са предвидени дейности за мобилност. ▪ **Иновации**: в предложението се отчитат най-съвременните методи, техники и предишни подобни инициативи, вече осъществени от участващите организации; то води до иновативни резултати и решения за съответната област като цяло или за географския контекст, в който се изпълнява проектът.

[415] https://europass.europa.eu/bg/european-qualifications-framework-eqf
[416] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1536&langId=en
[417] https://europa.eu/europass/bg/europass-tools
[418] https://esco.ec.europa.eu/bg
[419] https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/actions/european-initiatives/digital-competence-framework-digcomp
[420] https://joint-research-centre.ec.europa.eu/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework_en
[421] https://pact-for-skills.ec.europa.eu/community-resources/publications-and-documents/lifecomp-european-framework-personal-social-and-learning-learn-key-competence_bg
[422] https://pact-for-skills.ec.europa.eu/community-resources/publications-and-documents/greencomp-european-sustainability-competence-framework_bg

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	• **Конфигурация:** проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта. • **Ангажираност:** приносът на партньорите по проекта е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; в предложението се посочва участието, ангажираността и отговорността на партньорите за конкретните цели и резултати на проекта, по-специално от страна на третите държави, които не са асоциирани към програмата. • **Координация и сътрудничество:** наличието на ефективни механизми за координация, сътрудничество и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	• **Въздействие:** потенциалното въздействие на проекта: ○ върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта (краткосрочните ефекти) и след приключването му (средносрочните и дългосрочните ефекти); ○ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или международно равнище; ○ обосновани ли са показателите за въздействие (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове)? • **Разпространение:** качеството на плана за разпространение: целесъобразност и качество на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; • **Използване на резултатите:** предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни. То описва мерки за използване на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • **Свободен достъп:** в предложението се описват начините, по които изготвените материали, документи и аудио-визуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи и без непропорционални ограничения; • **Устойчивост:** качеството на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта: т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС. Ако е уместно, как ще бъде ангажиран частният сектор по време на и след финансирането на проекта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60** точки (от общо 100 точки). Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между

проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, следва да се демонстрира чрез постигането на следните резултати:

- укрепени връзки между системата за ПОО на третите държави, които не са асоциирани към програмата, и техния пазар на труда;
- подобрени връзки между профилите на ПОО и местните/регионалните/националните стратегии и приоритети;
- подобрен капацитет на доставчиците на ПОО, особено в областта на управлението, ръководството, приобщаването, осигуряването на качеството, иновациите и интернационализацията;
- повишено запознаване на персонала, ръководителите, лицата, разработващи политики, и старшите учители с подходи, които сближават пазара на труда и ПОО;
- подобрени знания, технически, управленски и педагогически умения на учителите и обучителите в системата на ПОО;
- по-добър принос на учителите/обучителите, учещите в системата ПОО и работодателите за реформата на учебните програми, разработването на профили и обучението;
- подобрено равнище на компетентностите, уменията и пригодността за заетост на учещите в системата на ПОО;
- повишено сътрудничество между различни региони в света чрез съвместни инициативи;
- развити компетентности на участващите организации по отношение на екологичната устойчивост;
- подобрени цифрови умения и компетентности на целевите обществени групи чрез подходящи дейности и инициативи;
- повишени социални и междукултурни компетентности в областта на ПОО.

Доколкото позволяват действащите национални и европейски правни рамки, резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп** (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентните органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, без непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта, резултатите от оценката и процент на финансиране от **80 %.**

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е **500 000 EUR**.

Не се допуска финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

Разходи за финансови одити не са разрешени.

Допускат се разходи за доброволци. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[423].

[423] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

Допускат се единични разходи за собствениците на МСП. Те следва да бъдат под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за собствениците на МСП[424].

КАК СЕ ОПРЕДЕЛЯ ЕДНОКРАТНАТА СУМА ПО ПРОЕКТА?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

- бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- в предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- в своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на еднократната сума, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (например за разпространение на информация, издаване или превод).
- Максимум 10% от безвъзмездната помощ, предоставена от ЕС, може да бъде използвана за подизпълнение.

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част В от настоящото ръководство за програмата.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Тази схема за финансиране ще позволи да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

424 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Проектите за изграждане на капацитет в областта на младежта са проекти за международно сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, работещи в областта на младежта в ЕС и държави, асоциирани към програмата, от една страна, и трети държави, които не са асоциирани към програмата, от друга страна. Що се отнася до последните, това действие е насочено изключително към държави от регион 1 (Западни Балкани), регион 2 (Източно съседство), регион 3 (Южно Средиземноморие) и регион 9 (Африка на юг от Сахара). Проектите имат за цел да се подкрепят международното сътрудничество в областта на младежта и неформалното учене като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие и благополучие на младежките организации и младежите.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Действието е насочено към организации, работещи в областта на младежта, и има за цел:

- повишаване на способностите на организациите, работещи с младежи извън формалното учене;
- насърчаване на дейности за неформално учене в допустимите трети държави, които не са асоциирани към Програмата, особено в организациите, насочени към младежи с по-малко възможности, и насърчаване на участието на младежите в цялото им многообразие с цел подобряване на равнището на компетентностите и възможности за действие, като по този начин им се дава възможност да осигурят активното участие на младежите в обществото;
- подкрепа за развитието на младежката работа в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата, като се подобрява нейното качество и признаване;
- насърчаване на разработването, изпитването и реализацията на схеми и програми, които позволяват на организациите да повишат неформалната образователна мобилност в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- подпомагане на организации в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата, за да допринесат за изпълнението на стратегията на ЕС за младежта (2019—2027 г.), включително 11-те европейски цели за младежта; Европейската програма за младежката работа; Плана за действие за младежта във външната дейност на ЕС (2022—2027 г.) и последващите действия във връзка с Европейската година на уменията, която стартира през 2023 г.;
- подкрепа, в областта на младежта, на целите на пакта за Средиземноморието[425] в целевите държави (регион 3);
- насърчаване на сътрудничеството чрез съвместни инициативи между младежките организации в държавите — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Програмата, от една страна, и в трети държави, които не са асоциирани към Програмата, от друга страна, в различните региони по света, които отговарят на условията за участие в това действие;
- насърчаване на участието на по-малки организации, както и на организации от отдалечени райони и по-малки населени места;
- засилване на взаимодействията и взаимното допълване на младежките организации, работещи с младежи извън формалното обучение, с формалните образователни системи и/или пазара на труда.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОЕКТИ, НАСОЧЕНИ КЪМ РЕГИОН 9 (АФРИКА НА ЮГ ОТ САХАРА)

Общите цели, описани в горния раздел, се отнасят и за проектите, насочени към регион 9. Освен това, само за регион 9, това действие се разработва в рамката на „Младежка академия Африка—Европа“[426] и ще допринесе и за постигането на целите на водещата инициатива „Младежка мобилност за Африка“. Тази инициатива е част от инвестиционния пакет за стратегията за Global Gateway за Африка—Европа, насочен към повишаване на стратегическия ангажимент между ЕС и Африка в областта на образователната мобилност и младежта на двата континента, като тя допринася за неговите политически цели. Инициативата допринася за изпълнението на Плана

[425] https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_en

[426] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/youth-mobility-africa_en?prefLang=bg.

за действие за младежта в областта на външната дейност на ЕС (за периода 2022—2027 г.) и на ангажиментите, поети на шестата среща на върха между ЕС и Африканския съюз през 2022 г.

В тази рамка програмата „Изграждане на капацитет в областта на младежта“, насочена към Африка на юг от Сахара, има за цел да подкрепи и проекти, които насърчават мобилността на младите хора с оглед на тяхното активно участие в обществото, както и да им помогне да придобият и развият компетентности за живота и професионалното си бъдеще.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ

Предложенията следва да са насочени към подпомагане на младежките организации, работещи с младежи извън формалното обучение, в една или повече от следните тематични области:

- политическо участие, гражданска ангажираност и диалог с лицата, вземащи решения;
- приобщаване на младежи с по-малко възможности;
- демокрация, върховенство на закона и ценности, младежко лидерство;
- овластяване/ангажиране/пригодност за заетост на младежите;
- мир и следконфликтно помирение;
- околна среда и климат;
- борба с дискриминацията и равенство между половете;
- умения в областта на цифровите технологии (включително ИИ) и предприемачески умения.

ДЕЙНОСТИ

Дейности, подходящи за проекти, насочени към всички допустими региони

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с общите и специфичните цели на действието, т.е. те трябва да съответстват на една или повече от тематичните области, изброени по-горе, и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение. Важно е да се отбележи, че в контекста на това международно действие дейностите по проекта трябва да се съсредоточат върху изграждането и укрепването на капацитета на **младежките организации, така че те да бъдат по-добре подготвени да подкрепят младежите главно в трети държави, които не са асоциирани към програмата, обхванати от действието**.

Финансираните проекти ще могат да интегрират **широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности на** младежки организации, работещи с младежи извън формалното обучение, които:

- допринасят за насърчаването на диалог относно политиката, сътрудничеството, работата в мрежа и обмена на практики;
- насърчават стратегическото сътрудничество между младежки организации, от една страна, и публични органи, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- насърчават сътрудничеството между младежките организации и организациите, чиято дейност е свързана с областите на образованието и обучението, както и с организации, които са активни на пазара на труда;
- повишават капацитета на младежките съвети, младежките платформи и органите на местната, регионалната и националната администрация, работещи в областта на младежта, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- повишават капацитета за управление и иновации, ръководните умения и интернационализацията на младежките организации, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- подкрепят разработването на информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността от страна на младежки организации, особено в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, както и разработването на информационни, комуникационни и медийни инструменти;
- подпомагат младежките организации, особено в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, при разработването на методи, инструменти и материали за работа с младежи, включително

насърчаване на инициативи за съвместно създаване и съвместно проектиране на проекти, позволяващи принос на участниците при създаването на проектите;
- подпомагат младежките организации, особено в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, да създават нови форми на осъществяване на младежка работа и на обучение и подкрепа; улесняват неформалната образователна мобилност.

Примерите за дейности включват:

- разработване на инструменти и методи за социално и професионално развитие на младежки работници, и обучители;
- разработване на методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност;
- разработване на нови видове схеми за практическо обучение и симулиране на реални ситуации в обществото;
- разработване на нови форми на младежка работа и по-конкретно, стратегическо използване на отворено и гъвкаво учене, виртуално сътрудничество, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) и по-ефективно използване на потенциала на ИКТ;
- организиране на събития/семинари/работни срещи/обмен на добри практики за сътрудничество, работа в мрежа, повишаване на осведомеността и партньорско обучение;
- организиране на дейности за мобилност за младежки работници, с цел изпитване на инструменти и методи, разработени от партньорството. Моля, имайте предвид, че дейностите за мобилност трябва да са второстепенни спрямо основните цели на действието и трябва да са инструмент за постигането на тези цели и да го подкрепят.

Допълнителни задължителни дейности за проекти, насочени към регион 9 (Африка на юг от Сахара)
За предложения, насочени към регион 9, в заявлението трябва да бъдат включени дейности в областите „Младежки обмен“ **и/или** „Младежко участие“, както е описано по-долу.

Младежки обмен[427]
Младежките обмени са срещи на групи млади хора[428] от различни държави — за целите на това действие, от държавите — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, от една страна, и от държавите от Африка на юг от Сахара, от друга — които се събират за кратък период от време, за да изпълнят съвместно програма за неформално обучение (семинари, упражнения, дебати, ролеви игри, симулации, дейности на открито и т.н.) по интересуваща ги тема[429]. Качественият младежки обмен:

- се основава на ясно определени нужди на младите участници; зависи от тяхното активно и пряко участие в подготовката, изпълнението и проследяването на дейностите;
- включва различни групи участници и се основава на това многообразие;
- насърчава участниците да размишляват върху теми от общ интерес и ценности;
- трябва да има въведени ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността, защитата и недискриминацията на участниците, особено в случаи на непълнолетни участници;
- гарантира признаването от страна на участващите организации на резултатите от неформалното и самостоятелното учене на участниците.

Дейности за младежко участие

[427] Напомняме на заявителите, които желаят да организират младежки обмен с региони 1, 2 и 3, че това е възможно чрез Ключово действие 1 — вж. раздел „Образователна мобилност в областта на младежта“ от настоящото ръководство за програмата.
[428] За това действие трябва да сте на възраст между 18 и 30 години.
[429] Следните дейности не са допустими: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета, редовни заседания по устав, курсове за обучение от възрастни за младежи.

Дейности извън формалното образование и обучение, които насърчават, подкрепят и улесняват участието на младежите в демократичния живот. Те се състоят от работни срещи, заседания, семинари или други прояви, на които се събират млади хора от различни държави (както от Африка на Юг от Сахара, така и от държавите — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата) и им се предоставя форум за информиране, дебати и активно участие по въпроси, свързани с тяхното ежедневие. Тези дейности имат за цел:

- да предоставят на младите хора възможности да се ангажират и да се научат да участват в гражданското общество;
- да повишат осведомеността им за общите ценности и основните права и да допринесат за постигането на една или повече от 11-те цели на ЕС за младежта[430];
- да повишат устойчивостта на младежите към дезинформация, невярна информация и пропаганда;
- да дадат възможности на младите хора да оказват влияние върху политиките, които засягат живота им, като ги срещат с вземащите решения лица на местно, регионално, национално и международно равнище.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за изграждане на капацитет в областта на младежта включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране[431], а именно: 1) Определяне и стартиране на проекта; 2) Подготовка, проектиране и планиране на проекта; 3) Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите; и 4) Преглед на проекта и оценка на въздействието.

Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и стартиране**: определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.;
- **Подготовка, проектиране и планиране**: конкретизиране на обхвата на проекта и подходящия подход; ясно очертаване на предложената методология, осигуряваща съответствие между целите на проекта и дейностите по него; приемане на график на съответните задачи; прогноза на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта и на надежден и реалистичен план за комуникация, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.;
- **Изпълнение и наблюдение на дейностите**: изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на

[430] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_bg

[431] Моля, имайте предвид, че макар подготвителните дейности да могат да започнат преди предложението да бъде представено или избрано за финансиране, разходите могат да бъдат направени и дейностите да бъдат изпълнени едва след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.;

- **Преглед и оценка на въздействието**: оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при проектирането на проект:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на проектите за изграждане на капацитет в различните фази на проекта. Заявителите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Екологична устойчивост

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите. По-специално силно се препоръчва в рамките на проектите да се използват Европейският младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта за съвместна работа преди, по време на и след дейностите по проекта.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз в света.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за изграждане на капацитет в областта на младежта трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да подава заявления?	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: — правни субекти: • НПО (включително европейски младежки НПО и национални младежки съвети), работещи в областта на младежта, или • публични органи на местно, регионално или национално равнище, работещи в областта на младежта; • други публични или частни организации също могат да участват, но не като координатор. — законно установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, или в трети държави, които не са асоциирани към Програмата, от регион 1 (Западни Балкани), регион 2 (Източно съседство[432]), регион 3 (държави от Южното Средиземноморие) или регион 9 (Африка на юг от Сахара). Моля, имайте предвид, че организации от държави от региона на Африка на юг от Сахара са допустими за участие, но не като координатори. Моля, вижте също раздел „Допустими държави“ в част А от ръководството за програмата. Една и съща организация може да подаде като координатор само едно заявление до крайния срок в рамките на една и съща покана.
Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 4 заявители (бенефициери, а не свързани субекти), който отговаря на следните условия: • най-малко 1 правен субект от държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; • най-малко 2 правни субекта от 2 различни допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, принадлежащи към един и същ допустим регион, посочен по-горе в „Кой може да кандидатства“. o Организации от различни допустими региони не могат да участват в едни и същи проекти. Междурегионалните проекти не са допустими. Свързаните субекти и асоциираните партньори не се включват в състава на консорциума.
Географско местоположение (място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се провеждат в държави на кандидатстващите организации (координатор, бенефициери и свързани субекти, ако има такива). В надлежно обосновани случаи дейностите могат да се извършват и в други допустими държави по това действие.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност между 12 и 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-YOUTH-2026-CB
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **26 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

[432] Организации от Беларус не са допустими за участие в това действие. Организации от Армения и Азербайджан са допустими за участие, но не като координатори.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	▪ Релевантност на предложението по отношение на целите на действието; ▪ Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. ▪ Доколко: o анализът на нуждите се основава на проверими общи и специфични данни, свързани с конкретните реалности на заявителите, партньорите и целевите групи; o целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; o предложението е иновативно и/или допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; o дейностите за изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към укрепване на капацитета на участващите организации; o проектът подобрява капацитета на младежките организации, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата, за включване на младежи с по-малко възможности. Само за проекти, насочени към регион 9: релевантността на дейностите за младежки обмен или младежко участие по отношение на общите цели на проекта, свързани с изграждане на капацитет.

Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ Целесъобразност и качество на предложената методология за посрещане на определените нужди; ▪ Съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ Качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; ▪ Качество на предложените методи за неформално учене; ▪ Качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Наличие и релевантност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ Степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности. ▪ Доказателствата, обосноваващи необходимостта и целесъобразността на мерките за подбор и/или включване на участници в дейности за мобилност, ако има такива (моля, вижте „Защита, здраве и безопасност на участниците“ в част А от настоящото ръководство, както и други изисквания и препоръки, приложими за проекти за мобилност по КД 1). ▪ Само за проекти, насочени към регион 9: целесъобразността на мерките за гарантиране на качеството на дейностите за младежки обмен или младежко участие, безопасността и защитата на участниците, както и отчитането на действителните пречки пред мобилността (например визовия процес); прилагането на принципа за активно младежко участие и планираното включване на участниците във всички етапи на дейностите за младежки обмен или младежко участие; мерките, които трябва да бъдат предприети от участващите организации, за да се гарантира солидно застъпено измерение на ученето в младежките обмени и в дейностите за участие на младежите и признаването на резултатите от ученето (включително процес на размисъл за идентифициране и документиране на резултатите от ученето на участниците, евентуално с използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване, по-специално Youthpass).
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	▪ Доколко: - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации. ▪ наличието на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.

Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - по отношение на придобития от участващите организации капацитет да овластяват младежите и да насърчават активното им участие в дейности, осъществявани извън проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразност и качество на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, описание на начините, по които изготвените материали, документи и аудио-визуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи и без непропорционални ограничения; ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта: т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС. ▪ Само за проекти, насочени към регион 9: степента, в която дейностите за младежки обмен или младежко участие носят реална полза за участващите организации и отделните участници и имат потенциално по-широко въздействие (например на местно, регионално, национално или транснационално равнище).

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

В рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Проектите, по които са предоставени безвъзмездни средства, следва да демонстрират очакваното си въздействие чрез подобряване на капацитета на младежките организации, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата, по отношение на:

- принос за приоритетите за ангажиране, свързване и овластяване, посочени в стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., в Европейската програма за младежката работа и в Плана за действие за младежта в рамките на външната дейност на ЕС (2022—2027 г.)[433].
- надграждане на резултатите от европейските цели за младежта, диалога по въпросите на младежта и други проекти в сферата на младежта;
- подобряване на участието на младежите в демократичния живот от гледна точка на активното гражданство и установяването на връзка с лицата, вземащи решения (овластяване, усвояване на нови умения, участие на младежите в разработване на проекти и т.н.), по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- подобряване на предприемаческия и иновационния капацитет на младежите в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- работа в транснационален мащаб, като същевременно се гарантира приобщаване, солидарност и устойчивост;
- насърчаване и принос към транснационалното учене и сътрудничество между младежите и лицата, вземащи решения, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- увеличаване на мащаба на съществуващите практики и обхват отвъд партньорството, включително използване на цифрови средства за поддържане на връзка при всякакви обстоятелства, дори в ситуации на отдалеченост, изолация или ограничителни мерки;
- свързване на резултатите с местните общности, създаване на възможности за работа и подхранване на новаторски идеи, които биха могли да бъдат възпроизведени и разширени в други среди в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- демонстриране на включването и достъпността на целеви групи с по-малко възможности и лица в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- разработване на нови инструменти и методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност, и иновативни практики, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред младежите, участващи в младежки организации;
- за проекти, насочени само към регион 9, и в съответствие с целите на водещата инициатива за младежка мобилност за Африка, планираните дейности за младежки обмен или младежко участие следва да подкрепят овластяването на африканските младежи, например за устойчива пригодност за заетост и активно гражданство, както и да активизират политическия диалог, координацията и остойностяването на сътрудничеството между африканските и европейските партньори.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Безвъзмездните средства се отпускат под формата на еднократна сума. Това означава, че с тях се възстановява фиксирана сума на базата на еднократна сума или финансиране, което не е свързано с разходи. Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта и процент на финансиране от 80 %.

Проекти, насочени към региони 1, 2 и 3: максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 300 000 EUR.

Проекти, насочени към регион 9 (Африка на юг от Сахара): максималният принос на ЕС за един проект е 450 000 EUR, включително за дейностите за младежки обмен и младежко участие.

Не се допуска финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

Разходите на доброволците не са разрешени.

[433] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/youth/youth-action-plan_en

КАК СЕ ОПРЕДЕЛЯ ЕДНОКРАТНАТА СУМА ПО ПРОЕКТА?

- Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети[434] (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);
- В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;
- В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);
- Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Само за проекти, насочени към регион 9: заявленията трябва да включват конкретен работен пакет за всяка дейност за младежки обмен или младежко участие. Бюджетът на този работен пакет трябва да съответства на предложените крайни продукти от проектите по отношение на броя на случаите на мобилност, като се отчитат надлежно всички други фактори; продължителността на предложените дейности; пътните разходи; и евентуално направените извънредни разходи.

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от оценката. Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели. Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

[434] Работният пакет се определя като набор от дейности, които допринасят за постигането на общи специфични цели.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА СПОРТА

Проектите за изграждане на капацитет са международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на спорта, в държави по програмата и трети държави, които не са асоциирани към програмата в регион 1 (Западни Балкани) и регион 2 (Източно съседство). Те имат за цел да се подкрепят спортни дейности и политики в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като средство за популяризиране на ценности, както и като образователен инструмент за насърчаване на личностното и социалното развитие на хората и за изграждане на по-сплотени общности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие ще има следните цели:

- повишаване на капацитета на организациите за масов спорт;
- насърчаване на практикуването на спорт и физическа активност в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- насърчаване на социалното приобщаване чрез спорта;
- насърчаване на положителните ценности чрез спорта (като честна игра, толерантност, отборен дух);
- насърчаване на сътрудничеството между различни региони в света чрез съвместни инициативи.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ/СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Предложенията следва да са насочени към определени тематични области, определени на етапа на програмиране. Примери за области от особено значение са:

- насърчаване на общите ценности, недискриминацията и равенството между половете чрез спорта;
- развитие на умения (чрез спорта), необходими за подобряване на социалното приобщаване на групите в неравностойно положение (напр. независимост, лидерство и др.);
- интеграция на мигрантите;
- следконфликтно помирение.

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с общите и специфичните цели на действието, т.е. те трябва да съответстват на една или повече от тематичните области, изброени по-горе, и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение. Накрая, в контекста на това международно действие в световен мащаб дейностите по проекта трябва да се съсредоточат върху изграждането и укрепването на капацитета на спортните организации и главно в трети държави от регион 1 или от регион 2, които не са асоциирани към програмата.

Финансираните проекти ще могат да интегрират широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности, включително например:

- създаване и развитие на мрежи между организации/държави/региони;
- разработване и осъществяване на обмен на най-добри практики/идеи;
- осъществяване на общи спортни дейности и съпътстващи образователни прояви;
- стартиране, изпитване, споделяне и прилагане на нови методи, инструменти, практики и материали за неформално обучение чрез практическо обучение и мобилност на спортния персонал;
- повишаване на осведомеността по въпросите на дискриминацията на групите в неравностойно положение в спорта;
- подкрепа за изграждането на ангажирано и активно гражданско общество.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Един проект за изграждане на капацитет в областта на спорта се състои от четири етапа, които започват преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране[435] — определяне и замисляне на проекта, подготовка, проектиране и планиране на проекта, изпълнение на проекта, мониторинг на дейностите, преглед на проекта и оценка на въздействието.

Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и замисляне**: определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.
- **Подготовка, проектиране и планиране**: конкретизиране на обхвата на проекта и подходящия подход; ясно очертаване на предложената методология, осигуряваща съответствие между целите на проекта и дейностите по него; приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта и на надежден и реалистичен план за комуникация, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.
- **Изпълнение и наблюдение на дейностите**: изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.
- **Преглед и оценка на въздействието**: оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при проектирането на проект

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на проектите за изграждане на капацитет в различните фази на проекта. Заявителите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ се стреми да насърчава равните възможности и достъп, приобщаването и справедливостта във всички предвидени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване

[435] Моля, имайте предвид, че макар подготвителните дейности да могат да започнат преди предложението да бъде представено или избрано за финансиране, разходите могат да бъдат направени и дейностите да бъдат изпълнени едва след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Екологична устойчивост

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз в света.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА СПОРТА?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за изграждане на капацитет в областта на спорта трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да подава заявления?	За да са допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва: — да бъдат правни субекти (публичноправни или частноправни субекти); — да работят в областта на спорта; — бъдат установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, от регион 1 (Западни Балкани) или регион 2 (Източно съседство)[436]. Координаторът на консорциума трябва да е организация с нестопанска цел. Такива организации могат да бъдат например: • публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; • местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; • национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; • организация, представляваща движението „Спорт за всички“; • организация, чиято дейност е свързана с областта на популяризирането на физическата активност; • организация, представляваща сектора за активен отдих.
Състав на консорциума	Проектите за изграждане на капацитет са транснационални и включват най-малко **4 организации от минимум 3 държави и отговарят на следните условия**. - Минимум 1 и максимум 2 организации от държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата. Ако участват две организации, те не могат да бъдат от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата. - Минимум 2 организации от поне 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към Програмата, от регион 1 (Западни Балкани) или регион 2 (Източно съседство). Организации от регион 1 и регион 2 не могат да участват в едно и също предложение (т.е. партньорства, включващи региони 1 и 2, не са допустими). Броят на организациите от държавите — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата, не може да бъде по-голям от броя на организациите от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Свързаните субекти и асоциираните партньори не се включват в състава на консорциума.

[436] Организации от Беларус не са допустими за участие в това действие. Организации от Армения и Азербайджан са допустими за участие, но не като координатори.

Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейността трябва да се реализира в държавите на организациите, които участват в тази дейност, освен в надлежно обосновани случаи във връзка с целите на действието. Освен това: - дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз, дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция; - Дейностите, включващи споделяне и популяризиране на резултатите, могат да се провеждат и в рамките на съответните тематични транснационални събития/конференции в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към Програмата, или в трети държави, които не са асоциирани към Програмата.
Продължителност на проекта	Проектите за изграждане на капацитет обикновено следва да са с продължителност между 12 и 36 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целта на проекта и вида на планираните дейности. Възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-SPORT-2026-CB
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **5 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част B от настоящото ръководство.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, следва да се демонстрира чрез:

- повишаване на участието и капацитета на организациите за масов спорт;
- увеличаване на участието на жените в спорт и физическа активност;
- подобряване на социалното приобщаване на групите в неравностойно положение;
- подобряване на капацитета на спортния сектор за транснационална работа с грижа за приобщаване, солидарност и устойчивост;
- насърчаване и принос към транснационалното учене и сътрудничество между хората, занимаващи се със спорт, и лицата, вземащи решения, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред хората, занимаващи се със спорт, участващи в спортни организации.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	• релевантност на предложението с целите на действието; • предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация; • Доколко: ○ целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; ○ предложението е иновативно и/или допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; ○ дейностите за изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към укрепване на капацитета на участващите организации.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 20 точки)	• яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; • целесъобразност и качество на предложената методология за посрещане на определените нужди; • съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; • качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • качество на предложените методи за неформално обучение, ако има такива; • наличие и релевантност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; • степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: • проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; • разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; • наличието на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.

Въздействие (максимален резултат: 30 точки)	• качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; • потенциално въздействие на проекта: o върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; o извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или международно равнище; • качество на плана за разпространение: целесъобразност и качество на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; • ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; • качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта: т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки (от общо 100). Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

В рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Безвъзмездните средства от ЕС за един проект следва да бъдат между **100 000 и 200 000 EUR.**

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“,

„организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (например за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Процентът на съфинансиране от 80 % ще бъде приложен към общите прогнозни допустими разходи, определени след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Настоящото действие има за цел да подкрепя организирането на спортни събития с европейско измерение в следните области:

- доброволчество в спорта;
- социално приобщаване чрез спорт;
- борба с дискриминацията в спорта, включително постигане на равенство между половете;
- **насърчаване на здравословен начин на живот за всички:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху:
    а) изпълнението на трите стълба на инициативата „Здравословен начин на живот за всички“ (HealthyLifestyle4All);
    б) прилагането на препоръката на Съвета относно укрепващата здравето физическа активност и насоките на ЕС за физическа активност;
    в) подкрепата за провеждането на Европейската седмица на спорта;
    г) насърчаването на спорта и физическата активност като средство за укрепване на здравето;
    д) насърчаването на всички дейности, популяризиращи практикуването на спорт и физическа активност;
    е) насърчаването на традиционните спортове и игри.

Проектите, избрани по тази мярка, трябва да се фокусират върху една от тези цели. Те могат да се насочат и към останалите цели, но основната цел трябва да бъде ясно определена и преобладаваща в предложението. Въпреки че основната цел на тази дейност е да подкрепи организирането на спортни събития, тези събития могат да бъдат предшествани или последвани от други дейности (семинари, курсове за обучение, срещи или други свързани дейности) с цел подготовка за събитието или осигуряване на резултатите от него.

С това действие се осигурява финансова подкрепа за организирането на:

- европейски местни спортни събития
- спортни събития в цяла Европа
- мащабни европейски спортни събития.

Мащабните европейски спортни събития целят постигането на много голямо въздействие и изпълнението на последващи дейности, за да се осигурят приемственост по отношение на ползите за обществото и насърчаване на приобщаването чрез спорта.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за европейски спортни събития с нестопанска цел трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да подава заявления?	За да са допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва: — да бъдат правни субекти (публичноправни или частноправни субекти); — да бъдат установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата; — да работят в областта на спорта. Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване): • публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; • местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; • национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; • организация, представляваща движението „Спорт за всички“; • организация, чиято дейност е свързана с областта на популяризирането на физическата активност; • организация, представляваща сектора за активен отдих; • организация, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението или младежта.
Състав на консорциума	Европейските спортни събития с нестопанска цел са транснационални и в тях участват: • **Европейски местни събития (тип I)**: минимум 3 организации от 3 държави и максимум 5 организации от 5 държави, които са държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; • **Европейски местни събития (тип II)**: минимум 6 организации от 6 различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; • **Общоевропейски събития**: минимум 10 организации (1 единичен заявител + 9 участващи организации, представени като асоциирани партньори) от 10 различни държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата; • **Мащабни европейски събития**: минимум 15 организации (1 единичен заявител + 14 участващи организации, представени като асоциирани партньори) от 15 различни държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата. Съставът на консорциума трябва да отговаря на изискванията за исканите безвъзмездни средства.

Допустими дейности	**За европейските местни събития (типове I и II)** спортните събития с нестопанска цел трябва да се провеждат във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към Програмата, участваща в проекта. **За събития в цяла Европа —** еднократно спортно събитие, което се провежда в страната, в която е установен координаторът, освен ако в заявлението не е посочена основателна причина за друго. В този случай събитието може да се проведе в страната, в която е установена една от участващите организации. **За мащабното европейско събитие** дейностите трябва да се провеждат в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Спортното събитие трябва да представя пред обществеността най-малко 7 различни вида спорт и трябва да включва дейности, осъществявани през цялата година след събитието, за да се осигурят приемственост по отношение на ползите от него за обществото (напр. в социалната сфера, образователната сфера, в сферата на околната среда и здравеопазването) и насърчаване на приобщаването чрез спорта.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 12 или 18 месеца въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности. Възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA): **за европейско местно събитие (тип I и тип II)** и за **общоевропейско събитие**: • Покана №: ERASMUS-SPORT-2026-SNCESE. **Мащабни европейски събития:** • Покана №: ERASMUS-SPORT-2026-LSNCESE.
Кога се подават заявленията?	**За** европейски **местни събития** (тип I и тип II) и **общоевропейски събития**: Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **5 март** до 17:00:00 ч. (брюкселско време). **Мащабни европейски събития:** Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **22 януари** до 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част B от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Безвъзмездните средства от ЕС ще бъдат отпускани на организации, отговарящи за подготовката, организацията и последващите действия във връзка със спортните събития.

Предоставя се подкрепа за следните стандартни дейности (неизчерпателно изброяване):

- подготовка и организиране на събитието;
- организиране на образователни дейности за спортисти, треньори, организатори и доброволци в процеса на подготовка на събитието;
- организиране на съпътстващи спортното събитие дейности (конференции, семинари);
- обучение на доброволци;
- изпълнение на последващи дейности (оценки или изготвяне на планове за бъдещи дейности);

- комуникационни дейности, свързани с темата на събитието.

В рамките на това действие не могат да бъдат подпомагани следните спортни събития:

- Спортни състезания, организирани редовно от национални, европейски или международни спортни федерации/сдружения/лиги (национални, европейски или световни първенства), освен ако финансовата подкрепа не е поискана за организирането на съпътстващи дейности, насочени към широката публика.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваното въздействие от настоящото действие е следното:

- - повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност (HEPA);
- повишаване на участието в спорт, физическа активност и доброволчески дейности.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • предложението е свързано с целите и приоритетите на действието; • предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. • предложението се основава на действителен и подходящ анализ на потребностите; • предложението е иновативно; • предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; • предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само от една държава.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: • работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и споделяне на резултатите от проекта; • проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; • предложената методология е ясна, подходяща и осъществима; • проектът предлага подходящи мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че изпълнението му ще бъде висококачествено и в посочените времеви и бюджетни рамки; • проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите си дейности и подобряване на сътрудничеството между организациите партньори. • Събитията са ясно разработени в съответствие с целта на действието и целевата група.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: • проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профил и експертен опит за успешно изпълнение на всички цели на проекта; • предложеното разпределение на задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; • предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни. • ролята на всяка участваща организация в конкретни събития е ясно описана и обоснована.
Въздействие (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: • всяко спортно събитие има потенциал да привлече участници от целевата група/целевите групи; • проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващата организация; • проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широката общност; • очакваните резултати от проекта имат потенциала да бъдат използвани извън участващите в проекта организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, както и на местно, регионално, национално или европейско равнище; • проектното предложение включва подходящи планове и методи за оценка на резултатите от проекта; • проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз; • проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за осигуряване на устойчивостта на проекта, на неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат **най-малко 60 точки.** Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Приносът за европейски спортни събития с нестопанска цел е под формата на еднократна сума, с изключение на категорията „Мащабно европейско събитие“. Размерът на фиксираната еднократна сума зависи от броя на събитията и броя на организациите, участващи в проекта.

Заявителите ще избират между следните предварително определени суми в зависимост от броя на събитията, които желаят да реализират, и броя на организациите, участващи в проекта:

Категория спортни събития		**Фиксирана еднократна сума**
Европейски местни събития: Най-малко едно събитие на държава.	**Тип I**: от минимум 3 организации от 3 различни допустими държави до максимум 5 организации от 5 различни допустими държави.	200 000 EUR
	Тип II: минимум 6 организации от 6 различни допустими държави.	300 000 EUR
Общоевропейски събития: едно събитие с най-малко 10 участващи организации от най-малко 10 различни допустими държави (включително кандидатстващата организация).		450 000 EUR
Мащабни европейски събития: едно събитие от най-малко 15 организации, идващи от 15 различни допустими държави		От 1 000 000 EUR до 1 500 000 EUR

а) Европейски местни събития (тип I): 200 000 EUR

Предложенията се отнасят до проекти с много бенефициери, при които всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация и от организациите партньори. Определените участващи организации (от 3 до 5) се считат за събенефициери, а събитията и организираните съпътстващи дейности ще се провеждат във всяка участваща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата.

Предложенията включват специфичен раздел с **разпределението на задачите и безвъзмездните средства от ЕС между партньорите**. Посочва се и срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Заявителите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а заявителите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

б) Европейски местни събития (тип II): 300 000 EUR

Предложенията се отнасят до проекти с много бенефициери, при които всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация и от организациите партньори. Определените участващи организации (минимум 6) се считат за събенефициери, а събитията и организираните съпътстващи дейности ще се провеждат във всяка участваща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата.

Предложенията включват специфичен раздел с **разпределението на задачите и безвъзмездните средства от ЕС между партньорите**. Посочва се и срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Заявителите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а заявителите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

в) Общоевропейски събития: 450 000 EUR

Предложенията се отнасят до проекти с един бенефициер, което означава, че финансирането може да бъде отпуснато само на единична кандидатстваща организация. Участващите организации не се считат за партньори по проекта. В качеството си на асоциирани партньори те не могат да получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта.

Посочва се срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Заявителите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а заявителите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

г) Мащабни европейски събития (основани на бюджет): между 1 милион евро и 1,5 милиона евро.

Размерът на безвъзмездните средства се очаква да бъде в диапазона между 1 милиона евро и 1,5 милиона евро. Сумата на отпуснатите безвъзмездни средства може да бъде по-ниска от заявената сума.

Безвъзмездните средства ще бъдат отпуснати въз основа на бюджета за действително направени разходи и за единични разходи, а така също ще включват елементи на базата на единни ставки. Безвъзмездните средства ще подпомагат определени видове допустими разходи, действително направени за проектите.

Подробните параметри на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, допустимите разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Разходите ще бъдат възстановени съгласно процента на финансиране, определен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (80 %).

Не се допуска финансова помощ за трети страни. Допускат се разходи за доброволци и МСП. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част В от настоящото ръководство за програмата.

Изплащане на безвъзмездните средства

Условието за пълно изплащане на безвъзмездните средства е всички работни пакети да бъдат изпълнени в съответствие с критериите за качество, описани в заявлението. В случай че един или повече пакети не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, може да се приложи пропорционално намаляване на сумата на безвъзмездните средства, както е представено в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПОЛИТИКИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

По ключово действие 3 се предоставя подкрепа за разработването на политики и сътрудничество, като по този начин се допринася за прилагането на съществуващите политики и за разработването на нови политики, които могат да доведат до модернизация и реформи на системно равнище в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

Действията, изпълнявани в рамките на това ключово действие, са насочени към:

- подготовка и подкрепа за изпълнението на политическата програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта чрез улесняване на управлението и функционирането на отворените методи на координация;
- осъществяване на европейски експериментални инициативи в областта на политиката, водени от публични органи на високо равнище и включващи пробни дейности за мерки на политиката в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка;
- събиране на факти и знания за системите и политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта на национално и европейско равнище с цел да се улесни обоснованото изготвяне на политики;
- улесняване на прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, прилагане на цифрови квалификации, подкрепа на валидирането на неформалното и информалното учене, управлението на уменията и професионалното ориентиране;
- насърчаване на диалог относно политиката със заинтересованите страни в рамките на Европейския съюз и извън него чрез конференции, събития и други дейности, включващи лица, разработващи политики, практикуващи специалисти и други заинтересовани страни в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, с цел да се повишава осведомеността относно съответните европейски политически програми и да се популяризира Европа като отлична дестинация за обучение и научни изследвания.
- подобряване на изпълнението на програмата в качествено отношение чрез улесняване на трансфера на знания и практики между националните агенции, достъп на националните агенции и на Комисията до ресурси от аналитични центрове, които позволяват разработването на дейности и стратегии за изпълнение на програмата в по-изявена връзка с развитието на политиките, осигуряване на инструменти за по-добро използване на потенциала за взаимодействие и взаимно допълване;
- предоставяне на възможности за хората на всеки етап от живота да получават опит от учене в чужбина в рамките на своята област на компетентност, като например публично управление, селско стопанство и развитие на селските райони, нови технологии, предприятия и др.;
- допускане на изпълнителните органи по програмата „Еразъм+“ да действат като модератори за увеличаването на мащаба на проектите по програмата „Еразъм+“ за кандидатстване за безвъзмездни средства или развитие на взаимодействия чрез подкрепа от европейските структурни и инвестиционни фондове, управлявани на национално и регионално равнище, рамковата програма за научни изследвания и иновации и програмите, свързани с миграцията, сигурността, правосъдието и гражданството, здравеопазването и културата;
- подкрепа за събития, кампании и други дейности, които ще информират гражданите и организациите за програмата „Еразъм+“ и политиките на Европейския съюз в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;
- принос за откриването и разпространението на добри практики и на примери за успех сред подкрепените проекти, за да им се даде по-голяма видимост и да се разшири тяхното прилагане на местно, национално и европейско равнище.

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

Въз основа на настоящото ръководство за програмата се реализира следното действие:

- Обединена европейска младеж

Това действие се управлява от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA).

Ключовото действие 3 обхваща много други действия в подкрепа на реформирането на политиките в областите на образованието, обучението и младежта, които се изпълняват пряко от Европейската комисия или чрез специални покани за представяне на предложения, управлявани от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура. Тези действия са групирани в следните раздели:

- Подкрепа за развитието на европейската политика
- Подкрепа за инструментите и мерките на Съюза, които насърчават качеството, прозрачността и признаването на уменията, компетентностите и квалификациите;
- Политически диалог и сътрудничество с ключови заинтересовани страни и международни организации;
- Мерки, които допринасят за качествено и приобщаващо изпълнение на програмата;
- Сътрудничество с други инструменти на Съюза и подкрепа за други политики на Съюза;
- Дейности за разпространение и повишаване на осведомеността.

Повече информация относно подкрепяните действия ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия и на Изпълнителната агенция.

ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ

Проектите „Обединена европейска младеж“ имат за цел да създадат мрежи за насърчаване на регионални партньорства, които да функционират в тясно сътрудничество с младежи от цяла Европа (държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата). В мрежите следва да се организират обмени, ще се насърчават обучения (например за младежки лидери) и да се дават възможности на самите младежи да създават съвместни проекти, всички от които да могат да се осъществяват както чрез физически, така и чрез онлайн дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Проектите „Обединена европейска младеж“ имат за цел да създадат сътрудничество, което да позволи на младежите от цяла в Европа да създават съвместни проекти, да организират обмен и да насърчават обучения (например за младежки лидери/младежки работници) чрез физически и онлайн дейности. С действието ще се подкрепят транснационални партньорства за младежки организации както на местно равнище, така и в широк мащаб, които имат за цел да подсилят европейското измерение на техните дейности.

Важни тематични приоритети са включването в работата и популяризирането на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.[437] и на европейските цели за младежта. Европейските цели за младежта са отразени и в политическите насоки на председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен[438]. Предложенията за проекти могат също така да се отнасят до наследството на Европейската година на младежта през 2022 г. (например проучване на процесите на проверка във връзка с младежта или интегриране на въпросите, свързани с младежта) и резултатите от „Конференцията за бъдещето на Европа“[439].

В младежките мрежи следва да се обмислят начини за изграждането на солидарност и приобщаване при възстановяването от пандемията от COVID-19.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Действието е предназначено да подкрепи по-специално поне една от следните специфични цели:

- насърчаването и развитието на повече транснационално структурирано сътрудничество онлайн и офлайн между различни младежки организации с цел изграждане или укрепване на партньорства, насочени към солидарност и приобщаващо демократично участие на всички, на фона на неблагоприятните въздействия върху социалните и икономическите структури и в съответствие със стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., европейските цели за младежта, диалога по въпросите на младежта в ЕС и последващите дейности от Европейската година на младежта през 2022 г. (например младежко участие, процеси на интегриране на въпросите, свързани с младежта, и на проверката във връзка с младежта).
- насърчаването на шестте основни ценности на ЕС[440], върху които е изградено нашето общество: зачитане на човешкото достойнство; свобода; демокрация; равенство, върховенство на закона и зачитане на правата на човека, включително на правата на малцинствата.
- младежки организации, включени в инициативи за насърчаване на младежите да участват в демократичния процес и в обществото чрез организиране на обучения, представяне на общи черти на младите европейци и насърчаване на дискусии и дебати относно връзката им с ЕС, неговите ценности и демократични основи. Това включва организиране на събития, свързани с насърчаване на участието на по-слабо представените групи младежи в политиката, младежките организации и други организации на гражданското общество чрез ангажирането на младежи с по-малко възможности, например в уязвимо и в неравностойно социално-икономическо положение и младежи от селски и отдалечени райони;
- новите начини за овластяване на младежките организации чрез подпомагане на иновативни начини на сътрудничество и създаване, развитие и управление на мрежи. Ориентировъчно това би могло да включва засилване на сътрудничеството между младежките организации в цифрова среда посредством неформални

[437] Резолюция на Съвета 2018/C 456/01, публикувана през декември 2018 г.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=BG

[438] Вж. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_19_5542

[439] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_bg

[440] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M002&from=BG

учебни методи и организационни модели, като например алтернативни начини на обмен и взаимна помощ. Декларацията от 4-ата Европейска конвенция за младежката работа от май 2025 г. и пътната карта за европейска стратегия за младежка работа следва да бъдат нова подкрепяща рамка за изпълнението на Европейската програма за младежката работа.

- засилването на европейското измерение на дейностите на младежките организации на местно равнище, включително дейности, свързани с това как да живеем по-добре заедно и да помагаме за разработването на устойчиви бъдещи начини на живот в транснационален план, в съответствие с Европейския зелен пакт и инициативата „Нов европейски Баухаус“[441].

ДЕЙНОСТИ

Действието е насочено към НПО (с нестопанска цел) и публични органи, които предлагат проекти с капацитет за мобилизиране на младежите в партньорства, обхващащи различни държави и региони в рамките на държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, и с капацитет да допринесат за разработването и изпълнението на стратегията на ЕС за младежта, формулирането на политики и взаимодействието с основните заинтересовани страни в областта на младежта.

Дейностите за мобилност на младежите може да представляват основен елемент от проектите в рамките на „Обединена европейска младеж“. Тази мобилност следва да предлага трансграничен обмен и възможности за неформално или информално обучение за младежи от цяла Европа, които могат да бъдат подготвяни и подкрепяни чрез онлайн форуми, за да допринесат за постигането целите на това действие. Тези дейности за мобилност трябва да бъдат много ясно обосновани в съответствие с целите на действието и принципите за ефективност на разходите. Всички дейности следва да допринасят за разширено обхващане на младежите, достигайки както до младежите в младежките организации, така и извън тях, включително и до младежите с по-малко възможности, така че да се осигури многообразие от гласове[442]. Следва да се предприемат мерки, за да се гарантира солидно застъпено измерение на дейностите за младежите и признаването на резултатите от ученето (включително процес на размисъл за идентифициране и документиране на резултатите от ученето на участниците, насърчаването на използването на европейските инструменти за прозрачност и признаване, по-специално Youthpass).

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА МЕСТНО ДЕЙСТВИЕ „ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за „Обединена европейска младеж“ трябва да отговарят на следните критерии:

[442] Насоки за прилагане — Стратегия за приобщаване и многообразие в рамките на програма „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: — юридически лица, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата: • НПО (включително европейски младежки НПО и национални младежки съвети), работещи в областта на младежта; • публични органи на местно, регионално или национално равнище, работещи в областта на младежта; • организации със стопанска цел също могат да участват, но не като координатори. Бенефициери могат да бъдат например: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО (вкл. европейска младежка НПО); • национален младежки съвет; • публичен орган на местно, регионално или национално равнище; • образователна или изследователска институция; • фондация. Една и съща организация може да подаде само едно заявление като координатор до крайния срок.
Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 5 заявителя (бенефициери, а не свързани субекти) от най-малко 5 държави — членки на ЕС, и/или трети държави, асоциирани към програмата. Допускат се асоциирани партньори. Свързаните субекти и асоциираните партньори не се включват в минималните критерии за допустимост за състава на консорциума.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се провеждат в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 24 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се подават заявленията?	Пред европейската Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) със седалище в Брюксел. Покана №: ERASMUS-YOUTH-2026-YOUTH-TOG
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **26 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът „Обединена европейска младеж“ включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране, а именно: 1) Определяне и стартиране на проекта; 2) Подготовка, проектиране и планиране на проекта; 3) Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите; и 4) Преглед на проекта и оценка на въздействието. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и стартиране:** определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.;
- **Подготовка, проектиране и планиране:** конкретизиране на обхвата на проекта и на подходящия подход, приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.;
- **Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите:** изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.;
- **Преглед и оценка на въздействието:** оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

<u>Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при проектирането на проект:</u>

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на проектите „Обединена европейска младеж“ в различните фази на проекта. Заявителите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Екологична устойчивост

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена

стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Като общ принцип участващите организации следва да прилагат стратегии за свързване с младежи от различни среди на местно равнище. Това обхваща участието на разнообразни групи младежи с по-малко възможности, включително от отдалечени/селски райони и/или младежи с мигрантски произход. Ето защо всички дейности следва да допринасят както за по-добро достигане до младежите, така и за разширяване на активното им участие, така че да се постигне обединение на многообразието от гласове.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите. По-специално силно се препоръчва в рамките на проектите да се използват Европейският младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта за съвместна работа преди, по време на и след дейностите по проекта.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта (максимален резултат: 30 точки)	• **Цел и добавена стойност от ЕС:** с предложението се създава и разработва проект, който подкрепя политиките на равнището на ЕС, свързани с младежта — най-вече стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., например подпомагане за създаването/изпълнението на политики, обсъждане на политики и сътрудничество със заинтересованите страни в областта на младежта в съответствие със стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., наследството от Европейската година на младежта през 2022 г. и Европейската програма за младежката работа. • **Ценности на ЕС**: Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. • **Цели**: целите на предложението са свързани с най-малко една от общите цели на действието, както и с най-малко една от неговите специфични цели; освен това целите на предложението са конкретни и ясно определени, постижими, измерими, реалистични и навременни; те са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации, и създават ясна добавена стойност за избраните целеви групи. • **Нужди**: в предложението се доказва, че проектът се основава на задълбочена оценка на нуждите, основана, доколкото е възможно, на подлежащи на проверка факти и цифри, подкрепени от общи и специфични данни, свързани с всички държави и организации в консорциума. Очаква се ясен анализ на нуждите, който да е свързан с конкретните реалности на заявителите, партньорите и целевите групи. • **Ангажираност на младежите**: в предложението се демонстрира активна ангажираност на партньорството с разнообразна младежка популация, включително от отдалечени/селски райони и/или с по-малко възможности.

Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	• **Планиране:** Предложението е ясно, цялостно и с високо качество и включва правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг и оценка на проекта на основата на надеждни методологии за управление на проекти. • **Методология:** Изпълнението се основава на подходящи методологии; целите са в съответствие с дейностите и са ясно очертани, с логическа свързаност между установените проблеми, нужди и решения; работният план е последователен и конкретен; налице са подходящи мерки за контрол на качеството и показатели, гарантиращи надлежното изпълнение на проекта при необходимото качество, обхват, срок и в рамките на предвидения бюджет; съществуват конкретни и подходящи планове за управление на риска и за действие в извънредни ситуации. • **Икономическа ефективност**: предложеният бюджет е съгласуван, достатъчно подробен, подходящ за изпълнението на проекта и проектиран за осигуряването на най-доброто съотношение между качество и цена. Ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. Бюджетът отговаря на нуждите на организациите на местно равнище и на уязвимите младежи с оглед насърчаването на включването им в програмата „Еразъм+“. • **Учебно измерение:** проектът съдържа силен образователен компонент с ясно определени резултати от обучението за младите участници. Той осигурява процес на размисъл за установяване и документиране на тези резултати от обучението, като насърчава използването на европейските инструменти за прозрачност и признаване, по-специално Youthpass, в съответствие с принципите на неформалното учене и подхода за изграждане на капацитет в областта на младежта.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	• **Профил на партньорството:** партньорството обединява подходящ състав от допълващи се организации с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, така че да постигне целите си; ако в консорциума участват организации със стопанска цел, добавената им стойност е ясно доказана. • **Географски обхват**: партньорството демонстрира капацитет за отразяване на европейското икономическо, социално и/или културно многообразие чрез географския си обхват, за да се гарантира истинско паневропейско сътрудничество. • **Развитие на местни НПО**: партньорството има потенциала да развие капацитета и знанията на местните НПО, които все още не са добре установени на европейско равнище, за да се постигне засилено партньорско сътрудничество между НПО в цяла Европа. • **Ангажираност и задачи**: разпределението на отговорностите и задачите в партньорството е ясно и целесъобразно; координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и потенциал за координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда; младежите участват по подходящ начин във всички етапи от изпълнението на проекта. • **Договорености за сътрудничество**: предложени са механизми за управление, които ще гарантират ефективна координация, вземане на решения, комуникация и решаване на конфликти между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни.
Въздействие (максимален резултат: 20 точки)	• **Въздействие и устойчивост**: В предложението се посочват пътища за принос към поне една от очакваните области на въздействие на действието. Стъпките за постигане на очакваното(ите) въздействие(я) на проекта са ясно определени, логични и надеждни. Освен това резултатите от проекта ще имат положително и осезаемо въздействие върху участниците и партньорските организации. По-специално вероятно е проектът да допринесе за разширяването на обхвата на действие на местните организации, работещи по национални, регионални или местни дейности, които все още не са трансгранични по своя характер, когато дейностите са били разширени или развити на равнището на ЕС през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, както и върху младежката общност като цяло. В предложението се посочва как резултатите от проекта биха могли потенциално да допринесат за промени на системно равнище в сектора на младежта както през периода на изпълнение на проекта, така и след приключването му, да създадат предпоставки за дългосрочно сътрудничество на равнището на ЕС и/или да вдъхновят нови политики и инициативи на ЕС в областта на младежта. • **Комуникация и разпространение на информацията**: в предложението се демонстрира капацитет за предприемане на действия за популяризиране сред младежите и способност за ефективна комуникация относно проблемите и решенията на общностите, които те представляват, пред по-широка световна аудитория; по-специално в предложението се съдържа надежден план за комуникация и разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи цели, дейности и разпределение на задачите между партньорите, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред лицата, разработващи политики, и достъпност на тези резултати и ползи за крайните потребители през периода на изпълнение на проекта и след приключването му. Всички мерки са пропорционални на мащаба на проекта и съдържат конкретни действия, които трябва да бъдат изпълнени както по време на проекта, така и след приключването му.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по комбинирания критерий „Качество“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, към политиката на ЕС за младежта следва да се демонстрира чрез:

- надграждане върху целите на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., по-специално като се показва по какъв начин те допринасят за посочените в стратегията приоритети за ангажиране, свързване и овластяване;
- надграждане на резултатите от европейските цели за младежта, диалога по въпросите на младежта в ЕС, последващите дейности от Европейската година на младежта през 2022 г. и други проекти относно обсъждания по въпросите на младежта и проучвания на общественото мнение относно бъдещето на Европа, като Европейската програма за младежката работа[443], и свързването им с разработването на политики на местно/регионално/национално/европейско равнище;
- подобряване на участието на младежите в демократичния живот от гледна точка на активното гражданство и установяването на връзка с лицата, вземащи решения (овластяване, усвояване на нови умения, участие на младежите в разработване на проекти и т.н.);
- подпомагане на подобряването на капацитета на младежкия сектор, извършващ дейност на местно равнище, за транснационална работа с акцент върху приобщаването, солидарността и устойчивостта, и насърчаване на транснационалното учене и сътрудничество между младежите и лицата, вземащи решения;
- увеличаване на мащаба на съществуващите добри практики и обхват отвъд обичайните мрежи, включително използване на цифрови средства за поддържане на връзка при всякакви обстоятелства, дори в ситуации на отдалеченост, изолация или ограничителни мерки;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред младежите, участващи в младежки организации, както и сред младежи, които не са свързани с младежки структури, или такива с по-малко възможности, за да се проправи път за по-систематични партньорства.

Доколкото позволяват действащите национални и европейски правни рамки, резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп** (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентните органи платформи. В предложението следва да се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и да не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

[443] EUR-Lex - 42020Y1201(01) - BG - EUR-Lex (europa.eu)

Безвъзмездните средства се отпускат под формата на еднократна сума[444]. Това означава, че с тях се възстановява фиксирана сума на базата на еднократна сума или финансиране, което не е свързано с разходи. Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта, резултатите от оценката и процент на финансиране от 80 %.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е: 500 000 EUR

Финансова подкрепа за трети страни (FSTP) е разрешена под формата на безвъзмездни средства и награди при следните условия:

- поканите трябва да бъдат открити, широко публикувани и да отговарят на стандартите на ЕС относно прозрачността, равното третиране, конфликта на интереси и поверителността;
- поканите трябва да останат отворени поне два месеца;
- резултатът от поканата трябва да бъде публикуван на уебсайтовете на участниците, като включва описание на избраните проекти, дати на възлагане, продължителност на проектите и юридически наименования и държави на крайните получатели;
- поканите трябва да имат ясно европейско измерение.

Финансова подкрепа за трети страни ще се приема за проекти, които позволяват на самите младежи да създават съвместни проекти.

В заявлението за проект трябва ясно да се посочи защо е необходима финансова подкрепа за трети страни, как ще се управлява тя и да се представи списък на различните видове дейности, за които трета страна може да получи финансова подкрепа. В предложението трябва също така ясно да се описват резултатите, които трябва да бъдат получени.

Максималната сума за FSTP е 60 000 EUR.

Доброволците не са разрешени.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

[444] Решение от 18.10.2022 г. за разрешаване на използването на еднократни суми и единични разходи по програма „Еразъм+“ за периода 2021—2027 г.

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Действията по инициативата „Жан Моне“ предлагат възможности в областта на висшето образование и в други области на образованието и обучението. Действията по инициативата „Жан Моне“ допринасят за разпространението на знания по въпросите на интеграцията в Европейския съюз. Подкрепят се следните действия:

- действия по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование
- действия по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението
- дебат относно политиката в рамките на инициативата „Жан Моне“ (висше образование и други области на образованието и обучението)

Тези действия се управляват от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA).

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Действията по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование предоставят подкрепа за **преподаването и научните изследвания** в областта на изучаването на Европейския съюз в световен мащаб.

Изследванията на Европейския съюз се отнасят до преподаването, ученето и научните изследвания относно Европейския съюз, неговата история, цели, структури, функции и/или политики.

Като се фокусират върху измерението на Европейския съюз, дейностите по инициативата „Жан Моне“ следва да насърчават активното европейско гражданство и основополагащите ценности на Европейския съюз: зачитането на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, принципите на правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства (член 2 от Договора за Европейския съюз[445]). Освен това те следва да насърчават ценностите на приобщаването, многообразието и равните възможности. Заявителите следва да вземат предвид тези аспекти при разработването на дейностите по проекта и по време на изпълнението му.

По отношение на политиките на Европейския съюз, действията по инициативата „Жан Моне“ трябва да допринасят за разпространението на знания за това как тези политики могат да бъдат от полза в ежедневния живот на гражданите в ЕС и/или в чужбина и/или как те могат да повлияят на системите за създаване на политики в сходни области, или на равнището на държавата членка, или в чужбина на национално, регионално или глобално равнище. Следва да бъде показана много ясна връзка между предмета на предложението и политиката на ЕС и/или темата на ЕС, за която то се отнася.

Действията по инициативата „Жан Моне“ също така са предназначени да функционират като вектор на публичната дипломация към трети държави, като популяризират ценностите на ЕС и повишават видимостта на това, което символизира Европейският съюз, и на целите, които възнамерява да постигне. Те допринасят и за насърчаването на приоритетите на стратегията за Global Gateway на ЕС в регионите, към които тя е насочена[446].

Действията по инициативата „Жан Моне“ допринасят за увеличаване на предлагането на преподаване, учене и научни изследвания в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ), като се свързват със съответните политики на Европейския съюз.

По-долу са описани целите и критериите за кандидатстване за преподаването и научните изследвания.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЯТА

С действието „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще се постигнат:

- насърчаване на високите постижения в преподаването и научните изследвания в областта на Европейския съюз в световен мащаб и улесняване на кариерното развитие в областта на изследванията на ЕС за следващото поколение;
- насърчаване на диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално, национално и европейско равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите;
- генериране на знания и визии в подкрепа на разработването на политиките на ЕС и засилване на ролята на ЕС в Европа и в глобализирания свят;
- достигане до по-широка публика и разпространяване на знанието за ЕС сред цялото общество (извън академичните среди и специализираната публика), което ще доближи ЕС до обществеността;
- стремеж за функциониране като вектор на публичната дипломация към трети държави, които не са асоциирани към Програмата, като се популяризират ценностите на ЕС, в т.ч. приобщаването и

[445] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-BG/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A12016M002

[446] Региони 5—11 от програмата „Еразъм+“; Вж.: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway_bg

многообразието, и се повишава видимостта на това, което символизира Европейският съюз, и на целите, които възнамерява да постигне.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Действието „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ трябва да се реализира в една от следните форми: **модули, катедри или центрове за високи постижения.**

- **Модулите** са краткосрочни програми или курсове за обучение в областта на изследванията за Европейския съюз, предлагани от институция за висше образование. Всеки модул е с минимална продължителност от 40 учебни часа на академична година за срок от три години. Модулите могат да са съсредоточени върху дадена конкретна дисциплина от европейските изследвания или да са с мултидисциплинарен подход и съответно да се основават на академичната работа на няколко преподаватели и експерти. Те могат също така да приемат формата на кратки специализирани програми или летни програми.
- **Катедрите** са преподавателски позиции за университетски професори със специализация в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано по-горе) с продължителност от три години. Катедрата „Жан Моне“ може да се заема от само един професор, който преподава минимум 90 учебни часа на академична година. Към катедрата може също така да има екип, който да подпомага и подобрява дейностите ѝ, включително осигуряването на допълнителни учебни часове.
- **Центровете за високи постижения „Жан Моне“** са координационни центрове за компетентности и знания по теми, свързани с Европейския съюз. В тях следва да се събират експертният капацитет и компетентността на експерти на високо равнище за развиване на единодействия между различни дисциплини и ресурси в областта на европейските изследвания (както е описано по-горе), както и за иницииране на съвместни транснационални дейности. Те също така осигуряват отвореност към гражданското общество. Центровете за високи постижения „Жан Моне“ изпълняват важна роля за обхващането на студенти, обучаващи се във факултети, чиито учебни програми обикновено не засягат въпроси, свързани с Европейския съюз, както и за контактите с лица, разработващи политики, държавни служители, организации на гражданското общество и широката общественост.

От бенефициерите по инициативата „Жан Моне“ (ръководители на модули, преподаватели, заемащи катедри, и участници в центровете за високи постижения) се изисква да организират дейности и прояви, които да гарантират отвореност към лицата, разработващи политики, държавните служители, гражданското общество и широката общественост.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ДЕЙСТВИЕ „ПРЕПОДАВАНЕ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За модулите „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за допустимост:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: - институции за висше образование (ИВО); и - да са установени в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ИВО, установени в държава — членка на ЕС, и в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават удостоверение за ХВОЕ (Харта за висше образование „Еразъм“). Допускат се само заявления от единични заявители. Изключение**:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Допустими дейности	Преподаването по модулите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 40 часа на академична година в областта на изследванията на ЕС (както е описано по-горе). Учебните часове включват часове на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и уроци и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение и/или надзор. Летните курсове са допустими по отношение на модулите.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се извършват в допустимите държави (вж. част А от настоящото ръководство).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-HEI-TCH-RSCH-MODULE
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство**.**

За катедрите „Жан Моне“ **се прилагат следните критерии за допустимост**:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: - институции за висше образование (ИВО); както и - да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ИВО, установени в държавите — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават удостоверение за ХВОЕ. Допускат се само заявления от единични заявители. Изключение: организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Допустими дейности	Преподаването в катедрите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 90 часа на академична година в областта на изследванията на ЕС (както е описано в настоящото ръководство) в кандидатстващата институция за висше образование и от преподавателя, заемащ катедрата, който трябва да е постоянен член на персонала на кандидатстващата институция. Учебните часове включват часове на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и уроци и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение и/или надзор. Летните курсове не са допустими.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се извършват в допустимите държави (вж. част А от настоящото ръководство).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-HEI-TCH-RSCH-CHAIR
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

За центровете за високи постижения „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за допустимост:

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: - институции за висше образование (ИВО); и - да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ИВО, установени в държавите — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават удостоверение за ХВОЕ. За даден период ще бъде подкрепян само един център за високи постижения „Жан Моне“ във всяка участваща ИВО. Допускат се само заявления от единични заявители. Изключение: организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се извършват в допустими държави (вж. част А от настоящото ръководство).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-HEI-TCH-RSCH-COE
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Критериите за отпускане на средства, посочени по-долу, се прилагат за **модулите „Жан Моне“:**

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: • насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално и национално равнище и на равнището на ЕС, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближат ЕС до обществеността. Степента, в която предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, приобщаването, многообразието, както и борбата с всякакъв вид дискриминация. Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: • студенти във висши училища, които учат в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); • студенти във висши училища, които не непременно имат пряк досег с теми от областта на изследванията на ЕС (в области извън правото, икономиката и политологията); • за трети държави, които не са асоциирани към програмата, потенциал на проекта да засили публичната дипломация на ЕС.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)	Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология. Доколко работната програма: • е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; • показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта. Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	Ниво на компетентност и добавена стойност на екипа. Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности (както в академичните, така и в неакадемичните области, където е приложимо), по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението.

Въздействие (максимален резултат: 25 точки)	Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху студентите и учещите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“; o усъвършенствани или иновативни учебни програми; o повишен капацитет за привличане на отлични студенти; o засилено сътрудничество с партньори от други държави; o отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; o повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“: o популяризиране o повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън институциите за висше образование; o преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: o медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.); o събития. Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки. Освен това те трябва да получат поне 15 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства, посочени по-долу, се прилагат за **катедрите „Жан Моне“**:

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: • е насочено към изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално и национално и европейско равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближат ЕС до обществеността. Степента, в която предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, приобщаването, многообразието, както и борбата с всякакъв вид дискриминация. Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: • студенти във висши учебни институции, които учат в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); • студенти във висши учебни институции, които не са автоматично в пряк контакт с теми от областта на изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); • за трети държави, които не са асоциирани към програмата, потенциалът на проекта да засили публичната дипломация на ЕС.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)	Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология. Доколко работната програма: • е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; • показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта. Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	• Отличен профил и експертен опит в изследванията на Европейския съюз на преподавателя, заемащ катедрата (както е описано в уводния абзац). • Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на преподавателя, заемащ катедрата, и ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности по проекта, по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Доказателства за нивото на опит в областта на научните изследвания по теми, свързани с ЕС.

Въздействие (максимален резултат: 25 точки)	Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху студентите и учещите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“: ○ усъвършенствани или иновативни учебни програми; ○ повишен капацитет за привличане на отлични студенти; ○ засилено сътрудничество с партньори от други държави; ○ отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; ○ повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“: ○ популяризиране; ○ повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; ○ обхващане на групи извън институциите за висше образование; ○ преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: ○ медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), ○ събития. Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки. Освен това те трябва да получат поне 15 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства, посочени по-долу, се прилагат за **центровете за високи постижения „Жан Моне“**:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	Доколко предложението съответства на целите на дейностите по инициативата „Жан Моне“: • насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално и национално и европейско равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближат ЕС до обществеността. Степента, в която предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, приобщаването, многообразието, както и борбата с всякакъв вид дискриминация. Доколко предложението достига до повече целеви групи: • вид на бенефициерите на експертния опит на предложения център; • участие на факултети/департаменти, които не работят пряко в областта на специфичните за ЕС изследвания; • за трети държави, които не са асоциирани към програмата, потенциал на проекта да засили публичната дипломация на ЕС.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология. • Доколко работната програма ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта. • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	• Качество и добавена стойност на участниците в Центъра. • Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на членовете на ангажирания персонал в предложените по проекта дейности както по отношение на изследванията на Европейския съюз, така и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Договорености за сътрудничество в рамките на висшата образователна институция и разпределение на ролите. • Ангажимент на институцията за развитие и поддръжка на Центъра.

Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху факултетите/департаментите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“; o подобрено или иновативно съдържание, разработване на нови перспективи на специфични научни изследвания; o повишен капацитет за привличане на отлични студенти и изследователи; o засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори от други държави; o отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; o повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“: o популяризиране; o повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън институциите за висше образование; o преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: o медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), o събития. Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки. Освен това те трябва да получат поне 15 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Инструментите за външна дейност на ЕС подпомагат тези действия. Наличният бюджет се разпределя между различните региони и размерът на всеки бюджетен пакет е различен. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки[447].

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

По отношение на пряко ангажираните в действията участници действията „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще имат положително и дълготрайно въздействие както върху студентите, така и върху изследователите/преподавателите, което ще се измерва чрез количествени и качествени показатели, изброени по-долу.

Количествени показатели:

- брой институции за висше образование, които укрепват отнасящото се до ЕС измерение в обхванатите в тях дисциплини;
- брой теми, свързани с ЕС, въведени в преподаването и в научните изследвания на факултети/департаменти, в които обикновено не се разглежда европейското измерение — отвъд темите, обичайно разпознавани като свързани с ЕС;
- брой студенти, обхванати от действията по инициативата „Жан Моне“;
- брой нови преподаватели, заемащи катедри;
- брой публикации по теми, свързани с ЕС;
- брой документи за политиките в подкрепа на създателите на политики по теми, свързани с ЕС;
- брой проекти по инициативата „Жан Моне“ в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- в каква степен съществуват форуми и платформи, целящи подобряване на сътрудничеството и диалога между академичния и неакадемичния свят;
- увеличаване на възможностите за младите изследователи да повишават професионалната си компетентност и да дават тласък на кариерата си;

Качествени показатели:

- увеличаване на знания по теми относно европейските политики;
- доколко институциите за висше образование се ангажират с по-широкото общество и неакадемичния свят по теми, свързани с ЕС;
- повишаване на осведомеността по въпроси, свързани с ЕС, в неакадемичния свят;
- подобрено разпространение на резултатите от проектите по инициативата „Жан Моне“ в обществото, включително сред създателите на политики.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Тази схема за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е както следва:

- Модули „Жан Моне“: 35 000 EUR
- Катедри „Жан Моне“: 60 000 EUR
- Центрове за високи постижения „Жан Моне“: 100 000 EUR

Еднократните суми ще покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, публикуване, превод).

[447] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

Модули и катедри „Жан Моне“

В своето заявление заявителите трябва да поискат предварително определения размер на еднократната сума, посочен в таблиците по-долу. В таблиците по-долу е показана общата еднократна сума по държави, която съответства на общия брой учебни часове.

Модули „Жан Моне“

1) За модулите „Жан Моне“ за държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата:

Държава/ учебни часове за 3-годишния период (мин. 40 часа/година)	**България, Румъния, Северна Македония, Лихтенщайн, Сърбия**	**Турция, Хърватия, Латвия**	**Унгария, Полша, Литва, Чехия, Естония, Словакия**	**Португалия, Гърция, Словения, Малта**	**Кипър, Исландия, Испания, Италия**	**Ирландия, Франция, Финландия**	**Белгия, Дания, Германия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия**
120—150	13 500 EUR	16 000 EUR	18 000 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	31 000 EUR	33 000 EUR
151—180	17 000 EUR	19 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
181—210	19 500 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211—240	22 500 EUR	26 500 EUR	30 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
241—270	25 500 EUR	30 000 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
271—300	28 500 EUR	33 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
301—330	31 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
331—360	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

2) За модулите „Жан Моне“ за трети държави, които не са асоциирани към програмата:

Държава/учебни часове за 3-годишния период (мин. 40 часа/година)	**Чили, Сейнт Китс и Невис, Мексико, Либия, Антигуа и Барбуда, Барбадос, други държави**	**Бахрейн, Тринидад и Тобаго**	**Саудитска Арабия, Сейшелски острови, Екваториална Гвинея, Оман, Израел**	**Република Корея, Нова Зеландия**	**Япония, Обединено кралство**	**Австралия, Бруней, Канада, Хонконг, Кувейт, Катар, Сингапур, Швейцария, Обединени арабски емирства, Съединени американски щати**

120—150	13 500 EUR	18 000 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	31 000 EUR	33 000 EUR
151—180	16 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
181—210	19 500 EUR	26 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211—240	22 500 EUR	30 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
241—270	25 500 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
271—300	28 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
301—330	31 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
331—360	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

Катедри

1) За катедрите „Жан Моне“ за държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата:

Държава/ учебни часове за 3-годишния период (мин. 90 часа/година)	**България, Румъния, Северна Македония, Лихтенщайн, Сърбия**	**Турция, Хърватия, Латвия**	**Унгария, Полша, Литва, Чехия, Естония, Словакия**	**Португалия, Гърция, Словения, Малта**	**Кипър, Исландия, Испания, Италия**	**Ирландия, Франция, Финландия**	**Белгия, Дания, Германия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия**
270—300	21 500 EUR	22 500 EUR	30 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	55 500 EUR
301—330	24 000 EUR	25 000 EUR	33 500 EUR	40 500 EUR	48 500 EUR	55 000 EUR	60 000 EUR
331—360	26 000 EUR	27 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	53 000 EUR	59 000 EUR	60 000 EUR
361—390	28 000 EUR	29 000 EUR	40 500 EUR	47 500 EUR	57 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
391—420	30 000 EUR	31 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
421—450	32 500 EUR	33 500 EUR	47 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

451—480	35 000 EUR	36 000 EUR	51 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
481—510	37 500 EUR	38 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
511—540	40 000 EUR	41 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
541—570	42 500 EUR	43 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
571—600	45 000 EUR	46 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
601—630	47 500 EUR	48 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
631—660	50 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
661—690	52 500 EUR	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
691—720	55 000 EUR	56 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
721—750	57 500 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
> 750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

2) За катедрите „Жан Моне“ за трети държави, които не са асоциирани към програмата:

Държава/учебни часове за 3-годишния период (мин. 90 часа/година)	**Чили, Сейнт Китс и Невис, Мексико, Либия, Антигуа и Барбуда, Барбадос, други държави**	**Бахрейн, Тринидад и Тобаго**	**Саудитска Арабия, Сейшелски острови, Екваториална Гвинея, Оман, Израел**	**Република Корея, Нова Зеландия**	**Япония, Обединено кралство**	**Австралия, Бруней, Канада, Хонконг, Кувейт, Катар, Сингапур, Швейцария, Обединени арабски емирства, Съединени американски щати**
270—300	25 000 EUR	29 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	55 500 EUR
301—330	27 500 EUR	32 500 EUR	40 500 EUR	48 500 EUR	55 000 EUR	60 000 EUR

331—360	30 000 EUR	36 000 EUR	44 000 EUR	53 000 EUR	59 000 EUR	60 000 EUR
361—390	32 500 EUR	39 500 EUR	47,500 EUR	57 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
391—420	35 000 EUR	41 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
421—450	37 000 EUR	46 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
451—480	39 000 EUR	50 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
481—510	41 000 EUR	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
511—540	43 500 EUR	57 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
541—570	46 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
571—600	48 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
601—630	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
631—660	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
661—690	56 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
691—720	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
721—750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
> 750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

Заявителите трябва да поискат предварително определения размер на посочената еднократна сума, съответстваща на държавата, както е посочено в таблицата по-долу. Обърнете внимание, че общата еднократна сума по държави отразява общия брой учебни часове за период от 3 години. Сумите в таблицата представляват окончателният принос на ЕС при процент на съфинансиране в размер на 75 %.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

Центрове за високи постижения „Жан Моне“:

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне

на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 100 000 EUR.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на мероприятия“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за всеки работен пакет;

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Процентът на съфинансиране от 80 % ще бъде приложен към общите прогнозни допустими разходи, определени след оценката.

Допуска се финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

В заявленията за проекти трябва ясно да се посочи защо е необходима финансова помощ за трети страни, как ще се управлява тя и да се представи списък на различните видове дейности, за които трета страна може да получи финансова подкрепа. В предложението трябва също така ясно да се описват резултатите, които трябва да бъдат получени.

Максималният размер на финансовата подкрепа, която може да бъде изплатена на трета страна, не може да надвишава 60 000 EUR.

Допускат се разходи за доброволци. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[448].

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

[448] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки[449].

[449] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Запознаването с целите и функционирането на Европейския съюз е важна част от насърчаването на активното гражданство и общите ценности за свобода, толерантност и недискриминация.

Учителите и обучителите имат желание да се включват във възможности за професионалното си развитие; значителен брой учители изразяват необходимостта да разширяват компетентностите си за създаване на приобщаваща атмосфера в класната стая чрез използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и преподаване в многоезични и мултикултурни класни стаи. Те също така се нуждаят от възможности за професионално развитие по отношение на европейското измерение на преподаването в училище, по-специално в преподаването по въпроси на Европейския съюз по привлекателен начин.

Общата цел е да се насърчи по-доброто разбиране на Европейския съюз и функционирането на неговите институции както в общото образование, така и в професионалното образование и обучение (нива 1—4 по ISCED) и да се обърне внимание на широко разпространената липса на познания за Европейския съюз и на изобилието от дезинформация, които от своя страна увеличават разочарованието на хората от Съюза и неговите политики.

ОБУЧЕНИЕ НА УЧИТЕЛИ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Институциите за висше образование или институтите/агенциите за обучение на учители ще организират дейности в рамките на това действие, които ще дадат възможност на учителите в училищата и на доставчиците на професионално образование и обучение (ПОО) да развиват нови умения, да преподават и да се ангажират по въпроси, свързани с ЕС, като по този начин ще получават повече възможности чрез по-доброто разбиране на ЕС и неговото функциониране.

Органите за обучение на учители (както за първоначална подготовка, така и за продължаващо професионално развитие за учители) ще укрепват своите вътрешни знания и умения за преподаване по въпроси, свързани с ЕС, и това ще позволи на учителите да бъдат по-добре подготвени, когато въвеждат съдържание за ЕС в своите дейности.

Дейностите за обучение на учители ще подпомагат образователния персонал в училищата и доставчиците на ПОО (нива 1—4 по ISCED).

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Действието „Обучения на учители“ по инициативата „Жан Моне“ има за цел да подпомага училищата и доставчиците на ПОО в планирането, организирането и предоставянето на съдържание за ЕС в техните учебни и извънкласни дейности. Основните цели са:

- предоставяне на възможност на училищата и доставчиците на ПОО (нива 1—4 по ISCED) да изградят познания по въпросите на ЕС сред своя преподавателски персонал;
- представяне на структурирани предложения за обучение по теми, свързани с ЕС, за училища и доставчици на ПОО, предоставяне на съдържание и методологии на учители, преподаващи в различни образователни степени, от различни среди и с различен опит;
- предоставяне на специфични индивидуални или групови курсове за обучение (модулни, в други населени места, смесени или онлайн) за учители, които се интересуват от ЕС и желаят да интегрират теми, свързани с ЕС, в ежедневната си работа;
- засилване на увереността на учителите при въвеждането на перспектива на ЕС в ежедневната им работа.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Учителите ще допринесат за включването на факти и знания за Европейския съюз в учебните и извънкласните дейности с помощта на нови и иновативни методологии за предлагане на съдържание за Европейския съюз на учещите.

Институт/агенция за обучение на учители—е институция, която включва сред основните си дейности предоставянето на обучение/образование на учители.

Обучението/образованието за учители по инициативата „Жан Моне“ следва да обхваща подготовка и предоставяне на обучение/образование на учителите. Тези дейности могат да бъдат под формата на целеви курсове или модули, включително дистанционно обучение (МООК и/или смесени дейности). Обучението/образованието на учители следва да бъде формално и да завършва със сертификат.

Предлаганите дейности следва също така да включват подкрепа за участниците (като принос към пътните и дневните разходи, предоставяне на наръчници и други специфични инструменти, освобождаване от такси).

Обучението/образованието на учители по инициативата „Жан Моне“ трябва да включва една от следните форми:

- обучение по методологии на преподаване с оглед на разглеждането на въпроси, свързани с Европейския съюз;
- обучение по въпроси, свързани с Европейския съюз;
- възможности за учене по теми, свързани с Европейския съюз, които допълват вече съществуващи курсове (учене чрез сътрудничество между паралелки, съвместно преподаване);
- семинари, летни и интензивни курсове, други видове опит за ЕС с участието на други заинтересовани страни.

Горното може да бъде осъществявано чрез:

- предоставяне на ad hoc насоки за избор на обучението;
- присъствено, онлайн и/или смесено обучение.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ДЕЙСТВИЕ „ОБУЧЕНИЕ ЗА УЧИТЕЛИ“ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: - институция за висше образование, предоставяща първоначално обучение и/или обучение в процеса на работа на учители в училища и/или институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED) и субекти, притежаващи удостоверение за ХВОЕ; или - институция/агенция за обучение/подготовка на учители, предоставяща първоначално обучение и/или обучение в процеса на работа на учители в училища и/или в институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED). Заявителите трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Допускат се само заявления от единични заявители.
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Предложенията трябва да са свързани с дейности, които се извършват в допустимите държави (вж. част А от настоящото ръководство).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).

Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-OFET-TT
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари** до 17:00:00 ч. (брюкселско време).
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	Предложението трябва да демонстрира релевантност по отношение на целите на това действие, като наред с другото, релевантността ще се разглежда, ако предложението: - насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); - дава възможност на учителите в училищата да развиват нови умения; - води до по-добро разбиране на ЕС и неговото функциониране; - дава възможност на учителите да включват съдържание за ЕС в своите дейности. Степента, в която предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, приобщаването, многообразието, както и борбата с всякакъв вид дискриминация. Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: - училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED); - учители.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	- Методология: качество, новаторство и приложимост на самото предложение и жизнеспособност на предложената методология; - Доколко работната програма: o е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; o показва съгласуваност с целите и дейностите по предложението; o включва подкрепа за участниците (като принос към пътните и дневните разходи, предоставяне на наръчници и други специфични инструменти, освобождаване от такси). - Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. - Стратегия за мониторинг и оценка.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	- Ниво на компетентност и добавена стойност на екипа. - Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности, (както в академичните, така и в неакадемичните области, където е приложимо): o по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); o по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението.
Въздействие (максимален резултат: 25 точки)	- Очаквано въздействие на обученията на учители и дългосрочно влияние: а) върху училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED): o повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС; o подобрено или иновативно съдържание, разработване на нови перспективи за включване в програмите на теми, свързани с ЕС; o Върху институцията организатор на дейностите; o засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори; o брой и размер на предложените обучения и потенциален брой бенефициери; o отпускане на повече финансови ресурси за насърчаване на по-целеви дейности за обучение в рамките на институцията. б) Върху учителите, които се възползват от действието по инициативата „Жан Моне“: o увеличаване на уменията на учителите да въвеждат съдържание за ЕС в своите дейности. - Разпространение и комуникация: o целесъобразност и качество на действията за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“, o повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън пряката целева група; o доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория. - Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки. Освен това те трябва да получат поне 15 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз

основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очаква се Обучението/образованието на учители по инициативата „Жан Моне“ да генерира положителни и дълготрайни въздействия както за институциите, предоставящи първоначално обучение и/или обучение на учители в процеса на работата, така и за участниците в техните дейности.

Въздействието на инициативата „Жан Моне“ за обучението/образованието на учители се измерва чрез количествени и качествени показатели (вж. таблицата по-долу), свързани с целите на действието, които са описани в уводния раздел „Цели на действието“.

Заявителите се насърчават да използват следните показатели в своите заявления и да определят техните целеви стойности:

Максимален резултат:	**Показатели**
Предоставяне на възможност на училищата и доставчиците на ПОО (нива 1—4 по ISCED) да изградят познания по въпросите на ЕС сред своя преподавателски персонал.	Брой на класовете и учениците, участващи в действието (разбивка по пол).
представяне на структурирани предложения за обучение по теми, свързани с ЕС, за училища и доставчици на ПОО, предоставяне на съдържание и методологии на учители, преподаващи в различни образователни степени, от различни среди и с различен опит.	Брой на учителите, участващи в действието (разбивка по пол).
предоставяне на специфични индивидуални или групови курсове за обучение (модулни, в други населени места, смесени или онлайн) за учители, които се интересуват от ЕС и желаят да интегрират теми, свързани с ЕС, в ежедневната си работа.	Брой на учителите, участващи в действието (разбивка по пол).
Засилване на увереността на учителите при въвеждането на перспектива на ЕС в ежедневната им работа.	Процент на успеваемост при оценяването на знанията за ЕС.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта, резултатите от оценката, процент на финансиране от 80 % и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 300 000 EUR.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Процентът на съфинансиране от 80 % ще бъде приложен към общите прогнозни допустими разходи, определени след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Допуска се финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

В заявлението за проект трябва ясно да се посочи защо е необходима финансова подкрепа за трети страни, как ще се управлява тя и да се представи списък на различните видове дейности, за които трета страна може да получи финансова подкрепа. В предложението трябва също така ясно да се описват резултатите, които трябва да бъдат получени.

Максималният размер на финансовата подкрепа, която може да бъде изплатена на трета страна, не може да надвишава 60 000 EUR. Разходите за доброволци са допустими. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[450].

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

450 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

ИНИЦИАТИВИ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ С ЕС В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Инициативите за запознаване с ЕС ще подкрепят училищата и институциите за професионално образование и обучение (ПОО) — нива 1—4 по ISCED, което им позволява да предоставят специфично съдържание по теми, свързани с ЕС (демокрация, история на ЕС, как функционира ЕС, културно многообразие и други). Дейностите следва да се провеждат по време на учебната година и могат да включват седмици по проекта, проучвателни посещения, както и други ангажиращи дейности.

Дейностите ще се предлагат от училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED). Те могат да разработват и предоставят съдържание по въпросите на ЕС и да създават възможности за учене самостоятелно или с подкрепата на институции за висше образование или други съответни организации (НПО, сдружения и др.). Дейностите, организирани в този раздел, ще дадат тласък на ученето за Европейския съюз по вдъхновяващ начин. Те ще помогнат на учениците да укрепят чувството си за принадлежност към ЕС, влиянието, което той оказва върху живота им, и разбирането си за механизмите и политиките на ЕС.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Инициативите за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ ще насърчат въвеждането на европейското измерение в образователната култура на училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) и ще допринесат за укрепването на европейската идентичност и активното гражданско участие сред учениците и учителите.

По-специално основните цели са:

- увеличен брой училища и институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED), в които се преподава по въпроси на Европейския съюз, за държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата;
- увеличен брой класове в училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED), участващи в учене по теми, свързани с Европейския съюз;
- увеличен брой ключови тематични области или извънкласни дейности, в които ЕС се преподава в училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) за всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата;
- увеличен брой учители, които се ангажират с подобряването на грамотността за ЕС;
- повишено качество на иновативните методи на преподаване и учене в ЕС, като се обръща специално внимание на приоритетите на ЕС;
- подобрени резултати от обучението за ЕС на студентите, които имат по-добри познания и разбиране на ЕС, неговата история, ценности, цели, както и за институциите и процесите на вземане на решения, които оказват влияние върху ежедневието на младите европейци и засилено активно гражданство сред студентите и учителите.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Инициативите за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ са насочени специално към училищата и институциите за професионално образование и обучение (ПОО) (нива 1—4 по ISCED).

Инициативите за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ трябва да се осъществяват под една или няколко от следните форми:

- преподаване по въпроси на Европейския съюз, официално включени в учебните програми (преподаване по една или повече съществуващи учебни дисциплини);
- възможности за учене по теми, свързани с Европейския съюз, които допълват вече съществуващи курсове; съвместно учене, съвместно преподаване, както и други теми;
- извънкласни семинари, проучвателни посещения, други видове опит за ЕС с участието на други организации.

За целите на действието под един учебен час се разбира един час опит от учене в контекста на училищни дейности или дейности в областта на ПОО. Ученето може да се провежда в класната стая или извън нея (напр. работни

семинари, срещи с експерти, проучвателни посещения), но то трябва да бъде свързано с конкретни резултати от обучението и с теми от областта на изследванията на ЕС/ценностите на ЕС.

Националните органи могат да бъдат информирани за държавните училища, кандидатстващи за това действие, по държави, включително за ограничени лични данни, като име и адрес на електронна поща на лицето за контакт, за да се улесни процесът на валидиране на техните субекти.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ИНИЦИАТИВИ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ С ЕС ПО „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: - училище или институция за професионално образование и обучение (ПОО) (нива 1—4 по ISCED); - установено/а в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Допускат се само заявления от единични заявители.
Допустими дейности	Инициатива за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ трябва да се осъществява с минимална продължителност от 40 учебни часа на учебна година в продължение на три последователни години по предмети, свързани с ЕС.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-OFET-LEARNING-EU
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	Предложението трябва да демонстрира релевантност по отношение на целите на това действие, като наред с другото, релевантността ще се разглежда чрез: • вида и броя на темите за ЕС, предложени за проекта; • иновации и творчество в предложението; • използване на цифрова методология — където е възможно; • нови методологии за преподаване и учене, за да се направят дисциплините, свързани с Европейския съюз, по-привлекателни и съобразени с нуждите на учениците и студентите. Предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, приобщаването, многообразието, както и борбата с всякакъв вид дискриминация.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)	По отношение на качеството в предложението следва да бъдат показани: • качество и приложимост на предложената методология; • използвани методи на преподаване, включително групови лекции, семинари, уроци, дистанционно обучение, но не и индивидуално обучение; • доказателства за яснота и съдържание на предложената работна програма във всички нейни етапи (подготовка, изпълнение, оценка и последващи действия).
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	Проектното предложение следва да предоставя: • доказателства за ясен ангажимент на ръководството на училището/институцията за ПОО; • доказателства за ясен ангажимент за оказване на подкрепа на учителите при подготовката на съдържание, както и в техните преподавателски дейности; • доказателства за мониторинг на дейностите и видимост на резултатите, получени от членовете на персонала, участващи в тази инициатива; • доказателства за участие на персонал със съответните педагогически умения.
Въздействие (максимален резултат: 25 точки)	Проектното предложение следва да предоставя: • доказателства за включване на подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите ще се запазят и след приключването на проекта; • ясно описание на стратегията за разпространение в рамките на институцията и извън нея; • обяснение на очакваното въздействие върху училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED), както и върху учениците, студентите и учителите, които се възползват от дейностите.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки. Освен това те трябва да получат поне 15 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Инициативите за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ се очаква да доведат до положителни и дълготрайни ефекти както за училищата и доставчиците на ПОО, така и за участниците в техните дейности, по-специално за учителите и учениците.

Въздействието на инициативите за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ се измерва чрез количествени и качествени показатели (вж. таблицата по-долу), свързани с целите на действието, които са описани в уводния раздел „Цели на действието“.

Заявителите се насърчават да използват следните показатели в своите заявления и да определят техните целеви стойности:

Максимален резултат:	**Показатели**
увеличен брой класове в училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED), участващи в учене по теми, свързани с Европейския съюз	Брой на класовете и учениците, участващи в действието (разбивка по пол).
Увеличен брой ключови тематични области или извънкласни дейности, в които ЕС се преподава в училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) за всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата.	Брой и вид тематични области и събития, в рамките на които се преподават теми, свързани с ЕС.
Увеличен брой учители, които се ангажират с подобряването на грамотността за ЕС	Брой на учителите, участващи в действието (разбивка по пол).
Повишено качество на иновативните методи на преподаване и учене в ЕС, като се обръща специално внимание на приоритетите на ЕС	Брой проекти, в които са залегнали иновативни методи.
Подобрени резултати от обучението за ЕС на учениците, които имат по-добри познания и разбиране на ЕС, неговата история, ценности, цели, както и за институциите и процесите на вземане на решения, които оказват влияние върху ежедневието на младите европейци	Процент на успеваемост при оценяването на знанията за ЕС (разбивка по пол).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Тази схема за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е **35 000 EUR**.

Еднократните суми ще покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, публикуване, превод).

Заявителите трябва да поискат предварително определения размер на посочената еднократна сума, съответстваща на държавата, както е посочено в таблицата по-долу. Обърнете внимание, че общата еднократна сума по държави отразява общия брой учебни часове за период от 3 години. Сумите в таблицата представляват

Инициатива за запознаване с ЕС:							
Държави/учебни часове за 3-годишния период (мин. 40 часа/година)	**България, Румъния, Северна Македония, Лихтенщайн, Сърбия**	**Турция, Хърватия, Латвия**	**Унгария, Полша, Литва, Чехия, Естония, Словакия**	**Португалия, Гърция, Словения, Малта**	**Кипър, Исландия, Испания, Италия**	**Ирландия, Франция, Финландия**	**Белгия, Дания, Германия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия**
120—150 часа преподаване	12 250 EUR	14 250 EUR	16 000 EUR	20 000 EUR	23 500 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR
151—180 часа преподаване	14 750 EUR	17 500 EUR	19 500 EUR	24 000 EUR	29 000 EUR	33 000 EUR	35 000 EUR
181—210 часа преподаване	17 250 EUR	20 750 EUR	23 500 EUR	28 000 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211—240 часа преподаване	19 750 EUR	24 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
≥241 часа преподаване	22 000 EUR	27 250 EUR	31 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

окончателният принос на ЕС при процент на съфинансиране в размер на 80 %.

ДЕБАТ ОТНОСНО ПОЛИТИКАТА В РАМКИТЕ НА ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Основната цел на големите тематични мрежи във висшето образование ще бъде събирането, споделянето и обсъждането сред партньорите на резултатите от научните изследвания, съдържанието на курсовете и опита, продуктите (проучвания, статии и др.). Всяка мрежа ще създаде инструмент, който ще позволи на партньорите да споделят своите академични трудове и да правят партньорски оценки, както и коментари по публикуваните документи. Координаторът на мрежата редовно ще прави подбор на най-иновативните и интересни резултати, които ще бъдат предоставени на Комисията.

През 2026 г. се предвиждат две тематични мрежи:

- Мрежа „Жан Моне“ за вътрешната политика: „Устойчив единен пазар за стимулиране на конкурентоспособността на ЕС“
- Мрежа „Жан Моне“ за външната политика: ЕС—Индия:

Крайната цел на тематичните мрежи е да предоставят редовна информация (напр. онлайн бюлетин) за най-модерните и иновативни практики в областта, като подкрепят и добавят стойност към дебата.

Мрежите „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението ще насърчават създаването и развитието на мрежи от училища и институции за ПОО, които имат за цел да обменят добри практики, да споделят опит както по отношение на съдържанието, така и по отношение на методологиите и да изградят познания за преподаването на въпроси, свързани с ЕС. Мрежите следва по-специално да се съсредоточат върху иновативното и творческо предоставяне на факти и знания за ЕС на своите ученици.

Заявителите, към които е насочена тази покана, са училища и институти за професионално обучение, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.

ТЕМАТИЧНИ МРЕЖИ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

За да бъдат допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за мрежата „Жан Моне“ за вътрешната политика: „Устойчив единен пазар за стимулиране на конкурентоспособността на ЕС“ трябва да отговаря на следните критерии.

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да са допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва: - да бъдат институции за висше образование (ИВО), установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата „Еразъм+“; - да притежават удостоверение за ХВОЕ (Харта за висше образование „Еразъм“). **Важна забележка**: Определените европейски институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие.
Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 12 заявители, който отговаря на следните условия: - минимум 7 субекта от различни държави — членки на ЕС, и/или от трети държави, асоциирани към програмата „Еразъм+“. В състава на консорциума се включват само бенефициери (не и свързани субекти).
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се извършват в допустимите държави (вж. част А от настоящото ръководство).

Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-NETWORKS-HEI-EU
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част B от настоящото ръководство.

За да бъдат допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за мрежата „Жан Моне“ за външната политика: **ЕС—Индия** трябва да отговарят на следващите критерии.

Допустими участващи организации (Кой може да подава заявления?)	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициерите и свързаните с тях лица, ако има такива) трябва да са институции за висше образование (ИВО), установени в държавите — членки на ЕС, и/или в трети държави, асоциирани към програмата „Еразъм+“. ИВО, установени в Индия (регион 5), също могат да участват, но не и като координатори. ИВО, установени в държави — членки на ЕС, и в трета държава, асоциирана към програмата „Еразъм+“, трябва да притежават удостоверение за ХВОЕ (Харта за висше образование „Еразъм“). Организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие. Важна забележка: Определените европейски институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие.
Състав на консорциума (Брой и профил на участващите организации)	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 12 заявители (бенефициери, а не свързани субекти), който отговаря на следните условия: • минимум 6 субекта от Индия (регион 5); • Координаторът трябва да е установен в държава — членка на ЕС, и/или в трета държава, асоциирана към програмата „Еразъм+“. В състава на консорциума се включват само бенефициери (а не свързани субекти).
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се извършват в допустимите държави (вж. част A от настоящото ръководство).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).

Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-NETWORKS-HEI-NON-EU-INDIA
Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).
Как се подават заявленията?	За информация, моля, направете справка с част B от настоящото ръководство.

За **мрежите** се прилагат критериите за отпускане на безвъзмездни средства, посочени по-долу.

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	• релевантност на предложението по отношение на приоритетната тема, както е определено в поканата; • релевантност на предложението по отношение на зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, приобщаването, многообразието, както и за борбата с всякакъв вид дискриминация. • доколко предложението има капацитет за насърчаване на развитието на нови дейности в областта на преподаването, научните изследвания или дебатите; • доказателства за академична добавена стойност.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)	• Методология: качество, новаторство и приложимост на предложените дейности; • качество на предложената система за анализ и оценка на академичните трудове; • качество на предложения модел за привнасяне на политиката на ЕС; • доколко работната програма е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; • доколко ресурсите, определени за дейностите, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	• Състав на мрежата по отношение на географския обхват и взаимното допълване на компетентностите. • Вътрешна организация на партньорството: o Относимост и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на участниците, ангажирани в предложените дейности, в съответствие с конкретната тема, която се разглежда в предложението. • Споразумения за сътрудничество и разпределение на ролите, отговорностите и задачите.

Въздействие (максимален резултат: 25 точки)	Очакваното въздействие на мрежите има дългосрочно влияние. Разпространение и комуникация: • целесъобразност и качество на действията за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията участник в мрежите: ○ повишаване на осведомеността за дейности и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), ○ събития. Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите ще се запазят и след приключването на проекта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки. Освен това те трябва да получат 15 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Мрежите в областта на висшето образование ще подкрепят академичния и обществения „дебат по въпросите на европейската интеграция“ в съответствие с член 8 от Регламента за „Еразъм+“ чрез събиране, споделяне и обсъждане между партньорите на резултати от научни изследвания, съдържание на курсове и опит, продукти (проучвания, статии и др.). Като предоставят редовно на Комисията иновативните и интересни резултати от осъществяваното от тях сътрудничество, мрежите допринасят за изготвянето на политиките на Комисията, като предлагат факти и нов поглед върху развитието на политиките по тематичните приоритети на поканите.

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Мрежата за вътрешна политика следва да съсредоточи дейността си върху държавите членки и третите държави, асоциирани към програмата „Еразъм+“. Мрежите за външна политика „ЕС—Индия“ подкрепят академичното сътрудничество по приоритетите на действията по инициативата „Жан Моне“ между европейски и индийски институции за висше образование и следователно са ограничени до държавите членки, третите държави, асоциирани към програмата „Еразъм+“, и Индия (регион 5) .

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне

на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният принос от ЕС за мрежа по вътрешните въпроси на ЕС е 1 000 000 EUR. **Максималният принос от ЕС** за мрежа по въпросите на външната политика е 1 200 000 EUR.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на прогнозните разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Процентът на съфинансиране от 80 % ще бъде приложен към общите прогнозни допустими разходи, определени след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Допуска се финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

В заявленията за проекти трябва ясно да се посочи защо е необходима финансова помощ за трети страни, как ще се управлява тя и да се представи списък на различните видове дейности, за които трета страна може да получи финансова подкрепа. В предложението трябва също така ясно да се описват резултатите, които трябва да бъдат получени.

Максималният размер на финансовата подкрепа, която може да бъде изплатена на трета страна, не може да надвишава 60 000 EUR. Допускат се разходи за доброволци. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[451].

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Чрез мрежите от училища и институции за професионално образование и обучение (ПОО) — нива 1—4 по ISCED, и/или институции за висше образование, предоставящи обучение/образование на учители, следва да се придаде международен аспект на новото направление „Жан Моне“ и да се създават възможности за обмен на добри практики и опит от съвместно преподаване в група държави.

Дейностите ще подпомогнат създаването на общо разбиране за методологиите за учене по въпроси на Европейския съюз сред практикуващите специалисти, работещи в различни условия, изправени пред различни предизвикателства и ограничения, произтичащи от националните законодателства и структурата на учебните програми.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на мрежите „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението е да се предоставя подкрепа на училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) и/или на институциите за висше образование, участващи в обучение/образование на учители, за повишаване на знанията за методите на преподаване в дисциплини, свързани с Европейския съюз, като те също така ще придадат международно измерение на процеса на ученето.

Обменът на знания между учителите (съвместна работа по конкретни теми и методологии, съвместен преподавателски опит, общи дейности) е в основата на дейностите в мрежата. Например:

- обмен на информация относно съдържанието и популяризиране на резултатите от прилаганите методологии;
- засилване на сътрудничеството между различните училища/институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED), доставчици на обучение/подготовка на учители, което им предоставя международен опит и европейски авторитет;
- обмен на знания и дейности за мобилност за съвместно преподаване;
- насърчаване на сътрудничеството и създаване на солидна и устойчива платформа за обмен на знания между училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) и/или институциите за висше образование, участващи в обучение/образование на учители.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Мрежите „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението трябва да изпълняват едно или повече от следните изисквания:

- събиране и обсъждане на методологии за преподаване за учебни и извънкласни дейности;
- събиране и обмен на добри практики относно ученето по теми, свързани с Европейския съюз;

451 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

- организиране на дейности за придобиване на опит от съвместно преподаване и сътрудничество в преподаването както чрез мобилност, така и онлайн.

Горното може да бъде осъществявано чрез:

- Изготвяне на документи и насоки за разпространение на добри практики;
- Физически и онлайн срещи;
- Съвместно преподаване и сътрудничество в преподаването.

Националните органи могат да бъдат информирани за държавните училища, кандидатстващи за това действие, по държави, включително за ограничени лични данни, като име и адрес на електронна поща на лицето за контакт, за да се улесни процесът на валидиране на техните субекти.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ ПОДАВАТ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да подава заявления?	За да бъдат допустими, заявителите (бенефициери и свързани субекти, ако е приложимо) трябва да бъдат: - училище, институция за ПОО (нива 1—4 по ISCED) или институция за висше образование, която трябва да притежава валидно удостоверение за ХВОЕ и да предоставя първоначално обучение и/или обучение в процеса на работа на учители в училища и/или институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED); установено/а в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Състав на консорциума	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 6 заявители, които отговарят на следните условия - минимум 3 субекта от различни държави — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата. - минимум 4 училища и/или доставчици на ПОО (нива 4—1 по ISCED); - максимум 2 институции за висше образование, предоставящи първоначално обучение и/или обучение в процеса на работата на учители в училища и/или институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED). В състава на консорциума се включват само бенефициери (а не свързани субекти).
Географско местоположение (Място на изпълнение на дейностите)	Дейностите трябва да се извършват в допустимите държави (вж. част А от настоящото ръководство).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).
Къде се подават заявленията?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2026-NETWORKS-SCHOOLS

Кога се подават заявленията?	Заявителите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани спрямо посочените по-долу критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Релевантност на проекта (максимален резултат: 25 точки)	• Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: ○ насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); ○ дава възможност на учителите в училищата да развиват нови умения; ○ допринася за обмен на информация и практики между тях относно съдържанието и начините на повишаване на осведомеността за ЕС на учещите; ○ улеснява дейности за мобилност на учители за предоставяне на съвместно преподаване/съвместно наставничество със своите партньори; ○ води до по-добро разбиране на ЕС и неговото функциониране; ○ дава възможност на учителите да включват съдържание за ЕС в своите дейности. • Степента, в която предложението е от значение за зачитането и насърчаването на общите ценности на ЕС, като зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и зачитането на правата на човека, приобщаването, многообразието, както и борбата с всякакъв вид дискриминация. • Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: ○ училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED) ○ учители ○ студенти.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 25 точки)	• Методология: качество, новаторство и приложимост на предложените дейности. • Доколко работната програма ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта. • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 25 точки)	• Вътрешна организация на партньорството: o Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на участниците, ангажирани в предложените дейности, по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Споразумения за сътрудничество и разпределение на ролите, отговорностите и задачите.
Въздействие (максимален резултат: 25 точки)	• Очаквано въздействие на мрежите с дългосрочно влияние • върху училища и доставчици на ПОО: o повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС; o иновативно съдържание в разработването на нови перспективи на теми, свързани с ЕС, в училищата; o засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори; o отпускане на повече финансови ресурси за преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията. • върху учителите, участващи пряко и непряко в мрежите: o увеличаване на уменията на учителите по въпросите на ЕС и напредък във въвеждането на съдържание за ЕС в техните дейности. • Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията участник в мрежите: o повишаване на осведомеността за дейности и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън училищата и доставчиците на ПОО. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: o медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), o събития. • Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 70 точки. Освен това те трябва да получат поне 15 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Предложенията с равен общ резултат ще се класират в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Качество на структурата и изпълнението на проекта“. Когато тези оценки са равни, приоритетът се определя въз основа на оценките им по критерия „Въздействие“.

Ако това не позволява да се определи приоритетът, може да се направи допълнително приоритизиране, като се вземе предвид цялостното портфолио от проекти и създаването на положителни полезни взаимодействия между проектите или други фактори, свързани с целите на поканата. Тези фактори ще бъдат документирани в доклада на експертната група.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Количествено: брой бенефициери по държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към Програмата/ по региони.

Качествено: Очаква се мрежите „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението да генерират положителни и дълготрайни въздействия за общото образование и образованието в областта на ПОО (нива 1—4 по ISCED), като предоставят на участниците знания за успешни практики за поднасяне на факти и знания за Европейския съюз на ученици и студенти.

Мрежите в други области на образованието и обучението ще увеличат възможностите за общообразователните институции и институциите за ПОО да разширяват дейността си, интегрирайки съдържание за Европейския съюз.

Дейностите, подкрепяни в рамките на мрежите „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението, са предназначени да генерират следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за интегриране на теми, свързани с ЕС, в техните дейности;
- засилено международно представяне.

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Финансираните дейности са насочени към държавите — членки на ЕС, и към трети държави, асоциирани към програмата, в съответствие с критериите за допустимост.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от заявителя действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният принос от ЕС за проект е 300 000 EUR.

<u>Как се определя еднократната сума по проекта?</u>

Заявителите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за заявление, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение заявителите трябва да представят разбивка на прогнозните разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Процентът на съфинансиране от 80 % ще бъде приложен към общите прогнозни допустими разходи, определени след оценката.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част B от настоящото ръководство за програмата.

Допуска се финансова помощ за трети страни под формата на безвъзмездни средства или награди.

В заявлението за проект трябва ясно да се посочи защо е необходима финансова подкрепа за трети страни, как ще се управлява тя и да се представи списък на различните видове дейности, за които трета страна може да получи финансова подкрепа. В предложението трябва също така ясно да се описват резултатите, които трябва да бъдат получени.

Максималният размер на финансовата подкрепа, която може да бъде изплатена на трета страна, не може да надвишава 60 000 EUR.

Допускат се разходи за доброволци. Те са под формата на единични разходи, както е определено в Решението на Комисията относно единичните разходи за доброволци[452].

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на крайните продукти, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, достъпен на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки.

[452] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

ЧАСТ B: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАЯВИТЕЛИТЕ

Всички потенциални заявители, които желаят да подадат предложение за проект, за да получат безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програмата „Еразъм+“, се приканват да прочетат внимателно този раздел, който е изготвен в съответствие с приложимите разпоредби на Финансовия регламент на ЕС[453].

Всички договорни и финансови разпоредби, които се прилагат за отпуснатите безвъзмездни средства, са представени в образците на споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, които за проекти, изпълнявани от Изпълнителната агенция (EACEA), са публикувани на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки[454], а за проекти, изпълнявани от националните агенции — на уебсайта на съответната национална агенция по програмата „Еразъм+“[455]. В случай на несъответствия с информацията, представена в настоящото ръководство, разпоредбите от образците на споразумения за отпускане на безвъзмездни средства имат предимство пред разпоредбите от част B.

КАК СЕ ПОДАВА ЗАЯВЛЕНИЕ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

За да подадат предложение за проект по програмата „Еразъм+“, заявителите трябва изпълнят следните четири стъпки:

1) Регистрация. Всеки заявител трябва да е регистриран, както следва:

   а. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, заявителите, свързаните субекти и асоциираните партньори трябва да се регистрират в Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки и да получат идентификационен код на участника (PIC)[456]. Организации/групи, които вече са получили PIC чрез участието си в други програми на ЕС, не е необходимо да се регистрират отново. PIC, получен при предишната регистрация, е валиден за подаване на заявления по програмата „Еразъм+“;

   б. За действия, управлявани от националните агенции, заявителите, ако още не са направили това, трябва да се регистрират чрез системата за регистрация на организации в програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“[457] и да получат идентификационен номер на организация (OID);

2) Проверка на съответствието с критериите на програмата за съответното действие/област;

3) Проверка за съответствие с финансовите условия;

4) Попълване и подаване на формуляра за заявление.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ЗАЯВЛЕНИЯТА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Съдържанието на заявлението за безвъзмездни средства ще зависи от спецификата на поканата и от използваната електронна платформа (вж. „Стъпка 4: Попълване и подаване на формуляра за кандидатстване“ по-долу). По

[453] Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (преработен текст) (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г.). Финансовият регламент на ЕС може да се намери на адрес: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=OJ%3AL_202402509

[454] Портал на ЕС за финансиране и обществени поръчки: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

[455] Националните агенции по „Еразъм+“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/bg/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964

[456] PIC е задължителна информация във формуляра за заявление.

[457] Система за регистрация на организации по програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/organisations/register-my-organisation

принцип заявлението за безвъзмездни средства съдържа следните елементи, които могат да бъдат изисквани на различни етапи от процеса на подаване на заявление:

а) информация за правния статут на заявителя, в т.ч. дали е неправителствена организация;

б) клетвена декларация относно това, че не се намира в положение, налагащо отстраняване, и относно съответствието му с критериите за допустимост и подбор;

в) информация, необходима за доказване на финансовия и оперативния капацитет на заявителя, и/или подкрепящи документи за тази цел, ако е необходимо;

г) описание на действието или работната програма и прогнозен бюджет, ако е необходимо; и

д) посочване на източниците и размера на полученото или поискано финансиране от Съюза за същото действие.

СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ

За действия, които се управляват от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура

За регистрация чрез системата за електронно подаване на **Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки** законният представител на заявителя трябва да изпълни следните стъпки:

- да създаде акаунт в системата за автентификация на Европейската комисия (EU Login) (освен ако лицето, представляващо заявителя, вече няма такъв). Нови акаунти в EU Login могат да се създават на следния уебсайт: https://webgate.ec.europa.eu/cas/;
- Посетете Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки (Funding & Tenders) на адрес: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home и да се регистрира (ако е приложимо) от името на организацията или групата, която представлява. В портала могат да бъдат намерени насоки и често задавани въпроси.

Заявителят трябва да се регистрира само веднъж чрез Регистъра на участниците на Европейската комисия[458]. След обработването на регистрацията заявителят ще получи PIC. PIC е уникален 9-цифрен идентификатор, който е необходим за подаването на заявления. Той позволява на заявителя да попълни по-лесно формуляра за заявление (като с вписването на кода PIC във формуляра цялата информация, предоставена от заявителя на етапа на регистрация, ще бъде автоматично изведена във формуляра).

За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“

За регистрация в системата за регистрация на организации на програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност законният представител на заявителя трябва да извърши следните стъпки:

- Да създаде акаунт в системата за автентификация на Европейската комисия (EU Login) (освен ако заявителят вече няма такъв). Нови акаунти в EU Login могат да се създават на следния уебсайт: https://webgate.ec.europa.eu/cas/;
- Да влезе в системата за регистрация на организации в програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност на адрес: https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc и да направи регистрация от името на организацията или групата, която представлява (ако е приложимо).

Организациите трябва да се регистрират само веднъж. След обработването на регистрацията организацията ще получи идентификационен номер на организация (OID). Организациите могат да проверят своя

[458] Европейската комисия има онлайн регистър на организациите, участващи в различни програми на ЕС, който се нарича „Регистър на участниците“.

идентификационен номер или да променят информацията, свързана с него, през системата за регистрация на организации в програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност.

С вписването на OID във формуляра за заявление цялата информация, предоставена от организацията на етапа на регистрация, ще бъде автоматично попълнена във формуляра.

Заявителите трябва да имат изрично съгласие, за да използват OID на дадена друга организация във формуляра за заявление. Такова доказателство може да бъде поискано в случай на несъгласие и заявителите могат да бъдат дисквалифицирани, ако не са в състояние да го представят.

Много регистрации на един и същ OID номер от един и същ субект и използването на множество OID номера от един и същ субект могат да се считат за невярно представяне съгласно Финансовия регламент на ЕС и да доведат до отхвърляне на субекта от засегнатите процедури за отпускане на безвъзмездни средства от националната агенция.

Като част от процеса на регистрация заявителите трябва да качат в СРО формуляр за идентификация, който може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия[459]. Има три вида формуляр за идентификация в зависимост от вида на заявителя (физически лица, частни дружества или публичноправни органи).

Формулярът за идентификация е предмет на декларация за поверителност[460] и на последващо валидиране от националните агенции.

В случай на кандидатстване от консорциум формулярът за идентификация трябва да бъде предоставен от всички членове на консорциума. Банковите данни обаче трябва да бъдат предоставени само за координатора. Формуляра трябва да се попълни с посочване на държавата, в която е мястото на дейност на банката, дори ако заявителят е официално регистриран в друга държава.

Когато размерът на безвъзмездните средства надхвърля 60 000 EUR, е възможно от заявителя да бъде поискано да предостави определени документи, удостоверяващи неговия финансов капацитет. По-подробна информация можете да намерите в раздела „Критерии за подбор“ по-долу.

СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Когато участниците разработват своите проекти и преди да подадат заявление за финансиране от ЕС, трябва да се уверят, че те и техният проект съответстват на следните критерии: **приемливост, допустимост, отстраняване, подбор** и **предоставяне на безвъзмездни средства**.

КРИТЕРИИ ЗА ПРИЕМАНЕ

Заявленията трябва да бъдат изпратени не по-късно от датата на крайния срок за подаване на заявления, посочена в поканата.

Кандидатурите трябва да бъдат четливи и достъпни.

Кандидатурите трябва да бъдат пълни, като съдържат всички изисквани части и задължителни приложения. След крайния срок за подаване на заявления могат да бъдат поправяни само технически грешки по искане на управляващата агенция в надлежно обосновани случаи.

За действия, които се управляват от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура

[459] https://commission.europa.eu/publications/business-partners-legal-entities-and-bank-accounts_bg
[460] https://commission.europa.eu/document/download/2230f5f6-9b83-45f3-b591-3b9258559a34_en?filename=lef_baf_privacy_notice-en.pdf

Заявленията трябва да бъдат подадени по електронен път чрез портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. Заявленията (включително приложенията и придружаващите документи) се подават чрез формулярите, предоставени в системата за електронно подаване.

Предложенията трябва да бъдат пълни и да съдържат цялата необходима информация и всички необходими приложения и придружаващи документи:

- Формуляр за заявление, част А — съдържа административна информация за участниците (бъдещ координатор, бенефициери и свързани субекти) и обобщения бюджет на проекта (попълва се директно онлайн);

- Формуляр за заявление, част Б — съдържа техническа информация за проекта (изтегля се от системата за електронно подаване, попълва се и след това се окомплектова и отново се качва); както и

- Формуляр за заявление, част В (попълва се директно онлайн, ако е приложимо) съдържа допълнителни данни за проекта.

Обемът на заявленията (част Б) е ограничен до 40 страници за поканите за отпускане на безвъзмездни средства с ниска стойност (60 000 EUR или по-малко), 120 страници за поканите за отпускане на безвъзмездни средства с висока стойност (4 000 000 EUR) и 70 страници за всички останали покани. Следните действия правят изключение от това правило: 40 страници за „Изграждане на капацитет в областта на висшето образование“ (CBHE), 40 страници за „Изграждане на капацитет в областта на професионалното образование и обучение“ (CBVET), 40 страници за виртуалните обмени в областта на висшето образование и младежта (VIRT-EXCH) и 70 страници за действието „съвместни магистърски програми по „Еразмус Мундус“. Оценителите няма да разглеждат допълнителни страници.

За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“

Заявленията трябва да се подават по електронен път чрез формулярите, предоставени в уебсайта на програмата „Еразъм+“ и уебсайта на Европейския корпус за солидарност[461].

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Критериите за допустимост се използват, за да се определи дали е допустимо заявителят да участва в покана за представяне на предложения и да представи предложение за дадено действие.

За да бъдат допустими за отпускане на безвъзмездни средства, заявителят и проектът трябва да отговарят на всички критерии за допустимост, приложими за действието, по което е подадено предложението. Ако проектът не отговаря на тези критерии за допустимост на етапа на кандидатстване, той ще бъде отхвърлен без по-нататъшно разглеждане. Следва да се обърне внимание, че условията за допустимост трябва да бъдат изпълнени не само при подписването на споразумението за безвъзмездни финансови средства, но и през целия срок на проекта. Ако на етапа на изпълнение или на етапа на окончателния доклад се окаже, че тези критерии не са били изпълнени или вече не са удовлетворени, извършените дейности могат да бъдат счетени за недопустими, а първоначално отпуснатите безвъзмездни средства от ЕС може да се наложи да бъдат възстановени на органа, предоставящ средствата.

Специфичните критерии за допустимост, приложими към всяко от действията, изпълнявани въз основа на ръководството за програмата „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

Причина за отхвърляне

[461] https://ec.europa.eu/erasmus-applications

Заявлението може да бъде отхвърлено на различни основания, описани подробно в настоящото ръководство или в конкретния документ за покана, ако е приложимо. По принцип при процедура за възлагане, предоставяне или присъждане отговорният разпоредител с бюджетни кредити отхвърля заявител, който[462]:

а) се намира в налагащото отстраняване положение (вж. раздела относно отстраняването по-долу);

б) е представил неверни данни при предоставянето на информацията, изисквана като условие за участие в процедурата, или не е предоставил тази информация[463];

в) е участвал в подготвянето на документация, използвана в процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане, когато това води до нарушаване на принципа на равно третиране, включително до нарушаване на конкуренцията, което не може да бъде поправено по друг начин[464].

Освен това заявление може да бъде отхвърлено на други основания, включително, но не само:

- недопустимост (подаване след крайния срок, невалиден OID номер, непълен формуляр за заявление, липса на необходимата документация...)
- несъответствие с критериите за допустимост за действието;
- прилагане на санкции или ограничителни мерки,
- недостатъчен финансов капацитет;
- недостатъчен оперативен капацитет;
- неизпълнение на критериите за отпускане на безвъзмездни средства;
- несъответствие на предложеното действие с принципите за забрана за отпускане на средства със задна дата или забрана на двойно финансиране[465]

Ограничителни мерки на ЕС

За определени субекти (например субекти, които подлежат на ограничителни мерки на ЕС съгласно член 29 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и член 215 от Договора за функционирането на ЕС (ДФЕС) може да се прилагат специални ограничения и санкции. Субекти, включени в списък със санкции и/или подлежащи на ограничителни мерки, както е посочено на https://www.sanctionsmap.eu[466], нямат право да участват в каквото и да е качество, включително като бенефициери, свързани субекти, асоциирани партньори, подизпълнители или получатели на финансова помощ за трети страни (ако има такива). Други субекти, които попадат в обхвата на Регламент № 833/2014[467], могат да участват само ако това е разрешено от условията на поканата и при условие че им е предоставено изключение съгласно член 5l,

[462] Член 143 от Финансовия регламент на ЕС

[463] Например ако заявителят твърди, че има определено равнище на финансова стабилност или подкрепа, което не е вярно, като например завишаване на данните за приходите или невярно представяне на наличието на средства, или невярно твърди, че има опит или експертни познания в съответната област или сектор, за да отговори на критериите за допустимост.

[464] Например ако заявителят е участвал преди това в изготвянето на поканата за представяне на предложение или ако заявителят е нает/ има друга връзка с лице, което е действало като експерт, оценяващ неговото заявление за безвъзмездни средства, и което не е декларирало конфликт на интереси.

[465] Вж. раздела относно принципите, приложими за безвъзмездните средства на ЕС, по-долу, както и член 191 от Финансовия регламент.

[466] Следва да се има предвид, че официалният списък се съдържа в Официален вестник на ЕС, като в случай на противоречие неговото съдържание има предимство пред това на картата на санкциите на ЕС https://www.sanctionsmap.eu

[467] Вж. член 5 от Регламент (ЕС) № 833/2014 на Съвета относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20250720):
(1) Забранява се предоставянето на пряка или непряка подкрепа, включително финансиране и финансова помощ или на всякаква друга полза по програма на Съюза, на Евратом или национална програма на държава членка и по договори по смисъла на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета, на:
а) юридически лица, образувания или органи, установени в Русия; б) юридически лица, образувания или органи, повече от 50 % от правото на собственост в които е пряко или непряко притежавано от образувание, посочено в буква а) настоящия параграф.
2) Забраната по параграф 1 не се прилага за: д) обмени за мобилност за отделни лица и контакти между хора.

параграф 2, буква д) от страна на органа, предоставящ средствата, с цел подкрепа на мобилността на лицата и контактите между хората.

Конфликт на интереси на равнище финансови участници

Конфликт на интереси съществува, когато безпристрастното и обективно упражняване на функциите на финансов участник или друго лице, посочено по-долу, е опорочено по причини, свързани със семейния и емоционалния живот, политическа или национална принадлежност, икономически интерес или всякакъв друг пряк или косвен личен интерес. Финансовите участници по смисъла на Финансовия регламент на ЕС и другите лица, включително националните органи на всяко равнище, участващи в изпълнението на бюджета при условията на пряко, непряко и споделено управление, включително в подготвителните действия, в одита или в контрола, не предприемат никакви действия, които могат да поставят собствените им интереси в конфликт с тези на Съюза. Те предприемат също така подходящи мерки за предотвратяване на конфликт на интереси във функциите, за които носят отговорност, и за справяне със ситуации, които обективно могат да бъдат възприети като конфликт на интереси.

Комисията приема, че следните субекти са или биха могли да бъдат в положение на конфликт на интереси, поради което нямат или не биха имали право на участие в изпълнението на действията по програмата:

- национални органи, чиито правомощия включват упражняване на надзор върху националните агенции и изпълнението на програмата „Еразъм+“ в съответната държава, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство).

- национални агенции или, когато националната агенция няма отделна правосубектност, юридически лица, част от които е националната агенция[468], не могат да кандидатстват или да участват в никакви действия, изпълнявани чрез настоящото ръководство.

- структури и мрежи, посочени или определени в програмата „Еразъм+“ или в годишна работна програма на Комисията, приета за изпълнението на програмата „Еразъм+“, които са създадени от правен субект, в чиито рамки е създадена и националната агенция, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат да кандидатстват (в качеството на организации или партньори заявители) в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство). Те следва да са в състояние да докажат, че не са в конфликт на интереси, тъй като са взели предпазни мерки или тъй като вътрешната им организация е такава, че осигурява ясно разграничаване на интересите. Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за които са отпуснати средствата от ЕС. Решението, потвърждаващо, че те не са в действителен конфликт на интереси, се взема от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“.

- Правни субекти, в чиито рамки са създадени националните агенции по програмата „Еразъм+“, но които се занимават с други дейности в рамките или извън обхвата на програмата „Еразъм+“, както и субектите, свързани с тези правни субекти, не могат да кандидатстват или да участват в никакви дейности, управлявани от националните агенции в която и да е държава. Въпреки това те могат по принцип да кандидатстват за участие в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или ГД „Образование и култура“, освен ако това не е изрично изключено за съответната дейност (както е посочено в част Б от ръководството). В този случай те трябва да докажат, че не са в конфликт на интереси, било то поради вземане на предпазни мерки от тяхна страна или защото тяхната вътрешна организация е такава, че има ясно разделяне на интересите (например най-малко отделно счетоводство, разделение на функциите за

[468] Вж. член 27, параграф 1, буква а) от Регламента за „Еразъм+“.

докладване и вземане на решения, мерки за предотвратяване на достъпа до поверителна информация). Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за които са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че гаранциите за липса на действителен конфликт на интереси са достатъчни, се взема от институцията, пред която се кандидатства, на нейна собствена отговорност и отчетност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ

Система за ранно откриване и отстраняване (EDES)

Системата за ранно откриване и отстраняване (EDES), създадена от Комисията с цел засилване на защитата на финансовите интереси на Съюза и осигуряване на добро финансово управление, се прилага за всички, които желаят да участват в някоя от дейностите, описани в настоящото ръководство. Системата е създадена, за да гарантира целостта и правилното използване на средствата на ЕС от лицата или организациите, участващи в програмата. Прилагат се подробните правила, определени за EDES във Финансовия регламент.

В съответствие с член 137, параграф 2 от Финансовия регламент при прякото и непрякото управление системата за ранно откриване и отстраняване се прилага по отношение на:

а) участниците и получателите;

б) субектите, на чийто капацитет кандидатът или оферентът възнамерява да разчита, или подизпълнителите на изпълнител;

в) лицата или субектите, които получават средства на Съюза, когато бюджетът се изпълнява съгласно член 62, параграф 1, първа алинея, буква в) и член 157, параграф 4, въз основа на информацията, съобщена по силата на член 158, параграф 7;

г) гарантите;

д) спонсорите, посочени в член 26;

е) действителните собственици на отстранения субект и всяко свързано с него лице или субект, както е посочено в член 138, параграф 6;

ж) физическите лица, посочени в член 138, параграф 5, първа алинея, букви а)—в).

Това не засяга член 157, параграф 7 и правилата, предвидени в споразуменията за финансово участие с националните агенции, в случай на лица или субекти, получаващи средства от Съюза, когато бюджетът се изпълнява съгласно член 62, параграф 1, първа алинея, буква в).

За дейности, управлявани от национални агенции, националната агенция трябва да прецени дали съществува положение, налагащо отстраняване, както е описано в член 138 от Финансовия регламент на ЕС. Когато националната агенция установи, че е налице положение, налагащо отстраняване, въз основа на регистрацията в EDES или в съответствие с националното си законодателство, когато положението, налагащо отстраняване, се основава на окончателно съдебно решение или окончателно административно решение, тя отхвърля заявителя от процедурата за отпускане на безвъзмездни средства. На заявителя следва да се даде възможност да представи възражения в отговор на такова решение за отхвърляне от процедура за отпускане на безвъзмездни средства и да бъде информиран за наличните средства за административна и съдебна защита за оспорване на решението. Такава информация може да бъде използвана от Комисията и за да започне регистрация на субекта в системата за ранно откриване и отстраняване в съответствие с Финансовия регламент на ЕС.

Националните агенции също така незабавно уведомяват Комисията за случаи на установени измами и нередности и последващите действия по тях, както и за всякаква информация, свързана с подозрения за измами, корупция или други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза.

Положения, налагащи отстраняване, и решения за отстраняване

Заявителите, които са обект на решение на ЕС за отстраняване или се намират в едно от следните налагащи отстраняване положения, които не им позволяват да получават финансиране от ЕС, не могат да участват в действия по програмата[469]:

а) лицето или субектът са обявени в несъстоятелност или са в производство по несъстоятелност или ликвидация, активите им се управляват от ликвидатор, синдик или съд, когато имат споразумение с кредиторите си, преустановили са стопанската си дейност или се намират в аналогично положение, произтичащо от сходна процедура, предвидена в правото на Съюза или националното право;

б) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че лицето или субектът са нарушили задълженията си по отношение на плащането на данъци или социалноосигурителни вноски в съответствие с приложимото право;

в) с окончателно съдебно или административно решение е установено, че лицето или субектът са виновни за извършването на тежко служебно нарушение, като са нарушили приложимите законови или подзаконови разпоредби или етични норми на професията, която практикуват, или като са имали неправомерно поведение, отразяващо се върху професионалната им благонадеждност, когато това поведение показва умисъл или груба небрежност, включително, по-конкретно, някое от следните деяния:

i) предоставяне чрез измама или по небрежност на неверни данни при предоставянето на информацията, необходима за проверката за липсата на основания за отстраняване или за изпълнението на критериите за допустимост или подбор, или при изпълнението на правното задължение;

ii) договаряне с други лица или субекти с цел нарушаване на конкуренцията;

iii) нарушаване на правата върху интелектуална собственост;

iv) упражняване на неправомерно влияние или опит за упражняване на неправомерно влияние върху процеса на вземане на решения с цел получаване на средства на Съюза благодарение на предимство, вследствие на невярно представяне, поради конфликт на интереси, засягащ финансов участник или друго лице по член 61, параграф 1 от Финансовия регламент;

v) опит за получаване на поверителна информация, която може да им осигури неправомерни предимства в процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане;

vi) подбуждане към дискриминация, омраза или насилие спрямо група лица или член на група, или подобни действия, които противоречат на ценностите, залегнали в член 2 от ДЕС, на които Съюзът се основава, когато такова нарушение уврежда почтеността на това лице или субект и оттам — накърнява или конкретно застрашава да накърни изпълнението на правното задължение;

г) с окончателно съдебно решение е установено, че заявителят е виновен в извършването на някое от следните деяния:

i) измама;

ii) корупция;

iii) поведение, свързано с престъпна организация;

iv) изпиране на пари или финансиране на тероризъм;

[469] Вж. членове 138 и 143 от Финансовия регламент на ЕС 2024/2509. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=OJ%3AL_202402509

v) терористични престъпления или престъпления, свързани с терористични дейности, или подбудителство, помагачество, съучастие или опит за извършване на такива престъпления;

vi) детски труд или други престъпления, свързани с трафик на хора.

д) лицето или субектът са показали съществени пропуски при спазването на основните задължения по изпълнението на правно задължение, финансирано от бюджета, което е:

i) довело до преждевременното прекратяване на правното задължение;

ii) довело до прилагането на предварително уговорено обезщетение при неизпълнение или други договорни санкции; или

iii) е било разкрито от разпоредител с бюджетни кредити, OLAF, Европейската прокуратура или Сметната палата вследствие на проверки, одити или разследвания.

е) с окончателно съдебно или административно решение е установено, че лицето или субектът са извършили нередност по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета[470];

ж) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че лицето или субектът са създали предприятие в друга юрисдикция с намерението да заобиколят данъчни, социални или други правни задължения в юрисдикцията, където се намира тяхното седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност;

з) с окончателно съдебно или административно решение е установено, че е създадено предприятие с намерението, посочено в буква ж)

и) субектът или лицето са се противопоставили умишлено и без надлежна обосновка[471] на разследване, проверка или одит, извършвани от разпоредител с бюджетни кредити или негов представител или одитор, OLAF, Европейската прокуратура или Сметната палата.

Освен това отговорният разпоредител с бюджетни кредити отстранява лицето или субекта, ако[472]:

а) физическо или юридическо лице, което е член на административния, управителния или надзорния орган на лицето или субекта по член 137, параграф 2 или което има правомощия за представителство, вземане на решения или контрол по отношение на това лице или този субект, се намира в едно или повече от положенията, посочени в член 138, параграф 1, букви в)—и);

б) физическо или юридическо лице, което поема неограничена отговорност за дълговете на този заявител, посочен в член 137, параграф 2, се намира в едно или повече от положенията, посочени в член 138, параграф 1, букви а) или б);

в) физическо лице, което е от съществено значение за възлагането, предоставянето или присъждането или за изпълнението на правното задължение, се намира в едно или повече от положенията, посочени в член 138, параграф 1, букви в)—и).

В случаите, посочени в член 138, параграф 3, отговорният разпоредител с бюджетни кредити **може да отстрани лице или субект временно** без препоръката на експертната комисия, посочена в член 145, когато участието им в процедура за възлагане, предоставяне или присъждане или избирането им да изпълняват средства на Съюза биха представлявали сериозна и непосредствена заплаха за финансовите интереси на Съюза. В такива случаи отговорният разпоредител с бюджетни кредити незабавно отнася случая до експертната комисия, посочена в

[470] Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

[471] „Противодействие на разследване, проверка или одит“ означава извършване на действия с цел или ефект да се предотврати, възпрепятства или забави провеждането на някоя от дейностите, необходими за извършване на разследването, проверката или одита, като например отказ да се предостави необходимият достъп до помещенията или другите зони, използвани за стопански цели, укриване или отказ да се разкрие информация или предоставяне на невярна информация.

[472] Член 138, параграф 5 от Финансовия регламент.

член 145, и взема окончателно решение не по-късно от 14 дни след получаване на препоръката на експертната комисия.

Националната или изпълнителната агенция може да публикува следната информация, свързана с отстраняването и ако е приложимо — с финансовата санкция в случаите по букви в)—и) от член 138, параграф 1 по-горе:

а) името на съответното физическо лице или субект;

б) положението, налагащо отстраняване;

в) продължителността на отстраняването и/или размера на финансовата санкция.

При отсъствието на окончателно съдебно решение или, когато е приложимо, на окончателно административно решение в случаите, посочени в букви в)—и) от член 138, параграф 1 по-горе, отговорният разпоредител с бюджетни кредити отстранява лицето или субекта въз основа на **предварителна правна квалификация** на поведението, посочено в тези букви, като отчита установените факти или други констатации, съдържащи се в препоръката на експертната комисия по член 145 от ФР.

Горепосочените факти и констатации включват по-специално:

а) фактите, установени при одити или разследвания, извършени от Европейската прокуратура — по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939, Сметната палата, OLAF или служба за вътрешен одит, или при всички други проверки, одити или контрол, извършени под отговорността на разпоредителя с бюджетни кредити;
б) неокончателни административни решения, които могат да включват такива за налагане на дисциплинарни мерки, взети от компетентния надзорен орган, който отговаря за проверката на прилагането на нормите за професионална етика;
в) фактите, посочени в решенията на лицата и субектите, изпълняващи средства на Съюза съгласно член 62, параграф 1, първа алинея, буква в);
г) решенията на Комисията във връзка с нарушаването на правото на Съюза в областта на конкуренцията или на национален компетентен орган във връзка с нарушаването на правото на Съюза или националното право в областта на конкуренцията.

Общи разпоредби

Критериите за отстраняване са приложими за участващите организации по всички действия по програмата „Еразъм+“.

От всички заявители се изисква да декларират дали понастоящем се намират в едно или повече положения, налагащи отстраняване, и дали вече са предприели корективни мерки за отстраняване на такова положение[473]. За тази цел те трябва да подадат заедно със заявлението за безвъзмездни средства клетвена декларация, че не се намират в положение, налагащо отстраняване, както и че удовлетворяват критериите за допустимост и подбор[474]. В допълнение към декларацията, предоставена от водещия заявител (координатора), събенефициерите (ако има такива) също трябва да представят изискваната декларация. За дейности, управлявани от националните агенции, клетвената декларация на събенефициерите е включена във формуляра за присъединяване.

При поискване от отговорния разпоредител с бюджетни кредити и когато това е необходимо, за да се гарантира правилното провеждане на процедурата, заявителят предоставя доказателства за отсъствието на положение, налагащо отстраняване. Разпоредителят с бюджетни кредити може да приеме като подходящо доказателство, в зависимост от съответното положение, налагащо отстраняване[475], скорошно извлечение от съдебен регистър или

[473] Това се отнася и за лицата, които имат правомощия за представителство или контрол по отношение на заявителите, техните действителни собственици и, когато е уместно, подизпълнителите.
[474] В съответствие с член 199, параграф 1, буква б) от Финансовия регламент на ЕС и в съответствие с член 139, параграф 1 от Финансовия регламент на ЕС (Декларация и доказателства за отсъствието на положение, налагащо отстраняване)
[475] Вж. член 139, параграфи 2 и 3 от Финансовия регламент на ЕС.

равностоен документ, издаден наскоро от съдебен или административен орган в държавата на установяване, скорошно удостоверение, издадено от компетентния орган на държавата на установяване, клетвена декларация, направена пред съдебен орган или нотариус, или тържествена декларация, направена пред административен орган или квалифициран професионален орган в държавата на установяване на заявителя.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Въз основа на критериите за подбор националната или изпълнителната агенция оценява финансовия и оперативния капацитет на заявителя да изпълни предложения проект. Финансовият и оперативният капацитет ще бъде проверен въз основа на анализ на информацията в заявлението за безвъзмездни средства, клетвената декларация, приложена към заявлението, и подкрепящите документи, ако такива се изискват[476].

Финансов капацитет

Наличието на финансов капацитет предполага, че заявителите разполагат със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на дейностите през целия период, за който се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в тяхното финансиране. Следователно заявлението за безвъзмездни средства трябва да съдържа информацията, необходима за доказване на финансовия капацитет на заявителите за изпълнение на предложеното действие или работна програма. Организациите, които участват в няколко проекта, трябва да имат достатъчен капацитет за изпълнението на всички проекти. При необходимост проверката на финансовия капацитет може да бъде извършена и по отношение на свързани субекти.

Проверката на финансовия капацитет ще се основава на неутрални финансови показатели, но ще вземе предвид и други аспекти, като зависимостта от финансиране от ЕС, дефицита и приходите през предходните години. Субектите, за които са установени сериозни нередности или измами, автоматично се считат за субекти с недостатъчен финансов капацитет и се отхвърлят.

Финансовият капацитет няма да бъде проверяван, ако предложението бъде отхвърлено по друга причина или не отговаря на други задължителни критерии.

<u>Освободени субекти</u>

Проверката на финансовия капацитет не се прилага за следните субекти[477]:

- физически лица, получаващи помощ за образование;
- най-нуждаещи се физически лица, като безработни лица и бежанци, които получават пряка помощ;
- публични органи, включително организации на държавите членки;
- международни организации;
- лица или субекти, които кандидатстват за намаления на лихвените проценти и субсидии за гаранционни такси, при което целта на тези намаления и субсидии е увеличаване на финансовия капацитет на бенефициера или генерирането на приход;
- лица или организации, кандидатстващи за безвъзмездни средства с много ниска стойност (до 15 000 EUR)[478].

[476] Член 201, параграф 4 от Финансовия регламент на ЕС.

[477] Член 201, параграф 5 от Финансовия регламент на ЕС.

[478] За заявителите за безвъзмездни средства в размер до 15 000 EUR заявителят е освободен от проверка на финансовия капацитет и поради това непредставянето на лична декларация за достатъчен финансов капацитет не е само по себе си основание за отхвърляне. При все това всички заявители — независимо от размера на безвъзмездните

Освен това публичноправните субекти и институциите и организациите в областта на образованието и обучението, младежта и спорта, които са получили над 50% от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, се счита, че разполагат с необходимия финансов, професионален и административен капацитет за изпълнение на дейностите по Програмата и от тях не се изисква да представят допълнителна документация, за да докажат този капацитет[479].

Необходими документи

Всички заявители трябва да представят клетвена декларация, удостоверяваща, наред с другото, че имат финансов капацитет да изпълнят проекта. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел от формуляра за заявление.

В случай на искания за безвъзмездни средства от ЕС в размер над 60 000 EUR и подадени от субекти, които не са освободени от проверка на финансовия им капацитет, както е посочено по-горе, в допълнение към клетвената декларация заявителите трябва да представят, но само при поискване, следните документи[480] чрез портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки (Регистър на участниците — раздел „Финансов капацитет“) / Системата за регистрация на организации:

- Отчетът за приходите и разходите на координатора;
- Счетоводен баланс; както и
- други документи и официални удостоверения, ако бъдат поискани[481].

За повече информация относно действията, управлявани от Изпълнителната агенция, вж. „Правила относно валидирането на правни субекти, определяне на упълномощен представител на правния субект (УППС) и оценка на финансовия капацитет“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_bg.pdf

Когато заявлението е за безвъзмездни средства за действие, чиято стойност надхвърля 750 000 EUR, в допълнение към горното може да бъде поискан одитен доклад, изготвен от одобрен външен одитор, когато има такъв, и във всички случаи, когато задължителният одит се изисква съгласно правото на Съюза или националното право, в който се удостоверяват отчетите най-много за последните три налични финансови години. Ако одитен доклад не е наличен и не се изисква, заявителят представя лична декларация, подписана от упълномощения представител, който удостоверява валидността на отчетите за най-много последните три налични финансови години[482].

За субекти, които не могат да предоставят посочените по-горе документи, тъй като са новосъздадени, прогнозни финансови данни/финансова декларация или застрахователна декларация, в която се посочват финансовите рискове на заявителя, могат да заменят въпросните документи.

Координаторът трябва да качи тези документи чрез Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки (Регистър на участниците — раздел „Финансов капацитет“)/системата за регистрация на организации) само когато с него се свържат централните служби на ЕС за валидиране чрез Регистъра на участниците или съответната национална агенция и поискат от заявителя да предостави необходимите подкрепящи документи. В случай на

средства, за които са подадени заявления — трябва да представят клетвената декларация, тъй като тя обхваща много други важни критерии. За всички заявления за безвъзмездни средства в размер от 15 001 EUR до 60 000 EUR финансовият капацитет се проверява въз основа на личната декларация, предоставена в клетвената декларация, и за тази цел не са необходими други придружаващи документи. Съгласно член 277, параграф 8 от Финансовия регламент на ЕС, считано от следващата многогодишна финансова рамка, няма да се изисква клетвена декларация за заявленията в размер до 15 000 EUR.

479 Вж. член 21, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/817 за „Еразъм+“ и съображение 35, член 2, параграф 44 и член 201, параграф 5, буква в) от Финансовия регламент на ЕС. Европейските безвъзмездни средства не се считат за публични средства за целите на освобождаването от проверката на финансовия капацитет, тъй като подходящата финансова гаранция на организацията на държавата членка трябва да се предоставя от държавата членка.

480 Най-много за последните три финансови години.

481 Органът, предоставящ средствата, може да изисква и други документи, например данъчна декларация или доказателство за подаване на финансовите отчети в съответната данъчна служба.

482 Член 199, параграф 1, буква г) от Финансовия регламент на ЕС.

действия, управлявани директно от Изпълнителната агенция, това искане ще бъде изпратено чрез функцията за изпращане на съобщения на съответната система.

Когато заявлението се подава от името на няколко заявители (консорциум), националната агенция или изпълнителната агенция може, след като извърши оценка на риска, да реши да провери финансовия капацитет само на водещия заявител (координатор). В случай на съмнения относно финансовия капацитет националната агенция или изпълнителната агенция може да поиска същите документи като горепосочените от всяка от другите участващи организации за целите на проверката.

По принцип финансовата оценка е валидна за срок от 18 месеца от датата на приключване на последно оценения отчетен период. Ако в рамките на този период участникът подава заявления за други безвъзмездни средства, финансовите документи няма да бъдат изискани отново. Въпреки това, ако има основателни причини да се съмнява във финансовия капацитет или, за действията, управлявани от изпълнителната агенция, ако Правилата относно валидирането на правни субекти, определянето на упълномощен представител на правния субект (LEAR) и оценка на финансовия капацитет[483] се променят междувременно, може да бъде предприета нова оценка дори преди изтичането на 18-месечния срок.

Независимо от размера на безвъзмездните средства националната или изпълнителната агенция винаги може да поиска от заявителя да предостави липсваща информация или да разясни придружаващите документи.)

Ако въз основа на анализа на тези документи националната или Изпълнителната агенция заключат, че изискваният финансов капацитет е незадоволителен, те могат:

- да изискат засилен режим на финансова отговорност, т.е. солидарна отговорност на всички събенефициери или солидарна отговорност на свързаните субекти;
- да поиска от консорциума да смени координатора/бенефициера;
- да решат да отпуснат предварителното финансиране на вноски;
- да намалят предварителното финансиране;
- да решат да изискат гаранция от банка/финансова институция за (едно или повече) авансови плащания или;
- да решат да не отпуснат предварително финансиране.

Ако финансовият капацитет бъде определен като недостатъчен, съответното предложение се отхвърля.

Оперативен капацитет

Оперативен капацитет означава, че заявителите разполагат с необходимите професионални компетентности и квалификации (количествено и качествено изразени), които се изискват за изпълнението на предложения проект, като например подходящи ресурси от гледна точка на квалифициран персонал, специфични квалификации, професионален опит и препоръки в съответната област, материали и оборудване. Оценката на оперативния капацитет може също така да бъде разширена, така че да обхване и партньорството като цяло, тъй като качеството на изпълнението ще зависи от капацитета на всички партньорски организации. Отговорният разпоредител с бюджетни кредити може, в зависимост от оценката на риска, да отмени задължението за проверка на оперативния капацитет на публични органи, организации на държавите членки или международни организации.

За заявления, подадени до национални агенции:

Заявителите ще трябва да докажат своя оперативен капацитет чрез информацията, която предоставят във формуляра за заявление, като например:

- общо представяне на организацията(ите);

- профили (квалификации и опит) на служителите, отговарящи за управлението и изпълнението на проекта;
- описание на състава на консорциума (ако е приложимо)

Тази информация може също така да е релевантна и по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Качество“ на определени дейности, които ще бъдат оценявани в контекста на конкретното заявление за проект, и да се оценява успоредно и по този критерий. Поради това, ако е уместно съгласно разпоредбите на поканата, заявителите следва да включат във формуляра за заявление информация за предишни проекти и дейности, и публикации, ако има такива.

Оперативния капацитет няма да бъде проверяван, ако предложението бъде отхвърлено по друга причина или не отговаря на други задължителни критерии.

Удостоверителни документи

Всички заявители трябва да подпишат **клетвена декларация**, удостоверяваща, наред с другото, че те имат оперативен капацитет да изпълнят проекта.

За действията под непряко управление, на заявителите за безвъзмездни средства в размер над 60 000 EUR (с изключение на акредитираните заявители за действия по ключово действие 1) се препоръчва заедно със заявлението до националната агенция да представят, при наличност и ако има отношение към областта на политиката и конкретното действие:

- списък на публикациите на участващите организации (ако има такива);
- изчерпателен списък на предходните и текущите реализирани проекти и дейности, които са свързани с областта на политиката или с конкретното действие, за последните четири години.

Както за публикациите, така и за проектите заявителите сами определят и представят съответния списък в подкрепа на заявлението си.

Ако размерът на безвъзмездните средства надхвърля 60 000 EUR, от заявителя и партньорите могат да бъдат изискани и допълнителни удостоверителни документи, ако е необходимо да се потвърди техният оперативен капацитет.

В случай на съмнение[484] националната агенция може да използва и други източници на информация, като например констатации от предишни одити, обратна връзка (включително от други национални агенции) от ръководството на предишни или текущи проекти, доклади от мониторингови посещения или информация от уебсайта или профилите на организацията в социалните медии, за да оцени оперативния капацитет и способността за осигуряването му. Националната агенция може също да поиска допълнителни оправдателни документи и информация за проверка на включената в заявлението информация (като например автобиографии на ключовите лица, участващи в проекта, за да се докаже съответният им професионален опит).

Субектите, за които е отменено задължението за проверка на оперативния им капацитет, в съответствие с Регламента за „Еразъм+“[485] или от отговорния разпоредител с бюджетни кредити съгласно член 201, параграф 5 от ФР, ще се считат за притежаващи добър оперативен капацитет при анализа на критериите за подбор на консорциума.

[484] Това се прилага за всякакъв размер на безвъзмездните средства, при условие че заявителят не е освободен.

[485] За публичноправни субекти и институции и организации в областта на образованието и обучението, младежта и спорта, които са получили над 50 % от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, се счита, че разполагат с необходимия финансов, професионален и административен капацитет за изпълнение на дейностите по Програмата. От тях не се изисква да предоставят допълнителни документи, за да докажат такъв капацитет (член 21, параграф 3 от Регламента за „Еразъм+“). Безвъзмездните средства от ЕС по проекти не се считат за приходи за целите на обосноваване на това освобождаване.

В случай на консорциум, организиран около координатор, този субект ще трябва да предостави доказателства за административни и управленски умения по съответната програма, тъй като те ще бъдат необходими за координацията, мониторинга и отчитането на действието. Ако субектът, определен като координатор за предложението, не докаже, че притежава тези умения, предложението може да бъде отхвърлено.

Освен това заявителите за акредитация в областите на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение, училищното образование и младежта трябва да имат най-малко две години опит в изпълнението на дейности, които отговарят на условията за кандидатстване за акредитация. Опитът, придобит в подготовка на сливания или подобни структурни промени на публични субекти (напр. училища или образователни центрове), ще бъде взет предвид като релевантен опит.

Координаторите на консорциум за мобилност трябва да имат способността да координират консорциума в съответствие с предложения план по програмата „Еразъм“, целта на консорциума, планираното разпределение на задачите и стандартите за качество на програмата „Еразъм“ (представени на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/eac-a02-2020-quality-standards.pdf).

Посочените по-горе условия ще бъдат проверени въз основа на заявлението (включително информацията за предишното участие на заявителя в програмата „Еразъм+“ за периода 2014—2020 г. и 2021—2027 г.) и документите, представени в системата за регистрация на организации.

Независимо от размера на безвъзмездните средства Националната агенция винаги може да поиска от заявителя да предостави липсваща информация или да разясни подкрепящите документи.

Заявителите, които не са попълнили информацията, изисквана във формуляра за заявление, или не са предоставили своевременно допълнителна информация, поискана от националната агенция, могат да бъдат отхвърлени.

Ако оперативният капацитет бъде определен като недостатъчен, заявлението се отхвърля.

За заявления, подадени до Изпълнителната агенция:

Оперативният капацитет ще бъде оценяван успоредно с критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Качество“ въз основа на компетентността и опита на заявителите и техните проектни екипи, включително оперативните ресурси (човешки, технически и други).

Приема се, че заявителите разполагат с достатъчен оперативен капацитет, когато са изпълнени изискванията, отнасящи се до оперативния капацитет, които са посочени в настоящата покана за представяне на предложения.

Заявителите ще трябва да докажат капацитета си, като предоставят следната информация във формуляра за заявление (част Б):

- общ профил (квалификации и опит) на служителите, отговарящи за управлението и изпълнението на проекта;
- описание на състава на консорциума;
- списък на финансираните от ЕС проекти за последните 4 години.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства позволяват на националната или изпълнителната агенция:

- да оценява качеството на представените предложения за проекти/акредитации в светлината на целите и приоритетите, определени в рамките на ключовите действия по програмата „Еразъм+“, и на очакваните резултати;

- да отпуска безвъзмездни средства/да предоставя акредитации на проекти, които увеличават максимално цялостната ефективност на финансирането от Съюза;

- да оценява заявленията за безвъзмездни средства/акредитация.

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства няма да бъдат оценявани, ако предложението бъде отхвърлено по друга причина или не отговаря на други задължителни критерии. Предложенията, които не са отхвърлени по други причини и които са надхвърлили индивидуалните прагове и общия праг за качество, ще бъдат разглеждани за финансиране в рамките на наличния бюджет по поканата. Останалите от допустимите предложения ще бъдат включени в списък на издържалите конкурса или обявени за неуспешни.

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства, приложими за всяко от действията, изпълнявани въз основа на ръководството за програмата „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ

ФОРМИ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

По-голямата част от безвъзмездните средства ще бъдат финансирани под формата на еднократни суми или единични разходи (опростени форми на безвъзмездни средства). Използването на този тип безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“ е одобрено с Решение за разрешаване на използването на еднократни суми и единични разходи по програма „Еразъм+“ за периода 2021—2027 г.[486]. В съответствие с това решение методологията, използвана за установяване на опростените форми на безвъзмездни средства и техните равнища, гарантира спазването на принципа на добро финансово управление и разумно съобразяване с принципите на съфинансиране и липса на двойно финансиране.

Безвъзмездните средства могат да бъдат отпускани под формата на:

Основани на бюджет смесени действителни разходи:

това обхваща безвъзмездните средства, разпределени по бюджетни категории и бенефициери. Тази форма на безвъзмездни средства се основава на действително направените разходи и други опростени форми на финансиране. Това обикновено включва:

- възстановяване въз основа на единичните разходи, които обхващат няколко специфични категории допустими разходи, предварително ясно определени спрямо определена сума за единица: напр. индивидуална подкрепа по проекти за мобилност по ключово действие 1;

- възстановяване на процент от действително извършените възстановими разходи: напр. извънредни разходи за мобилност по ключово действие 1;

Еднократна сума:

Това означава, че с безвъзмездните средства се възстановява фиксирана сума на базата на еднократна сума или финансиране, което не е свързано с разходи. Размерът на еднократната сума се изчислява в съответствие с методологията, посочена в решението на Комисията за разрешаване на използването на еднократни суми и

[486] Решение за разрешаване на използването на еднократни суми и единични разходи по програма „Еразъм+“ за периода 2021—2027 г.: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/guidance/ls-and-unit-cost-decision_erasmus_en.pdf

единични разходи по програма „Еразъм+“ за периода 2021—2027 г.[487], и с помощта на предоставената подробна бюджетна таблица/предоставения калкулатор (ако има такива).

Тя може да включва:

- еднократна сума въз основа на бюджета: Сумата ще бъде определена от органа, предоставящ тези средства, въз основа на прогнозния бюджет на проекта, резултата от оценката и процента на финансиране, определен в поканата (част Б от настоящото ръководство). Прогнозният бюджет трябва да отговаря на основните условия за допустимост за безвъзмездни средства от ЕС за действителни разходи (за дейности, управлявани от EACEA, вж. член 6 от анотирано споразумение за отпускане на безвъзмездни средства);

- предварително фиксирана еднократна сума: сумата е предварително фиксирана от органа, предоставящ тези средства, посочен в поканата (част Б от настоящото ръководство);

- комбинация от горните възможности.

Чрез механизма на финансиране, който се прилага в рамките на програмата „Еразъм+“, в повечето случаи се предоставят безвъзмездни средства въз основа на възстановяване на базата на единични разходи или еднократни суми. Този вид безвъзмездни средства позволява на заявителите да изчислят лесно размера на исканите безвъзмездни средства и способства за реалистичното финансово планиране на проекта.

За да се разберете под каква форма се отпускат безвъзмездните средства за всеки елемент от финансирането по всяко от действията по програмата „Еразъм+“, обхванати от настоящото ръководство, моля, вж. описанието на всяко действие в част Б, раздел „Какви са правилата за финансиране?“.

ПРИНЦИПИ, ПРИЛОЖИМИ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА НА ЕС, И ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Забрана за отпускане на средства със задна дата

Безвъзмездни средства не може да бъдат отпускани със задна дата за вече приключени проекти.

Безвъзмездни средства от ЕС може да бъдат отпуснати за проект, който вече е започнал, само ако заявителят може да обоснове в проектното предложение необходимостта от започване на проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. В такива случаи разходите, които са допустими за финансиране, не трябва да са направени преди датата на подаване на заявлението.

Ако заявителят започне да изпълнява проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, той носи риска, свързан с това изпълнение.

Няколко заявления/предложения

По принцип допустимите субекти могат да подават заявление за финансиране и да участват в различни предложения за проекти по една и съща покана, както и по различни покани. По-долу са изброени конкретни правила за идентични или много сходни предложения, представени в рамките на една и съща покана, за да се гарантират ефективност, справедливост и яснота в процеса на финансиране и да се предотврати двойното финансиране.

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция:

[487] Решение за разрешаване на използването на еднократни суми и единични разходи по програма „Еразъм+“ за периода 2021—2027 г.: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/guidance/ls-and-unit-cost-decision_erasmus_en.pdf

- ако има няколко предложения за много сходни проекти, само едно предложение ще бъде прието и оценено; заявителите ще бъдат помолени да оттеглят останалите (или те ще бъдат отхвърлени).

- Предложенията могат да бъдат променяни и подавани повторно до крайния срок за подаване.

За действия, управлявани от националните агенции:

- в случай на многократно подаване на едно и също заявление от един и същ заявител пред същата или пред различни национални агенции, ще се отхвърлят всички заявления.

- Ако почти еднакви или сходни заявления бъдат подадени от едни и същи или различни заявители до едни и същи или различни агенции, всички те ще бъдат предмет на конкретна оценка и всички могат да бъдат отхвърлени.

- Предложенията могат да бъдат променяни и подавани повторно до крайния срок за подаване.

Освен това, за да се гарантира достъп до финансиране за широк кръг от организации, като Програмата се направи приобщаваща и достъпна, в настоящото ръководство са въведени специфични правила за горна граница, с които се определя максимален брой за различните предложения, за които един субект може да подава заявления или в които може да участва в рамките на една и съща покана или кръг за определени действия. Тези мерки имат за цел да осигурят по-широко и по-справедливо разпределение на средствата, като позволяват на повече нови заявители и по-широк спектър от участници да се възползват от Програмата. Тези правила за горна граница, ако са приложими, са посочени в критериите за допустимост в част Б от настоящото ръководство.

Оригинално съдържание и авторство

Правата върху интелектуалната собственост и оригиналността на представените работи трябва да се зачитат в рамките на програмата „Еразъм+“. Всички заявления за проекти и акредитации трябва да имат оригинално съдържание, съставено от заявителя или от партньорски организации или членове на консорциум, съвместно кандидатстващи за безвъзмездни средства. Когато се прави позоваване на съдържание на трети страни, трябва да се посочи източникът и да се признаят правата върху интелектуалната собственост. Неспазването на тези критерии чрез плагиатство прави предложението недопустимо за разглеждане. Потвърденото нарушение на правата върху интелектуалната собственост представлява положение, налагащо отстраняване, съгласно Финансовия регламент на ЕС[488]. Ето защо заявителите са тези, които трябва да гарантират, че предложенията им са напълно оригинални, да цитират правилно всички източници и да спазват приложимите правила за интелектуална собственост и етични насоки, за да избегнат риска от отхвърляне.

Ако се обмисля използването на инструменти за генеративен изкуствен интелект (ИИ) за изготвяне на заявлението, заявителите следва да са наясно с възможността за плагиатство и да обмислят внимателно дали заявлението е подходящо и точно, дали е в съответствие с разпоредбите за интелектуалната собственост, както и дали съдържанието му е оригинално.

Когато изготвят своите заявления, институциите за висше образование, които кандидатстват за дейности за международна мобилност, могат да включват и свои партньорски ИВО от държави, които не са асоциирани към програмата.

На заявителите се препоръчва настоятелно да не разчитат на външни организации или лица за изготвяне на заявлението. Това е така, тъй като процесът на изготвяне на заявлението и обмислянето от страна на заявителя и другите участващи организации, ако има такива, на различните елементи, съдържащи се в предложението, е от съществено значение за осигуряване на качествено изпълнение на дейностите и допринася за изграждането на капацитета на тези организации. Освен това всички предложения се проверяват автоматично от националните

[488] Член 138, параграф 1, буква в), точка iii) от Финансовия регламент на ЕС.

агенции и изпълнителната агенция, за да се открият рискове от двойно финансиране и плагиатство. Разчитането на външни организации за помощ при изготвянето на заявлението увеличава риска от липса на оригиналност, особено ако външните организации помагат и на други потенциални заявители. Ако съдържанието на заявлението е сходно с вече финансиран проект или с проект, който предстои да бъде финансиран, ще бъде изготвен критичен доклад за сходства, в който ще бъде посочен процентът на сходство с други предложения. При липса на обосновка от страна на заявителя подобни открити сходства могат да доведат до отхвърляне на предложението.

Освен това безвъзмездните средства не покриват разходи, свързани с наемането на външни организации или лица за изготвяне на заявлението или последващите доклади, тъй като те се считат за основни задачи, които не могат да бъдат възлагани на подизпълнители. Поради това на други организации или външни лица не може да се заплаща или те не могат да бъдат компенсирани по друг начин за изготвянето на заявлението или на последващите доклади, тъй като такива разходи няма да бъдат възстановени или счетени за допустими съгласно условията за отпускане на безвъзмездните средства.

Националната агенция или изпълнителната агенция може да изключи заявлението от процеса на подбор или да прекрати възложен проект/предоставена акредитация по всяко време, ако установи, че са нарушени права на интелектуална собственост или че твърденията, предоставени в клетвената декларация, са неверни.

Кумулативно финансиране и забрана за двойно финансиране

Всеки проект може да води до отпускане само на една сума безвъзмездни средства от бюджета на Програмата в полза на който и да е бенефициер.

За действие, за което е предоставено финансиране по Програмата, може да бъде предоставено финансиране и по други програми на Съюза, при условие че финансирането не обхваща едни и същи разходи. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат към съответното финансиране за действието. Кумулативното финансиране не може да превишава общия размер на допустимите разходи за действието[489].

При никакви обстоятелства едни и същи разходи не могат да бъдат финансирани два пъти от бюджета на Съюза. За да се избегне рискът от двойно финансиране, заявителят трябва да декларира, че неговата организация не е получавала други безвъзмездни средства от ЕС за конкретното действие, както и да се ангажира да съобщи за всички бъдещи безвъзмездни средства от ЕС, свързани с конкретното действие, и за всички оперативни безвъзмездни средства от ЕС, предоставени на неговата организация. Това ще бъде проверено чрез клетвената декларация.

Принцип на недопускане на печалба

Безвъзмездните средства, финансирани от бюджета на Съюза, не може да имат за цел или резултат реализирането на печалба в рамките на проекта, изпълнен от бенефициера[490]. Печалбата се определя като излишък, изчислен при изплащането на окончателното салдо, на приходите спрямо допустимите разходи за действието, при което приходите се ограничават до безвъзмездните средства от Съюза и постъпленията от това действие или работна програма[491].

[489] Вж. член 32 от Регламента за „Еразъм+“.

[490] Член 195 от Финансовия регламент на ЕС.

[491] За тази цел приходите се ограничават до дохода, генериран от проекта, както и целевите финансови вноски от донори за финансирането на допустимите разходи. Следователно печалбата (или загубата) съгласно горното определение се равнява на разликата между

- временно приетата сума на безвъзмездната финансова помощ и доходите, генерирани от действието, и
- допустимите разходи, направени от бенефициера.

Принципът на недопускане на печалба не се прилага за[492]:

а) действия, чиято цел е засилване на финансовия капацитет на бенефициера, или действия, които генерират приход, за да се гарантира тяхната непрекъснатост след периода на финансиране от Съюза, предвиден в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства;
б) помощи, изплатени на физически лица за учене, научни изследвания, обучение или образование, или други преки помощи, изплатени на най-нуждаещите се физически лица, като безработни лица и бежанци;
в) действия, изпълнявани от организации с нестопанска цел;
г) безвъзмездни средства, предоставени под формата на единични или еднократни суми;
д) безвъзмездни средства с ниска стойност, определени като безвъзмездни средства в размер на 60 000 EUR или по-малко.

Когато се извлича печалба, Комисията има право да изиска възстановяване на процент от печалбата, който отговаря на участието на Съюза в допустимите разходи, действително извършени от бенефициера за изпълнение на дейността.

Съфинансирането под формата на вноски в натура не се взема предвид за целите на изчисляването на печалбата, реализирана от безвъзмездните средства.

Съфинансиране

Безвъзмездните средства включват съфинансиране. В резултат на това ресурсите, необходими за изпълнението на действието, не се осигуряват изцяло от безвъзмездните средства. Съфинансирането може да бъде под формата на собствени ресурси на бенефициера, приходи, получени от действието, или финансови вноски или вноски в натура от трети лица.

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на единични ставки, еднократни суми или финансиране по единни ставки (по този начин се финансират повечето от действията, обхванати от настоящото ръководство), Комисията прилага принципите на недопускане на печалба и съфинансиране предварително за цялото действие, когато определя ставките или процентите на финансиране за единичните ставки, еднократните суми или единните ставки. В този случай се изхожда от презумпцията, че заявителят спазва принципите на недопускане на печалба и съфинансиране, поради което от него не се изисква да обосновава разходите, направени по проекта.

Същевременно изплащането на безвъзмездните средства чрез възстановяване въз основа на единични разходи, еднократни суми или единни ставки не засяга правото на достъп до задължителните записи на бенефициерите. Когато последваща проверка или одит покажат, че правопораждащото събитие не е настъпило (например дейности по проекта не са реализирани във вида, в който са одобрени на етапа на кандидатстването, предвидени участници не са взели участие в дейности и т.н.) и на бенефициера е направено неправомерно плащане на безвъзмездни средства чрез възстановяване въз основа на приноса към финансирането въз основа на еднократни суми, единични разходи или единни ставки, националната или Изпълнителната агенция имат правото да си възстановят сумата на безвъзмездните средства. Аналогично, ако предприетите дейности или реализираните крайни продукти не са изпълнени или са изпълнени некачествено (включително неспазване на договорно задължение), размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален, като се вземе предвид степента, до която действието е завършено. Освен това Европейската комисия може да извършва проучвания за статистически и контролни цели въз основа на извадки от бенефициери с цел да определи действителния размер на разходите,

Освен това, когато се реализира печалба, тя ще бъде възстановена в съответствие със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Националната или Изпълнителната агенция имат право да извършат събиране на процент от печалбата, който съответства на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително направени от бенефициера за изпълнението на действието. Допълнителни разяснения относно изчисляването на печалбата ще бъдат предоставени във връзка с действия, за които безвъзмездните средства се отпускат под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи.

[492] Член 195, параграф 3 от Финансовия регламент на ЕС.

направени по проектите, финансирани чрез възстановяване въз основа на приноса към финансирането въз основа на единични разходи, еднократни суми или единни ставки.

ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ

За да бъдат допустими, разходите и вноските[493] трябва да отговарят на условията за допустимост, предвидени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, както е посочено по-долу[494]:

Допустими разходи — общи условия[495]

1) За **действителни/извършени разходи**:

- трябва да са действително направени от бенефициера;
- трябва да са направени през периода на изпълнение, определен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, с изключение на разходите във връзка с окончателните доклади и одиторските заверки, които могат да бъдат направени и след това;
- трябва да бъдат декларирани под една от бюджетните категории, посочени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- трябва да са направени във връзка с действието, както е описано в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, и да са необходими за неговото изпълнение;
- трябва да е възможно да бъдат установени и проверени, по-специално като се записват в счетоводната документация на бенефициера и се определят съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която бенефициерът е установен, и в съответствие с неговите обичайни практики за счетоводно отчитане на разходите;
- трябва да са в съответствие с изискванията на приложимите данъчни, трудови и социалноосигурителни разпоредби;
- разходите са приемливи, обосновани и отговарят на принципа на добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността;

2) За **единични разходи и вноски**:

- трябва да бъдат декларирани под една от бюджетните категории, посочени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;

  i) единиците трябва:

  - да са действително използвани или произведени от бенефициера през периода на изпълнение;
  - да са необходими са за изпълнението на действието; и

  ii) броят на единиците трябва да подлежи на идентифициране и проверка, а при необходимост да бъде подкрепен с документален архив и документи;

3) **еднократни суми**:

- трябва да бъдат декларирани под една от дейностите/работните пакети, посочени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- дейността трябва да бъде надлежно изпълнена от бенефициера в съответствие със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- търсените резултати/крайните продукти трябва да бъдат постигнати в рамките на периода на изпълнение.

[493] Както е описано в Решение за разрешаване на използването на еднократни суми и единични разходи по програма „Еразъм+“ за периода 2021—2027 г.: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/guidance/ls-and-unit-cost-decision_erasmus_en.pdf

[494] За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, подробните приложими финансови разпоредби са представени в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, публикуван на портала за финансиране и обществени поръчки.

[495] Членове 125 и 189 от Финансовия регламент на ЕС.

За дейности, управлявани от Изпълнителната агенция, при които се използва модел на еднократна сума, размерът на еднократната сума се определя от предоставящия орган (EACEA) въз основа на прогнозния бюджет на проекта. Подробности са дадени в част Б от настоящото ръководство. Освен това:

- Тъй като подробната бюджетна таблица служи като основа за определяне на еднократните суми за безвъзмездните средства (и тъй като еднократните суми трябва да бъдат надеждни заместители на действителните разходи по проекта), включените разходи трябва да отговарят на основните условия за допустимост за безвъзмездни средства от ЕС за действителни разходи (вж. *AGA — анотирано споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства, член 6*). Това е особено важно за покупките и възлагането на подизпълнители, които трябва да са съобразени с най-доброто съотношение между качество и цена (или, ако е уместно, с най-ниската цена) и да са свободни от всякакви конфликти на интереси. Ако бюджетната таблица съдържа недопустими разходи, безвъзмездните средства могат да бъдат намалени (дори по-късно по време на изпълнението на проекта или след неговото приключване);
- ако разходите за единичните разходи на доброволците[496] могат да бъдат включени в подробната бюджетна таблица за конкретно действие с еднократна сума, моля, направете справка в част Б от настоящото ръководство. Разходите за доброволци не са класическа категория разходи. Няма разходи, тъй като доброволците работят без заплащане, но въпреки това те могат да бъдат добавени към бюджета под формата на предварително фиксирани единични разходи (на доброволец) и по този начин да позволят да се възползвате от работата на доброволците за безвъзмездните средства (чрез увеличаване на размера на възстановяването до 100 % от нормалните разходи, т.е. категории разходи, различни от „доброволци“). Повече информация може да бъде намерена в AGA — анотирано споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства, член 6.2.A.5. ;
- що се отнася до това дали единичните разходи на собственика на МСП/физическото лице[497] са разрешени като безвъзмездни средства под формата на еднократна сума и могат да бъдат включени в подробната бюджетна таблица за конкретно действие, моля, направете справка в част Б;
- за пътни и дневни разходи в рамките на безвъзмездни средства под формата на еднократна сума, моля, използвайте единичните пътни и дневни разходи[498].
- що се отнася до това дали разходите за финансова помощ за трети страни са разрешени и могат да бъдат включени в подробната бюджетна таблица за конкретна еднократна сума, моля, направете справка в част Б. Максималната сума за трета страна е 60 000 EUR, освен ако в част Б не е посочено друго;
- що се отнася до това дали има специален режим за разходите за оборудване, моля, направете справка в част Б;
- комуникационните разходи за представяне на проекта на уебсайтовете на участниците или в техните профили в социалните медии са допустими; разходите за отделни уебсайтове на проекта не са допустими.

Допустими разходи — специфични условия

Допустимите действителни/действително извършени разходи могат да бъдат преки или непреки.

Преки разходи

Допустимите преки разходи са специфичните разходи, които са пряко свързани с изпълнението на действието и които следователно могат да бъдат осчетоводени пряко за него. Моля, вижте част Б от настоящото ръководство за бюджетните категории, които се възстановяват като действителни разходи.

[496] Решение на Комисията от 10 април 2019 г. за разрешаване на използването на единични разходи за деклариране на разходите за персонал за работата, извършена от доброволци в рамките на действие или работна програма (C(2019)2646).

[497] Решение на Комисията от 30 юли 2024 г. за разрешаване на използването на единични разходи като разходи за персонал на собственици на малки и средни предприятия и на бенефициери физически лица, които не получават заплата за извършената от тях работа по дейност или работна програма (C(2024)5328).

[498] Решение на Комисията от 31 юли 2024 г. за разрешаване на използването на единични разходи за пътни разходи, разходи за настаняване и дневни разходи в рамките на дейност или работна програма по многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. (C(2024)5405).

Вътрешните счетоводни и одиторски процедури на бенефициера трябва да позволяват пряко уравняване на декларираните във връзка с проекта разходи и приходи със съответните счетоводни отчети и оправдателни документи.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Допустим е данък върху добавената стойност (ДДС), който не подлежи на приспадане и възстановяване съгласно приложимото национално законодателство в областта на ДДС[499]. Единственото изключение е свързано с дейностите или трансакциите, в които държави, регионални и местни правителствени органи и други публичноправни субекти участват като държавни органи[500]. Директивата за ДДС не се прилага към държавите извън ЕС. Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да бъдат освободени от данъци (включително ДДС), мита и такси, ако е било подписано споразумение между Европейската комисия и третата държава, която не е асоциирана към програмата, и в която е установена организацията.

Допустими непреки разходи

Непреки разходи са разходите, които не са пряко свързани с изпълнението на действието и следователно не могат да бъдат отнесени пряко към него. За подробности относно правилата за финансиране на конкретни действия, моля, направете справка с част Б от настоящото ръководство.

За проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи, сума с единна ставка, която не надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта, се признава за допустими непреки разходи, представляващи общите административни разходи на бенефициера, които все още не са покрити от допустимите преки разходи (например сметки за електричество или интернет, разходи за помещения и др.), за които те имат право на възстановяване от бюджета за проекта.

Непреките разходи не могат да включват разходи, вписани в друга бюджетна категория. Непреките разходи не са допустими, когато бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на Европейския съюз (например в рамките на поканата за представяне на предложения за сътрудничество с гражданското общество по програмата „Еразъм+“).

Недопустими разходи

Следните разходи <u>не</u> се считат за допустими:

- разходи или вноски, които не отговарят на условията, посочени в част Б от настоящото ръководство;
- разходи, свързани с приходи от инвестиции и дивиденти, изплатени от даден бенефициер;
- дългове и разходи за обслужване на дългове;
- провизии за загуби или дългове;
- дължими лихви;
- загуби при обмяна на валута;
- банкови такси, начислени от банката на бенефициера върху трансфери от предоставящия орган;
- прекомерни или неразумни разходи;
- подлежащ на приспадане или възстановим ДДС (включително ДДС, платен от публични органи, действащи в качеството на публичен орган) (вж. параграфа по-горе относно данъка върху добавената стойност);
- направени разходи или вноски за дейности, извършени по време на спиране на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- вноски в натура от трети страни;

[499] В държавите членки в националното законодателство относно ДДС са отразени разпоредбите на Директивата за ДДС — Директива 2006/112/ЕО.

[500] Вж. член 13, параграф 1 от Директивата.

- разходи или вноски, декларирани от бенефициера по линия на други безвъзмездни средства от ЕС (или безвъзмездни средства, предоставени от държава — членка на ЕС, държава извън ЕС или друг орган, изпълняващ бюджета на ЕС), с изключение на следните случаи:
    - ако безвъзмездните средства за дейност са комбинирани с безвъзмездни средства за оперативни разходи, отпуснати за същия период, и бенефициерът може да докаже, че безвъзмездните средства за оперативни разходи не покриват никакви (преки или непреки) разходи, свързани с безвъзмездните средства за дейност;
- разходите или вноските за персонал на национална (или регионална/местна) администрация за дейности, които са част от обичайните дейности на администрацията (т.е. които не са предприети само заради безвъзмездните средства);
- разходи или вноски (особено пътните и дневните разходи) за служители или представители на институции, органи или агенции на ЕС;
- в случай на отдаване под наем или на лизинг на оборудване, стойността при възможност за изкупуване в края на периода на отдаване на лизинг или под наем;
- разходи за откриване и обслужване на банкови сметки (включително разходи за преводи от/до националната агенция, начислени от банката на бенефициера).

Източници на финансиране

По принцип проектите, подпомагани с безвъзмездни средства, включват съфинансиране[501] — пряко или непряко под формата на еднократни суми, единични разходи или единни ставки. Ако това се изисква от условията на поканата, заявителят следва да посочи във формуляра за заявление вноската от източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС. Прякото съфинансирането може да бъде например под формата на собствени ресурси на бенефициера или финансови вноски от трети страни. Ако към момента на представяне на окончателния доклад и искане за изплащане на остатъка има доказателства за наличие на излишък, моля, вижте разделите по-горе относно принципите на недопускане на печалба и на съфинансиране, както и съответните разпоредби на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Непаричните вноски от трети страни не се считат за приемлив източник на съфинансиране.

СТЪПКА 4: ПОПЪЛВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА ЗАЯВЛЕНИЕ

ФОРМУЛЯРИ ЗА ЗАЯВЛЕНИЯ

За да поискат безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“, заявителите трябва да използват специалните формуляри за всяко действие:

- **За действия, управлявани от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура**, заявленията трябва да бъдат подадени **по електронен път** чрез Портала за финансиране и обществени поръчки по съответната покана за представяне на предложения[502]. Заявленията (включително приложенията и придружаващите документи) се подават чрез формулярите, предоставени в системата за електронно подаване. Заявителите трябва да попълнят формуляра на един от официалните езици на ЕС, а резюмето/краткото описание на проекта винаги трябва да бъде на английски език. За повече информация относно процеса на подаване на документи (включително ИТ аспектите) направете справка в Онлайн наръчника, достъпен на адрес:

[501] Член 193 от Финансовия регламент на ЕС.

[502] Моля, отворете формулярите за заявление чрез раздела за покани за представяне на предложения на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки на адрес: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/calls-for-proposals?order=DESC&pageNumber=1&pageSize=50&sortBy=startDate&isExactMatch=true&status=31094501,31094502&frameworkProgramme=43353764.

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf.

- **За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“**, заявленията (включително приложенията) трябва да се подават **по електронен път** чрез формулярите за заявление, предоставени в раздел „Възможности“ на уебсайта на програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност[503]. За повече информация относно процеса на подаване на документи направете справка с ръководствата на програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“, на разположение на адрес: https://wikis.ec.europa.eu/display/NAITDOC.

За проекти, подадени от консорциуми, координиращата организация подава едно заявление за проекта от името на всички членове. Заявлението се подава пред компетентната национална агенция или пред Изпълнителната агенция (вж. рубриката „Къде се кандидатства?“ за всяко действие в част Б от настоящото ръководство).

Заявления, изпратени по пощата, по куриер, по факс или по електронната поща, няма да се приемат.

За действия, **управлявани от национална агенция**, електронният формуляр трябва да бъде попълнен на един от официалните езици, използвани в държавите — членки на ЕС, и в третите държави, асоциирани към Програмата. Едновременно с подаването на заявлението заявителят трябва да подпише и подаде **клетвена декларация** в изискуемия формат. При действия с много бенефициери партньорите (бъдещи събенефициери) ще трябва да подпишат и подадат **Формуляр за присъединяване и клетвена декларация,** в който в един документ са обединени клетвената декларация, пълномощното за координатора и формуляра за присъединяване към споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Формулярът за присъединяване и клетвена декларация трябва да се предоставя заедно със заявлението за всеки събенефициер. Ако не е предоставен заедно със заявлението, националната агенция може да го поиска по-късно, като определи задължителен краен срок за подаване. Следва да се има предвид, че дори ако заявлението бъде одобрено за финансиране, споразумението за отпускане на безвъзмездни средства не може да бъде подписано, докато не бъде предоставен този формуляр за всеки събенефициер.

Заявленията се подават само до една национална агенция или до Изпълнителната агенция.

В случай на подаване на няколко версии на едно и също заявление в рамките на един кръг на процедурата по подбор пред една и съща национална агенция или пред изпълнителната агенция националната или изпълнителната агенция във всички случаи счита за валидна последната версия на заявлението, подадена преди изтичането на крайния срок за подаване на заявленията.

Спазване на крайните срокове

Заявлението трябва да бъде подадено до посочения краен срок за всяко действие. Крайните срокове за подаване на заявления за проекти за всяко действие са посочени в „Критерии за допустимост“ в част Б от настоящото ръководство.

[503] Моля, отворете формулярите за заявление чрез раздела „Възможности“ на страницата на програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност на адрес: https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/.

Важна забележка: За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, независимо от датата, на която изтича крайният срок за кандидатстване, електронните формуляри се подават във всички случаи до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).

За обхванати от настоящото ръководство действия, управлявани от изпълнителната агенция (EACEA), в съответствие с изискванията на Портала за финансиране и обществени поръчки на Комисията крайният срок за подаване на предложенията е 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Заявители, които са установени в държави, попадащи в друг часови пояс, следва внимателно да отчетат разликата между часовите пояси, за да не допуснат заявленията им да бъдат отхвърлени.

КАКВА Е ПРОЦЕДУРАТА СЛЕД ПОДАВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Всички заявления, получени от националните агенции или от Изпълнителната агенция, преминават през процедура по оценяване.

Процедура по оценяване

Проектните предложения се оценяват от Изпълнителната агенция или от Националната агенция, пред която е подадено заявлението, изключително въз основа на критериите, описани в настоящото ръководство. Редът на оценяване на тези критерии се определя от разпоредителя с бюджетни кредити. Оценяването включва:

- проверка на съответствието на заявлението с критериите за приемане;
- проверка на съответствието на заявителя и предложените дейности с критериите за допустимост;
- проверка на съответствието на заявителя с критериите за отстраняване и подбор (т.е. за оперативния и финансовия капацитет);
- оценка на качеството, в рамките на която се оценява доколко заявлението отговаря на критериите за отпускане на безвъзмездни средства. Оценката на качеството в повечето случаи се извършва със съдействието на независими експерти. В работата си по оценката експертите се ръководят от насоки, разработени от Европейската комисия. За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, тези насоки ще бъдат публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия и на агенциите, отговорни за управлението на проектите по програмата „Еразъм+“ във всяка държава;
- проверка, че предложението не носи рискове от двойно финансиране. Ако е необходимо, тази проверка се извършва в сътрудничество с други агенции или други заинтересовани страни.

Ако дадено предложение бъде отхвърлено на някое от горепосочените основания или не отговаря на някой от задължителните критерии, останалите критерии няма да бъдат оценявани.

Националната или Изпълнителната агенция назначава комисия за оценка, която управлява целия процес на подбор. Въз основа на извършената оценка — при необходимост с подкрепа от външни експерти — съответната агенция подбира и съставя списък с проекти, предложени за отпускане на безвъзмездни средства.

За всички действия, обхванати от настоящото ръководство, по време на процедурата по оценяване от заявителите може да бъде поискано да предоставят допълнителна информация или да пояснят приложената към заявлението документация, при условие че тази информация или пояснения не изменят съществено предложението. Искания за допълнителна информация или пояснения са особено обосновани в случаите, когато заявителят е допуснал явни технически грешки или (за проекти, финансирани въз основа на споразумения, сключени с много бенефициери) едно или няколко от мандатните писма на партньорите липсват (информация за споразуменията, сключени с много бенефициери, можете да намерите в раздел „Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства“ по-долу).

Окончателно решение

В края на процедурата по оценяване националната или Изпълнителната агенция определят проектите, за изпълнението на които ще бъдат отпуснати безвъзмездни средства, въз основа на:

- класирането, предложено от комисията за оценка;
- бюджетът, който е наличен за дадена дейност (или за даден сектор в рамките на действие).

След приключването на процедурата по оценяване формулярите за кандидатстване и приложените към тях документи не се изпращат обратно на заявителя независимо от изхода от процедурата.

Уведомяване за резултатите

Всички заявители ще бъдат уведомени писмено за резултата от оценяването. В писмото ще се съдържат допълнителни инструкции за следващите стъпки в процеса към подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Когато не е възможно да се съобщят в подробности мотивите за отделни решения (например поради големия брой лица, засегнати от сходни решения), могат да се дават стандартни отговори. Тези стандартни отговори включват основните мотиви, обосноваващи взетото решение.

Заявителите, чиито заявления са одобрени, ще получат покана за подготовка за отпускане на безвъзмездните средства; останалите ще бъдат включени в списъка с резерви или отхвърлени. Поканата за подготовка за отпускане на безвъзмездните средства не представлява официално поемане на задължение за финансиране.

Преди отпускането на безвъзмездните средства националната или Изпълнителната агенция ще трябва да извърши още редица правни проверки: валидиране на правните субекти, финансов капацитет, проверка за отстраняване и др. За дейностите, управлявани от Изпълнителната агенция, от заявителите ще бъде поискано да представят финансовите данни на своята организация и да назначат упълномощен представител на правния субект (УППС).

Ако заявител счита, че отхвърлянето на предложението му се основава на грешка в процедурата за подбор, той може да подаде жалба (в съответствие със сроковете и процедурите, посочени в уведомителното писмо относно резултата от оценяването)[504]. Жалбите трябва да са съсредоточени върху аспекти, свързани с оценката на предложенията (напр. проверки за приемане или допустимост, процедура за оценка и др.), а не върху техните качества. Така заявителите могат да повдигнат въпроса за процедурни нередности, фактически грешки, явни грешки в оценката или злоупотреба с власт (напр. несъответствие между резултатите и коментарите, липсваща или неподходяща обосновка на заключенията, наличие на конфликт на интереси, надхвърляне на границите на правото на собствена преценка и т.н.). Няма да се разглеждат повторения на съдържанието на предложението или несъгласие с резултата или мотивите на техническата оценка.

За действията, управлявани от Изпълнителната агенция, моля, имайте предвид, че уведомленията, които не са били отворени в рамките на 10 дни след изпращането им, се считат за получени, и крайните срокове ще бъдат изчислявани от отварянето/получаването[505]. Моля, имайте предвид също, че за жалби, подадени по електронен път, може да има ограничения по отношение на броя знаци.

Ориентировъчен график за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

За проекти по ключово действие 1, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за

[504] За действия, управлявани от изпълнителната агенция, моля, вижте онлайн наръчника на ЕС за финансиране и обществени поръчки: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf

[505] Моля, вижте също общите условия на Портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf.

отпускане на безвъзмездни средства ще се извършат ориентировъчно 4 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

За проекти по ключово действие 2, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извършат ориентировъчно 5 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

За проекти по ключово действие 2 и ключово действие 3, управлявани от Изпълнителната агенция, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извърши ориентировъчно 6 месеца след крайния срок за подаване на заявления, а подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извърши ориентировъчно 9 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД ОДОБРЯВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства

Ако проектът бъде избран за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС по линия на програмата „Еразъм+“, между националната или Изпълнителната агенция и заявителя се подписва споразумение за отпускане на безвъзмездни средства. Споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства се изпраща на заявителя, за да бъде подписано и върнато на националната или на Изпълнителната агенция; Националната или Изпълнителната агенция подписва споразумението последна. След подписването на споразумението от двете страни заявителят става бенефициер на безвъзмездни средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта.

Споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства могат да бъдат сключени с един бенефициер, когато заявителят е единствен бенефициер, или с много бенефициери, когато всички организации партньори в консорциума придобиват качеството на бенефициери по споразумението. Споразумението с много бенефициери се подписва от координатора (водещия заявител), който се явява единственото звено за контакт пред националната или изпълнителната агенция. Всички останали организации, участващи в проекта като събенефициери, подписват формуляр за присъединяване, с който възлагат на координатора отговорността да действа като координатор. В случай на действия, управлявани от национални агенции, формулярите за присъединяване се комбинират с клетвената декларация и пълномощното за координатора в един документ (формуляр за присъединяване и клетвена декларация). Формулярите за присъединяване, подписани от всеки от партньорите в полза на координатора, следва да бъдат предоставени на етапа на подаване на заявления. Ако тези формуляри за присъединяване бъдат предоставени на по-късен етап, представянето им трябва да е не по-късно от подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Важна забележка: Формуляри за присъединяване не се изискват от организации партньори в други държави освен държавата на кандидатстващата организация в случаи на проекти за мобилност на учещи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение, проекти за мобилност на ученици и персонал в училищното образование и проекти за мобилност за персонал в областта на образованието за възрастни. При все това организациите, участващи в национални консорциуми в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни трябва да представят формуляр за присъединяване на кандидатстващата организация.

Размер на безвъзмездните средства

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от заявителя. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на специалните правила за финансиране, приложими към съответното действие.

Предоставянето на безвъзмездни средства в рамките на даден кръг за подбор не поражда право на получаване на безвъзмездни средства в следващи кръгове. Трябва да се отбележи, че предвиденият в споразумението размер на безвъзмездните средства е максимална сума, която не може да бъде увеличена, дори ако бенефициерът заяви по-висока сума. Ако националната агенция е органът, предоставящ средствата, за действия, при които се използва

модел, основан на единични разходи, размерът на безвъзмездните средства, предвиден в споразумението, може — ако има одобрение от националната агенция посредством изменение — да бъде увеличен чрез използване на резерв за непредвидени разходи, за да се покрият извънредни разходи, подкрепа за приобщаване и/или допълнителни единици, след извършване на преразпределение.

Средствата, преведени от Изпълнителната агенция или националната агенция, трябва да бъдат идентифицирани в сметката или подсметката, определена от бенефициера за изплащането на безвъзмездните средства.

Процедури за плащане

В зависимост от вида на действието, срока на изпълнение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и оценката на финансовия риск се прилагат различни процедури за плащане по отношение на проектите, подкрепени по програмата „Еразъм+“.

С изключение на първото плащане за предварително финансиране останалите плащания или възстановявания ще се извършват въз основа на анализ на отчети или искания за плащане, подадени от бенефициера (образците на тези документи ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на националните агенции, а за Изпълнителната агенция — в портала „Възможности за финансиране и търгове“).

Прилаганите в рамките на програмата „Еразъм+“ процедури за плащане са описани по-долу.

Плащане за предварително финансиране

Плащането за предварително финансиране ще бъде преведено на бенефициера в срок от 30 дни от датата на подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства от последната от двете страни („влизане в сила“) и, когато е приложимо, когато бъдат получени необходимите финансови гаранции (вж. раздел „Финансова гаранция“ по-долу). Предварителното финансиране има за цел да осигури на бенефициера оборотни средства. Националните агенции или Изпълнителната агенция могат да решат да разделят плащането за предварително финансиране на няколко вноски. Те също така могат да решат да намалят размера на предварителното финансиране или въобще да не предоставят такова, ако преценят, че финансовият капацитет на бенефициера е слаб.

Следващи плащания за предварително финансиране

Бенефициерите по някои действия ще получат следващи плащания за предварително финансиране в срок от 60 календарни дни от получаването от националната агенция или Изпълнителната агенция на подадените от бенефициерите искания за следващи такива плащания, само ако искането за следващо предварително финансиране е придружено от отчет за предварително финансиране. Такива следващи плащания за предварително финансиране могат да бъдат поискани след усвояването на най-малко 70 % от предходното такова плащане. Когато в отчета за усвояването на предходно плащане (плащания) за предварително финансиране е отразено, че за покриване на разходи по действието са усвоени по-малко от 70 % от предходното плащане (плащания), сумата на следващото плащане се намалява с неусвоената част от предходното плащане за предварително финансиране.

Периодичен отчет или доклад за напредъка/технически отчет

От бенефициерите може да бъде поискано да приложат периодичен отчет към искането за междинно плащане.

В други случаи от бенефициерите може да бъде поискано да представят доклад за напредъка с информация относно състоянието на изпълнението на проекта. Докладите за напредъка не водят до отпускане на следващи плащания. Периодичният отчет и докладът за напредъка трябва да бъдат предоставени в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Плащане или възстановяване на остатъка

Размерът на окончателното плащане в полза на бенефициера се определя въз основа на окончателния доклад, който трябва да бъде представен в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин, или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/крайни продукти е незадоволително, размерът на финансирането може да бъде намален пропорционално или, когато е приложимо, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови надхвърлящите разходите суми, които вече е получил като предварително финансиране.

По някои действия националната или Изпълнителната агенция превеждат 100 % от отпуснатите безвъзмездни средства като плащане за предварително финансиране. В такива случаи не се дължи окончателно плащане. Независимо от това, ако — въз основа на окончателния доклад, който следва да се предостави от бенефициера в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства — а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин; или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/крайни продукти е незадоволително, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови надхвърлящите разходите суми, които вече е получил като предварително финансиране.

Плащания за предварително финансиране (или части от тях) могат да бъдат прихванати (без съгласието на бенефициерите) от други суми, дължими от даден бенефициер на органа, предоставящ помощта, до сумата, дължима на този бенефициер.

Окончателното плащане ще бъде извършено в рамките на 60 календарни дни след получаването на окончателния доклад.

ДРУГИ ВАЖНИ РАЗПОРЕДБИ

Ценности на ЕС, тежко професионално нарушение и конфликт на интереси

Заявителите трябва да са наясно, че ако им бъдат отпуснати безвъзмездни средства, споразумението за отпускане на безвъзмездни средства задължава участващите страни да извършат действието в съответствие с най-високите етични стандарти и приложимото право на ЕС, международното и националното право относно етичните принципи. По време на прилагането на действието бенефициерите трябва да се ангажират със и да гарантират зачитането на ценностите на ЕС (като зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, върховенството на закона и правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства). В случай на нарушение органът, предоставящ средствата, може да намали или възстанови безвъзмездните средства и да прекрати споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Подбуждане към дискриминация, омраза или насилие срещу група лица или член на група, или подобни дейности, които са в противоречие с ценностите, на които се основава Съюзът, както е заложено в член 2 от Договора за Европейския съюз[506], са неприемливи и несъвместими с ценностите и целите на Програмата, независимо дали такива действия се извършват преди, по време или след изпълнението на проекта. В съответствие с Финансовия регламент на ЕС такова поведение може да се квалифицира като основание за отстраняване във връзка със средства на ЕС, когато с окончателно съдебно или административно решение е установено, че лицето или субектът са виновни за извършването на тежко служебно нарушение, като са нарушили приложимите законови или подзаконови разпоредби или етични норми на професията, която практикуват, или като са имали неправомерно поведение, отразяващо се върху професионалната им благонадеждност, когато това поведение показва умисъл или груба небрежност[507]. Отстранените субекти не могат да получават средства от ЕС[508].

[506] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M002

[507] Член 138, параграф 1, буква в), точка vi) от Финансовия регламент на ЕС.

[508] За повече подробности направете справка с раздела с критериите за отстраняване.

Заявителите следва също така да имат предвид, че след отпускането на безвъзмездните средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства те трябва да предприемат всички мерки за предотвратяване на конфликти на интереси, при които безпристрастното и обективно изпълнение на споразумението би могло да бъде изложено на риск по причини, свързани със семейството, емоционалния живот, политически или национални пристрастия, икономически интерес или друг пряк или косвен интерес. Те незабавно уведомяват официално органа, предоставящ средствата, за всяка ситуация, която представлява или може да доведе до конфликт на интереси, и незабавно предприемат всички необходими стъпки за коригиране на ситуацията. Органът, предоставящ средствата, може да извърши проверка, за да потвърди, че предприетите мерки са подходящи, както и да изиска прилагане на допълнителни мерки в конкретен срок. Същото задължение за предотвратяване на всякакви ситуации на конфликт на интереси се отнася и за подизпълнителите.

Като цяло действието трябва да бъде изпълнено от участващите организации, както е описано в тяхното заявление, и в съответствие с разпоредбите на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, условията на поканата, приложимите стандарти за качество, както и с всички правни задължения съгласно приложимото право на ЕС, международното и националното право.

Финансова гаранция

Ако финансовият капацитет на бенефициера бъде оценен като слаб, националната или Изпълнителната агенция може да изиска от бенефициер, на когото са отпуснати безвъзмездни средства в размер над 60 000 EUR, да предостави предварително гаранция с цел да се ограничат финансовите рискове, свързани с плащането за предварително финансиране. Сумата на изисканата гаранция може да достигне размера на плащането (плащанията) за предварително финансиране.

Целта на тази гаранция е банката или финансовата институция да осигурят неотменимо обезпечение или да действат като пръв гарант за задълженията на бенефициера по силата на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Тази финансова гаранция, деноминирана в евро, се предоставя от одобрена банка или финансова институция, установена в една от държавите — членки на Европейския съюз. Когато бенефициерът е установен в държава извън ЕС, националната или Изпълнителната агенция може да се съгласят установена в тази държава банка или финансова институция да предостави гаранцията, ако приемат, че банката или финансовата институция предлага еквивалентна финансова сигурност и характеристики като тези, които се предлагат от банка или финансова институция, установена в държава — членка на ЕС.

Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция, предоставена от трета страна, или с няколко гаранции на трети страни, предоставени от участващите организации, които са страни по същото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

Гаранцията се освобождава при постепенното изчистване на предварителното финансиране чрез междинните плащания или окончателното плащане за бенефициера в съответствие с условията в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. В случай че окончателното плащане се извършва под формата на възстановяване, гаранцията се освобождава след уведомяване на бенефициера или ще остане изрично в сила до окончателното плащане, а ако окончателното плащане е под формата на възстановяване — до три месеца след уведомяването на бенефициера за дебитното известие.

Възлагане на подизпълнители и възлагане на договор за поръчка

По принцип ограниченото възлагане на дейности на подизпълнители се разрешава, стига то да не обхваща основни дейности, от които пряко зависи постигането на целите на действието. По правило задачите, изпълнявани от координатора по силата на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, не могат да бъдат възлагани на подизпълнители[509]. Бенефициерът може да прибегне до възлагане на договори за подизпълнение

[509] В случай на публични органи координаторите могат да делегират някои от задачите си съгласно споразумението за отпускане на безвъзмездни средства на субект с „правомощия за управление“.

за нецентрални дейности като например специфични технически услуги, представляващи част от задачите по действието, за които се изискват специални умения (свързани с областите на правото, счетоводството, данъчното облагане, човешките ресурси, информационните технологии и др.) или до договори за изпълнение. Разходите, направени от бенефициера за такива услуги, могат следователно да се приемат за допустими разходи, ако отговарят на всички останали критерии, посочени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, като например най-добро съотношение качество/цена и липса на конфликт на интереси.

Когато за изпълнението на проекта се изисква възлагане на поръчки за стоки, строителство или услуги (договори), бенефициерите трябва да възложат поръчката на този участник, който е подал икономически най-изгодната оферта, т.е. офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, или, когато е уместно, офертата, предлагаща най-ниската цена, като се гарантира, че няма конфликт на интереси и че тази документация се съхранява за целите на евентуален одит.

При сключване на договор за изпълнение, чиято стойност надхвърля 60 000 EUR, националната или Изпълнителната агенция може да наложи на бенефициера специални правила в допълнение към описаните в предходния абзац. Тези специални правила ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции или на Изпълнителната агенция.

Информация за отпуснатите безвъзмездни средства

В съответствие с принципа на прозрачност и изискването за последваща публичност информация за получателите на средства от Съюза трябва да бъде публикувана на уебсайта на Комисията, на Изпълнителната агенция и/или на националните агенции през първата половина на годината, следваща приключването на финансовата година, за която са отпуснати тези безвъзмездни средства.

Информацията може да се публикува и по всякакви други подходящи начини, включително в Официален вестник на Европейския съюз.

Националните агенции и Изпълнителната агенция публикуват следната информация:

- наименование и място на дейност на бенефициера;
- размер на отпуснатите безвъзмездни средства;
- характер и цел на отпуснатите безвъзмездни средства.

При мотивирано и надлежно обосновано искане, подадено от бенефициера, публикуването се отменя, ако оповестяването на тази информация може да застраши правата и свободите на съответните лица, защитени с Хартата на основните права на Европейския съюз, или да навреди на търговските интереси на бенефициерите.

Що се отнася до личните данни на физически лица, публикуваната информация се заличава две години след края на финансовата година, през която са отпуснати средствата.

Същото се прилага и за личните данни, съдържащи се в официалните наименования на юридически лица (например сдружение или дружество, чието наименование се състои от имената на неговите учредители).

Тази информация не се публикува за стипендии, изплатени на физически лица, и друга пряка помощ, отпусната на крайно нуждаещи се физически лица (бежанци и безработни лица). Освен това организациите бенефициери нямат право да публикуват такива данни за лица, които получават безвъзмездни средства за мобилност по програмата „Еразъм+“.

Видимост на действията на Съюза

Конкретните изисквания относно видимостта на проекта, споделянето на резултатите от проекта и въздействието на проекта, както и задължението за осигуряване на публичност за всеки одобрен проект, са подробно описани в конкретните покани/действия и споразумения за отпускане на безвъзмездни средства. Бенефициерите трябва

ясно да посочват помощта от Европейския съюз във всички съобщения или публикации, независимо от формата и медията, включително интернет, или във връзка с дейностите, за които се използват безвъзмездните средства. Това задължение трябва да се изпълнява в съответствие с разпоредбите на поканата и споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако тези разпоредби не са изпълнени изцяло, размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

Проверки,одити и мониторинг

Националната или Изпълнителната агенция и/или Европейската комисия могат да извършват технически и финансови проверки и одити във връзка с усвояването на безвъзмездните средства.

Когато възникнат проблеми в конкретен проект или за даден участник (например проблеми, свързани с оперативния или финансовия капацитет), може да се наложи по-внимателно наблюдение и предприемане на мерки, както е описано в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Целта на този мониторинг е да помогне на бенефициерите да управляват риска, така че той да не се осъществи на практика и действието да може да бъде успешно завършено. Органът, предоставящ средствата, може също така да извършва проверки на задължителните записи на бенефициера (или събенефициера) за целите на периодичната оценка на финансирането въз основа на еднократни суми, единични разходи или единни ставки. Бенефициерът (или събенефициерът) се задължава с подписа на своя законен представител да предостави доказателства, че отпуснатите безвъзмездни средства са използвани целесъобразно. Европейската комисия, Изпълнителната агенция, националните агенции и/или Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската прокуратура или упълномощен от тях орган могат да проверяват начина на използване на безвъзмездните средства по всяко време в срок до пет години или до три години за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, след окончателното плащане. Поради това бенефициерите трябва да съхраняват през този период документация, оригинални оправдателни документи, статистически данни и други документи, свързани с безвъзмездните средства.

Възможно е да се прилагат различни видове одитни процедури съобразно вида на съответното действие, размера и формата на отпуснатите безвъзмездни средства.

Подробни разпоредби относно проверките и одитите са включени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Оценка и мониторинг на риска

Оценката на риска е основна част от управлението на безвъзмездните средства от ЕС, тъй като спомага за опазването на публичните средства, повишава успеха на проектите и насърчава отчетността и прозрачността. Тя е важен елемент както от процеса на подаване на заявления, така и от управлението на проекти, финансирани от ЕС, и помага да се гарантира, че средствата се разпределят и използват ефективно, ефикасно и съобразно със съответните политики и разпоредби.

При подготовката на заявленията от заявителите често се изисква установяване и ограничаване на риска. Това е от значение и на етапа на подбор на проекти. Финансовият регламент на ЕС позволява на разпоредителя с бюджетни кредити в няколко случая да отмени дадено задължение или да поиска допълнителни документи от заявителя въз основа на своята оценка на риска. При някои дейности от заявителите се изисква да представят и план за управление на риска, като в този случай самият план е част от оценката на проекта. Накрая, мониторингът на риска, свързан с бенефициера и проекта, се извършва по време на изпълнението на проекта в контекста на проверки, прегледи, одити или разследвания, провеждани по конкретно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

Сътрудничество и последователно изпълнение на Програмата чрез информационната система, използвана от Комисията, EACEA и националните агенции

С цел да се гарантират последователното изпълнение на Програмата във всички участващи държави[510] и защитата на финансовите интереси на ЕС[511], информацията относно заявителя, заявлението, спазването на критериите за допустимост и отстраняване, свързаните с тях оценки на оперативния и финансовия капацитет и всяка друга имаща отношение информация, включително относно финансирани в миналото проекти, а в случай на отпускане на безвъзмездни средства — информацията относно изпълнението на проекта и всяко засилено наблюдение на същия този проект, може да бъде предоставена на оправомощени лица от Европейската комисия, EACEA и националните агенции в контекста на подбора и отпускането, предотвратяването на двойно финансиране, мониторинга и други случаи в контекста на надзорен контрол и първични проверки съгласно Регламента за „Еразъм+“.

Целият достъп до информация е предмет на правилата за защита на личните данни, посочени по-долу.

По отношение на EACEA данните могат да бъдат достъпни чрез портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки в съответствие с приложимите декларации за поверителност[512]. Обменът на информация между EACEA и националните агенции трябва да е в съответствие с разпоредбите на меморандумите за разбирателство, подписани между тях.

Защита на финансовите интереси на Съюза

Комисията предприема подходящи мерки, за да гарантира, че при изпълнението на действията, финансирани съгласно Регламента за „Еразъм+“, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измама, корупция и всякакви други незаконни действия, чрез ефективни проверки и, при установяването на нередности, чрез възстановяването на недължимо платените суми, и, когато е уместно, чрез ефективни, пропорционални и възпиращи административни и финансови санкции[513]. Това включва извършване на надзорни проверки по отношение на действията и дейностите по програмата, управлявани от националните агенции, определяне на минималните изисквания за проверките от националните агенции и независими одитни органи, обработка на данни, както е описано по-долу, и тясно сътрудничество с националните агенции, които отговарят за първичните проверки на бенефициерите на безвъзмездни средства.

Заявителите на безвъзмездни средства трябва да са наясно, че всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, трябва да окажат пълно сътрудничество за защита на финансовите интереси на Съюза и като условие за получаване на средствата предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, както и на Европейската прокуратура по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939, на OLAF, на Сметната палата, а когато е целесъобразно — и на съответните национални органи, за да упражняват те в пълна степен съответната си компетентност[514].

Защита на личните данни

Всички лични данни, съдържащи се във формуляра за заявление или споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, се обработват от националната или Изпълнителната агенция или от Европейската комисия в съответствие с:

- За всяко обработване на лични данни, което се изисква съгласно официалните насоки или указания на Европейската комисия или е необходимо за изпълнението на програмата „Еразъм+“: Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г.[515] относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (текст от значение за ЕИП);

[510] Вж. член 128 от Финансовия регламент на ЕС, както и член 28, параграфи 7 и 8 от Регламента за „Еразъм+“.

[511] Вж. по-специално член 194 от Финансовия регламент на ЕС относно забраната за двойно финансиране.

[512] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/privacy-statement_en.pdf

[513] Член 30, параграф 1 от Регламента за „Еразъм+“.

[514] Член 129 от Финансовия регламент.

[515] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj

- За всяко обработване на лични данни за други цели, което не се изисква от официалните насоки или указания на Европейската комисия, нито е необходимо за изпълнението на програмата „Еразъм+“:

    - Общ регламент относно защитата на данните (ОРЗД или Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г.[516]) за:

        - всички лични данни, обработвани от администратор или обработващ лични данни в ЕС/ЕИП;

        - всички лични данни на субектите на данни, които се намират в ЕС/ЕИП към началото на обработването;

    - националното законодателство за защита на личните данни за всяко друго обработване.

В тези случаи образуването, което взема решение относно средствата и целите на обработването на лични данни за тези други цели, заменя Европейската комисия като подлежащ на отчетност и отговорен администратор на лични данни съгласно приложимото законодателство за защита на личните данни.

Освен ако не са обозначени като незадължителни, отговорите на заявителя на въпросите, съдържащи се във формуляра за заявление, са необходими за оценката и по-нататъшната обработка на заявлението за безвъзмездни средства в съответствие с ръководството за програмата „Еразъм+“. Личните данни ще бъдат обработвани единствено за тази цел от отдела или звеното, отговарящо за съответната програма на Съюза за предоставяне на безвъзмездни средства (орган, действащ като администратор на данни). Допуска се предаване на принципа „необходимост да се знае“ на лични данни на трети лица, участващи в оценката на заявленията или в процедурата по управление на безвъзмездните средства, без да се засяга възможността за предаване на данни на органите, отговарящи за извършването на мониторинг и проверки в съответствие със законодателството на Европейския съюз, или на органите, на които е възложено извършването на оценки на програмата или на отделни действия по програмата. По-специално за целите на защитата на финансовите интереси на Съюза личните данни могат да бъдат предадени на служби за вътрешен одит, Европейската сметна палата, органа за разглеждане на финансови нередности, Европейската служба за борба с измамите или Европейската прокуратура, както и между разпоредителите с бюджетни кредити на Комисията и изпълнителните агенции. Заявителят има право на достъп до личните си данни и право да коригира тези данни. При конфликти заявителят има също така право да се обърне по всяко време към Европейския надзорен орган по защита на данните.

По отношение на обработването на лични данни в рамките на програмата „Еразъм+“ на следния адрес е поместена подробна декларация за поверителност, включително данни за контакт за всякакви евентуални въпроси относно обработването на личните данни на заявителя: www.webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/privacy-statement

За действия, управлявани от EACEA, моля, вижте: www.ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/privacy-statement_en.pdf

Заявителят информира физическите лица, чиито лични данни се съдържат в предложението, за съответната декларация за поверителност, както е посочено по-горе, преди да представи своите предложения.

В рамките на програмата „Еразъм+“ действията, управлявани от националните агенции или от Изпълнителната агенция EACEA, заявителите и — в случая на правни субекти, лицата, които са членове на административните, управленските или надзорните органи на заявителя или имат правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол върху този заявител, или физическите или юридическите лица, които поемат неограничена отговорност за задълженията на заявителя — се уведомяват, че техните лични данни (име и фамилия в случая на физически лица, адрес, правна форма, име и фамилия на лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол, в случая на юридически лица) могат да бъдат

[516] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj

регистрирани в Системата за ранно откриване и отстраняване (EDES) от разпоредител с бюджетни средства на Агенцията, ако се намират в някое от положенията, посочени в Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

ЧАСТ Г: РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

В настоящия раздел са представени определенията на ключови понятия, свързани с програмата „Еразъм+“. Речникът е разделен на организирани по азбучен ред раздели, обхващащи както общи термини, така и специфични понятия, релевантни само за определен сектор.

Общи термини

Придружаващо лице	Лице, което придружава участници (учещи, членове на персонала, младежи или младежки работници) в дейност за мобилност, за да осигури тяхната безопасност, да предостави подкрепа и помощ, както и да съдейства за ефективното обучение на участниците по време на мобилността. При индивидуалните дейности придружаващото лице може да придружава участници с по-малко възможности или непълнолетни лица и младежи с малък опит извън собствената им държава. В случай на групови дейности в областта на образованието и обучението групата трябва да се придружава от квалифицирани служители в сферата на образованието, за да се улесни учебния процес.
Акредитация	Административна процедура, с която се гарантира, че организациите, желаещи да получат опростен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“ в рамките на дадено действие, отговарят на набор от критерии и минимални изисквания. Присъждането на акредитация представлява първият етап от двуетапна процедура за кандидатстване за определени безвъзмездни средства и не води до незабавно отпускане на финансиране по програма „Еразъм+“.
Свързан субект	Следните субекти могат да се считат за субекти, свързани с бенефициера (в съответствие с член 190 от Финансовия регламент): • правни субекти, които имат правна връзка с бенефициера или връзка с него посредством собствения капитал, като тази връзка не е ограничена нито до действието, нито е създадена с единствена цел неговото изпълнение; • няколко субекта, които отговарят на критериите за получаване на безвъзмездни средства и заедно формират един субект, който може да бъде третиран като единствен бенефициер, включително когато субектът е създаден специално за целите на изпълнение на действието. Свързаните субекти трябва да отговарят на критериите за допустимост и за липса на основание за отстраняване, а когато е приложимо — и на критериите за подбор, приложими за заявителите, но те не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума (ако е приложимо).

Заявител	физическо лице или субект със или без правосубектност, които са подали заявление в рамките на процедура за предоставяне на безвъзмездни средства, включително участваща организация или неформална група от младежи. Заявителите могат да подават проектопредложенията си самостоятелно или от името на други организации, участващи в проекта. Във втория случай заявителят изпълнява и функцията на координатор. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция EACEA, заявителите са онези участници, които ще станат бенефициери и свързани субекти в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, ако по заявлението им бъдат отпуснати средства.
Краен срок за подаване на заявления	Крайната дата за подаване на заявлението в националната агенция или в Изпълнителната агенция, за да бъде прието.
Асоциирани партньори	Субекти от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни задачи/дейности по проекта или оказват подкрепа за популяризирането и устойчивостта на проекта, но не се считат за бенефициери по отношение на аспектите на управление на договорите и не получават никакво финансиране от Програмата в рамките на проекта (нямат право да начисляват разходи или да изискват внасянето на вноски).
Основни умения	Езикова грамотност, математика, наука и технологии; тези умения са обхванати в ключовите компетентности.
Бенефициер	физическо лице или субект със или без правосубектност, с които е подписано споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства. Когато има няколко бенефициери (в споразумения с много бенефициери), те могат да бъдат наричани и „събенефициери“.
Смесена мобилност	Дейност за мобилност, съчетаваща физически и виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество.
Покана за представяне на предложения	Публикувана от Комисията или от нейно име покана за представяне в рамките на определен краен срок на предложение за действие, което съответства на преследваните цели и отговаря на необходимите условия. Поканите за представяне на предложения се публикуват в Официален вестник на Европейския съюз (серия C) и/или на съответните уебсайтове на Комисията, националната или Изпълнителната агенция.
Техническа грешка	Неволно направена незначителна грешка или недоглеждане в документ, с които се променя неговият смисъл, като печатна грешка или неумишлено добавяне или пропускане на дадена дума, израз или цифра.
Съфинансиране	Съгласно принципа за съфинансиране част от разходите по подкрепения от ЕС проект трябва да бъдат покрити от бенефициера или с вноски от външни източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС.
Дружество	Юридическо лице, създадено в съответствие с гражданското или търговското право, включително кооперации и други юридически лица, които се регулират от публичното или частното право, с изключение на тези с нестопанска цел.

Консорциум	Две или повече участващи организации, които обединяват усилия, за да подготвят и изпълнят проект. Консорциумът може да бъде национален (т.е. в него да участват организации, установени в една и съща държава) или международен (да обхваща участващи организации от различни държави).
Координатор/координираща организация	Участваща организация, която подава заявление за финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“ от името на консорциум от организации партньори. Освен че е бенефициер, координаторът има и специални задължения, предвидени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.
Компетентност в областта на цифровите технологии	Това означава уверено, критично и отговорно ползване на цифровите технологии и взаимодействие с тях за учене, на работното място и за участие в обществото. Тази компетентност включва информационна грамотност и грамотност по отношение на данните, общуване и сътрудничество, медийна грамотност, създаване на цифрово съдържание (включително програмиране), безопасност (включително благосъстояние в цифрова среда и компетентности във връзка с киберсигурността), въпроси, свързани с интелектуалната собственост, решаване на проблеми и критично мислене.
Предприятие	Всяко предприятие, осъществяващо икономическа дейност, независимо от размера, правната форма или сектора на икономиката, в който осъществява своята дейност.
Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	Обща референтна рамка от осем квалификационни нива, изразени като резултати от обучение с градирани нива на владеене. Те служат като средство за конвертиране между различните квалификационни системи и техните нива. Целта на Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР) е да се подобрят прозрачността, съпоставимостта и преносимостта на квалификациите на гражданите (ОВ 2017/С 189/03).
ESCO (многоезична Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите)	Предназначена е да определи и категоризира на 25 европейски езика уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, които са от значение за пазара на труда и образованието и обучението в ЕС. Системата предлага професионални профили, показващи взаимовръзките между професиите, уменията, компетентностите и квалификациите. ESCO е разработена в отворен електронен формат и може да се използва безплатно от всеки.
Установен	Дадена организация или орган се счита за установен(а) на мястото, където подлежи на юрисдикция за правни и данъчни цели. Това обикновено се определя въз основа на изпълнението на определени национални условия, които позволяват такава организация или орган да бъде официално признат(а) от националните органи. По отношение на неформалните групи младежи се приема, че седалището и (статутът на) местно лице за данъчни цели на техния законен представител (т.е. „центърът на интересите“ им[517]) имат равностойно значение за целите на допустимостта във връзка с отпускането на финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“. Второ местоживеене и разрешително за пребиваване не се приема за тази цел.

[517] При съмнение вж. член 11 от Регламент (ЕО) № 987/2009 относно елементите за определяне на пребиваването.

държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Програмата	Държави от и извън ЕС, в които има създадена национална агенция, вземаща пълно участие в програмата „Еразъм+“. Списъкът на държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към Програмата, е даден в раздел „Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?“ в част А от настоящото ръководство. Третите държави, асоциирани към програмата, имат подписано със Съюза споразумение съгласно член 19 от Регламента за „Еразъм +“.
Европас (Europass)	Онлайн платформата „Европас“ е действие по Европейската програма за умения, което предоставя на физическите лица и организациите уеб-базирани инструменти и информация относно възможностите за учене, квалификационните рамки и квалификациите, ориентирането, определянето на необходимите умения, инструментите за самооценка и документирането на уменията и квалификациите, както и връзката с възможностите за учене и заетост. Платформата „Европас“ също така предлага инструменти и софтуер в подкрепа на удостоверения с цифров подпис, както е посочено в плана за действие в областта на цифровото образование, чрез европейските цифрови удостоверения за учене. Платформата осигурява взаимосвързаност с националните източници на данни относно възможностите за обучение и националните бази данни или регистри за квалификациите.
Европейска НПО	За целите на настоящата програма това са НПО, които функционират чрез официално призната структура, състояща се от европейски орган/секретариат, законно установен най-малко от две години в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към Програмата, и от национални организации/клонове в поне девет държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Пограмата. Тези национални организации/клонове трябва: • да са в доказана законоустановена връзка[518] с европейския орган/секретариата; • да развиват дейност, свързана с областта на образованието, обучението или младежта. Европейска НПО трябва да се състои от най-малко девет структури (европейски орган/секретариат + и най-малко осем национални организации/клонове), установени в девет различни държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.
Заявител за първи път	Всяка участваща организация, която преди това не е получавала подкрепа като координатор на проект (заявител) по даден вид действие, подкрепяно от настоящата програма или от предходната програма през последните седем години.
Непреодолима сила	Всяка ситуация или събитие, които пречат на организациите и лицата да изпълняват задълженията си при изпълнението на дейностите по проекта. Тази ситуация или събитие трябва да бъдат непредвидими, извънредни и извън контрола на страните. Непреодолимата сила не може да се дължи на грешка или небрежност от страна на организациите или другите участници, участващи в действието, и се оказва неизбежна въпреки полагането на всички дължими усилия.

[518] Определена под понятието „законоустановена връзка“ в настоящия речник на термините.

Екологични умения	Компетентности и знания, необходими за прехода към нисковъглеродна икономика, които могат да са общи като устойчиво селско стопанство, опазване на почвите, потребление на енергия и намаляване на отпадъците или по-специализирани като знания за енергията от възобновяеми източници.
Екологично пътуване	Пътуване, при което за изминаването на поне половината от пътя се използват транспортни средства с ниски емисии, като автобус, влак, велосипед или споделяне на автомобил. Пътуването с лодка ще се счита за екологично пътуване, ако се комбинира с други транспортни средства с ниски емисии.
Организация домакин/приемаща организация	(Основната) организация, която предоставя учебно съдържание на участниците в дейностите за мобилност, като използва собствените си ресурси и експертен опит. Приемащата организация си сътрудничи с изпращащата организация, за да се определят очакваните резултати от обучението и методите, които ще бъдат използвани за постигането им. След това тя изпълнява програмата за обучение и извършва мониторинг и наставничество по време на дейността.
Информално учене	Учене, което е резултат от ежедневни дейности и опит, и което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес; възможно е то да няма целенасочен характер от гледна точка на учещия.
Международен	В контекста на програмата „Еразъм+“ се отнася до всяко действие, което включва най-малко една държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, и най-малко една трета държава, която не е асоциирана към програмата.
Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги	Престой в организация партньор в друга държава с цел обучение посредством наблюдение на ежедневната работа на практикуващи специалисти в приемащата организация, обмен на добри практики, придобиване на умения и знания и/или изграждане на дългосрочни партньорства посредством активно наблюдение.
Ключови компетентности	Основният набор от знания, умения и нагласи, от които всички лица се нуждаят за личностна реализация и развитие, пригодност за заетост, социално приобщаване, устойчив начин на живот, успешен живот в мирни общества, организиране на живота по здравословно осъзнат начин и активно гражданско участие, както е описано в Препоръка на Съвета 2018/C 189/01 от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот.
Образователна мобилност	Физическо преместване в държава, различна от държавата по пребиваване, с цел учене, обучение или неформално или информално учене.
Резултати от обучението	Посочване на това, което участникът знае, разбира и може да прави след завършване на учебния процес. Резултатите от обучението се определят под формата на знания, умения и компетентности.
Правен субект	Физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното право, правото на Съюза или международното право, което има юридическа правосубектност и може, действайки от свое име, да упражнява права и да поема задължения, или субект, който няма юридическа правосубектност, както е посочено в член 200, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент.

Упълномощен представител на правния субект (УППС)	За действие, управлявано от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура, успоредно с валидирането на дадена организация в регистъра на участниците нейният законен представител/представители трябва да определи упълномощен представител на правния субект (УППС). Ролята на УППС е от ключово значение: след като бъде валидиран от Комисията, УППС ще бъде упълномощен да: • управлява правната и финансовата информация за организацията; • управлява правата за достъп на лица в организацията (но не на проектно ниво); • назначава представители на организацията да подписват по електронен път споразумения за отпускане на безвъзмездни средства („правни подписващи субекти“ — LSIGN) или финансови отчети („финансови подписващи субекти“ — FSIGN) чрез портала „Възможности за финансиране и търгове“. Всички стъпки за валидиране на УППС са изяснени в портала „Възможности за финансиране и търгове“.
Организация с по-малко опит	Всяка участваща организация, която не е получавала подкрепа за даден вид действие, подкрепено от настоящата програма или от предходната програма, повече от два пъти през последните седем години. В тази категория се включва категорията „заявител за първи път“, определена по-горе.
Учене през целия живот	Учене във всичките му форми — формално, неформално и информално учене, което се осъществява на всички етапи от живота и което води до подобряване или осъвременяване на знанията, уменията, компетентностите и нагласите или участието в обществото в личен, граждански, културен, социален или свързан със заетостта план, включително предоставянето на консултации и услуги по ориентиране; то обхваща образованието и грижите в ранна детска възраст, общото образование, професионалното образование и обучение, висшето образование, образованието за възрастни, младежката работа, както и други учебни среди извън формалното образование и обучение, и обикновено насърчава междусекторното сътрудничество и гъвкавите процеси на учене.
Нов участник	Всяка участваща организация, която не е получавала подпомагане за даден вид действие, подкрепяно от настоящата програма или от предходната програма, било то като координатор или като партньор.
Микроквалификация	Микроквалификацията е признато доказателство за резултатите от обучението, постигнати от учещия след кратък опит от учене, в съответствие с прозрачни стандарти и изисквания и след оценяване. Доказателството се съдържа в заверен документ, в който се посочват името на титуляра, постигнатите резултати от обучението, методът на оценяване, издаващият орган и, когато е приложимо, равнището по квалификационната рамка и получените кредити. Микроквалификациите принадлежат на учещия, те могат да бъдат споделяни, преносими и комбинирани в по-обхватни квалификации.
Споразумение за мобилност/обучение	Споразумение между изпращащата организация, приемащата организация и участващите лица, в което се определят целите и съдържанието на периода на мобилност с цел да се осигури неговата релевантност и качество. Споразумението може да се използва от приемащата организация и като основа за признаването на периода на престой в чужбина.

Месец	За целите на изчисляването на финансовата подкрепа един месец е равен на 30 дни.
МООК (Масов отворен онлайн курс)	Вид курс, който се предоставя изцяло онлайн, достъпът до него е отворен за всички без заплащане, изисквания за прием или други ограничения; броят на участниците често е голям. Тези курсове могат да имат компоненти, предполагащи лично присъствие, например насърчаване на срещи на местни участници, както и официална оценка, но в повечето случаи се основават на рецензии, самооценка и автоматизирано оценяване. Съществуват много варианти на МООК, насочени към конкретни сектори, целеви групи (например в професионалното образование, учители и др.) или методи на преподаване. МООК, финансирани по програмата „Еразъм+“, трябва да бъдат отворени за всички и както участието, така и сертификатът или цифровата значка за завършване са безплатни за участниците. Изискването за свободен достъп до образователни ресурси важи и за МООК, както и за други пълни курсове.
Национална агенция	Определен орган, отговорен за управлението на изпълнението на програмата на национално равнище в дадена държава членка или в трета държава, асоциирана към програмата. Във всяка държава може да има една или повече национални агенции.
Национален орган	Орган на национално равнище, който отговаря за мониторинга и надзора на управлението на програмата в държава членка или в трета държава, асоциирана към програмата. Във всяка държава може да има един или повече национални органи.
Неформално учене	Учене, което се осъществява посредством планирани учебни дейности при наличие на някаква форма на подпомагане на ученето, но което не е част от официалната система за образование и обучение.
Професионален профил	Набор от умения, компетентности, знания и квалификации, които обикновено са от значение за определена професия.
OID (Идентификационен номер на организацията)	Уникален номер, който съответства на дадена организация. Този номер може да бъде използван при кандидатстването за акредитация или за безвъзмездни средства по действията по програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, управлявани от националните агенции.
Свободен достъп	Предоставяне на крайните продукти от безвъзмездните средства, като например публикуване на материали, които са свободно достъпни за обществеността без ограничения, обикновено чрез цифрови платформи и хранилища. Програмата „Еразъм+“ има изискване за свободен достъп до образователни ресурси и насърчава свободния достъп до резултатите и данните от научните изследвания.
Образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД)	Образователни материали от всякакъв вид (например учебници, работни листове, планове на уроци, учебни видеоклипове, цели онлайн курсове, образователни игри), които могат да се използват свободно, да се адаптират и споделят. ОРСД са предоставени под отворен лиценз или са обществено достояние (т.е. срокът на защита на авторските им права е изтекъл). Безплатни материали, които не могат да бъдат адаптирани и споделяни от обществеността, не са ОРСД.

Отворен лиценз	Средство, чрез което носителите на авторското право (авторите или други носители на права) предоставят на обществеността законно разрешение за използване на техните произведения. Съгласно изискването за свободен достъп по програмата „Еразъм+“ всеки такъв отворен лиценз трябва да позволява най-малкото използване, адаптиране и разпространение. Отвореният лиценз следва да бъде посочен върху самото произведение или при всяко негово разпространяване. Образователните материали с отворен лиценз се наричат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД).
Участник в проектни дейности по програмата „Еразъм+“	Лице, което участва пълноценно в даден проект и което може да получи финансиране от Европейския съюз, предназначено за покриване на разходите му за участие (по-специално пътни и дневни разходи).
Участваща организация	Организация или неформална група младежи, участващи в проект по „Еразъм+“ като координатор или партньор.
Организация партньор	В действията, управлявани от националните агенции, организацията официално участва в проекта (събенефициер), но не играе роля на координатор.
Партньорство	Споразумение между група институции или организации за провеждане на съвместни дейности и проекти.
Участник с по-малко възможности	Хора с по-малко възможности са хора, които поради икономически, социални, културни, географски или здравни причини, мигрантски произход или поради увреждане, затруднения в образованието или по всякакви други причини, включително тези, които могат да доведат до дискриминация съгласно член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз, са изправени пред пречки, които възпрепятстват ефективния им достъп до възможности по програмата.
Партньорско обучение	Реципрочна учебна дейност, която е взаимно полезна и включва споделяне на знания, идеи и опит между участниците. Практиките за партньорско обучение позволяват взаимодействия с други участници, връстници на учещите, и участие в дейности, при които те могат да се учат един от друг и да изпълняват целите за образователно, професионално и/или личностно развитие.
Професионално развитие	Процес на повишаване на професионалните способности на участниците (учещи и членове на персонала) чрез развитие на компетентности и експертни познания и придобиване на нови умения, които обикновено се определят чрез анализ на нуждите от развитие. Професионалното развитие обхваща всички видове възможности за обучение, вариращи от структурирани обучения и семинари до възможности за информално обучение.
Организация със стопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на корпоративната социална отговорност	Организация, която се занимава с корпоративна социална отговорност, която интегрира социални, екологични и етични въпроси в своите стратегии и основни дейности, наред с финансовите си цели, и има значителен опит в сектора на младежта, при условие че участието ѝ в дейности, финансирани по тази Програма, няма търговска цел и не е насочено към генериране на печалба.
Проект	Съгласуван набор от дейности, проектирани и организирани с цел да се постигнат определени цели и резултати.
Квалификация	Официален резултат от процес на оценяване и валидиране, получен, когато компетентен орган определи, че дадено лице е постигнало резултати от обучението, съответстващи на определени стандарти.

Приемаща организация	Участваща организация, която приема участници и която организира дейности в рамките на проект по програмата „Еразъм+“.
Училище	Институция, която осигурява общо, професионално или техническо образование на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително образование и грижи в ранна детска възраст. За проверка на допустимостта в областта „училищно образование“, моля, консултирайте се с определението за допустими училища във всяка държава на уебсайта на съответната национална агенция.
Ученик	Лице, което се обучава в институция, предоставяща общо образование на което и да е ниво от образование и грижи в ранна детска възраст до гимназиален етап на средното образование, или лице, обучавано в извънинституционална среда, за което компетентните органи считат, че отговаря на критериите за участие в програмата в рамките на съответните им територии.
Изпращаща организация	Участваща организация, която изпраща един или повече участници за участие в дейност по проект по програмата „Еразъм+“.
Малки и средни предприятия (МСП)	Предприятия (вж. определението по-горе), в които са заети по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, който не превишава 50 млн. евро и/или стойност на активите, която не превишава 43 млн. евро.
Социално предприятие	Предприятие, което независимо от правната си форма не се котира на регулиран пазар по смисъла на член 4, параграф 21 от Директива 2014/65/ЕС и което: 1) в съответствие със своя учредителен договор, устав или какъвто и да било друг законово определен документ за създаване на предприятието си поставя като основна цел постигането на измеримо и положително социално въздействие, а не генерирането на печалба за своите собственици, членове и акционери, като предприятието: а) предоставя иновативни услуги или стоки, които генерират социална възвръщаемост, и/или б) използва иновативен метод за производството на стоки или предоставянето на услуги и този метод на производство въплъщава неговата социална цел; 2) реинвестира своята печалба преди всичко за постигането на основната си цел и е въвело предварително определени процедури и правила за обстоятелствата, при които печалбата се разпределя между акционерите и собствениците, за да се гарантира, че разпределянето на печалба не засяга основната цел; 3) се управлява по правилата на предприемачеството, отчетността и прозрачността, по-специално чрез включване в управлението на работници, клиенти и/или заинтересовани лица, засегнати от стопанската му дейност.
Персонал	Лице, което на професионални или доброволни начала участва в образованието, обучението или неформалното учене на всички равнища. Това включва преподаватели в институции за висше образование, учители (включително учители в системата на предучилищното образование), обучители, училищни директори, младежки работници, спортен персонал, персонал в системата на образованието и грижите в ранна детска възраст, непреподавателски персонал и други специалисти, които редовно насърчават ученето.

Законоустановена връзка	Сътрудничеството между съответните организации се основава на официализирана/документирана връзка, която не се ограничава в рамките на проекта, за който те подават заявление, нито е установена единствено с цел неговото изпълнение. Тази връзка може да бъде различна по вид — от силно интегрирана (напр. една „организация-майка“ с нейните национални клонове/свързани субекти със или без подходящ правен субект) до по-свободна (напр. мрежа, функционираща чрез ясно определен начин на членство, който изисква например: заплащане на такса, подписване на договор/споразумение за членство, определяне на правата и задълженията от двете страни и т.н.).
Проучвателно посещение	Пътуване, в което участникът опознава и проучва друга организация или институция, нейните практики и системи. То дава възможност на участника да получи опит от учене, основан на пряк контакт и наблюдение на методите и практиките на приемащата организация.
Трети държави, които не са асоциирани към Програмата	Третите държави, които не са асоциирани към Програмата, са държави, които нямат подписано със Съюза споразумение съгласно член 19 от Регламента за „Еразъм+“. Съгласно член 20 от посочения регламент в надлежно обосновани случаи в интерес на Съюза действията, посочени в членове 5—7, член 8, букви а) и б) и членове 9—14 от Регламента за „Еразъм+“, могат да бъдат отворени за участие и на правни субекти от трети държави, които не са асоциирани към Програмата. В тези държави не е създадена национална агенция. Списъкът на третите държави, които не са асоциирани към Програмата и чиито правни субекти могат да подават заявления по покани за представяне на предложения по „Еразъм+“, е даден в раздела „Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?“ в част А от настоящото ръководство. Решението за предоставяне на безвъзмездни средства на такива субекти се взема от разпоредителя с бюджетни кредити за всеки отделен случай, като се взема предвид обосновката на интереса на Съюза.
Стаж (работа с цел обучение)	Период от време, прекаран в предприятие или организация в друга държава с цел да се придобият определени компетентности, търсени на пазара на труда, да се получи трудов опит и да се повиши разбирането за икономическата и социалната култура на тази държава.
Транснационален	В контекста на програмата „Еразъм+“ понятието се отнася, освен ако не е посочено друго, до всяка дейност, включваща най-малко две държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.
Трансверсални (меки, социални) умения	Включват способност за критично мислене, любознателност и творчество, поемане на инициатива, решаване на проблеми и работа в сътрудничество, умения за ефективно общуване в мултикултурна и интердисциплинарна среда, способност за адаптиране към контекста и справяне със стреса и несигурността. Тези умения са част от ключовите компетентности.
Инструменти на Съюза за прозрачност и признаване	Инструменти, чрез които заинтересованите страни могат да разбират, оценяват и, когато е целесъобразно, да признават резултатите от обучението и квалификациите в целия Съюз.

Валидиране на неформалното и информалното учене	Процес на потвърждаване от упълномощен орган, че дадено лице е постигнало резултати от обучението, измерени спрямо съответен стандарт; този процес се състои от следните четири отделни етапа: 1.установяване на наличието на конкретен опит у дадено лице чрез провеждане на събеседване; 2.документиране — онагледяване на опита на лицето; 3.официално оценяване на установения опит; както и 4.удостоверяване на резултатите от оценяването, които могат да доведат до частична или пълна квалификация
Място на изпълнение	Физическото място, където се извършва дадена дейност.
Виртуално сътрудничество	Всяка форма на сътрудничество, която използва инструменти на информационните и комуникационни технологии с цел улесняване и подкрепа на всички имащи отношение действия по програмата.
Виртуално учене	Придобиване на знания, умения и компетентности чрез използването на инструменти на информационните и комуникационните технологии, които позволяват на участниците да придобият значим транснационален или международен образователен опит.
Работен пакет	Компонент от разбивката на работата по проекта. Той представлява група от дейности по проекта, насочени към общи специфични цели.
Младежи	В контекста на програмата „Еразъм+“, лица на възраст от 13 до 30 години.

Висше образование

Кредит	Пакет от резултати от обучението на дадено лице, които са били оценени и които могат да се натрупват с цел квалификация или да се прехвърлят към други програми за обучение или квалификации.
Мобилност за придобиване на кредити	Ограничен период на обучение или стаж в чужбина (в рамките на текущото обучение в изпращащата институция) с цел придобиване на кредити. След приключването на мобилността студентите се връщат в своята институция, за да завършат следването си.
Мобилност за придобиване на образователна степен	Период на обучение в чужбина с цел придобиване на пълна образователна степен или сертификат в държавата/държавите по местоназначение.
Приложение към диплома	Приложение към официалната квалификационна документация, което има за цел да предостави по-подробна информация за завършеното обучение в съответствие с утвърден и международно признат формат; документ, придружаващ дипломата за висше образование, който съдържа стандартизирано описание на естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на обучението, което е преминал притежателят на дипломата. Приложението се изготвя от институциите за висше образование в съответствие със стандартите, приети от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО. Във връзка с международните съвместни програми за обучение се препоръчва изготвянето на „съвместно приложение към дипломата“, което да обхваща цялата програма и да бъде подкрепено от всички присъждащи образователни степени университети.

Двойна диплома/многостранна диплома	(Най-малко) два различни сертификата за образователна степен, които се присъждат на студент след успешното приключване на съвместна програма. Двойната диплома е специфичен вариант на многостранната диплома. Всяка диплома трябва да бъде подписана от компетентния орган на съответната институция и да бъде призната официално в държавите, в които са установени различните издаващи институции.
ХВОЕ (Харта за висше образование „Еразъм“)	Акредитация, предоставяна от Европейската комисия, която осигурява на институциите за висше образование от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към Програмата, възможност да кандидатстват и да участват в дейности за образователна мобилност и сътрудничество по програмата „Еразъм+“. Присъждането на ХВОЕ представлява първият етап от двуетапна процедура за кандидатстване за определени безвъзмездни средства и не води до незабавно отпускане на финансиране по програма „Еразъм+“. Институции за висше образование от трети държави от Западните Балкани, които не са асоциирани към програмата, могат да кандидатстват и да получат ХВОЕ за целите на поканата за представяне на предложения за европейските университети, ако спазват условията им. В Хартата се очертават основните принципи, към които трябва да се придържат институциите при организирането и осъществяването на висококачествена мобилност и сътрудничество. В нея се посочват условията, които институцията приема да спазва за осигуряването на висококачествени услуги и процедури и предоставянето на надеждна и прозрачна информация.
ECTS (Европейска система за трансфер и натрупване на кредити)	Ориентирана към учещите система за натрупване и трансфер на кредити, основана на прозрачността на процесите на учене, преподаване и оценяване. Тя е предназначена да улесни планирането, изпълнението и оценката на програмите за обучение и мобилността на учещите чрез признаване на квалификациите и периодите на учене. Тази система подпомага разработването, описанието и осъществяването на програми за обучение и присъждането на квалификации в областта на висшето образование. Използването на ECTS в съчетание с ориентирани към резултатите квалификационни рамки води до по-голяма прозрачност на програмите за обучение и на квалификациите и улеснява признаването на квалификациите.
Институция за висше образование	Означава всяка институция, която в съответствие с националното право или практика предлага признати степени или други признати квалификации за висше образование, независимо от това как се нарича тази институция, или всяка съпоставима институция за висше образование, за което националните органи считат, че отговаря на критериите за участие в програмата на съответните им територии.
Съвместна диплома	Едно-единствено свидетелство за образователна степен, която се присъжда на студент след успешното приключване на съвместна програма. Съвместната диплома трябва да бъде подписана съвместно от компетентните органи на две или повече участващи институции и да бъде призната официално в държавите, в които са установени тези участващи институции.

Съвместни програми	Програми в областта на висшето образование (образователни или изследователски), подготвени и осъществени съвместно и напълно признати от две или повече институции за висше образование. Съвместните програми могат да се изпълняват във всеки цикъл на висшето образование, т.е. бакалавърска, магистърска или докторска степен или дори в кратък цикъл. Съвместните програми могат да са национални (когато всички участващи университети са от една и съща държава) или транснационални/международни (когато участващите институции за висше образование са от най-малко две различни държави).
Програма за висше образование от един цикъл	Интегрирани/продължителни програми, водещи до придобиването на степен от първия или от втория цикъл на обучение, които в някои държави все още могат да бъдат характеризирани по-добре чрез продължителността им в години вместо чрез кредити. В повечето от тези държави програмите извън Болонския модел на първия цикъл са в областта на медицината, стоматологията, ветеринарната медицина, обучението за медицински сестри и акушерки и в повечето случаи обхващат 1—8 % от всички студенти. Типичната продължителност на интегрираните програми, водещи до достъп до регулирани професии, по принцип е 300—360 ECTS кредита/пет—шест години в зависимост от съответната регулирана професия.
Трети цикъл	Степента на обучение от третия цикъл в квалификационната рамка за европейското пространство за висше образование, договорена между министрите, отговарящи за висшето образование, на срещата им в Берген през май 2005 г. в рамките на процеса от Болоня. Дескрипторът на третия цикъл на КР за ЕПВО съответства на резултатите от обучението за ниво 8 по ЕКР.

Професионално образование и обучение[519]

Чиракуване (чиракуващ) [520]	Без да се засяга националната терминология, под „чиракуване“ се разбира схеми за формално професионално образование и обучение, които: a) комбинират учене в институции за образование или обучение със значителна степен на учене в процеса на работа в предприятия и на други работни места, b) водят до квалификации, признати на национално равнище, c) се основават на споразумение за определяне на правата и задълженията на чиракуващия, работодателя и, когато е уместно, институцията за професионално образование и обучение, и d) при които чиракуващият получава заплащане или друг вид компенсация за свързания с работата компонент.

[519] За друга терминология в областта на ПОО, моля, използвайте официалната публикация на Cedefop: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

[520] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29

EQAVET (Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение)	Референтен инструмент за лица, разработващи политики, основан на цикъл за осигуряване на качество, който включва четири етапа: залагане на цели и планиране, изпълнение, оценка и преглед. Това е незадължителна система, която зачита автономността на националните правителства и може да се използва от публични и други органи, работещи в областта на осигуряването на качество.
Конкурси за умения в областта на ПОО	Международни секторни събития, при които състезателната демонстрация на умения от обучаващите се в рамките на ПОО е от основно значение за популяризиране, признаване и обмен на опит, ноу-хау и технологични иновации в ПОО. Събитията са резултат от тясно сътрудничество между предприятията, доставчиците на ПОО, търговските камари и други заинтересовани страни, които имат за цел да подобрят привлекателността и високите постижения в областта на ПОО, да създадат глобални стандарти за обучение и системи за сравнителен анализ, както и да окажат въздействие върху промишлеността, управлението и преподавателите чрез сътрудничество и изследвания. Целта на конкурсите за умения е да се повиши популярността и признанието на квалифицираните хора и да се покаже колко важни са уменията за постигането на икономически растеж и личен успех. Те имат за цел да вдъхновят младежите да се стремят към умения и постигане на високи резултати чрез конкурси и поощрения.
Професионално образование и обучение (ПОО)	Образование и обучение, което има за цел да предостави на младежите и възрастните знания, умения и компетентности, изисквани за определени професии или като цяло на пазара на труда. То може да се предоставя във формална и неформална среда, на всички нива от Европейската квалификационна рамка (ЕКР), включително висше образование, ако е приложимо. За целите на програмата „Еразъм+“ проектите, съсредоточени върху първоначалното или продължаващото професионално образование и обучение, са допустими за финансиране по действия за ПОО.
Учещ в системата на професионалното образование и обучение (ПОО)	Лице, което участва в програма за начално или продължаващо професионално образование и обучение, или лице, което наскоро е завършило или е получило квалификация от такава програма.
Учене в процеса на работа	Придобиване на знания и умения чрез изпълнение — и анализиране — на задачи в професионален контекст на работното място (например чрез дуално обучение) или в институция за професионално образование и обучение.

Образование за възрастни

Образование за възрастни	Всички форми на образование за възрастни, които не са с професионална насоченост, независимо дали са с формален, неформален или информален характер (относно продължаващото професионално обучение вж. „ПОО“).
Учещ в образованието за възрастни	Всеки възрастен, завършил своето първоначално образование или обучение или неучастващ в първоначално образование или обучение, който взема участие в някаква форма на продължаващо обучение без професионална насоченост (формално, неформално или информално).

Младеж

Наставник	Ресурсен специалист, който не е член на групата и който оказва подкрепа на младежите при подготовката, изпълнението и оценката на техния проект.
Изграждане на общности	Създаване или укрепване на общност сред лица, които споделят общи нужди или интереси или са получили съвместен опит, който е създал обща основа за разбирателство. Общността, създадена чрез този процес на изграждане, е жизнена група от членове, които обменят практики и идеи за по-нататъшно развитие в полза на самата общност.
Механизми за диалог	Диалог с младежите, младежките организации и лицата, вземащи решения, който служи като средище за продължаващо съвместно обмисляне на приоритетите, изпълнението и следващите стъпки в европейското сътрудничество по въпросите на младежта.
Цифрови дейности за младежка работа	Проактивно използване или включване на цифрови медии и технологии в младежката работа. Цифровите медии и технологии могат да бъдат инструмент, дейност или съдържание в младежката работа. Цифровите дейности за младежка работа не са метод за младежка работа; те могат да бъдат включени във всяка среда за младежка работа и имат същите цели като младежката работа като цяло.
Модератор	Лице, което помага на група (млади) хора да работят по-добре заедно, да разберат общите си цели и да планират как да постигнат тези цели чрез дейности по „Еразъм+“.
Водач на група	В проектите за младежка мобилност водачът е възрастен на най-малко 18 години, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да осигури тяхното ефективно учене (Youthpass), защита и безопасност.
Неформална група младежи	Група от поне четирима младежи (на възраст 13—30 години), които нямат юридическа правосубектност съгласно приложимото национално право, но представителят на тяхната група има правоспособност да поема правни задължения от тяхно име. Когато става дума за група, в която има малолетно или непълнолетно дете, един от членовете на групата, който е поне на 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Групата трябва да бъде регистрирана и валидирана в системата за регистрация на организации (СРО)[521]. За целите на регистрацията създаването на групата трябва да бъде удостоверено с формуляр за регистрация, подписан от членовете на групата. Подписите върху формуляра за регистрация може да се наложи да бъдат официално заверени, ако това се изисква от предоставящия средствата орган, за да се гарантира правната сигурност. Съществуващите групи, които вече са регистрирани в СРО, също трябва да качат подписания формуляр за регистрация в своя профил в СРО, за да могат да кандидатстват като неформална група младежи за действия в рамките на поканата до 2026 г. и след това. Формулярът може да бъде изтеглен от системата за регистрация на организации (СРО) под названието „Неформална група от младежи — формуляр за регистрация“. Тези неформални групи младежи могат да са заявители и партньори по някои от действията по програмата „Еразъм+“. С цел опростяване в настоящото ръководство те са приравнени на юридически лица (организации, институции и т.н.) и във връзка с действията по ключово действие 1, в които могат да вземат участие, попадат в понятието „участващи организации“ по програмата „Еразъм+“.

[521] https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc

Дейност, свързана с пътуване	Дейност, осъществявана в повече от една държава. Дейностите, свързани с пътуване, предполагат придвижването на всички участници едновременно.
Местен участник в младежки дейности	Участник в дейност за образователна мобилност, който пътува на по-малко от 10 km до мястото на изпълнение на дейността. Такива участници нямат право на подкрепа за пътуване, но в зависимост от действието могат да имат право на индивидуална подкрепа, организационна подкрепа и/или подкрепа за приобщаване.
Интелигентна младежка работа	Иновативно развитие на младежката работа, включващо практически цифрови дейности за младежка работа, както и компонент на научни изследвания, качество и политика.
Младежка дейност	Извънучилищна дейност (като например младежки обмен, доброволческа дейност или обучение на младежи), извършвана от младеж, самостоятелно или в група, по-специално чрез младежки организации, и която се характеризира с подход за неформално учене.
Младежки работник	Лице, което на професионални или доброволни начала работи в областта на неформалното учене и подкрепя младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.
Youthpass	Европейски инструмент за подобряване на признаването на резултатите от обучението на младежи и младежки работници, постигнати в рамките на участието им в проекти, подкрепени по програмата „Еразъм+“. Youthpass се състои от: • сертификати, които могат да бъдат получени от участниците в няколко от действията по програмата, както и • структуриран процес, който подпомага младежи, младежки работници и младежки организации да анализират резултатите от обучението в рамките на проект по програмата „Еразъм+“ в областта на младежта и неформалното учене. Youthpass също така е част от по-широкообхватна стратегия на Европейската комисия за подобряване на признаването на неформалното и информалното учене и на младежката работа във и извън Европа.

Спорт

Масов спорт	Физически развлекателни дейности, които се практикуват редовно на непрофесионално ниво от хора от всички възрасти със здравни, образователни или социални цели.
Спортен персонал	Лице, участващо в обучението, тренирането и ръководенето на спортен отбор или на отделни спортисти, срещу заплащане или на доброволни начала.